

Asker
kommune

Økonomiske utfordringer regjeringens økonomiske politikk

Lars Bjerke

Inntektssystemet

Fagutvalg

- Økonomiske rettferdig system
- Sikre gode og likeverdige tjenester
- Incentiver til å drifte effektivt
- Fange opp kjennetegn ved samfunnsutvikling

En rik stat med fattige kommuner – hvorav 169 med underskudd i 2023

Oljefondets markedsverdi

17 088 327 984 127 NOK

For deg og fremtidige generasjoner

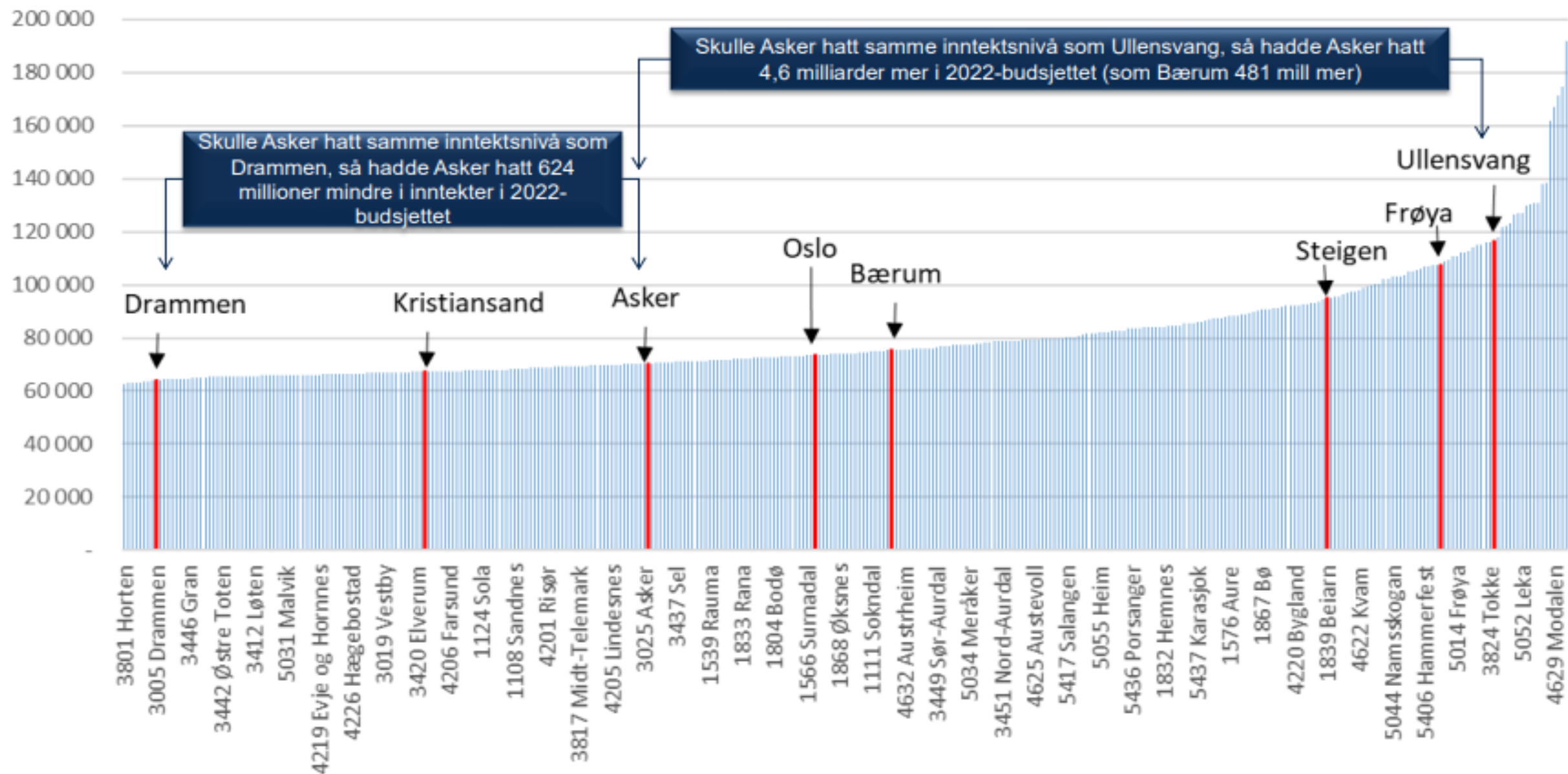
Regjeringen tar fra de folkerike, gir til de fattige og skjerner de søkkrike

Per innbygger er omleggingen mest dramatisk for Bærum og Asker, som i snitt får kuttet henholdsvis 3711 kroner og 2614 kroner per innbygger. Oslo mister 635 kroner per innbygger.

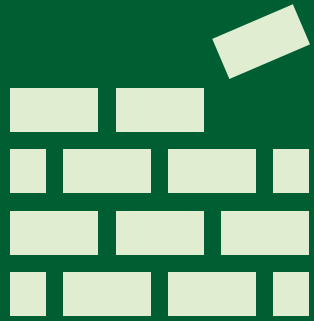
256
millioner kr
(106 mill)

Statsbudsjettet

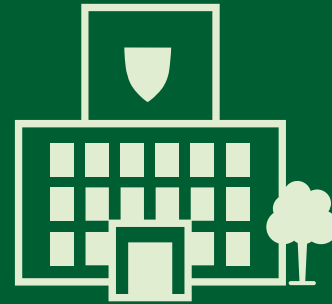
Utgiftskorrigererte frie inntekter ink skatt, reg.politikk, eiendomsskatt, kraft, havbruk, diff arb.avg 2022

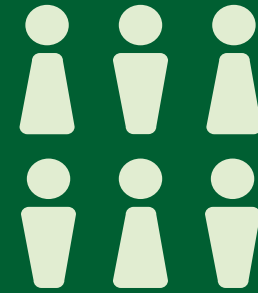
Nytt inntektssystem fra 2025

Utgiftsutjevning
(kostnadsnøkler)

Inntektsutjevning

Regionalpolitikk

Utgiftsutjevning

- Oppdaterer kostnadsnøkler i tråd med faglige anbefalinger
- Levekårskriterium får økt vekt
- Alle kommuner får igjen fullt basistilskudd
- Endring i formue og utbytteskatten

Gjeninnfører fullt basistilskot

Basistilskotet er eit tilskot som går til alle kommunar, og skal kompensere kommunane for grunnkostnaden ved å drive ein kommune. No gjeninnfører regjeringa fullt basistilskot.

Tap fra inntektssystemutvalgets forslag: 16,8 mill. kroner

Tap regjeringens forslag: 97 mill. kroner

Kriterium	Dagens nøkkel	Forslag til ny nøkkel
Innbyggjarar 0 år		0,0024
Innbyggjarar 0–1 år	0,0058	
Innbyggjarar 1–5 år		0,1436
Innbyggjarar 2–5 år	0,1348	
Innbyggjarar 6–15 år	0,2527	
Innbyggjarar 6–12 år		0,1663
Innbyggjarar 13–15 år		0,0744
Innbyggjarar 16–22 år	0,0241	0,0229
Innbyggjarar 23–24 år		0,0060
Innbyggjarar 25–66 år		0,1274
Innbyggjarar 23–66 år	0,1081	
Innbyggjarar 67–79 år	0,0605	0,0671
Innbyggjarar 80–89 år	0,0806	0,0638
Innbyggjarar 90 år og over	0,0403	0,0397
Gradert basiskriterium	0,0163	
Basiskriterium		0,0220
Reiseavstand innan sone	0,0103	0,0104
Reiseavstand til nabokrets	0,0103	0,0104
Landbrukskriteriet	0,0019	0,0019
Innvandrarar 6–15 år, ekskl. Norden	0,0067	0,0081
Barn 1 år utan kontantstøtte	0,0163	
Innbyggjarar med høgare utdanning	0,0179	
Sysseissette 25–54 år med arbeidstid 100 pst. eller meir		0,0253
Personar med psykisk utviklingshemming 16 år og over	0,0507	0,0213
Dødelegheit	0,0474	0,0444
Aleinebuande 67 år og over		0,0524
Ikkje-gifte 67 år og over	0,0474	
Personar med låg inntekt	0,0105	0,0150
Personar med låg utdanning		0,0140
Barn 0–15 år med einsleg forsørgar	0,0168	
Uføre pensjonistar 18–49 år	0,0060	0,0088
Aleinebuande 30–66 år	0,0180	0,0191
Flyktningar utan integreringstilskot	0,0078	0,0138
Pasientar med diagnose innan rus og psykiatri		0,0138
Opphopingsindeks (låginntekt, arbeidsledige og skilte/separerte)	0,0088	
Opphopingsindeks (låginntekt og arbeidsledige)		0,0057
Sum	1,0000	1,0000

Skatt og inntektsutjevning

- Kommunene skal ikke lenger motta utbytteskatt
- Kommunens andel av formuesskatten halveres (innføres med 1/4 i 2025 og 1/4 i 2026)
- Både utbytteskatt og formuesskatt erstattes med alminnelig inntektsskatt
- Inntektsutjevning økes fra 60 til 64 prosent (2 prosent i 2025 og 2 prosent i 2026)
- Omfordeler nesten 2. mrd. mellom skattesterke og skattesvake kommuner
- Kommuner får beholde lokale inntekter fra naturressurs

Tap fra inntektssystemutvalgets forslag: 30,1 mill. kroner

Tap regjeringens forslag: 171,1 mill. kroner

Kommentar | Revidert nasjonalbudsjett

Skulle ikke denne regjeringen redusere forskjeller, da?

Lytt til saken • 4 minutter

1X

Regjeringen tar fra de folkerike, gir til de fattige og skjerner de søkkrike.

Regionalpolitiske tilskudd

Vidarefører distrikts-tilskot i sør og nord

- Tar i bruk ny distriktsindeks
- Utvida inntektsgrense for Sør-Noreg – dei rikaste får ikkje dette tilskotet

Veksttilskot

- Vert vidareført med sterkt redusert sats

Storbytilskot

- Vert vidareført
- Storbyane har særskilte utfordringar

Avviklar regionsenter-tilskotet

- Fjernar ekstratilskot for å slå seg saman
- Pengane vert no fordelt på alle kommunar

Fra inntektssystemutvalgets forslag: 7,8 mill. kroner (positivt)

Tap regjeringens forslag: 2,2 mill. kroner

Fordelingsvirkninger oppsummert

Per innbygger er omleggingen mest dramatisk for Bærum og Asker, som i snitt får kuttet henholdsvis 3711 kroner og 2614 kroner per innbygger. Oslo mister 635 kroner per innbygger.

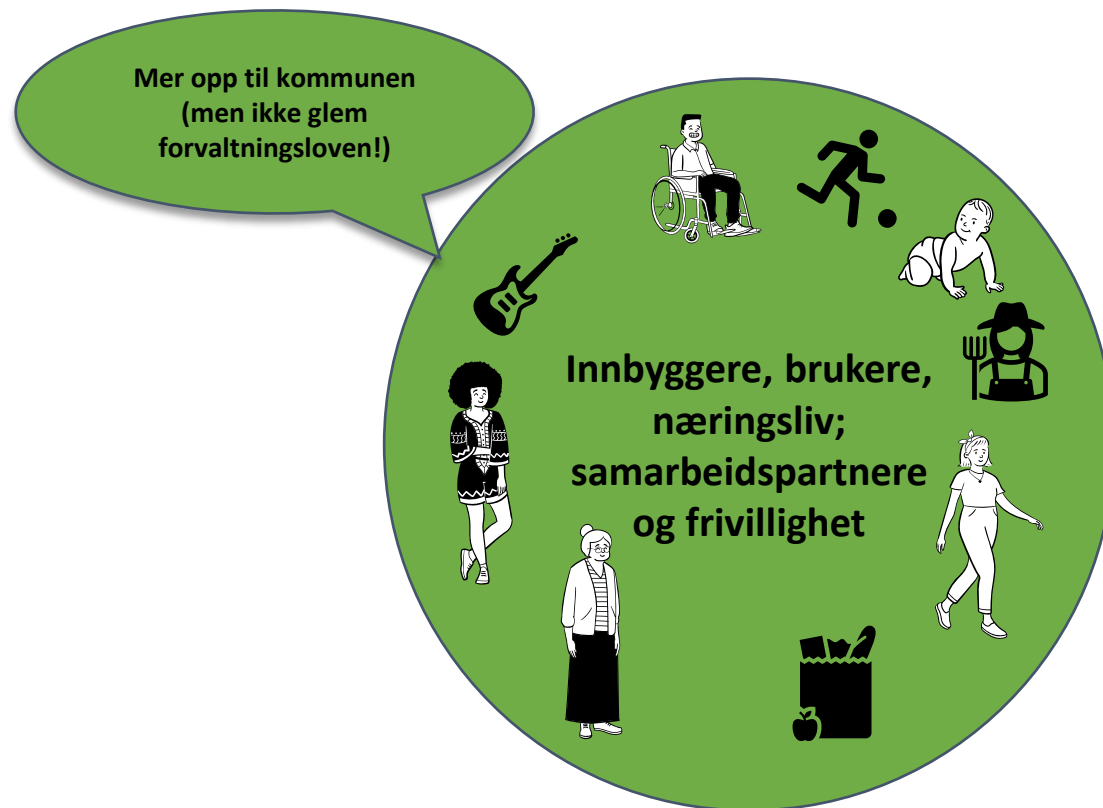
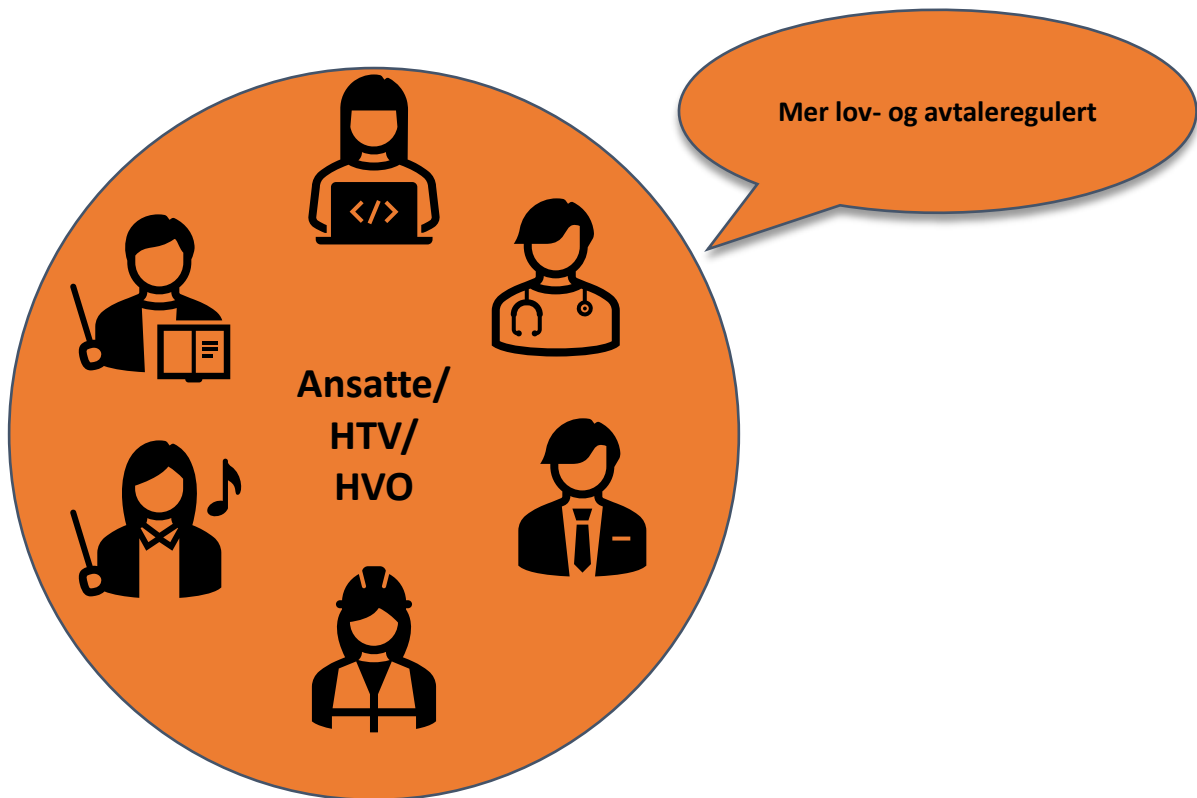
	Regjeringens forslag	Inntektsystemutvalgets forslag
Kostnadsnøkler	-97 029 900	-16 800 000
Regionalpolitiske tilskudd	-2 254 230	7 800 000
Skatt og inntektsutjevning	-171 125 460	-30 100 000
Topp-finansiering ressurskrevende brukere	-6 762 690	
Vekst og tapskomp.	21 072 150	
Finansiering INGAR		-13 500 000
Samlet tap	-256 198 140	-52 600 000
Anslag virkning første år	-102 420 450	

Regjeringens økonomiske politikk legger opp til følgende omstillingsbehov i Asker kommune

2024 120 millioner
2025 150 millioner
2026 150 millioner
2027 ?

To «domener» for medvirkning

- Krever mye av oss alle
- Krever innsikt og kunnskap
- Krever god prioritering
- Kommunikasjon og medvirkning
- Konsekvensene/forsvarlighet

Ekstraordinære økonomi møter i formannskap

- Juni (planlagt)
- August
- September
- Oktober

**HAR VI RÅD TIL
FREMtiden?**

Perspektivmeldingens utfordringer

Asker
kommune

Møteinnkalling

Utvalg

Formannskapet

Dato

21.05.2024 kl. 09:00

Sted

Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall meldes snarest til:

Politisk.sekretariat@asker.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale med møtesekretær.

Sakskart

Saker til behandling

62/24	24/08448-1	Godkjenning av protokoll formannskapet 30. april 2024

K-63/24	24/00505-9	Valg av meddommere og skjønnsmedlemmer 2025 - 2028

K-64/24	24/07285-1	Steinverdi AS - Invitasjon til å delta i selskap innen sirkulær økonomi og markedssystem for massehåndtering

K-65/24	21/00137-70	Forslag til mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden

66/24	24/05650-2	Drammen havn AS - Innkalling til generalforsamling 13. juni 2024

67/24	24/05651-3	E134 Haukelivegen AS - Innkalling til generalforsamling 5. juni 2024
68/24	24/05653-1	Jobbhuset AS - Innkalling til generalforsamling 19. juni 2024
69/24	24/05656-2	RE Gründerhus AS - Innkalling til generalforsamling 2024
70/24	24/05658-2	Vardar AS - Innkalling til generalforsamling 12. juni 2024
71/24	24/06720-1	Matavfall - Mulig overtagelse av Romerike Biogassanlegg etter innspill fra VEAS

Referatsaker

Asker, 08.05.2024
Lene W. Conradi
Ordfører

Møteprotokoll

Formannskapet

Dato	Tid	Sted
21.05.2024	09:00 – 10:35	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)	
Varamedlem	Turid Lohne Velund (H)	Håvard Vestgren (H)
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Ivar Granum (A)	
Utvalgsmedlem	Marianne Riis Rasmussen (A)	
Utvalgsmedlem	Tonje Lavik Pederssen (FrP)	
Utvalgsmedlem	Rikard Gaarder Knutsen (FrP)	
Utvalgsmedlem	Elisabeth Holter-Schøyen (V)	
Utvalgsmedlem	Hanne Lisa Matt (MDG)	
Utvalgsmedlem	Anders Nordmo (SV)	
Utvalgsmedlem	Eva Høili (KrF)	

Forfall:

Utvalgsmedlem Håvard Vestgren (H)

Møtet ble satt med 13 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møtte:

Lars Bjerke	kommunedirektør
Randi Sandli	direktør for organisasjon, styring og utvikling
Eli F. Aubert	direktør for samfunnsutvikling
Ragnar Sand Fuglum	direktør for samfunnstjenester
Trine Groven	protokollfører

Saksliste

Side

Saker til behandling

62/24	24/08448-1	Godkjenning av protokoll formannskapet 30. april 2024	3
63/24	24/00505-9	Valg av meddommere og skjønnsmedlemmer 2025 - 2028	3
64/24	24/07285-1	Steinverdi AS - Invitasjon til å delta i selskap innen sirkulær økonomi og markedssystem for massehåndtering	4
65/24	21/00137-70	Forslag til mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden	5
66/24	24/05650-2	Drammen havn AS - Innkalling til generalforsamling 13. juni 2024	7
67/24	24/05651-3	E134 Haukelivegen AS - Innkalling til generalforsamling 5. juni 2024	7
68/24	24/05653-1	Jobbhuset AS - Innkalling til generalforsamling 19. juni 2024	8
69/24	24/05656-2	RE Gründerhus AS - Innkalling til generalforsamling 2024	9
70/24	24/05658-2	Vardar AS - Innkalling til generalforsamling 12. juni 2024	10
71/24	24/06720-1	Matavfall - Mulig overtagelse av Romerike Biogassanlegg etter innspill fra VEAS	11

Referatsaker

Saker til behandling

62/24 Godkjenning av protokoll formannskapet 30. april 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.05.2024	62/24

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra formannskapets møte 30. april 2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra formannskapets møte 30. april 2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

63/24 Valg av meddommere og skjønnsmedlemmer 2025 - 2028

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.05.2024	63/24
2 Kommunestyret	11.06.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kandidater på vedlagte lister velges som lagmeddommere til Borgarting lagmannsrett.
2. Kandidater på vedlagte lister velges som meddommere til Ringerike, Asker og Bærum tingrett.
3. Kandidater på vedlagte liste velges som jordskiftemeddommere til Vestre Viken jordskifterett.
4. Kandidater på vedlagte liste over skjønnsmedlemmer oversendes Akershus fylkeskommune for oppnevning.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kandidater på vedlagte lister velges som lagmeddommere til Borgarting lagmannsrett.
2. Kandidater på vedlagte lister velges som meddommere til Ringerike, Asker og Bærum tingrett.
3. Kandidater på vedlagte liste velges som jordskiftemeddommere til Vestre Viken jordskifterett.
4. Kandidater på vedlagte liste over skjønnsmedlemmer oversendes Akershus fylkeskommune for oppnevning.

[Lagre vedtak]

64/24 Steinverdi AS - Invitasjon til å delta i selskap innen sirkulær økonomi og markedssystem for massehåndtering

Behandlet av

- 1 Formannskapet
- 2 Kommunestyret

Møtedato

- 21.05.2024
- 11.06.2024

Saksnr.

64/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune har mottatt invitasjon til å delta i selskapet Steinverdi AS og tar denne til orientering
2. Asker kommune kjøper 20 stk. aksjer i Steinverdi AS for kr 1 786 660,-
3. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamling
4. Budsjettdekning søkes innarbeidet i 2.tertial 2024. Kommunedirektøren gis fullmakt til å inngå nødvendige avtaler

Behandling

Monica V. Bratlie (H) foreslo å utsette saken.

Bratlies forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes.

[Lagre vedtak]

65/24 Forslag til mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.05.2024	65/24
2 Kommunestyret	11.06.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Det gjøres følgende endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde: Sonen for 5 knop i Holmenfjorden utvides ved at fartsgrensen for 5 knop etableres nord for en linje trukket fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy.
2. Endringen trer i kraft fra og med 15.06.2024.

Behandling

Turid Lohne Velund (H) fremmet følgende alternative forslag i to punkter:

Nytt punkt 1

Endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden vedtas ikke.

Nytt punkt 2

Kommunestyret ber om at det gjøres en evaluering av endringer gjennomført mellom Bjerkøya Løkenes/Blakstad samt i Leangbukta der man ikke lenger har en fartsled.

Velunds forslag ble satt opp mot innstillingen. Velunds forslag ble vedtatt, mot 6 stemmer (Granum, Riis Rasmussen, Holter-Schøyen, Matt, Nordmo, Høili)

Innstilling

1. *Endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden vedtas ikke.*
2. Kommunestyret ber om at det gjøres en evaluering av endringer gjennomført mellom Bjerkøya Løkenes/Blakstad samt i Leangbukta der man ikke lenger har en fartsled.

[Lagre vedtak]

66/24 Drammen havn AS - Innkalling til generalforsamling 13. juni 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.05.2024	66/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i Drammen havn AS den 13. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i Drammen havn AS den 13. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

[Lagre vedtak]

67/24 E134 Haukelivegen AS - Innkalling til generalforsamling 5. juni 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.05.2024	67/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i E134 Haukelivegen AS den 5. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Asker kommune vedtar kostnadsdeling med kr 67 500,- for 2024 og kr 71 000,- for 2025 som må inkorporeres i Asker kommunes handlingsprogram.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i E134 Haukelivegen AS den 5. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Asker kommune vedtar kostnadsdeling med kr 67 500,- for 2024 og kr 71 000,- for 2025 som må inkorporeres i Asker kommunes handlingsprogram.

[Lagre vedtak]

68/24 Jobbhuset AS - Innkalling til generalforsamling 19. juni 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.05.2024	68/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i Jobbhuset AS den 19. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Som styremedlemmer i selskapet foreslås gjenvalgt:

Petter Trebler som styremedlem i to år for perioden 2024 – 2026
..... som nestleder i to år for perioden 2024 – 2026

Behandling

Ordfører foreslo gjenvalg av Snorre Opsahl som nestleder.

Innstillingen, inkludert ordførers forslag, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i Jobbhuset AS den 19. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Som styremedlemmer i selskapet foreslås gjenvalgt:

Petter Trebler som styremedlem i to år for perioden 2024 – 2026
Snorre Opsahl som nestleder i to år for perioden 2024 – 2026

[Lagre vedtak]

69/24 RE Gründerhus AS - Innkalling til generalforsamling 2024

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

Saksnr.
69/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i RE Gründerhus den 29. mai 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i RE Gründerhus den 29. mai 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

[Lagre vedtak]

70/24 Vardar AS - Innkalling til generalforsamling 12. juni 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	21.05.2024	70/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet i Asker kommune har som kommunens eierutvalg behandlet innkalling til ordinær generalforsamling i Vardar AS den 12. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Asker kommune legger til grunn at et samlet utbytte på kr 145 mill. kroner vedtas, som betyr en utbytteandel til Asker kommune på 21,793 mill. kroner.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet i Asker kommune har som kommunens eierutvalg behandlet innkalling til ordinær generalforsamling i Vardar AS den 12. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Asker kommune legger til grunn at et samlet utbytte på kr 145 mill. kroner vedtas, som betyr en utbytteandel til Asker kommune på 21,793 mill. kroner.

[Lagre vedtak]

71/24 Matavfall - Mulig overtagelse av Romerike Biogassanlegg etter innspill fra VEAS

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

Saksnr.
71/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune er positiv til at Veas AS etablerer datterselskapet Veas Matavfall AS og overtar Romerike Biogassanlegg, med forbehold om at Veas Matavfall AS tegner en forpliktende avtale med de interkommunale selskapene ROAF og ØRAS om leveranse av matavfall til anlegget, og derved sikrer at kapasiteten i anlegget utnyttes.
2. Kommunedirektøren søker innarbeidet 2,4 MNOK i 2.tertialrapport 2024 til å dekke Askers andel av egenkapitalbehovet i selskapet. Det forutsettes at øvrig del av investeringene i Veas Matavfall AS dekkes ved lån i markedet uten behov for kommunal garanti.

Behandling

Innstillingen ble vedtatt, mot 2 stemmer (Lavik Pederssen, Knudsen)

Vedtak

1. Asker kommune er positiv til at Veas AS etablerer datterselskapet Veas Matavfall AS og overtar Romerike Biogassanlegg, med forbehold om at Veas Matavfall AS tegner en forpliktende avtale med de interkommunale selskapene ROAF og ØRAS om leveranse av matavfall til anlegget, og derved sikrer at kapasiteten i anlegget utnyttes.
2. Kommunedirektøren søker innarbeidet 2,4 MNOK i 2.tertialrapport 2024 til å dekke Askers andel av egenkapitalbehovet i selskapet. Det forutsettes at øvrig del av investeringene i Veas Matavfall AS dekkes ved lån i markedet uten behov for kommunal garanti.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-9/24	24/09030-1	Referatsaker formannskapet 21. mai 2024

1.	Ivar Granum (A) stilte spørsmål om saksbehandlingen av planene for utvidelse av Sagene småbåthavn. Kommunedirektør Lars Bjerke besvarte spørsmålet.
2.	Tonje Lavik Pederssen (FrP) stilte spørsmål om praktiseringen av ansettelsesstopp i kommunen. Kommunedirektør Lars Bjerke besvarte spørsmålet.
3.	Tonje Lavik Pederssen (FrP) stilte spørsmål om støtteordningen for skolekorps på lokale 17. mai arrangement ved skolene. Spørsmålet vil bli besvart i et senere møte.

Saksframlegg

Arkivsak
24/08448-1

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

Godkjenning av protokoll formannskapet 30. april 2024

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra formannskapet møte 30 april 2024 godkjennes slik den foreligger.

1. Sammendrag og konklusjon

Utkast til protokoll fra formannskapetets møte 30. april 2024 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:
Protokoll formannskapet 18.04.2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/08448

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
21.05.2024 62/24

Godkjenning av protokoll formannskapet 30. april 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 62/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra formannskapets møte 30. april 2024 godkjennes slik den foreligger.

Møteprotokoll

Formannskapet

Dato	Tid	Sted
30.04.2024	12:30 – 15:05	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)	
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Varamedlem	Turid Lohne Velund (H)	Stig Wettre-Johnsen (H)
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Ivar Granum (A)	
Utvalgsmedlem	Marianne Riis Rasmussen (A)	
Utvalgsmedlem	Tonje Lavik Pederssen (FrP)	
Varamedlem	Espen Hansen Aspås (FrP)	Rikard Gaarder Knutsen (FrP)
Utvalgsmedlem	Elisabeth Holter-Schøyen (V)	
Utvalgsmedlem	Hanne Lisa Matt (MDG)	
Utvalgsmedlem	Anders Nordmo (SV)	
Utvalgsmedlem	Eva Høili (KrF)	

Forfall:

Utvalgsmedlem Stig Wettre-Johnsen (H)
Utvalgsmedlem Rikard Gaarder Knutsen (FrP)

Møtet ble satt med 13 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møte:

Lars Bjerke kommunedirektør
Randi Sandli direktør for organisasjon, styring og utvikling
Eli F. Aubert direktør for samfunnsutvikling
Trine Groven protokollfører

Saksliste

Side

Saker til behandling

58/24	24/07130-1	Godkjenning av protokoll formannskapet 16. april 2024	3
59/24	24/05632-4	Lovpålagte medvirkningsråd - årsmeldinger for 2023	3
60/24	24/06328-2	Parkering Dikemark idrettsanlegg, finansiering	4
61/24	24/00990-2	Nye vinterkontrakter kommunale eiendommer	5

Referatsaker

Saker til behandling

58/24 Godkjenning av protokoll formannskapet 16. april 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	30.04.2024	58/24

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra formannskapet møte 16. april 2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra formannskapet møte 16. april 2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

59/24 Lovpålagte medvirkningsråd - årsmeldinger for 2023

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	30.04.2024	59/24
2 Kommunestyret	07.05.2024	17/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Eldrerådet – årsmelding for 2023 tas til orientering.
2. Ungdomsrådet – årsmelding for 2023 tas til orientering.
3. Råd for personer med funksjonsnedsettelse – årsmelding for 2023 tas til orientering.

Behandling

Leder for Eldrerådet Kirsten Koht, nestleder i Ungdomsrådet Isak Gregers Eriksen og nestleder i Råd for personer med funksjonsnedsettelse May Myklebust redegjorde for rådenes årsmeldinger.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Eldrerådet – årsmelding for 2023 tas til orientering.
2. Ungdomsrådet – årsmelding for 2023 tas til orientering.
3. Råd for personer med funksjonsnedsettelse – årsmelding for 2023 tas til orientering.

[Lagre vedtak]

60/24 Parkering Dikemark idrettsanlegg, finansiering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	30.04.2024	60/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Det søkes innarbeidet 3 millioner kroner i Handlingsprogrammet 2025 – 28, for opparbeidelse av utfartsparkingsplass ved Dikemark idrettsanlegg, som vil

dekke behov ved besøk til friluftsområder, skiløypenett, turskøytebane, badeplass og til idrettsanlegget.

Behandling

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende forslag:

Saken sendes tilbake. Formannskapet ber om en vurdering av muligheter for å senke anslått kostnad og en gjennomgang av kostnader/budsjett.

Matts forslag fikk 1 stemme (MDG), og falt.

Innstillingen ble vedtatt, mot 1 stemme (MDG).

Vedtak

1. Det søkes innarbeidet 3 millioner kroner i Handlingsprogrammet 2025 – 28, for opparbeidelse av utfartsparkeringsplass ved Dikemark idrettsanlegg, som vil dekke behov ved besøk til friluftsområder, skiløypenett, turskøytebane, badeplass og til idrettsanlegget.

[Lagre vedtak]

61/24 Nye vinterkontrakter kommunale eiendommer

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	30.04.2024	61/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektøren gis fullmakt til å inngå nye vinterkontrakter for kommunale eiendommer.
2. Budsjettøkning på inntil 5 millioner kroner knyttet til vinterdrift av kommunale eiendommer søkes innarbeidet i budsjettet fra og med vintersesongen 2024/25

- med 2,5 millioner kroner i 2. tertialrapport 2024 og med full virkning fra HP2025-27.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren gis fullmakt til å inngå nye vinterkontrakter for kommunale eiendommer.
2. Budsjettøkning på inntil 5 millioner kroner knyttet til vinterdrift av kommunale eiendommer søkes innarbeidet i budsjettet fra og med vintersesongen 2024/25 - med 2,5 millioner kroner i 2. tertialrapport 2024 og med full virkning fra HP2025-27.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-8/24	24/07867-1	Referatsaker formannskapet 30. april 2024

1.	Seksjonsleder Ole Magnus Jensen, Oslo politidistrikt, SLT-koordinator Espen Greftegreff Halvorsen og virksomhetsleder for barneverntjenesten Carl-Magnus Hammarström redegjorde for sitt samarbeid om ungdomskriminalitet i kommunen (<i>presentasjon</i>).
2.	Ordfører redegjorde for resultatet fra meglingsmøtet hos Statsforvalter 30.4. om innsigelsene til kommuneplanens arealdel.
3.	Kommunedirektøren refererte til sitt notat av 29.4.2024 til ordfører vedrørende tilskuddsordningen for privatskoler (<i>notat</i>).
4.	Elisabeth Holter-Schøyen (V) stilte spørsmål om status for kommunens søknader om tilskudd fra Akershus fylkeskommunes Oslofjord-fond. Direktør Ragnar Sand Fuglum besvarte spørsmålet.
5.	Ivar Granum (A) stilte spørsmål om status for kommunens oppfølging overfor grunneiere med skogsbilveier med bommer (turveier) som er vanskelig å forsere for bevegelseshemmede. Direktør Ragnar Sand Fuglum besvarte spørsmålet.

Saksframlegg

Arkivsak
24/00505-9

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
21.05.2024
11.06.2024

Valg av meddommere og skjønnsmedlemmer 2025 - 2028

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kandidater på vedlagte lister velges som lagmeddommere til Borgarting lagmannsrett.
2. Kandidater på vedlagte lister velges som meddommere til Ringerike, Asker og Bærum tingrett.
3. Kandidater på vedlagte liste velges som jordskiftemeddommere til Vestre Viken jordskifterett.
4. Kandidater på vedlagte liste over skjønnsmedlemmer oversendes Akershus fylkeskommune for oppnevning.

1. Sammendrag

Ifølge domstolloven § 66 er det kommunene som oppnevner meddommere. Asker kommune skal velge 100 lagmeddommere til Borgarting lagmannsrett og 560 meddommere til Ringerike, Asker og Bærum tingrett. I tillegg skal det oppnevnes 20 jordskiftemeddommere til Vestre Viken jordskiftesokn. Asker kommune skal også foreslå 30 kandidater med særskilte kvalifikasjoner som kan oppnevnes av Akershus fylkeskommune som skjønnsmedlemmer. Alle meddommere og skjønnsmedlemmer oppnevnes for perioden 1.1.2025 – 31.12.2028.

Kommunedirektøren legger med dette fram lister med forslag til kandidater. Det er kommunestyret som godkjenner valget.

2. Bakgrunn for saken

Valg av meddommere og skjønnsmenn

Kommunene skal ifølge domstolloven velge meddommere til tre ulike utvalg:

- Lagmeddommere til lagmannsretten – ett utvalg for kvinner og ett utvalg for menn, jf. domstolloven § 64
- Meddommere til tingretten – ett utvalg for kvinner og ett utvalg for menn, jf. domstolloven § 65
- Jordskiftemeddommere til jordskifteretten – like mange kvinner som menn, jf. jordskifteloven § 2-5.

Valget av meddommere skal gjennomføres innen 1. juli 2024, jf. domstolloven § 66 første ledd.

I tillegg skal kommunen foreslå kandidater som Fylkestinget kan oppnevne som skjønnsmedlemmer, jf. skjønnsprosessloven § 14.

3. Saksopplysninger

Domstolsadministrasjonen har bestemt at Asker kommune skal velge 100 innbyggere – 50 kvinner og 50 menn – som lagmeddommere til Borgarting lagmannsrett, og 560 innbyggere – 280 kvinner og 280 menn – som meddommere til Ringerike, Asker og Bærum tingrett. Disse meddommerne skal delta i domstolenes behandling av straffesaker. Samme person kan ikke velges til å sitte i utvalget for både tingretten og lagmannsretten.

Asker kommune skal også velge 20 jordskiftemeddommere til Vestre Viken jordskiftesokn – 10 kvinner og 10 menn. Jordskifteretten behandler sivile tvister knyttet til fast eiendom og rettigheter til eiendommer. Disse meddommerne kan også velges som meddommer til enten tingretten eller lagmannsretten.

Kommunen skal også fremme forslag til skjønnsmedlemmer som fylkestinget skal velge, etter forslag fra tingrettene og kommunestyrene. Utvalget av skjønnsmedlemmer er felles for lagmannsretter, tingretter og jordskifteretter. Skjønnsmedlemmene er sakkyndige meddommere som skal ha kyndighet på områder som vanligvis berøres av skjønn, herunder innsikt i jord- og skogbruk, bygningskyndige, anleggsvirksomhet, verdsetting av fast eiendom, regnskap/økonomi/revisjon/finans og helsefaglig bakgrunn. Domstolen ønsker ikke at det oppnevnes skjønnsmedlemmer med alminnelig kompetanse. Asker kommune skal foreslå 30 innbyggere som er valgbare som skjønnsmedlemmer, uavhengig av kjønn. Dette vervet kan også kombineres med andre meddommerverv.

Krav til kandidatene

Aktuelle kandidater må oppfylle en rekke formelle krav i domstolloven, jordskifteloven og skjønnsprosessloven. De formelle kravene er i hovedsak felles, og disse fremgår

av domstolloven. Valgbare kandidater er vanlige innbyggere som har stemmerett ved kommunestyrevalg. De som velges må ha tilstrekkelige norskkunnskaper. Videre er det et krav at man ved valgperiodens start 1. januar 2025 er over 21 og under 70 år. Man kan ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling, i konkursskarantene, være fradømt stemmerett i offentlige anliggender eller være straffet. Personer som innehar enkelte stillinger, bl.a. ved domstolene, i politiet og advokater kan heller ikke velges.

Det er ikke noe krav til den faglige bakgrunnen til meddommere i tingretten og lagmannsretten. Dette fordi en tiltalt i en straffesak «skal dømmes av sine likemenn». Det er ansett som en garanti for rettsikkerheten at innbyggerne har innflytelse og kan uttrykke sin rettsoppfatning ved rettsavgjørelser. Meddommerne har samme ansvar og myndighet som domstolens fagdommere i den enkelte sak. I avgjørelsen teller meddommernes stemmer like mye som fagdommernes.

Meddommerne blir trukket ut tilfeldig til hver enkelt sak. Det skal alltid være like mange av hvert kjønn. Tidligere var det jury i lagmannsretten i alvorlige straffesaker. Juryordningen ble i 2018 erstattet av meddomsrett. Meddommerne deltar nå på lik linje med fagdommerne, og de skal både vurdere om tiltalte er skyldig og hvilken straff som eventuelt skal gis.

Sammensetningen i meddommerutvalgene

Domstolsadministrasjonen har anmodet kommunene om å ta hensyn til alder, etnisk bakgrunn og kultur, slik at sammensetningen av utvalgene så langt som mulig blir i samsvar med befolkningen i kommunen.

Kommunen plikter å kontrollere at kandidatene til meddommere oppfyller vilkårene i domstolloven §§ 70-92, jf. § 73. Dette innebærer blant annet at det skal foretas en vandelskontroll av alle kandidater. Kommunen har derfor oversendt listen over foreslåtte meddommere til Politiet, og de har godkjent alle de foreslåtte kandidatene. Alle kandidatene var folkeregistrert i Asker kommune da de meldte seg som meddommer.

Forslag til kandidater skal legges ut til offentlig ettersyn i minst to uker, jf. domstolloven § 68. I kunngjøringen blir enhver som har noe å innvende mot kandidatene oppfordret til å melde fra om dette til kommunen. Kunngjøringen om offentlig ettersyn vil bli gjort etter at formannskapet har behandlet saken, slik at eventuelle innvendinger kan følge saken til kommunestyret.

Særskilt om jordskiftemeddommere

I samsvar med jordskiftelova § 2-5 skal alle kommuner velge medlemmer til særskilt utvalg av jordskiftemeddommere. Disse skal ha kunnskap om saker som til vanlig behandles av jordskifteretten. Dette er sivile saker, særlig knyttet til fast eiendom, jord- og skogbruk, verdsetting/taksering av fast eiendom, jakt- fiske o.l.

Særskilt om skjønnsmedlemmer

I hvert fylke skal det være et utvalg av skjønnsmedlemmer som oppnevnes av fylkestinget, etter forslag fra tingrettene og fra kommunestyrene. Disse deltar i sivile saker som behandles etter skjønnsprosessloven, og de må derfor ha spesiell kompetanse på et eller flere områder som vanligvis berøres ved skjønn. De kan godt være over 70 år, i motsetning til kravet som gjelder for meddommere.

4. Kommunedirektørens vurdering

Meddommerne spiller en sentral rolle i vårt rettssystem. Vervet som meddommer i straffesaker er derfor en viktig samfunnsplikt. Ordningen med meddommere i Norge er over 100 år gammel.

Kommunedirektøren har også denne gangen lagt opp til at Askers innbyggere skal melde seg frivillig som meddommere, og at det i minst mulig grad må foretas utpeking av meddommere som ikke er like motiverte for oppgaven. Kommunen har siden slutten av februar annonsert bredt, med oppfordring til å melde seg som meddommer. Det er over 800 personer som har meldt sin interesse; flere kvinner enn menn. Det måtte derfor gjøres et uttrekk blant disse. Dette ble gjort tilfeldig, men slik at alle de yngre kandidatene er valgt ut, da det gjennomgående er overvekt av eldre meddommere i meddommerutvalgene.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren foreslår at de kandidatene som legges fram i vedlagte lister velges av kommunestyret.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Meddommere - Tingretten - Kvinner
Meddommere - Tingretten - Menn
Meddommere - Lagmannsretten - Kvinner
Meddommere - Lagmannsretten - Menn
Meddommere - Jordskifteretten
Skjønnsmedlemmer

Saksprotokoll

Arivsak
24/00505

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
21.05.2024	63/24
11.06.2024	

Valg av meddommere og skjønnsmedlemmer 2025 - 2028

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 63/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kandidater på vedlagte lister velges som lagmeddommere til Borgarting lagmannsrett.
2. Kandidater på vedlagte lister velges som meddommere til Ringerike, Asker og Bærum tingrett.
3. Kandidater på vedlagte liste velges som jordskiftemeddommere til Vestre Viken jordskifterett.
4. Kandidater på vedlagte liste over skjønnsmedlemmer oversendes Akershus fylkeskommune for oppnevning.

Meddommere - Tingretten - Kvinner

Navn	Alder ila. 2024	Postnr.	Poststed
Adriana Esmeralda Lid	40	1384	Asker
Agnethe Ouren	38	1397	Nesøya
Aina Fossnes	60	3470	Slemmestad
Aina Margrethe Øverkil-Bjerkmann	48	3430	Spikkestad
Aleksandra Gajinov	51	1389	Heggedal
Ana Paula Kjos	43	3470	Slemmestad
Angie Finvold	48	1388	Borgen
Anki Hansen	45	3475	Sætre
Ann Kristin Hagby	61	3484	Holmsbu
Ann Kristin Johansen	65	1395	Hvalstad
Anna Nina Charlotte Opsahl	60	1396	Billingstad
Anna Nyquist	35	1383	Asker
Anne Christin Christensen	59	1397	Nesøya
Anne Kristin Myklebust	56	1395	Hvalstad
Anne Margit Bergvad	53	3440	Røyken
Anne Olafsbye	59	1388	Borgen
Annemarie Abeler	45	1395	Hvalstad
Anne-Marie Christophersen	57	1390	Vollen
Annett Boman	53	1396	Billingstad
Annette Nilsen	55	1390	Vollen
Ann-Louise Schmidt	50	1387	Asker
Astrid Linda Sunde	56	1387	Asker
Beate Marie Wellerop	55	1388	Borgen
Beate Solberg	46	3490	Klokkarstua
Benedicte Aarmo	28	3472	Bødalen
Bente Sjöstrand	58	1385	Asker
Bente Solbakken	52	1386	Asker
Bente Søndberg	54	1390	Vollen
Birgitte Dahl	60	1394	Nesbru
Birgitte Fredriksen	34	3470	Slemmestad
Birgitte Schrader	57	1385	Asker
Birgitte Tveter	58	1396	Billingstad
Björg Ytre-Eide	58	1387	Asker
Camilla Irèn Sund	41	3478	Nærsnes
Camilla Rodvang	41	3430	Spikkestad
Camilla Sagen	37	1391	Vollen
Camilla Tandberg	45	3442	Hyggen
Carina Mona Kongshaug	63	3430	Spikkestad
Carina Monique Kjær	42	3474	Åros
Carmen Irene Lie	27	3480	Filtvet
Caroline Cecilie Høyemo	36	1395	Hvalstad
Caroline Marie Wasa	23	1397	Nesøya
Cathrine Bjørge	51	1386	Asker
Cathrine Jensen	63	1397	Nesøya
Cathrine Oppi	47	3474	Åros
Cathrine Stokke	42	3440	Røyken
Chra Karim	58	1387	Asker
Christina Fossnes	38	3490	Klokkarstua

Christine Gunnerud	38	3430 Spikkestad
Crassimira Gerginova Manolova	66	1394 Nesbru
Daniela Rayen Orge Fuentes	46	1384 Asker
Dorthe Sommerseth	44	1396 Billingstad
Eivor Svensrud	45	3442 Hyggen
Elaine Milena Carlsen	52	3442 Hyggen
Elin Aasen	34	1392 Vettre
Elin Reppen	40	1395 Hvalstad
Elin Winnæss	37	3440 Røyken
Eline Munthe	35	1396 Billingstad
Elisabeth Plomgren	55	3480 Filtvet
Elisabeth Wandsvik	44	3470 Slemmestad
Elisabeth Wilhelmsen	39	1389 Heggedal
Elise Noline Maaø	43	3472 Bødalen
Ellisif Refsnes	41	1395 Hvalstad
Elzbieta Joanna Johansen	59	1389 Heggedal
Emilie Victoria Malfoy	29	1396 Billingstad
Emma Gilson	43	3474 Åros
Eva Gjerlaug Melby	40	1383 Asker
Fanney Krístrún Ingadóttir	54	3440 Røyken
Fariba Azimi	47	1385 Asker
Frid Solveig Feyling	62	1383 Asker
Gerd Kjørven	66	1384 Asker
Gerd Tora Rennehvammen	67	1389 Heggedal
Giggi Cecilie Eidslott	62	1390 Vollen
Gjertrud Thue	64	1387 Asker
Grete Bergamini	68	1396 Billingstad
Grete Birgitte Vigdal	60	1387 Asker
Grethe Hultgren	60	1385 Asker
Grethe Lill Grytan	67	3484 Holmsbu
Gro Firing	48	1395 Hvalstad
Gro Fjell	56	3470 Slemmestad
Gry Anne Røttervold	50	3480 Filtvet
Gry Øygarden	58	1387 Asker
Gunn Weie	60	1386 Asker
Gøril Gunnestad	65	3475 Sætre
Hanne Merete Garm	49	1394 Nesbru
Hege Anett Lund	57	1389 Heggedal
Hege Hjørund	59	3430 Spikkestad
Hege Lampe	54	3470 Slemmestad
Hege Merete Nesvold	58	3430 Spikkestad
Heidi Bjerkan	38	1388 Borgen
Heidi Bjørklund	59	1390 Vollen
Heidi Cecilie Rasmussen	54	3430 Spikkestad
Heidi Engø	45	1385 Asker
Heidi Roen	64	3470 Slemmestad
Heidis Frantzen	49	1383 Asker
Helene Brantenberg	44	3440 Røyken
Helene Margaret Wyller	61	1389 Heggedal
Helene Nilsen	64	3475 Sætre

Helle Knutsen	66	1392 Vette
Hilde Aarset	46	3430 Spikkestad
Hilde Fosnæs	56	3440 Røyken
Hilde Hansen	51	1385 Asker
Hilde Lygre	60	1390 Vollen
Hilde Nygaard	53	3475 Sætre
Hina Khurshid	25	3430 Spikkestad
Hongxin Liu Slettbakk	52	1388 Borgen
Ida-Elisabeth Schau	36	1389 Heggedal
Ina Heidi Syversen	51	3440 Røyken
Ine Amundsen	41	1387 Asker
Ingeborg Dolven	49	1383 Asker
Ingelin Olsrud	44	1389 Heggedal
Ingrid Frøysaa	52	1383 Asker
Ingrid Lovise Gammelsæther	44	3490 Klokkarstua
Ingvild Kristiansen	51	3478 Nærsnes
Ingvild Tørum	50	3440 Røyken
Iren Tretøy	64	3470 Slemmestad
Irene Engberg	54	1386 Asker
Jane Silvester Lomax	61	1389 Heggedal
Janne Almerud	57	1383 Asker
Janne Settevik	42	1386 Asker
Jannicé Iversen	61	3440 Røyken
Jeanette Hansson	46	3474 Åros
Joanna Ravndal	48	1390 Vollen
Johanne Smestad	46	1383 Asker
Julie Marie Berner	33	1394 Nesbru
Kaja Haugen	33	3430 Spikkestad
Kaja Kjølen	45	1389 Heggedal
Kamilla Grøndahl	35	3472 Bødalen
Kanthi Maria Bergrem	47	1395 Hvalstad
Kari Anne Revheim	51	1396 Billingstad
Kari Bjerknes	60	3472 Bødalen
Kari Margrethe Harding	43	1384 Asker
Kari Natskår	62	1386 Asker
Kari Wold	61	1392 Vette
Karianne Lippert	51	3440 Røyken
Karoline Fragåt	31	1396 Billingstad
Kathrine Klemetsdal	58	3440 Røyken
Katrin Helga Stefansdottir	50	1389 Heggedal
Kine Cecilie Randen	45	3474 Åros
Kjellrun Aarmo	53	3440 Røyken
Kjersti Wettre	67	1392 Vette
Kristel Helga Olsen	55	1389 Heggedal
Kristin Blichfeldt	63	3484 Holmsbu
Kristin Hennie	51	3474 Åros
Kristin Novum	57	3442 Hyggen
Kristin Simensen	46	1389 Heggedal
Kristin Ødegaard	65	3440 Røyken
Kristine Andersen	55	1395 Hvalstad

Kristine Gomnes	47	3430 Spikkestad
Kristine Marie Thilesen	34	3480 Filtvet
Krystyna Stefania Krzemionka	44	3430 Spikkestad
Laila Erevik	52	1387 Asker
Leeane Othilie Timuri	29	3490 Klokkarstua
Lena Evensen	45	1384 Asker
Lena Fjellstad	55	3480 Filtvet
Lena Mari Walnum	53	3440 Røyken
Lene Moxnes	64	3478 Nærsnes
Lill Solveig Jacobsen	54	1389 Heggedal
Lilliana Maria Robbestad	65	1383 Asker
Lin Christin Sjøderholm	51	3482 Tofte
Linda Lysevøll	38	3430 Spikkestad
Line Hordvin	52	1386 Asker
Line Skår	57	1394 Nesbru
Linn Bjørnstad	44	3440 Røyken
Linn Gareid	41	3430 Spikkestad
Linn Julie Sandstrand	45	1386 Asker
Linn Rosenborg	41	1387 Asker
Lisa Mari Ervik	34	1395 Hvalstad
Lisbeth Frøhaug	51	1389 Heggedal
Lisbeth Higræff	54	3470 Slemmestad
Lise Bacher	62	1387 Asker
Lise Græff	60	1384 Asker
Lise Homlund	35	1397 Nesøya .
Liv Bente Wasa	53	1397 Nesøya
Liv Berit Løken	64	1384 Asker
Liv Heidi Hornseth	65	1383 Asker
Liv Merethe Borgen	52	1383 Asker
Liz Ødeskaug	50	1395 Hvalstad
Lotte Kolsrud	35	3470 Slemmestad
Mai-Åse Nestegard	37	3440 Røyken
Malin Helgetveit	31	1384 Asker
Margrethe Solbrekke	43	3482 Tofte
Mari Jacobsen	35	1386 Asker
Maria Lee Smith	48	1389 Heggedal
Maria Nashima Ohnstad	49	1388 Borgen
Maria Viik	42	1385 Asker
Mariann Haugen	37	1388 Borgen
Marianne Enge	60	1387 Asker
Marianne Maxwell	53	3478 Nærsnes
Marianne Storli	54	3440 Røyken
Marie Hellsaa	30	1384 Asker
Marie Louise Hindrum	36	1396 Billingstad
Marie Madsen	39	3474 Åros
Marit Asheim	40	1384 Asker
Marit Inger Heimdal	54	1386 Asker
Marit Jensen	65	1396 Billingstad
Marita Kvia	44	1389 Heggedal
Marte Foyen	35	3472 Bødalen

Marte Sekse	29	3442 Hyggen
Martha Angela Michelle Børke	58	1396 Billingstad
Martine Samuelsen	33	3490 Klokkearstua
Merete Lorentsen	56	1390 Vollen
Merethe Cocozza Sundland	32	1394 Nesbru
Merethe Jordal	53	3472 Bødalen
Mette Julianne Hansen	64	3440 Røyken
Mette Lybekk	51	1391 Vollen
Mette Sjøvik	40	1383 Asker
Michelle Håkull	38	1388 Borgen
Milica Dzabic	34	3483 Kana
Mina Shaddel	35	1389 Heggedal
Mirjam Haug	37	1396 Billingstad
Mona Drivvoll	60	3474 Åros
Mona Underdal-Loktu	51	1392 Vette
Mong Cam Nguyen	43	1388 Borgen
Monica Bårnes	63	1385 Asker
Monica Myhren	57	3430 Spikkestad
Nassima Håkonsen	43	3480 Filtvet
Nina Cathrine Dahlen	60	3430 Spikkestad
Nina Eirin Sørdsal	56	3430 Spikkestad
Nina Iren Hølås	52	1387 Asker
Nina Løberg	63	1390 Vollen
Oda Verlo	32	1389 Heggedal
Ragni Midtbø	50	1386 Asker
Randi Daltveit	54	1389 Heggedal
Randi Wilhelmsen	49	3474 Åros
Rannveig Burdahl	56	1386 Asker
Reyhan Dag-Kolstad	51	1397 Nesøya
Rikke Anette Fønhus	59	3475 Sætre
Rita Guttulsrud	37	1383 Asker
Sahel Sandra Nour	44	1391 Vollen
Sandra Elisabeth Ekornrud	60	1395 Hvalstad
Sara Håndlykken	36	1385 Asker
Shurika Hansen	40	1383 Asker
Sidsel Shakti Bogsti	59	1386 Asker
Signe Karin Hotvedt	66	1385 Asker
Signy Gautefall	61	1388 Borgen
Siri Fjær	60	3440 Røyken
Siri Kitt Strekerud	47	3475 Sætre
Siv Rydén-Eilertsen	59	1388 Borgen
Siw Lindvall	60	3442 Hyggen
Sofie Dahl	43	1392 Vette
Solgun Audunhus	54	3440 Røyken
Solveig Marie Bernbo-Langdalen	44	3440 Røyken
Stephanie Katrin Mahnken	50	1387 Asker
Stephanie Skauby-Aakervik	40	1389 Heggedal
Stine Cathrine Frigård	44	1397 Nesøya
Stine Engen	44	1385 Asker
Stine Eriksen	53	3482 Tofte

Stine Hellekleiv	60	1387 Asker
Stine Indrebø	60	1395 Hvalstad
Stine Nymo	60	1396 Billingstad
Stine Pedersen	40	3442 Hyggen
Sunniva Slåtten	30	1389 Heggedal
Tale Fredriksen	30	1386 Asker
Tanja Iren Kvalsvik	46	3470 Slemmestad
Tatiana Saarela	49	3430 Spikkestad
Therese Gulbrandsen	44	3482 Tofte
Therese Katrin Lervik	49	3482 Tofte
Therese Kofoed	34	3440 Røyken
Tone Elisabeth Bronder	50	3430 Spikkestad
Tora Sandnes	63	1387 Asker
Toril Håkerud	62	1390 Vollen
Toril Stien	66	1395 Hvalstad
Tove Bressand	64	1394 Nesbru
Tove Kjeilen	63	1397 Nesøya
Tove Solheim	67	1385 Asker
Trine Føyen	61	3472 Bødalen
Trine Holt	61	3475 Sætre
Trine Kalager	53	3490 Klokkearstua
Trine Smidt	32	1397 Nesøya
Trude Buøy	44	3440 Røyken
Trudi Johansen	60	1386 Asker
Unn Cecilie Raastad	62	3440 Røyken
Vanessa Nystedt	22	1383 Asker
Vigdis Irene Fagerholm	43	3440 Røyken
Vigdis Thorbecke	60	3482 Tofte
Vilde Grimstvedt	29	3474 Åros
Wenche Charlotte Almnes	50	1384 Asker
Wibeche Cathrin Østenstad	55	1391 Vollen
Åse Ytreland	62	1394 Nesbru

Meddommere - Tingretten - Menn

Navn	Alder ila. 2024	Postnr.	Poststed
Agnar Kopperud	60	1383	Asker
Akira Guttersrud	56	1383	Asker
Aksel Aanensen	57	1396	Billingstad
Albert Christian Roll	55	1385	Asker
Amin Parsa	44	1397	Nesøya
Anders Bakke	47	1396	Billingstad
Anders Georg Veigaard	61	1395	Hvalstad
Anders Kristoffer Andraa	47	3472	Bødalen
Anders Stenvig	66	3475	Sætre
Andre Rusthen	49	1385	Asker
Andreas Berge	40	1384	Asker
Andreas Blom-Bakke	47	1387	Asker
Andreas Hafslund	50	3478	Nærsnes
Andreas Thorset	32	3430	Spikkestad
Andreas Vegheim	43	1384	Asker
Arne Fredrik Vogt	66	1385	Asker
Arne Larsen	58	3477	Båtstø
Arne Rønning	63	1384	Asker
Arne Tobias Hanserud	35	3440	Røyken
Arnfinn Hakkebo	62	1389	Heggedal
Arya Gunéi	61	1396	Billingstad
Aso Karim	60	1387	Asker
Atle Solum	59	1384	Asker
Audun Rekdal	44	3440	Røyken
Aurel Leonard Pencea	45	1387	Asker
Bertil Marius Digranes	42	3475	Sætre
Birger Henning Bjerkmann	51	3430	Spikkestad
Bjarne Themsén	60	1389	Heggedal
Bjørn Frode Netteberg	58	1390	Vollen
Bjørn Fuglaas	65	1387	Asker
Bjørn Ketil Sveen	64	1385	Asker
Bjørn Reidar Jensen	65	3472	Bødalen
Bjørn Stalheim	46	1387	Asker
Bjørn Sæthre	48	3475	Sætre
Blerim Gjoni	49	1387	Asker
Bror Yngve Karlsen	53	3483	Kana
Børre Garegg Petersen	60	1394	Nesbru
Børre Olsen	50	3477	Båtstø
Børre Sundberg	52	1384	Asker
Carl Magnus Edvardsson	50	1387	Asker
Carl Randem	29	1394	Nesbru
Carl-Johan Nils Lindholm	67	1384	Asker
Carsten Hagen	64	1397	Nesøya
Chris Atle Svanemyr	58	1383	Asker
Christian Fredrik Holmboe	64	1396	Billingstad
Christian Haaseth	38	1387	Asker
Christian Johannes Lunde	58	1384	Asker
Christian-Magnus Mohn	40	1392	Vettre

Dag Armand Iversen	59	1383 Asker
Daniel Aune	46	1396 Billingstad
Daniel Tykriset	25	3474 Åros
David Christopher Goss	42	3470 Slemmestad
Egil Arne Lund	61	1397 Nesøya
Eivind Bratberg	44	3472 Bødalen
Eivind Sogn	36	1388 Borgen
Eivind Stølan	49	3475 Sætre
Endre Røros	52	3470 Slemmestad
Enver Luma	36	3440 Røyken
Erik Albert Lien	66	3480 Filtvet
Erik Birch-Aune	61	1396 Billingstad
Erik Gunnerud	33	3440 Røyken
Erik Haug	63	1384 Asker
Erik Langbråten	69	1388 Borgen
Erik Olsrud	48	1389 Heggedal
Erik Skolem	53	1384 Asker
Erland Lia	51	1387 Asker
Erlend Skaare	63	3475 Sætre
Erling André Nilsen	60	3478 Nærnes
Erling Karstein Thomassen	63	3482 Tofte
Esben Jensen	64	3475 Sætre
Espen Hamre	42	1396 Billingstad
Espen Olsen	51	3440 Røyken
Espen Thorvaldsen	56	3475 Sætre
Esten Finstad	54	1389 Heggedal
Even Nedberg	47	1386 Asker
Faraidon Palani	43	3470 Slemmestad
Frank Gjøran Rosvoll	56	1385 Asker
Frank Sandøy	59	1385 Asker
Fredrik Follestad	42	3482 Tofte
Frode Rønning	50	3472 Bødalen
Frode Skjelbred	50	3475 Sætre
Geir Bolstad	53	3470 Slemmestad
Geir Egil Larsen	61	3474 Åros
Geir Finnerud	55	3470 Slemmestad
Georg Cvijanovic	62	1388 Borgen
Gunnar Christian Jensen	45	1384 Asker
Gustaf Martin Gustafsson	51	1392 Vette
Hans-Ingar Sætra	65	1389 Heggedal
Hans-Petter Gundersen	61	1389 Heggedal
Harald Nicolai Wergeland	39	1391 Vollen
Hasse Lorentz Larsen	54	3430 Spikkestad
Henning Hexeberg	63	1390 Vollen
Henning Rosenquist	43	3474 Åros
Henrik Frøshaug	41	1389 Heggedal
Henrik Kihl	37	1396 Billingstad
Henrik Scharff	59	1383 Asker
Håkon Mellbye	35	3440 Røyken
Håkon Nico Löbner	32	1396 Billingstad

Håkon Storm	59	1396 Billingstad
Håvard Otto	40	3440 Røyken
Ingvar Lennart Beck	69	1390 Vollen
Isak Vold	22	1395 Hvalstad
Ivar Haug	66	1384 Asker
Ivar Johan Haug	38	3483 Kana
Ivar Villa	63	1397 Nesøya
Jan Arild Helgestad	53	3475 Sætre
Jan Barth-Carlsen	67	3474 Åros
Jan Erik Tennfjord	69	1386 Asker
Jan Flaten	59	1383 Asker
Jan Kåre Svarva	56	1387 Asker
Jan Robert Sikstrøm	62	3482 Tofte
Jan Sigurd Refvik	56	3430 Spikkestad
Jan Sverre Tronsmoen	63	3430 Spikkestad
Jan Vidar Eriksen	41	1383 Asker
Janos Lajos Szabo	49	1397 Nesøya
Jan-Petter Schøyen	56	1394 Nesbru
Jarle Brandvold	44	1385 Asker
Jarle Kristiansen	53	1394 Nesbru
Jarle Magnushommen	52	1384 Asker
Joachim Borg	27	3440 Røyken
John Bjarne Våge	61	3470 Slemmestad
John Harry Andreassen	46	1397 Nesøya
Jon Erling Paulsen	58	1394 Nesbru
Jon Even Sørli	53	1386 Asker
Jon Henning Møller	55	3482 Tofte
Jon Mørkås	64	1396 Billingstad
Jonas Bjarne Ween	52	3440 Røyken
Julius Magnus Espedal	56	1383 Asker
Jørgen Herman Andersen	59	1390 Vollen
Jørgen Marentzius Bue	66	1384 Asker
Jørn Yngvar Eikaas	66	1392 Vette
Karl Rickard Persson	40	1391 Vollen
Kjell-Ivar Gudbrandsen	57	1383 Asker
Kjetil Bromark	51	3470 Slemmestad
Kjetil Heltne	65	1396 Billingstad
Knut Bekkedal	41	3475 Sætre
Knut Dyre Haug	68	1392 Vette
Knut Fosserud	56	3472 Bødalen
Knut Hanssen	67	1387 Asker
Knut Werner Wernersen	58	1391 Vollen
Kristian Bundgaard	55	1384 Asker
Kristian Sivert Jensen	62	1392 Vette
Lars Arnevig	63	1389 Heggedal
Lars Endre Paulsen	54	1388 Borgen
Lars Erik Mørk	56	3475 Sætre
Lars Henrik Løkken	56	3475 Sætre
Lars Jørgen Sandbakken	47	1394 Nesbru
Lars Wiig	66	3478 Nærnes

Lasse Henriksen	64	3474 Åros
Leif Flatby	60	1384 Asker
Mads Wea	37	1395 Hvalstad
Magne Bry	40	1384 Asker
Magne Hanssen	65	3482 Tofte
Magne Olav Bruland	60	3475 Sætre
Magnus Sunnarvik-Ween	45	3478 Nærsnes
Magnus Wannebo	43	1384 Asker
Manuel Simon Fonseca	41	1383 Asker
Marius Patrik Jensen	46	3470 Slemmestad
Marius Sjømæling	40	3472 Bødalen
Markus Lia	47	3478 Nærsnes
Martin Løke	62	1397 Nesøya
Martinus Emil Fossen	32	1397 Nesøya
Mats Egil Ødeskaug	35	3490 Klokkarstua
Mattis Åmotsbakken	40	1396 Billingstad
Michael Jacobsen	49	1383 Asker
Michal Pawel Hope	34	1394 Nesbru
Milan Marfi	58	3430 Spikkestad
Mohammad Haidari	34	1388 Borgen
Morten Bertrand Henriksen	63	3440 Røyken
Morten Finborud	61	3442 Hyggen
Morten Hornnes	46	1386 Asker
Morten Jacobsen	56	3470 Slemmestad
Morten Pretorius	52	3430 Spikkestad
Morten Raknes	65	1383 Asker
Morten Solberg	50	3490 Klokkarstua
Morten Strand	58	1396 Billingstad
Morten Tank-Nielsen	68	1388 Borgen
Nils Vogt-Kielland	44	3470 Slemmestad
Odd Arnestad	67	1391 Vollen
Oddvin Magne Hansen	56	1390 Vollen
Ola Petter Lyngstad	59	1390 Vollen
Ole Christian Bing	49	3440 Røyken
Ole Kristian Pettersen	62	1385 Asker
Ole Morten Hauge	49	1396 Billingstad
Ole Petter Gundersen	47	3482 Tofte
Ove Håkon Hansen	64	1389 Heggedal
Palle Furum	55	1387 Asker
Paul Håkon Endresen	47	3475 Sætre
Paul Michael Andrews	42	1385 Asker
Per Aage Holter-Schøyen	63	1389 Heggedal
Per Erik Hagen	68	1383 Asker
Per Gunnar Henriksen	51	3440 Røyken
Per Morten Nyhuus	63	3490 Klokkarstua
Per Ove Nordli	54	1394 Nesbru
Per-Inge Vangen	60	1389 Heggedal
Per-Kristian Troppen	56	1390 Vollen
Per-Thore Radeid	67	3475 Sætre
Peter Teigen	38	1387 Asker

Petter Gabrielsen	41	3478 Nærnes
Petter Jacobsen	47	3430 Spikkestad
Pål Gisle	60	1389 Heggedal
Pål Reinert Randby	60	3470 Slemmestad
Pål Sigurd Nicolaysen	64	1385 Asker
Raymond Sørensen	53	1383 Asker
Reidar Hauge	69	3470 Slemmestad
Richard Kongsteien	55	1397 Nesøya
Richard Mark Brown	64	3442 Hyggen
Roar Bekker	67	1397 Nesøya
Roar Jakobsen	67	1397 Nesøya
Robert André Furuhaug	51	3475 Sætre
Rolf Arne Øie	67	1386 Asker
Ronny Arthur Thomassen	61	3482 Tofte
Ronny Haug	46	3475 Sætre
Ronny Simonsen	51	3430 Spikkestad
Roy Løberg	65	1386 Asker
Roy Skogly	56	3472 Bødalen
Roy Waage	55	3475 Sætre
Rune Garberg	51	3470 Slemmestad
Rune Gulbrandsen	55	3470 Slemmestad
Rune Johnsen	57	3474 Åros
Rune Klemetsdal	64	3430 Spikkestad
Rune Støen	58	1383 Asker
Rune Sæthre	58	1386 Asker
Serkan Yildirim	45	1395 Hvalstad
Sigurdur Johannesson	57	1384 Asker
Simen Johannes Malerbakken	47	3474 Åros
Sjur Garaas	44	1384 Asker
Sondre Berg	32	1386 Asker
Stein Erik Fritzvold	63	1392 Vettre
Steinar Pettersen	53	1385 Asker
Steinar Tafjord	44	1396 Billingstad
Steinar Willassen	64	1387 Asker
Stian Antonsen	46	3474 Åros
Stian Thorud	29	1391 Vollen
Stig Malmo	59	3475 Sætre
Ståle Blindheim	67	1397 Nesøya
Sune Vork	45	3440 Røyken
Svein Freddy Leirstein	57	3484 Holmsbu
Svein Solvang	69	1385 Asker
Sverre Aae	64	1389 Heggedal
Tage Djupvik	60	3470 Slemmestad
Terje Gunnerød	69	1395 Hvalstad
Terje Kaksrud	64	3482 Tofte
Terje Lindberg	61	1392 Vettre
Terje Sandli	58	3472 Bødalen
Thomas Falck Østli	46	3490 Klokkarstua
Thomas Faye	50	3470 Slemmestad
Thomas Jacobsen	54	1392 Vettre

Thomas Jacobsen	55	3475 Sætre
Thomas Kristian Burud	36	1383 Asker
Thomas Mjøen	50	1397 Nesøya
Tobias Frey	33	1389 Heggedal
Tom Reidar Skyrud	66	1397 Nesøya
Tomas Aspheim	59	1387 Asker
Tommy Sørensen	41	3474 Åros
Tom-Roger Stensberg	48	3478 Nærnes
Tor Andreas Arnø	61	1384 Asker
Tor Arild Jørgensen	40	1394 Nesbru
Tor-Are Torjussen	60	1394 Nesbru
Torben Roar Andersen	53	3430 Spikkestad
Tore Andre Nilsen	63	1394 Nesbru
Tore Bergan	63	1388 Borgen
Tore Fagervold	62	1384 Asker
Tore Paulsrud	58	3472 Bødalen
Torje Gulbrandsen	46	1385 Asker
Tor-Morten Grønli	43	1386 Asker
Torry Einan	51	1385 Asker
Torstein Sagbakken	46	3490 Klokkarstua
Trond Knapstad	66	1394 Nesbru
Trond Steinar Petersen	65	1383 Asker
Trygve Moe	59	1383 Asker
Trym Johannessen	58	1397 Nesøya
Vegard Wang	51	3440 Røyken
Victor Valaker	66	3470 Slemmestad
Viggo Liberg	64	1396 Billingstad
Øivind Kristian Rue	67	1394 Nesbru
Øyvind Buer	46	1397 Nesøya
Øyvind Fjugstad	64	1386 Asker
Øyvind Kristiansen	69	1389 Heggedal
Øyvind Slåtta	44	1389 Heggedal

Meddommere - Lagmannsretten - Kvinner

Navn	Alder ila. 2024	Postnr.	Poststed
Anett Eriksen	36	1385	Asker
Anne Langedrag	59	1395	Hvalstad
Anne Margaret Vullum	64	1388	Borgen
Anne Mette Øystese	59	1389	Heggedal
Camilla Christine Haarberg	47	1383	Asker
Christina Casén	64	1394	Nesbru
Eli Kristin Bakkejord	64	1394	Nesbru
Elisabeth Sjøtveit	43	1392	Vettre
Freweini Katerina Weldeghebri	42	1396	Billingsstad
Frida Blåsternes	39	1384	Asker
Hanne Johnsrud	58	3472	Bødalen
Hanne Marte Johansen	45	3430	Spikkestad
Hanne Neegaard	66	3470	Slemmestad
Heidi Andresen	42	1395	Hvalstad
Heidi Elin Harsjøen	64	1386	Asker
Ine Marie Oksholen	48	3442	Hyggen
Ingunn Rese	59	3442	Hyggen
Ingvild Staavi-Haugland	43	1383	Asker
Isabelle Erlandsen	45	1388	Borgen
Iselin Yahyaoui	28	1389	Heggedal
Ive Kristin Jensen	60	3484	Holmsbu
Janne Krokaas	48	1389	Heggedal
Karen Marie Nannestad	38	1394	Nesbru
Karen Sofie Pettersen	54	1387	Asker
Kari Aase	64	1390	Vollen
Karianne Sjøberg	44	1389	Heggedal
Kjersti Sæther	53	3430	Spikkestad
Kristine Gjellum	36	1389	Heggedal
Lin Therese Kvitte	52	1395	Hvalstad
Liv Embergsrud	53	1385	Asker
Margreta Rebecca Færavaag	54	1385	Asker
Marianne Holth	36	1387	Asker
Marielle Katrine Ryberg	39	3440	Røyken
Marit Helene Natvig	57	1383	Asker
Monica Hermansen	40	1395	Hvalstad
Monica Skaug	53	1387	Asker
Monica Storjordet	47	1388	Borgen
Nhan Thanh Thi Nguyen	49	1386	Asker
Nina Katrin Ingebretsen	51	1389	Heggedal
Olivia Hovde	22	1383	Asker
Ragnhild Raastad	51	1396	Billingsstad
Randi Elin Roaas	55	3482	Tofte
Silje Margrethe Kaspersen	36	3475	Sætre
Stine Hoem	53	3470	Slemmestad
Stine Ytterdahl	22	1383	Asker
Sølvi Tosseviken	52	3475	Sætre
Tone Fladmoe	60	1396	Billingsstad
Tone Milde	65	1383	Asker
Tonje Rønning	40	1390	Vollen
Vibeke Iren Herikstad	48	3430	Spikkestad

Meddommere - Lagmannsretten - Menn

Navn	Alder ila. 2024	Postnr.	Poststed
Ahmad Yousuf Sultany	23	1387	Asker
Allex Gude	63	1389	Heggedal
Anders Bjerke	39	1384	Asker
Anders Kjønneøy	51	3440	Røyken
Anders Lagerqvist	54	1394	Nesbru
Anders Petter Bakke	47	1395	Hvalstad
André Ueland	49	3470	Slemmestad
Christian Helgesen	52	1384	Asker
Denny Morgan Roxenstål	48	1386	Asker
Erik De Mora	60	1386	Asker
Eskil Ringstad	54	3482	Tofte
Espen Erland	44	1387	Asker
Espen Tollofsen	65	1392	Vettre
Fridtjof Denneche	39	1388	Borgen
Frode Knudsen	64	1389	Heggedal
Gunnar Mørk	69	1390	Vollen
Harith Mahammed Hussein	25	1388	Borgen
Henrik Slipher	48	1384	Asker
Herman Sjøberg	44	1384	Asker
Hågen Setran	56	3430	Spikkestad
Håkon Halvorsen	60	3474	Åros
Jan Kristen Wilborn	60	1386	Asker
Jan Kristian Karlsen	59	3478	Nærnes
John Eftestad	36	3470	Slemmestad
John-Inge Strømsnes	59	1386	Asker
Jon Arne Brendsrud	65	1383	Asker
Jonas Tryggvason	34	3470	Slemmestad
Lars Jørgen Løland	59	3442	Hyggen
Lars Kristoffer Strand	46	3474	Åros
Leiv Antoine Engelschiøn	67	3440	Røyken
Magnus Fasting	41	1384	Asker
Magnus Wallem	31	3474	Åros
Marius Antun	43	1383	Asker
Morten Bill Caspersen	66	1395	Hvalstad
Morten Fruensgaard	47	3474	Åros
Morten Mile	66	1385	Asker
Ola Granerud	54	3474	Åros
Paal Steine	63	1383	Asker
Per Steinar Aspeli	45	3430	Spikkestad
Rune Sverre Marthinsen	69	1389	Heggedal
Sindre Wæringsaasen	31	1396	Billingstad
Steinar Pjaaka	58	1390	Vollen
Stig Hagen	38	3430	Spikkestad
Terje Kjos	68	3475	Sætre
Terje Wathne	59	1388	Borgen
Tom Bruun	67	1388	Borgen
Trond Espen Johansen	59	1386	Asker
Trond Helge Gabrielsen	59	1394	Nesbru
Waldemar Garntangen	26	1395	Hvalstad
Øistein Winje	57	1383	Asker

Meddommere - Jordskifteretten - Kvinner

Navn	Alder ila. 2024	Postnr.	Poststed
Anita Opseth	56	3440	Røyken
Anne Ahlgren	65	3475	Sætre
Beate Carlsson	60	1395	Hvalstad
Berit Nettli	60	1384	Asker
Evy Therese Dvergsdal	43	3470	Slemmestad
Kate Helen Johansson	56	1385	Asker
Kathrine Solstrand	49	1388	Borgen
Nina Jakobsen	39	1394	Nesbru
Pernille Solveig Undseth	60	1394	Nesbru
Tirill Medin	44	3470	Slemmestad

Meddommere - Jordskifteretten - Menn

Navn	Alder ila. 2024	Postnr.	Poststed
Anton Gjertsen	65	1389	Heggedal
Erik Horgmo	36	3442	Hyggen
Henning Rosenquist	43	3474	Åros
Håkan Olof Bengtsson	63	1386	Asker
Jørn Yngvar Eikaas	66	1392	Vettre
Muhammad Saleem Tariq	61	1392	Vettre
Olav Omtveit	64	1396	Billingstad
Rune Morken	58	1396	Billingstad
Stian Solbakken	51	1390	Vollen
Øyvind Landa	54	1384	Asker

Skjønnsmedlemmer

Navn	Alder ila. 2024	Postnr.	Poststed	Utdannelse
Ann-Elise Angell	56	1390	Vollen	Fysioterapeut
Berit Bjerkåsholmen	58	1392	Vettre	Sivilingeniør
Berit Nettli	60	1384	Asker	Jurist
Berit Scharff	55	1383	Asker	Økonom
Christian Helgesen	52	1384	Asker	Tannlege
Eline Munthe	35	1396	Billingstad	Lege
Elisabeth Cabrinetti	50	1396	Billingstad	Siviløkonom
Elisabeth Jørgensen	61	3440	Røyken	Psykiatrisk sykepleier
Espen Tollofsen	65	1392	Vettre	Rørlegger
Gunnar Mørk	69	1390	Vollen	Sykepleier
Heidi Andresen	42	1395	Hvalstad	Eiendomsmegler
Jørn Yngvar Eikaas	66	1392	Vettre	Ingeniør
Kristin Blichfeldt	63	3484	Holmsbu	Gårdbruker
Lise Backer	57	1396	Billingstad	Sivilingeniør
Magnus Fasting	41	1384	Asker	Lege
Marielle Katrine Ryberg	39	3440	Røyken	Eiendomsmegler
Marius Antun	43	1383	Asker	Lege
Muhammad Saleem Tariq	61	1392	Vettre	Regnskapfører
Nina Jakobsen	39	1394	Nesbru	Bioingeniør
Olav Omtveit	64	1396	Billingstad	Sivilingeniør
Pernille Solveig Undseth	60	1394	Nesbru	Siviløkonom
Ragnhild Raastad	51	1396	Billingstad	Lege
Rune Morken	58	1396	Billingstad	Ingeniør
Steinar Pjaaka	58	1390	Vollen	Ingeniør
Tore Haugsdal	65	1365	Blommenholm	Siviløkonom
Trine Stein	69	1387	Asker	Sykepleier
Trond Espen Johansen	59	1386	Asker	Ingeniør
Trym Johannessen	58	1397	Nesøya	Ingeniør
Øistein Winje	57	1383	Asker	Eiendomsmegler
Øyvind Landa	54	1384	Asker	Tømrermester

Saksframlegg

Arkivsak
24/07285-1

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
21.05.2024
04.06.2024
11.06.2024

Steinverdi AS - Invitasjon til å delta i selskap innen sirkulær økonomi og markedssystem for massehåndtering

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune har mottatt invitasjon til å delta i selskapet Steinverdi AS og tar denne til orientering
2. Asker kommune kjøper 20 stk. aksjer i Steinverdi AS for kr 1 786 660,-
3. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamling
4. Budsjettdekning søkes innarbeidet i 2.tertial 2024. Kommunedirektøren gis fullmakt til å inngå nødvendige avtaler

1. Sammendrag

Steinverdi AS er et selskap stiftet av Bærum kommune i juli 2021. Selskapets hovedformål er å eie og forvalte et digitalt markedssystem for overskuddsmasser og andre bygge- og anleggsressurser. Markedssystemet skal legge til rette for gjenbruk slik at anleggsprosjekter som har et overskudd av masser, kan tilby disse til nærliggende prosjekter eller aktører som har tilsvarende behov. Dette er sirkulærøkonomi og bærekraftig ressursforvaltning i praksis, og bidrar samtidig til at transport optimaliseres mellom uttak og mottak.

Selskapet er i dag heleid av Bærum kommune. Ved stiftelsen var det en forutsetning at andre eiere på et senere tidspunkt skulle inviteres inn, men at selskapet forblir under offentlig kontroll gjennom majoritetseierskap av offentlige eiere.

Bærum kommune ønsker å beholde minst 50% eierskap i selskapet, men mener at tiden nå er inne for å tilby andre offentlige eiere i form av kommuner og fylkeskommuner eierskap i selskapet. Selskapets markedssystem legger til rette for å fungere som et markedstorg i forhold til store utbyggingsprosjekter og masseforvaltning basert på samfunnsøkonomiske og forretningsmessige prinsipper.

Asker kommune inviteres nå inn i selskapet ved å kjøpe minimum 20 og maksimum 30 aksjer til pris kr. 89.333,- pr. aksje; med en total investering på minimum kr. 1.786.660,- og maksimum kr. 2.679.990,-.

2. Bakgrunn for saken

Steinverdi AS ble stiftet av Bærum kommune den 02.07.2021 med hovedformål å eie, forvalte og drifte et digitalt markedssystem – Porfyr – for steinmasser og andre bygge- og anleggsressurser. Selskapet er i dag 100 % eiet av Bærum kommune, men allerede ved etableringen var det en forutsetning at selskapet i fremtiden skulle ha et delt eierskap med andre offentlige aktører og virksomheter.

Steinverdi AS skal være en nøytral eier av markedssystemet; som i første rekke skal komme samfunnet til gode. Ved nå å gjennomføre en rettet emisjon mot utvalgte offentlige aktører ønsker Bærum kommune å få inn nødvendig kapital for videre drift og utvikling, få tilført ny og relevant eierkompetanse til selskapet og samtidig sikre fremtidig offentlig kontroll av selskapet.

Porfyr er et digitalt markedssystem som skal legge til rette for gjenbruk, slik at anleggsprosjekter som har et overskudd av masser kan tilby disse til nærliggende prosjekter eller aktører som har tilsvarende behov. Dette er sirkulærøkonomi og bærekraftig ressursforvaltning i praksis, samtidig som det bidrar til at transport optimaliseres mellom uttak og mottak.

3. Saksopplysninger

Det har de siste årene vært et voksende behov for å legge til rette for omsetning og forvaltning av steinmasser i forbindelse med ulike bygge- og anleggsprosjekter. For å kunne svare ut dette behovet, etablerte Bærum kommune i 2021 selskapet Steinverdi AS med hovedformål å eie, forvalte og drifte et digitalt markedssystem – Porfyr – for steinmasser og andre bygge- og anleggsressurser. Selskapet er i dag 100 % eiet av Bærum kommune, men allerede ved etableringen var det en forutsetning at selskapet i fremtiden skulle ha et delt eierskap med andre offentlige aktører og virksomheter.

Steinverdi AS skal være en nøytral eier av markedssystemet; som i første rekke skal komme samfunnet til gode. Ved nå å gjennomføre en rettet emisjon mot utvalgte offentlige aktører ønsker Bærum kommune å få inn nødvendig kapital for videre drift og utvikling, få tilført ny og relevant eierkompetanse til selskapet og samtidig sikre fremtidig offentlig kontroll av selskapet.

Bærum kommune og Steinverdi AS har oversendt invitasjon til Asker kommune om å bli medeier i Steinverdi AS gjennom en rettet emisjon. Invitasjonen med tilhørende dokumenter, samt en presentasjon, følger vedlagt.

Asker kommune er invitert til å kjøpe minimum 20 og maksimum 30 aksjer til pris kr. 89.333,- pr. aksje; med en total investering på minimum kr. 1.786.660,- og maksimum kr. 2.679.990,-.

Porfyr vil dekke et behov for å løse en åpen løsning for masseforvaltningen i området, som i dag ikke finnes. Systemet vil støtte sirkulærøkonomi og bærekraftig ressursforvaltning. Ved å investere i selskapet vil Asker kommune bidra til å dekke et behov som oppleves som økende i regionen. I tillegg vil det utgjøre et strategisk grep i kommunens arbeid med masseforvaltning.

4. Kommunedirektørens vurdering

Selskapet har en samfunns viktig oppgave for kommunens innbyggere og næringsliv, så vel som regionen for øvrig ved å tilby et digitalt markedssystem som vil være sirkulærøkonomi og bærekraftig ressursforvaltning i praksis. Samtidig vil det bidra til at transport optimaliseres mellom uttak og mottak, som igjen vil kunne spare samfunn og miljø for kostnader og uønskede miljøpåvirkninger.

En investering i selskapet har spesielt relevans i forhold til FN's bærekraftsmål hvor selskapet dekker bærekraftsmål knyttet til innovasjon og infrastruktur, bærekraftige byer og lokalsamfunn, ansvarlig forbruk og produksjon samt samarbeid for å nå målene.

Investering i Steinverdi AS med 20 stk. aksjer vil kreve kr. 1 786 660,- i investering. Porfyr er et nytt markedssystem, og investering i en slik løsning vil alltid være forbundet med viss risiko. Kommunedirektøren vurderer imidlertid at formålet med eierskap i selskapet først og fremst er av samfunnsmessig karakter, men også at det bygger på forretningsmessige prinsipper; og vurderer at det er riktig å bidra til løsningen som potensielt kan bidra til en mer åpen, sirkulær og bærekraftig massehåndtering i regionen og i Norge.

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at Asker kommune kjøper 20 aksjer i Steinverdi AS il en sum av kr. 1 786 660,-.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Invitasjon til å bli medeier i Steinverdi AS_Asker kommune
PROSPEKT for tegning av aksjer i Steinverdi AS
Presentasjon emisjon Porfyr
A - Tegningsblankett 2024 Steinverdi AS
B - Vedtekter Steinverdi AS
C - Årsregnskap 2023 Steinverdi AS_revisorbekreftet
D - Merkevarerplattform Porfyr
E - Eierstrategi Steinverdi AS 2021-2024
F - Innovasjonspartnerskapsavtale Norconsult Digital
KST protokoll 29 03 2023_uttrekk - Bærum
Protokoll ekstraord GF 19 04 2023 Steinverdi AS

Saksprotokoll

Arivsak
24/07285

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
21.05.2024	64/24
11.06.2024	

Steinverdi AS - Invitasjon til å delta i selskap innen sirkulær økonomi og markedssystem for massehåndtering

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 64/24

Behandling

Monica V. Bratlie (H) foreslo å utsette saken.

Bratlies forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes.

Steinverdi AS

Asker kommune
Knud Askers vei 25
1383 Asker

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

30.04.2024

Invitasjon til å bli medeier i Steinverdi AS Asker kommune

Steinverdi AS er et selskap stiftet av Bærum kommune i juli 2021. Selskapets hovedformål er å eie og forvalte et digitalt markedssystem for overskuddsmasser og andre bygge- og anleggsressurser. Markedssystemet skal legge til rette for gjenbruk slik at anleggsprosjekter som har et overskudd av masser, kan tilby disse til nærliggende prosjekter eller aktører som har tilsvarende behov. Dette er sirkulærøkonomi og bærekraftig ressursforvaltning i praksis, og bidrar samtidig til at transport optimaliseres mellom uttak og mottak.

Markedssystemet Porfyr er nå i slutfasen med utviklingen, og vil lanseres til det norske markedet i august 2024. Steinverdi AS vil være ansvarlig for videre utvikling av løsningen, og for å sikre en sunn økonomisk drift. Det er budsjettert med begrensede inntekter i 2024, og lønnsom drift fra 2026.

Selskapet er heleid av Bærum kommune, og generalforsamlingen er representert ved ordføreren. Ved stiftelsen av selskapet var det en forutsetning at andre eiere på et senere tidspunkt skulle inviteres inn, samtidig som selskapet forblir under offentlig kontroll gjennom majoritetseierskap av offentlige virksomheter.

Steinverdi AS utfører nå en rettet emisjon mot et lite utvalg av offentlige virksomheter, og Asker kommune inviteres til å bli medeiere gjennom kjøp av aksjer i selskapet.

Eierutvalget i Bærum kommune fungerer for tiden som valgkomité for å innstille medlemmer til styret i Steinverdi, for beslutning i generalforsamlingen. Asker kommune vil som medeier inviteres til å innstille en representant til styret.

Denne emisjonen har til hensikt å skaffe tilstrekkelig driftskapital til lansering og kommersialisering av Porfyr, videreutvikling av IT-plattformen med utvidet funksjonalitet og forbedret brukeropplevelse, samt å etablere av en profesjonell driftsorganisasjon og en fornuftig kapitalbase i Steinverdi AS.

Se vedlagte Prospekt med vedlegg for fullstendig informasjon om selskapet og emisjonen. En presentasjon av Porfyr og emisjonen som vist til representanter fra Asker kommune er også vedlagt.

Vi inviterer Asker kommune til å kjøpe minimum 20 og maksimum 30 aksjer til pris 89.333 kr pr. aksje, med en total investering på minimum 1.786.660 kr og maksimum 2.679.990 kr.

Vedlagte tegningsblankett må utfylles og signeres som bekreftelse på kjøp av aksjer. Se vilkår for tegningen i blanketten.

Ønsker dere ytterligere informasjon eller en samtale om emisjonen og selskapet, vennligst ta kontakt med styreleder Arthur Wøhni, tel. 906 28 611/arthur.wohni@baerum.kommune.no eller konst. daglig leder Jon Østby, tel. 917 22 101/jon.ostby@baerum.kommune.no.

Vi ser frem til videre hyggelig kontakt med dere!

Vennlig hilsen

Arthur Wøhni
Styreleder Steinverdi AS

Jon Østby
Konst. daglig leder Steinverdi AS

Vedlegg:

Prospekt for tegning av aksjer i Steinverdi AS, med vedlegg
Presentasjon emisjon Steinverdi AS

Kjøp av aksjer i Steinverdi AS

PROSPEKT

Rettet emisjon:

Kapitaløkning i Steinverdi AS

Sandvika, 25. april 2024

Innhold

Om Steinverdi	2
Bakgrunn for emisjonen	2
Bærum ressursbank og gjenbruk av overskuddsmasser	3
Rapport <i>Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset</i>	3
Stortingsvedtak om en mer sirkulær økonomi	3
Kunnskapsdeling og samarbeidsarena	4
Innovasjonspartnerskap med Norconsult Digital	4
Eierskap til løsningen	5
Verdisetting av selskapet	5
Grunnlag for verdisettingen	5
Business case	7
Likviditetsberegninger	7
Verdisetting	8
Prissetting pr aksje	9
Lansering og markedsføring	9
Organisering etter lansering	10
Avtale om drift og videreutvikling med Norconsult Digital	10
Styret og administrasjonen i Steinverdi AS	10
Prosesen og kontaktinformasjon	10
Kontaktinformasjon	11
Aktuelle nettsider	12
Vedlegg	
A. Tegningsblankett	
B. Vedtekter Steinverdi AS	
C. Årsregnskap 2023 Steinverdi AS	
D. Merkevareplattform Porfyr	
E. Eierstrategi Steinverdi AS	
F. Innovasjonspartnerskapsavtale Norconsult Digital	
G. Overdragelse av kjøpsrettigheter til Steinverdi AS	

Om Steinverdi

Steinverdi AS ble stiftet av Bærum kommune den 02.07.2021 med hovedformål å eie, forvalte og drifte et digitalt markedssystem for masser og bygge- og anleggsressurser. Selskapet er 100% eiet av Bærum kommune, men selskapets eierstrategi forutsetter at selskapet i fremtiden skal ha et delt eierskap med andre offentlige aktører og virksomheter.

Etter en omfattende behovskartlegging i anleggsbransjen inngikk Steinverdi oktober 2022 et innovasjonssamarbeid med Norconsult Digital for å utvikle det digitale markedssystemet.

Løsningen, som har fått navnet Porfyr, skal benyttes av byggherrer, entreprenører, mottak- og produksjonsanlegg og andre brukere for å optimalisere gjenbruk av stein- og anleggsmasser, og redusere transport med den mest miljøeffektive løsningen.

Porfyr har vært under utvikling siden november 2022 og prosjektet avsluttes i juni 2024. Nåværende plan tilsier en full kommersiell lansering av løsningen i august 2024.

Steinverdi skal være en nøytral eier av markedssystemet, som i første rekke skal komme samfunnet til gode. Ved å gjennomføre en rettet emisjon mot utvalgte offentlige aktører ønsker vi å få inn kapital for videre drift og utvikling, få tilført ny og relevant eierkompetanse og samtidig sikre fremtidig offentlig kontroll av selskapet.

Bakgrunn for emisjonen

Steinverdi er etablert med en begrenset egenkapital. Bærum kommune og statlige tilskuddsmidler har så langt dekket kostnadene til arbeidet og utviklingen av Porfyr. Kostnadene til Norconsult Digital med utvikling av løsningen er fullfinansiert gjennom tilskudd fra Innovasjon Norge. Selskapet er på vei inn i sin neste fase for å bli økonomisk uavhengig og selvfinansiert gjennom sunn økonomisk drift.

Steinverdi starter nå opp aktiviteter for å gjennomføre strategien for operasjonaliseringen og markedsintroduksjonen av systemet. Dette innebærer å ansette personell som skal jobbe med kunderettet salg og promotering av Porfyr over hele landet. Kapitalbehovet er estimert til 20 MNOK for perioden 2024-2026, og Steinverdi trenger dermed tilførsel av ny kapital for å gjennomføre planene.

Vi inviterer nå utvalgte offentlige byggherrer, kommuner og fylkeskommuner til å være med oss i den videre utviklingen og driften av selskapet. Emisjonen skal sørge for at selskapet får inn nok kapital til å ferdigstille utviklingen av systemet, til markedsintroduksjonen, og til utvikling og drift av selskapet inntil det får tilstrekkelige inntekter fra egen virksomhet.

Styret er gitt fullmakt til å gjennomføre emisjonen etter vedtak i Bærum Kommunestyre 29.03.2023, og beslutningen er hjemlet i ekstraordinær generalforsamling 19.04.2023 (se [saksfremlegg i Bærum kommune](#)). Generalforsamlingen er representert ved ordføreren i Bærum kommune.

Eierutvalget i Bærum kommune fungerer som valgkomité for å innstille medlemmer til Styret i Steinverdi, til beslutning på generalforsamlingen.

Selskapets nåværende eier har en tydelig strategi om å øke antallet medlemmer i styret av personer med bred og relevant bransjekompetanse. Nye eiere vil inviteres til å innstille representanter til Styret.

Det er nedfelt i eksisterende eierstrategi for Steinverdi, at «Selskapet stiftes og eies av Bærum kommune. Det skal forberedes for at selskapet gjennom aksjesalg får en bred eierbase og en god egenkapital» (vedlegg E). Selskapets vedtekter sikrer at offentlige eiere alltid vil ha kontroll over selskapet (vedlegg B). Dette er gjort for på en best mulig måte å ivareta det samfunnsoppdraget selskapet søker å løse.

Det er lagt til rette for at også private aktører kan bli medeiere i selskapet i en senere fase. Det er derfor opprettet to aksjeklasser i selskapet, A-aksjer for offentlige aktører og B-aksjer for private aktører. Private aktører kan samlet ha en eierandel på inntil 49% av selskapet. Ved denne emisjonen vil kun offentlige aktører bli invitert til å delta ved kjøp av A-aksjer.

Bærum ressursbank og gjenbruk av overskuddsmasser

Bærum ressursbank ble etablert i 2017 som et initiativ hos Bærum kommune. Formålet med Bærum ressursbank er at overskudd av masser fra store bygg- og anleggsprosjekter blir sett på som en ressurs, og å bidra til at gjenbruk blir et naturlig førstevalg for byggherrer og entreprenører.

Utbygginger i regionen rundt Oslo/Bærum (E16, E18, Fornebubanen, ny vannforsyning til Oslo, og nytt vannverk i Asker og Bærum m.fl.) medfører millioner av kubikkmeter med stein og masser i overskudd, og en betydelig miljø- og samfunnsmessig belastning. Problemstillingen gjentar seg med prosjekter i øvrige deler av landet; med en bærekraftig massehåndtering vil massene gjenbrukes, i og mellom prosjekter, fremfor å kjøres til et deponi. Etableringen av Sandvika Fjordpark viser hvordan kortreiste masser kan nyttiggjøres til et godt formål, der utfylling av anlegget er realisert med overskuddsmasser fra den nye E16-traseen fra Sandvika mot Sollihøgda. Med smart planlegging og samarbeid mellom byggherrer, entreprenører og transportører, kan Norge ta viktige skritt for å nå sine klimamål. I tillegg er det betydelige økonomiske gevinster å hente.

Rapport Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset

Bærum Ressursbank var bidragsyter til Miljødirektoratets rapport M-2074 *“Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset”* hvor hovedutfordringer og tiltak beskrives for å skape en bærekraftig massehåndtering. Et viktig tiltak i denne rapporten er å etablere en felles offentlig eiet plattform som synliggjør både tilgjengelighet og behov for masser i prosjektene. Et visuelt og analytisk system som gir den oversikten som mangler i dag og som gjør det mulig å ta kvalifiserte valg til gjenbruk og med minimal belastning på klima og miljø.

Storingsvedtak om en mer sirkulær økonomi

I januar 2023 vedtok Stortinget seks representantforslag for en mer bærekraftig og sirkulær økonomi innenfor bygge- og anleggsbransjen. Et av disse ble enstemmig vedtatt:

Vedtak 455

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for etableringen av en digital markeds plass for overskuddsmasser, etter modell fra Bærum ressursbank».

Vedtaket er fulgt opp i statsbudsjettet med et aksjonspunkt for regjeringen, under koordinering av Kommunal- og distriktsdepartementet (Prop. 1 S 2023-24). Stortingets vedtak er en støtteerklæring til Bærum ressursbank, som allerede har utviklet den etterspurte digitale markeds plassen. Arbeidet deres med å finne løsninger for en bærekraftig ressursforvaltning og massedisponering fra de store

infrastrukturprosjektene i Bærum og omegn, har fått nasjonal oppmerksomhet og refereres nå til som en foretrukket modell for gjenbruk.

Kunnskapsdeling og samarbeidsarena

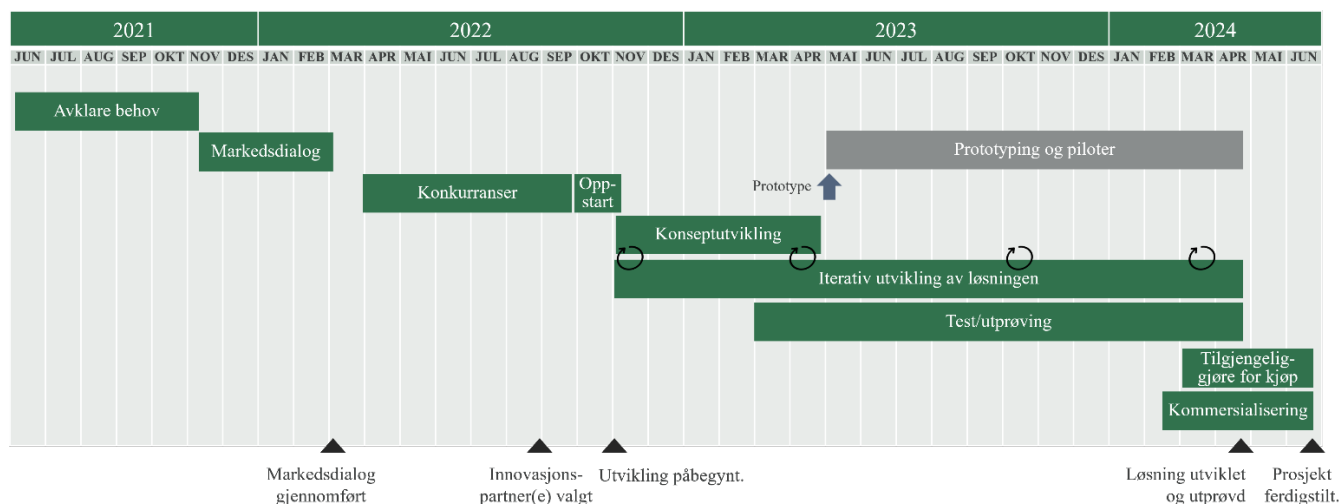
Et viktig tiltak har vært å skape en samarbeidsarena for å løse håndtering av overskuddsmasser på en mest mulig bærekraftig måte. Fire ganger per år møtes en rekke aktører og interessenter på halvdagsseminarer til Ressursbankforum. Her utveksles erfaringer og utfordringer løses i fellesskap: Hvordan kan steinmasser fra ett prosjekt gjenbrukes i et annet? Hvor skal massene mellomlagres før de tas i bruk? Hvordan kan stein foredles for lettere å kunne gjenbrukes? Gjennom arbeidet i Bærum ressursbank har det blitt avdekket mulige synergier mellom de store infrastrukturprosjektene i regionen, og man har funnet arealer for mellomlagring og prosessering. Dette gir store klima-, miljø- og økonomigevinster for byggherrer og entreprenører.

Bærum ressursbanks modell for samhandling og erfaringsdeling er videreført til nye regioner med oppstart av ressursbankforum rundt om i landet.

Innovasjonspartnerskap med Norconsult Digital

Basert på Bærum ressursbanks kompetanse ble det utarbeidet en grundig kravspesifikasjon som underlag til en offentlig anbudskonkurranse, for å inngå en innovasjonsavtale om utviklingen av systemet. Etter en omfattende offentlig anbudskonkurranse, inngikk Bærum kommune et innovasjonspartnerskap med Norconsult Digital i oktober 2022 for å utvikle markedssystemet, med faglig støtte fra Norsk Gjenvinning m3 og Pure Logic.

Porfyr er skapt gjennom en iterativ og smidig utviklingsprosess med fire delleveranser. Overordnet plan for utvikling og markedsintroduksjon er fulgt uten forsinkelser:

Figur 1 - Overordnet tidslinje

Utviklingen er straks ferdigstilt, og løsningen vil lanseres nasjonalt til markedet i august 2024. Anleggsbransjen er i omstilling og ser etter miljøkløke løsninger som de kan ta i bruk, og vi oppfatter at markedet er modent og klart til å ta imot markedsplassen Porfyr.

Eierskap til løsningen

Innovasjonspartnerskapsavtalen (vedlegg F) ble inngått mellom Bærum kommune og Norconsult Digital. Bærum kommune sine rettigheter er overdratt til Steinverdi (vedlegg G).

I innovasjonspartnerskapsavtalen er eierskap og rettigheter til resultatet av prosjektet regulert.

Steinverdi får en tidsubegrenset, vederlagsfri og eksklusiv rett til i Norge å utnytte programvare, og ethvert annet resultat, som utvikles, utarbeides og/eller tilpasses spesielt for Steinverdi (utvidet disposisjonsrett). Utvidet disposisjonsrett omfatter rett til å bruke, kopiere, modifisere og videreutvikle løsningen, enten selv eller ved hjelp av tredjepart. Slik utvidet disposisjonsrett omfatter også eksklusiv rett til å markedsføre og selge (lisensiere) Porfyr i Norge. Steinverdi fastsetter selv pris på Porfyr ut mot det norske markedet. Den utvidede disposisjonsrett gir ikke Steinverdi rett til å markedsføre og selge Porfyr til kunder hjemmehørende utenfor Norge.

Steinverdi har dermed de materielle og immaterielle rettighetene til programvaren og alle andre resultater som er utviklet i innovasjonspartnerskapet, men kan kun markedsføre og selge løsningen i Norge.

Norconsult Digital beholder alle materielle og immaterielle rettigheter til programvaren og alle andre resultater som er utviklet i innovasjonspartnerskapet, men kan kun markedsføre og selge tilsvarende løsning utenfor Norge.

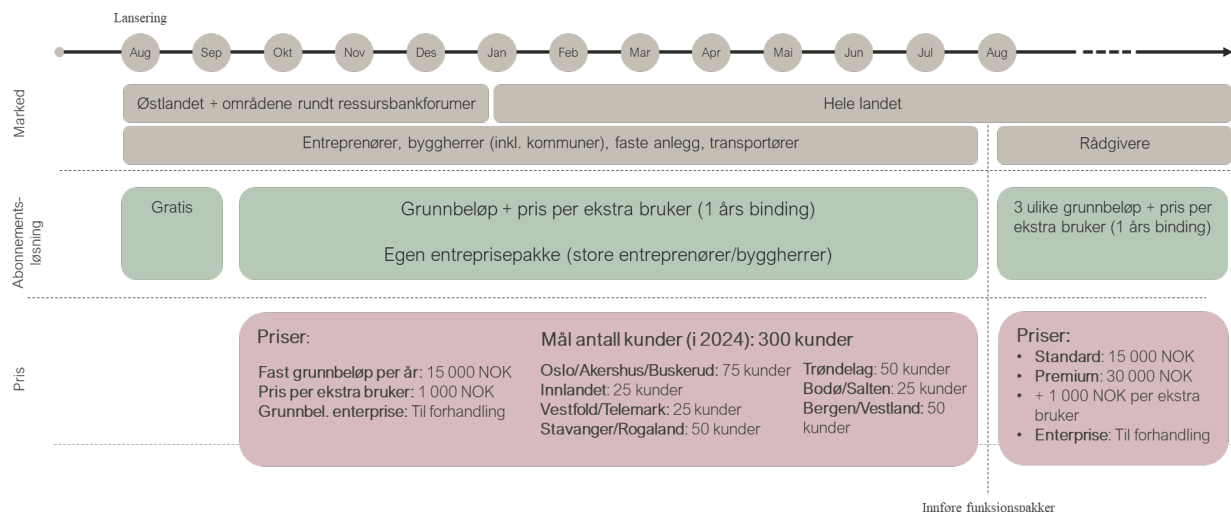
Verdisetting av selskapet

Steinverdi er et selskap under oppstart og genereres ennå ingen inntekter fra virksomheten. Verdisettingen er dermed kalkulert på bakgrunn av forventet fremtidig inntekt, og ut fra de materielle og immaterielle rettighetene til Porfyr som selskapet har. Det er utviklet et business case for å sannsynliggjøre inntekter i perioden 2024-2028 (forecast-perioden). Til grunn for denne modellen ligger et omfattende innsiktsarbeid utført i tett samarbeid med aktørene, samt markedsanalyser innen bransjen og sammenlignbare løsninger.

Det er naturlig usikkerhet i estimering av inntekter for innovative tjenester. For å avklare hensiktsmessig prisnivå til tjenesten og redusere usikkerheten vil Steinverdi fortsette dialogen med eierne og sentrale kunder.

Grunnlag for verdisettingen

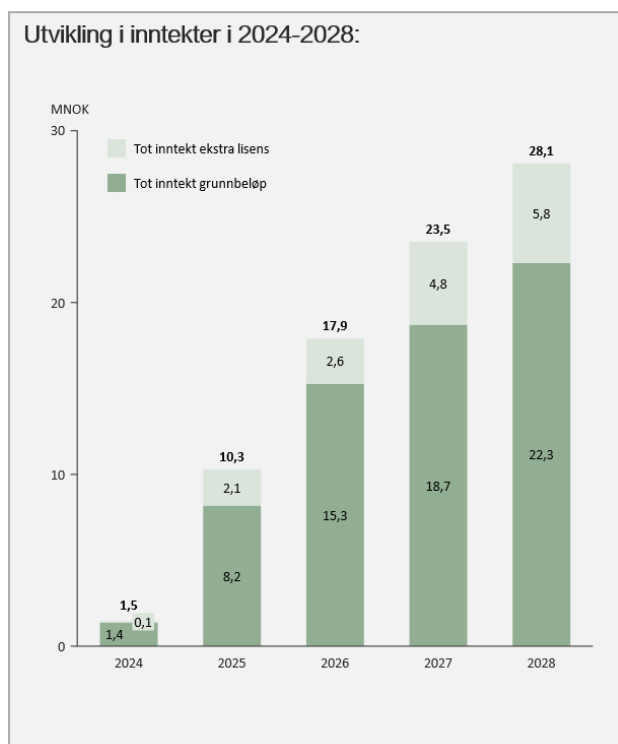
Det er utviklet en forretningsmodell som forteller hvordan Porfyr skal lanseres og prises, og det er gjort estimater på antall kunder frem til 2028.

Figur 2 - Forretningsmodell

Valgt prismodell baserer seg på et fast årlig beløp (lisensabonnement) pr kunde, fastsatt til 15 000,- pluss 1 000,- pr ekstra brukere. Det er i tillegg skissert entrepriser for store aktører hvor pris vil forhandles i det enkelte tilfelle. Pilotkunder som har bidratt til utviklingsprosjektet har gitt innspill til hvilken pris de mener markedet vil akseptere. Prismodellen vil justeres og tilføres med flere prisnivåer etter hvert som nye tjenester tilføres løsningen, der kunden betaler mer for utvidet funksjonalitet.

Basert på forretningsmodellen er det beregnet inntekter i forecast-perioden:

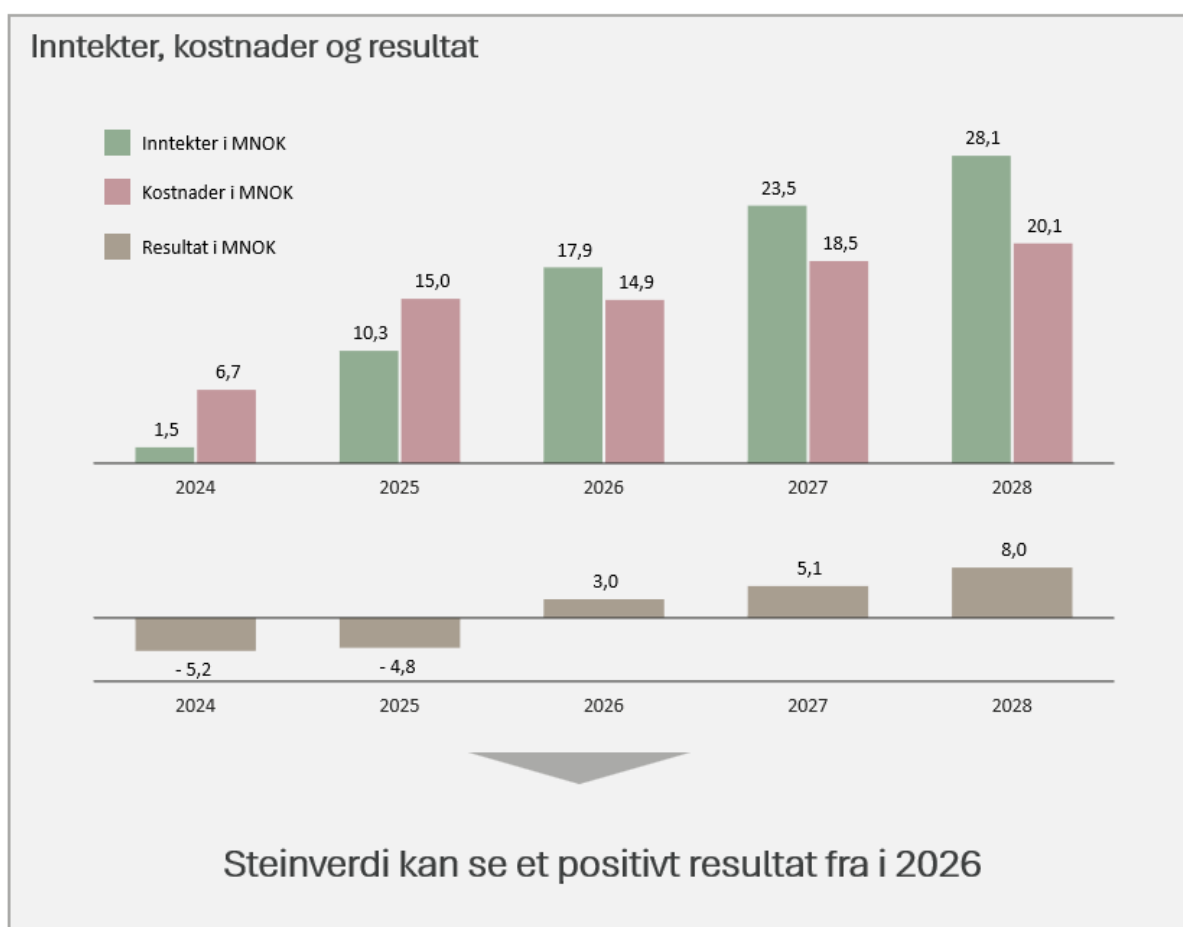
Figur 3- Inntekter 2024-2028

En stor andel av estimerte kostnader i forecast-perioden er knyttet til drift og videreutvikling av Porfyr. Dette arbeidet vil hovedsakelig utføres av Norconsult Digital, og tjenestene vil reguleres gjennom at det inngås en ny avtale mellom Norconsult Digital og Steinverdi før lansering.

I tillegg kommer kostnader til Steinverdi sine egne ansatte. Kostnadene inkluderer 4,5 årsverk i 2024 og 2025 og 5,5 årsverk fra 2026.

Business case

Basert på det overstående er det utviklet et business case som viser resultatet for Steinverdi i forecast-perioden. Dette viser at Steinverdi vil ha negativt resultat i 2024 og 2025, og at det vil oppnås et positivt resultat fra 2026.

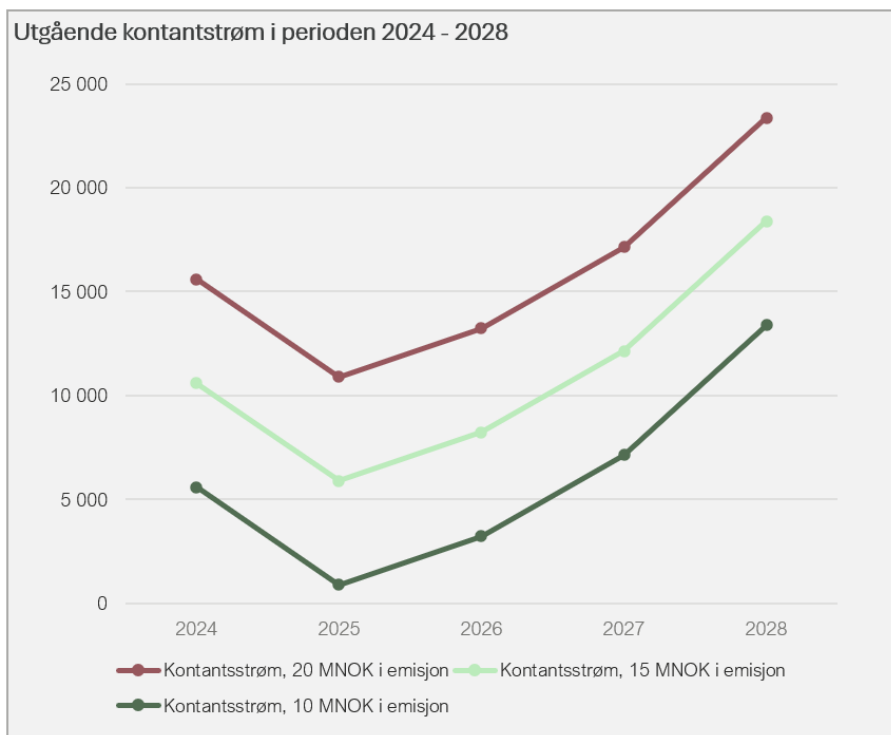

Figur 4- Business case 2024-2028

Likviditetsberegninger

Ovenstående beregninger viser samtidig at Steinverdi har behov for tilførsel av ny kapital for å være likvide ut året 2025.

Figuren under viser kontantstrømmen når selskapet blir tilført 20, 15 eller 10 MNOK i kapital gjennom emisjon i 2024. Ved å tilføres ny kapital med minimum 10 MNOK vil Steinverdi opprettholde likviditeten ut 2025, og fra 2026 skal inntekter fra Porfyr sikre en god likviditet.

Figur 5- Utgående kontantstrøm i perioden 2024-2028

Verdisetting

Til verdisetting av Steinverdi er det valgt en beregningsmodell for fremtidig inntekt, basert på business caset presentert ovenfor, for å bestemme nåverdien av selskapet. Modellen benyttes ofte i forbindelse med startup-selskaper. Tilført kapital etter emisjonen i 2024 inngår ikke i verdisettingen.

Det er beregnet fri kontantstrøm i forecast-perioden (FK1) og en normalisert evig fri kontantstrøm (FK2), her er det lagt til grunn en årlig vekst på 10%. Fri kontantstrøm er resultat etter skatt og tilbakeført kapital i selskapet.

For å beregne nåverdi av fremtidige verdier brukes det en diskonteringsrente (DR) som er satt til 11.45%, en verdi hentet fra PwC sin publiserte «Vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC)». Det er brukt snitt av median-verdier for industriene «Technology» og «Industrials/Construction». (Kilde: <https://www.pwc.no/no/tjenester/deals-pwc/verdivurderinger/verdsettelse-av-selskaper.html>)

For å sette fremtidig verdi av Steinverdi brukes Gordon-modellen som beregner terminalverdi (T) basert på FK2. I modellen inngår også avkastningskrav (A) og konservativ vekstrate (KV). I denne beregningen er A satt lik DR og KV er satt til 1%.

$$T = FK2 / (A - KV)$$

T diskonteres deretter med DR over en periode på 4 år, dette er nåværende verdi av fremtidig verdi (NV)

$$NV = (T / DR)^4$$

Endelig verdi (EV) beregnes til slutt slik

$$EV = FK1 + NV$$

Beregning

Faktor	Forklaring	Verdi (faktor 1 000)
FK1	Fri kontantstrøm i forecast-perioden (2024 – 2028)	-4 296 -3 984 2 100 3 738 8 000
FK2	Normalisert evig fri kontantstrøm	6 864
DR	Diskonteringsrente	11.45%
NF	Diskontert nåverdi av fri kontantstrøm i forecast-perioden (FK1) $NF = (-4\,296/(1+11.45\%))^1 + (-3\,984/(1+11.45\%))^2 + (2\,100/(1+11.45\%))^3 + (3\,738/(1+11.45\%))^4 + (8000/(1+11.45\%))^5$	-2 385
A	Avkastningskrav	11.45%
KV	Konservativ vekstrate	1%
T	Terminalverdi $T = 6\,624 / (11.45\% - 1\%)$	65 684
NV	Nåværende verdi av fremtidig verdi $NV = (6\,864 / 11.45\%)^4$	42 574
EV	Endelig verdi $EV = -2\,385 + 42\,574$	40 189

Prissetting pr aksje

Det er utstedt 450 aksjer i Steinverdi. Med en verdi på 40,2 MNOK er verdien pr aksje 89 333,-.

Gjennom en rettet emisjon kan det maksimalt kunne utstedes 225 aksjer til en total verdi på 20,1 MNOK. Ved fulltegnet emisjon vil Bærum kommune eie 66,7% av aksjene, og nye eiere vil eie til sammen 33,3%.

Lansering og markedsføring

Porfyr vil være klart for lansering før sommeren, men det slippes nå inn brukere i forkant for å etablere fungerende markeder med nok kunder i hver region. Offisiell lansering er planlagt markert med et arrangement 14. august på Grand Hotel Arendal under Arendalsuka 2024.

En merkevareplattform er utarbeidet for å skape identiteten til Porfyr, og for å treffe kundene på best mulig måte. Samtidig promottes løsningen i hele landet gjennom Bærum ressursbank sine regionale fora, og prosjektteamet presenterer Porfyr på konferanser og seminarer hvor massehåndtering, sirkulær økonomi og klimatiltak er tema. De regionale ressursforumene er viktige salgs- og informasjonskanaler for å etablere Porfyr og markeder i regionene. Dermed er Porfyr allerede kjent i store deler av landet, før lanseringen.

Organisering etter lansering

I prosjektperioden med utviklingen av Porfyr, har Bærum kommune sine ressurser bestått av ansatte i Bærum kommune og innleide konsulenter fra Sprint Consulting og Creo Digital. I forbindelse med markeds lanseringen vil ansatte og innleide konsulenter overføres fra Bærum kommune til Steinverdi, og daglig leder overføres til ny 100% stilling i Steinverdi. Viktig kompetanse hos innleide konsulenter videreføres med nye avtaler, inntil disse erstattes med nye ansettelser i Steinverdi.

Den fremtidige virksomheten Steinverdi AS vil omfatte kundestøtte/salg, support (teknisk og faglig), IT/innovasjon for videreutvikling av Porfyr, markedsføring/ kommunikasjon og administrasjon. Behovet for ansettelser skal dekkes etter hvert som dette vil bidra til mer lønnsomhet i selskapet, og ekstern spesialistkompetanse innhentes for å dekke midlertidige behov. Steinverdi vil fortsette det tette samarbeidet med tilgang til kompetansemiljøet i Bærum ressursbank.

Avtale om drift og videreutvikling med Norconsult Digital

Innovasjonspartnerskapsavtalen mellom Bærum kommune og Norconsult Digital gir en opsjon på kjøp og videre drift og forvaltning av løsningen når prosjektet er ferdigstilt. Steinverdi har startet arbeidet med å utarbeide kontrakt for å ta ut opsjonen, og har en intensjon om at denne er signert innen medio juni 2024. Kostnadene til denne avtalen er beregnet inn i business caset som beskrevet i dette dokumentet.

Styret og administrasjonen i Steinverdi AS

Arthur Wøhni Styreleder	Tidligere Direktør Samfunns- og byutvikling Bærum kommune
Liv Birgit Hansteen Styremedlem	Tjenesteleder Grunneiendom Bærum kommune Eiendom
Christian Vegard Dahl Styremedlem	Tjenesteleder Økonomistyring Bærum kommune
Jon Østby Konstituert daglig leder	Spesialrådgiver og prosjektansvarlig Porfyr Steinverdi AS og Bærum kommune

Proessen og kontaktinformasjon

Den rettede emisjonen vil gjennomføres i dialog mellom tegneren og Steinverdi. Det er viktig med høy grad av åpenhet i prosessene og at man får med engasjerte eiere som skal utvikle selskapet som et samfunnsnyttig prosjekt, og som kan inspirere til å skape en nasjonal løsning for hele bransjen.

Dersom det er ønskelig stiller representanter fra Steinverdi i møter for gjennomgang av emisjonen og tilbudet om å tegne aksjer i Steinverdi, kjøpsprosessen og tidsløpet. Underveis vil vi søke å besvare alle spørsmål for å skape en trygg og åpen prosess.

For å delta i emisjonen, må dere sende en skriftlig bekreftelse på deres investeringsønsker og fylle ut vedlagte tegningsblankett. Tegneren må gjøre seg kjent med vilkårene som beskrevet i blanketten. Etter at signert tegningsblanketten er bekreftet og godkjent av Steinverdi, må totalbeløp for tegnede aksjer betales inn innen avtalt frist. Steinverdi vil deretter melde inn nytt eierskap til aksjonærregisteret.

Kontaktinformasjon

Henvendelser vedrørende emisjonen og Steinverdi AS kan rettes til:

Arthur Wøhni
Styreleder, Steinverdi AS
mobil: 90628611
epost: arthur.wohni@baerum.kommune.no

Jon Østby
Konst. daglig leder, Steinverdi AS
mobil: 91722101
epost: jon.ostby@baerum.kommune.no

Aktuelle nettsider

nettside	Porfyr
nettside	Steinverdi AS
nettside	Bærum Ressursbank
nettside	Rapport Miljødirektoratet M-2074: Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset
nettside	Stortinget: Representantforslag om en mer sirkulær økonomi (Vedtak 455)
nettside	Prop. 1 S (2023-2024) Digital markeds plass for overskuddsmasser, s. 33
nettside	Bærum Kommunestyret 29.03.2023, Steinverdi AS emisjon og fullmakt
nettside	Norconsult Digital
nettside	Norsk Gjenvinning m3
nettside	Pure Logic
nettside	Sprint Consulting
nettside	Innovasjon Norge
nettside	Enova

Vedlegg

- A. Tegningsblankett
- B. Vedtekter Steinverdi AS
- C. Årsregnskap 2023 Steinverdi AS
- D. Merkevareplattform Porfyr
- E. Eierstrategi Steinverdi AS
- F. Innovasjonspartnerskapsavtale Norconsult Digital
- G. Overdragelse av kjøpsrettigheter til Steinverdi AS

Emisjon Steinverdi AS

Innhold

1. Bakgrunn
2. Verdisetting av Steinverdi AS
3. Emisjon

Bakgrunn

1. Om Bærum ressursbank
2. Om Steinverdi AS
3. Om Porfyr
4. Gevinster ved bruk av Porfyr
5. Hvorfor vil Porfyr bli en suksess
6. Støtte fra myndigheter og nøkkelaktører
7. Hvorfor et offentlig eierskap er viktig
8. Lansering i markedet
9. Risiko og tiltak

Bærum ressursbank

Bærum ressursbank ble etablert av Bærum **kommune** i 2017, og er et prosjekt som arbeider for mest mulig gjenvinning og nyttig gjøring av overskuddsmasser fra bygge og infrastrukturprosjekter i regionen.

Bærum ressursbank har startet flere underprosjekter. Et av underprosjektene er utviklingen og etableringen av en markedsplass for kjøp og salg av overskuddsmasser.

I oktober 2022 inngikk Bærum kommune et innovasjonspartnerskap med Norconsult Digital, med Norsk Gjenvinning m3 som underleverandør, for å utvikle markedssystemet. Markedssystemet har fått navnet Porfyr.

Bærum ressursbank er pådriver for opprettelse av tilsvarende fora i regionene. Det er oppretter ressursfora i Vestfold og Telemark, Trøndelag, Bodø (Salten), Rogaland, Møre- og Romsdal og Innlandet.

Steinverdi AS

Steinverdi AS ble stiftet av Bærum kommune i 2021 for å kommersialisere, forvalte og drifte det digitale markedssystemet for massehåndtering (Porfyr) etter at innovasjonsprosjektet er ferdigstilt.

Selskapet er i dag 100% eiet av Bærum kommune, men andre offentlige virksomheter inviteres nå inn som medeiere.

Gjennom offentlig majoritetseierskap skal det sikres at det digitale markedssystemet forblir en nøytral plattform hvor samfunnsnytte, og ikke økonomiske hensyn, forblir hovedformålet.

For drift, forvaltning og videreutvikling av Porfyr vil Steinverdi AS inngå en drift- og forvaltningsavtale med Norconsult Digital AS.

Porfyr – Markedsplassen for smart gjenbruk av masser

Porfyr er en digital markeds plass for masser og skal hjelpe alle aktørene¹⁾ i bransjene med å få en mer bærekraftig og effektiv håndtering av massene. Løsningen sikrer godt samarbeid mellom aktørene.

I Porfyr får brukerne oversikt over massehåndteringen i sin region. De kan legge inn en annonse med et overskudd, eller registrere inn et underskudd (behov). Systemet vil med automatisk matching foreslå de mest miljøeffektive alternativene, og avtaleinngåelse mellom selger og kjøper kan gjøres i en trygg og lukket dialog med kjøper eller selger.

Porfyr gir gevinster innen bærekraft, etterrettelighet, dokumentasjon og lønnsomhet. Se neste side for utdypende gevinstbilde.

Løsningen har bred offentlig støtte, se side 8 for ytterligere informasjon.

1) Byggherrer, entreprenører, rådgivere, uttak, steinbrudd/pukkverk, gjenvinningsanlegg, deponi, transportører

Gevinster i Porfyr – lønnsom bærekraft

LØNNSOMHET

Porfyr vil **effektivisere** kjøp- og salgsprosessen av masser ved at den finner matcher mellom overskudd og underskudd som er registrert i løsningen. Løsningen vil dermed erstatte en manuell prosess som pr. i dag i hovedsak gjøres på telefon og e-post. Ved å velge alternativer med kortest transportvei vil det **spares kostnader** til transport. Løsningen vil gi brukerne tilgang til nye markeder og dermed gi **økt forretning**. I tilbudsfasen vil løsningen kunne brukes til å planlegge og gjøre tilbudene mer **konkurransedyktige**.

ETTERRETTELIGHET OG DOKUMENTASJON

Porfyr vil hjelpe brukerne til **god dokumentasjon og rapportering** i forhold til håndtering av massene. Når massene registreres kan det legges inn dokumentasjon om kvalitet og forurensningsgrad, dette gir kjøper en **trygghet**. Brukerne får **faglig støtte** til å gjøre gode valg slik at riktig masse går til riktig formål. Dette er blant annet løst ved at en KI-assistent tolker dokumentasjon og rådgir brukeren om hva massen er egnet eller ikke egnet til. En chatbot, «Ein Stein», bygd på generativ KI svarer brukeren på faglige spørsmål.

BÆREKRAFT

Porfyr er tuftet på sirkulærøkonomi og bærekraft. Løsningen vil hjelpe brukerne til å **gjøre bærekraftige valg**, både til hva massene kan brukes til og redusere transport. Når overskudd og underskudd matches er kortest mulig transport det viktigste kriteriet, dette vil **redusere utslipp**. Ved å gi brukeren oversikt over alle tilgjengelige masser i en region vil det bidra til **reduert uttak av jomfruelig masser**. Ved å gi gjenvinningsanlegg bedre oversikt over tilgjengelige masser vil volumet forurensede masser som kan renses øke og **gjenbruket vil øke**. Man vil unngå at forurensede masser gjenbrukes uten rensing.

Hvorfor vil Porfyr bli en suksess

Porfyr vil ta en ledig plass i markedet, det finnes ingen reelle konkurrenter

Det offentlige eierskapet vil bidra til at løsningen tas bredt i bruk, tidligere forsøk fra private aktører har strandet fordi det har vært skepsis når en ikke nøytral part stod bak

Løsningen er utviklet og testet på et bredt antall aktører, disse bekrefter at løsningen vil fungere etter tenkt hensikt og gjøre dem mer bærekraftige og lønnsomme

Tilstedeværelse på de regionale ressursbankene gjør at løsningen er godt kjent i bransjen og det er tydelige signaler på at den vil tas bredt i bruk

Porfyr har bred støtte fra myndigheter og nøkkelaktører

Representantforslag om en mer sirkulær økonomi (jan 2023)

Vedtak 455

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for etableringen av en digital markeds plass for overskuddsmasser, etter modell fra Bærum ressursbank.»

Dette vedtaket har blitt et aksjonspunkt i statsbudsjettet for 2024.

Vedtaket følges opp mot Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Steinverdi og Bærum ressursbank har jevnlig dialog med KDD. KDD starter utredning av vedtaket våren 2024

Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset (sept 2021)

Støtte for etablering av en digital markeds plass for overskuddsmasser, og stimulere aktører til å ta den i bruk (Anbefalt tiltak med oppstart i 2023). Arbeidet ble ledet av Miljødirektoratet.

BANE NOR

Statens vegvesen

NVE

KYSTVERKET

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Hvorfor er det viktig med et offentlig eierskap av Steinverdi AS

Gjennom offentlig majoritetseierskap skal det sikres at Porfyr forblir en nøytral plattform hvor samfunnsnytte, og ikke økonomiske hensyn, forblir hovedformålet

I dialogen med offentlige aktører og bransjen har det kommet frem en tydelig bestilling om at det er behov for et aktørnøytralt markedssystem slik at alle aktører stoler på systemet

Lansering i markedet

- ▶ Porfyr lanseres for fullt i august 2024
- ▶ Frem til lansering vil det gjennomføres et betydelig markedsarbeid og beta-brukere vil slippes inn i løsningen
 - ▶ Innlegg på et stort antall bransjetreff/konferanser
 - ▶ Gjennomføring av webinarer
 - ▶ Bruk av sosiale media
 - ▶ Bilaterale møter med viktige aktører (store byggherrer, store entreprenører, bransjeorganisasjoner, myndigheter)

Det viktigste suksesskriteriet for Porfyr er at et stort antall brukere tar løsningen i bruk slik at det blir en levende markeds plass

Risiko og tiltak

Beskrivelse	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	Risikoreduserende tiltak
Prisen for Porfyr oppfattes som for høy og antallet kunder blir ikke som estimert i business caset Dette vil medføre at løsningen ikke vil ha nok masser registrert til at den oppleves som en levende markeds plass. Inntektene vil bli mindre enn beregnet.	Lav	Høy	Medium	Prisene som er lagt til grunn er testet på pilotbrukere som har gitt uttrykk for at prisnivået ansees som rimelig. Det legges ned en betydelig jobb markedsføring og det gis tilgang til beta-brukere våren 2024, dette spesielt gjennom regionale ressursforum Utarbeide en tydelig kommunikasjon rundt gevinster slik at kundene ser potensiale for «return-of-investment (ROI)» Jobbe med å få ytterligere offentlig støtte slik at prisene kan reduseres dersom det viser seg at det ikke er betalingsvilje. Det jobbes med hvordan bruk av Porfyr kan bli krav i offentlige anskaffelser, dette vil øke bruken
Det er ikke stor nok interesse blant andre offentlige aktører for å gå inn på eiersiden av Steinverdi AS	Medium	Høy	Høy	Det er god dialog med utvalgte offentlige byggherrer Utarbeide en tydelig kommunikasjon rundt hvorfor man bør gå inn som eier
Det er ikke vilje fra myndighetene for å gi ytterligere økonomisk støtte	Lav	Høy	Medium	Følge opp Stortingsvedtak 445 og statsbudsjettet og legge trykk på at KDD får fortlgang i sitt utredningsarbeid Søke om ytterligere innovasjonsmidler

Verdisetting av Steinverdi

1. Bakgrunn
2. Forretningsmodell
3. Beregning av fremtidige inntekter
4. Business case
5. Verdivurdering

Bakgrunn

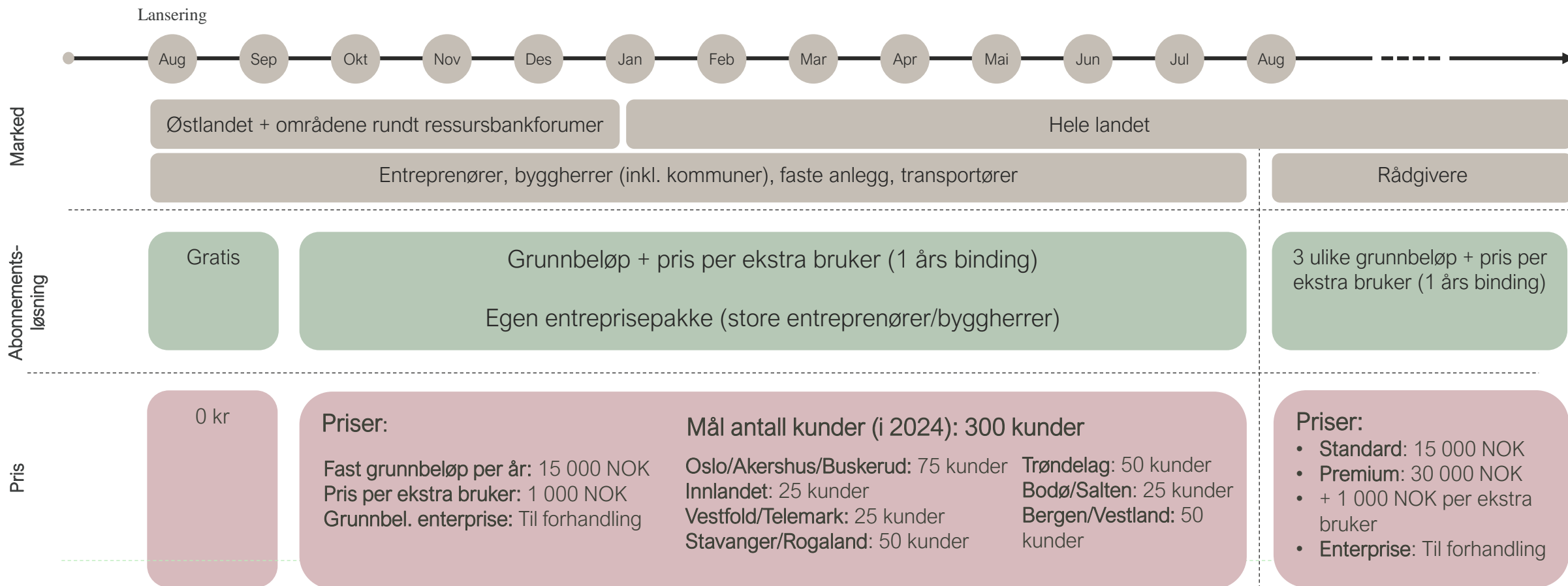
- ▶ Det er utviklet en forretningsmodell og et business case
- ▶ Både forretningsmodell og business case er utarbeidet basert på innsikt om
 - ▶ Markedet og opplevd etterspørsel etter Porfyr
 - ▶ Tilbakemeldinger fra pilotbrukere
 - ▶ Kunnskap om lignende løsninger (f.eks. løsninger for gjenbruk av bygningsmateriell)
- ▶ Basert på innsikten er det gjort valg av
 - ▶ Betalingsmodell
 - ▶ Prisnivå
 - ▶ Antatt antall kunder
- ▶ Alle valg er gjort for å sette sammen et business case som er realistisk og best mulig

Forbehold om endringer

Dersom det frem til lansering skulle komme ny innsikt som tilsier at det er lønnsomt å endre på betalingsmodell eller prisnivå vil dette kunne endres

Forretningsmodell for Porfyr

Steinverdi skal tilby sine kunder et årlig abonnement som har et fast grunnbeløp og pris per ekstra brukerlisens

Innføre funksjonspakker

Beregning av fremtidige av inntekter fra Porfyr

Antall kunder og brukere:

År	Antall kunder	Antall brukere per kunde
2024	300	2
2025	500	5
2026	600	5
2027	700	7
2028	800	7

Rasjonale:

- For å skape verdi og aktivitet er det avgjørende å få opp et høyt antall brukere
- Gjennom samtaler med pilotbrukere og erfaringer fra pilotperioden er det antatt at antall kunder i et begrenset geografisk område bør være minst 50 for å skape suksess fra start
- Gitt markedsstørrelse og hvor godt i gang en er med ressursbankforum, bør Steinverdi jobbe mot å få til et antall kunder per område i 2024 som vist her:

Mål for antall kunder i 2024:

Oslo/Akershus/Buskerud: 75 kunder

Innlandet: 25 kunder

Vestfold/Telemark: 25 kunder

Stavanger/Rogaland: 50 kunder

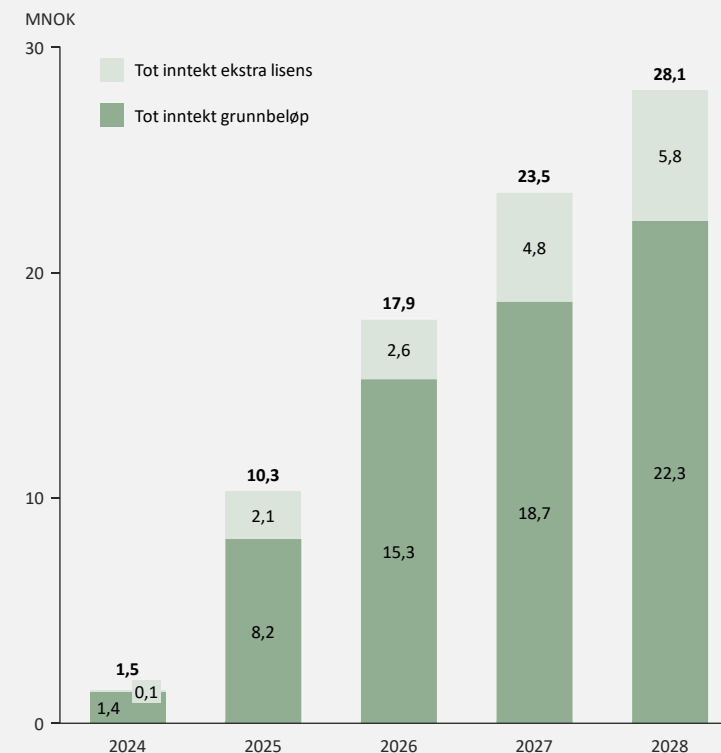
Pris:

Pakke	Pris grunnbeløp	Pris per ekstra bruker
Standard	15 000 kr	1 000 kr
Premium	30 000 kr	1 000 kr
Enterprise	100 000 kr (til forhandling i det enkelte tilfelle)	0 kr

Rasjonale:

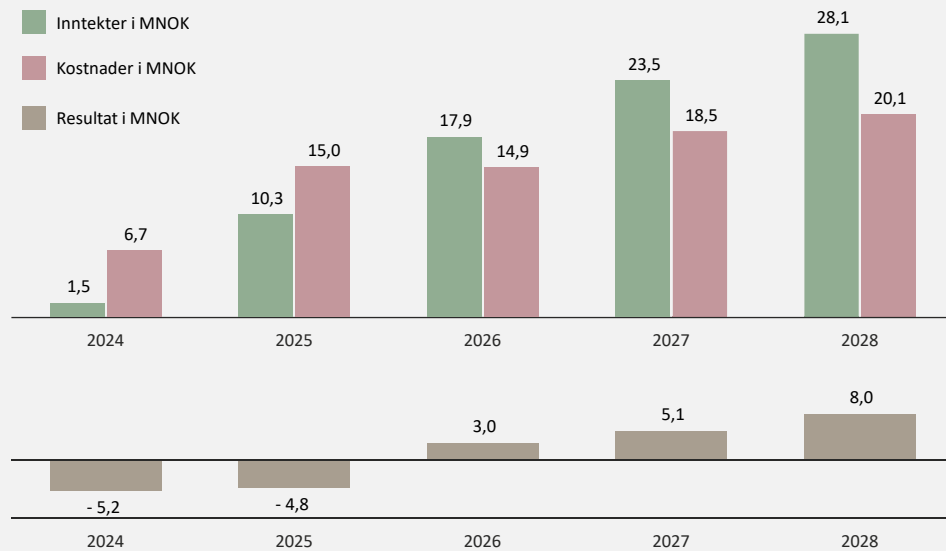
- **Grunnbeløp, standardpakke:** Samtaler med pilotbrukere indikerer at mellom 10 000 – 20 000 NOK oppleves som et smertepunkt for å teste Porfyr ved lansering
- **Grunnbeløp, premium og enterprisepakker:** Lignende løsninger doubler ofte prisen ved oppgradering. Den dyreste pakken spenner mellom 90 000 – 180 000 NOK
- **Pris for ekstra bruker:** Det koster Porfyr 1190 kr per ekstra bruker i tidsperioden 2024 – 2028, gitt at kostnadene knyttet til IT drift ikke forhandles ned

Utvikling i inntekter i 2024-2028:

Business Case perioden 2024 - 2028

Inntekter, kostnader og resultat

Steinverdi kan se et positivt resultat fra i 2026

Kommentarer

Gitt kostnadsbildet og inntektsbildet vil Steinverdi kunne få et positivt resultat i 2026

Gitt estimatene vil Steinverdi i 2028 ha tjent inn det negative resultatet fra 2024 og 2025

Kostnadene inkluderer 4,5 FTE-er i 2024 og 2025 og 5,5 FTE-er fra 2026 og kostnader til videreutvikling, drift og forvaltning av løsningen

Kostnadene inkluderer kostnadene knyttet til drift, forvaltning og videreutvikling av løsningen gjennom kontrakt med Norconsult Digital

Likviditetsgrad 1 ved tilført 20 MNOK gjennom emisjon i 2024

Scenario 1: Inntektene er i iht. business case vist på side 17

	2024	2025	2026	2027	2028
Utgående omløpsmidler	15 600	10 900	13 240	17 140	23 380
Kortsiktig gjeld *	287	730	1 236	1 319	1 630
Likviditetsgrad 1	54.4	14.9	10.7	13.0	14.3

Dette scenariet vil kreve minimum tilført 9.8 MNOK i kapital for at likviditeten skal holde seg over 1, altså tilfredsstillende

Scenario 2: Inntektene er redusert med 25% ift. business case vist på side 17

	2024	2025	2026	2027	2028
Utgående omløpsmidler	15 319	8 139	6 988	6 306	7 066
Kortsiktig gjeld *	287	623	1 050	1 075	1 337
Likviditetsgrad 1	53.4	13.1	6.7	5.9	5.3

Dette scenariet vil kreve minimum tilført 14.9 MNOK i kapital for at likviditeten skal holde seg over 1, altså tilfredsstillende

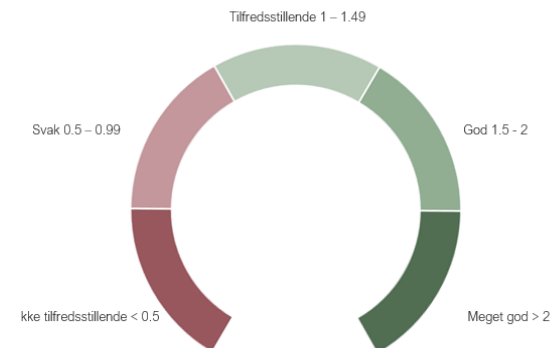
Forklaring

Kortsiktig gjeld er beregnet ut fra estimert utgående skyldige feriepenger, arbeidsgiveravgift og mva

Beregningen over er det ikke beregnet uttak av utbytte, uttak av utbytte vil redusere likviditeten.

Likviditetsgrad over 2 regnes som meget god (kilde Proff.no), Steinverdi er godt innenfor dette i hele perioden i begge scenariene

Det presiseres at dette er estimerer

Verdisetting av Steinverdi basert på fremtidig inntekt

Regnemodell

Beregningen av Steinverdi er basert på business caset for Porfyr i perioden 2024 – 2028 (forecast-perioden).

Det er beregnet fri kontantstrøm i forecast-perioden (FK1) og en normalisert evig fri kontantstrøm (FK2), her er det lagt til grunn en årlig vekst på 10%. Fri kontantstrøm er resultat etter skatt og tilbakeført kapital i selskapet.

For å beregne nåverdi av fremtidige verdier brukes det en diskonteringsrente (DR) som er satt til 11.45%. Denne verdien er hentet fra PwC sin publiserte «Vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC)». Det er brukt snitt av median-verdier for industriene «Technology» og «Industrials/Construction» (Kilde: <https://www.pwc.no/no/tjenester/deals-pwc/verdivurderinger/verdsettelse-av-selskaper.html>)

Nåverdi av forecastperioden (NF) er

$$NF = (FK1_{2024}/(1+DR))^1 + (FK1_{2025}/(1+DR))^2 + (FK1_{2026}/(1+DR))^3 + (FK1_{2027}/(1+DR))^4 + (FK1_{2028}/(1+DR))^5$$

For å sette fremtidig verdi av Steinverdi brukes Gordon-modellen som beregner såkalt terminalverdi (T) basert på FK2. I modellen inngår også avkastningskrav (A) og konservativ vekstrate (KV). I denne beregningen er A satt lik DR og KV er satt til 1%.

$$T = FK2 / (A - KV)$$

T diskonteres deretter med DR over en periode på 4 år, dette er nåværende verdi av fremtidig verdi (NV)

$$NV = (T / DR)^4$$

Endelig verdi (EV) beregnes til slutt slik

$$EV = FK1 + NV$$

Beregning

Faktor	Forklaring	Verdi (faktor 1 000)
FK1	Fri kontantstrøm i forecast-perioden (2024 – 2028)	-4 296 -3 984 2 100 3 738 8 000
FK2	Normalisert evig fri kontantstrøm	6 864
DR	Diskonteringsrente	11.45%
NF	Diskontert nåverdi av fri kontantstrøm i forecast-perioden (FK1) $NF = (-4\,296/(1+11.45\%))^1 + (-3\,984/(1+11.45\%))^2 + (2\,100/(1+11.45\%))^3 + (3\,738/(1+11.45\%))^4 + (8\,000/(1+11.45\%))^5$	-2 385
A	Avkastningskrav	11.45%
KV	Konservativ vekstrate	1%
T	Terminalverdi $T = 6\,624 / (11.45\% - 1\%)$	65 684
NV	Nåværende verdi av fremtidig verdi $NV = (6\,864/11.45\%)^4$	42 574
EV	Endelig verdi $EV = -2\,385 + 42\,574$	40 189

Emisjon

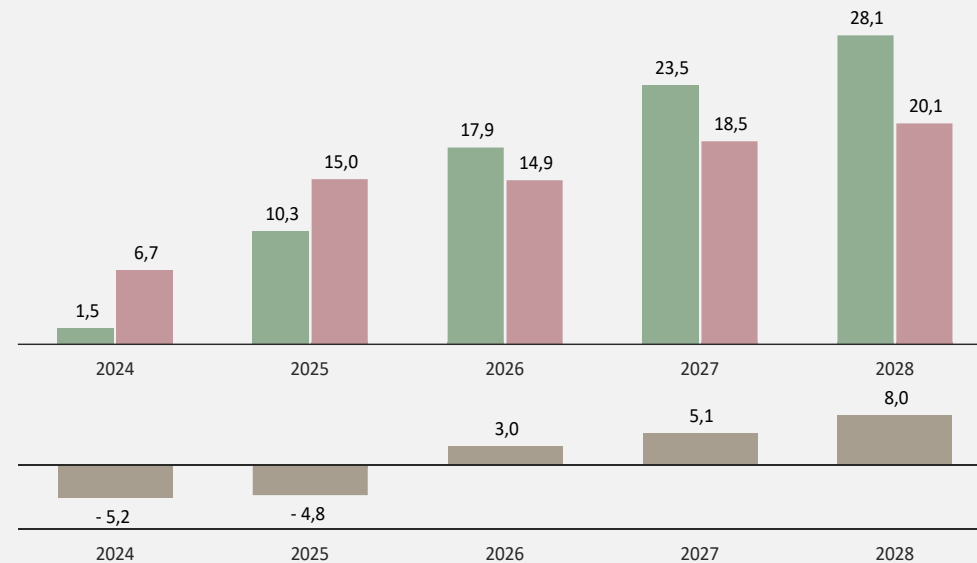
1. Behov for emisjon
2. Eier- og styringsmodell
3. Hvorfor bli en eier
4. Gjennomføring av emisjonen

Bakgrunn for behov for emisjon

- ▶ Steinverdi AS ble stiftet for å kommersialisere, forvalte og drifte Porfyr etter at innovasjonsprosjektet er ferdigstilt
- ▶ Det er ønskelig med et bredere offentlig eierskap da bransjen peker på dette som en meget viktig suksessfaktor for løsningen, med en nasjonal satsning er det ikke naturlig at Bærum kommune er eneeier av Steinverdi AS
- ▶ Business caset viser at Steinverdi vil trenge kapital for å klare å drifte og forvalte Porfyr i 2024 og 2025, deretter er løsningen selvfinansiert gjennom abonnementsinntekt
- ▶ En emisjon vil sikre at Steinverdi har kapital i perioden frem til at selskapet er selvfinansiert gjennom abonnementsinntekter fra Porfyr
- ▶ I den rettede emisjonen våren/sommeren 2024 har som mål å tilføre selskapet inntil 20 millioner i kapital
- ▶ Det er store kommuner og andre offentlige byggherrer som inviteres inn i denne emisjonen
- ▶ Samtidig som det jobbes med kapitalinnhenting gjennom emisjon, jobbes det også med å få økt offentlig støtte

Forcast inntekter, kostnader og resultat i perioden 2024 - 2028

Steinverdi kan se et positivt resultat fra i 2026

Eier- og styringsmodell i Steinverdi AS

Eiermodell

- ▶ Steinverdi AS er eid 100% av Bærum kommune
- ▶ Vedtektene sier at selskapet skal ha minimum 51% offentlig eierskap
- ▶ Det finnes to aksjeklasser
 - ▶ A-aksjer som er forbeholdt offentlige eiere
 - ▶ B-aksjer som er forbeholdt private eiere
- ▶ Både A- og B-aksjer har stemmerett i generalforsamling

Styringsmodell

- ▶ Styret skal bestå av 3 til 8 medlemmer
 - ▶ Ved 3 til 4 medlemmer velger B-aksjeeiere 1 medlem, A-aksjene de resterende
 - ▶ Ved 5 til 6 medlemmer velger B-aksjeeiere 2 medlemmer, A-aksjene de resterende
 - ▶ Ved 7 til 8 medlemmer velger B-aksjeeiere 3 medlemmer, A-aksjene de resterende
- ▶ Selskapets nåværende eier har en tydelig strategi om å øke antallet medlemmer i styret av personer med bred og relevant bransjekompetanse
- ▶ Nye eiere vil inviteres til å innstille representanter til Styret
- ▶ Det vil vurderes å etablere et bredere eierråd som vil jobbe på oppdrag for styret for å sikre bred eierinvolvering slik at Porfyr driftes, forvaltes og videreutvikles på best mulig måte i forhold til eierne sine behov

Hvorfor bli en eier av Steinverdi

Offentlig ansvar

Det offentlige har et særlig ansvar for å tilrettelegge for et mer bærekraftig samfunn

Eierpåvirkning

Gjennom å være eier vil man være med å påvirke retningen for selskapet og løsningen, og dermed sikre at egne behov og krav blir ivaretatt

Avkastning på investering

Bredt offentlig eierskap vil gjøre sannsynligheten for suksess større og dermed vil eierne få tilbake sine investeringer i form av utbytte

Gjennomføring av rettet emisjon våren/sommeren 2024

- ▶ Prospektet sendes ut i april 2024
- ▶ Tegningsperioden er april, mai og juni
- ▶ Emisjonen er rettet mot utvalgte kommuner og et utvalg av andre offentlige byggherrer
- ▶ Dersom emisjonen fulltegnes (20 millioner) vil Bærum kommune eie 66.7% av aksjene og nye eiere vil eie til sammen 33.3%, dette ut fra en verdisetting av Steinverdi til 40 millioner som vist i denne presentasjonen
- ▶ 1 aksje er verdsatt til 89 333 NOK og vil ved fulltegnet emisjon gi en eierandel på 0,15%

Antall aksjer	Verdi i NOK	Eierandel % ved emisjon på 20 MNOK
1	89 333	0.15%
5	446 667	0.74%
10	893 333	1.48%
20	1 786 667	2.96%
30	2 680 000	4.44%
40	3 573 333	5.93%
50	4 466 667	7.41%
60	5 360 000	8.89%
70	6 253 333	10.37%
80	7 146 667	11.85%
90	8 040 000	13.33%
100	8 933 333	14.81%

Markedsplassen for smart gjenbruk av masser

TEGNINGSBLANKETT

Generell informasjon: Disse vilkårene gjelder for Rettet emisjon ("**Emisjonen**") i Steinverdi AS ("**Selskapet**") i perioden 01.05.2024 – 31.12.2024. Fullstendig informasjon om selskapet og bakgrunn for emisjonen fremkommer av prospektet datert 01.05.2024 ("**Prospektet**"). Begrep definert i Prospektet skal ha samme betydning i denne tegningsblanketten. Se også Steinverdi sin internettside www.steinverdi.no for mer informasjon.

Tegningsprosedyre: Tegningsperioden er fra 01.05.2024–31.12.2024 ("**Tegningsperioden**"). Korrekt utfylt tegningsblankett må være mottatt av Daglig leder i Selskapet ("**Tegningsstedet**") før utløpet av Tegningsperioden på følgende adresse: Bærum Rådhus, Rådhusstorget 2, Postboks 700 Sandvika, 1304 Sandvika. Tegningsblanketten kan også sendes på e-post til: steinverdi@baerum.kommune.no.

Tegneren er ansvarlig for riktigheten av den informasjon som er fylt inn i tegningsblanketten. Feilaktig eller ufullstendig utfylt tegningsblankett, eller tegningsblankett som er mottatt etter utløpet av Tegningsperioden, samt enhver tegning som kan være ulovlig, kan bli avvist av Tegningsstedet på vegne av Selskapet på diskresjonær basis. Tegninger er ugjenkallelige og bindende ved mottak og kan ikke tilbakekalles, kanselleres eller endres av tegneren etter at den er mottatt av Tegningsstedet.

Tegningskurs: Tegningskursen i Emisjonen er NOK 89 333,00 per Nye Aksje.

Tildeling av Nye Aksjer: De Nye Aksjene vil tildeles tegnerne basert på tildelingsprinsippene som fremgår av Prospektet. Tildeling av færre Nye Aksjer enn det man har tegnet for endrer ikke betalingsforpliktelsen for de Nye Aksjer man blir tildelt. Underretning om antall tildelte Nye Aksjer og tilhørende tegningsbeløp til betaling blir bekreftet til oppgitt kontaktperson hos tegneren i skjema under, senest 14 dager etter mottatt tegningsblankett på Tegningsstedet.

Betaling: Ved å fylle ut tegningsblanketten forplikter tegneren å innbetale det totale tegningsbeløpet for de Nye Aksjene til Selskapets bankkonto innen 30 dager etter signert innsendt godkjent tegningsblankett, og mottatt bekreftelse på tildelte antall aksjer ("**Betalingsfristen**"). For spørsmål til betalingsdetaljer og instruksjoner kan man kontakte Tegningsstedet (Bærum Rådhus, telefon: +47 6754050).

SE SIDE 2 AV DENNE TEGNINGSBLANKETTEN FOR YTTERLIGERE VILKÅR SOM OGSÅ GJELDER FOR TEGNINGEN

DETALJER FOR TEGNINGEN

Antall Tegningsretter:	Antall Nye Aksjer som tegnes:	Tegningskurs per Ny Aksje:	Tegningsbeløp til betaling:
Minimum 20		NOK 89.333,00	NOK
Maksimum 30			

INNBETALING TIL STEINVERDI AS

Tegneren forplikter å innbetale til Selskapet totalt tegningsbeløp for Nye Aksjer innen Betalingsfristen (antall tildelte Nye Aksjer x NOK 89 333,00).	1506.67.35637 (Steinverdi AS bankkontonummer i DNB)

Jeg/vi gir herved min/vår ugjenkallelige (i) tegning av det antallet Nye Aksjer som er spesifisert over på de vilkår som fremgår av denne tegningsblanketten og i Prospektet, (ii) fullmakt og instruksjon til Tegningsstedet til å gjennomføre enhver handling nødvendig for å overføre/utstede de tildelte Nye Aksjene og registrere i aksjonærregisteret på våre vegne, (iii) forpliktelse om å innbetale totalt tegningsbeløp til Selskapets bankkonto som angitt i denne tegningsblanketten for et beløp tilsvarende betalingen for de Nye Aksjene tildelt oss, og (iv) bekreftelse på og garanti for å ha lest Prospektet og at jeg/vi er kvalifiserte til å tegne Nye Aksjer i henhold til de vilkår som der fremgår.

Sted og dato

må være datert i
Tegningsperioden

Bindende signatur

Den som signerer må være berettiget til dette. Dersom det signeres på vegne av et selskap eller i henhold til fullmakt må dokumentasjon i form av firmaattest eller fullmakt vedlegges.

INFORMASJON OM TEGNEREN – ALLE FELTER MÅ FYLLES UT

Virksomhetsnavn	
Organisasjonsnr.	
Adresse	
Postnummer/-sted	
Kontaktperson navn	
Epost	
Telefon	

YTTERLIGERE VILKÅR FOR TEGNEREN

Tegningsretter: Bærum kommune er eiere av selskapet, og ingen Tegningsretter eksisterer for øvrig.

Regulatoriske forhold: Tegneren garanterer at vedkommende er i stand til å evaluere omstendighetene og risikoene knyttet til en investering i Selskapet ved å tegne Nye Aksjer, og er i stand til å bære den økonomiske risiko, inkludert et fullstendig tap, knyttet til investeringen i Nye Aksjene.

Restriksjoner på salg: Enhver tegning er underlagt de betingelser og restriksjoner for tegning og tildeling som fremgår av invitasjonsbrevet ("Tilbudet") til Emisjonen og i Prospektet. Mottak av Prospektet innebærer ikke et tilbud i jurisdiksjoner hvor det vil være ulovlig å gi et tilbud og i slike tilfeller er Prospektet kun til informasjon og skal ikke kopieres eller videredistribueres. Ethvert selskap som ønsker å tegne Nye Aksjer i Emisjonen har selv det fulle ansvar for etterlevelse av samtlige rettsregler i relevante jurisdiksjoner i denne anledning, herunder å anskaffe enhver myndighets- eller annen godkjenning som måtte kreves, etterlevelse av andre nødvendige formaliteter samt betaling av enhver utstedelses-, overdragelses- eller annen skatt eller avgift som måtte påløpe i slike jurisdiksjoner.

Kun gjennomføring: Tegningsstedet vil håndtere tegningen utelukkende som en spesifikk instruksjon om gjennomføring. Tegningsstedet er ikke pålagt å vurdere hvorvidt en investering i de Nye Aksjene er hensiktsmessig eller ikke for tegneren.

Utteksling av informasjon: Tegneren erkjenner at det eksisterer en konfidensialitetsplikt mellom de forskjellige enhetene av Tegningsstedet så vel som de øvrige enhetene i Tegningsstedets organisasjon. Dette kan innebære at øvrige ansatte av Tegningsstedet eller Tegningsstedets organisasjon kan ha informasjon som er relevant for tegneren og for vurderingen av de Nye Aksjene, men som Tegningsstedet ikke har tilgang til i sin rolle som Tegningssted i Emisjonen.

Forsinket og manglende betaling: Dersom tegneren ikke oppfyller sine forpliktelser knyttet til betaling eller dersom betaling ikke skjer ved forfall, forbeholder Selskapet og Tegningsstedet seg retten til å kansellere tegningen og tildelingen av de tildelte Nye Aksjene.

VEDTEKTER FOR STEINVERDI AS

Godkjent av ekstraordinær generalforsamling Steinverdi AS i Bærum 27.11.2023.

§ 1 Foretaksnavn

Selskapets navn er Steinverdi AS.

§ 2 Forretningskontor

Selskapet skal ha sitt forretningskontor i Bærum kommune.

§ 3 Formål

Selskapet har som formål å bidra til en ansvarlig, effektiv og bærekraftig utnyttelse av ressurser, herunder ved utnyttelse av overskuddsmasser.

Selskapet skal i sin virksomhet legge til rette for at miljø-, klima- og arealhensyn ivaretas ved bruk av masser og lignende ressurser. Selskapet skal så langt det er mulig legge til rette for en transparent, ansvarlig og bærekraftig ressursutnyttelse og bidra til at masser som omsettes kan være gjenstand for effektivt tilsyn og effektiv kontroll.

Selskapet skal være selvfinansierende og ha en sunn økonomisk drift.

Styret og generalforsamlingen skal ivareta selskapets formål ved driften av selskapet og i beslutninger som vedrører selskapet. Vedtak eller beslutninger i strid med selskapets formål er ikke bindende.

§ 4 Virksomhet

Selskapets virksomhet er å utvikle, eie og drifte et digitalt markedssystem for handel med rene masser og andre byggevareressurser samt virksomhet som står i en naturlig sammenheng med dette.

Som en del av sin virksomhet skal selskapet opprette og drifte en dynamisk innkjøpsentral og legge til rette for en effektiv og ansvarlig innkjøpsprosess for offentlige oppdragsgivere i tråd med anskaffelsesloven og tilhørende forskrift.

§ 5 Aksjekapital

Selskapets aksjekapital er NOK 450 000 fordelt på 450 A-aksjer og 0 B-aksjer hver pålydende NOK 1 000.

§ 6 Aksjenes stemmerett og øvrige rettigheter

Aksjens omsettelighet skal være begrenset slik at salg eller annen form for overdragelse ikke kan finne sted uten styrets godkjenning.

Selskapets aksjer har en stemmerett hver. Likevel slik at A-aksjene alltid samlet minst kan stemme for 51 prosent av stemmene. B-aksjene kan samlet ikke stemme for mer enn 49 % av stemmene ved selskapets generalforsamling.

Dersom noe annet ikke følger av vedtektene gir aksjene for øvrig lik rett i selskapet uavhengig av hvilken aksjeklasse de tilhører, herunder lik rett til utbytte og andre utdelinger fra selskapet.

§ 7 **Vilkår for å eie aksjer**

Selskapets A-aksjer kan kun eies av statlige, kommunale og fylkeskommunale myndigheter eller offentligrettslige organer, jf. anskaffelsesforskriften § 1-2 første og annet ledd.

Overdragelse av aksjer i strid med vedtektene § 7 er ikke gyldig og erververen av aksjer i strid med vedtektene § 7 kan ikke gjøre noen rettigheter knyttet til aksjene gjeldende, herunder rett til å stemme ved selskapets generalforsamling, motta utbytte eller andre utdelinger på aksjene.

§ 8 **Overdragelse av aksjer**

Enhver overdragelse av aksjer i selskapet ved salg eller på annen måte, herunder ved utøvelse av forkjøpsrett, krever forutgående skriftlig samtykke fra styret.

Styret skal nekte samtykke dersom overdragelsen vil være i strid med lov eller vedtektene. Styret kan for øvrig nekte samtykke til overdragelse av aksjer dersom det foreligger annen saklig grunn, jf. aksjeloven § 4-16 annet ledd.

Dersom det skjer overdragelse av aksjer uten forutgående skriftlig samtykke fra styret, kan selskapet kreve å innløse aksjene. Innløsningssummen skal fastsettes til det laveste av:

- a) aksjenes andel av selskapets bokførte egenkapital, eller
- b) halvparten av aksjenes virkelige verdi på det tidspunktet kravet om innløsning blir skriftlig fremsatt av selskapet.

Dersom en erverver av aksjer etter overdragelse av aksjer i strid med vedtektene § 8 fremsetter krav om innløsning av aksjene etter aksjeloven §4-17 første ledd nr. 4, skal innløsningssummen fastsettes på tilsvarende måte som om innløsning kreves av selskapet.

§ 9 **Fortrinnsrett ved kapitalforhøyelse**

Ved forholdsmessig kapitalforhøyelse innen hver aksjeklasse skal aksjeeierne kun ha fortrinnsrett til aksjer innen den aksjeklasse de fra før eier aksjer, jf. aksjeloven § 10-4 annet ledd annet punktum.

§ 10 **Forkjøpsrett**

Aksjeeiere har kun forkjøpsrett til aksjer i samme aksjeklasse som de allerede eier aksjer i.

§ 11 **Styret**

Selskapets styre skal bestå av tre til åtte medlemmer valgt av aksjeeierne. Styremedlemmene velges for en periode på to år. Styrets leder velges av generalforsamlingen for en periode på to år.

Består styret av tre eller fire medlemmer skal B-aksjene ha rett til å velge ett styremedlem. De resterende medlemmene skal velges av A-aksjene.

Består styret av fem eller seks medlemmer skal B-aksjene ha rett til å velge to medlemmer. De resterende medlemmene skal velges av A-aksjene.

Består styret av syv eller åtte medlemmer skal B-aksjene ha rett til å velge tre medlemmer. De resterende styremedlemmene skal velges av A-aksjene.

§ 12 **Styrets arbeid og møter**

Saker for styret skal behandles i møte, med mindre styrets leder beslutter at sakene kan behandles forsvarlig på annen måte.

Styrebehandlingen ledes av styrets leder som er møteleder. Dersom styrets leder ikke deltar i behandlingen velges møteleder av styret.

Styrets leder eller den som er valgt til å lede styrebehandlingen skal sørge for forsvarlig behandling av de aktuelle saker som styret skal behandle. Styrets leder er ansvarlig for å innkalle til styremøter og skal sørge for innkalling til styremøte dersom dette kreves av daglig leder eller av ett av styremedlemmene.

§ 13 **Beslutningsdyktighet og vedtak i styret**

Styret er beslutningsdyktig og kan treffe vedtak når mer enn halvparten av styrets medlemmer deltar i behandlingen.

Et vedtak krever at et flertall av de styremedlemmene som har deltatt i behandlingen har stemt for vedtaket. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

Vedtak som innebærer en endring, må ha tilslutning fra minst en tredel av styrets medlemmer for å anses vedtatt.

§ 14 **Generalforsamling**

Selskapet skal avholde ordinær generalforsamling hvert år innen utløpet av juni.

Den ordinære generalforsamlingen skal behandle:

1. godkjenning av årsregnskapet, årsberetning og utdeling av eventuelt utbytte,
2. valg av styremedlemmer,
3. valg av styrets leder,
4. andre saker som etter loven skal behandles av generalforsamlingen.

Styret skal innkalle til ekstraordinær generalforsamling dersom styret finner det nødvendig eller dersom det kreves av selskapets revisor eller aksjeeiere som representerer minst en tidel av aksjekapitalen for å få behandlet bestemte temaer, jf. aksjeloven § 5-6 annet ledd.

Styret skal sørge for at ekstraordinær generalforsamling avholdes innen en måned etter at det er fremsatt krav om det i tråd med aksjeloven § 5-6 annet ledd.

Innkalling til generalforsamling skal være sendt senest en uke før møtet skal avholdes.

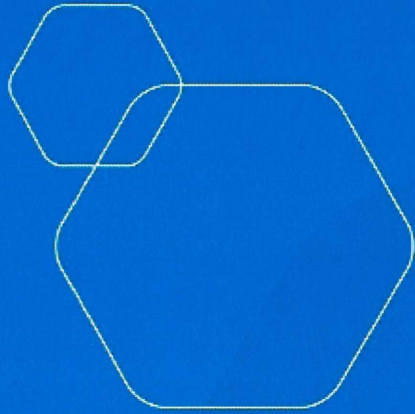
§ 15 **Signatur og prokura**

Selskapets signatur innehas av styrets leder i felleskap med ett styremedlem. Styret kan tildele prokura etter prokuraloven.

§ 16 **Oppløsning og avvikling**

Dersom generalforsamlingen fatter vedtak om å avvikle å oppløse og avvikle selskapet etter reglene i aksjeloven § 16-1 første eller annet ledd, skal generalforsamlingen samtidig med vedtaket om oppløsning og avvikling velge et avviklingsstyre.

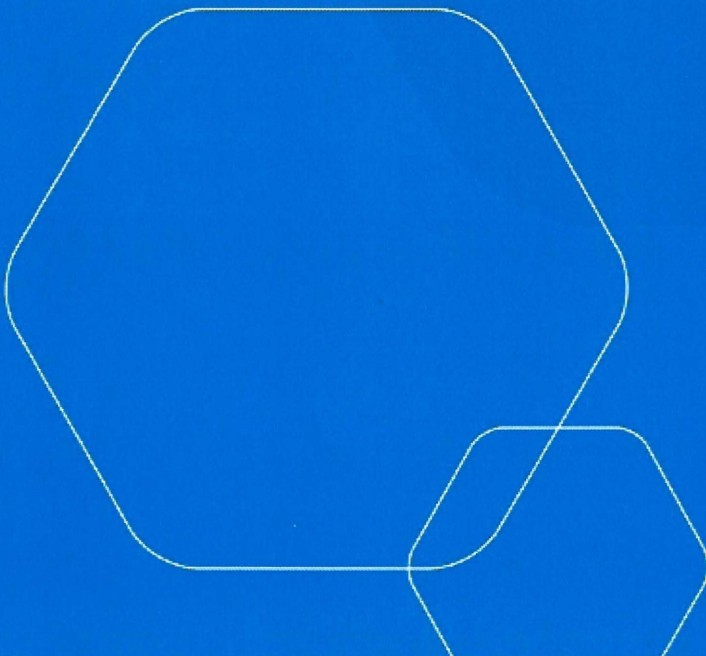
Avviklingsstyret skal forestå avviklingen av selskapet i tråd med aksjeloven. Avviklingsstyret skal avvikle selskapets virksomhet, realisere eiendeler, kreve inn utestående fordringer og betale selskapets gjeld.

Årsregnskap 2023

Steinverdi AS

Styrets orientering
Resultatregnskap
Balanse
Kontantstrømoppstilling
Noter til regnskapet

Org.nr.: 827 687 162

Styrets orientering 2023

Styrets sammensetning:

- Arthur Wøhni (styrets leder)
- Liv Birgit Hansteen
- Christian Vegard Dahl

Jon Østby er daglig leder i firmaet. BDO AS er revisor og AB Økonomi AS er regnskapsfører for selskapet.

Selskapets formål er å forvalte og videreutvikle et digitalt markedssystem for handel med stein- og andre byggevareressurser. Markedssystemet vil tilpasse seg markedets behov og tilføres ny funksjonalitet. Produktet er gitt navnet Porfyr, og er merkevarebeskyttet i Norge og EU.

Arbeidet i 2023 har i hovedsak bestått av å følge opp utviklingsarbeidene til Porfyr, samt å planlegge markedsaktiviteter som skal gjennomføres i 2024. Prosjektet følger oppsatt fremdriftsplan og skal lanseres nasjonalt sommeren 2024. En prototype av systemet testes nå av utvalgte pilotbrukere i Bærum/Oslo-regionen, med gjennomføring av reelle kjøp og salg av overskuddsmasser.

Det er gitt tilsagn til Bærum kommune om tilskuddsmidler fra Innovasjon Norge med 15 MNOK til utviklingsarbeidet og innkjøp av markedssystemet, samt inntil 4,85 MNOK fra Enova til utprøving av løsningene underveis.

En prosess med oppkapitalisering av Steinverdi AS pågår, og dette arbeidet videreføres i 2024. Selskapet hadde ved etableringen 400 000 kr som aksjekapital, og ble i 2023 tilført ytterligere 50 000 kr i aksjekapital og 550 000 kr som overkurs fra Bærum kommune som eier 100% av aksjene. Kapitalforhøyelsen ble ikke registrert i Foretaksregisteret før årsskiftet og står derfor oppført som annen innskutt egenkapital i balansen pr 31.12.2023. Sum egenkapital pr 31.12.2023 er 563 500 kr. Selskapet har ikke hatt driftsinntekter i 2023. Det ble avholdt seks styremøter i 2023.

RESULTATREGNSKAP

STEINVERDI AS

DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	Note	2023	2022
Annen driftskostnad		100 234	309 465
Sum driftskostnader		100 234	309 465
Driftsresultat		-100 234	-309 465
Annen finansinntekt		885	448
Resultat av finansposter		885	448
Resultat før skattekostnad		-99 349	-309 017
Resultat		-99 349	-309 017
Årsresultat		-99 349	-309 017
OVERFØRINGER			
Overført til udekket tap		-99 349	-309 017
Sum overføringer		-99 349	-309 017

BALANSE

STEINVERDI AS

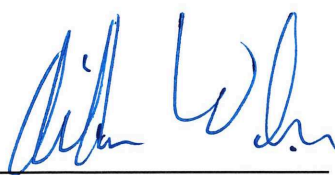
EIENDELER	Note	2023	2022
OMLØPSMIDLER			
Andre kortsiktige fordringer		1 781	1 885
Sum fordringer		1 781	1 885
Bankinnskudd, kontanter o.l.		577 628	74 183
Sum omløpsmidler		579 409	76 067
Sum eiendeler		579 409	76 067

BALANSE

STEINVERDI AS

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2023	2022
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Aksjekapital	4, 5	400 000	400 000
Annen innskutt egenkapital	5	594 430	-5 570
Sum innskutt egenkapital		994 430	394 430
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Udekket tap	5	-430 930	-331 582
Sum opptjent egenkapital		-430 930	-331 582
Sum egenkapital		563 500	62 848
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		15 909	13 219
Sum kortsiktig gjeld		15 909	13 219
Sum gjeld		15 909	13 219
Sum egenkapital og gjeld		579 409	76 067

Sandvika, 07.03.2024
Styret i Steinverdi AS

Arthur Johannes Wøhni
Styreleder

Liv Birgit Hansteen
Styremedlem

Christian Vegard Dahl
Styremedlem

Jon Østby
Daglig leder

INDIREKTE KONTANTSTRØM

STEINVERDI AS

	Note	2023	2022
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Resultat før skattekostnad		-99 349	-309 017
Endring i leverandørgjeld		2 691	11 274
Endring i andre tidsavgrensingsposter		103	-1 885
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-96 555	-299 628
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger av egenkapital		600 000	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		600 000	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		503 445	-299 628
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. begynnel		74 183	373 811
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt		577 628	74 183

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 - God regnskapsskikk for små foretak.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV OMLØPSMIDLER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Note 2 Lønnskostnader

Steinverdi AS har ikke hatt lønns- eller personalkostnader i 2023.

Note 3 Skatt

Årets skattekostnad	2023	2022
Resultatført skatt på ordinært resultat:		
Betalbar skatt	0	0
Endring i utsatt skattefordel	0	0
Skattekostnad ordinært resultat	0	0
Skattepliktig inntekt:		
Resultat før skatt	-99 349	-309 017
Permanente forskjeller	0	0
Skattepliktig inntekt	-99 349	-309 017
Betalbar skatt i balansen:		
Betalbar skatt på årets resultat	0	0
Sum betalbar skatt i balansen	0	0

Skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring som har gitt opphav til utsatt skatt og utsatte skattefordeler, spesifisert på typer av midlertidige forskjeller

	2023	2022	Endring
Akkumulert fremførbart underskudd	-436 500	-337 152	99 349
Inngår ikke i beregningen av utsatt skatt	436 500	337 152	-99 349
Utsatt skattefordel (22 %)	0	0	0

I henhold til God regnskapsskikk for små foretak balanseføres ikke utsatt skattefordel.

Note 4 Aksjonærer

AKSJEKAPITALEN I STEINVERDI AS PR. 31.12 BESTÅR AV:

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	400	1 000,0	400 000
Sum	400		400 000

EIERSTRUKTUR

De største aksjonærene i % pr. 31.12 var:

	Ordinære	Eierandel	Stemmeandel
Bærum Kommune	400	100,0	100,0

Note 5 Egenkapital

	Aksjekapital	Overkurs	Annen Innskutt egenkapital	Udekket tap	Sum egenkapital
Pr. 31.12.2022	400 000	0	-5 570	-331 582	62 848
Uregistrert kapitalforhøyelse	0	0	600 000	0	600 000
Årets resultat	0	0	0	-99 349	-99 349
Pr 31.12.2023	400 000	0	594 430	-430 930	563 500

Note 6 Fortsatt drift

Styrets arbeid i 2023 har i hovedsak bestått av å forberede en aksjekapitalutvidelse, og midlertidig å sikre nødvendig driftskapital til selskapet. Selskapet har ikke startet ordinær drift med salgsinntekter så lenge utviklingen av markedssystemet pågår. I budsjettene for 2024 er det lagt opp til en nøktern drift som skal skape en bærekraftig økonomi. Det planlegges med en påfølgende rettet emisjon mot et utvalg andre offentlige aktører i løpet av 2024. Dette vil sikre kapital til videre utvikling og drift.

Driften av Steinverdi AS synes således ikke å medføre risiko for tap for kreditorerne.

Grunnlaget for styrets konklusjon om fortsatt drift er basert på grunnlaget dagens drift er etablert på, den gode kommunikasjonen mot kreditorer og et konservativt anslag på inntekter i årene som kommer.

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Steinverdi AS

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Steinverdi AS.

Årsregnskapet består av:

- Balanse per 31. desember 2023
- Resultatregnskap for 2023
- Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- Gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av styrets orientering. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

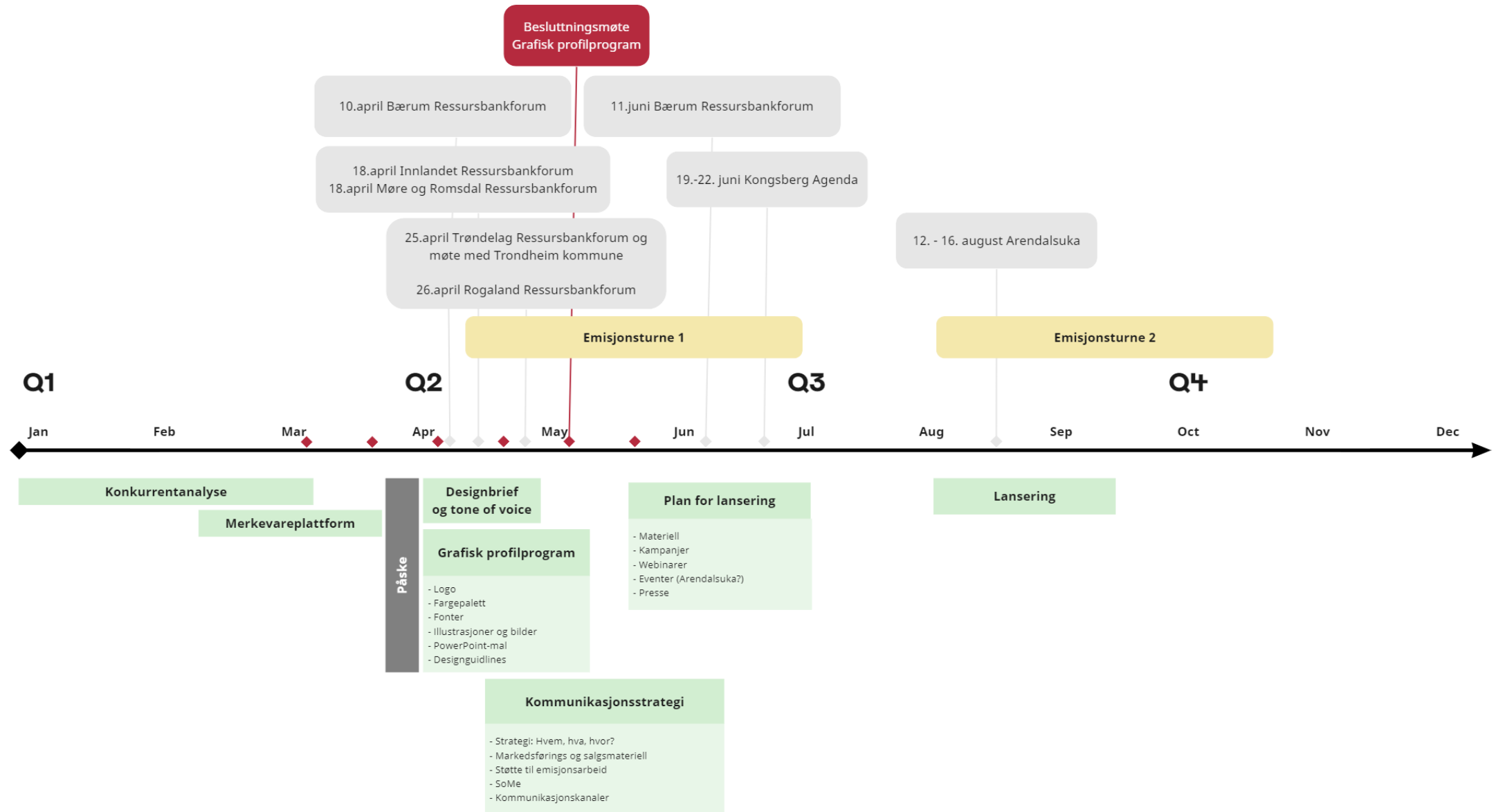
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Terje Tvedt
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Tidslinje for merkevareutvikling

Kategori; Hva er Porfyr og hvilken rolle skal Porfyr ta i markedet?

Kategori

Porfyr er en nyskapende digital leverandør av løsninger innenfor massehåndtering som skal treffe bygg og anleggsbransjen

Rolle

Ved lansering vil Porfyr være en pioner i sitt marked og ta en markedsposisjon som er ledig i dag.

Porfyr vil ta posisjonen som markedsleder i fremtiden

Visjon og misjon

Visjon

Porfyr skal bidra til det grønne skiftet i bygg- og anleggsbransjen, gjennom å være markedsplassen for gjenbruk av masser

Misjon

Porfyr tilbyr en brukervennlig digital løsning som effektiviserer den fysiske prosessen for kjøp og salg av masser, for alle aktørene i verdikjeden.

Verdiløfte

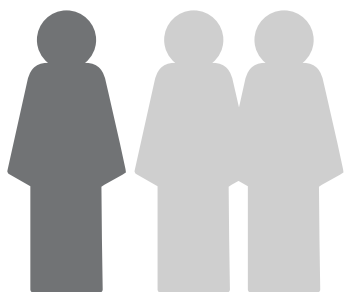
Porfyr – markedsplassen for smart gjenbruk av masser

Porfyr henvender seg til fem ulike kundesegment og til hvert og et av disse er det utarbeidet et spisset verdiløfte:

- ▶ **Byggherrer** opplever større **trygghet** fordi masser blir håndtert på **forsvarlig** måte.
- ▶ **Entreprenører** opplever å få **oversikt** og **kontroll** over masser som gjør dem mer **effektive** og får bedre **logistikk**.
- ▶ **Transportører** opplever bedre forutsigbarhet i oppdrag og får bedre **dokumentasjon** på hva de transporterer
- ▶ **Mottak/Deponi** opplever å få **økt effektivitet, kontroll og forutsigbarhet** i hvilke masser, hvor mye og når massene kommer.
- ▶ **Uttak/Steinbrudd** får en **markeds plass** for å selge masser med flere potensielle kjøpere.

Hvem er Porfyr?

Våre fysiske attributt og personlighet:

- ▶ pålitelig, etterrettelig, transparent, jordnær
- ▶ kunnskapsrik, profesjonell, erfaren, med integritet
- ▶ hel ved, real, jovial, robust, solid
- ▶ Innovativ og smart
- ▶ Hjelper

Hva er vi for andre?

Porfyr hjelper kundene og partnere til smarte bærekraftige valg.

Vi forenkler hverdagen, gjør massehåndtering enklere, smartere og mer effektiv gjennom å være en møte/markeds plass der man kan planlegge og inngå gode avtaler knyttet til massehåndtering.

Porfyr tilbyr faglig trygghet i at masser blir håndtert korrekt

Hva gjør Porfyr med selvbildet til andre når de samhandler med oss?

Porfyr gir trygghet i at egne valg er gode både sett ut fra økonomi og miljø. Porfyr gjør at vi føler at vi har gjort gode smarte valg på en rettferdig måte.

Differensiering; Hvordan skiller vi oss fra konkurrentene?

Porfyr er unik fordi:

Vi gir kjøper og selger automatisk matching av masser (overskudd og underskudd) basert på bærekraftkriterier og den beste bruken av massen.

Vi eies av det offentlige og opptrer med troverdighet som en nøytral part.

Porfyr benytter generativ KI for å gi faglig støtte om massehåndtering til brukerne.

Porfyr er differensiert fordi:

Vi lar kjøpere og selgere planlegge massehåndteringen i prosjektene. Dette gjøres via annonser på en digital markeds plass der kjøper og selger kan kommunisere og inngå avtaler.

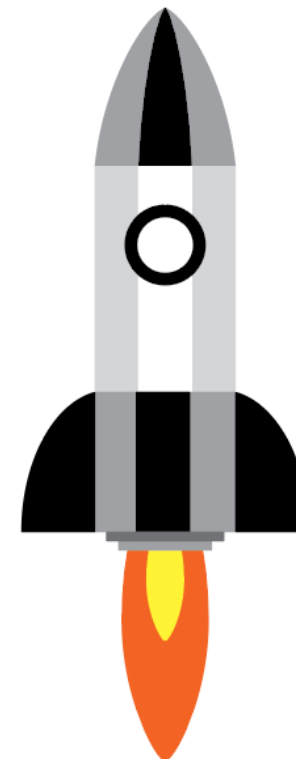
Vi tilrettelegger for samhandling om massehåndtering i hele landet.

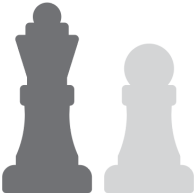

Porfyr er viktig fordi:

Vi bidrar til lønnsom og miljømessig bærekraftig massehåndtering gjennom:

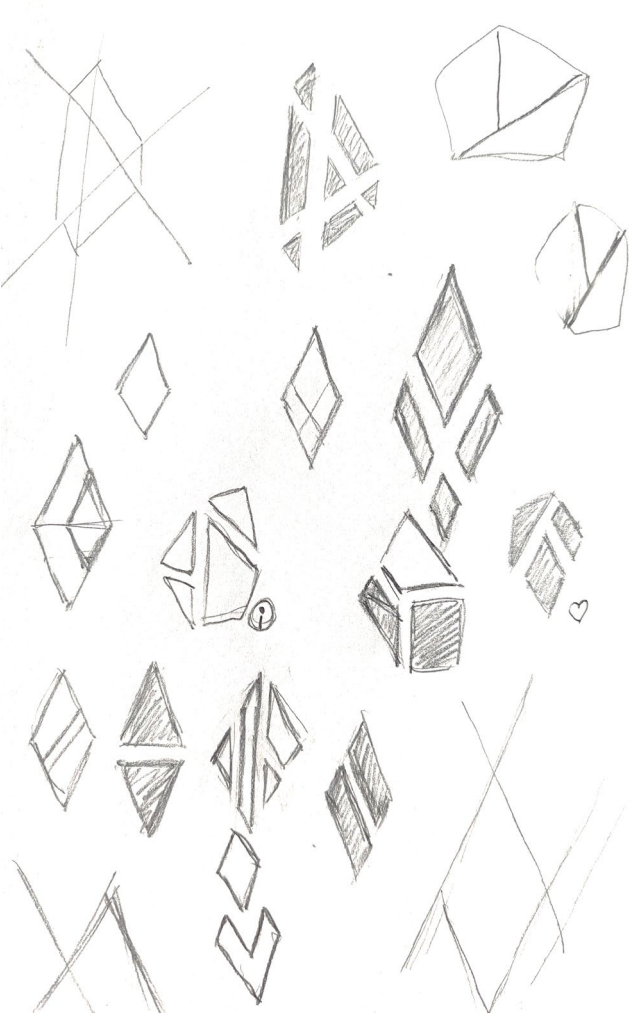
- Lavere uttak av jomfruelige masser,
- Økt gjenbruk eller ombruk av masser
- Bedre planlegging av kjørelengde
- Samarbeid med bransjeforeningene og regionale ressursbankfora.

Merkevareplattform

Kategori - Hva er vi?	Differensiering - Hvordan skiller vi oss fra konkurrentene?	Arketyp - Hvilke av de 12 merkevare arketyperne tilhører Porfyr?
En nyskapende digital leverandør av løsninger innenfor massehåndtering som skal treffe bygg og anleggsbransjen	Unik fordi: Vi gir kjøper og selger automatisk matching av masser (overskudd og underskudd) basert på bærekraftkriterier og den beste bruken av massen. Vi eies av det offentlige og opptrer med troverdighet som en nøytral part. Porfyr benytter generativ KI for å gi faglig støtte om massehåndtering til brukerne. Differensiert fordi: Vi lar kjøpere og selgere planlegge massehåndteringen i prosjektene. Dette gjøres via annonser på en digital markeds plass der kjøper og selger kan kommunisere og inngå avtaler.	Den omsorgsfulle skaperen, og en mentor Omsorgsfull gjennom at vi bryr oss om samfunnet, planeten og kundene våre En skaper som bruker eksisterende ressurser på en smart og visjonær måte for å gjøre massehåndtering bærekraftig. Som en tillitsfull mentor vil vi veilede brukerne til mer kunnskap, og til å utnytte verdien av ressursene de håndterer.
Rolle - Hvilken rolle spiller Porfyr i markedet?		Identitet - Hvem er vi?
Porfyr er en pioner i sitt marked og tar en markedsposisjon som er ledig i dag. Porfyr vil ta posisjonen som leder i fremtiden	Vi tilrettelegger for samhandling om massehåndtering i hele landet. Viktig fordi: Vi bidrar til lønnsom og miljømessig bærekraftig massehåndtering gjennom: • Lavere uttak av jomfruelige masser,• Økt gjenbruk eller ombruk av masser• Bedre planlegging av kjørelengde• Samarbeid med bransjeforeningene og regionale ressursbankfora.	Våre fysiske attributt og personlighet: • pålitelig, etterrettelig, transparent, jordnær• kunnskapsrik, profesjonell, erfaren, med integritet• hel ved, real, jovial, robust, solid• Innovativ og smart• Hjelper Hva er vi for andre? Relasjoner, kultur, verdier: Porfyr hjelper kundene og partnere til smarte bærekraftige valg. Vi forenkler hverdagen, gjør massehåndtering enklere, smartere og mer effektiv gjennom å være en møte/markeds plass der man kan planlegge og inngå gode avtaler knyttet til massehåndtering. Porfyr tilbyr faglig trygghet i at masser blir håndtert korrekt Hva gjør Porfyr med selvbildet til andre når de samhandler med oss? Porfyr gir trygghet i at egne valg er gode både sett ut fra økonomi og miljø. Porfyr gjør at vi føler at vi har gjort gode smarte valg på en rettferdig måte.

Grafisk profilprogram (under arbeid)

Porfyr

Porfyr

BÆRUM KOMMUNE

EIERSTRATEGI

FOR

STEINVERDI AS

for perioden
2021 - 2024

Vedtatt av kommunestyret i møtet den 23.06.2021, sak nr. 081/20

Innhold

1. Selskapets bakgrunn.....	3
2. Eierstrategien - formål	3
3. Selskapets formål, overordnede målsetting og virksomhet	3
4. Styrets arbeid	4
5. Selskapets samfunnsansvar.....	5
6. Resultatmål	5
7. Eierskap.....	5
8. Rapportering	5
9. Evaluering av eierstrategien.....	6
Vedlegg.....	6

1. Selskapets bakgrunn

Steinverdi AS ble stiftet i 30. juni 2021.

Selskapet er 100 % eid av Bærum kommune. Selskapet har sin aktivitet og forretningskontor i Bærum kommune.

Selskapet er knyttet opp til virksomhetene i prosjektet Bærum Ressursbank. Selskapet ble stiftet som et verktøy for å kunne bidra til realisering av best mulig bærekraftig ressursforvaltning av stein- jord og andre brukte byggevareressurser i regionen.

2. Eierstrategien - formål

Eierstrategien er ett av følgende tre sentrale dokumenter knyttet til kommunens eierstyring og oppfølging av selskaper hvor kommunen har eierinteresser:

Eierskapsmeldingen legger det overordnede grunnlaget for Bærum kommunens eierstyring, for å utøve en målrettet, forutsigbar og langsiktig eierskapspolitikk. Eierskapsmeldingen ble vedtatt av kommunestyret i møtet 3. mars 2021, se lenke [eierskapsmelding del-1](#) og lenke [eierskapsmelding del 2](#)

Eierstrategien utarbeides individuelt for hvert enkelt selskap av eier i samråd med selskapet og vedtas av kommunestyret. Eierstrategien utdyper formålet med selskapet, fastsetter overordnede målsettinger og tydeliggjør eiers krav og forventninger til selskapets drift og selskapets styre. Eierstrategien uttrykker de mål, tiltak og prioriteringer kommunen har satt overfor selskapet.

Selskapsstrategien utarbeides og vedtas av styrene i de enkelte selskapene og legger strategien for hvordan virksomheten skal utøves for å ivareta interessene til eiere og andre interessenter best mulig. Grunnlaget for utformingen av selskapsstrategien er blant annet selskapets vedtekter, fastsatt eierstrategi og øvrige rammebetingelser.

3. Selskapets formål, overordnede målsetting og virksomhet

Selskapets formål beskrives foreløpig og forutsettes videreutviklet i dialog med nytt styre for og nedfelles i endelig eierstrategi.

Selskapets formål:

Selskapets formål er å utvikle, eie og drifte et bærekraftig digitalt markedssystem for handel med rene stein- og andre byggevareressurser. Markedssystemet kan også inneha annen funksjonalitet.

Selskapets virksomhet er:

Eierskap, drift, og utvikling av et digitalt handelssystem og alle lovpålagte og forretningsmessige aktiviteter i den forbindelse.

Selskapet vil arbeide for at de løsningene som utvikles og forvaltes følger prinsipper for god bærekraft; gir samfunns-nytte og er skalerbart til andre regioner med tilsvarende behov. Virksomhetene vil bygge på den samlede kompetanse som er ervervet gjennom prosjektet Bærum Ressursbank. Av spesielt stor interesse er det å bidra til løsninger som resulterer i reduserte klima- og miljø-belastninger for Bærum kommune og innbyggerne der.

Selskapet vil være ansvarlig for å forvalte og utnytte de forsknings- og utviklingsmidler Bærum kommune mottar fra offentlige og private kilder til utvikling av en bærekraftig digital markeds plass for stein- og andre byggevareressurser, samt andre oppdrag som naturlig er koblet til dette. Resultatene og/eller bruksrettigheter fra FOU-arbeidet skal være eiet av selskapet.

Selskapet skal være aktiv til å kommunisere kompetanse, erfaringer og løsningsmuligheter til bransjen og andre interessenter.

Eier forventer at driften av selskapet skal utvikles til å bli lønnsom og effektiv. Driften skal skje i henhold til bedriftsøkonomiske prinsipper og i tråd med gjeldende lover, samt relevante styringsinformasjon gitt i eierskapsmeldingen for Bærum kommune.

4. Styrets arbeid

Bærum kommune forventer at styret kjenner og forholder seg til innholdet i den til enhver tid sist vedtatte «Eiermelding for Bærum kommune».

Styret har ansvar for at selskapet forvaltes i tråd med eiernes interesser, og skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammer som er gitt av eier. Sentrale oppgaver for styret er:

- Fastsette en årlig plan for sitt arbeid med vekt på vedtatte mål, utvikle selskapsstrategien, oppfølging og gjennomføring av dette.
- Overordnet kontroll med forvaltningen av selskapet, herunder sørger for forsvarlig organisering av virksomheten.
- Igangsette og utvikle og realiserer nødvendige digitale og andre løsninger som bidrar til å oppnå selskapets overordnede målsetting.
- Styret skal hvert år fremlegge en årlig plan for virksomheten. Planen skal omfatte blant annet statusbeskrivelse, hovedtrekk i aktivitet og investeringsnivå det kommende år. Styret har ansvaret for å realisere resultatmålene.
- Påse at selskapet styres og driftes på en slik måte at selskapets verdier utvikles og vedlikeholdes på en forsvarlig måte.
- Fremlegge årsregnskap og budsjett til generalforsamling for godkjenning.
- Fastsette instruks for styret og daglig leder med særlig vekt på intern ansvars- og oppgavefordeling.
- Føre tilsyn med den daglige ledelsen av selskapet og med selskapets virksomhet for øvrig. Være en viktig diskusjonspartner og støttespiller for selskapets administrative ledelse.

- Påse at selskapet har en egenkapital som er forsvarlig ut i fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.
- Holde en god dialog med eiere, myndigheter og andre interessenter med interesse for selskapets virksomhet.
- Foreta årlig egenevaluering

5. Selskapets samfunnsansvar

Selskapets virksomhet skal drives etter FNs Global Compact – 10 prinsipper for samfunnsansvarlig atferd. Dette omfatter blant annet områdene innenfor menneskerettigheter, arbeidslivstandarder, miljø og antikorrupsjon. Det forutsettes at selskapet selv utarbeider egne retningslinjer tilpasset sin virksomhet i henhold til de ovennevnte prinsipper.

Selskapet skal ha etiske regler, som minst tilsvarer eiers etiske regler.

Selskapet skal kjennetegnes av kontinuerlig utvikling, åpenhet og kunnskapsdeling.

Selskapet skal i sin innkjøpspolitikk tilstrebe å følge prinsippene i lov om Offentlige anskaffelser der dette er hensiktsmessig.

Selskapet skal arbeide med, og være en pådriver for gode prinsipper i ressursforvaltning som også resulterer i redusert klima- og miljøbelastning for Bærum og omegn.

6. Resultatmål

Eieres krav til resultatmål for selskapet:

- Selskapets løpende drift skal være lønnsom. Styret fastsetter selskapets resultat- og egenkapitalmål. Selskapet skal ha en egenkapitalbase som gir rom for investeringer i nyutvikling, og som dekker opp for naturlige variasjoner i aktivitetsnivå ved markedsendringer.
- Eier vil til enhver tid vurdere om overskudd skal benyttes til å videreutvikle selskapet eller helt/delvis utdeles som utbytte.

7. Eierskap

Selskapet stiftes og eies av Bærum kommune. Det skal forberedes for at selskapet gjennom aksjesalg får en bred eierbase og en god egenkapital.

8. Rapportering

Selskapets rapportering til eier skal skje slik:

- Det skal utarbeides årlige årsmeldinger for selskapet.
- Rapportering om hvordan selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar.
- Hovedtrekk fra styrets egenevaluering.
- Dialogmøter med eiere og interessenter

9. Evaluering av eierstrategien

Eierstrategien skal evalueres hvert 4. år, fortrinnsvis i etterkant av eiers revidering av sin Eierskapsmelding.

Vedlegg

Vedtatt [Eierskapsmelding 2021-2025](#) – For selskaper der Bærum kommune har eierinteresser

Avtale om innovasjonspartnerskap

Avtale om innovasjonspartnerskap

er inngått mellom:

Norconsult Informasjonssystemer AS

(heretter kalt Partner)

og

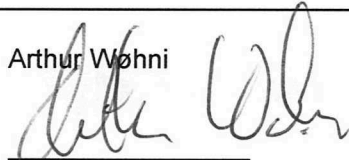
Bærum kommune

(heretter kalt Oppdragsgiver)

Sted og dato:

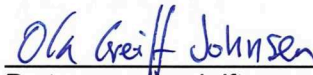
Bærum Rådhus, 14. oktober 2022

Arthur Wøhni

Oppdragsgivers underskrift

Ola Greiff Johnsen

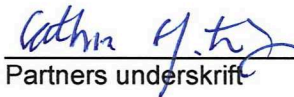
Partners underskrift

Tore Gulli

Oppdragsgivers underskrift

Cathrine Marstein Engen

Partners underskrift

Avtalen undertegnes i to eksemplarer, ett til hver part.

Kortnavn for avtalen

Partnerskapskontrakten

Henvendelser

Med mindre annet fremgår av bilag 6, skal alle henvendelser vedrørende denne avtalen rettes til:

Hos Oppdragsgiver

Navn: Tore Gulli

Stilling: Prosjekteier Bærum
Ressursbank

Telefon: +47 907 77 278

E-post: Tore.gulli@baerum.ko
mmune.no

Hos Partner

Navn: Ola Greiff Johnsen

Stilling: Administrerende direktør
Norconsult Informasjonssystemer

Telefon: + 47 45 40 46 68

E-post: Ola.Greiff.Johnsen@
norconsult.com

Innhold

1. ALMINNELIGE BESTEMMELSER	5
1.1 AVTALENS OMFANG	5
1.2 BILAG TIL AVTALEN	5
1.3 TOLKNING – RANGORDNING	5
1.4 PARTENES REPRESENTANTER	6
1.5 AVTALENS FASER OG HOVEDMILEPÆLER	6
2. GJENOMFØRING AV INNOVASJONSPARTNERSKAPET	7
2.1 FORBEREDELSE OG ORGANISERING	7
2.2 FASE 1 UTVIKLING I FORM AV DELLEVERANSER	7
2.2.1 <i>Delleveranser</i>	7
2.2.2 <i>Gjennomføring av en delleveranse</i>	7
2.2.3 <i>Avslutning av partnerskapet dersom målene ikke blir nådd</i>	8
2.3 FASE 2: PARTNERENS UTARBEIDELSE OG TEST AV ENDELIG LØSNING	8
2.3.1 <i>Avslutning av partnerskapet dersom målene for fase 2 ikke blir oppfylt</i>	8
2.4 FASE 3: OPPDRAGSGIVERS TEST OG GODKJENNING AV LØSNINGEN	8
2.4.1 <i>Avslutning av partnerskapet dersom målene for fase 3 ikke blir oppfylt</i>	9
2.5 FASE 4: OPSJON PÅ ANSKAFFELSE AV LØSNINGEN	9
2.6 AVSLUTNING AV PARTNERSKAPET	9
3. ENDRINGER OG TILLEGG TIL LEVERANSEN ETTER AVTALEINNGÅElsen	10
3.1 RETT TIL ENDRINGER AV AVTALENS INNHOLD (LEVERANSEENDRING)	10
4. TILGANG TIL FORTROLIGE OPPLYSNINGER	10
5. PARTNERENS PLIKTER	10
5.1 PARTNERENS ANSVAR FOR SINE YTELSEr	10
5.2 KRAV TIL PARTNERENS RESSURSER OG KOMPETANSE	12
5.3 BRUK AV UNDERLEVERANDØR	12
5.4 SAMARBEID MED TREDJEPART	12
5.5 LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR	12
6. OPPDRAGSGIVERENS PLIKTER	13
6.1 OPPDRAGSGIVERENS ANSVAR OG MEDVIRKNING	13
6.2 OPPDRAGSGIVERENS BRUK AV TREDJEPART	14
7. PLIKTER SOM GJELDER OPPDRAGSGIVERE OG PARTNER	14
7.1 MØTER	14
7.2 ANSVAR FOR UNDERLEVERANDØR OG TREDJEPART	14
7.3 TAUSHETSPLIKT	14
7.4 SKRIFTLIGHET	15
8. VEDERLAG OG BETALINGSBETINGELSER	15
8.1 VEDERLAG	15
8.2 FAKTURERING	15
8.3 FORSINKELSESRENTER	16
8.4 BETALINGSMISLIGHOLD	16
9. EKSTERNE RETTSLIGE KRAV, PERSONVERN OG SIKKERHET	16
9.1 EKSTERNE RETTSLIGE KRAV OG TILTAK GENERELT	16
9.2 INFORMASJONSSIKKERHET	16
9.3 PERSONOPPLYSNINGER	17
10. EIENDOMS- OG DISPOSISJONSRETT	17
10.1 RETTIGHETER TIL UTVIKLING OG TILPASNINGER	17
10.1.1 <i>Partnerens rettigheter</i>	17

10.1.2	Oppdragsgivers bruksrett.....	17
10.2	DISPOSISJONSRETT TIL DOKUMENTASJON.....	18
10.2.1	Eksemplarframstilling (kopiering).....	18
10.2.2	Endringer i dokumentasjon	18
10.2.3	Utnyttelse av spesifikasjoner	18
10.3	FRI PROGRAMVARE.....	18
10.3.1	Generelt om fri programvare	18
10.3.2	Partnerens ansvar for leveransens samlede funksjonalitet ved bruk av fri programvare	18
	19	
10.3.3	Oppdragsgiverens rettigheter til de deler av leveransen som er basert på fri programvare.....	19
10.3.4	Virkninger av videredistribusjon av fri programvare	19
10.3.5	Partnerens ansvar for rettsmangler ved fri programvare	19
10.3.6	Oppdragsgiverens ansvar ved krav om bruk av fri programvare.....	20
11.	PARTNERENS MISLIGHOLD	20
11.1	HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD	20
11.2	VARSLINGSPLIKT.....	21
11.3	TILLEGGSRIST	21
11.4	AVHJELP	21
11.5	SANKSJONER VED MISLIGHOLD	21
11.5.1	Tilbakehold av betaling.....	21
11.5.2	Prisavslag.....	22
11.5.3	Heving.....	22
11.5.4	Erstatning.....	22
11.5.5	Erstatningsbegrensning.....	22
12.	OPPDRAUGSGIVERENS MISLIGHOLD.....	22
12.1	HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD	22
12.2	VARSLINGSPLIKT	23
12.3	BEGRENSNING I PARTNERENS TILBAKEHOLDSRETT.....	23
12.4	HEVING	23
12.5	ERSTATNING.....	23
12.6	PARTNERS MERARBEID OG ANDRE MERUTGIFTER SOM FØLGE AV UFORUTSETTE HENDELSER SOM IKKE SKYLDES PARTNER	23
13.	KRENKELSE AV ANDRES IMMATERIELLE RETTIGHETER (RETTSMANGEL) ...	24
13.1	PARTNERS RISIKO OG ANSVAR FOR RETTSMANGEL	24
13.2	KRAV FRA TREDJEPART	24
13.3	HEVING	24
13.4	ERSTATNING AV TAP SOM FØLGE AV RETTSMANGEL	24
14.	HEVINGSOPPGJØR.....	24
15.	ØVRIGE BESTEMMELSER	25
15.1	RISIKO.....	25
15.2	FORSIKRINGER	25
15.3	OVERDRAGELSE AV RETTIGHETER OG PLIKTER	25
15.4	KONKURS, AKKORD E.L.	26
15.5	FORCE MAJEURE.....	26
16.	TVISTER	26
16.1	RETTSVALG	26
16.2	FORHANDLINGER.....	26
16.3	UAVHENGIG EKSPERT.....	27
16.4	MEKLING.....	27
16.5	FELLESREGLER FOR UAVHENGIG EKSPERT OG MEKLING	27
16.6	DOMSTOLS- ELLER VOLDGIFTSBEHANDLING	28

Alminnelige bestemmelser

1.1 AVTALENS OMFANG

Avtalen om innovasjonspartnerskap skal oppfylle de behov og krav som Oppdragsgiver har beskrevet i bilag 1 (oppdragsgivers behovsbeskrivelse). Innovasjonspartnerskapet omfatter utvikling og eventuelt kjøp av løsning. Dersom innovasjonspartnerskapet blir vellykket og oppdragsgiver ønsker å kjøpe løsningen, skal dette gjøres i henhold til vilkårene angitt i bilag 11.

Oppdragsgivers krav til tjenesten fremgår av bilag 1. Partneren har beskrevet hvordan han vil utvikle en løsning og levere en tjeneste som tilfredsstillende behøvsbeskrivelsen i sitt tilbud i bilag 2. Hvis det etter Partnerens mening er åpenbare feil eller uklarheter i Oppdragsgivers behovsbeskrivelse og krav, skal Partneren påpeke det i bilag 2.

Hvis det er spesifisert i bilag 1 at løsningen skal fungere sammen med Oppdragsgivers tekniske plattform, skal den være beskrevet i bilag 3.

Med avtalen menes denne generelle avtaleteksten med bilag.

1.2 BILAG TIL AVTALEN

Alle rubrikker skal være krysset av (Ja eller Nei)	JA	NEI
Bilag 1: Oppdragsgivers behovsbeskrivelse og krav		
Bilag 2: Partnerens løsningsbeskrivelse		
Bilag 3: Oppdragsgiverens tekniske plattform		
Bilag 4: Fremdriftsplan		
Bilag 5: Test og godkjenning		
Bilag 6: Administrative bestemmelser		
Bilag 7: Samlet pris og prisbestemmelser		
Bilag 8: Endringer til avtalen før avtaleinngåelse		
Bilag 9: Endringer til avtalen etter avtaleinngåelse		
Bilag 10: Lisensvilkår for Standardprogramvare og fri programvare		
Bilag 11: Avtalevilkår for kjøp - opsjon		
Eventuelt andre bilag:		

1.3 TOLKNING – RANGORDNING

Endringer til den generelle avtaleteksten skal samles i bilag 8 med mindre den generelle avtaleteksten henviser slike endringer til et annet bilag.

Ved motstrid skal følgende tolkningsprinsipper legges til grunn:

1. Den generelle avtaleteksten går foran bilagene.
2. Bilag 1 går foran de øvrige bilagene.
3. I den utstrekning det fremgår klart og utvetydig hvilket punkt eller hvilke punkter som er endret, erstattet eller gjort tillegg til, skal følgende motstridprinsipper gjelde:
 - a. Bilag 2 går foran bilag 1.
 - b. Bilag 8 går foran den generelle avtaleteksten.
 - c. Hvis den generelle avtaleteksten henviser endringer til et annet bilag enn bilag 8, går slike endringer foran den generelle avtaleteksten.
 - d. Bilag 9 går foran de øvrige bilagene.
4. Standard lisensvilkår (bilag 10) kommer til anvendelse mellom produsent av standardprogramvare (lisensgiver) og Oppdragsgiver, men endrer ikke Partnerens forpliktelser i henhold til denne avtalen i større utstrekning enn det som fremgår av punkt 5.1 (Partnerens ansvar for sine ytelser). Med standardprogramvare menes programvare som er laget for levering til flere brukere hvor lisens (disposisjonsrett) kan leies uavhengig av tjenester fra Partneren.

1.4 PARTENES REPRESENTANTER

Hver av partene skal ved inngåelsen av avtalen oppnevne en representant som er bemyndiget til å opptre på vegne av partene i saker som angår avtalen. Bemyndiget representant for partene, og prosedyrer og varslingsfrister for eventuell utskiftning av disse, spesifiseres nærmere i bilag 6.

1.5 AVTALENS FASER OG HOVEDMILEPELER

Avtalen er delt inn følgende faser:

Fase 1: Utvikling i form av delleveranser

Fase 2: Partners utarbeidelse og test av løsningen

Fase 3 Oppdragsgivers test og godkjenning av løsningen

Fase 4: Anskaffelse av løsningen

2. GJENNOMFØRING AV INNOVASJONSPARTNERSKAPET

2.1 FORBEREDELSE OG ORGANISERING

En overordnet prosjekt- og milepælsplan for gjennomføring av innovasjonspartnerskapet skal fremgå av bilag 4. Innovasjonspartnerskapet skal gjennomføres innenfor rammen av denne planen. Krav til medvirkning fra Oppdragsgiver i gjennomføringen av innovasjonspartnerskapet skal fremgå av fremdriftsplanen.

Etter kontraktsinngåelse skal Oppdragsgiver og Partner lage en detaljert fremdriftsplan for gjennomføringen av innovasjonspartnerskapet i overensstemmelse med den metode som Partner har beskrevet i sitt tilbud i bilag 2.

Den detaljerte fremdriftsplanen skal godkjennes skriftlig av partene. Det er Partners ansvar å dokumentere eventuelle senere endringer til planen. Endringene kan ikke gå ut over de avtale tids og ressursrammene med mindre det er beskrevet hvordan det økte tids- og ressursforbruket kan tas inn igjen i senere faser. Alle endringer til den detaljerte fremdriftsplanen skal godkjennes skriftlig av begge parter og dokumenteres i bilag 9.

Organisering av innovasjonspartnerskapet, herunder angivelse av roller og ansvar og myndighet, samt hvem som er definert som nøkkelpersonell skal fremgå av bilag 6

2.2 FASE 1 UTVIKLING I FORM AV DELLEVERANSER

2.2.1 Delleveranser

Utviklingsfasen kan deles opp i delleveranser. Oppdragsgiver og Partner utarbeider en detaljplan for utviklingsfasen som beskriver hvilke delleveranser fasen eventuelt skal deles opp i og når de skal gjennomføres.

Dersom det er hensiktsmessig kan delleveranser gjennomføres i parallell.

Oppdragsgiver kan gjøre valg, presiseringer og omprioriteringer innenfor rammen av behovsbeskrivelsen i gjennomføringen av en delleveranse. Oppdragsgiver er ansvarlig for at valg, presiseringer og omprioriteringer ikke går ut over de avtalte tids- og ressursrammene. Partner er ansvarlig for at utviklingen skjer innenfor avtalte tids- og ressursrammer. Partner er også ansvarlig for å dokumentere valgene, presiseringene og omprioriteringene som blir gjort.

2.2.2 Gjennomføring av en delleveranse

Hver delleveranse består av 4 trinn:

1. Oppdragsgiver og Partner utarbeider detaljplan for delleveransen innenfor rammen av den detaljerte fremdriftsplanen i bilag 4, setter mål for delleveransen, og avtaler hvordan det skal verifiseres at målene for delleveransen er oppfylt.
2. Partneren utvikler løsningsdesign for delleveransen i samarbeid med Oppdragsgiver.

3. Partneren utvikler prototype. Flere delleveranser kan inngå i en prototype. Dette skal fremgå av detaljplanen for delleveransen og Partneren skal i så fall utvikle de delleveranser som kreves for å sette sammen og teste prototypen.
4. Oppdragsgiver og Partner gjennomfører brukertesting eller godtgjør på annen måte at prototypen oppfyller de målene som er satt for delleveransen(e) i trinn 1.

Delleveransene som angitt i pkt. 2.2.2 ovenfor gjentas det antall ganger som er nødvendig for å utvikle en endelig prototype som tilfredsstillende Oppdragsgivers behovsbeskrivelse som angitt i bilag 1.

2.2.3 Avslutning av partnerskapet dersom målene ikke blir nådd

Oppdragsgiver kan avslutte innovasjonspartnerskapet dersom målene for en delleveranse jf. pkt. 2.2.2 ovenfor, trinn 4, ikke blir oppfylt og Oppdragsgiver vurderer at dette gjør det usannsynlig at delmålene for utviklingsfasen vil bli nådd innenfor planlagte tids- og ressursrammer.

2.3 FASE 2: PARTNERENS UTARBEIDELSE OG TEST AV ENDELIG PROTOTYPE

Med utgangspunkt i den endelige prototypen som angitt i punkt 2.2.2, siste avsnitt, skal Partneren utarbeide en løsning, teste den og utarbeide en rapport eller på annen måte dokumentere at løsningen ikke inneholder alvorlige feil. Partneren skal deretter sende skriftlig melding til Oppdragsgiver om at løsningen er klar for Oppdragsgivers test.

2.3.1 Avslutning av partnerskapet dersom målene for fase 2 ikke blir oppfylt

Oppdragsgiver kan avslutte innovasjonspartnerskapet dersom løsningen ikke er klar til Oppdragsgivers test innenfor de tids- og ressursrammer som er angitt i den detaljerte fremdriftsplanen. jf. bilag 4, eller at løsningen inneholder så mange feil at Oppdragsgivers test ikke kan gjennomføres på en for Oppdragsgiver hensiktsmessig måte, eller at Partner på annen måte ikke oppfyller målene for fasen.

2.4 FASE 3: OPPDRAGSGIVERS TEST OG GODKJENNING AV LØSNINGEN

Før Oppdragsgivers test starter skal Partneren ha sendt varsel som angitt i punkt 2.3 siste setning.

Oppdragsgiver skal utarbeide en plan for test av løsningen. Partner skal stille eventuelle testplaner og annet testmateriell som han har utarbeidet til bruk i egen testing til rådighet for Oppdragsgiver slik at Oppdragsgiver kan benytte dem i planleggingen og gjennomføringen av sin test.

Oppdragsgivers og Partners oppgaver og plikter under Oppdragsgivers test av løsningen fremgår av bilag 5. Det samme gjelder feildefinisjoner og kriterier for å godta løsningen.

2.4.1 Avslutning av partnerskapet dersom målene for fase 3 ikke blir oppfylt

Oppdragsgiver kan avslutte innovasjonspartnerskapet dersom resultatet av Oppdragsgivers test viser at løsningen ikke tilfredsstillende i behovsbeskrivelsen i bilag 1 med eventuelle endringer som partene er blitt enige om i løpet av innovasjonspartnerskapet eller at Partner på andre måter ikke oppfyller målene for fasen.

2.5 FASE 4: ANSKAFFELSE AV LØSNINGEN

Det skal fremgå klart og utvetydig av konkurransegrunnlaget eller bilag 1 om Oppdragsgiver har bundet seg til å anskaffe løsningen eller om anskaffelse av løsningen er en opsjon.

Det er en forutsetning for anskaffelse av løsningen at vilkårene og avtalt vederlag for anskaffelsen er angitt i Bilag 11: Avtalevilkår for anskaffelse – opsjon.

Dersom Oppdragsgiver ikke godkjenner løsningen jf. Punkt 2.4 har Oppdragsgiver ingen anskaffelsesforpliktelse. Oppdragsgiver kan heller ikke utløse opsjon.

Dersom Oppdragsgiver ønsker å utløse opsjon på anskaffelse av løsningen, skal Oppdragsgiver gi skriftlig beskjed til Partneren innen 90 dager etter at løsningen er godkjent, j. punkt 2.4 ovenfor Dersom det inngås partnerskap med flere Partnere skal fristen løpe parallelt fra den siste løsningen er godkjent.

2.6 AVSLUTNING AV PARTNERSKAPET

Oppdragsgiver kan avslutte partnerskapet etter hver av de tre første fasene dersom vilkårene som er angitt i punkt. 2.2.3, 2.3.1 og 2.4.1 er oppfylt, eller omkostningene ved utviklingen viser seg å ikke stå i forhold til verdien av ytelsen. Med «avslutte partnerskapet» menes å si opp denne avtalen med umiddelbar virkning. Slik oppsigelse skal gis skriftlig til Partneren innen rimelig tid etter at vilkåret for oppsigelse er oppfylt.

Oppdragsgiver kan videre avslutte partnerskapet, etter hver av de tre første fasene, dersom et annet partnerskap i samme anskaffelse er kvalitativt og kostnadmessig mer fordelaktig.

Midler som er tiltenkt innovasjonspartnerskapet kan ved avslutning av partnerskapet overføres helt eller delvis til andre innovasjonspartnerskap som deltar i samme utviklingsløp.

Partneren har ved oppsigelse som angitt i dette punktet kun rett til avtalt vederlag og dekning av avtalte utgifter frem til oppsigelsestidspunktet. Vederlag og påløpte utgifter skal dokumenteres.

3. ENDRINGER OG TILLEGG TIL LEVERANSEN ETTER AVTALEINNGÅElsen

3.1 RETT TIL ENDRINGER AV AVTALENS INNHOLD (LEVERANSEENDRING)

Hvis Oppdragsgiver har behov for mindre endringer eller tillegg som ikke kan håndteres ved å gjøre omprioriteringer innenfor rammen av behovsbeskrivelsen innenfor avtalte tids- og ressursrammene kan Oppdragsgiver anmode om endringsavtale.

Partneren kan kreve justeringer i vederlag eller tidsplaner som følge av endringen. Krav om justert vederlag eller tidsplan må fremsettes senest samtidig med Partnerens svar på Oppdragsgivers anmodning om endringsavtale.

Endringer av tjenesten skal skje skriftlig og skal undertegnes av bemyndiget representant for partene. Partneren skal føre en fortløpende katalog over endringene som utgjør bilag 9, og uten opphold gi Oppdragsgiver en oppdatert kopi. Endringene må ikke samlet utgjøre mer enn 10 (ti) prosent netto tillegg til den opprinnelige kontraktsprisen.

Eventuelle merkostnader som Partneren får dekket fremgår av bestemmelsen i punkt 12.6 nedenfor.

4. TILGANG TIL FORTROLIGE OPPLYSNINGER

Oppdragsgivere kan ved skriftlig aksept fra Partner gi de øvrige Partnere tilgang til løsninger eller fortrolige opplysninger som den enkelte Partner har rettighetene til.

5. PARTNERENS PLIKTER

5.1 PARTNERENS ANSVAR FOR SINE YTELSEr

Partneren har ansvar for at den samlede leveransen (den helhetlige løsningen) dekker de funksjoner og krav som er spesifisert i avtalen.

Det er Partnerens ansvar at leveransen er tilpasset den tekniske plattformen som er spesifisert i bilag 2 og 3, jf. punkt 1.1, og at leveransen fungerer sammen med øvrig programvare som er spesifisert i bilag 1 og bilag 2.

I den utstrekning standardprogramvare som er omfattet av leveransen må leveres under standard lisensbetingelser og avtalevilkår (lisensbetingelser), skal dette være uttrykkelig angitt i et eget kapittel i bilag 2, og kopier av lisensbetingelsene skal være vedlagt som bilag 10.

Lisensbetingelsenes bestemmelser om disposisjonsrett går foran denne avtalens betingelser om disposisjonsrett, med mindre annet eksplisitt fremgår av bilag 8. Partneren skal imidlertid sikre at standardprogramvare tilbys under lisensbetingelser med disposisjonsrett som er dekkende for de krav Oppdragsgiver i bilag 1 har stilt til leveransen og dennes bruksområde, og denne avtalens bestemmelser om disposisjonsrett. I den utstrekning det er avvik mellom lisensbetingelsenes bestemmelser om disposisjonsrett og denne avtalens bestemmelser om disposisjonsrett, skal Partneren beskrive dette tydelig i bilag 2. Ved eventuelle rettsmangler er Partneren ikke erstatningsansvarlig for rettsmangler knyttet til standardprogramvare ut over det som følger av lisensbetingelser inntatt i bilag 10 og for dekning av idømt erstatningsansvar overfor tredjepart (rettighetshaveren(e)) i henhold til punkt 13.4.

Leveransen skal testes og godkjennes i henhold til denne avtalens bestemmelser om test og godkjenning uavhengig av hva som måtte følge av programvarens lisensbetingelser.

Partneren har ansvar for at leveransen (den samlede løsningen) tilfredsstiller kravene i denne avtalen, uavhengig av hva som måtte følge av de enkelte lisensbetingelser.

Hvis leveransen avviker fra det som er avtalt i henhold til denne avtalen, er det Partnerens ansvar å avhjelpe avviket på en slik måte at leveransen bringes i overensstemmelse med det som er avtalt, selv om avviket skyldes forhold i standardprogramvare som er underlagt lisensbetingelser med avvikende betingelser for feilretting. Avhjelp av feil i, eller feil som skyldes, standardprogramvare kan skje på enhver måte som bringer leveransen i overensstemmelse med avtalens krav.

Hvis Partneren dokumenterer at avvikene i leveransen skyldes at standardprogramvaren ikke opptre i samsvar med programvareprodusentens spesifikasjoner, og at feilen krever tilgang til standardprogramvarens kildekode for å kunne rettes, er Partnerens feilrettingsplikt begrenset til å melde feilen til programvareprodusenten, etter beste evne søke å få prioritet for retting av feilen, holde Oppdragsgiveren orientert om status for feilrettingen og gjøre rettet versjon tilgjengelig for Oppdragsgiveren når feilen i standardprogramvaren er rettet av programvareprodusenten. På forespørsel fra Oppdragsgiveren skal Partneren bistå med installasjon uten ekstra vederlag. Partneren skal i rimelig omfang søke å finne en midlertidig løsning mens feilretting hos programvareleverandøren pågår. Det kan i bilag 7 avtales en øvre økonomisk ramme for Partnerens plikt til å utarbeide midlertidige løsninger som dekker feil i standardprogramvare.

Slike feil i standardprogramvare som er nevnt i nest siste avsnitt regnes ikke med ved vurderingen av om kriterier for godkjenning av løsningen er oppfylt, med mindre Partneren har misligholdt sin plikt til å følge opp feilrettingen og installasjon av den feilrettede versjonen. Så snart feilene i standardprogramvaren er rettet, den feilrettede versjonen installert og Partneren for øvrig har utført de oppgaver som er nødvendige for at leveransen skal være i henhold til det avtalte, har Oppdragsgiver krav på rimelig tid til å reteste leveransen.

5.2 KRAV TIL PARTNERENS RESSURSER OG KOMPETANSE

Partneren innestår for at leveransen blir gjennomført med tilstrekkelig kvalitative og kvantitative ressurser og kompetanse, ut fra kravene i avtalen. Partnerens prosjektleder og øvrig nøkkelpersonell er angitt i bilag 6.

Personer som i bilag 6 er spesifisert som nøkkelpersonell, skal, innen rammen av Partnerens styringsrett som arbeidsgiver, ikke kunne skiftes ut uten forutgående godkjenning fra Oppdragsgiveren. Slik godkjenning kan ikke nektes uten saklig grunn. Nøkkelpersonellets reelle deltagelse i utførelsen av leveransen kan ikke reduseres uten forutgående godkjenning fra Oppdragsgiveren.

Personell som Oppdragsgiveren på saklig grunnlag ikke ønsker å benytte eller ønsker skiftet ut, skal snarest mulig erstattes med annet personell med minst tilsvarende kompetanse.

Utskiftninger av personell skal ikke påvirke prosjektets fremdrift eller påføre Oppdragsgiveren økte kostnader.

5.3 BRUK AV UNDERLEVERANDØR

Partnerens bruk og utskifting av underleverandør som direkte medvirker til oppfyllelse av leveransen, skal godkjennes skriftlig av Oppdragsgiveren. Godkjennelse kan ikke nektes uten saklig grunn.

Underleverandør som er godkjent, skal angis i bilag 6.

5.4 SAMARBEID MED TREDJEPART

Partneren plikter å samarbeide med tredjepart i den utstrekning Oppdragsgiveren finner dette nødvendig for utførelsen av arbeidsoppgavene angitt i denne avtalen. Omfanget av slik bistand avtales nærmere i bilag 6. Eventuelt vederlag for bistanden spesifiseres i bilag 7. Partneren plikter i slike tilfeller å ha en uavhengig stilling og opptre i samråd med Oppdragsgiveren.

Partneren er imidlertid fritatt for pliktene som er nevnt i dette punktet, hvis Partneren sannsynliggjør at slikt samarbeid vil innebære en vesentlig ulempe for Partnerens forhold til sine eksisterende underleverandører eller øvrige forretningsforbindelser.

5.5 LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR

For avtaler som omfattes av forskrift 8. februar 2008 nr. 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, gjelder følgende:

Partneren skal på områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale sørge for at egne og eventuelle underleverandørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle Partnerens forpliktelser under denne avtalen, ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av forskriften som allmenngjør tariffavtalen. På områder som ikke er dekket av allmenngjort tariffavtale, skal Partneren sørge for at de samme ansatte ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Dette gjelder for arbeid utført i Norge.

Alle avtaler Partneren inngår, og som innebærer utførelse av arbeid som direkte medvirker til å oppfylle Partnerens forpliktelser under denne avtalen, skal inneholde tilsvarende betingelser.

Dersom Partneren ikke oppfyller denne forpliktelsen, har Oppdragsgiveren rett til å holde tilbake deler av samlet vederlag, tilsvarende ca. 2 (to) ganger innsparingen for Partneren, inntil det er dokumentert at forholdet er bragt i orden.

Oppfyllelse av Partnerens forpliktelser som nevnt ovenfor skal dokumenteres i bilag 6 ved enten en egenerklæring eller tredjepartserklæring om at det er samsvar mellom aktuell tariffavtale og faktiske lønns- og arbeidsvilkår for oppfyllelse av Partnerens og eventuelle underleverandørers forpliktelser.

Partneren skal på forespørsel fra Oppdragsgiveren legge frem dokumentasjon om de lønns- og arbeidsvilkår som blir benyttet. Oppdragsgiveren og Partneren kan hver for seg kreve at opplysningene skal legges frem for en uavhengig tredjepart som Oppdragsgiveren har gitt i oppdrag å undersøke om kravene i denne bestemmelsen er oppfylt. Partneren kan kreve at tredjeparten skal ha undertegnet en erklæring om at opplysningene ikke vil bli benyttet for andre formål enn å sikre oppfyllelse av Partnerens forpliktelse etter denne bestemmelsen. Dokumentasjonsplikten gjelder også underleverandører.

Nærmere presiseringer om gjennomføring av dette punkt 5.5 kan avtales i bilag 6.

6. OPPDRAGSGIVERENS PLIKTER

6.1 OPPDRAGSGIVERENS ANSVAR OG MEDVIRKNING

Dersom det er angitt i bilag 2 at Oppdragsgiverens tekniske plattform må oppgraderes, jf. bilag 3, skal Oppdragsgiveren selv sørge for slik oppgradering, med mindre annet er angitt i bilag 1 og/eller 2.

Oppdragsgiveren skal bidra til å legge forholdene til rette for at Partneren skal få utført sine plikter etter denne avtalen.

Oppdragsgiveren skal medvirke til leveransens gjennomføring som spesifisert i bilag 2, i henhold til de frister som er angitt i bilag 4.

6.2 OPPDRAGSGIVERENS BRUK AV TREDJEPART

Oppdragsgiveren kan fritt engasjere tredjepart til å bistå seg i forbindelse med sine oppgaver under avtalen. Disse angis i bilag 6. Partneren skal varsles om Oppdragsgiverens valg av tredjepart og kan motsette seg engasjementet dersom Partneren kan påvise at dette medfører vesentlig forretningsmessig ulempe for Partneren.

7. PLIKTER SOM GJELDER OPPDRAGSGIVERE OG PARTNER

7.1 MØTER

Dersom en part finner det nødvendig, kan parten med minst 3 (tre) virkedagers varsel innkalle til møte med den annen part for å drøfte avtaleforholdet og måten avtaleforholdet blir gjennomført på.

Annen frist og rutiner for møtene kan avtales i bilag 6.

7.2 ANSVAR FOR UNDERLEVERANDØR OG TREDJEPART

Dersom Partneren engasjerer underleverandør eller Oppdragsgiveren engasjerer tredjepart til å utføre arbeidsoppgaver som følger av denne avtalen, er parten fullt ansvarlig for utførelsen av disse oppgavene på samme måte som om parten selv stod for utførelsen.

7.3 TAUSHETSPLIKT

Informasjon som partene blir kjent med i forbindelse med avtalen og gjennomføringen av avtalen, skal behandles konfidensielt og ikke gjøres tilgjengelig for utenforstående uten samtykke fra den annen part.

Hvis Oppdragsgiveren er en offentlig virksomhet, er taushetsplikt etter denne bestemmelsen ikke mer omfattende enn det som følger av lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) eller tilsvarende sektorspesifikk regulering.

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for utlevering av informasjon som kreves fremlagt i henhold til lov eller forskrift, herunder offentlighet og innsynsrett som følger av lov 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Om mulig skal den annen part varsles før slik informasjon gis.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene brukes når ingen berettiget interesse tilsier at de holdes hemmelig, for eksempel når de er alminnelig kjent eller er alminnelig tilgjengelig andre steder.

Partene skal ta nødvendige forholdsregler for å sikre at uvedkommende ikke får innsyn i eller kan bli kjent med taushetsbelagt informasjon.

Taushetsplikten gjelder partenes ansatte, underleverandør og tredjeparter som handler på partenes vegne i forbindelse med gjennomføring av avtalen. Partene kan bare overføre taushetsbelagt informasjon til slike underleverandører og tredjeparter i den utstrekning dette er nødvendig for gjennomføring av avtalen, forutsatt at disse pålegges plikt til konfidensialitet tilsvarende dette punkt 7.3.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at partene kan utnytte erfaring og kompetanse som opparbeides i forbindelse med gjennomføringen av avtalen.

Taushetsplikten gjelder også etter at avtalen er opphørt. Ansatte eller andre som fratrer sin tjeneste hos en av partene, skal pålegges taushetsplikt også etter fratredelsen om forhold som nevnt ovenfor. Taushetsplikten opphører fem (5) år etter leveringsdag, med mindre annet følger av lov eller forskrift.

7.4 SKRIFTLIGHET

Alle varsler, krav eller andre meddelelser knyttet til denne avtalen skal gis skriftlig til den postadressen eller elektroniske adressen som er oppgitt på avtalens forside, med mindre partene har avtalt noe annet i bilag 6 for den aktuelle type henvendelse.

8. VEDERLAG OG BETALINGSBETINGELSER

8.1 VEDERLAG

Alle priser og nærmere betingelser for det vederlaget Oppdragsgiveren skal betale for Partnerens ytelser, fremgår av bilag 7.

Utlegg, inklusive reise- og diettkostnader, dekkes bare i den grad de er avtalt. Reise- og diettkostnader skal spesifiseres særskilt og dekkes etter statens gjeldende satser hvis ikke annet er skriftlig avtalt. Reisetid faktureres bare hvis det er avtalt i bilag 7.

Med mindre annet er angitt i bilag 7, er alle priser oppgitt eksklusive merverdiavgift, men inkluderer toll og eventuelle andre avgifter.

Alle priser er i norske kroner med mindre Oppdragsgiveren i bilag 7 har åpnet for at priser på komponenter som leveres fra utlandet, kan oppgis i utenlandsk valuta.

8.2 FAKTURERING

Betaling skal skje etter faktura per 30 (tretti) kalenderdager. Partnerens fakturaer skal spesifiseres og dokumenteres slik at Oppdragsgiveren enkelt kan kontrollere fakturaen i forhold til det avtalte vederlag. Alle fakturaer for løpende timer skal være vedlagt detaljert spesifisering over påløpte timer. Utlegg skal angis særskilt.

Der Oppdragsgiveren har tilrettelagt for det, skal Partneren levere faktura, kreditnotaer og purringer i henhold til det fastsatte formatet Elektronisk handelsformat (EHF).

Betalingsplan og øvrige betalingsvilkår samt eventuelle vilkår for bruk av EHF fremgår av bilag 7.

Partneren må selv bære eventuelle kostnader som leveranse av elektronisk faktura måtte medføre for denne.

8.3 FORSINKELSESRENTER

Hvis Oppdragsgiveren ikke betaler til avtalt tid, har Partneren krav på rente av det beløp som er forfalt til betaling, i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven).

8.4 BETALINGSMISLIGHOLD

Hvis uomtvistet forfalt vederlag med tillegg av forsinkelsesrenter ikke er betalt innen 30 (tretti) kalenderdager fra forfall, kan Partneren sende skriftlig varsel til Oppdragsgiveren om at avtalen vil bli hevet dersom oppgjør ikke er skjedd innen 60 (seksti) kalenderdager etter at varselet er mottatt.

Heving kan ikke skje hvis Oppdragsgiveren gjør opp forfalt vederlag med tillegg av forsinkelsesrenter innen fristens utløp.

9. EKSTERNE RETTSLIGE KRAV, PERSONVERN OG SIKKERHET

9.1 EKSTERNE RETTSLIGE KRAV OG TILTAK GENERELT

Oppdragsgiveren skal i bilag 1 identifisere hvilke rettslige eller partsspesifikke krav som har relevans for inngåelse og gjennomføring av denne avtalen. Det er herunder Oppdragsgiverens ansvar å konkretisere relevante funksjonelle og sikkerhetsmessige krav for leveransen i bilag 1.

Partneren skal i bilag 2 beskrive hvordan Partneren ivaretar disse kravene gjennom sin løsning.

Hver av partene har ansvar for å følge opp sine respektive plikter i henhold til slike rettslige krav.

Hver av partene dekker i utgangspunktet kostnadene ved å følge rettslige krav som gjelder parten selv, og partens virksomhet. Ved endringer i rettslige krav eller myndighetskrav som angår Oppdragsgiverens virksomhet, og som medfører behov for endringer i leveransen etter avtaleinngåelsen, dekkes kostnadene ved endringene og merarbeidet av Oppdragsgiveren, jf. kapittel 3.

9.2 INFORMASJONSSIKKERHET

Partneren skal iverksette forholdsmessige tiltak for å ivareta krav til informasjonssikkerhet i forbindelse med gjennomføring av leveransen.

9.3 PERSONOPPLYSNINGER

Hvis Partneren skal behandle personopplysninger på vegne av Oppdragsgiveren i forbindelse med gjennomføring av Leveransen (for eksempel ved konvertering av data), opptrer Partneren som databehandler. Som databehandler for Oppdragsgiveren skal Partneren behandle personopplysninger slik det fremgår av denne avtalen. Partneren kan ikke behandle personopplysningene på annen måte. Partene kan også ha inngått separat databehandleravtale. Ved motstrid går databehandleravtalen foran denne avtalen når det gjelder behandling av personopplysninger.

Partneren skal gjennom planlagte og systematiske tiltak sørge for tilfredsstillende informasjonssikkerhet med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet ved behandling av personopplysninger, jf. personopplysningsloven § 13. Partneren skal dokumentere informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene. Dokumentasjonen skal på forespørsel være tilgjengelig for Oppdragsgiveren og dennes revisorer samt for Datatilsynet og Personvernemnda.

Nærmere bestemmelser om hvordan personopplysninger skal behandles, herunder relevante sikkerhetstiltak og krav til lagringstid og sletting mv., er angitt i bilag 1 og 2 og/eller i detaljspesifikasjonen eller spesifikasjonen for konverteringsarbeidet.

Partneren kan ikke overlate personopplysninger til andre for lagring, bearbeidelse eller sletting uten etter avtale med Oppdragsgiveren. Underleverandører som er godkjent av Oppdragsgiveren, skal fremgå av bilag 6. Partneren skal sørge for at eventuelle underleverandører som Partneren benytter, og som behandler personopplysninger, påtar seg tilsvarende forpliktelser som i dette punkt 9.3.

Personopplysninger skal ikke overføres til land utenfor EØS-området uten at dette er skriftlig avtalt med Oppdragsgiveren på forhånd.

10. EIENDOMS- OG DISPOSISJONSRETT

10.1 RETTIGHETER TIL UTVIKLING OG TILPASNINGER

10.1.1 Partnerens rettigheter

Partneren beholder alle materielle og immaterielle rettigheter til programvare og alle andre resultater som utvikles eller utarbeides under denne avtalen, med mindre annet er avtalt i det enkelte tilfellet.

10.1.2 Oppdragsgivers bruksrett

Oppdragsgiver får en begrenset disposisjonsrett til standardprogramvare som inngår i løsningen. Disposisjonsretten omfatter de rettigheter som er nødvendig for at Oppdragsgiver skal kunne utnytte løsningen som avtalt, herunder rett til å fremstille det antall eksemplarer av programvare som følger av normale drifts- og sikkerhetsrutiner.

Oppdragsgiver får en tidsubegrenset, vederlagsfri og ikke-eksklusiv rett til å utnytte programvare, og ethvert annet resultat, som utvikles, utarbeides og/eller tilpasses spesielt for Oppdragsgiver (utvidet disposisjonsrett). Utvidet disposisjonsrett omfatter rett til å bruke, kopiere, modifisere og videreutvikle programvare og/eller løsningen, enten selv eller ved hjelp av tredjepart.

Kildekode med tilhørende spesifikasjoner og dokumentasjon av programvare i henhold til avsnittet rett over skal overleveres til Oppdragsgiver innen 10 (ti) virkedager etter Oppdragsgivers test med mindre annet er avtalt i det enkelte tilfellet.

Ved oppsigelse etter punkt 2.6 får Oppdragsgiver en begrenset disposisjonsrett til standardprogramvare som inngår i løsningen og en utvidet disposisjonsrett til programvare, og ethvert annet resultat, slik det foreligger på oppsigelsestidspunktet.

- Partneren har ansvaret for at Oppdragsgiver får den avtalte disposisjonsretten til programmene, og at den kan utnyttes uten hinder av andres opphavsrett eller andre rettigheter.

10.2 DISPOSISJONSRETT TIL DOKUMENTASJON

10.2.1 Eksemplarfremstilling (kopiering)

Oppdragsgiver kan selv fremstille dokumentasjon på løsningen for eget bruk. For slike eksemplarer betales ikke vederlag.

10.2.2 Endringer i dokumentasjon

Oppdragsgiver kan på eget ansvar gjøre de endringene, tillegg mv. i dokumentasjonen for sin bruk som Oppdragsgiver anser hensiktsmessig.

10.2.3 Utnyttelse av spesifikasjoner

Hver av partene kan utnytte alle typer spesifikasjoner som fremkommer under denne avtalen uhindret av den annen parts eventuelle opphavsrett. Utnyttelsesretten inkluderer retten til å gjenbruke spesifikasjonen i andre oppdrag og å gjøre den tilgjengelig for andre og deres gjenbruk. Denne bestemmelsen gjør ikke rett til å utlevere opplysninger som er omfattet av taushetsplikt i henhold til punkt 7.3.

10.3 FRI PROGRAMVARE

10.3.1 Generelt om fri programvare

Med fri programvare menes programvare som blir tilbudt under alminnelig anerkjente frie programvarelisenser.

Fri programvarelisens gir for eksempel Oppdragsgiveren rett til å bruke programvaren til valgfritt formål og i valgfritt omfang, og tilgang til programvarens kildekode og dokumentasjon, rett til å undersøke og endre programvaren, til å fremstille eksemplarer av programvaren og til å gjøre endringer og forbedringer i programvaren tilgjengelig for allmennheten.

Dersom fri programvare skal benyttes i forbindelse med leveransen, skal Partneren utarbeide en oversikt over den aktuelle frie programvare. Oversikten inntas i et eget kapittel i bilag 2. Kopi av de lisensbetingelsene som gjelder for den aktuelle frie programvare, inntas i bilag 10.

Partneren skal påse at det ikke benyttes fri programvare med lisensbetingelser som er uforenlige med kravene til leveransen, eller som er uforenlige med lisensbetingelsene som gjelder for annen programvare som inngår i leveransen.

Avtalens alminnelige betingelser gjelder også for de deler av leveransen som utgjøres av fri programvare med de presiseringer og unntak som fremgår nedenfor.

10.3.2 Partnerens ansvar for leveransens samlede funksjonalitet ved bruk av fri programvare

Partneren har ansvar for at leveransen (den samlede løsningen) tilfredsstillir kravene i avtalen, jf. punkt 5.1, uavhengig av hva som måtte følge av den enkelte frie programvarelisens.

Hvis feil i fri programvare medfører at leveransen avviker fra det som er avtalt i henhold til denne avtalen, er det Partnerens ansvar å avhjelpe feilen på en slik måte at leveransen bringes i overensstemmelse med det som er avtalt, selv om slik fri programvare er underlagt egne lisensbetingelser med avvikende betingelser for feilretting. Avhjelp av feil i fri programvare kan skje på enhver måte som bringer leveransen i overensstemmelse med avtalens krav.

10.3.3 Oppdragsgiverens rettigheter til de deler av leveransen som er basert på fri programvare

For de deler av leveransen som er basert på fri programvare, herunder tilpasning og videreutvikling av denne, får Oppdragsgiveren de rettigheter som er nødvendige for å kunne oppfylle vilkårene i den aktuelle fri programvarelisensen.

Rettighetene omfatter tilgang til kildekode med tilhørende spesifikasjoner og dokumentasjon.

10.3.4 Virkninger av videredistribusjon av fri programvare

Hvis leveransen skal distribueres videre til andre, gjelder betingelsene i den aktuelle frie programvarelisensen. Hvis videredistribusjon, eller andre former for tilgjengeliggjøring, innebærer at også andre deler av leveransen enn det som opprinnelig var fri programvare, vil bli omfattet av vilkårene i en fri programvarelisens, skal Partneren presisere dette i bilag 2.

10.3.5 Partnerens ansvar for rettsmangler ved fri programvare

Partneren skal bare benytte fri programvare som tilbys under alminnelig anerkjente fri programvare-lisenser, og som etter en forsvarlig vurdering fra Partnerens side ikke krenker tredjeparts rettigheter. Ved vurderingen skal det bl.a. tas hensyn til hvor veletablert den aktuelle frie programvare er i markedet, Partnerens eventuelle kjennskap til programvarens historie og opphav og om det i det relevante markedet er kjent at noen hevder at programvaren krenker deres rettigheter. Partneren skal redegjøre for sin vurdering i bilag 2.

Hvis fri programvare som benyttes av Partneren i forbindelse med leveransen krenker tredjeparts rettigheter, skal Partneren, med de begrensninger som følger av punkt 10.7.6, avhjelpe rettsmanglene som angitt i punkt 13.2.

Partneren skal holde Oppdragsgiveren skadesløs for eventuelt idømt erstatningsansvar som skyldes rettsmangler ved fri programvare som Partneren har tilbudt eller etter eget valg benyttet i forbindelse med leveransen, jf. punkt 13.4.

10.3.6 Oppdragsgiverens ansvar ved krav om bruk av fri programvare

Dersom Oppdragsgiveren krever bruk av bestemt fri programvare som en del av leveransen, skal Oppdragsgiveren selv dekke eventuelle kostnader som følger av manglende funksjonalitet forårsaket av feil eller mangler ved den frie programvare.

Oppdragsgiveren bærer selv risikoen for rettsmangler ved fri programvare som Oppdragsgiveren krever skal være en del av leveransen. Oppdragsgiveren skal holde Partneren skadesløs for eventuelt idømt erstatningsansvar som skyldes rettsmangler ved fri programvare som er valgt av Oppdragsgiveren, jf. avtalen punkt 13.4.

I den utstrekning Partneren er kjent med at fri programvare som er krevd brukt av Oppdragsgiveren som en del av leveransen, er uegnet til å oppfylle Oppdragsgiverens krav eller krenker eller av noen hevdes å krenke tredjeparts opphavsrett, skal Partneren påpeke dette i bilag 2, jf. avtalen punkt 1.1.

Partneren skal, som en betalbar tilleggsytelse, bistå Oppdragsgiveren med å avhjelpe eventuelle mangler eller rettsmangler ved fri programvare som er valgt av Oppdragsgiveren, som angitt ovenfor. Hvis ikke annet er avtalt i bilag 7, legges Partnerens standard timepris for konsulenttenester i denne avtalen til grunn. Partneren kan kreve endring av avtalen i henhold til kapittel 3, dersom arbeidet med å avhjelpe slike mangler får konsekvenser for Partnerens øvrige forpliktelser etter avtalen.

11. PARTNERENS MISLIGHOLD

11.1 HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD

Det foreligger mislighold fra Partnerens side hvis ytelsen ikke er i samsvar med de funksjoner og krav og frister som er avtalt. Det foreligger også mislighold dersom Partneren ikke oppfyller øvrige plikter etter avtalen.

Det foreligger likevel ikke mislighold hvis situasjonen skyldes Oppdragsgiverens forhold eller force majeure.

Oppdragsgiveren skal reklamere skriftlig innen rimelig tid etter at misligholdet er oppdaget eller burde vært oppdaget.

11.2 VARSLINGSPLIKT

Hvis Partnerens ytelser ikke kan leveres som avtalt, skal Partneren så raskt som mulig gi Oppdragsgiveren skriftlig varsel om dette. Varselet skal angi årsak til problemet og så vidt det er mulig å angi når ytelsen kan leveres. Tilsvarende gjelder hvis det må antas ytterligere forsinkelser etter at første varsel er gitt.

Det kan ikke kreves erstatning eller andre misligholdsbeføyelser for forhold som ikke er varslet senest innen utløpet av Oppdragsgivers test. Dette gjelder likevel ikke idømt erstatningsansvar overfor tredjepart knyttet til rettsmangler i henhold til punkt 13.4.

11.3 TILLEGGSRIST

Partneren kan be om tilleggsfrist som må godkjennes skriftlig av Oppdragsgiveren for å kunne gjøres gjeldende.

For den perioden som tilleggsfristen løper, kan Oppdragsgiveren ikke gjøre gjeldende erstatning eller andre misligholdsbeføyelser.

Tilleggsfrist har ingen virkning for Oppdragsgiverens rett til dagbot eller erstatning som er opparbeidet før tilleggsfristen.

11.4 AVHJELP

Partneren skal påbegynne og gjennomføre arbeidet med å avhjelpe misligholdet uten ugrunnet opphold.

Det er et mål for avhjelpen at ytelsen skal oppfylle de avtalte krav og spesifikasjoner, og at leveransen skal fungere som avtalt. Avhjelp kan for eksempel skje ved utbedring, omlevering eller tilleggslevering.

I den utstrekning avhjelp ikke ytes, kan Oppdragsgiveren kreve forholdsmessig prisavslag eller heve avtalen gitt at vilkårene for dette i punkt 11.5.3 eller 11.5.4 er oppfylt.

Hvis Partneren ikke har avhjulpet misligholdet innen forutsatt eller avtalt tidsfrist, eller dersom vilkårene for heving foreligger, skal Partneren dekke Oppdragsgiverens utgifter ved avhjelp fra tredjepart. Oppdragsgiveren kan likevel ikke la tredjepart avhjelpe mangelen før eventuell tilleggsfrist er utløpt.

Oppdragsgiveren skal varsle Partneren skriftlig før Oppdragsgiveren engasjerer tredjepart.

11.5 SANKSJONER VED MISLIGHOLD

11.5.1 Tilbakehold av betaling

Ved mislighold kan Oppdragsgiveren holde betalingen tilbake, men ikke åpenbart mer enn det som er nødvendig for å sikre Oppdragsgiverens krav som følge av misligholdet.

11.5.2 Prisavslag

Hvis det tross gjentatte forsøk ikke har lyktes Partneren å avhjelpe en mangel, kan Oppdragsgiveren kreve forholdsmessig avslag i samlet vederlag (kontraktssummen). Prisavslag er kompensasjon for redusert verdi av det leverte, og er uavhengig av eventuell erstatning.

11.5.3 Heving

Dersom det foreligger vesentlig mislighold, kan Oppdragsgiveren etter å ha gitt Partneren skriftlig varsel og rimelig frist til å bringe forholdet i orden, heve hele eller deler av avtalen med øyeblikkelig virkning.

Oppdragsgiveren kan heve hele eller deler av avtalen med øyeblikkelig virkning hvis ytelsen er vesentlig forsinket. Vesentlig forsinkelse foreligger for eksempel når levering ikke er skjedd etter utløpet av en tilleggsfrist hvis den utløper senere.

Hvis forsinkelsen er av en slik art at leveransen som helhet må anses vesentlig forsinket, f.eks. fordi det som allerede er levert eller senere skal leveres, ikke kan benyttes uten det som er omfattet av hevingsretten, kan Oppdragsgiveren heve med virkning for hele leveransen.

11.5.4 Erstatning

Oppdragsgiveren kan kreve erstattet ethvert direkte tap, herunder merkostnader Oppdragsgiveren får ved dekningskjøp, tap som skyldes merarbeid og andre direkte kostnader i forbindelse med forsinkelse, mangel eller annet mislighold iht. punkt 11.1, med mindre Partneren godtgjør at misligholdet eller årsaken til misligholdet ikke skyldes Partneren.

11.5.5 Erstatningsbegrensning

Erstatning for indirekte tap kan ikke kreves. Indirekte tap omfatter, men er ikke begrenset til, tappt fortjeneste av enhver art, tapte besparelser, tap av data og krav fra tredjeparter med unntak av idømt erstatningsansvar i henhold til punkt 13.4.

Samlet erstatning i avtaleperioden er begrenset til et beløp som tilsvarer samlet vederlag for denne avtalen uten opsjonen (kontraktssummen eksklusive merverdiavgift).

Har Partneren eller noen denne svarer for utvist grov uaktsomhet eller forsett, gjelder ikke de nevnte erstatningsbegrensningene.

12. OPPDRAGSGIVERENS MISLIGHOLD

12.1 HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD

Det foreligger mislighold fra Oppdragsgiverens side hvis Oppdragsgiveren ikke oppfyller sine plikter etter avtalen.

Det foreligger likevel ikke mislighold hvis situasjonen skyldes Partnerens forhold, eller forhold som anses som force majeure.

Partneren skal reklamere uten ugrunnet opphold etter at misligholdet er oppdaget eller burde vært oppdaget.

12.2 VARSLINGSPLIKT

Hvis Oppdragsgiveren ikke kan overholde sine plikter etter avtalen, herunder frister, skal Oppdragsgiveren så raskt som mulig gi Partneren skriftlig varsel om dette. Varselet skal angi årsak til problemet og så vidt mulig angi når Oppdragsgiveren igjen kan overholde avtalt plikt.

12.3 BEGRENSNING I PARTNERENS TILBAKEHOLDSRETT

Partneren kan ikke holde tilbake ytelser som følge av Oppdragsgiverens mislighold, med mindre misligholdet er vesentlig, jf. punkt 12.4.

12.4 HEVING

Ved betalingsmislighold kan Partneren heve avtalen dersom Oppdragsgiveren ikke har gjort opp forfalt vederlag innen 60 (seksti) kalenderdager etter at Oppdragsgiveren har mottatt Partnerens skriftlige varsel i henhold til punkt 8.4.

Ved annet vesentlig mislighold kan Partneren sende Oppdragsgiveren et skriftlig varsel om at avtalen vil bli hevet hvis Oppdragsgiveren ikke innen 60 (seksti) kalenderdager etter at Oppdragsgiveren mottok varselet, har avsluttet eller utbedret misligholdet. Heving kan ikke skje hvis Oppdragsgiveren kommer ut av misligholdssituasjonen før fristens utløp.

12.5 ERSTATNING

Partneren kan kreve erstattet ethvert direkte tap som følger av mislighold iht. punkt 12.1, med mindre Oppdragsgiveren godtgjør at misligholdet eller årsaken til misligholdet ikke skyldes Oppdragsgiveren. Hvis Oppdragsgiveren er forsinket med oppfyllelsen av sine plikter etter avtalen, og dette medfører at Partneren bruker mer tid på å gjennomføre sin del av leveransen, har Partneren krav på justering av det avtalte vederlaget tilsvarende det antall timer som Partneren har blitt påført i merarbeid som følge av Oppdragsgiverens mislighold.

Avtalens bestemmelse om erstatningsbegrensning i punkt 11.5.6 gjelder tilsvarende.

12.6 PARTNERS MERARBEID OG ANDRE MERUTGIFTER SOM FØLGE AV UFORUTSETTE HENDELSER SOM IKKE SKYLDES PARTNER

Partners merarbeid og merutgifter som følge av forsinkelser som skyldes Oppdragsgiver, eller uforutsette hendelser som ikke skyldes Partner dekkes som angitt i bilag 7. Slikt merarbeid og merutgifter skal dokumenteres.

13. KRENKELSE AV ANDRES IMMATERIELLE RETTIGHETER (RETTSMANGEL)

13.1 PARTENES RISIKO OG ANSVAR FOR RETTSMANGEL

Hver av partene har risikoen og ansvaret for at deres ytelser ikke krenker tredjeparters opphavsrett eller andre immaterielle rettigheter. Hvis ytelsen medfører slik krenkelse, foreligger en rettsmangel.

13.2 KRAV FRA TREDJEPART

Hvis en tredjepart gjør gjeldende mot en av partene at ytelsen medfører rettsmangel, skal den andre parten informeres skriftlig snarest mulig.

Den ansvarlige parten skal for egen regning håndtere kravet. Den andre parten skal i rimelig utstrekning bistå parten med dette.

En part skal påbegynne og gjennomføre arbeidet med å avhjelpe rettsmangler uten ugrunnet opphold ved

- a) å sørge for at den andre parten kan bruke ytelsen som før, uten å krenke tredjeparts rettigheter, eller
- b) å levere annen tilsvarende ytelse som ikke krenker andres rettigheter

13.3 HEVING

En rettsmangel som ikke blir avhjulpet, og som er av en slik art at den har vesentlig betydning for den annen part, gir den rammede parten rett til å heve avtalen.

13.4 ERSTATNING AV TAP SOM FØLGE AV RETTSMANGEL

En part kan kreve erstattet fullt ut idømt erstatningsansvar overfor tredjepart og eventuelle saksomkostninger, herunder partens egne kostnader til håndtering av saken, som skyldes rettsmangel. I tillegg kan parten kreve erstatning for annet tap i henhold til bestemmelsene i punkt 11.5.5, 11.5.6 og 12.5.

14. HEVINGSOPPGJØR

Ved heving får Oppdragsgiveren slike rettigheter som angitt i kapittel 10 til det som er utarbeidet eller gjort tilgjengelig for Oppdragsgiveren, og Oppdragsgiveren skal betale avtalt vederlag for ytelser som var prestert før hevingstidspunktet med fradrag av prisavslag i henhold til punkt 11.5.3.

15. ØVRIGE BESTEMMELSER

15.1 RISIKO

Risikoen for skade som skjer på utstyr og leverte programeksemplarer mv. på grunn av en tilfeldig begivenhet, går over til Oppdragsgiveren på det tidspunkt de er fysisk overlevert til eller lastet ned hos Oppdragsgiveren. Det er Partnerens ansvar å ha forsikring som dekker perioden frem til denne dagen.

Dersom leverte programeksemplarer går til grunne etter at risikoen er gått over på Oppdragsgiveren, har denne likevel rett til nye programeksemplarer mot å betale Partnerens direkte kostnader i forbindelse med å skaffe slike.

15.2 FORSIKRINGER

Hvis Oppdragsgiveren er en offentlig virksomhet, står Oppdragsgiveren som selvassurandør. Hvis Oppdragsgiveren ikke står som selvassurandør, plikter Oppdragsgiveren å ha forsikringer som er tilstrekkelige til å dekke de kravene fra Partneren som følger av Oppdragsgiverens risiko eller ansvar etter denne avtalen innenfor rammen av alminnelige forsikringsvilkår.

Partneren skal ha forsikringer som er tilstrekkelige til å dekke de kravene fra Oppdragsgiveren som følger av Partnerens risiko eller ansvar etter denne avtalen innenfor rammen av alminnelige forsikringsvilkår. Denne forpliktelsen anses oppfylt dersom Partneren tegner ansvars- og risikoforsikring på vilkår som anses som ordinære innenfor norsk forsikringsvirksomhet.

Partneren skal på forespørsel fra Oppdragsgiveren redegjøre for, og dokumentere, de av Partnerens forsikringer som er relevante for oppfyllelse av denne bestemmelsen.

15.3 OVERDRAGELSE AV RETTIGHETER OG PLIKTER

I den grad Oppdragsgiveren er en offentlig virksomhet, kan Oppdragsgiveren overdra sine rettigheter og plikter etter denne avtalen til annen offentlig virksomhet som ledd i en organisasjonsendring. Den virksomheten som får rettigheter og plikter overdratt, er berettiget til tilsvarende vilkår, såfremt avtalens rettigheter og plikter overdras samlet.

Partneren kan bare overdra sine rettigheter og plikter etter avtalen med skriftlig samtykke fra Oppdragsgiveren, og dersom det er forenelig med lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Dette gjelder også hvis Partneren deles i flere selskaper, hvis overdragelsen skjer til et datterselskap eller annet selskap i samme konsern, eller Partneren slås sammen med et annet selskap. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Retten til vederlag etter denne avtalen kan fritt overdras. Slik overdragelse fritar ikke vedkommende part fra hans forpliktelse og ansvar.

15.4 KONKURS, AKKORD E.L.

Hvis det i forbindelse med Partnerens virksomhet åpnes gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller annen form for kreditorstyring gjør seg gjeldende, har Oppdragsgiveren rett til å heve avtalen med øyeblikkelig virkning, såfremt ikke annet følger av ufravikelig lov.

15.5 FORCE MAJEURE

Skulle det inntreffe en ekstraordinær situasjon som ligger utenfor partenes kontroll, som gjør det umulig å oppfylle plikter etter denne avtalen, og som etter norsk rett må regnes som force majeure, skal motparten varsles om dette så raskt som mulig. Den rammede parts forpliktelser suspenderes så lenge den ekstraordinære situasjonen varer. Den annen parts motytelse suspenderes i samme tidsrom.

Motparten kan i force majeure-situasjoner bare avslutte avtalen med den rammede parts samtykke, eller hvis situasjonen varer eller antas å ville vare lenger enn 90 (nitti) kalenderdager, regnet fra det tidspunkt situasjonen inntreffer, og da bare med 15 (femten) kalenderdagers varsel. Hver av partene dekker sine egne kostnader knyttet til avslutning av avtaleforholdet. Oppdragsgiveren betaler avtalt pris for den del av leveransen som var kontraktmessig levert før avtalen ble avsluttet. Partene kan ikke rette andre krav mot hverandre som følge av avslutning av avtalen etter denne bestemmelse.

I forbindelse med force majeure-situasjoner har partene gjensidig informasjonsplikt overfor hverandre om alle forhold som må antas å være av betydning for den annen part. Slik informasjon skal gis så raskt som mulig.

16. TVISTER

16.1 RETTSVALG

Partenes rettigheter og plikter etter denne avtalen bestemmes i sin helhet av norsk rett.

16.2 FORHANDLINGER

Dersom det oppstår tvist mellom partene om tolkningen eller rettsvirkningene av avtalen, skal tvisten søkes løst ved forhandlinger.

Fører slike forhandlinger ikke frem innen 10 (ti) virkedager, eller en annen periode partene blir enige om, kan hver av partene forlange at tvisten blir behandlet enten ved hjelp av en uavhengig ekspert eller ved hjelp av mekling.

16.3 UAVHENGIG EKSPERT

Partene skal i forbindelse med inngåelsen av avtalen oppnevne en uavhengig ekspert som angis i bilag 6, med den kompetansen partene mener passer best i forhold til avtalen. Hvis dette ikke er gjort, kan partene bli enige om oppnevningen av en uavhengig ekspert på tvistetidspunktet.

Partene skal på forhånd velge enten

- a) å legge ekspertens forslag til løsning til grunn (bindende), eller
- b) å bruke ekspertens forslag som grunnlag for selv å komme frem til en løsning (rådgivende).

Den nærmere fremgangsmåten for arbeidet bestemmes av den uavhengige eksperten, i samråd med partene.

16.4 MEKLING

Dersom en tvist i tilknytning til denne avtalen ikke blir løst etter forhandlinger eller bruk av uavhengig ekspert, kan partene forsøke å løse tvisten ved mekling.

Mekling kan også benyttes uten forutgående bruk av uavhengig ekspert.

Partene kan velge å legge Den Norske Advokatforenings regler for mekling ved advokat til grunn, eventuelt modifisert slik partene ønsker. Det forutsettes at partene blir enige om en mekler med den kompetansen partene mener passer best i forhold til tvisten.

Den nærmere fremgangsmåten for meklingen bestemmes av mekleren, i samråd med partene.

16.5 FELLESREGLER FOR UAVHENGIG EKSPERT OG MEKLING

Uavhengig ekspert og/eller mekler skal ved utførelsen av sine oppdrag opptre upartisk og uavhengig. Før eksperten/mekleren påtar seg et oppdrag, skal vedkommende underrette partene om mulige omstendigheter som er egnet til å skape mistanke om mangler ved vedkommendes upartiskhet eller uavhengighet. Eksperten/mekleren skal gi partene slik underretning også mens oppdraget pågår, dersom partene ikke tidligere har fått disse opplysningene, eller omstendighetene er kommet til under oppdraget.

Når mekling innledes, skal eksperten/mekleren informere partene om grunnlaget for sitt vederlag. Dersom ikke annet er avtalt, skal hver av partene dekke sine egne kostnader og halvparten av ekspertens/meklerens kostnader. Eksperten/mekleren har rett til å kreve at partene betaler et tilstrekkelig forskudd til dekning for meklerens/ekspertens kostnader og vederlag, eller at partene stiller tilstrekkelig sikkerhet.

Oppdraget til uavhengig ekspert eller mekler avsluttes på én av følgende måter:

- a) ved et forslag til løsning fra eksperten i henhold til punkt 16.3 annet avsnitt

- b) ved et skriftlig forlik eller avtale mellom partene, basert på eksperts/meklers forslag til løsning
- c) ved at eksperten/mekleren meddeler partene at vedkommende ikke finner det hensiktsmessig å fortsette oppdraget, eller
- d) ved at en part meddeler eksperten/mekleren at parten ønsker å avslutte oppdraget

16.6 DOMSTOLS- ELLER VOLDGIFTSBEHANDLING

Dersom en tvist ikke blir løst ved forhandlinger, mekling eller uavhengig ekspert, kan hver av partene forlange tvisten avgjort med endelig virkning ved norske domstoler.

Verneting er Oppdragsgiverens alminnelige verneting.

Partene kan alternativt avtale at tvisten blir avgjort med endelig virkning ved voldgift.

MØTEPROTOKOLL

Dato: 04.04.2023

KOMMUNESTYRET

29.03.2023 kl. 18:00 - 22:00

Musikalsk innslag

Synnøve Eggesbø synger og Edvard Alsing Seland akkompagnerer henne i sangen «Vår beste dag» av Erik Bye.

Orientering v/kommunedirektøren

- Kommunens årsrapport.
- Kort orientering om TikTok og Telegram.

Spørsmål

Finn Hebbe Johnsrud (Sp) stilte spørsmål om gangbroen over E16 mellom Skui og Sollihøgda, som en lastebil kjørte inn i.

Kommunedirektør Geir Aga besvarte spørsmålet.
Svar/notat ligger under referatsaken.

Møteleder:

Lisbeth Hammer Krog

Parti

H

Følgende medlemmer møtte:

Bjørn Martin Johnsen

Elisabeth Nettet

Kari Brodin Seljelid

Kjell Maartmann-Moe

Lina Parvizian

Reidar Kleppe

Ida Ohme Pedersen

Petter K. Melsom

Torbjørn Espelien

Parti

Ap

Ap

Ap

Ap

Ap

Ap

Frp

Frp

Frp

Asbjørn Nilsen	H
Dag Egil Strømme	H
Elisabeth Hegg Gjølme	H
Frigg Winther Rugset	H
Haakon Kvenna Veum	H
Haakon Sandven	H
Hilde Solberg Øydne	H
Lisbeth Hammer Krog	H
Mads Gram Rygg	H
Maria Barstad Sanner	H
Mathias Opdal Weseth	H
Mikkel Mørch Sollie	H
Morten Dahl-Hansen	H
Morten Skauge	H
Odd Reidar Øie	U
Ole Kristian Udnes	H
Sebastian Lundahl Otterhals	H
Siw Wikan	H
Tone Strand Molle	H
Torill H. Heggen	H
Elisabeth Fremstad Aukrust	KrF
Cristin Xiaojun Liu	MDG
Hans Rugset	MDG
Ingri Zeiner-Henriksen	MDG
Kim Erik Zimmer	MDG
Nikki Schei	MDG
Kjell-Ole Heggland	PP
Finn Hebbe Johnsrud	Sp
Anita Malmer Solli	SV
Dina Knudsen	SV
Eirik Trygve Bøe	V
Frank Roland	V
Johan Malvik	V
Wenche Steen	V
Øystein Goksøy	V
Følgende medlemmer hadde gyldig forfall:	Parti
Ola H. Borchgrevink Pedersen	Ap
Wasim Zahid	Ap
Jan Mauritz Thalberg Jr.	Frp
Elizabeth Kathleen Hodges Dale	H
Sigrid Barstad Sanner	H
Stein Stugu	R
Ragnar Molland	Sp

Følgende varamedlemmer møtte:

Johannes Kiese
 Marianne Rieber-Mohn
 Harald Pedersen
 Bjørn Røtnes
 Johan Ratvik
 Ingrid Juliana Wishman
 Guro Berge Smedshaug

Parti

Ap
 Ap
 Frp
 H
 H
 R
 Sp

Antall representanter: 51**Fra administrasjonen**

Geir B. Aga

Tittel

Kommunedirektør

Saksliste

Saksnummer	Sakstittel	
PS-021/23	Godkjenning av protokoll	
PS-022/23	Regnbuedekor i Sandvika	
PS-023/23	Forberedelser til planstrategi 2024-2027 - kunnskapsgrunnlag, justert plansystem og valg av arbeidsprosess	
PS-024/23	Steinverdi AS: Forslag om emisjon og endring av vedtekter i selskapet	
PS-025/23	Generalforsamlings-, representantskaps- og rådsprotokoller 2022	
PS-026/23	Kirkeveien 97 - detaljregulering - 1. gangs behandling	
PS-027/23	Årsmelding 2022 - Eldrerådet	
PS-028/23	Årsmelding 2022 - Ungdomsrådet i Bærum	
PS-029/23	Forslag til endringer i forskrift om regler for godtgjøring av folkevalgte i Bærum kommune	
PS-030/23	Politisk møteplan 2024	
PS-031/23	Referatsaker	
PS-032/23	Henvendelser og innspill	
PS-033/23	Overføring av investeringsmidler fra 2022 til 2023	
PS-034/23	Økonomi - overføring av disponible driftsmidler fra 2022 til 2023	
PS-035/23	Interpellasjon fra Cristin Liu (MDG): Bærum kommune etablerer et internasjonalt råd	

024/23 Steinverdi AS: Forslag om emisjon og endring av vedtekter i selskapet

FSK – 056/23 – 22.03.2023

Innstilling:

Kommunestyret slutter seg til følgende:

1. Vedtektene for Steinverdi AS endres i samsvar med vedlagte utkast til vedtekter med denne justeringen:
Følgende setning i paragraf 4 strykes:
“Selskapet kan direkte eller indirekte delta i andre selskaper som driver tilsvarende eller liknende virksomhet”.
2. Styret får fullmakt til å gjennomføre kapitalforhøyelser gjennom rettede emisjoner mot en eller flere offentlige aktører for oppfyllelse av selskapets strategi.

Rent selskapsrettslig er det generalforsamlingen som vedtar endringer i vedtektene og gir styret nødvendige fullmakter.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunestyret slutter seg til følgende:

1. Vedtektene for Steinverdi AS endres i samsvar med vedlagte utkast til vedtekter.
2. Styret får fullmakt til å gjennomføre kapitalforhøyelser gjennom rettede emisjoner mot en eller flere offentlige aktører for oppfyllelse av selskapets strategi.

Rent selskapsrettslig er det generalforsamlingen som vedtar endringer i vedtektene og gir styret nødvendige fullmakter.

Behandlingen i møtet:

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

KST - 024/23 - 29.03.2023:

Vedtak:

Kommunestyret slutter seg til følgende:

1. Vedtektene for Steinverdi AS endres i samsvar med vedlagte utkast til vedtekter med denne justeringen:
Følgende setning i paragraf 4 strykes:
“Selskapet kan direkte eller indirekte delta i andre selskaper som driver tilsvarende eller liknende virksomhet”.
2. Styret får fullmakt til å gjennomføre kapitalforhøyelser gjennom rettede emisjoner mot en eller flere offentlige aktører for oppfyllelse av selskapets strategi.

Rent selskapsrettslig er det generalforsamlingen som vedtar endringer i vedtektene og gir styret nødvendige fullmakter.

**PROTOKOLL FRA
EKSTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING
I STEINVERDI AS
19. APRIL 2023**

Den 19. april 2023 kl 13-14 i Rådhuset i Sandvika ble det avholdt ekstraordinær generalforsamling i Steinverdi AS.

Til stede var ordfører Lisbeth Hammer Krog, som representerte 100% av aksjene i selskapet, samt styreleder Arthur Wøhni, daglig leder Tore Gulli og økonomiansvarlig Jon Østby.

Til behandling forelå:

1. Godkjenning av innkalling og dagsorden.

Vedtak: Innkalling og dagsorden ble godkjent.

2. Valg av møteleder og to personer til å signere protokollen.

Vedtak: Lisbeth Hammer Krog ble valgt til møteleder, til å signere generalforsamlingsprotokollen ble valgt Lisbeth Hammer Krog og Arthur Wøhni.

3. Endringer i selskapets vedtekter.

Vedtak: Vedtektene i Steinverdi AS endres i henhold til forslag tilsluttet av Kommunestyret 29.4.2023.

4. Kapitalinnhenting til Steinverdi AS gjennom rettede emisjoner

Vedtak:

- Styret gis fullmakt til å gjennomføre rettede emisjoner mot offentlige virksomheter, som tilsluttet av Kommunestyret 29.4.2023. Fullmakten er gyldig til 31.12.2024.
- Aksjekapitalen kan økes med inntil kr. 200 000.- tilsvarende 200 aksjer.
- Styret gis fullmakt til selv å fastsette tegningskurs for aksjene.

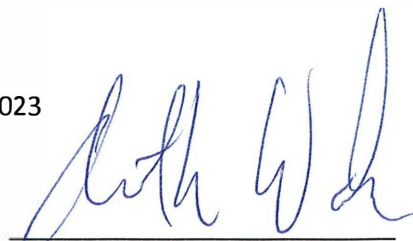
5. Orientering om selskapets virksomhet, status og drift.

Daglig leder Tore Gulli ga en orientering om selskapets virksomhet, status og drift.

Møtet ble hevet.

Sandvika, 19. april 2023

Lisbeth Hammer Krog

Arthur Wøhni

Saksframlegg

Arkivsak
21/00137-70

Saksbehandler
Siri Torp Nordby

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
21.05.2024
11.06.2024

Forslag til mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Det gjøres følgende endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde: Sonen for 5 knop i Holmenfjorden utvides ved at fartsgrensen for 5 knop etableres nord for en linje trukket fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy.
2. Endringen trer i kraft fra og med 15.06.2024.

1. Sammendrag og konklusjon

Denne saken gjelder evaluering av mindre endring i forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, Asker kommune. Endringen som skal vurderes er å utvide området for 5 knops fartsgrense i Holmenfjorden.

Bakgrunnen for denne evalueringssaken er en bestilling fra kommunestyret i møtet 04.04.2022, i sak 45/22 (vedlegg 1). Her ble området for fartsgrensen på 5 knop i lokal fartsforskrift utvidet fra 150 meter til 200 meter fra land og holmer. I tillegg ble følgende bestilling gitt:

«Administrasjonen fremmer etter 2 års erfaring en evalueringssak til politisk vurdering om 200 meter sonen i Holmenfjorden skal trekkes innenfor en linje trukket fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy.»

Saken var på høring fra 05.03.2024 til 01.04.2024 (vedlegg 2). Den har vært publisert på kommunens nettsider og ble sendt direkte til antatt berørte parter. Liste over disse partene finnes i vedlegg 2 og inkluderer blant annet Politiets sjøtjeneste, Bærum kommune, lokale velforeninger, båtforeninger, bryggelag og idrettslag, Naturvernforbundet og Redningssselskapet.

Det er kommet inn 3 høringssvar (vedlegg 3 til 6). Disse er fra Bærum kommune, Politiets sjøtjeneste og Nesøya Seilforening. Bærum har ikke innvendinger mot at Asker gjør lokale tilpasninger i sin forskrift. Politiet melder at de ikke mener lavere fart er nødvendig ut fra et sikkerhetsperspektiv. Nesøya Seilforening ønsker sterkt at kommunen utvider sonen for 5 knop av hensyn til barna som bruker området aktivt.

Etter en vurdering av høringssvarene (vedlegg 7) foreslås det å utvide sonen for 5 knop i Holmenfjorden. Dette av hensyn til myke trafikanter, som melder at farten i området er for høy og at dette går ut over trivselen til de myke trafikantene.

Til informasjon vil det komme på plass ytterligere skilting av fartsgrensene. Det har tatt en del tid å få Kystverkets godkjenning av skiltplanen og å få på plass avtaler med berørte grunneiere om hvor skiltene skal settes.

2. Bakgrunn for saken og saksopplysninger

Saken gjelder forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, med hjemmel i havne- og farvannsloven § 8. Kommunens sjøområde er området hvor kommunen har planmyndighet etter plan- og bygningsloven, med unntak av hoved- og biled. Fritidsfartøy er fartøy med største lengde på inntil 24 meter, og som ikke brukes i næringsvirksomhet. Det er kun fritidsfartøy kommunen kan gi fartsforskrift om etter havne- og farvannsloven.

Ny havne- og farvannslov trådte i kraft 01.01.2020. Tidligere lokale fartsforskrifter for fritidsfartøy i sjøområdet ble opphevet fra sentralt hold fra 01.01.2022. Det gjelder ingen generell nasjonal fartsgrense på 5 knop langs land, og kommuner må selv fastsette lokal forskrift dersom de ønsker slik fartsregulering. Nye Asker kommune har hatt lokal fartsforskrift fra 01.01.2022. Generelt er fartsgrensen i Asker 5 knop innenfor 200 meter fra land og holmer, samt at det er noen områder i Asker nord hvor det er 25 knops fartsgrense utenfor 5 knops-sonen. Ellers er det fri fart. I enkelte områder er det gjort tilpasninger ved at sonen for 5 knop er utvidet utover 200 meter for å gjøre avgrensningen enklere å forstå. Dette gjelder for eksempel i Hyggenvika, Gråøysundet og Blakstadbukta. Uten en slik utvidelse av 5 knops-sonen ville det ha gjenstått smale striper med 25 knop eller fri fart inne i en 5 knops-sonen.

Askers gjeldende lokale forskrift er et resultat av et samarbeid mellom flere kommuner i indre Oslofjord samt innspill fra Politiets sjøtjeneste. Det har vært et

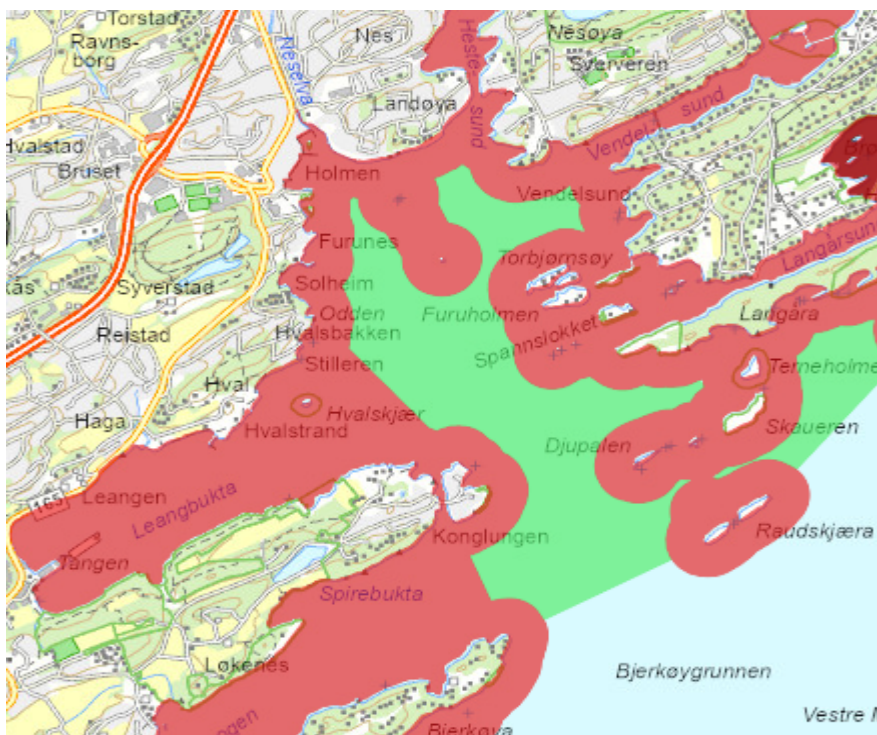
ønske fra Politiet om å ha enhetlige regler på tvers av kommunegrensene. Fordelen er enkelhet for brukerne som følger reglene, og for Politiet som håndhever reglene.

Generelt i indre Oslofjord gjelder nå at det er 5 knops fartsgrense innenfor 200 meter fra land og holmer, samt at i noen områder utenfor denne 5 knops sonen er det brukt 25 knops fartsgrense. Dette gjelder for kommunene Holmestrand, Drammen, Lier, Asker, Bærum, Oslo og Nesodden. Nordre Follo har ingen lokal fartsforskrift. Horten, Frogn, Vestby og Moss har også lokal fartsforskrift, med varierende størrelse på 5 knops-sonen (den varierer fra 100 meter til 300 meter innenfor land og holmer).

Da nye Askers forskrift ble vedtatt, ble fartsreguleringen i Holmenfjorden vurdert særskilt, slik også flere andre områder ble.

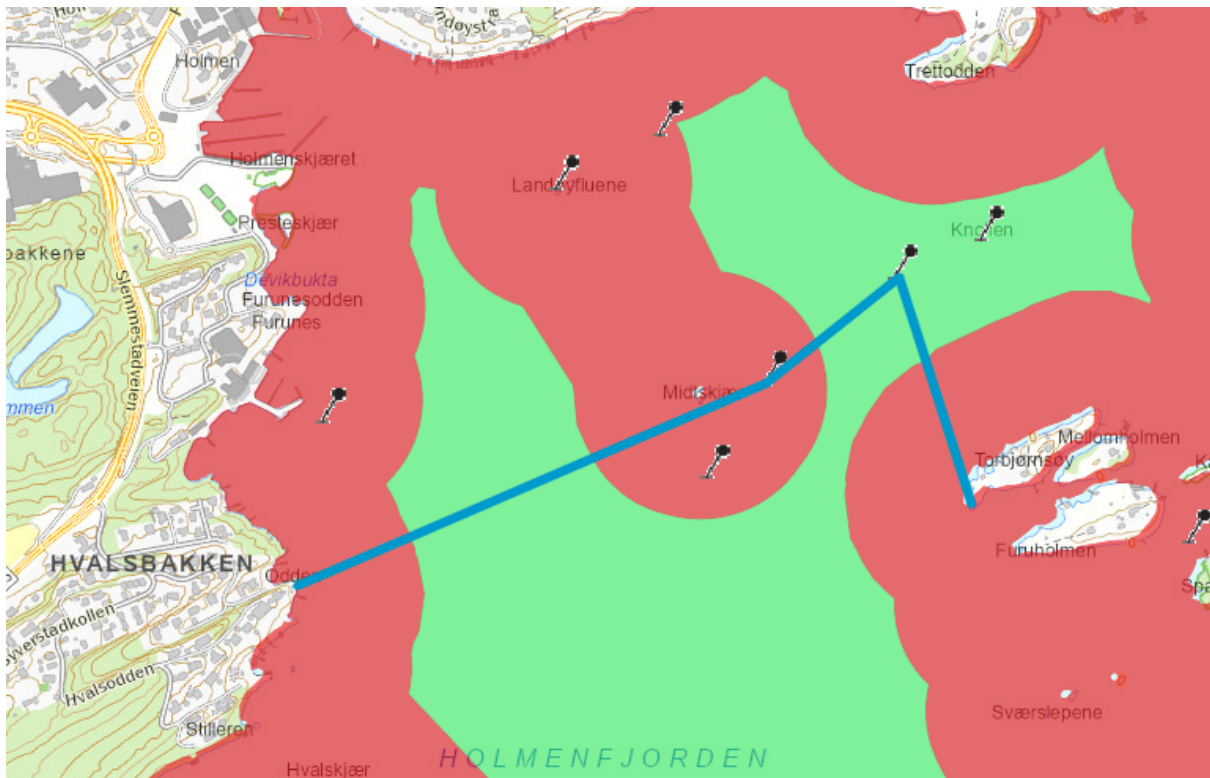
Etter politisk behandling ble det bestemt å holde seg til den generelle reguleringen på 5 knop 200 meter fra land og holmer i Holmenfjorden. Når det gjelder Hyggenvika, Grøøysundet og Blakstadbukta, fikk disse utvidet sonen for 5 knop av hensyn til enklere oppfattelse av sonen for 5 knop. Administrasjonen fikk samtidig en bestilling på en evalueringssak om Holmenfjorden etter to sesongers erfaring. Dette følges opp i denne saken.

Gjeldende fartsgrenser i Holmenfjorden fremgår under, fra Kystverkets kart Kystinfo (rød farge viser 5 knops fartsgrense, grønn farge viser 25 knops fartsgrense).

Det som skal vurderes i denne saken, er om fartsgrensen bør omgjøres til 5 knop i sin helhet innenfor en linje trukket vest til øst mellom følgende punkter; fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til

sydvestlige spiss på Torbjørnsøy. Se Kystinfo sitt kart under for hvordan avgrensningen vil se ut:

Denne konkrete avgrensningen er foreslått på grunn av områder med grunt vann i Holmenfjorden (som er merket fysisk med jernstaker).

3. Tidligere behandling

Denne evalueringssaken har ikke vært behandlet tidligere.

Endring av forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde ble behandlet og vedtatt av kommunestyret i møtet 04.04.2022 som sak 45/22. Her ble området for fartsgrensen på 5 knop i lokal fartsforskrift utvidet fra 150 meter til 200 meter fra land og holmer. Følgende punkt ble tatt inn som vedtakspunkt 3 i saken:

«Administrasjonen fremmer etter 2 års erfaring en evalueringssak til politisk vurdering om 200 meter sonen i Holmenfjorden skal trekkes innenfor en linje trukket fra Odde, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy.»

4. Hørings svar

Høringsbrevet ble sendt direkte til flere parter, i tillegg til at høringen ble publisert på kommunens nettsider. Det kom inn hørings svar fra Bærum kommune, Politiets sjøtjeneste og Nesøya Seilforening.

For øvrig antas det at det lave antallet mottatte høringssvar skyldes at de andre høringsspartene ikke har noen spesiell mening om saken, hverken når det gjelder å utvide eller å beholde eksisterende sone for 5 knop.

5. Kommunedirektørens vurdering

Regulering av fart på sjøen legger til rette for sikker ferdsel i kommunens sjøområde.

De tre høringssinnspillene som er kommet inn er vurdert i et eget vedlegg til saken. Bærum kommune har ikke innvendinger mot at Asker kommune gjør lokale endringer i forskriften. Politiet mener at en utvidelse av sonen for 5 knop ikke er nødvendig ut fra et sikkerhetsperspektiv, men har heller ingen sterke motforestillinger mot en eventuell utvidelse. Nesøya Seilforening ønsker sterkt at området omgjøres til 5 knop av hensyn til barna som bruker området aktivt.

Det som taler for utvidelse av 5 knops-sonen er at det blir bedre helhet i området for myke trafikanter, basert på at det allerede er avsatt et område til friluftsområde i sjø, og at veien dit også blir omfattet av 5 knop. Videre at det grunnet himmelretningen oppstår motlys som gjør det vanskelig å se barn i sjøen for båtførere, og at med senket fart er det enklere å oppdage disse. Av hensyn til likebehandling med områdene Hyggenvika, Gråøysundet og Blakstadbukta bør også Holmenfjordens område for 5 knop utvides, dette for å unngå striper og lommer med 25 knop inne i en 5 knops sone. Også det faktum at en utvidelse av 5 knops-sonen ikke koster en båtfører mer enn 2 minutter og 14 sekunder i ekstra tidsbruk fra Hestesund til Midtskjær, mot at området får økt bruksverdi for myke trafikanter, taler for en utvidelse av området for 5 knop.

6. Konklusjon

Etter en gjennomgang av høringssvarene foreslår Kommunedirektøren at området for 5 knop i Holmenfjorden utvides. Det avgjørende har vært hensynet til myke trafikanter, som opplever farten i området som problematisk. Endringen utføres ved å ta inn et nytt strekpunkt i forskriften (vedlegg 8) § 2-1 tredje ledd, som nytt strekpunkt nr. 7, som skal lyde:

- *«I Holmenfjorden innenfor en linje trukket fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy.»*

Det foreslås at endringen skal tre i kraft fra og med 15.06.2024.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Saksprotokoll fra Kommunestyrets møte 04.04.2022

Vedlegg 2: Kommunens høringsbrev

Vedlegg 3: Høringssvar fra Bærum kommune

Vedlegg 4: Høringssvar fra Politiets sjøtjeneste

Vedlegg 5: Høringssvar fra Nesøya Seilforening

Vedlegg 6: Kartvedlegg til høringssvar fra Nesøya Seilforening

Vedlegg 7: Gjennomgang og vurdering av høringssvarene

Vedlegg 8: Forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde

Saksprotokoll

Arivsak
21/00137

Saksbehandler
Siri Torp Nordby

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
21.05.2024	65/24
11.06.2024	

Forslag til mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 65/24

Behandling

Turid Lohne Velund (H) fremmet følgende alternative forslag i to punkter:

Nytt punkt 1

Endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden vedtas ikke.

Nytt punkt 2

Kommunestyret ber om at det gjøres en evaluering av endringer gjennomført mellom Bjerkøya Løkenes/Blakstad samt i Leangbukta der man ikke lenger har en fartsled.

Velunds forslag ble satt opp mot innstillingen. Velunds forslag ble vedtatt, mot 6 stemmer (Granum, Riis Rasmussen, Holter-Schøyen, Matt, Nordmo, Høili)

Innstilling

1. *Endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden vedtas ikke.*
2. Kommunestyret ber om at det gjøres en evaluering av endringer gjennomført mellom Bjerkøya Løkenes/Blakstad samt i Leangbukta der man ikke lenger har en fartsled.

Saksprotokoll

Arivsak
21/00137

Saksbehandler
Siri Torp Nordby

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for samfunnstjenester	24.03.2022	19/22
2 Kommunestyret	04.04.2022	45/22

Endring av lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde

Kommunestyret har behandlet saken i møte 04.04.2022 sak 45/22

Behandling

Espen Hansen Aspås (FrP) fremmet følgende forslag til endring i § 1-1:

§ 1-1. Virkeområde

Forskriften gjelder for fritidsfartøy som ferdes i Asker kommunes sjøområde med unntak av hoved- og biled. Det gis et generelt unntak fra forskriften for seilførende båter og robåter.

Stig Wettre-Johnsen (H) fremmet følgende forslag:

I forskriftens § 2-1 fartsgrenser strykes strekpunktene 8 og 10:

- I Blakstadbukta innenfor en rett linje trukket fra Spireodden og rettvisende syd til Bjerkøya.*
- I Gråøysundet innenfor en rett linje trukket i nord mellom Orebukta og Gråøyodden og i syd mellom sydspissen av Torvøya og nordligste spiss av Raudholmane.*

Inger Johanne Aaby (Sp) tok opp innstillingens punkt 1, på vegne av Sp,V,MDG,FrP, med følgende endring foreslått av utvalget:

Endring i § 2-1 Fartsgrenser under «5 knop er høyeste tillatte fart i følgende farvann:

- *I Blakstadbukta innenfor en rett linje trukket fra sundet på Konglungen til nordre del av Bjerkøya.*

Aaby tok også opp innstillingens punkt 3 fra utvalget, på vegne av Sp,V,FrP,MDG,H:

Administrasjonen fremmer etter 2 års erfaring en evalueringssak til politisk vurdering om 200 meter sonen i Holmenfjorden skal trekkes innenfor en linje trukket fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy.

Jon Gustav Kirkerud (MDG) fremmet følgende forslag til tilleggspunkt:

Kommunedirektøren bes utarbeide, i samarbeid med Frogn kommune, en henvendelse til departementet med mål om felles fartsgrense i leden som går i kommunegrensen mellom Frogn og Asker kommuner.

Kirkerud fremmet også følgende forslag til oversendelse:

Kommunestyret ber om vurdering av en generell 25 knops fartsgrense innenfor 400 meter fra land neste gang forskriften tas opp til vurdering.

Wettre-Johnsens forslag om å stryke strekpunkt 8 ble satt opp mot innstillingens punkt 1, tatt opp av Aaby. Wettre-Johnsens forslag fikk 26 stemmer (H, Røed (FrP)), og falt.

Wettre-Johnsens forslag om å stryke strekpunkt 10 fikk 26 stemmer (H,Røed(FrP)), og falt.

Aspås' forslag om endring i § 1-1 fikk 26 stemmer (H ÷ Vestgren, Lindgren, Hveem, Jerve, Holten, Ryen, Reve, FrP, SV,R), og falt.

Kirkeruds forslag om tilleggspunkt fikk 9 stemmer (MDG,SV), og falt.

Kirkeruds oversendelsesforslag fikk 9 stemmer (MDG,SV), og falt.

Innstillingens punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 3 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Endringer i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde vedtas slik de foreligger i vedlagte forslag, med følgende endringer i § 2-1 Fartsgrenser under «5 knop er høyeste tillatte fart i følgende farvann:
 - I Blakstadbukta innenfor en rett linje trukket fra sundet på Konglungen til nordre del av Bjerkøya.
2. Endringene trer i kraft 10.4.22.
3. Administrasjonen fremmer etter 2 års erfaring en evalueringssak til politisk vurdering om 200 meter sonen i Holmenfjorden skal trekkes innenfor en linje trukket fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår referanse
21/00137-66

Deres referanse

Dato
05.03.2024

Begrenset høring – mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde – Asker kommune.

Denne saken gjelder høring om eventuell mindre endring i forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, Asker kommune. Endringen som skal vurderes er å utvide området for 5 knops fartsgrense innerst i Holmenfjorden.

Høringsfrist 01. april 2024.

Ny havne- og farvannsløv trådte i kraft 01.01.2020. Tidligere lokale fartsforskrifter for fritidsfartøy i sjøområdet ble opphevet fra sentralt hold fra 01.01.2022. Det gjelder ingen generell nasjonal fartsgrense på 5 knop langs land, og kommuner må selv fastsette lokal forskrift dersom de ønsker slik fartsregulering. Nye Asker kommune har hatt lokal fartsforskrift fra 01.01.2022. Generelt er fartsgrensen i Asker 5 knop innenfor 200 meter fra land og holmer, samt at det er noen områder i Asker nord hvor det er 25 knops fartsgrense utenfor 5 knops sonen. Ellers er det fri fart.

Bakgrunnen for denne høringen er en bestilling fra Kommunestyret 04.04.2022, i sak 45/22. Her ble området for fartsgrensen på 5 knop i lokal fartsforskrift utvidet fra 150 meter til 200 meter fra land og holmer. I tillegg ble følgende bestilling gitt:

«Administrasjonen fremmer etter 2 års erfaring en evalueringssak til politisk vurdering om 200 meter sonen i Holmenfjorden skal trekkes innenfor en linje trukket fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy.»

Postadresse
Asker kommune
Katrineåsveien 20
3440 Røyken

E-post
post@asker.kommune.no
Telefon
66 70 00 00

Organisasjonsnummer
920 125 298
Nettside
asker.kommune.no

Denne høringen gjelder dermed kun den mulige endringen innerst i Holmenfjorden. Høringsinnspill om andre temaer vil ikke bli tatt opp til vurdering i denne evalueringssaken.

Det tas sikte på at en eventuell endring i forskriften gjøres gjeldende fra mai 2024, etter behandling i Kommunestyret samme måned. Innspill sendes Asker kommune, Katrineåsveien 20, 3440 RØYKEN eller på e-post til post@asker.kommune.no og merkes «Mindre endring i forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, Asker.».

Saken vil i løpet av kort tid bli publisert på kommunens nettsider:
<https://www.asker.kommune.no/asker-mot-2030/saker-pa-horing-og-kunngjoringer/>

Dette høringsbrevet er sendt direkte til antatt berørte parter. Høringspartene fremgår nederst i dette brevet. Frist for å sende hørings svar er 01. april 2024.

Gjeldende forskrifts bakgrunn

Saken gjelder forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, med hjemmel i havne- og farvannsloven § 8. Kommunens sjøområde er området hvor kommunen har planmyndighet etter plan- og bygningsloven, med unntak av hoved- og biled. Fritidsfartøy er fartøy med største lengde på inntil 24 meter, og som ikke brukes i næringsvirksomhet. Det er kun fritidsfartøy kommunen kan gi fartsforskrift om etter havne- og farvannsloven.

Askers gjeldende lokale forskrift er et resultat av et samarbeid mellom flere kommuner i indre Oslofjord samt innspill fra Politiets sjøtjeneste. Det har vært et ønske fra Politiet om å ha enhetlige regler på tvers av kommunegrensene. Fordelen er enkelhet for brukerne som følger reglene og for Politiet som håndhever reglene.

Generelt i indre Oslofjord gjelder nå at det er 5 knops fartsgrense innenfor 200 meter fra land og holmer, samt at i noen områder utenfor denne 5 knops sonen er det brukt 25 knops fartsgrense. Dette gjelder for kommunene Holmestrand, Drammen, Lier, Asker, Bærum, Oslo og Nesodden. Nordre Follo har ingen lokal fartsforskrift. Horten, Frogn, Vestby og Moss har også lokal fartsforskrift, med varierende størrelse på 5 knops sonen (den varierer fra 100 meter til 300 meter fra land og holmer).

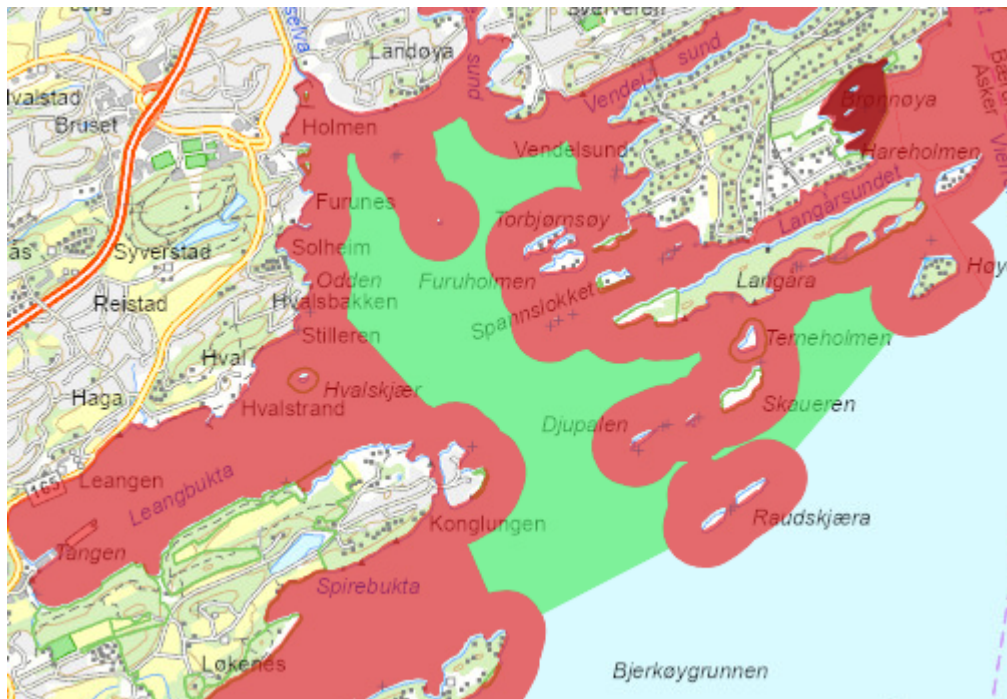
Høring om mulig endring i Askers lokale forskrift:

Da Askers forskrift ble vedtatt, ble fartsreguleringen innerst i Holmenfjorden vurdert særskilt, slik også flere andre områder ble. Fra tidligere saksfremlegg fremgår:

«Under følger en gjennomgang av kystlinjen hvor det vurderes nærmere hvilke konsekvenser det får å utvide sonen for 5 knop til 200 meter. Grunnen til at disse områdene må vurderes nærmere er at en utvidelse av sonen til 200 meter kan føre til at det oppstår smutthull med 25 knop eller fri fart mellom fastland, holmer og i smale sund utenfor 200 meters sonen. I slike områder må det vurderes om det er mest hensiktsmessig med tanke på forståelsen og etterlevelsen av reglene at hele området omgjøres til 5 knop.»

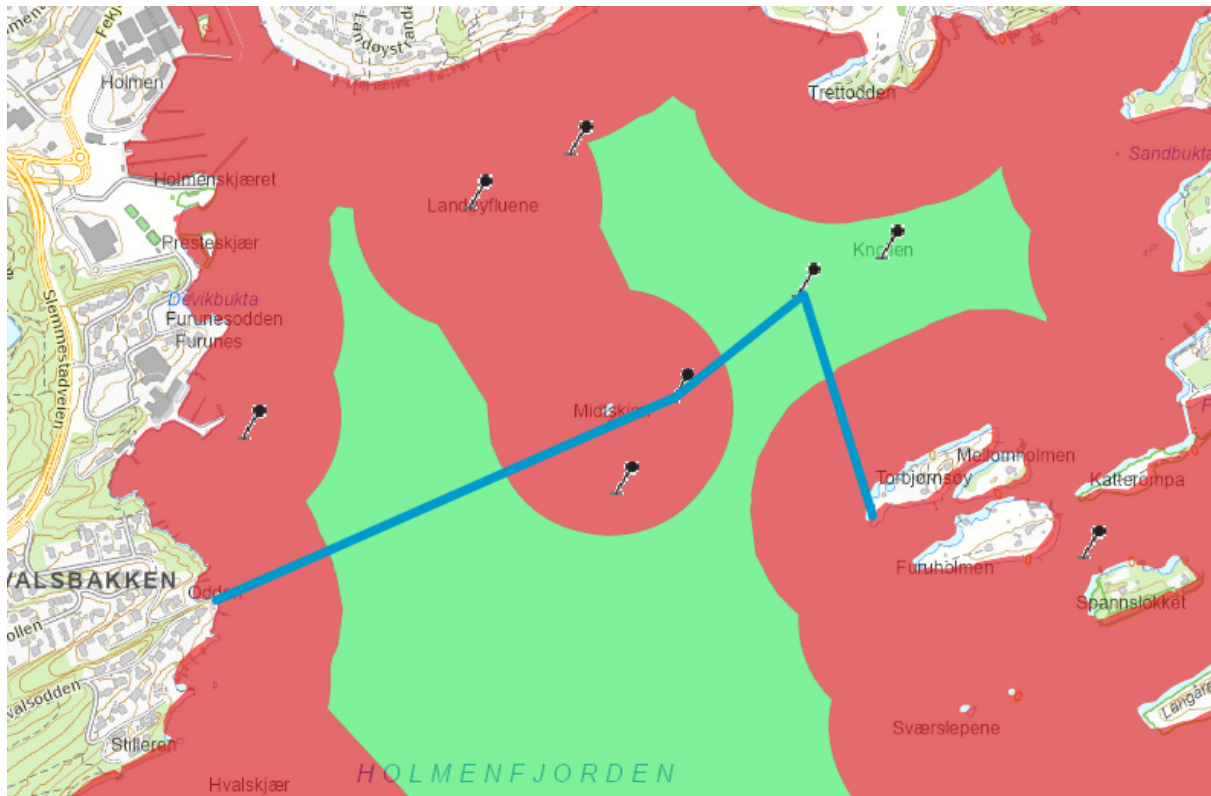
Etter politisk behandling ble det bestemt å holde seg til den generelle reguleringen på 5 knop 200 meter fra land og holmer innerst i Holmenfjorden. Når det gjelder Hyggenvika, Gråøysundet og Blakstadbukta, fikk disse utvidet sonen for 5 knop av hensyn til enklere oppfattelse av sonen for 5 knop. Administrasjonen fikk samtidig en bestilling på en evalueringssak om Holmenfjorden etter to sesongers erfaring. Dette følges opp nå:

Gjeldende fartsgrenser innerst i Holmenfjorden fremgår under, fra Kystverkets kart Kystinfo (rød farge er 5 knops fartsgrense, grønn farge er 25 knops fartsgrense).

Det som ønskes innspill på, er om fartsgrensen bør omgjøres til 5 knop i sin helhet innenfor en linje trukket vest til øst mellom følgende punkter; fra Odden, via jernstake øst for Midtskjær, via jernstake sydvest for Knollen og bort til sydvestlige spiss på Torbjørnsøy. Se Kystinfo sitt kart under for hvordan avgrensningen vil se ut:

Denne konkrete avgrensningen er foreslått på grunn av områder med grunt vann i Holmenfjorden (som er merket fysisk med jernstaker).

Under forrige vurdering av dette området (da forskriften ble endret i april 2022), skrev administrasjonen dette i saksfremlegget:

«Nesøya Seilforening har ønsket at området innenfor Tretteodden –Midtskjær – Odden omgjøres til 5 knop i sin helhet, dette for å ivareta hensynet til barna som bruker dette området aktivt.»

Administrasjonen hadde da følgende begrunnelse for å ikke ta dette til følge:

«Kommunen er av den oppfatning at en utvidelse av sonen for 5 knop til 200 meter i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til myke trafikanter. Da fartsgrensen på 25 knop ble vedtatt i Holmenfjorden, redegjorde kommunen for at 25 knop tilsvarer omtrent 45 km i timen, omtrent det samme som en vanlig brukt fartsgrense ved barneskoler.»

Det foreslås ingen ytterligere regulering av farten i Holmenfjorden, da kommunen også må hensynta båtfolkets ønske om å komme seg i tilstrekkelig planefart ut til havs. Ettersom hele østsiden av Brønnøya og Nesøya er regulert til 5 knop, foreslår kommunen at ingen flere områder på vestsiden av Brønnøya og Nesøya omgjøres til 5 knop.»

Det ønskes nå innspill på og erfaringer om reguleringen innerst i Holmenfjorden.

Eksempler på innspill som kan være til hjelp i evalueringen (dette er ikke en uttømmende liste):

- Er trafikkbildet innerst i Holmenfjorden endret de siste to sesongene?
- Har regulering av fartsgrensen til 5 knop på østsiden av Nesøya og Brønnøya ført til økt trafikk i Holmenfjorden?
- Oppfattes og etterleves gjeldene avgrensning av 5 knops sonen innerst i Holmenfjorden, eller hadde det vært en fordel å avgrense sonen innenfor rette linjer (slik det er gjort i Hyggenvika, Gråøysundet og Blakstadbukta)?

Oppsummering

Etter at forskriften om fartsgrenser for fritidsfartøy har vært i kraft i 2 sommersesonger, ønskes det nå innspill på om sonen for 5 knop innerst i Holmenfjorden bør utvides. Det vil i så fall være aktuelt å omgjøre området innenfor Odden – Midtskjær – Torbjørnsøy til 5 knop i sin helhet, slik avgrensningen fremgår på kart nr. 2 / side 4 i dette dokumentet.

På forhånd takker vi for innspill til saken.

Med vennlig hilsen
Siri Torp Nordby
Rådgiver
45010 - Natur, miljø og landbruk

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Mottaker(e):

OSLO POLITIDISTRIKT (Datterselskap)
ASKER VELFORBUND
Asker seilforening (1)
ASKER MARINA AS
LEANGBUKTEN BÅTFORENINGS MEDLEMSLAG
HOLMENSJÆRET BÅTFORENING A/L
HOLMEN SLIPP AS
Øvre Nes båtforening
HALSBUKTA BÅTFORENING
ØSTRE NESØYA BRYGGELAG 1A
BÆRUM KOMMUNE
NES HAGEBY BÅTFORENING
KONGELIG NORSK BÅTFORBUND
NATURVERNFORBUNDET I ASKER
REDNINGSSKAPET
Tobakkshullet Båtforening
HVILE HAVN AS
Mellom-Nes Vels Båtforening
nesøya idrettslag (1)
ASKER SKIKLUBB
Holmen Yachverft
GYSSESTAD BÅTFORENING

ASKER KOMMUNE
Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Deres ref.:
21/00 137-66

Vår ref.:
24/6377/24/59177/DPAL

Dato:
18.03.2024

Høringsvar Bærum kommune - Begrenset høring – mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde – Asker kommune

Viser til deres brev, datert, 05.03.24, vedrørende begrenset høring av mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, Asker kommune.

Området hvor fartsgrense foreslås endret grenser ikke til Bærum kommune. Bærum kommune berøres ikke direkte av endringen.

Havneforvaltningen i Bærum kommune er opptatt av felles regler i tilstøtende områder. Et ensartet regelverk på tvers av kommuner gjør forståelsen enklere for brukere av farvannet.

Bærum kommune har likevel forståelse for at lokale tilpasninger kan være nødvendige i den enkelte kommune, basert på farvannets beskaffenhet.

Bærum kommune har ingen innvendinger mot det foreslåtte.

Med hilsen

Morten Gunnar Estensmo
avdelingsleder

Dani Aleksander Pal
havnesjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur

Postadresse:
1304 SANDVIKA
E-post: post@baerum.kommune.no

Besøksadresse:
Arnold Haukelands
Plass 10

Org. nr: 974553708
Bank:
Telefon:
Faks:

KLART SPRÅK?
Hjelp oss å bli bedre:
klartsprak@baerum.kommune.no

From: "Eva Brekke" <eva.brekke@politiet.no>
Sent: Tue, 26 Mar 2024 11:25:23 +0200
To: "Postmottak Asker kommune"
<Postmottak.Asker.kommune@asker.kommune.no>
Subject: Mindre endring i forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, Asker

Begrenset høring – mindre endring i lokal forskrift om fartsbegrensninger i kommunens sjøområde – Asker kommuner

Sjøtjenesten i Oslo politidistrikt mener at en utvidelse av 5 knops sonen i Holmenfjorden ikke fremstår som nødvendig ut i fra et sikkerhetsperspektiv.

Det har vært noen få ulykker i Holmenfjorden, men dette er ulykker som ikke kan relateres til fartsgrensen på stedet.

Spørsmålet er hvor hensiktsmessig det er. Endringen vil være liten, og hvis man velger å utvide 5 knops sonen må det skiltes tydelig.

Mvh

Eva Brekke
avsnittsleder

Oslo politidistrikt
sjøtjenesten

Telefon: 22705800 / 99597100

E-post:

www.politi.no

eva.brekke@politiet.no

From: "Hans-Henrik Seierstad" <hhs@seierstad.no>
Sent: Mon, 15 Apr 2024 08:04:35 +0200
To: "Siri Torp Nordby" <Siri.Torp.Nordby@asker.kommune.no>
Subject: VS: Gjelder høring av sak: fartsgrense til sjøs, Holmenfjorden.
Attachments: Forslag Nesøya Seilforening 2024.png

Hei!

Se vedlagt tilbakemelding fra Nesøya Seilforening:

Forslag fra Nesøya Seilforening

5 knops grense på innsiden av Hvamodden (Tretteodden) – Midtskjær/Torbjørnskjær – Odden ved Hvalsodden (samme punkt som kommunens forslag til 5 knopsgrense for Leangbukta). Se vedlagt kartskisse.

Det bør også plasseres 5-knops-skilt på Hvamodden og Midtskjær/Torbjørnskjær, evt. også på fastlandet på vestsiden av Holmenfjorden

Argumenter

I forrige innspillsrunde meldte vi inn følgende (31.10.2021):

- «Allerede i dag med nåværende 15 knopsgrense sitter trenere og foreldre med vondt i magen når båter kjører slalåm mellom barn i joller og på seilbrett.»
- «Erfaringsmessig kjører mange godt over den tillatte grensen på 15 knop. Ved en 25 knop grense vil vi mest sannsynlig oppleve mange båter over 30 knop.»

Nå i 2024 sitter vi med fasiten, og faktum er at våre bekymringer viste seg å være riktige.

Våre ca 100 barne- og ungdomsseilere (samt ca 100+ på Seilcamp) må hver uke krysse den trafikkerte leden inn mot Hestesund for å komme til treningsbanen som ligger litt i ly av Midtskjær/Torbjørnskjær og Landøyfluene, og denne leden har utviklet seg til rene «E18».

En mengde båter som kommer ut av 5 knopssonen i Hestesund er nå oppe i 25 knop (eller mer) når de passerer utenfor badestranden på Hvamodden, mens andre båter med høy planingsterskel er på vei opp i plan - og da med begrenset sikt fremover.

Båter som kommer inn mot Hestesund på ettermiddag/kveld (som er da

Nesøya Seilforening har treningstider OG fritidsbåttrafikken er på sitt høyeste) har motlys. Det kan da være meget vanskelig å oppdage en brettseiler som har ramlet eller en jolle som har kullseilt, noe som er kraftig forverret siden båtføreren nå i tillegg skal håndtere navigasjon i 25 knop blant skjærene i området og andre båter.

Erfaringen fra tiden med 25-knopsgrænse er at det bokstavelig talt går så seilbrett, kajaker, seiljoller og SUP-brett skvetter rundt, og det medfører også ødelagt utstyr for både seilforening og private. Vi er heldige at ingen av våre deltakere har blitt skadet, men det har vært nære på flere ganger, ref. artikkel i Seilmagasinet 10.05.2023 (seilmagasinet.no). I denne spesifikke hendelsen var det barn til rors i motorbåten i høy hastighet, men vår erfaring (vi er der minst 4 ettermiddager/kvelder pr uke i sesongen) er at alder på båtfører er av mindre betydning.

Vi erfarer også at 200-meter-til-land-grensen bare unntaksvis respekteres, og noe av grunnen ligger nok i at denne er vanskelig å vurdere for båtfører.

I dag er det ikke trygge forholdene for sjøens myke trafikanter, herunder barne og ungdomsseilere i Nesøya Seilforening, andre seilere på brett og i joller o.l., Stand Up Padlere (SUP), kajaker og robåter og saktegående joller.

Vi oppretter derfor vårt forslag på 5 knops grense på innsiden av Hvamodden (Tretteodden) – Midtskjær/Torbjørnskjær – Odden ved Hvalsodden (samme punkt som kommunens forslag til 5 knopsgrænse for Leangbukta).

Dette vil trygge inn og utseiling for alle båter fra de trafikkerte inn- og utseilingene mot Hestesund og bådhavnene på Holmen, og sikkerhetsgevinsten overveier etter vår mening ulempen noen måtte få med redusert hastighet fra 25 til 5 knop i hhv. ca 355 m inn mot Hestesund, og ca 525 m. inn mot Holmen.

Det vil i tillegg gi økt trivsel både for fastboende og tur/badegjester i det aktuelle området.

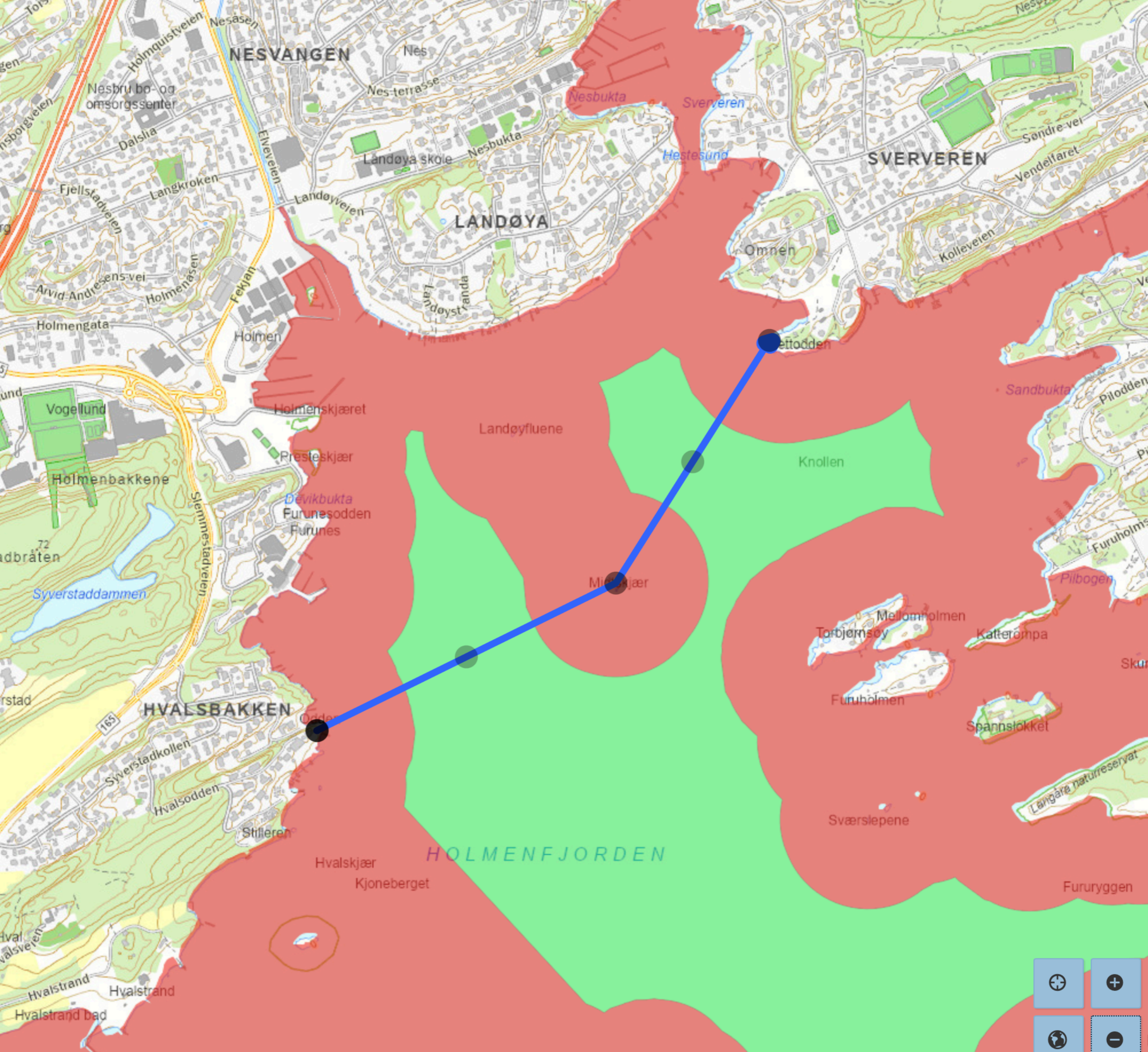
Det vil også gi mindre støy-forurensing - det er ikke få båter som passerer dette området en fin sommerdag.

Slik det er i dag venter vi bare på at den første alvorlige ulykken skal skje.

Vedlegg:
Nesøya Seilforenings forslag i kartskisse

Mvh

Hans-Henrik Seierstad
Leder Nesøya Seilforening
hhs@seierstad.no
97 05 88 83

NESVANGEN

LANDØYA

SVERVERØEN

HVALSBAKKEN

HOLMENFJORDEN

Sververøen

Melløskjær

Knollen

Hvalstrand

Hvalskjær

Kjoneberget

Torbjørnøy

Mellomholmen

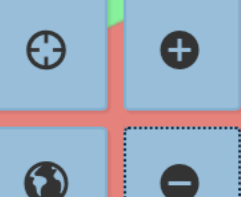
Furuholmen

Katterømpa

Spannslokket

Sværslepene

Fururyggen

Gjennomgang og vurdering av hørings svar i sak 21/00137:

Vurdering av mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde – Holmenfjorden.

Til møtet i Formannskapet 21.05.2024 og i Kommunestyret 11.06.2024.

Viser til saksfremlegg i saken. Det har kommet inn tre hørings svar. Disse er fra Bærum kommune, Politiets sjøtjeneste og Nesøya Seilforening. Under følger en gjennomgang og vurdering av hørings svarene. Mottatte svar ligger i vedlegg 3 til 6 i saksfremlegget.

Oppsummert har høringspartene følgende tilbakemeldinger: Bærum har ikke innvendinger mot at Asker gjør lokale tilpasninger i sin forskrift. Politiet melder at de ikke mener lavere fart er nødvendig ut fra et sikkerhetsperspektiv. Nesøya Seilforening ønsker sterkt at kommunen utvider sonen for 5 knop i Holmenfjorden av hensyn til barna som bruker området aktivt.

Hørings svar fra Bærum kommune

Bærum kommune svarer følgende:

«Området hvor fartsgrense foreslås endret grenser ikke til Bærum kommune. Bærum kommune berøres ikke direkte av endringen.

Havneforvaltningen i Bærum kommune er opptatt av felles regler i tilstøtende områder. Et ensartet regelverk på tvers av kommuner gjør forståelsen enklere for brukere av farvannet.

Bærum kommune har likevel forståelse for at lokale tilpasninger kan være nødvendige i den enkelte kommune, basert på farvannets beskaffenhet.

Bærum kommune har ingen innvendinger mot det foreslåtte.»

Vurdering:

Siden Bærum kommune ikke har merknader til en eventuell endring, taler dette hverken for eller mot en utvidelse av 5 knops sonen i Holmenfjorden.

Hørings svar fra Politiets sjøtjeneste

Politiets sjøtjeneste svarer følgende:

«Sjøtjenesten i Oslo politidistrikt mener at en utvidelse av 5 knops sonen i Holmenfjorden ikke fremstår som nødvendig ut i fra et sikkerhetsperspektiv.

Det har vært noen få ulykker i Holmenfjorden, men dette er ulykker som ikke kan relateres til fartsgrensen på stedet.

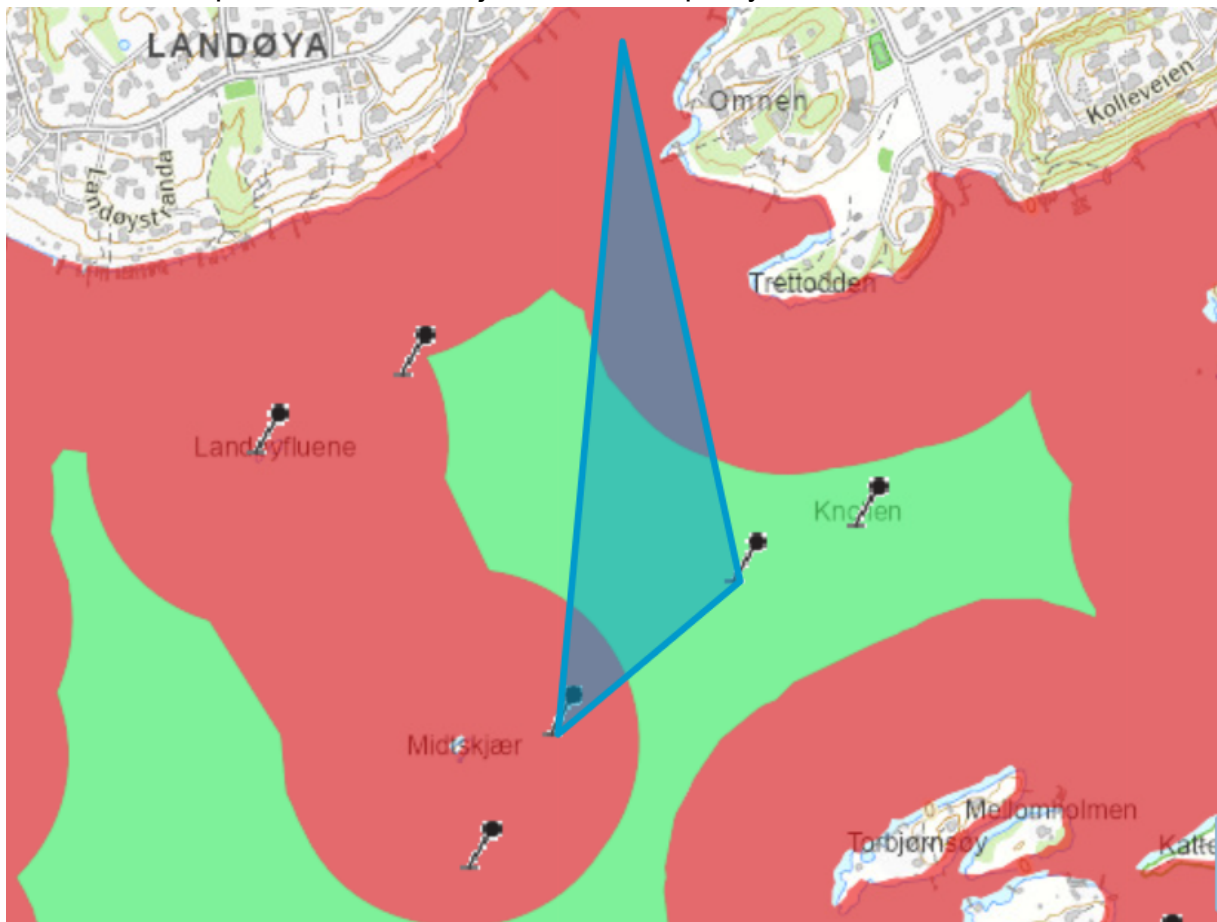
Spørsmålet er hvor hensiktsmessig det er. Endringen vil være liten, og hvis man velger å utvide 5 knops sonen må det skiltes tydelig.»

Vurdering:

Siden Politiet mener at en utvidelse av sonen for 5 knop ikke er nødvendig ut fra sikkerhetshensyn, taler dette mot en utvidelse av 5 knops sonen.

Politiet stiller videre spørsmål med hvor hensiktsmessig utvidelsen vil være.

På kartet under vises antatt kjørebane (vist med blå trekant) for båtene som kommer fra Hestesund på vei ut i Holmenfjorden, basert på dybdeforhold:

Omtrent halvparten av området innenfor kjørebanelen (vist med blå trekant) er allerede regulert til 5 knop, og resten er regulert til 25 knop.

Basert på dette kan man si at en omgjøring av hele området til 5 knop, vil gjøre at et atskillig større område enn der man antar at problemet faktisk er, blir påvirket av utvidelsen. Dette kan tyde på at det er tvilsomt om en omgjøring av hele området til 5 knop er hensiktsmessig, slik Politiet påpeker. Dette taler mot å utvide sonen for 5 knop.

Høringssvar fra Nesøya Seilforening

Nesøya Seilforening svarer følgende:

«Se vedlagt tilbakemelding fra Nesøya Seilforening:

Forslag fra Nesøya Seilforening

5 knops grense på innsiden av Hvamodden (Tretteodden) – Midtskjær/Torbjørnskjær – Odden ved Hvalsodden (samme punkt som kommunens forslag til 5 knopsgrense for Leangbukta). Se vedlagt kartskisse.

Det bør også plasseres 5-knops-skilt på Hvamodden og Midtskjær/Torbjørnskjær, evt. også på fastlandet på vestsiden av Holmenfjorden

Argumenter

I forrige innspillsrunde meldte vi inn følgende (31.10.2021):

- «Allerede i dag med nåværende 15 knopsgrense sitter trenere og foreldre med vondt i magen når båter kjører slalåm mellom barn i joller og på seilbrett.»*
- «Erfaringsmessig kjører mange godt over den tillatte grensen på 15 knop. Ved en 25 knop grense vil vi mest sannsynlig oppleve mange båter over 30 knop.»*

Nå i 2024 sitter vi med fasiten, og faktum er at våre bekymringer viste seg å være riktige.

Våre ca 100 barne- og ungdomsseilere (samt ca 100+ på Seilcamp) må hver uke krysse den trafikkerte leden inn mot Hestesund for å komme til treningsbanen som ligger litt i ly av Midtskjær/Torbjørnskjær og Landøyfluene, og denne leden har utviklet seg til rene «E18».

En mengde båter som kommer ut av 5 knopssonen i Hestesund er nå oppe i 25 knop (eller mer) når de passerer utenfor badestranden på Hvamodden, mens andre båter med høy planingsterskel er på vei opp i plan - og da med begrenset sikt fremover.

Båter som kommer inn mot Hestesund på ettermiddag/kveld (som er da Nesøya Seilforening har treningstider OG fritidsbåttrafikken er på sitt høyeste) har motlys. Det kan da være meget vanskelig å oppdage en brettseiler som har ramlet eller en jolle

som har kullseilt, noe som er kraftig forverret siden båtføreren nå i tillegg skal håndtere navigasjon i 25 knop blant skjærene i området og andre båter.

Erfaringen fra tiden med 25-knopsgrænse er at det bokstavelig talt går så seilbrett, kajaker, seiljoller og SUP-brett skvetter rundt, og det medfører også ødelagt utstyr for både seilforening og private. Vi er heldige at ingen av våre deltakere har blitt skadet, men det har vært nære på flere ganger, ref. artikkel i Seilmagasinet 10.05.2023 (seilmagasinet.no). I denne spesifikke hendelsen var det barn til rors i motorbåten i høy hastighet, men vår erfaring (vi er der minst 4 ettermiddager/kvelder pr uke i sesongen) er at alder på båtfører er av mindre betydning. Vi erfarer også at 200-meter-til-land-grensen bare unntaksvis respekteres, og noe av grunnen ligger nok i at denne er vanskelig å vurdere for båtfører.

I dag er det ikke trygge forholdene for sjøens myke trafikanter, herunder barne og ungdomsseilere i Nesøya Seilforening, andre seilere på brett og i joller o.l., Stand Up Padlere (SUP), kajaker og robåter og saktegående joller.

Vi oppretter derfor vårt forslag på 5 knops grense på innsiden av Hvamodden (Tretteodden) – Midtskjær/Torbjørnskjær – Odden ved Hvalsodden (samme punkt som kommunens forslag til 5 knopsgrænse for Leangbukta).

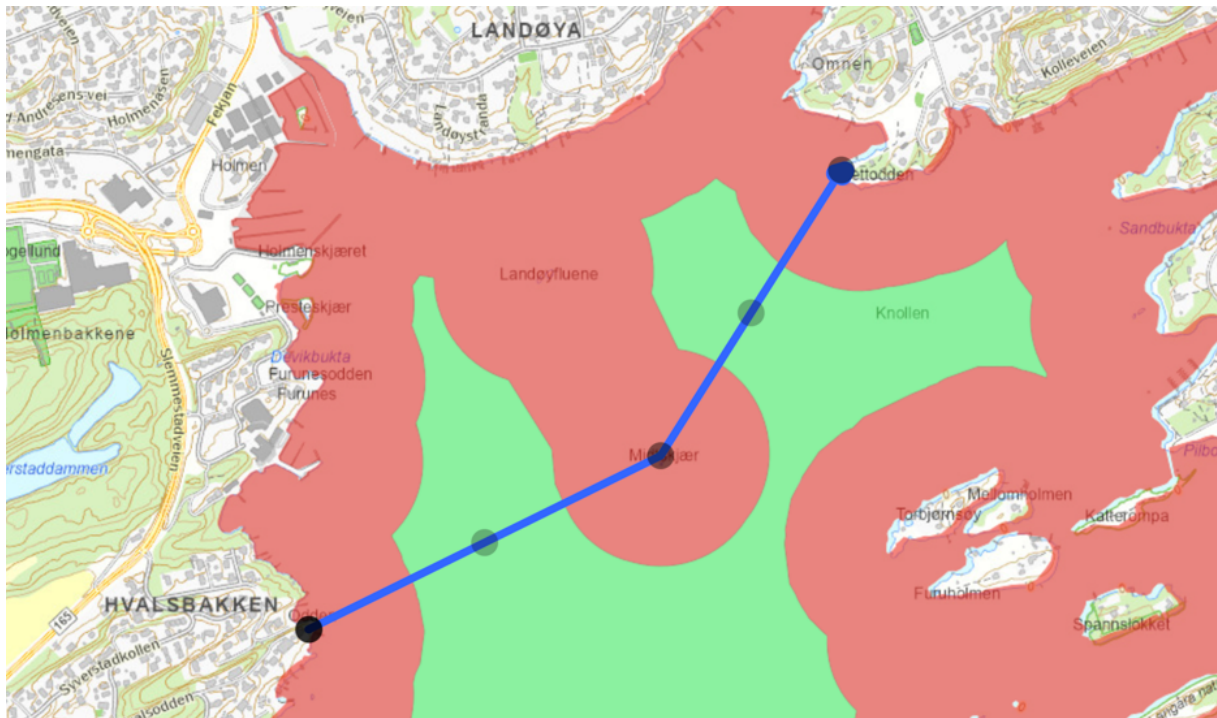
Dette vil trygge inn og utseiling for alle båter fra de trafikkerte inn- og utseilingene mot Hestesund og båthavnene på Holmen, og sikkerhetsgevinsten overveier etter vår mening ulempen noen måtte få med redusert hastighet fra 25 til 5 knop i hhv. ca 355 m inn mot Hestesund, og ca 525 m. inn mot Holmen.

Det vil i tillegg gi økt trivsel både for fastboende og tur/badegjester i det aktuelle området.

Det vil også gi mindre støy-forurensing - det er ikke få båter som passerer dette området en fin sommerdag.

Slik det er i dag venter vi bare på at den første alvorlige ulykken skal skje.

*Vedlegg:
Nesøya Seilforenings forslag i kartskisse»*

(Til info: denne kartskissen er noe forminsket, mottatt kart ligger i høringssvaret i vedlegg 6.)

Vurdering

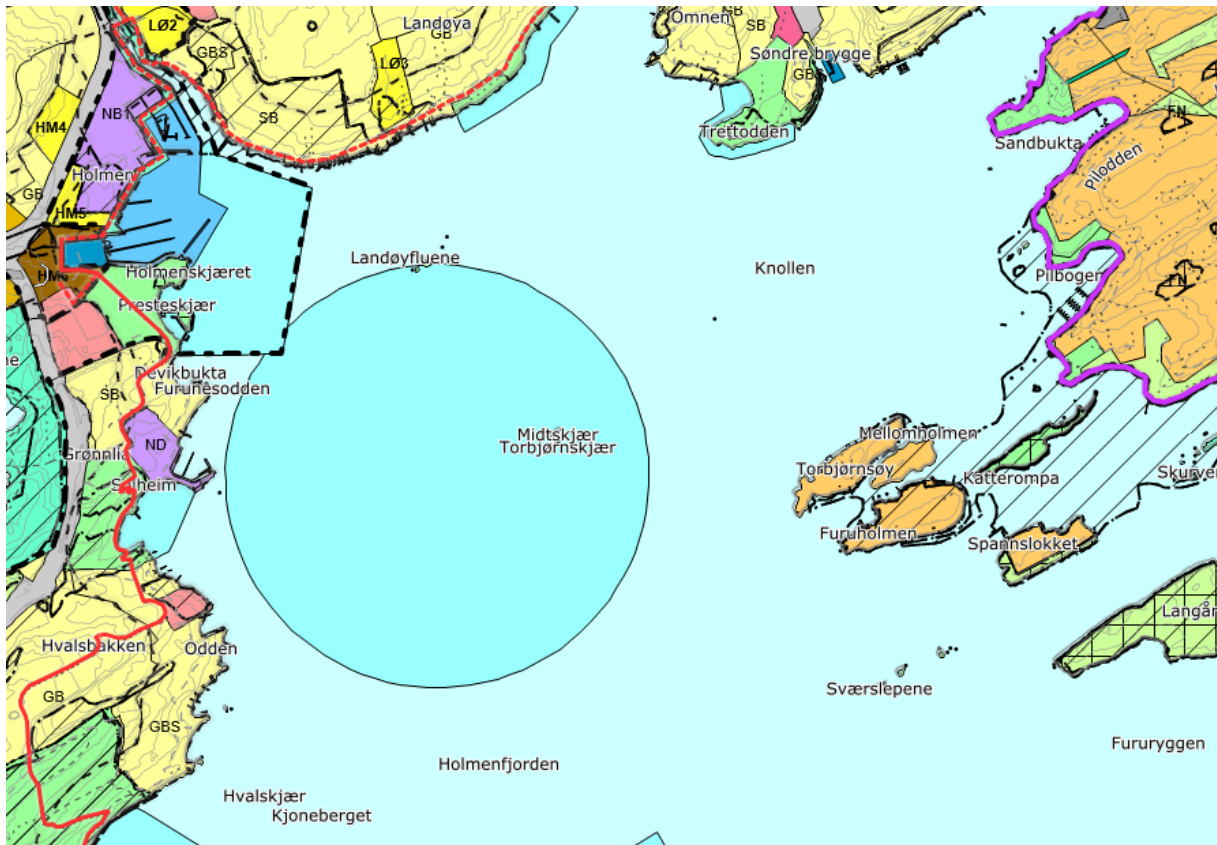
Nesøya Seilforening skriver:

«Våre ca 100 barne- og ungdomsseilere (samt ca 100+ på Seilcamp) må hver uke krysse den trafikkerte leden inn mot Hestesund for å komme til treningsbanen som ligger litt i ly av Midtskjær/Torbjørnskjær og Landøyfluene, og denne leden har utviklet seg til rene «E18».

En mengde båter som kommer ut av 5 knopssonen i Hestesund er nå oppe i 25 knop (eller mer) når de passerer utenfor badestranden på Hvamodden, mens andre båter med høy planingsterskel er på vei opp i plan - og da med begrenset sikt fremover.»

Vurdering:

Det tas utgangspunkt i at treningsbanen det vises til er området som er avsatt til dette i kommuneplanen. I kommuneplanens arealdel er det avsatt et eget område til «friluftsområde i sjø», dette er innenfor blå sirkel på kartet under:

Av bestemmelsen til kommuneplanen fremgår følgende:

19.3 Friluftsområde i sjø (pbl. §§ 11-7, nr. 6 og 11-11, nr. 3 og 5) Innenfor området avsatt til friluftsområde i sjø tillates tilrettelegging for allmenhetens bruk av området.

I retningslinjene til denne bestemmelsen i kommuneplanen står det:

R 19.3 Friluftsområde i sjø (pbl. §§ 11-7, nr. 6 og 11-11, nr. 3 og 5) Innenfor arealer friluftsområde i sjø er det tillatt å tilrettelegge for bruk av sjøarealene på en måte som styrker sambruken av friområder på land.

Det er riktig som Nesøya Seilforening påpeker, at barna som drar ut fra Hvamodden / Trettodden må krysse trafikken til / fra Hestesund for å komme seg til treningsbanen.

Det er uheldig at barn må krysse et område med 25 knop for å komme til området som er avsatt til friluftsområde i sjø i kommuneplanen. Det er videre uheldig at selve treningsområdet i stor grad befinner seg i en 25 knops sone. Trygging av sikker ferdsel for barna på vei til og i treningsbanen taler derfor for å utvide sonen for 5 knop.

Nesøya Seilforening skriver:

«Båter som kommer inn mot Hestesund på ettermiddag/kveld (som er da Nesøya Seilforening har treningstider OG fritidsbåttrafikken er på sitt høyeste) har motlys. Det

kan da være meget vanskelig å oppdage en brettseiler som har ramlet eller en jolle som har kullseilt, noe som er kraftig forverret siden båtføreren nå i tillegg skal håndtere navigasjon i 25 knop blant skjærene i området og andre båter.»

Vurdering:

Kartene som er tatt inn i saken er orientert med nord opp og sør ned, og viser at motlyset som Nesøya Seilforening viser til er korrekt mtp himmelretninger.

De fleste som har kjørt i motlys i bil vet at dette kan medføre ekstra fare ved at man ikke oppdager hindringer i veien. Denne erfaringen som Nesøya Seilforening påpeker her, taler for at sonen for 5 knop utvides. Med lavere fart blir det lettere å oppdage hindringer (som i dette tilfellet består av myke trafikanter).

Nesøya Seilforening skriver:

«Vi erfarer også at 200-meter-til-land-grensen bare unntaksvis respekteres, og noe av grunnen ligger nok i at denne er vanskelig å vurdere for båtfører.»

Vurdering:

På generelt grunnlag har Kommunedirektøren fått tilbakemeldinger på at sonen for 5 knop er grei å forholde seg til, spesielt basert på diverse apper som varsler om fartsgrensen ut ifra hvor man befinner seg. Dette taler mot en utvidelse av sonen for 5 knop.

Samtidig ble det i 2022 innført 5 knop i sin helhet i områder som Hyggenvika, Gråøysundet og Blakstadbukta for å unngå slike striper og lommer som nå befinner seg i Holmenfjorden, hvor farten veksler mellom 5 og 25 knop.

Grunnet erfaringen fra Nesøya Seilforening og av hensyn til likebehandling med områdene Hyggenvika, Gråøysundet og Blakstadbukta, taler dette for at sonen for 5 knop i Holmenfjorden utvides.

Nesøya Seilforening skriver:

«I dag er det ikke trygge forholdene for sjøens myke trafikanter, herunder barne og ungdomsseilere i Nesøya Seilforening, andre seilere på brett og i joller o.l., Stand Up Padlere (SUP), kajaker og robåter og saktegående joller.»

Vurdering:

Et viktig hensyn bak fartsforskriften er å sørge for sikker ferdsel i kommunens sjøområde.

Som Politiet påpeker, er det uvisst om det er hensiktsmessig å utvide sonen for 5 knop i Holmenfjorden. Årsaken til dette er at gjeldende regulering burde være tilstrekkelig, så lenge båtførerne overholder reguleringen. Det er heller ikke kun lokal fartforskrift for fritidsfartøy som ivaretar sikkerhet til sjøs, men også sjøveisreglene, som gjelder for alle fartøy. For eksempel fremgår det av regel 6 i sjøveisreglene at:

«Ethvert fartøy skal alltid gå med sikker fart slik at det kan manøvrere riktig og effektivt for å unngå sammenstøt og kan stoppes på en distanse som passer til de rådende omstendigheter og forhold.»

Det at sikkerheten i området allerede er ivaretatt av annet regelverk taler mot at sonen for 5 knop utvides.

På den annen side, dersom sonen for 5 knop i Holmenfjorden utvides, kan det være et viktig signal om at dette området er avsatt til myke trafikanter. Treningsbanen som Nesøya Seilforening benytter seg av er allerede avsatt til friluftsområde i kommuneplanen, og dersom man også regulerer veien frem til treningsbanen til 5 knop, styrker dette området bruksverdi for myke trafikanter. Det er sannsynlig at dette vil føre til økt bevissthet blant båtførere om at de må holde farten lav frem til de når Midtskjær, og ikke speede opp allerede ved utgangen fra Hestesund, som Nesøya Seilforening erfarer.

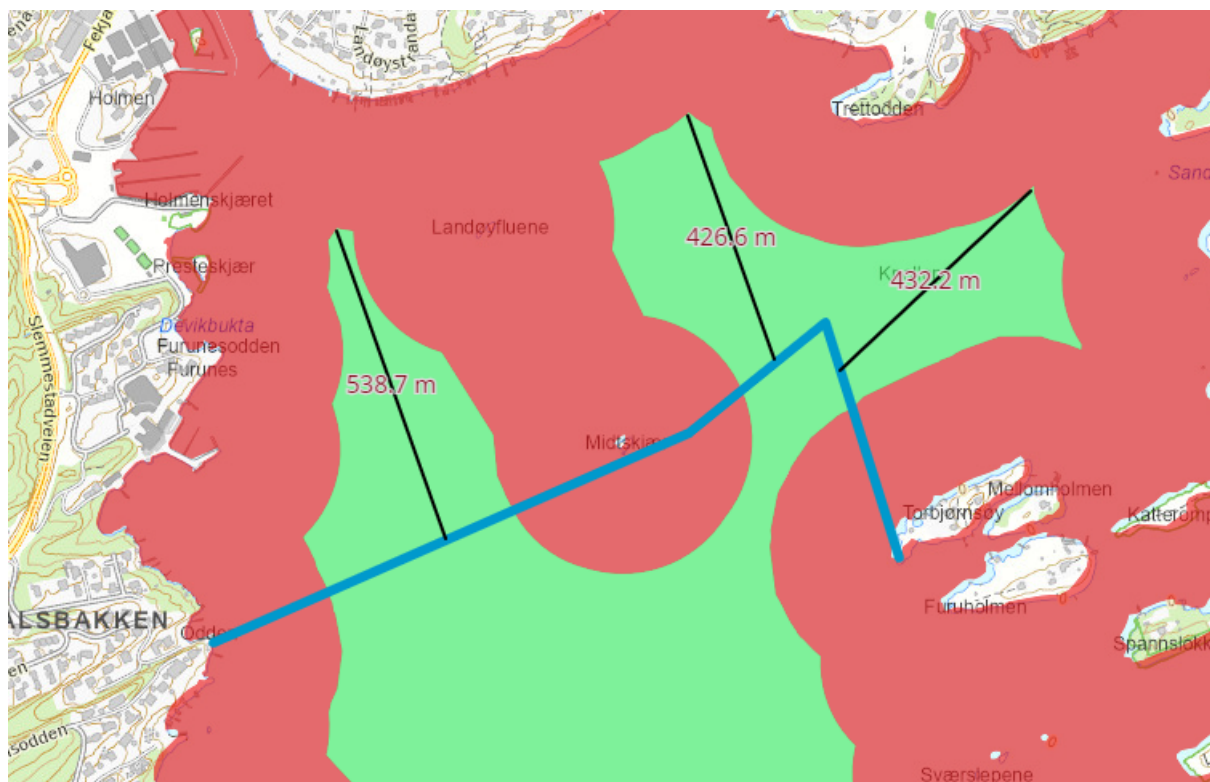
Denne signaleffekten taler for at området for 5 knop utvides.

Nesøya seilforening skriver videre:

«Dette vil trygge inn og utseiling for alle båter fra de trafikkerte inn- og utseilingene mot Hestesund og båthavnene på Holmen, og sikkerhetsgevinsten overveier etter vår mening ulempen noen måtte få med redusert hastighet fra 25 til 5 knop i hhv. ca 355 m inn mot Hestesund, og ca 525 m. inn mot Holmen.»

Vurdering:

På kartet under ses kjøreavstand i meter, svært omtrentlig målt:

Hvis man tar utgangspunkt i at området som skal omgjøres til 5 knop mellom Hestesund og Midtskjær utgjør omtrent 430 meter, og regner ut forskjellen i tidsbruk ved hh 5 og 25 knop, kommer man til følgende regnestykke:

Å kjøre 430 meter i 5 knop tar 2 min 47 sek.

Å kjøre 430 meter i 25 knop tar 33 sek.

Det betyr at dersom farten settes ned fra 25 til 5 knop, vil en båtfører bruke 2 minutter og 14 sekunder ekstra på strekningen Hestesund - Midtskjær.

Dette er et begrenset tidstap, spesielt når man tar i betraktning at forskriften gjelder for fritidsfartøy. Det ligger i ordet at man har tid til overs. Det er heller ikke mottatt noen innvendinger fra noen av båtforeningene i området til denne saken. Dette taler for at sonen for 5 knop kan utvides.

Oppsummering

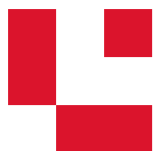
Etter en gjennomgang av høringsvarene har Kommunedirektøren kommet til at det er flere argumenter som taler for, enn det er argumenter som taler mot, en utvidelse av sonen for 5 knop i Holmenfjorden.

Politiet påpeker at de ikke mener at en utvidelse er nødvendig i et sikkerhetsperspektiv. I følge en artikkel publisert 20.10.2023 i bladet til Politiets fellesforbund, har Sjøtjenesten i Oslo 3 politibåter som dekker området fra innerst i Oslofjorden til Lahell i Drammensfjorden. Dette er et svært stort område.

Kommunedirektøren antar derfor at Nesøya Seilforening, som bruker det konkrete området i Holmenfjorden aktivt, har et godt grunnlag for å kunne gi innspill om hvordan trafikken oppleves for barna som bruker området.

Nesøya Seilforening ønsker sterkt at området for 5 knop i Holmenfjorden utvides, slik at det blir 5 knop innenfor Odden – Midtskjær – Tretteodden. Det er i saken foreslått en noe annen avgrensning grunnet dybdeforholdene i fjorden, men dette vil uansett føre til at området hvor barna skal ferdes blir 5 knop i sin helhet.

Etter en evaluering av høringssvarene foreslår Kommunedirektøren at området for 5 knop i Holmenfjorden utvides.

LOVDATA

Forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, Asker kommune, Akershus

Dato	FOR-2021-12-14-3759
Ikrafttredelse	01.01.2022
Sist endret	FOR-2024-04-09-677
Gjelder for	Asker kommune, Akershus
Hjemmel	LOV-2019-06-21-70
Kunngjort	21.12.2021 kl. 17.25
Korttittel	Forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde, Asker

Hjemmel: Fastsatt av Asker kommunestyre 14. desember 2021 med hjemmel i [lov 21. juni 2019 nr. 70 om havner og farvann \(havne- og farvannsloven\) § 8.](#)

Endret ved forskrifter [4 april 2022 nr. 553](#) (i kraft 10 april 2022), [9 april 2024 nr. 677](#) (tittel).

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Fellesbestemmelser (§§ 1-1 - 1-5)

Kapittel 2. Bestemmelser om fartsgrenser for fritidsfartøy (§2-1)

Kapittel 3. Avsluttende bestemmelser (§3-1)

Kapittel 1. Fellesbestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

Forskriften gjelder for fritidsfartøy som ferdes i Asker kommunes sjøområde med unntak av hoved- og biled.

§ 1-2. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a. *kommunens sjøområde*: område hvor kommunen har planmyndighet etter plan- og bygningsloven med unntak av hoved- og biled
- b. *farvann*: områder der fartøy kan ferdes
- c. *fartøy*: enhver flytende innretning som er laget for å bevege seg gjennom vannet
- d. *fritidsfartøy*: fartøy som har en største lengde på inntil 24 meter, og som ikke brukes i næringsvirksomhet.

§ 1-3. Havneforvaltningen

Myndighet etter forskriften er tillagt Asker kommunes havneforvaltning.

§ 1-4. Dispensasjon

Havneforvaltningen kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra forskriften.

§ 1-5. Reaksjonsmidler og straff

Ved overtredelse av forskriftens bestemmelser eller vedtak fattet i medhold av den, gjelder bestemmelsene i havne- og farvannsloven.

Overtredelse av forskriftens bestemmelser eller vedtak fattet i medhold av den, kan straffes, jf. havne- og farvannsloven § 51.

Kapittel 2. Bestemmelser om fartsgrenser for fritidsfartøy

§ 2-1. Fartsgrenser

25 knop er høyeste tillatte fart i følgende farvann, med mindre annet følger av § 2-1 andre eller tredje ledd:

Innenfor en linje trukket fra krysningspunktet mellom kommunegrensen og en rett linje trukket mellom den sorte staken syd av Lilleåstangen til nordøstre pynt av Hareholmen til østligste pynt av Høyerholmen, nordøstligste pynt av Rødskjærene, sørvestre pynt av Søndre Rødskjær, sørøstre pynt av Søndre Bjerkeøskjær, nordøstre pynt av Elnestangen, derfra rettvise syd til Geitungholmen.

8 knop er høyeste tillatte fart i følgende farvann:

I Svelvikstrømmen innenfor et sjøområde avgrenset i nord av en rett linje trukket 090° fra Blindskjær lykt og i syd av en rett linje øst-vest gjennom Svelvikrenna Søndre lykt.

5 knop er høyeste tillatte fart i følgende farvann:

- Innenfor en avstand av 200 meter fra land, øyer, holmer og skjær som er synlige over vannflaten.
- Innenfor en avstand av 200 meter fra varige konstruksjoner og anlegg, som for eksempel kaier, brygger og anlegg for akvakultur. Sjømerker regnes ikke som varige konstruksjoner.
- Slepndrenna fra Bærums grense til og med Hestsund, Vestre Halsbukt og Breivika inkludert.
- Østre Halsbukt innenfor det smaleste i åpningen.
- Vendelsund, fra en linje trukket mellom Nordre Brygge, Brønnøya, og Østre Brygge, og Søndre Brygge, Nesøya.
- Langårasundet (Middagsbukten) fra en linje trukket fra Brønnøyas sydøstligste nes til Langåras nordspiss, til en linje mellom Langåras sydvestre spiss og øya Spannlokket.

- I Leangbukta innenfor en rett linje fra ytre punkt på Odden til ytre punkt på Konglungøya.
- I Blakstadbukta innenfor en rett linje trukket fra sundet på Konglungen til nordre del av Bjerkøya.
- I Nærnesbukta innenfor en rett linje fra nordligste punkt på Morbergholmen til jernstake nord for Nærnestangen.
- I Gråøysundet innenfor en rett linje trukket i nord mellom Orebukta og Gråøyodden og i syd mellom sydspissen av Torvøya og nordligste spiss av Raudholmane.
- I Sætrepollen, inne i hele området.
- I Sandspollen, inne i hele området.
- I Hyggenvika innenfor en rett linje trukket fra ytre punkt av Ytre Fiskebukt og til ytre punkt på Høgdodden.

0 Endret ved forskrift 4 april 2022 nr. 553 (i kraft 10 april 2022).

Kapittel 3. Avsluttende bestemmelser

§ 3-1. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2022.

Tidligere forskrifter:

1. Forskrift 15. mai 1968 nr. 3619 om fartsbegrensning for maskindrevne fartøyer som ferdes mellom øyer og langs land innenfor Asker kommunes grenser, Akershus.
2. Forskrift 19. juni 2006 nr. 654 om fartsbegrensning i sjøen, sjøkart nr. 4 og 402, Røyken kommune, Buskerud.
3. Forskrift 27. juli 1998 nr. 782 om fartsbegrensning i sjøen i Oslofjorden og Drammensfjorden, sjøkart nr. 3 og 4, Hurum kommune, Buskerud.
4. Forskrift 1. november 1991 nr. 696 om fartsbegrensning i Drammen og Svelvik havnedistrikter (sjøkart nr. 4), Drammen, Svelvik, Hurum kommuner, Vestfold og Buskerud.

Er fra samme tidspunkt opphevet gjennom:

1. Forskrift 25. november 1999 nr. 1234 om opphevelse av forskrifter om lokal fartsbegrensning, Akershus, Aust-Agder, Buskerud, Hedmark, Hordaland, Oppland, Oslo, Rogaland, Vest-Agder, Vestfold og Østfold.
2. Forskrift 19. april 2021 nr. 1214 om fartsgrenser på sjøen.

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
21/00137-72

Vår saksbehandler
Siri Torp Nordby

Dato
16.05.2024

Til: Ordfører

Fra: Kommunedirektøren

Tilleggsnotat lagt til 16.05.2024 - hørings svar fra Asker kajakklubb

Etter publisering av saken på nett har kommunedirektøren blitt gjort oppmerksom på at det er sendt inn et hørings svar fra Asker kajakklubb, som ikke har kommet med i saken. Det viser seg at dette hørings svaret uheldigvis ble feilarkivert da det kom inn til kommunens postmottak. Hørings svaret fra Asker kajakklubb følger på neste side.

Oppsummert ønsker kajakklubben en utvidelse av sonen for 5 knop i Holmenfjorden.

Asker kajakklubb beskriver at området i Holmenfjorden er mye brukt av myke trafikanter, at trivselen for myke trafikanter er lavere som følge av høy fart fra fritidsbåter, at det er noe økt fritidsbåttrafikk i området de to siste årene, at fritidsbåter ofte holder for høy fart i Holmenfjorden, og at det er få fartskontroller i området. Hørings svaret fra Asker kajakklubb er i overensstemmelse med hørings svaret fra Nesøya Seilforening. Naturlig nok, siden begge organisasjoner representerer myke trafikanter.

Argumentene fra Asker kajakklubb er dermed stort sett allerede vurdert i saken, da hørings svaret fra Nesøya Seilforening ble vurdert. Det blir derfor ikke foretatt noen ny vurdering her, siden konklusjonen blir den samme.

Under nevnte vurdering ble det konkludert med at hensynet til myke trafikanters trivsel taler for en utvidelse av sonen for 5 knop i Holmenfjorden. Kommunedirektøren har derfor foreslått at sonen for 5 knop utvides, slik det er beskrevet i saksfremlegget.

Vedlegg:

Hørings svar fra Asker kajakklubb – 01.04.2024

Dokumentet er elektronisk godkjent

Høringssvar: mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Asker

Fra: Ingrid Leipsland (ingridleipsland@yahoo.no)

Til: post@asker.kommune.no

Kopi: anne.nome66@gmail.com

Dato: mandag 1. april 2024 kl. 20:45 CEST

Innspill til den begrensede høringen benevnt mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Asker kommune, med svarfrist 1. april 2024.

Asker kommune har bedt om innspill på og erfaringer om reguleringen innerst i Holmenfjorden, herunder om sonen for 5 knop innerst i Holmenfjorden bør utvides slik som vist i kart nr 2 i høringen.

Styret i Asker kajakkklubb, del av Asker skiklubb, ønsker velkommen kommunens forslag om en utvidelse av sonen for 5 knop slik det fremkommer i høringen datert 5. mars 2024. Aller helst skulle vi ønske denne fartsgrensen for et enda større område.

Asker kajakkklubb har klubbhus i Solheimsviken dvs. i umiddelbar nærhet til det aktuelle området i Holmenfjorden. Området er følgelig mye brukt av klubbens organiserte virksomhet, samt våre medlemmer og andre padlere.

For kajakkpadlere er det viktig at fartsgrensene i sjøområdene er **enkle å oppfatte og dermed overholde**, og at det innføres **fartsbegrensinger der det er mulig**. Videre er det viktig at reglene **håndheves**. Dette fordi motorisert båtferdsel utgjør en konstant risiko for kajakkpadlere.

Asker kajakkklubb legger til grunn at justert fartsgrense vil bli merket med **tydelige skilt** i det aktuelle området. Vi mener at skiltmerking bidrar til å minne båtførere om fartsgrensen, noe som igjen kan bidra til faktisk overholdelse av fartsgrensen.

Trafikkbildet innerst i Holmenfjorden fremstår ikke som vesentlig endret de siste to sesongene, men det er mulig at det er noe økt trafikk – kanskje som følge av reguleringen på østsiden av Nesøya og Brønnøya. Generelt opplever vi at fritidsbåter ofte holder for høy fart i Holmenfjorden, og at det er lite fartskontroll/håndheving. Vi ønsker politimyndighetenes tilstedeværelse da det har en oppdragende effekt.

Oppsummert støtter kajakkklubben kommunens forslag.

Vennlig hilsen for
Asker kajakkklubb

Ingrid Leipsland
styremedlem

Saksframlegg

Arkivsak
24/05650-2

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

Drammen havn AS - Innkalling til generalforsamling 13. juni 2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i Drammen havn AS den 13. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

1. Sammendrag

Økonomisjef Karianne Husemoen i Drammen havn AS har på vegne av styrets leder Ann-Christin Gjerdsseth Andersen innkalt til generalforsamling i Drammen havn AS den 13. juni 2024; som vil avholdes i selskapets lokaler.

Innkallingen følger som vedlegg til saken.

Generalforsamlingen skal fastsette styrets årsberetning for 2023, årsregnskap med noter for 2023, herunder resultatregnskap og balanse, samt disposisjon av årsresultatet. Det skal også fastsettes styrehonorar og revisjonshonorar.

I tråd med Kommunelovens §23-6, 4. ledd, er kopi av innkallingen sendt kontrollutvalgets medlemmer samt Viken kontrollutvalgssekretariat IKS; slik at kontrollutvalget er varslet om møtet. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

2. Bakgrunn for saken

Asker kommune har den 30.04.2024 mottatt innkalling til generalforsamling 1-2024 for selskapet Drammen havn AS. Generalforsamling er berammet til den 13. juni 2024 kl. 09:00 – 10:30 i selskapets lokaler i Hans Kiærs gate 1A i Drammen.

Drammen Havn AS ble omdannet fra et interkommunalt selskap i juni 2023 og eies i fellesskap av Drammen kommune med 64%, Lier kommune med 18% og Asker kommune med 18%.

Selskapet forvalter et av Norges mest effektive logistikk- og transportknutepunkter for vei, sjø og jernbane, med et kundegrunnlag på over to millioner mennesker innenfor en radius på ti mil. På Drammen Havn anløper skip med varer fra hele verden som distribueres miljø- og kostnadseffektivt videre til hele landet.

Havna er en viktig aktør for næringslivet i regionen, og bidrar til økt verdiskaping og arbeidsplasser.

Drammen Havn skal være Norges beste havn for bilimport og samtidig bidra til at mest mulig gods fraktes miljøvennlig via sjø og bane. Rederier og andre kunder som har fokus på bærekraft, skal foretrekke Drammen som sin havn.

Gjennom omforente politiske vedtak i de tre kommunestyrene i mai og juni 2022 besluttet eierne at kommunenes samfunnsoppdrag, slik dette er definert av havne- og farvannsloven, skal organiseres i to selskaper:

- Drammen havn AS, som eies av kommunene Drammen, Lier og Asker.
- Drammen havn farvannsforvaltning IKS, som eies av Drammen kommune og Lier kommune.

Drammen havn AS er etablert for blant annet å ivareta eiernes operative ansvar for havnen og for farvannet, etter havne- og farvannsloven.

Drammen havn farvannsforvaltning IKS er etablert for å ivareta eierkommunenes myndighetsoppgaver etter havne- og farvannsloven, ved søknader om tiltak som berører Drammen og Lier kommuners sjøområder. Asker kommune ivaretar myndighetsutøvelsen etter havne- og farvannsloven i kommunens farvann i egne organer og basisorganisasjon.

I henhold til aksjeloven skal selskapet hvert år innen 30. juni avholde generalforsamling. Selskapets vedtekter har fastsatt at innkalling til ordinær generalforsamling skal skje med minst seks ukers skriftlig varsel til aksjonærene.

3. Saksopplysninger

Kommunedirektøren henviser til vedlagte innkalling med dagsorden samt utarbeidet oversikt over nøkkeltall; og har følgende merknader:

3.1 Valg av nytt styre

Som sak 6/24 skal avholdes valg av nytt styre.

Selskapet har en valgkomite med representanter fra eierne. Valgkomiteen ledes av ordfører i Drammen kommune.

Det er ikke vedlagt forslag fra valgkomiteen til personer som foreslås valgt til det nye styret.

3.2 Fastsettelse av styrets honorar for 2023

Som sak 6/24 skal også fastsettes styrets godtgjørelse, som fastsettes etterskuddsvi i forbindelse med generalforsamling.

Kommunedirektøren forutsetter at utgiftsgodtgjørelsen til styremedlemmer er innenfor akseptable rammer og ikke lønnsledende.

4. Kommunedirektørens vurdering

Drammen havn AS arbeider for å tilrettelegge for bærekraftig og effektiv havnedrift som knytter sammen godstransport på sjø, bane og vei, og på den måten ivaretar sin rolle som samfunnsbygger lokalt, regionalt og nasjonalt. Drammen Havn skal være Norges beste havn for bilimport. Selskapets virksomhet foregår på Holmen i Drammen.

Drammen Havn arbeider i samarbeid med sine eierkommuner målrettet for å bidra til å realisere FNs bærekraftsmål, med hovedfokus på fem av målene hvor havnas interesser og virksomhet har størst påvirkning.

#9, Innovasjon og infrastruktur: Intermodaliteten skal videreutvikles og styrkes.

Et eksempel på dette er den kontinuerlige jobben med å få godstransport bort fra vei, og over på sjø og jernbane.

#11, Bærekraftige byer og samfunn: Det skal tilrettelegges for byvennlig havnedrift som en naturlig del av nærmiljøet i Drammen.

Et eksempel, som er under planlegging og utforming, er et grønt belte mot byen, ved både Strømsø- og Bragernesmunningen.

#13, Stoppe klimaendringene: Utslippet knyttet til havnedrift skal reduseres. Her er det allerede satt i gang utskiftninger til elektriske biler og elektrifisering av kraner, i tillegg til arbeid med å få mer gods fra vei, og over til sjø og bane.

#14, Liv under vann: Her jobbes det kontinuerlig for å opprettholde et bærekraftig liv under vann og sikker bruk av farvann rundt havna. Drammen havn har vært med i prosjektet «Ren Drammensfjord» og kartlagt sjøbunnen og vannkvaliteten i Drammensfjorden gjennom mange år. I tillegg utredes også behovet for rydding av sjøbunnen.

I tråd med bærekraftsmålet, dekkes sjøbunnen med rene masser av grus i de områdene som er under utvidelse.

#17, Samarbeid for å nå målene: Drammen havn samarbeider tett med rederier, speditører og vareeiere om å gjennomføre miljøvennlige transportløsninger hvor særlig koblingen mellom sjø og jernbane har stort fokus

Avholdelse av generalforsamling i selskapet kan i seg selv ikke anses å ha noen relevans for de tre bærekraftsdimensjonene FNs bærekraftsmål – miljø, økonomi og sosiale forhold.

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

5. Konklusjon

Ut over det som er opplyst i saksfremlegget med tilhørende vedlegg har Kommunedirektøren ingen øvrige merknader til sakene på dagsorden.

Kommunedirektøren anbefaler at formannskapet som Asker kommunes eierutvalg tar innkalling til generalforsamling i Drammen havn AS den 13.06.2024 til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Drammen Havn AS Generalforsamling 13 juni 2024
Nøkkeltall - Drammen Havn AS

Saksprotokoll

Arivsak
24/05650

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
21.05.2024 66/24

Drammen havn AS - Innkalling til generalforsamling 13. juni 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 66/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i Drammen havn AS den 13. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

Innkalling til ordinær generalforsamling i Drammen Havn AS

Det innkalles til ordinær generalforsamling den 13.06.2024 kl. 0900-1030.

Generalforsamlingen avholdes i Hans Kiærs gate 1A, 3041 Drammen.

Til behandling foreligger:

1. Valg av møteleder
2. Godkjenning av innkallingen og dagsordenen
3. Valg av representant til å undertegne protokollen sammen med møtelederen
4. Godkjenning av styrets forslag til årsregnskap og årsberetning, herunder disponering av årets resultat.
5. Valg av styremedlemmer
6. Fastsettelse av styrets honorar for siste år
7. Godkjenning av honorar til selskapets revisor

Drammen, 30.april 2024

På vegne av styret

Ann-Christin Gjerdseth Andersen (Sign)
Styreleder

Til:	Generalforsamlingen
Fra:	Styreleder Ann-Christin G Andersen
Dato:	13.juni 2024
Saksnummer:	Sak 4/24
Notat:	Årsregnskap og Årsberetning 2023

Hans Kiærs gate 1 a
Postboks 636 Strømsø
N – 3003 Drammen
Norway

Tlf. +47 32 20 86 50

E-post: post@drammenhavn.no
www.drammenhavn.no

Org.nr 931 717 235

Årsregnskap og Årsberetning for 2023

Hensikt

Årsregnskap med kontantstrøm og noter, samt Årsberetning 2023 ble vedtatt av styret 18. mars 2024. Dokumentene ligger vedlagt.

Forslag til vedtak

Styrets forslag til selskapets årsregnskap og årsberetning 2023, samt revisors beretning ble gjennomgått. Årsregnskapet og årsberetningen ble enstemmig godkjent. Generalforsamlingen vedtok, i overensstemmelse med styrets forslag, at overskuddet på kr 9.727.059 beholdes i selskapet gjennom overføring til annen egenkapital.

Årsregnskap 2023
for
Drammen Havn AS

Resultatregnskap

Drammen Havn AS

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023
Salgsinntekt	1	37 913 507
Annen driftsinntekt	2	43 176 940
Sum driftsinntekter		81 090 447
Varekostnad		2 301 586
Lønnskostnad	3, 4	21 331 950
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	5	8 973 631
Nedskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	5	5 410 012
Annen driftskostnad	2, 3, 6	32 173 596
Tap på driftsmidler	5	5 480 181
Sum driftskostnader		75 670 957
Driftsresultat		5 419 490
Finansinntekter og finanskostnader		
Annen renteinntekt		5 918 858
Annen finansinntekt		11 479
Annen rentekostnad		2 606 426
Annen finanskostnad		24 455
Resultat av finansposter		3 299 455
Resultat før skattekostnad		8 718 945
Skattekostnad på resultat	7	-1 008 114
Årsresultat	8	9 727 059
Overføringer		
Avsatt til annen egenkapital		9 727 059
Sum overføringer		9 727 059

Balanse

Drammen Havn AS

Eiendeler	Note	2023
Anleggsmidler		
Immaterielle eiendeler		
Utsatt skattefordel	7	4 402 943
Sum immaterielle eiendeler		4 402 943
Varige driftsmidler		
Bygninger og annen fast eiendom	5	155 250 503
Anlegg under utførelse	5	420 903 679
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	4 600 973
Sum varige driftsmidler		580 755 155
Finansielle anleggsmidler		
Andre langsiktige fordringer	4, 6, 9	202 413 354
Sum finansielle anleggsmidler		202 413 354
Sum anleggsmidler		787 571 452
Omløpsmidler		
Fordringer		
Kundefordringer	2	9 677 765
Andre kortsiktige fordringer	9	10 522 625
Sum fordringer		20 200 390
Bankinnskudd, kontanter o.l.	10	26 822 804
Sum omløpsmidler		47 023 194
Sum eiendeler		834 594 646

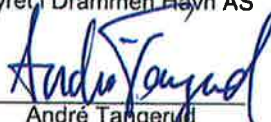
Balanse

Drammen Havn AS

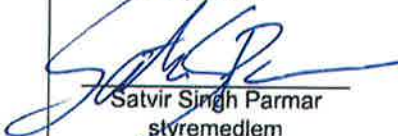
Egenkapital og gjeld	Note	2023
Egenkapital		
Innskutt egenkapital		
Aksjekapital	8, 11	100 000 000
Overkurs	8, 11	619 588 602
Sum innskutt egenkapital		719 588 602
Opptjent egenkapital		
Annen egenkapital	8	32 314 644
Sum opptjent egenkapital		32 314 644
Sum egenkapital		751 903 246
Gjeld		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	2	66 952 144
Betalbar skatt	7	3 394 829
Skyldig offentlige avgifter		1 842 146
Annen kortsiktig gjeld		10 502 282
Sum kortsiktig gjeld		82 691 401
Sum gjeld		82 691 401
Sum egenkapital og gjeld		834 594 646

Drammen, 18.03.2024
Styret i Drammen Havn AS

Ann-Christin G. Andersen
styreleder

André Tangrud
nestleder

Hege Gunnerud
styremedlem

Satvir Singh Parmar
styremedlem

Kristin Bjella
styremedlem

Gudveig C. Bellen Nordahl
styremedlem

Arne Fosen
daglig leder

Indirekte kontantstrøm

Drammen Havn AS

	Note	2023
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad		8 718 945
Periodens betalte skatt		325 605
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler		5 435 181
Ordinære avskrivninger		8 973 631
Nedskrivning anleggsmidler		5 410 012
Periodisering av utfyllingsinvesteringer		2 515 143
Endring i kundefordringer		-2 052 663
Endring i leverandørgjeld		55 589 900
Forskj. kostnadsført pensjon og inn-/utbet. i pensjonsordn.		-992 006
Poster klassifisert som invest.- eller finans.aktiviteter		-3 638 386
Endring i andre tidsavgrensingsposter		3 602 361
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		83 236 513
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		45 000
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		198 631 730
Innbetalinger ved salg av andre investeringer		59 709 031
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-138 877 699
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		45 333 240
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-45 333 240
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		-100 974 426
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved stiftelse		84 890 602
Tilgang fra fusjon		42 906 628
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt		26 822 804

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Bruk av estimater

I utarbeidelse av årsregnskapet har man brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen i henhold til god regnskapsskikk. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Inntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Vesentlige driftsmidler som består av flere betydelige komponenter med ulik levetid er dekomponert med ulik avskrivningstid for de ulike komponentene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

Pensjoner - Ytelsesordning

Pensjonsforpliktelser finansiert over driften (ytelsesbaserte pensjonsordninger) vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien anses i disse tilfeller som pensjonskostnad og klassifiseres sammen med lønnskostnader.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Ved estimatavvik anvendes en korridorløsning. Estimatavvik som overstiger 10% av det høyeste av forpliktelse og verdier amortiseres over gjennomsnittlig opptjeningsperiode. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen.

Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter

omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Fusjon

Selskapet har gjennomført en mordatterfusjon med Holmen Terminal Drammen AS (org.nr.: 978 661 645). Datterselskapet var heleid og det ble ikke utstedt vederlag. Omorganiseringen er gjennomført med kontinuitet i skattemessige verdier og med regnskapsmessig konsernkontinuitet.

Omdanning

Det er gjennomført en skattefri omdanning av Drammen Interkommunale Havnevesen (org.nr.: 970 530 169) til Drammen Havn AS etter reglene i skatteloven § 11-20. Omdanningen er regnskapsført som tingsinnskudd i Drammen Havn AS med kontinuitet i regnskapsmessige verdier og virkning fra 01.01.2023, hvilket innebærer at utgående verdier fra Drammen Interkommunale Havnevesen er anvendt som inngående verdier i årets regnskap.

Drammen Havn AS er et nystiftet selskap og det følgelig ikke oppgitt sammenlignbare tall for 2022.

Note 1 Inntekter

Salgsinntekter gjelder havnevirksomhet og annen driftsinntekt er utleie av eiendom, og er begge fra selskapets virksomhet i Drammen.

Note 2 Transaksjoner med nærstående parter

Nærstående part	Tilknytning	Eierandel
Drammen kommune	Aksjeeier	64 %
Drammen Eiendom KF	Søsterselskap	
Tollbuøya Eiendom AS	Søsterselskap	
Drammen Havn Farvannsforvaltning IKS	Søsterselskap	

Følgende interne transaksjoner har funnet sted i 2023:

	Type transaksjoner	Beløp
Drammen kommune	Anleggsbidrag og off. avg.	18 503 231
Drammen Eiendom KF	Tomtefeste	3 520 132
Tollbuøya Eiendom AS	Kaivederlag	2 301 586
Tollbuøya Eiendom AS	Husleie	522 320
Drammen Havn Farvannsforvaltning IKS	Saksbehandling (inntekt)	1 100

Balansen inkluderer følgende beløp som følge av transaksjoner med nærstående parter:

	2023
Kundefordringer	1 375
Leverandørgjeld	972 640
Sum	974 015

Note 3 Lønnskostnader og ytelser, godtgjørelser til daglig leder, styret og revisor

Lønnskostnader

	2023
Lønninger	15 820 134
Arbeidsgiveravgift	2 840 914
Pensjonskostnader	2 177 010
Andre ytelser	493 891
Sum	21 331 950

Selskapet har i 2023 sysselsatt 19 årsverk.

Det er etablert obligatorisk tjenestepensjonsordning som tilfredsstiller lovens krav.

Ytelser til ledende personer

	Daglig leder	Styret
Lønn	1 745 258	0
Styrehonorar	0	266 000
Annen godtgjørelse	6 392	0
Sum	1 751 650	266 000

Ledende ansatte har ikke avtale om bonus eller aksjebasert avlønning.

Det er ikke stillet lån eller sikkerhet til fordel for ledende ansatte eller styremedlemmer.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2023 utgjør kr 210 904 ekskl. mva.

I tillegg kommer honorar for andre tjenester med kr 562 629 ekskl. mva.

Note 4 Pensjon

Selskapet har en kollektiv pensjonsforsikring som omfatter alle 19 nåværende og 43 tidligere ansatte. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene knyttet til ordningen er dekket gjennom Drammen Kommunale pensjonskasse (DKP). Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplanen er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til DKP), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Planendringer med tilbakevirkende kraft, både de som er betinget av fremtidig ansettelse og de som ikke er det, innregnes umiddelbart i resultatregnskapet. Estimaterendringer som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene, innregnes over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

Pensjonskostnad	2023
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 390 755
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	1 370 573
Avkastning på pensjonsmidler	-2 531 583
Netto pensjonskostnad	1 229 745

Pensjonsforpliktelse	2023
Påløpte pensjonsforpliktelse	55 048 220
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-58 416 644
Periodisert arbeidsgiveravgift	0

Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-5 378 884
Netto pensjonsforpliktelse / fordring (-)	-8 747 308

Økonomiske forutsetninger	2023
Diskonteringsrente	3,00%
Forventet lønnsregulering	3,50%
Forventet pensjonsøkning	2,60%
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25%
Forventet avkastning på fondsmidler	4,70%

Note 5 Varige driftsmidler

	Bygninger og annen fast eiendom	Anlegg under utførelse	Kraner og driftsløsøre	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.2023	772 778 170	221 512 320	95 462 225	1 089 752 715
Tilgang kjøpte driftsmidler	5 480 181	193 151 547	0	198 631 728
Avgang solgte driftsmidler	0	0	-45 000	-45 000
Riving av Kjerraten 21	-5 480 181	0	0	-5 480 181
Omklassifisering	-173 921 001	6 239 812	0	-167 681 189
Anskaffelseskost 31.12.2023	598 857 169	420 903 679	95 417 225	1 115 178 073
Akkumulerte avskrivninger 31.12	438 496 642	0	90 516 264	529 012 906
Akkumulerte nedskrivninger 31.12	5 110 024	0	299 988	5 410 012
Bokført verdi 31.12.2023	155 250 503	420 903 679	4 600 973	580 755 155
Akk. av- og nedskrivninger 01.01.2023	433 263 721	0	86 820 554	520 084 275
Årets avskrivninger	5 232 921	0	3 740 710	8 973 631
Årets nedskrivninger	5 110 024	0	299 988	5 410 012
Avgang	0	0	-45 000	-45 000
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.2023	443 606 666	0	90 816 252	534 422 918
Økonomisk levetid	12-100 år	Avskrives ikke	3-20 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 6 Periodisering av utfyllingsinvesteringer

Utfyllingsinvesteringer er utført på festede tomter som selskapet leier frem til år 2101. Ved utløpet av festeperioden tilfaller all fast eiendom til bortfester vederlagsfritt. Som følge blir utfyllingsinvesteringer periodisert over festeperioden og kostnadsført som annen driftskostnad.

Omklassifiseringer	196 181 189
Anskaffelseskost 31.12.2023	196 181 189
Årets periodiseringer	2 515 143
Akkumulerte periodiseringer pr. 31.12.2023	2 515 143
Bokført verdi 31.12.2023	193 666 046

Note 7 Skatt

	2023
Årets skattekostnad	
Resultatført skatt på ordinært resultat:	
Betalbar skatt	3 394 829
Effekt av ikke bokført utsatt skattefordel i fjor	-2 926 695
Endring i utsatt skattefordel	-1 476 248
Skattekostnad ordinært resultat	-1 008 114
Skattepliktig inntekt:	
Resultat før skatt	8 718 945
Permanente forskjeller	1 878
Endring i midlertidige forskjeller	6 710 218
Skattepliktig inntekt	15 431 042
Betalbar skatt i balansen:	
Betalbar skatt på årets resultat	3 394 829
Sum betalbar skatt i balansen	3 394 829

Skatteeffekten av midlertidige forskjeller som har gitt opphav til utsatt skatt og utsatte skattefordeler, spesifisert på typer av midlertidige forskjeller

	2023
Varige driftsmidler	-6 386 091
Fordringer	-535 000
Gevinst – og tapskonto	-14 619 294
Pensjonspremie/- forpliktelse	8 747 308
Sum	-12 793 076
Inngår ikke i beregningen av utsatt skatt	-7 220 302
Grunnlag for utsatt skattefordel	-20 013 378
Utsatt skattefordel (22 %)	-4 402 943

Note 8 Egenkapital

	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Stiftelse ved tingsinnskudd	100 000 000	619 588 602		719 588 602
Fusjon			22 587 585	22 587 585
Årets overskudd			9 727 059	9 727 059
Pr. 31.12.2023	100 000 000	619 588 602	32 314 644	751 903 246

Note 9 Fordringer og gjeld

	2023
Fordringer med forfall senere enn ett år	
Andre langsiktige fordringer	193 666 046
Sum	193 666 046
Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	
Sum	0

Note 10 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkkonto (bundne midler) er på kr. 1 323 659.

Note 11 Aksjonærer

Aksjekapitalen i Drammen Havn AS pr. 31.12 består av:

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	100 000	1 000	100 000 000
Sum	100 000		100 000 000

Eierstruktur

Aksjonærer i % pr. 31.12:

	Ordinære	Eierandel	Stemmeandel
Drammen Kommune	64 000	64,0	64,0
Asker Kommune	18 000	18,0	18,0
Lier Kommune	18 000	18,0	18,0
Totalt antall aksjer	100 000	100,0	100,0

Til generalforsamlingen i Drammen Havn AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Drammen Havn AS som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Drammen, 18. mars 2024
Deloitte AS

Vidar Nesse
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo" - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Vidar Nesse

Statsautorisert revisor

Serienummer: UN:NO-9578-5994-4-514762

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-03-18 17:09:52 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: PLIQH-WFQBH-ZPTXX-MKNOT-7BY8E-40P17

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Styrets årsberetning 2023

Drammen Havn AS
Organisasjonsnummer 931 717 235

Drammen Havn AS

Drammen havn ble omdannet til Drammen Havn AS i juni 2023. Selskapet har tilsvarende eierstruktur som tidligere, Drammen kommune 64%, Asker kommune 18% og Lier kommune 18%.

Selskapets formål er å tilrettelegge for bærekraftig og effektiv havnedrift som knytter sammen godstransport på sjø, bane og vei, og på den måten ivaretar sin rolle som samfunnsbygger lokalt, regionalt og nasjonalt. Drammen Havn skal være Norges beste havn for bilimport. Selskapets virksomhet foregår på Holmen i Drammen.

Ved etablering av Drammen Havn AS, dannet kommunene Drammen og Lier et interkommunalt selskap, Drammen Havn Farvannsforvaltning IKS, med delegert myndighet etter havne- og farvannsloven. Selskapet skal legge til rette for effektiv, trygg og bærekraftig bruk av eierkommunenes sjøområder i henhold til havne- og farvannsloven, løst på en helhetlig og bærekraftig måte for samfunn, befolkning og næringsliv.

Drammen Havn AS fusjonerte inn datterselskapet Holmen Terminal Drammen AS i 2023.

Virksomheten

Drammen Havn tilrettelegger for båtanløp, betjener kraner, leier ut arealer og bygninger, drifter og vedlikehold infrastruktur, samt utvikler eksisterende og nye landarealer.

I 2023 var 62% av omsetning knyttet til utleie av arealer og lagerhus, 34% varevederlag og båtanløp, og 4 % andre inntekter. Av den totale omsetningen anslås 40% å være knyttet til bilimport, dette estimeres til å være en markedsandel på 70% av nybilimporten i Norge. Drammen Havn sine egne investeringer, samt de ulike importørens etablering og utvidelse i havnas nærområde, tilsier at det er realistisk å arbeide mot å nå 90% av bilimportvolumene framover.

Bilimporten i 2023 ble redusert med 13,1 % sammenlignet med toppåret 2022. Antall biler som ble importert inn ved Drammen havn var 105.728, i 2022 var antallet 121.649.

Containertrafikken hadde en nedgang på 27,0 % i antall TEU's i 2023, 5 892 TEU ble losset og lastet. Noe av reduksjonen skyldes fravær av et spesialisert nærskipsfart-tilbud, en tilbakegang i nærskipsfart volumene (europeisk last), men også en uheldig utvikling på grunn av mangel på containerskip og containere fra Kina. Dette har ført til en mangedobling av containerratene og mange vareeiere har derfor valgt å redusere sin import fra Østen. (TEU er en 20 fots container)

Bulkvarene (veisalt, bitumen, korn, sement, AdBlue, pellets) har økt i 2023. Det ble lastet 361 853 (324.777 i 2022) tonn, en økning på 14,6 % sammenlignet med 2022.

Drammen Havn vil fra 2021 til 2024 investere 500 mnok i ny kai, etablere ny infrastruktur, bygge nye internveier og porter, samt oppgradere store arealer for å kunne lagre flere biler og containere. Målet med investeringene er å styrke kapasitet og effektivitet, samt gi økonomisk grunnlag for vekst og inntjening.

Drammen Havn sin normale virksomhet medfører ingen utslipp som kan være til skade for det ytre miljø. Selskapet fyller steinmasser ut i sjø for å etablere mer land. Prosjektet følger tillatelse gitt av Statsforvalteren.

Aktsomhetsvurderinger basert på Åpenhetsloven publiseres som vedlegg til Årsrapport for Drammen Havn på www.drammenhavn.no.

Arbeidsmiljø

Drammen Havn skal fremme likestilling og arbeide mot diskriminering. Det skal for alle være lik tilgang til muligheter, uavhengig av rase, religion, nasjonalt opphav, alder, kjønn eller uførhet. Drammen Havn sin likestillingsredegjørelse publisert som vedlegg til Årsrapporten for Drammen Havn AS på www.drammenhavn.no.

Drammen Havn hadde ved utgangen av året 19 ansatte hvorav 6 kvinner.

I 2023 var det totale sykefraværet 7,2 % (7,5% i 2022) fordelt på 4,3 % langtidsfravær (4,7 % i 2022) og 2,9 % korttidsfravær (2,7% i 2022). Rutiner for forebygging og oppfølging av sykefravær videreføres. Det er tilbud om bidrag til treningsmedlemskap, massasje, samt sosiale arrangementer gjennom året.

I 2023 ble det registrert 156 avvik. Størst andel er resultat av vernerunder og brannvernunder. Av de 156 avvikene ble det registrert to skader, et håndleddsbrudd og et kutt på hånd. Ingen av dem medførte fravær utover dagen hendelsen skjedde. Avvikene kategoriseres med mindre alvorlig konsekvens.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til selskapet.

Styret

Styret, fem aksjonærvalgte medlemmer og et ansatt valgt medlem har en bred faglig sammensetning. Styret består av 4 kvinner og 2 menn. Styret gjennomførte i 2023 6 styremøter. Revisjonsutvalget hadde 3 møter.

Ingen av styremedlemmene har eierinteresser i selskapet.

Selskapet har styreansvarforsikring i Protector. Forsikringen dekker enhver erstatning for formuestap.

Redegjørelse for årsregnskapet

Drammen Havn AS hadde i 2023 en omsetning på 81,1 mnok (76,6 mnok i 2022) med tilhørende årsresultatet på 9,7 mnok. (17,3 mnok i 2022)

Samlet kontantstrøm fra driften var på 83,2 mnok, mens driftsresultatet utgjorde 5,4 mnok. De samlede investeringene i selskapet var i 2023 193,2 mnok. Årets investeringer har gått til ferdigstillelse av ny kai, infrastruktur og utbedring av lagringsarealer for bil og containere.

Selskapets likviditetsbeholdning var 26,8 mnok ved årsslutt 2023 (84,9 mnok i 2022). Investeringene og innløsning av gjeld i Kommunalbanken er finansiert med egen likviditet. Det er inngått avtale med Danske Bank om finansiering av gjennomførte og nye investeringer, og lån vil utbetales i etapper i 2024. Dette vil gi selskapet en akseptabel likviditetssituasjon.

Totalkapitalen var ved utgangen av året 834,8 mnok, sammenlignet med 780,2 mnok året før. Egenkapitalandelen utgjorde i 2023 90,1 % (92,2 % i 2022) av totalkapitalen.

Selskapet har vurdert finansiell risiko, og er ikke utsatt for markedsrisiko, kredittrisiko eller likviditetsrisiko som har betydning for å bedømme foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat. Likviditetssituasjonen pr. 31.12.2023 vurderes som tilfredsstillende hensyntatt tilførsel av ny likviditet ved låneopptak i 2024.

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Drammen Havn AS har en god finansiell posisjon. Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultat- og balanseregnskapet med noter, kontantstrømoppstilling og styrets årsberetning et rettviseende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat pr. 31.12.2023. Styret foreslår at årets resultat på 9,7 mnok overføres til annen egenkapital.

Drammen, 18. mars 2024

Ann-Christin G. Andersen
Leder

Satvir Singh Parmar
Styremedlem

Kristin Bjella
Styremedlem

André Tangerud
Nestleder

Hege Gunnerud
Styremedlem

Gudveig B. Nordahl
Styremedlem

Arne Fosen
Havnedirektør

Til:	Generalforsamlingen
Fra:	Styreleder Ann-Christin G Andersen
Dato:	13.juni 2024
Saksnummer:	Sak 5/24
Notat:	Valg av styremedlemmer

**Drammen
havn**

Hans Kiærs gate 1 a
Postboks 636 Strømsø
N – 3003 Drammen
Norway

Tlf. +47 32 20 86 50

E-post: post@drammenhavn.no
www.drammenhavn.no

Org.nr 931 717 235

Valg av styremedlemmer

Hensikt

Ved stiftelsen av Drammen Havn AS ble sittende styre i Drammensregionens interkommunale havnevesen valgt til styre i Drammen Havn AS.

Selskapet har en valgkomite med representanter fra eierne. Valgkomiteen ledes av ordfører i Drammen kommune.

Forslag til vedtak

Til:	Generalforsamlingen
Fra:	Styreleder Ann-Christin G Andersen
Dato:	13.juni 2024
Saksnummer:	Sak 6/24
Notat:	Fastsettelse av styrets honorar

Fastsettelse av styrets honorar for 2023

Hensikt

Formålet med denne saken er å fastsette styrets godtgjørelse.

Bakgrunn

Godtgjørelse av styrearbeid skal fastsettes av den ordinære generalforsamlingen. Honoraret fastsettes etterskuddsvis.

Satsene for 2023 ble justeres med 3,6 % tilsvarende lønnsjusteringen ved Drammen Havn i mai 2022.

Funksjon	Nytt årlig honorar
Styreleder	113 000
Styremedlem	76 000
Revisjonsutvalg leder	21 000
Revisjonsutvalg medlem	18 000

Justert med 3,6%, avrundet til nærmeste 1000

Anbefaling

Det foreslås at styrehonorarene justeres med 5,7 %, tilsvarende lønnsjusteringen ved Drammen Havn i mai 2023. Dette vil være honorar fastsatt etterskuddsvis og bli utbetalt for styrearbeidet foregående periode.

Forslag til vedtak

Generalforsamlingen beslutter følgende styrehonorar:

Funksjon	Nytt årlig honorar
Styreleder	119 000
Styremedlem	80 000
Revisjonsutvalg leder	22 000
Revisjonsutvalg medlem	19 000

Justert med 5,7 %, avrundet til nærmeste 1000

Til:	Generalforsamlingen
Fra:	Styreleder Ann-Christin G Andersen
Dato:	13.juni 2024
Saksnummer:	Sak 7/24
Notat:	Godkjenning av honorar til selskapets revisor

**Drammen
havn**

Hans Kiærs gate 1 a
Postboks 636 Strømsø
N – 3003 Drammen
Norway

Tlf. +47 32 20 86 50

E-post: post@drammenhavn.no
www.drammenhavn.no

Org.nr 931 717 235

Godkjenning av honorar til selskapets revisor

Hensikt

Formålet med denne saken er å fastsette revisors godtgjørelse for 2023.

Bakgrunn

Ved stiftelsen av Drammen Havn AS ble Deloitte valg som ny revisor. BDO var ansvarlig revisor fram til stiftelsen av det nye selskapet.

Forslag til vedtak

Det ble vedtatt å dekke revisors honorar fordelt på kr 210.904 for revisjon og kr 562.629 for rådgivning.

Nøkkeltall

Drammen Havn AS	Endring 2023-				
	År 2023	År 2022	2022	År 2021	År 2020
Inntekter	81 090 447	77 777 240	3 313 207	76 680 517	70 982 129
- Driftskostnader	75 670 957	76 367 236	-696 279	66 229 312	63 198 483
= Driftsresultat før finans (EBIT)	5 419 490	1 410 004	4 009 486	10 451 205	7 783 646
- Netto finans	3 299 455	3 823 187	-523 732	3 555 949	224 813 682
= Resultat før skattekostnad	8 718 945	5 233 191	3 485 754	14 007 154	232 597 328
- Skattekostnad	-1 008 114	275 507	0	119 742	289 062
= Årsresultat	9 727 059	4 957 684	3 485 754	13 887 412	232 308 266
EBIT	5 419 490	1 410 004	4 009 486	10 451 205	7 783 646
+ Avskrivninger	14 383 643	25 069 031	-10 685 388	11 561 750	11 290 677
EBITDA	19 803 133	26 479 035	-6 675 902	22 012 955	19 074 323
Sum innskutt kapital	719 588 602	0	719 588 602	0	0
Sum opptjent kapital	32 314 644	742 176 186	-709 861 542	735 669 943	721 782 529
A - Sum egenkapital	751 903 246	742 176 186	9 727 060	735 669 943	721 782 529
Sum langsiktig gjeld	0	45 333 240	-45 333 240	48 166 580	51 099 515
Sum kortsiktig gjeld	82 691 401	15 851 996	66 839 405	25 600 757	19 740 808
B - Sum gjeld	82 691 401	61 185 236	21 506 165	73 767 337	70 840 323
Sum egenkapital og gjeld (A+B)	834 594 647	803 361 422	31 233 225	809 437 280	792 622 852
Andel EK i % av balansen	90,09 %	92,38 %		90,89 %	91,06 %
Antall årsverk	19,0	18		19	19
Totalt sykefravær	7,2 %	7,5 %		8,4 %	6,6 %
Herav langtidsfravær utgjør	4,3 %	4,7 %		7,1 %	4,9 %
Herav korttidsfravær utgjør	2,9 %	2,7 %		1,3 %	1,7 %
Selskapets ansatte består av:	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
Kvinner	6	5		5	5
Menn	13	13		14	14
Sum antall ansatte i selskapet	19	18		19	19
Styret består av:	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
Kvinner	4	4		3	2
Menn	2	2		2	4
Sum personer i styret	6	6		5	6
Lønn og godtgjørelse til daglig leder	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
Lønnskostnader	1 745 258	1 166 666		1 264 838	1 238 726
Andre ytelser	6 392	4 549		0	0
SUM lønn og godtgj daglig leder	1 751 650	1 171 215		1 264 838	1 238 726
Styrehonorar	266 000	455 000		455 000	442 000
* Ikke oppgitt i årsregnskapet.					
Revisjonshonorar - ordinær revisjon	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
Teknisk regnskapsbistand	210 904	130 380		140 000	135 500
Honorar for andre tjenester	0	0		80 150	53 850
Sum - honorar til revisor	562 629	213 500		30 200	176 650
	773 533	343 880		250 350	366 000
* Ikke oppgitt i noter til årsregnskapet. Godtgjørelse etter regning.					
Styret har avholdt - antall møter:	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
Revisjonsutvalget har avholdt - antall møter:	6	6		7	7
	3	1			
Antall skipsanløp	*	1 477		1 463	1 619
Godstransport - antall tonn	*	2 692 822		2 587 002	3 150 968
Antall biler losset	105 728	121 649		118 452	98 882

Saksframlegg

Arkivsak
24/05651-3

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

E134 Haukelivegen AS - Innkalling til generalforsamling 5. juni 2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i E134 Haukelivegen AS den 5. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Asker kommune vedtar kostnadsdeling med kr 67 500,- for 2024 og kr 71 000,- for 2025 som må inkorporeres i Asker kommunes handlingsprogram.

1. Sammendrag

Daglig leder Pål Kårbø i E134 Haukelivegen AS har på vegne av styrets leder Roald Aga Haug innkalt til generalforsamling i E134 Haukelivegen AS den 5. juni 2024; som i år vil finne sted på Clarion Collection Hotel, Kongsberg samt digitalt for de som ikke har anledning til å reise dit.

Innkallingen følger som vedlegg til saken.

Generalforsamlingen skal fastsette styrets årsberetning for 2023, årsregnskap med noter for 2023, herunder resultatregnskap og balanse, samt disposisjon av årsresultatet. Det skal også fastsettes styrehonorar og revisjonshonorar, samt valg av revisor. Videre er det punkt om kostnadsdeling for 2024 og 2025.

I tråd med Kommunelovens §23-6, 4. ledd, er kopi av innkallingen sendt kontrollutvalgets medlemmer samt Viken kontrollutvalgssekretariat IKS; slik at kontrollutvalget er varslet om møtet. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

2. Bakgrunn for saken

Asker kommune har den 17.04.2024 mottatt innkalling til generalforsamling 1-2024 for selskapet E134 Haukelivegen AS. Generalforsamling er berammet til torsdag den 5. juni 2024 kl. 10:30 – 13:30 på Clarion Collection Hotel i Kongsberg.

Styret opplyser at E134 Haukelivegen AS vart stifta 10. januar 2001 under namnet Haukelivegen AS og har vore i vanleg drift etterpå. Selskapet endra namn i 2013 til E134 Haukelivegen AS, samtidig som føremålet blei utvida til å omfatte RV23.

Føremålsparagrafen er etter siste endringar slik:

Selskapet har som føremål å arbeide for utbygging og standardheving av transportkorridoren E134 Karmøy-Frogn, RV36 Seljord-E18 og sambandet E134-Bergen. I tillegg kan selskapet arbeide for å fremje interessene til viktige sidegreiner til denne transportkorridoren når dette styrker arbeidet for korridoren. Selskapet kan ta initiativ til å opprette finansieringsselskap og utbyggingsselskap. Selskapet har høve til å delta i og/eller arbeide saman med andre selskap med tilsvarande føremål. Selskapet står elles fritt til å setje i verk tiltak og bruke dei verkemiddel som er tilgjengeleg og aktuelle for å fremje føremålet til selskapet.

Overskot/underskot skal disponerast etter norske lover og vedtekter. Selskapet skal ikkje betale utbyte.

I henhold til aksjeloven skal selskapet hvert år innen 30. juni avholde generalforsamling. Selskapets vedtekter har fastsatt at innkalling til ordinær generalforsamling skal skje med minst en måneds skriftlig varsel til aksjonærene.

3. Saksopplysninger

Kommunedirektøren henviser til vedlagte innkalling med dagsorden samt utarbeidet oversikt over nøkkeltall; og har følgende merknader:

3.1 Valg av revisor til selskapet

Som sak 5 skal avholdes valg av revisor. Ifølge innkallingen foreslår styret som vedtak å innstille på gjenvalg av revisor og godkjenning av godtgjøring i 2024 etter regning.

Selskapets revisor har vært Ullensvang Revisjon AS (som tidligere har skiftet navn fra Odda Revisjon AS) hvor statsautorisert revisor Elin Bye den 7. april 2024 har signert uavhengig revisors beretning.

Kommunedirektøren har de siste årene bemerket at revisjonstjenestene ikke har vært ute på anbud, som forutsatt i Eiermeldingen til Asker kommune. Heller ikke i år er det opplyst om det har vært planlagt, eller planlegges, å ha revisjonstjenester ute på anbud. Generalforsamlingen burde ta stilling til om selskapets administrasjon burde anmodes om å gjennomføre en prosess med tilbudsinnhenting for valg av ny revisor eller opplyse om hvorfor en slik prosess ikke gjennomføres.

3.2 Valg av nytt styre

Som sak 10 skal avholdes valg av nytt styre.

Det er ikke vedlagt forslag fra valgkomitéen til personer som foreslås valg til det nye styret, men dette vil ifølge innkallingen ettersendes.

3.3 Styreansvarsforsikring

Som sak 6 skal generalforsamlingen fastsette godtgjørelse til styret.

Kommunedirektøren forutsetter at selskapet har tegnet styreansvarsforsikring, men opplysning om dette fremkommer ikke av årsregnskapet.

3.4 Kostnadsfordeling

Som sak 7 skal fremlegges forslag til kostnadsfordeling for 2024 og 2025.

Selskapet mottar tilskudd i form av kostnadsfordeling fra sine aksjonærer.

For Asker kommune utgjør kostnadsdelingen kr. 67 500,- for 2024 og kr. 71 000,- for 2025.

Kommunedirektøren forutsetter at kostnadsfordelingen for 2024 med kr. 67 500,- og for 2025 med kr. 71 000,- hensyntas i handlingsprogrammet.

3.5 Etter de formelle sakene:

Etter de formelle sakene vil utbyggingsdirektør Kjell Inge Davik i Statens Vegvesen holde innledning om de ulike prosjektene på E134. I tillegg er flere næringsaktører invitert til å holde innlegg.

4. Kommunedirektørens vurdering

E134 Haukelivegen AS arbeider for utbygging og standardheving av transportkorridoren E134 Karmøy-Frogn, RV36 Seljord-E18 og sambandet E134-Bergen. I tillegg kan selskapet arbeide for å fremme interessene til viktige sidegreiner til denne transportkorridoren når dette styrker arbeidet for korridoren. Selskapet kan ta initiativ til å opprette finansieringsselskap og utbyggingssselskap. Selskapet har høve til å delta i og/eller arbeide sammen med andre selskap med

tilsvarende formål. Selskapet står ellers fritt til å sette i verk tiltak og bruke de virkemidler som er tilgjengelig og aktuelle for å fremme formålet til selskapet.

For Asker kommune er det spesielt viktig ved å sikre en god ferdsel og korridor langs E134 fra Lier i vest til Frogn i øst (tidligere RV23). Dette har spesielt relevans i forhold til FN's bærekraftsmål hvor selskapet dekker de to bærekraftsmålene knyttet til innovasjon og infrastruktur samt samarbeid for å nå målene.

Avholdelse av generalforsamling i selskapet kan i seg selv ikke anses å ha noen relevans for de tre bærekraftsdimensjonene FNs bærekraftsmål – miljø, økonomi og sosiale forhold.

Økonomisk konsekvens:

Kostnadsfordeling hvor Asker kommune må innbetale kr. 67 500,- i 2024 og kr. 71 000,- i 2025.

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

5. Konklusjon

Ut over det som er opplyst i saksfremlegget med tilhørende vedlegg har Kommunedirektøren ingen øvrige merknader til sakene på dagsorden.

Kommunedirektøren forutsetter at kostnadsfordelingen for 2024 med kr. 67 500,- og for 2025 med kr. 71 000,- hensyntas i handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren anbefaler at formannskapet som Asker kommunes eierutvalg tar innkalling til generalforsamling i E134 Haukelivegen AS den 05.06.2024 til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Innkalling til generalforsamling E134 AS - onsdag 5 juni 2024
Komplette sakspapir til GF 5 juni 2024 versjon 17 april
Nøkkeltall - E134 Haukelivegen AS

Saksprotokoll

Arivsak
24/05651

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
21.05.2024 67/24

E134 Haukelivegen AS - Innkalling til generalforsamling 5. juni 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 67/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i E134 Haukelivegen AS den 5. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Asker kommune vedtar kostnadsdeling med kr 67 500,- for 2024 og kr 71 000,- for 2025 som må inkorporeres i Asker kommunes handlingsprogram.

Til eigarane!

Eg syner til tidlegare varsling om tidspkt for ordinær generalforsamling i selskapet vårt på Kongsberg. Som tidlegare år så vert GF eit hybridmøte

Vedlagt er sakspapira til møtet. Innstilling frå valkomiteen vil verta ettersendt 1-2 veker før møtet.

Innkalling til generalforsamling 2024.

Det vert kalla inn til generalforsamling i selskapet:

Dato: **onsdag 5.juni 2024**

Kl.slett: 10.30- 13.30 (Vi startar med lett servering)

Stad: Clarion Collection hotel, Kongsberg + digitalt
(adresse: Sildetomta 2-4, Kongsberg)

Utbyggingsdirektør Kjell Inge Davik i Statens Vegvesen vil halde innleiing om dei ulil på E134. I tillegg er fleire næringsaktørar invitert til å halde innlegg.

[Påmelding innan torsdag 30.mai 2024 – meld frå om du/de deltek fysisk eller digita](#)

Med vennleg helsing

E134 Haukelivegen AS

Pål Kårbø, dagleg leiar

Mob 934 29063; pk@134.no

www.haukelivegen.no;

Frekhaug, 17.april 2024

Til aksjonærane i selskapet

Innkalling til generalforsamling 2024.

Det vert kalla inn til generalforsamling i selskapet:

Dato: **onsdag 5.juni 2024**
Kl.slett: 10.30- 13.30 (Vi startar med lett servering)
Stad: Clarion Collection hotel, Kongsberg + digitalt
(adresse: Sildetomta 2-4, Kongsberg)

Sakliste.

1. Godkjenning av fullmakter og innkalling
2. Val av møteleiar
3. Val av 2 aksjonærer til å underteikne møteprotokollen
4. Godkjenning av årsmelding og årsrekneskap
5. Val av revisor og godkjenning av godtgjering
6. Godtgjering til styret
7. Kostnadsdeling for 2025
8. Val av styre, styreleiar, nestleiar og valkomité inkl varamedlemmer

Utbyggingsdirektør Kjell Inge Davik i Statens Vegvesen vil halde innleiing om dei ulike prosjekta på E134. I tillegg er fleire næringsaktørar invitert til å halde innlegg.

[Påmelding innan torsdag 30.mai 2024 – meld frå om du/de deltek fysisk eller digitalt](#)

Vel møtt!

Med vennleg helsing
E134 Haukelivegen AS
for Roald Aga Haug, styreleiar

Pål Kårbø, dagleg leiar

Vedlegg: Saksdokument til sak 4 samt selskapet sine vedtekter.

Kopi av sendinga til styremedlemer, varamedlemer, revisor og rekneskapsfører

Generalforsamlinga i E134 Haukelivegen AS 05.06.2024

Sak 4. Godkjenning av årsmelding og årsrekneskap (sjå vedlegg)

Årsmelding og rekneskap inkl revisors melding, er lagt ved saksdokumenta slik dei blei vedtatt av styret i møte 4.april 2024

Framlegg til vedtak:

Generalforsamlinga 2024 godkjenner årsmelding og årsrekneskap for 2023, under dette disponering av underskot.

Sak 5. Val av revisor og godkjenning av godtgjering.

Styret innstiller på attval av revisor og godkjenning av godtgjering i 2024.

Framlegg til vedtak:

- a) Generalforsamlinga vél Ullensvang Revisjon AS som selskapet sin revisor.
- b) Generalforsamlinga godkjenner honoraret til revisor for 2024 etter rekning.

Sak 6 - godtgjering til styret.

Noverande satsar er slik:

Generalforsamlinga 2023 vedtek følgjande godtgjering til styret **for det komande året:**

1. Styreleiar: Fast del på 12.000 kr + 2.500 kr pr. møte.
2. For andre: 2.500 kr pr. møte.
3. For tapt arbeidsforteneste: 300 kr/t inntil 2.500 kr pr. møte

Framlegg til vedtak (innstilling frå valkomitèen):

Generalforsamlinga 2024 vedtek følgjande godtgjering til styret **for det komande året:**

4. Styreleiar: Fast del på 12.000 kr + 2.500 kr pr. møte.
5. For andre: 2.500 kr pr. møte.
6. For tapt arbeidsforteneste: 300 kr/t inntil 2.500 kr pr. møte

Sak 7 - kostnadsdeling for 2025

Framlegg til vedtak:

I tråd med drøftinga rundt selskapet sin økonomiplan 2022-25, vert det lagt til grunn endring i kostnadsdeling frå 2024 til 2025 som nedanfor:

Navn	2024	2025
Rogaland Fylkeskommune	125 000	131 500
Vestland fylkeskommune	125 000	131 500
Vestfold og Telemark Fylkeskommune	125 000	131 500
Viken Fylkeskommune	125 000	131 500
Haugesund kommune	67 500	71 000
Sauda kommune	39 000	41 000
Karmøy kommune	67 500	71 000
Tysvær kommune	48 000	50 500
Vindafjord kommune	44 500	47 000
Suldal kommune	37 500	39 500
Ullensvang kommune	48 000	50 500
Stord kommune	58 500	61 500
Bømlo kommune	48 000	50 500
Etne kommune	37 500	39 500
Sveio kommune	41 000	43 500
Kvinnherad kommune	51 500	54 500
Bjørnafjorden kommune	67 500	71 000
Kvam herad	44 500	47 000
Vinje kommune	37 500	39 500
Tokke kommune	35 500	37 500
Seljord kommune	37 500	39 500
Hjartdal kommune	34 000	36 000
Midt-Telemark kommune	46 000	48 300
Kviteseid kommune	35 500	37 500
Tinn kommune	41 000	43 500
Nome kommune	41 000	43 500
Kongsberg kommune	67 500	71 000
Notodden kommune	50 000	52 500
Drammen kommune	67 500	71 000
Lier kommune	67 500	71 000
Asker kommune	67 500	71 000
Fyresdal kommune	34 000	36 000
Bamble kommune	51 500	54 500
Porsgrunn kommune	67 500	71 000
Skien kommune	67 500	71 000
Bokn kommune	34 000	36 000
Samnanger kommune	35 500	37 500
Bykle kommune	34 000	36 000
Vest-Telemark Kraftlag Holding AS	14 500	15 500
Tide ASA	14 500	15 500
Telemark Bilruter AS	14 500	15 500
SD Cappelen ANS	14 500	15 500
Fatland Ølen AS	14 500	15 500
Notodden Utvikling AS	14 500	15 500
Vest-Telemark Næringsbygg	14 500	15 500
Haugaland Næringspark	14 500	15 500
SUM	2 268 488	2 391 800

Tilsvarende for nye aksjonærer avhengig av type aksjonær.

Sak 8 – Val av styre, styreleiar, nestleiar og valkomitè inkl varamedlemmer

Valnemnda si innstilling vert ettersendt i forkant av møtet

E134 HAUKELIVEGEN AS

Organisasjonsnummer 982 420 857

ÅRSMELDING FOR 2023

INNLEIING

E134 Haukelivegen AS vart stifta 10. januar 2001 under namnet Haukelivegen AS og har vore i vanleg drift etterpå. Selskapet endra namn i 2013 til E134 Haukelivegen AS, samtidig som føremålet blei utvida til å omfatte RV23.

Føremålsparagrafen er etter siste endringar slik:

Selskapet har som føremål å arbeide for utbygging og standardheving av transportkorridoren E134 Karmøy-Frogn, RV36 Seljord-E18 og sambandet E134-Bergen. I tillegg kan selskapet arbeide for å fremje interessene til viktige sidegreiner til denne transportkorridoren når dette styrker arbeidet for korridoren. Selskapet kan ta initiativ til å opprette finansieringsselskap og utbyggingsselskap. Selskapet har høve til å delta i og/eller arbeide saman med andre selskap med tilsvarande føremål. Selskapet står elles fritt til å setje i verk tiltak og bruke dei verkemiddel som er tilgjengeleg og aktuelle for å fremje føremålet til selskapet.

Overskot/underskot skal disponerast etter norske lover og vedtekter. Selskapet skal ikkje betale utbytte.

ARBEIDET I 2023

Det vart i 2023 halde 4 styremøter, der ein handsama totalt 24 saker.

NTP 2025-36

Regjeringa har som kjent varsla framlegging av ny NTP 1 år før tida, dvs våren 2024.

Gjennom 2023 så kom det fleire innspelsdokument m.a. frå Statens Vegvesen. I alle desse kom dei fleste E134 prosjekta (med unntak av E134 Bakka – Solheim) godt ut.

Statens Vegvesen sin prioriteringsliste

1. **E134 Oslofjordforbindelsen trinn 2**
2. **E134 Røldal-Seljestad**
3. E6 Megården-Mørsvikbotn
4. E16 Hylland-Slæen
5. **E134 Saggrenda-Elgsjø**
6. E45 Kløfta
7. E16 Arna-Stanghelle
8. E39 Ådland-Svegatjørn
9. E39 Ålesund-Molde
10. **E134 Dagslett-E18 (Viker)**

Kilde: Vegvesen.no, mai 2023

4 av 10 store veiprojekt ligger på vår vei.
E134 Haukeli er best for flest!

Vi var spente ved framlegginga av revidert i mai om det ville verta varsla oppstart av dei to høgast prioriterte prosjekta

1) E134 Oslofjordforbindelsen – trinn 2 og 2) E134 Røldal-Seljestad.

Diverre kom det ikkje noko oppstart i revidert, men desto større var gleda då regjeringa i slutten av august varsla at begge desse prosjekta ville få midlar til byggestart i statsbudsjettet for 2024.

Gjennom året hadde vi særleg to større aksjonar/politiske markeringar i samarbeid med Norges Lastebileigarforbund (NLF) og lokale næringsforeningar :

- 29.april – stor kolonne frå Seljestad til Liamyrane med over 100 store og små køyretøy.

- 29.august – 1 kolonne frå aust gjennom Oslofjordtunnelen til Røyken næringspark og 2 kolonnar frå vest, den eine frå Vestfold og den andre frå Lierstranda. Begge desse enda også opp til fellesmøte i Røyken næringspark. På denne markeringa var det også over 100 køyretøy.

Synleg på digitale og fysiske kanalar

I 2023 har vi vist frem Haukelivegen på mange steder, og aktivt oppsøkt andre arrangement samtidig som vi har planlagt våre egne. I tillegg har vi oppdatert Facebooksida vår, Haukelivegen AS, kvar veke.

Aktiviteten har vore stor, og interessa er stor frå publikum. I den digitale satsinga har det vore tett samarbeid med Luddikom v/Mathilde Pettersen.

Reiseverksemd :

Det har vore gjennomført følgjande reiser/deltaking på konferansar:

Januar: Deltaking på dei ulike NHO-regionane sine samlingar i Oslo, kvelden før NHO sin årskonferanse. Deltaking på NLF sin nasjonale transportkonferanse på Holmen Fjordhotell.

Februar: Deltaking på Vest-Telemarkkonferansen i Vrådal og Vestlandskonferansen i Bergen. Møte med Bjørnafjorden kommune. Møte med byrådsleiar i Bergen. Møte med SVV vedr Bakka- Solheim, samt møte med 10 ulike formannskap samla i Aksdal.

Mars: E39 konferanse i Førde. Frokostmøte på Bø Hotell i Telemark. Busstur med samferdselsminister frå Aksdal til Etne. Møter på Stortinget. NHO Vestlandet sin regionale årskonferanse. KVVU-arm til Bergen møter.

April: Deltaking årskonferanse RV13 Fjordvegen. Konvoi frå Seljestad til Liamyrane.

Mai: 1.mai arr i Odda. Møte i Skien i regi av Vestfold og Telemark f.kommune. Møte Stord Næringsråd, Høringsmøter NTP. Haugalandskonferansen, GF i Haugesund og Akسدalkonferansen.

Juni: Generalforsamling i Vrådal. Møte på Stortinget og middag i regi av NHO Vestlandet. Synfaring med samferdselsminister langs E134 og RV13.

August: Etnemarknaden, reise og deltaking Arendalsveka. Konvoi til støtte for Oslofjordforbindelsen -trinn 2. Samferdselsdebattar i Odda og Etne. Besøk Samnanger formannskap.

September: Møte NHO «Samferselsløftet». NLF Transport – og logistikkonferanse.

Oktober: Møte og besøk hjå nye ordførarar på Haugalandet og Sunnhordland. Konferanse «Det nye Vestlandet».

November: E134 konferanse på Notodden. Besøk Kvam næringsråd. Deltaking på Hardangerkonferansen. Folkemøter vedr E39 og presentasjon av Rof-fast analysen.

Desember: Julefrokost i regi av Haugesunds Næringsforening.

Møtepunkt med politikarar

Vi har gjennom 2023 hatt tett kontakt opp mot sentrale politikarar på Stortinget og primært dei som er medlemmer i Transport- og kommunikasjonskomitéen.

Mange av desse har vi møtt både på Stortinget og på dei ulike konferansane vi har vore tilstades på. Fleire av dei har hatt kontakt med dagleg leiar undervegs i året.

Utover dette har det også vore gode møtepunkt opp mot:

- Statens Vegvesen
- Regionråd (Kongsbergregionen, Vest-telemarkrådet, Hardangerrådet, Haugaland Vekst og Samarbeidsrådet i Sunnhordland)

- Nærings-organisasjonar som NHO, NLF, Fikse næringsforening og Næringsforeningen Haugalandet, NAF m.m.

Arrangement og konferansar

Selskapet har i 2023 vore med og arrangert to vegkonferansar med brei og god deltaking, i tillegg var vi til stades på Arendalsveka:

- **AKSDALKONFERANSEN 2023:**
Denne vart i 2023 erstatta med besøk og busstur i lag med samferdselsministeren frå Akسدal til Etne.
- **ARENDAISVEKA :** I samarbeid med Hordalandsdiagonalen AS hadde vi stand på Arendalsveka. Her delte vi ut moreller frå Hardanger, og fekk svært mange gode og nyttige møtepunkt. Denne deltakinga vart finansiert av prosjektmidlar frå Sparebankstiftinga Hardanger.
- **E134 - VEGKONFERANSE:** 30.november i Notodden i samarbeid med Vest-telemarkrådet, Kongsbergregionen, NLF, NHO Vestfold og Telemark samt Vegforum øst-vest.

Anna

Av formelle/praktiske saker styret og administrasjon har arbeidd med, er:

- Arbeidsplanar og budsjett
- Strategisk tilnærming i påverknadsarbeidet fram mot NTP 2025-36
- Avvikling av hybrid generalforsamling 2.juni 2023
- Løpande økonomirapportering og plassering av bankinnskot

STYRE OG ADMINISTRASJON

Styre 2022-2024	Varamedlemer 2022-2024
Roald Aga Haug, ordfører i Ullensvang, styreleiar	1. Leif Malvin Knutsen, Næringslivet
Edvard Mæland, nestleiar Vestfold og Telemark FK	2. Bjørg Tveito Lundefaret, Nome kommune
Jon Rikard Kleven, Vinje kommune	3. Anne Nora Oma Dahle, Vestfold og Telemark FK
Arve Helle, Vestland FK	4. Ragnfrid Sønstabø, Bømlo kommune
Arne Bergsvåg, Rogaland FK	5. Siri Blickfeldt Dyrland, Midt-Telemark kommune
Lene Conradi, Asker kommune	6. Petter Ellefsen, Næringslivet
Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim Etne kommune	7. Siri Klokkestuen, Etne kommune
Ruth Grete Ø. Eriksen, Sveio kommune	8. Vilde Ingeborg H. Håvardrud, Kongsberg kommune
Bengt Halvard Odden, Hjartdal kommune	9. Eivind Tokheim, Ullensvang kommune
Benedicte Sebjørnsen, næringslivet,	10. Ole Johan Vierdal, Vindafjord kommune

Valkomit 

Gry Fuglestveit (Notodden, leiar), Anne Aasmundtveit (Kviteseid/næring), Torgeir N ess (Kvam), Jarle Nilsen (Karmøy) og Siri B Dyrland (Midt-Telemark).

Styrehonorar

Styrehonorar er utbetalt i samsvar med generalforsamlingsvedtak.

AKSJON ERFORHOLD

Selskapet har ved årsskiftet ein aksjekapital på kr. 460.000, fordelt på 46 aksjonærar. Haugaland Næringspark AS kom inn som ny eigar og kjøpte 10 aksjar hjå Midt-Telemark Næringsutvikling AS. Aksjekapitalen er fullt innbetalt.

Aksjon rane og aksjefordeling pr. 31.12.2023

Rogaland Fylkeskommune	10	Kvinnherad kommune	10	Asker kommune	10
Haugesund kommune	10	Vestfold og Telemark Fylkeskommune	10	Bykle kommune	10
Sauda kommune	10	Vinje kommune	10	Fyresdal kommune	10
Karmøy kommune	10	Tokke kommune	10	Bamble kommune	10
Tysvær kommune	10	Seljord kommune	10	Porsgrunn kommune	10
Vindafjord kommune	10	Hjartdal kommune	10	Skien kommune	10
Suldal kommune	10	Midt-Telemark kommune	10	Vest-Telemark Kraftlag Holding AS	10
Vestland fylkeskommune	10	Kviteseid kommune	10	Tide ASA	10
Stord kommune	10	Notodden kommune	10	Notodden Utvikling AS	10
Bømlo kommune	10	Nom� kommune	10	Telemark Bilruiter AS	10
Etne kommune	10	Tinn kommune	10	SD Cappelen ANS	10
Sveio kommune	10	Viken fylkeskommune	10	Haugaland Næringspark	10
Bjørnafjorden kommune	10	Kongsberg kommune	10	Fatland �len AS	10
Kvam herad	10	Drammen kommune	10	Vest-Telemark Næringsbygg AS	10
Ullensvang kommune	10	Lier kommune	10	SUM	460
Bokn kommune	10	Samnanger kommune	10		

RESULTAT FRÅ DIGITAL SATSING

Oppsummering

E134 Haukelivegen AS vart i 2023 ein av topp to største Facebook-sider med fokus på veg i Norge. Vi er derfor svært etablert blant mange i målgruppene våre. Vi har mange som engasjerer seg i innhaldet vi produserer og vi ser direkte effekt av aktiviteten i møte med politikare og andre interessentar. Denne plattformen er svært viktig i arbeidet vårt.

Resultat

Her er nokre gode resultatane frå arbeidet vårt i 2023:

- Auka følgjarar på sida frå 6255 (01.01.23) til 6460 (31.12.23)
- Vi hadde ein rekkevidde på ca 130 000 i 2023. Det er en nedgang frå tidlegare år, men vi har også hatt litt mindre aktivitet i året som har gått.
- Vi har treft målgruppa vår i svært stor grad. Både når det gjeld alder, kjønn og geografi. Per no når vi 70% menn og 30% kvinner. Alderen ligg frå 35 og oppover. Vi treffer flest frå Vestlandet og Rogaland, men andre deler av landet tittar meir og meir innom.
- Politikare og andre interessentar brukar innholdet vårt frå Facebook direkte og engasjerer seg også i innhaldet.

Vi har hatt ei noko mindre aktiv tilnærming til sosiale medier i 2023 med mål om et innlegg i veka. Nedanfor er nokre av resultatane pr 31. desember 2023 synleggjort.

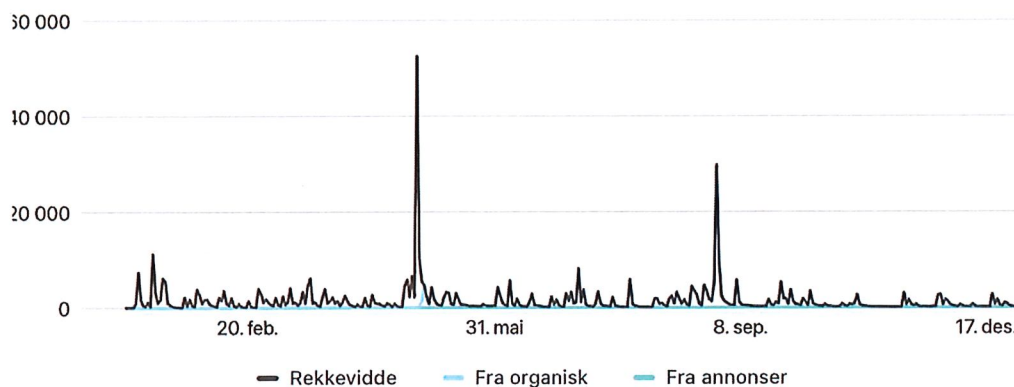
Resultat

Rekkevidde ⓘ
130,4 k ↑ 1,7 %

Innholdssamhandlinger ⓘ
21,1 k ↑ 250,7 %

Følgere ⓘ
 Totalt
6,6 k

Lenkeklikk ⓘ
3,2 k ↑ 3,4 %

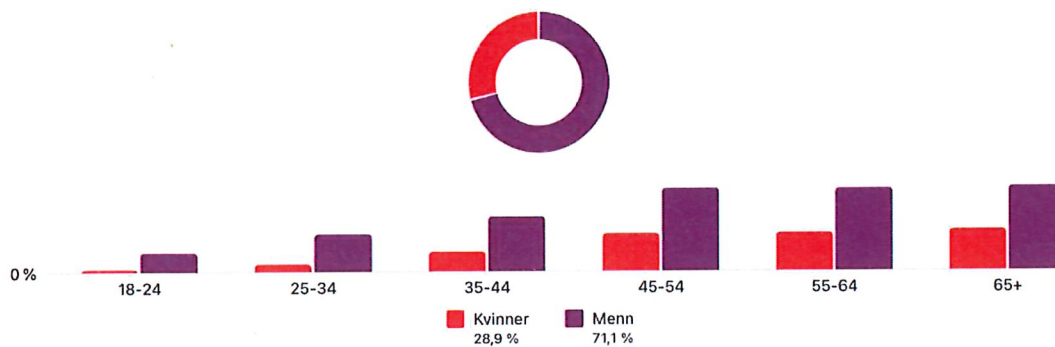

Penneo Dokumentnøkkel: L5T2L-4T5KP-E2B13-JYXTC-HC078-LOK11

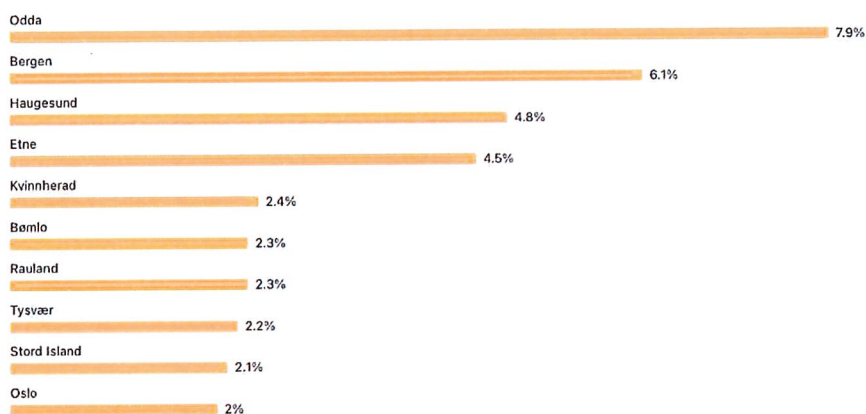
Facebook-følgere ①

6 599

Alder og kjønn ①

Byer på topp

Tilgjengelegheita vår blant publikum er fortsatt svært god: Utan å annonsere treff vi godt takka være talet liker på FB-sida samt delingslysten til følgjarane våre. Hvis nokon liker et innlegg er vi også flinke til å invitere dei til å like sida vår. Det har stor effekt.

Frå Statens vegvesen sine supersider om dei ulike prosjekta.

Prosjekt: E134 Oslofjordforbindelsen, byggetrinn 2

NTP 2025-2036. Prioriteringsoppdraget. Utgitt 03.10.2023

Vei

Kort beskrivelse av prosjektet og mål

Dagens situasjon E134 Oslofjordforbindelsen byggetrinn 1 ble åpnet i juni 2000 og er en alternativ veiforbindelse utanom Oslo mellom E6 og E18 i tidligere Akershus og Buskerud. Strekningen er en to-feltsvei med 3 ett-løps tunneler, der Oslofjordtunnelen er den lengste med 7,3 km. Oslofjordtunnelen er en undersjøisk tunnel med ekstra felt i stigningene. Ved stengning av Oslofjordtunnelen er omkjøring via Oslo eller ferje Moss-Horten. For Frogn- og Vassumtunnelen er det omkjøringsmuligheter på lokalveinettet. ÅDT i Oslofjordtunnelen er 10 400, i Frogn og Vassumtunnelen 14 600.

Tiltaksutførelse Oppfylle krav i tunnelsikkerhetsforskriften om rømningsveier for Oslofjord- og Frogn-tunnelen. Dette ivaretar også forutsetningen fra byggetrinn 1 om at utbygging av strekningen skal skje i takt med trafikkutviklingen. Det har vært flere alvorlige hendelser i tunnelen, samtidig som tunnelen svært ofte må stenge av andre grunner.

Om prosjektet Prosjektet består i å utvide eksisterende E134 mellom Verpen og Vassum fra 2 til 4 felt. Det bygges nytt løp i Oslofjord- og Frogn-tunnelen med tverrforbindelser for hver 250 meter, slik at det ene løpet kan benyttes som rømningsvei ved hendelser i det andre.

[Vil du vite mer?](https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/prosjekt/oslofjordforbindelsen/)
https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/prosjekt/oslofjordforbindelsen/

Fakta

Strekning: E134
Kommuner: Frogn og Asker
Fylker: Viken
Omfang: 14 km vei
Planstatus: Vedtatt reguleringsplan
Finansiering: 68% bompengandelen

NTP: Omtalt i NTP 18-29 og NTP 22-33

Samfunns mål:

- Redusere samfunnets belastning på grunn av redusert fremkommelighet på E134 som en følge av hendelser i Oslofjordtunnelen

Effekt mål

- Økt fremkommelighet på E134
- Økt sikkerhet for trafikantene på E134

Reisetidsreduksjon:

- 1,6 min for lette kjøretøyer
- 1,4 min for tunge kjøretøyer

Avhengighet av andre tiltak: Ikke relevant for dette prosjektet

Hovedresultater

Netto nåverdi (mill. NOK)				Netto nytte per budsjettkrone	Netto nytte per kostnadskrone	Samlet vurdering av prissatte og ikke-prissatte virkninger
Roforsebane	Klimabane 2	Sansynlig bane	Høy bel. vekst			
-4 403	-4 312	-3 068	-3 931	-1,1	-0,7	Ikke samfunnsøkonomisk lønnsomt

Delresultater

Prissatte virkninger		Nåverdi [mill. NOK]		Investeringskostnader	
Trafikant- og transportbruker nytte	-190			(udiskontert, inkl. mva) [mill. NOK]	
Operatør nytte	157			P50	7 063
Det offentlige	-3 864			Forventningsverdi	7 096
Samfunnet for øvrig	-505			P85	8 072

Ikke-prissatte virkninger (ikke nødvendigvis sammenlignbare på tvers av transportformene)

Samlet vurdering	Prosjektet omfatter utvidelse av eksisterende vei fra 2- til 4 felt. Dette gir generelt mindre virkninger på ikke-prissatte konsekvenser enn bygging av vei i ny trase. Konsekvensen for kulturminner er vurdert mest negativt, dette gjelder normale funn i form av bosetningsspor, kokegroper, veganlegg, rydningsrøyslokalitet. Alle kulturminner er pr. i dag utgravd og frigitt.									
	Landskapsbilde	Noe negativ konsekvens	Friluftliv/by- og bygdeliv	Ubetydelig konsekvens	Naturmangfold	Noe negativ konsekvens	Kulturarv	Middels negativ konsekvens	Naturressurser	Ubetydelig konsekvens
[Virkning 6]			[Virkning 7]		[Virkning 8]		[Virkning 9]		[Virkning 10]	

Klimavirkninger

	Endring CO ₂ e-utslipp, hele analyseperioden [1000 tonn CO ₂ e]		Endring CO ₂ e-utslipp, Transport drift- og vedl. [1000 tonn CO ₂ e drektutslipp, åpningsåret]	Natur, ulykker og fordelingsvirkninger		
	Direkte	Indirekte		Verdifulle naturområde	Netto dekar inngrep i All natur	Dyrketmark
Anleggsfasen	23	98	-2,1	5	275	27
Arealbruks endringer	1	0	NNV-følsomhet for karbonpris [mil. NOK]	Endring i antall drepte og hardt skadde, åpningsåret		
Drift og vedlikehold	0	-5		-0,64		
Endret trafikkomfang	-13	105	Lav bane	Regional fordeling: Prosjekt i distriktsnorge		
Totalt	11	197	Standard	Grupper som opplever vesentlig forverring?		
I det norske Klimaregnskapet	11	81	Høy bane	-		

Sentrale forutsetninger: Prissatte virkninger i 2024-kroner, 75 års levetid og 75 års analyseperiode.

Grønne tall = Positivt for samfunnet; Røde tall = negativt for samfunnet.

Penneo Dokumentnr: L5721-4753P-E2B3-JXTC-HC078-LOK1

side 12 av 17

Prosjekt: E134 Røldal-Seljestad

NTP 2025-2036. Prioriteringsoppdraget. Utløst: 03.10.2023

Kort beskrivelse av prosjektet og mål

Dagens situasjon: Dagens vei er ofte stengt vinterstid, da sterk stigning og skarpe svinger fører til at store kjøretøyer setter seg fast og hindrer annen trafikk. Dagens tunneler oppfyller ikke tunnelsikkerhetsforskriften. ÅDT i dag er omtrent 2 300 med 16 % tunge kjøretøyer.

Tiltaksutgående behov: Sterk stigning, krappe svinger og tunneler med lav standard gir redusert fremkommelighet, spesielt vinterstid.

Prosjektet: Det skal i hovedsak bygges en ny tunnel på omtrent 12,7 km, i tillegg til tilkopling til dagens vei i overkant 1 km på hver side. Ny vei vil gi 6,4 km innkorting sammenlignet med dagens vei. I tillegg gir ny vei jevnere stigning. **Prosjektet eliminerer 7 skredpunkter og to strekninger som er utsatt for naturfare (snøfokk).**

Vil du vite mer:
<https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/europaveg/e134vagsliseseljestad/roldal--seljestad/>

Samfunns mål:

- Å gi samfunnet en god trafikkåre mellom øst- og vestlandet med trygg fremkommelighet gjennom hele året
- Å redusere tids- og transportkostnader mellom viktige næringsrike deler av vestlandet og sentrale deler av sør- og østlandet.

Effekt mål:

- Reduksjon i kjøretid og kjørekostnader grunnet slakere stigninger, bredere vei, bedre kurvatur og sikt og innkorting av vei
- Ingen stenging grunnet fastkjørte kjøretøyer om vinteren og dermed økt trafiksikkerhet
- Reduksjon i utslipp av klimagasser
- Reduksjon i støypåvirkning

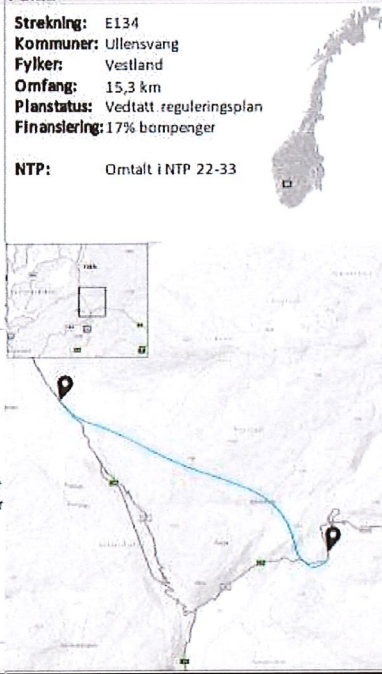
Relsetidsreduksjon:

- 10,3 min. for lette kjøretøyer
- 12,5 min. for tunge kjøretøyer

Fakta

Strekning: E134
Kommuner: Ullensvang
Fylker: Vestland
Omfang: 15,3 km
Planstatus: Vedtatt reguleringsplan
Finansiering: 17% bompenger

NTP: Omtalt i NTP 22-33

Avhengighet av andre tiltak: Ikke relevant for dette prosjektet

Hovedresultater

Netto nåverdi (mill. NOK)				Netto nytte per budsjettkrone	Netto nytte per kostnadskrone	Samlet vurdering av prissatte og ikke-prissatte virkninger
Referansebane	Kirkebane 2	Sarntunngåve	Høy befolkningsvekst			
-1 685	-2 497	-1 780	-1 712	-0,5	-0,4	Ikke samfunnsøkonomisk lønnsomt

Delresultater

Prissatte virkninger	Nåverdi [mill. NOK]		Investeringskostnader	
			(udiskontert, inkl. mva) [mill. NOK]	
Trafikant- og transportbrukernytte	2 517		P50	4 086
Operatørnytte	0		Forventningsverdi	4 136
Det offentlige	-3 581		P85	4 925
Samfunnet for øvrig	-621			

Ikke-prissatte virkninger (ikke nødvendigvis sammenlignbare på tvers av transportformene)

Samlet vurdering	Kultur-arv - kullgroper knyttet til jernproduksjon.			
Landskapsbilde	Noe negativ konsekvens	Friluftliv/by- og bygdeliv	Positiv konsekvens	Naturmangfold
[Virkning 6]		[Virkning 7]		[Virkning 8]
				Kultur-arv
				Noe negativ konsekvens
				Naturressurser
				Noe negativ konsekvens
				[Virkning 9]
				[Virkning 10]

Klimavirkninger				Natur, ulykker og fordelingsvirkninger		
Endring CO ₂ e-utslipp, hele analyseperioden [1000 tonn CO ₂ e]	Direkte Indirekte		Endring CO ₂ e-utslipp, Transport drift og vedl. [1000 tonn CO ₂ e direkteutslipp, åpningsåret]	Verdifullt naturområde	Netto dekar inngrep i	
					All natur	Dyrketmark
Antleggsfasen	21	64	-2,4	386	89	16
Arealbruksendringer	12	0	NNV følsomhet for karbonpris [mill. NOK]	Endring i antall dreple og hardt skadde, åpningsåret		
Drift og vedlikehold	0	37		-0,07	Regional fordeling: Grupper som opplever vesentlig forverring?	
Endret trafikkmfang	-109	-95	Lav bane	-1 700		
Totalt	-76	7	Standard	-1 685		
<i>I det norske klimaregnskapet</i>	<i>-76</i>	<i>54</i>	Høy bane	<i>-1 430</i>		

Sentrale forutsetninger: Prissatte virkninger i 2024-kroner, 75 års levetid og 75 års analyseperiode.

Grønne tall = Positivt for samfunnet; Røde tall = negativt for samfunnet.

Prosjekt: E134 Saggrenda-Elgsjø

NTP 2025-2036. Prioriteringsoppdraget.

Kort beskrivelse av prosjektet og mål

Dagens situasjon: Tofeltsvei med stigninger på over 8 %, kombinert med veldig skarpe kurver og få forbikjøringsmuligheter. Strekningen over Meheia er en flaskehals, særlig for tungtransport vinterstid. Dagens vei er ulykkesbelastet (30 personskadeulykker med 3 drepte og 8 hardt skadde i perioden 2012-2021). Årsdøgntrafikken (ÅDT) på dagens vei er 5 300 med 14 % andel tunge kjøretøyer.

Tiltaksutløsende behov: Se beskrivelsen av dagens situasjon

Prosjektet: Parsellen er en naturlig videreføring av E134 Damåsen-Saggrenda som åpnet sommeren 2020. Ny to-/trefeltsvei og fartsgrense 90 km/t (gjeldende reguleringsplan gir mulighet for smal firefelts vei med fartsgrense 110 km/t). Ingen tunneler, men to litt større bruer. Går parallelt med dagens E134, men på motsatt side av vassdraget.

Vil du vite mer:
<https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/europaveg/e134meheia/reguleringsplan/>

Samfunns mål:

- Effektiv og trafikk sikker vei som del av nasjonal hovedveg øst-vest
- Utvikle Kongsberg-Notodden-området som tettete bo- og arbeidsmarked. Et prosjekt med positiv netto nytte

Effekt mål:

- Unngå stengt vei pga. ikke planlagte hendelser
- 5,5 minutter kortere reisetid på strekningen
- Redusert sannsynlighet for møteulykker og alvorlige utforkjøringsulykker
- Reduserte bedriftsøkonomiske transportkostnader for næringslivet

Reisetidsreduksjon:

- 3,8 min. for lette kjøretøyer
- 3,4 min. for tunge kjøretøyer

Avhengighet av andre tiltak: Ikke relevant for dette prosjektet

Vei

Utfyll: 03.10.2023

Fakta

Strækning: E134

Kommuner: Kongsberg, Notodder

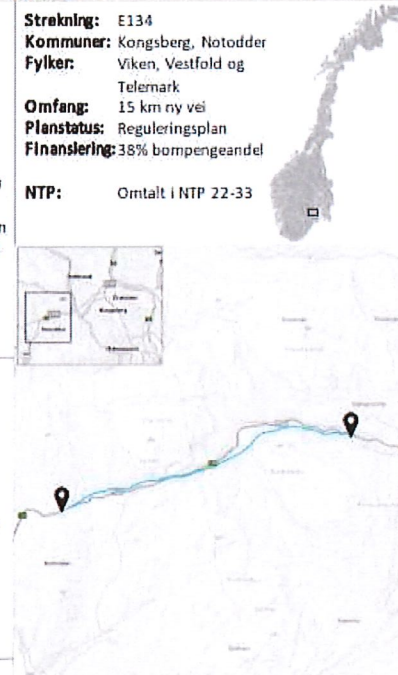
Fylker: Viken, Vestfold og Telemark

Omfang: 15 km ny vei

Planstatus: Reguleringsplan

Finansiering: 38% bompengandelen

NTP: Omtalt i NTP 22-33

Hovedresultater

Netto nåverdi (mill. NOK)				Netto nytte per budsjettkrone	Netto nytte per kostnadskrone	Samlet vurdering av prissatte og ikke-prissatte virkninger
Referansebane	Klimabane 2	Sannsynlig	bane	Høy bet vekst		
-445	-806	-526	-445	-0,4	-0,2	Ikke samfunnsøkonomisk lønnsomt

Delresultater

Prissatte virkninger	Nåverdi [mill. NOK]	Investeringskostnader
Trafikant- og transportbrukermytte	687	(udiskontert inkl. mva) [mill. NOK]
Operatørmytte	0	P50 2 928
Det offentlige	-1 095	Forventningsverdi 2 963
Samfunnet for øvrig	-38	P85 3 430

Ikke-prissatte virkninger (ikke nødvendigvis sammenlignbare på tvers av transportformene)

Samlet vurdering: De største konfliktene gjelder naturmangfold, spesielt som følge av nærføring til Kjerkebergåsen naturreservat og inngrep i gammel furuskog ved Elgsjø. Det framgår krav til avbøtende tiltak i reguleringsbestemmelsene, blant annet at det skal utarbeides en plan for sikring av arealer med denne skogtypen før anleggsarbeidet kan starte i det aktuelle området.

Landskapsbilde	Middels negativ konsekvens	Friluftliv/by- og bygdelig	Noe negativ konsekvens	Naturmangfold	Stor negativ konsekvens	Kulturarv	Middels negativ konsekvens	Naturressurser	Noe negativ konsekvens
[Virkning 6]		[Virkning 7]		[Virkning 8]		[Virkning 9]		[Virkning 10]	

Klimavirkninger			Natur, ulykker og fordelingsvirkninger			
Endring CO ₂ e-utslipp, hele analyseperioden [1000 tonn CO ₂ e]	Direkte	Indirekte	Endring CO ₂ e-utslipp, Transport, drift- og vedl. [1000 tonn CO ₂ e direkteutslipp, åpningsåret]	Netto dekar inngrep i Verdifullt naturområde	All natur	Dyrket mark
Anleggsfasen	28	46	-0,5	219	880	0
Arealbruksendringer	70	0	NNV-følsomhet for karbonpris [mill. NOK]	Endring i antall drepte og hardt skadde, åpningsåret		
Drift og vedlikehold	0	13		-0,28		
Endret trafikkomfang	-23	29	Lav bane	Regional fordeling: Grupper som opplever vesentlig forverring?		
Totalt	76	88	Standard			
I del norske klimaregnskapet	76	41	Høy bane			

Sentrale forutsetninger: Prissatte virkninger i 2024-kroner. 75 års levetid og 75 års analyseperiode.

Grønne tall = Positivt for samfunnet; Røde tall = negativt for samfunnet.

Prosjekt: E134 Dagslett-E18, Vikar

NTP 2025-2036. Prioriteringsoppdraget. Uttylt 03.10.2023

Kort beskrivelse av prosjektet og mål

Dagens situasjon: Dagens E134 mellom Dagslett og E18 tilfredsstillende ikke gjeldende krav til riksvei med dagens trafikkmengde. Hverken veibredde, kurvatur, avkjørsler, kryssløsninger eller fartsgrense er tilfredsstillende. Lokaltrafikk og gjennomgangstrafikk skaper miljø- og trafikksikkerhetsproblemer for dem som bor langs strekningen.

Tiltaksutgående behov: Se over.

Om prosjektet: Det planlegges ny firefelts vei etter H3-standard, men med fartsgrense 90 km/t.

[Vil du vite mer:](https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/europaveg/e134dagslette18/) <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/europaveg/e134dagslette18/>

Samfunns mål: Strekingen Dagslett - kryss E18 er en viktig del av en nasjonal veikorridor (hovedveiforbindelse mellom E6 i Akershus til Haugesund i Rogaland), samt en viktig regional vei for å kunne avlaste trafikksystemet i Oslo. Prosjektet skal binde sammen hovedveisystemet fra E134 Dagslett - kryss E18 på en god og fremtidsrettet måte med god trafikksikkerhet og kapasitet som ivaretar god trafikkavvikling og forutsigbar fremkommelighet på hovedveisystemet (den nasjonale velen).

- Gi sammenhengende god standard på E134
- Bedret trafikksikkerhet på strekningen
- Gi forutsigbar fremkommelighet på E134

Effekt mål:

- Forutsigbar kjøretid og ingen forsinkelse på E134
- Reduserte transportkostnader
- Ingen møteulykker og ulykkesfrekvensen skal reduseres
- Skadekostnad skal reduseres

Reisetidsreduksjon:

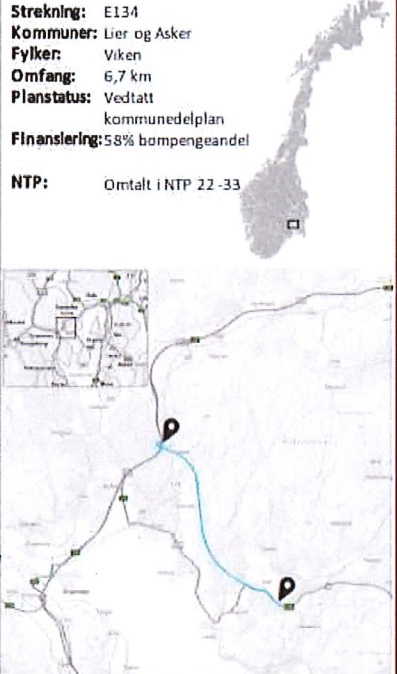
- 4,2 min. for lette kjøretøyer
- 4,4 min. for tunge kjøretøyer

Avhengighet av andre tiltak: Ikke relevant for dette prosjektet

Fakta

Strekning: E134
Kommuner: Lier og Asker
Fylker: Viken
Omfang: 6,7 km
Planstatus: Vedtatt kommunedelplan
Finansiering: 58% bompengandelen

NTP: Omtalt i NTP 22 -33

Hovedresultater

Netto nåverdi (mill. NOK)				Netto nytte per budsjettkrone	Netto nytte per kostnadskrone	Samlet vurdering av prissatte og ikke-prissatte virkninger
Referansebane	Klimabane 2	Sannsynlig	Høy bel.vekst			
-897	-1 893	-1 070	-1 253	-0,3	-0,2	Ikke samfunnsøkonomisk lønnsomt

Delresultater

Prissatte virkninger	Nåverdi [mill. NOK]		Investeringskostnader	
			(udiskontert, inkl. mva) [mill. NOK]	
Trafikant- og transportbrukernytte	2 880		P50	5 995
Operatøرنytte	-62		Forventningsverdi	6 067
Det offentlige	-3 382		P85	7 148
Samfunnet for øvrig	-332			

Ikke-prissatte virkninger (Ikke nødvendigvis sammenlignbare på tvers av transportformene)

Samlet vurdering: Største konflikter er beslag av dyrka mark og naturmangfold knyttet til kryssing av Daueruddalen.

Landskapsbilde	Noe negativ konsekvens	Friluftliv/by- og bygdelev	Positiv konsekvens	Naturmangfold	Middels negativ konsekvens	Kulturarv	Noe negativ konsekvens	Naturressurser	Noe negativ konsekvens
[Virkning 6]		[Virkning 7]		[Virkning 8]		[Virkning 9]		[Virkning 10]	

Klimavirkninger

Endring CO ₂ e-utslipp, hele analyseperioden [1000 tonn CO ₂ e]	Direkte		Indirekte		Endring CO ₂ e-utslipp, Transport drift- og vedl. [1000 tonn CO ₂ e direkteutslipp, åpningsåret]	Netto dekar inngrep i		
						Verdtallt naturområde	All natur	Dyrket mark
Anleggsfasen	8	31			0,7	53	111	80
Arealbruksendringer	13	0						
Drift og vedlikehold	0	19						
Endret trafikkomfang	56	312						
Totalt	77	363						
I det norske klimaregnskapet	77	78						

Natur, ulykker og fordelingsvirkninger

Endring CO ₂ e-utslipp, hele analyseperioden [1000 tonn CO ₂ e]	Direkte		Indirekte		Endring CO ₂ e-utslipp, Transport drift- og vedl. [1000 tonn CO ₂ e direkteutslipp, åpningsåret]	Netto dekar inngrep i		
						Verdtallt naturområde	All natur	Dyrket mark
Anleggsfasen	8	31			0,7	53	111	80
Arealbruksendringer	13	0						
Drift og vedlikehold	0	19						
Endret trafikkomfang	56	312						
Totalt	77	363						
I det norske klimaregnskapet	77	78						

Sentrale forutsetninger: Prissatte virkninger i 2024-kroner. 75 års levetid og 75 års analyseperiode.

Grønne tall = Positivt for samfunnet; Røde tall = negativt for samfunnet.

RAMME/BYGGE-OG PLANAKTIVITETAR

Oppsummering

I tidlegare årsmeldingar har det vore detaljert omtale av rammer/bygge – og planaktivitetar. For nærare informasjon av dette så vil vi peike på Statens Vegvesen si heimeside <https://www.vegvesen.no/vegprosjekter/finn-vegprosjekt/>

Her kan ein søke på E134.

[← Veiprosjekter](#)

Finn veiprosjekter

Her kan du finne informasjon om mange av Statens vegvesens veiprosjekter i Norge.

30 treff

Sorter på veiprojekt

Veiprojekt	Vei	Fase	Kommune	Fylke
E134 Arm til Husøy hamn	E134	Prosjekteringsfase	Karmøy	Rogaland
E134 Bakka-Solheim	E134	Planfase	Vindafjord, Etne	Rogaland, Vestland
E134 Breiland-Høydalsmo	E134	Byggefase	Tokke	Telemark
E134 Bøgrend-Særensrend	E134	Planfase	Vinje	Telemark
E134 Dagslett-E18	E134	Planfase	Asker, Lier	Akershus, Buskerud
E134 Damåsen-Saggrenda	E134	Åpnet	Kongsberg, Øvre Eiker	Buskerud
E134 Espelandssvingane	E134	Åpnet	Vindafjord	Rogaland
E134 Frakkagjerdkrysset	E134	Planfase	Tysvær	Rogaland
E134 Gvammen-Elgsjø	E134	Planfase	Hjartdal, Notodden	Telemark
E134 Gvammen-Vågsli (KVU)	E134	Avsluttet	Vinje, Seiljord, Tokke, Hjartdal, Kviteseid	Telemark

[1](#) [2](#) [3](#) [Neste >](#)

Styret kjenner elles ikkje til forhold av betydning for vurderinga av selskapet si stilling og resultat, og som ikkje kjem fram av rekneskapen. Grunnlaget for framhald av drifta er etter styret sitt syn til stades. Det har etter utløpet av rekneskapsåret ikkje oppstått forhold som etter styret sitt syn har betydning for vurderinga av årsrekneskapen.

Frekhaug, 4.april 2024, (dokumentet er signert elektronisk)

Styret i E134 Haukelivegen AS

Roald Aga Haug
styreleder

Edvard Mæland
nestleder

Arve Helle
styremedlem

Arne Bergsvåg
styremedlem

Ruth Grethe Østebøvik Eriksen
styremedlem

Bengt Halvard Odden
styremedlem

Jon Rikard Kleven
styremedlem

Benedicte Sebjørnsen
styremedlem

Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim
styremedlem

Lene Øistesø Winger Conradi
styremedlem

Pål Kårbø
daglig leder

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Lene Ø Winger Conradi

Styremedlem

Serienummer: 9578-5999-4-1108299

IP: 77.16.xxx.xxx

2024-04-05 07:18:59 UTC

Arne Bergsvåg

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5993-4-3579467

IP: 79.161.xxx.xxx

2024-04-05 07:34:48 UTC

Arve Helle

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5995-4-121890

IP: 185.243.xxx.xxx

2024-04-05 08:16:00 UTC

Pål Kårbø

Daglig leder

Serienummer: UN:NO-9578-5998-4-1130897

IP: 62.97.xxx.xxx

2024-04-05 08:32:21 UTC

Edvard Mæland

Nestleder

Serienummer: UN:NO-9578-5995-4-66196

IP: 77.16.xxx.xxx

2024-04-06 09:18:14 UTC

Benedicte Storstein Sebjørnsen

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5997-4-1657725

IP: 104.28.xxx.xxx

2024-04-07 10:32:47 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: L5TZI-4T5KP-E2B13-JYXTC-HC078-LOK11

Dokumentet er signert digitalt, med Penneo.com. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5993-4-3395278

IP: 79.160.xxx.xxx

2024-04-07 10:33:05 UTC

Ruth Grethe Østebøvik Eriksen

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5992-4-3101991

IP: 46.15.xxx.xxx

2024-04-07 11:36:43 UTC

Bengt Halvard Odden

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5995-4-179389

IP: 185.117.xxx.xxx

2024-04-07 18:40:53 UTC

Jon Rikard Kleven

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5999-4-1866329

IP: 94.139.xxx.xxx

2024-04-08 08:45:49 UTC

Haug, Roald Aga

Styreleder

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-2221110

IP: 104.28.xxx.xxx

2024-04-15 10:29:59 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: 5LMJ7-IJZE-E3FQ0-A37MH-LGEAX-NH0F5

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Årsregnskap 2023

E134 Haukelivegen AS

Resultatregnskap

E134 Haukelivegen AS

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023	2022
Salgsinntekt		2 193 395	1 745 852
Annen driftsinntekt		35 000	32 000
Sum driftsinntekter		2 228 395	1 777 852
Varekostnad		231 987	76 588
Lønnskostnad	1	1 532 090	1 482 980
Annen driftskostnad		433 263	417 842
Sum driftskostnader		2 197 341	1 977 410
Driftsresultat		31 054	-199 558
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		98 140	36 888
Resultat av finansposter		98 140	36 888
Resultat før skattekostnad		129 194	-162 671
Skattekostnad på resultat		0	0
Årsresultat	2	129 194	-162 671
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		129 194	-162 671
Sum overføringer		129 194	-162 671

Balanse

E134 Haukelivegen AS

Eiendeler	Note	2023	2022
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer		111 744	0
Andre kortsiktige fordringer		9 296	21 095
Sum fordringer		<u>121 040</u>	<u>21 095</u>
<i>Bankinnskudd, kontanter o.l</i>			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	3	2 069 886	2 010 646
Sum bankinnskudd, kontanter o.l		<u>2 069 886</u>	<u>2 010 646</u>
Sum omløpsmidler		<u>2 190 926</u>	<u>2 031 741</u>
Sum eiendeler		<u>2 190 926</u>	<u>2 031 741</u>

Balanse

E134 Haukelivegen AS

Egenkapital og gjeld	Note	2023	2022
Egenkapital			
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Aksjekapital		460 000	460 000
Sum innskutt egenkapital	4	<u>460 000</u>	<u>460 000</u>
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital		1 410 861	1 281 666
Sum opptjent egenkapital	4	<u>1 410 861</u>	<u>1 281 666</u>
Sum egenkapital	2, 4	<u>1 870 861</u>	<u>1 741 666</u>
Gjeld			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		67 538	12 855
Skyldig offentlige avgifter		102 817	113 746
Annen kortsiktig gjeld	5	149 712	163 474
Sum kortsiktig gjeld		<u>320 066</u>	<u>290 075</u>
Sum gjeld		<u>320 066</u>	<u>290 075</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>2 190 926</u>	<u>2 031 741</u>

Styret i E134 Haukelivegen AS

Roald Aga Haug
styreleder

Edvard Mæland
nestleder

Arve Helle
styremedlem

Arne Bergsvåg
styremedlem

Ruth Grethe Østebøvik Eriksen
styremedlem

Bengt Halvard Odden
styremedlem

Jon Rikard Kleven
styremedlem

Benedicte Søbjørnsen
styremedlem

Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim
styremedlem

Lene Øistesø Winger Conradi
styremedlem

Pål Kårbø
daglig leder

Noter til regnskapet 2023

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen.

Salgsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og andre avslag.

Salg av tjenester inntektsføres etter hvert som de er levert.

Tjenester blir inntektsførte etter satser fastsatt av Generalforsamlingen og fakturert på årsbasis.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Enkelte poster er vurdert etter andre regler. Postene det gjelder vil være blant de postene som omhandles nedenfor.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning for tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Skatt

Selskapet er ikke skattepliktig for sin virksomhet da det ikke har som formål å drive med overskudd.

Selskapet er eid med 82,2% av kommuner og fylkeskommuner, og utfører betalte oppgaver på vegne av kommuner og fylkeskommuner for å bedre kommunikasjon og veier knyttet til E-134.

Note 1 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

Lønnskostnader	2023	2022
Lønninger	1 209 308	1 184 069
Arbeidsgiveravgift	165 135	141 571
Pensjonskostnader	133 287	141 285
Andre ytelser	24 360	16 054
Sum	1 532 090	1 482 980

Gjennomsnittlig antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	1	1

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelser til styrets medlemmer, eller medlemmer av annet administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

Noter til regnskapet 2023

Note 2 Egenkapital

	Aksje- kapital	Annen egenkapital	Sum
Pr. 31.12.2022	460 000	1 281 666	1 741 666
Pr. 01.01.2023	460 000	1 281 666	1 741 666
Årets overskudd		129 194	129 194
Pr. 31.12.2023	460 000	1 410 861	1 870 861

Note 3 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) er på kr. 67 031 og var pr 31.12 i fjor 84 436

Noter til regnskapet 2023

Note 4 Selskapskapital

Aksjekapitalen i E134 Haukelivegen AS er sammensatt av 460 aksjer pålydende kr. 1.000, tilsammen 460.000. Selskapet har 46 aksjonærer. 82,6% av aksjene er eid av kommuner eller fylkeskommuner, og 17,4% er eid av private foretak.

Aksjonærene i Haukelivegen AS var pr 31.12.2023:

Navn	Antall	Pålydende	Beløp	Andel	Inntekt2023	Inntekt2022
Rogaland Fylkeskommune	10	1 000	10 000	2,174 %	118 300	91 000
Bykle Kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	32 110	12 350
Vestland fylkeskommune	10	1 000	10 000	2,174 %	118 300	91 000
Vestfold og Telemark Fylkeskommune	10	1 000	10 000	2,174 %	118 300	91 000
Viken Fylkeskommune	10	1 000	10 000	2,174 %	118 300	91 000
Haugesund kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Sauda kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	37 180	28 600
Karmøy kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Tysvær kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	45 630	35 100
Vindafjord kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	42 250	32 500
Suldal kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	35 490	27 300
Ullensvang kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	45 630	35 100
Stord kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	55 770	42 900
Bømlo kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	45 630	35 100
Etne kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	35 490	27 300
Sveio kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	38 870	29 900
Kvinnherad kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	49 010	37 700
Bjørnafjorden kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Kvam herad	10	1 000	10 000	2,174 %	42 250	32 500
Vinje kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	35 490	27 300
Tokke kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	33 800	26 000
Seljord kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	35 490	27 300
Hjartdal kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	32 110	24 700
Midt-Telemark kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	43 940	33 800
Kviteseid kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	33 800	26 000
Tinn kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	38 870	29 900
Nome kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	38 870	29 900
Kongsberg kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Notodden kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	47 320	36 400
Drammen kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Lier kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Asker kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Fyresdal kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	32 110	24 700
Bamble kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	49 010	37 700
Porsgrunn kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Skien kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	64 220	49 400
Bokn kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	32 110	24 700
Samnanger kommune	10	1 000	10 000	2,174 %	33 800	26 000
Vest-Telemark Kraftlag Holding AS	10	1 000	10 000	2,174 %	13 650	9 100
Tide ASA	10	1 000	10 000	2,174 %	13 650	9 100

Noter til regnskapet 2023

Telemark Bilruter AS	10	1 000	10 000	2,174 %	13 650	9 100
SD Cappelen ANS	10	1 000	10 000	2,174 %	13 650	9 100
Fatland Ølen AS	10	1 000	10 000	2,174 %	13 650	9 100
Notodden Utvikling AS	10	1 000	10 000	2,174 %	21 125	16 250
Vest-Telemark Næringsbygg	10	1 000	10 000	2,174 %	21 125	16 250
Haugaland Næringspark AS	10	1 000	10 000	2,174 %		
Totalt	460	1 000	460 000	100 %	2 153 710	1 637 350

Haugaland Næringspark AS har kjøpt aksjene til Midt-Telemark Næringsutvikling.

Note 5 Annen kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld medtekne påløpte kostnader pr 31.12.2023:

Påløpt revisjonshonorar	Kr. 10 000
Påløpte feriepenger	Kr. 119 337
Påløpt AGA feriepenger	Kr. 12 450
Påløpte regnskapskostnader	Kr. 7 725

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Lene Ø Winger Conradi

Styremedlem

Serienummer: 9578-5999-4-1108299

IP: 77.16.xxx.xxx

2024-04-05 07:18:59 UTC

Arne Bergsvåg

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5993-4-3579467

IP: 79.161.xxx.xxx

2024-04-05 07:34:48 UTC

Arve Helle

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5995-4-121890

IP: 185.243.xxx.xxx

2024-04-05 08:16:00 UTC

Pål Kårbø

Daglig leder

Serienummer: UN:NO-9578-5998-4-1130897

IP: 62.97.xxx.xxx

2024-04-05 08:32:21 UTC

Edvard Mæland

Nestleder

Serienummer: UN:NO-9578-5995-4-66196

IP: 77.16.xxx.xxx

2024-04-06 09:18:14 UTC

Benedicte Storstein Sebjørnsen

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5997-4-1657725

IP: 104.28.xxx.xxx

2024-04-07 10:32:47 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: 5LMJ7-UJZE-E3FQ0-A37MH-LGEAX-NH0F5

Dokumentet er signert digitalt, med Penneo.com. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er orginalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5993-4-3395278

IP: 79.160.xxx.xxx

2024-04-07 10:33:05 UTC

Ruth Grethe Østebøvik Eriksen

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5992-4-3101991

IP: 46.15.xxx.xxx

2024-04-07 11:36:43 UTC

Bengt Halvard Odden

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5995-4-179389

IP: 185.117.xxx.xxx

2024-04-07 18:40:53 UTC

Jon Rikard Kleven

Styremedlem

Serienummer: UN:NO-9578-5999-4-1866329

IP: 94.139.xxx.xxx

2024-04-08 08:45:49 UTC

Haug, Roald Aga

Styreleder

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-2221110

IP: 104.28.xxx.xxx

2024-04-15 10:29:59 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: L5TZI-4T5KP-EZBIB-JYXTC-HC078-LOK11

Dokumentet er signert digitalt, med Penneo.com. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Til generalforsamlingen i E134 Haukelivegen AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for E134 Haukelivegen AS som viser et overskudd på NOK 129 194. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Kinsarvik, 07. april 2024
Ullensvang Revisjon AS

Elin Bye
Statsautorisert revisor

Vedtekter for E134 Haukelivegen AS

§ 1. Namn.

Selskapet sitt namn er E134 Haukelivegen AS.

§ 2. Forretningskontor.

Selskapet sitt forretningskontor er i Vinje kommune.

§ 3. Føremål.

Selskapet har som føremål å arbeide for utbygging og standardheving av transportkorridoren E134 Karmøy-Frogn, RV36 Seljord-E18 og sambandet E134-Bergen. I tillegg kan selskapet arbeide for å fremje interessene til viktige sidegreiner til denne transportkorridoren når dette styrker arbeidet for korridoren.

Selskapet kan ta initiativ til å opprette finansieringsselskap og utbyggingselskap.

Selskapet har høve til å delta i og/eller arbeide saman med andre selskap med tilsvarande føremål.

Selskapet står elles fritt til å setje i verk tiltak og bruke dei verkemiddel som er tilgjengeleg og aktuelle for å fremje føremålet til selskapet.

Overskot/underskot skal disponerast etter norske lover og vedtekter. Selskapet skal ikkje betale utbytte.

§ 4. Aksjekapital.

Selskapet skal ha ein aksjekapital på 460.000 kr fordelt på 460 aksjar á 1000 kr. Alle aksjar har lik vekt på generalforsamlinga.

§ 5. Overdraging av aksjar.

Overdraging av aksjar skal godkjennast av styret. Andre aksjonærar har forkjøpsrett til pålydande verdi.

§ 6. Styret.

Styret i selskapet skal vere på 10 medlemmer. Den eine styreplassen blir øymerka ein representant for næringslivet. Styremedlemer blir valde for 2 år om gongen. I tillegg skal det velgjast 10 vararepresentantar i numerisk rekkefølge, også desse for 2 år om gongen.

Generalforsamlinga vel leiar og nestleiar i styret blant dei 10 styremedlemene.

For at eit styrevedtak skal vere gyldig, må minst 5 styremedlemer vere til stades, deriblant leiar eller nestleiar. Ved likt stemmetal har leiaren av styret dobbeltstemme.

Styret er ansvarleg for oppfølging av dei mål som er sett for selskapet, og for å gjennomføre vedtak gjort i generalforsamlinga.

Sentrale oppgåver er:

- Vedta budsjett, avgje årsmelding og tilrå årsoppgjer
- Tilsette dagleg leiar og fastsetje løn for denne
- Utarbeide planar for utvikling og drift av selskapet, og vurdere korleis selskapet sine oppgåver til ei kvar tid kan løysast på beste måte.

Det skal førast protokoll frå styremøta. Styremedlem og dagleg leiar har rett til protokollmerknader.

§ 7. Valkomit .

Selskapet skal ha valkomit  med 3-5 medlemmer. Valkomit en og leiar av valkomit en blir vald av generalforsamlinga etter innstilling frå styret gjennom styrevedtak. Maks funksjonstid i valkomiteen vert sett til 6 år. Valkomit en har ansvar for rekruttering til styret og for at innstillinga for generalforsamlinga gir styret god breidde i kompetanse, geografi og politisk ståstad. Aksjelova sitt krav om kjønnsbalanse må oppfyllast. Rekruttering til styre og valkomit  skal organiserast slik at alle aksjonærar får mulighet til   kome med forslag eller innspel til arbeidet. Ved stemmelikskap i komitéen har leiaren dobbeltstemme.

§ 8. Generalforsamlinga.

Ordinær generalforsamling skal haldast kvart år innan utgangen av juni månad. Generalforsamlinga blir innkalla av styret med minst ein månad skriftleg varsel til aksjonærane i selskapet. Generalforsamlinga vel sjølv dirigent for møtet.

Ekstraordinær generalforsamling kan krevjast halde av eit fleirtal av styret eller av aksjonærar som representerer minst 1/3 av aksjekapitalen. Innkalling skal skje etter dei same fristar som for ordinær generalforsamling.

På ordinær generalforsamling blir avgjort:

1. Fastsetjing av resultatrekneskap og balanse for selskapet.
2. Bruk av overskot eller dekking av underskot.
3. Val av styremedlemmer og valkomit . Val av revisor.
4. Fastsetjing av godtgjersle til styret og revisor.
5. Andre saker som i medhald av lov eller vedtekter høyrer inn under generalforsamlinga.

På generalforsamlinga i selskapet har kvar aksje ei røyst. Aksjon rane kan la seg representere ved fullmektig med skriftleg fullmakt.

Det skal førast protokoll for generalforsamlinga. Protokollen skal underskrivast av to representantar for aksjonærane, valde av generalforsamlinga.

§ 9. Dagleg leiar.

Dagleg leiar skal ha det overordna ansvaret for drift av selskapet i samsvar med styret sine vedtak.

Dagleg leiar er sekretær for styret, og set i samråd med styreleiar opp sakliste og gjer saksutgreiingar og framlegg til vedtak i dei saker som blir lagt fram for styret.

§ 10. Prokura m.m.

Styreleiar og dagleg leiar bind selskapet i fellesskap med sine underskrifter. Styret kan gje prokura.

§ 11. Vedtektsendringer.

Vedtektsendringer kan gjerast av ordinær eller ekstraordinær generalforsamling med 2/3 fleirtal. Framlegg til endring av vedtekter skal stå på sakskartet og fylgje innkalling til årsmøtet.

§ 12. Oppløysing.

Vedtak om oppløysing av selskapet kan gjerast av ordinær eller ekstraordinær generalforsamling med 2/3 fleirtal. Overskot etter avviklinga skal betalast til eigarane i same forhold som dei har aksjar.

Vedteke 10. januar 2001 med endringar seinast 11.06.21.

Nøkkeltall

E134 Haukelivegen AS	Endring				
	År 2023	År 2022	2023-2022	År 2021	År 2020
Inntekter	2 228 395	1 777 852	450 543	1 335 754	1 242 540
- Driftskostnader	2 197 341	1 977 410	219 931	1 797 196	2 494 932
= Driftsresultat før finans (EBIT)	31 054	-199 558	230 612	-461 442	-1 252 392
- Netto finans	98 140	36 887	61 253	23 727	22 781
= Resultat før skattekostnad	129 194	-162 671	291 865	-437 715	-1 229 611
- Skattekostnad	0	0	0	0	0
= Årsresultat	129 194	-162 671	291 865	-437 715	-1 229 611
EBIT	31 054	-199 558	230 612	-461 442	-1 252 392
+ Avskrivninger	0	0	0	0	0
EBITDA	31 054	-199 558	230 612	-461 442	-1 252 392
Sum innskutt kapital	460 000	460 000	0	460 000	460 000
Sum opptjent kapital	1 410 861	1 281 666	129 195	1 444 337	1 882 052
A - Sum egenkapital	1 870 861	1 741 666	129 195	1 904 337	2 342 052
Sum langsiktig gjeld	0	0	0	0	0
Sum kortsiktig gjeld	320 066	290 075	29 991	272 926	246 732
B - Sum gjeld	320 066	290 075	29 991	272 926	246 732
Sum egenkapital og gjeld (A+B)	2 190 927	2 031 741	159 186	2 177 263	2 588 784
Andel EK i % av balansen	85,39 %	85,72 %		87,46 %	90,47 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	1	1		1	1
Antall årsverk	1,0	1,0		1,0	1,0
Styret består av:	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
Kvinner	4	4		4	4
Menn	6	6		6	6
Sum personer i styret	10	10		10	10
Lønn og godtgjørelse til daglig leder	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
Lønnskostnader	1 097 308	1 046 069		994 941	849 528
Arbeidsgiveravgift	165 135	141 572		*	*
Pensjonskostnader	133 287	141 285		131 279	90 469
Andre ytelser	24 360	16 054		9 364	38 232
SUM lønn og godtgj daglig leder	1 420 090	1 344 980		1 135 584	978 229
* Ikke oppgitt i noter til årsregnskapet.					
Styrehonorar	112 000	138 000		79 000	109 275
* Ikke oppgitt i årsregnskapet.					
Revisjonshonorar - ordinær revisjon	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
	*	12 500		18 000	13 800
Honorar for andre tjenester	*	1 875		4 800	
Sum - honorar til revisor	0	14 375		22 800	13 800
* Ikke oppgitt i noter til årsregnskapet. Godtgjørelse etter regning.					
Styret har avholdt - antall møter:	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
	4	6		5	*
Styre har behandlet - antall saker i året	24	20		26	*
Kostnadsfordeling - Asker kommunes andel	År 2023	År 2022		År 2021	År 2020
	64 220	49 400		38 000	37 000
Fremtidig kostnadsfordeling - Askers del	År 2025	År 2024			
	71 000	67 500			

Saksframlegg

Arkivsak
24/05653-1

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

Jobbhuset AS - Innkalling til generalforsamling 19. juni 2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i Jobbhuset AS den 19. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Som styremedlemmer i selskapet foreslås gjenvalgt:

Petter Trebler som styremedlem i to år for perioden 2024 – 2026
..... som nestleder i to år for perioden 2024 – 2026

1. Sammendrag

Daglig leder Jan Åge Fjell i Jobbhuset AS har på vegne av styrets leder Bjørn-Tore Rødtangen-Hansen innkalt til generalforsamling i Jobbhuset AS den 19. juni 2024; som vil avholdes på ordførerens kontor i Asker rådhus.

Innkallingen følger som vedlegg til saken.

Generalforsamlingen skal fastsette styrets årsberetning for 2023, årsregnskap med noter for 2023, herunder resultatregnskap og balanse, samt disposisjon av årsresultatet. Det skal også fastsettes styrehonorar og revisjonshonorar samt valg av styremedlemmer i selskapet.

I tråd med Kommunelovens §23-6, 4. ledd, er kopi av innkallingen sendt kontrollutvalgets medlemmer samt Viken kontrollutvalgssekretariat IKS; slik at

kontrollutvalget er varslet om møtet. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

2. Bakgrunn for saken

Asker kommune har den 03.05.2024 mottatt innkalling til generalforsamling for 2024 for selskapet Jobbhuset AS. Generalforsamling er berammet til den 19. juni 2024 kl. 14:30 – 15:00 på ordførerens kontor i Asker rådhus.

Jobbhuset AS har lokaler i Sætre og på Spikkestad og tilbyr tiltaksplasser innen attføring (AFT), tilrettelagt arbeid (VTA) og fagopplæring (lærekandidater) med produksjon av varer og tjenester. Selskapet bidrar til god arbeidsinkludering i Asker kommune og bidrar til å motvirke utenforskap. Jobbhuset AS innebefatter ca. 110 personer til enhver tid. Kundene er i hovedsak i området Asker, Bærum og Drammen.

Av de 110 personene er det følgende plasser:

- Attføring AFT – Arbeidsforberedende trening – 24 personer
- Tilrettelagt arbeid VTA – Varig tilrettelagt arbeid – 52 personer
- Fagopplæring – lærekandidater – 6 personer

Jobbhuset AS ble i desember 2022 re-sertifisert for 3 nye år i kvalitetssystemet Equass (European Quality in Social Services) som er et europeisk system for kvalitetssikring av velferdstjenester med ekstern revisjon og EU – sertifisering. Arbeids- og velferdsdirektoratet har satt krav om kvalitetssikring med ekstern revisjon og sertifisering for å kunne drifte arbeidsmarkedstiltak. EQUASS dekker godt myndighetens krav til en slik kvalitetssikring og bransjeforeningen Attføringsbedriftene i NHO anbefaler nå alle sine medlemmer om å gjennomgå sertifiseringsprosessen i EQUASS.

Som sertifisert bedrift rapporterer Jobbhuset AS årlig med innsending av rapporter, sist i desember 2023. Interessepartnerne gir selskapet 5, 1 i snittscore og de ansatte i Jobbhuset (arbeidstakere, ledere, deltagere og lærekandidater) 4,8 på tilfredshet der høyeste score er 6.

Jobbhuset AS leverer høy kvalitet av attføringstjenester til en lav pris, sett mot andre leverandører.

De siste to årene har Jobbhuset deltatt i prosjektet «Sosial profil – inkludering og sertifisering i Asker kommune med økt aktivitet for vekstbedriftene og sosial profil Asker som er et sertifiseringskurs for bedrifter i regi av Asker Næringsforening, NAV, Asker Produkt AS, Fontenehuset, Jobbhuset AS, NAKUHEL og Asker kommune.

Videre har selskapet deltatt i NOI 7 bedriftsnettverk med prosjektet «hold Oslofjorden ren».

Jobbhuset AS ønsker å bidra til «likeverdige tjenester» i hele kommunen og ønsker å etablere seniorplasser i Asker syd, tilsvarende det som allerede er etablert i Asker nord.

Etter oppsplittingen av Viken fylkeskommune er det ikke lenger noen samarbeidsavtale mellom opplæringskontoret, Akershus fylkeskommune og Jobbhuset AS.

Det er viktig å merke seg at dersom samarbeidsavtalen ikke videreføres i Akershus fylkeskommune, vil vekst og attføringsbedriftene i Asker miste et viktig tilbud om tilrettelagt fagopplæring til yrkeshemmede i Asker kommune.

Utenforskap har store konsekvenser for samfunnet og den enkelte person som er rammet av utenforskapet. Utenforskap kan ramme alle og på ulike måter. Å stå uten jobb over tid, ungt utenforskap, manglende mestring i skole eller jobb, sykdom, rus, mobbing, ensomhet og utilstrekkelig integrering er eksempler på livssituasjoner som setter mennesker på sidelinjen og medfører utenforskap.

Jobbhuset AS kan være et godt instrument for Asker kommune til å motvirke ulike typer utenforskap og kan utføre ulike typer leveranser samt levere på kontrakter basert på utvidet egenregi for Asker kommune.

I henhold til aksjeloven skal selskapet hvert år innen 30. juni avholde generalforsamling. Selskapets vedtekter har fastsatt at innkalling til ordinær generalforsamling skal skje med minst seks ukers skriftlig varsel til aksjonærene.

3. Saksopplysninger

Kommunedirektøren henviser til vedlagte innkalling med dagsorden samt utarbeidet oversikt over nøkkeltall; og har følgende merknader:

3.1 Fastsettelse av styrets honorar for 2023

Som sak 7/24 skal fastsettes styrets godtgjørelse, som fastsettes etterskuddsvis i forbindelse med generalforsamling.

Kommunedirektøren forutsetter at utgiftsgodtgjørelsen til styremedlemmer er innenfor akseptable rammer og ikke lønnsledende.

3.2 Valg av nytt styre

Som sak 8/24 del a) skal avholdes valg av nytt styre.

Selskapet har ikke egen valgkomite og i Asker kommune er det PFU – Politisk forhandlingsutvalg – som er valgkomité for selskapet. Valgkomitéen består av

ordfører Lene Conradi, varaordfører Monica Vee Bratlie og leder for opposisjonen Ivar Granum.

PFU har som rutine å kontakte alle styreledere tidlig på våren for å høre om de har gjennomført styreevaluering og hvilke behov de ser for seg i tiden fremover med tanke på kompetanse og styresammensetning.

Styremedlemmene i selskapet velges for 2 år av gangen.

Det sittende styret har bestått av:

Styreleder	Bjørn Tore Rødtangen-Hansen (valgt siden 2003)
Nestleder	Snorre Opsahl (valgt siden 2014)
Styremedlem	Tone Merethe Andreassen (valgt siden 2019)
Styremedlem	Petter Trebler (valgt siden 2019)
Styremedlem	Mariell Bertelsen Apeland (valgt av ansatte)

Følgende medlemmer er på valg:

Styremedlem	Petter Trebler (ønsker gjenvalg)
Nestleder	Snorre Opsahl

Etter gjennomført valg, vil Jobbhuset AS sitt styre bestå av:

Styreleder	Bjørn Tore Rødtangen-Hansen for perioden 2023 – 2025
Nestleder	for perioden 2024 – 2026
Styremedlem	Tone Merethe Andreassen for perioden 2023 – 2025
Styremedlem	Petter Trebler for perioden 2024 – 2026
Styremedlem	Mariell Bertelsen Apeland (valgt av ansatte)

Sak 8 b) Valg av ny revisor til selskapet:

Revisjonsselskapet Deloitte AS har vært selskapets revisor siden 21.10.2008.

Kommunedirektøren vil oppfordre selskapets styre og daglig leder til å igangsette prosess med å konkurransenutsette revisjonstjenesten, i tråd med forventningene i eierskapsmeldingen.

4. Kommunedirektørens vurdering

Jobbhuset AS er en VTA-bedrift (Varig Tilrettelagt Arbeid) som samarbeider med andre VTA-bedrifter, kommune, andre offentlige instanser og øvrig næringsliv for å tilby meningsfullt arbeid og kvalitetsprodukter. Selskapet har en samfunns viktig oppgave for kommunens innbyggere og næringsliv. Dette har spesielt relevans i forhold til FN's bærekraftsmål hvor selskapet dekker 5 bærekraftsmål knyttet til god helse, god utdanning, anstendig arbeid og økonomisk vekst, fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner samt samarbeid for å nå målene.

Avholdelse av generalforsamling i selskapet kan i seg selv ikke anses å ha noen relevans for de tre bærekraftsdimensjonene FNs bærekraftsmål – miljø, økonomi og sosiale forhold.

Avholdelse av generalforsamling i selskapet kan heller ikke anses å utgjøre noen direkte økonomisk konsekvens.

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

5. Konklusjon

Ut over det som er opplyst i saksfremlegget med tilhørende vedlegg har Kommunedirektøren ingen øvrige merknader til sakene på dagsorden.

Kommunedirektøren anbefaler at formannskapet som Asker kommunes eierutvalg tar innkalling til generalforsamling i Jobbhuset AS den 19.06.2024 til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Innkalling til GF Jobbhuset 2024

Styrets årsmelding Jobbhuset 2023

Årsregnskap Jobbhuset 2023

Revisors beretning Jobbhuset 2023

Vedlegg sak 7-24 Styregodtgjøring 2023 Jobbhuset - vedlegg GF

Vedlegg sak 8-24 valg av styret Jobbhuset

Nøkkeltall - Jobbhuset AS

Saksprotokoll

Arivsak
24/05653

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
21.05.2024 68/24

Jobbhuset AS - Innkalling til generalforsamling 19. juni 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 68/24

Behandling

Ordfører foreslo gjenvalg av Snorre Opsahl som nestleder.

Innstillingen, inkludert ordførers forslag, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i Jobbhuset AS den 19. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Som styremedlemmer i selskapet foreslås gjenvalgt:

Petter Trebler som styremedlem i to år for perioden 2024 – 2026

Snorre Opsahl som nestleder i to år for perioden 2024 – 2026

Til aksjonær: Asker kommune

Innkalling til ordinær generalforsamling Jobbhuset AS

Tidspunkt: 190624 kl 1430

Sted: Rådhuset i Asker

Saksliste:

Sak 1/24 Åpning og konstituering.

Sak 2/24 Valg av møteleder og referent.

Sak 3/24 Godkjennelse av innkallingen.

Sak 4/24 Styrets årsmelding 2023.

Sak 5/24 Regnskap m/balanse og revisors beretning for 2023.

Sak 6/24 Fastsettelse av revisors honorar.

Sak 7/24 Fastsettelse av godtgjørelse til styret.

Sak 8/24 Valg.

a. Valg av styret.

Med vennlig hilsen

Bjørn - Tore Rødtangen - Hansen
Styreleder
Jobbhuset AS

Jan Åge Fjell
Daglig leder
Jobbhuset AS

Styres årsmelding 2023

Jobbhuset AS. Org.nr. 965 831 991

Virksomhetens art, lokalisering, ansatte og kjønnsfordeling

Selskapet tilbyr tiltaksplasser innen attføring (AFT 24 personer), tilrettelagt arbeid (VTA 52 personer) og fagopplæring (lærekandidater 6 personer) med produksjon av varer og tjenester. Jobbhuset innebefatter ca 110 personer til enhver tid. Ledelsen består av 8 kvinner og 7 menn. Kundene er i hovedsak i området Asker, Bærum og Drammen. Selskapet har lokaler på Sætre og på Spikkestad i Asker kommune.

Visjon, verdier og samfunnsansvar (herunder FNs bærekraftsmål)

Jobbhuset utvikler mennesker er bedriftens visjon og står sentralt i alt vi gjør. Verdiene er løsningsorientert, imøtekommende, faglig dyktig og engasjert (LIFE). Blant 17 FNs bærekraftsmål, har selskapet valgt ut nr 3, 4, 8 og 16 og implementert dette.

- Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.
- Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.
- Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.
- Fremme fredelige og inkluderende samfunn med sikte på bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer.

Arbeidsmiljø og faglig utvikling

Styret mener arbeidsmiljøet i selskapet er godt, og det jobbes kontinuerlig med organisasjonsutvikling og kompetanseheving.

Alle lederne gjennomførte i snitt 7,5 dager med opplæring/kompetansehevende tiltak i 2023. Jobbhusets eget konsept Læringsbeviset er tilgjengelig for alle på Jobbhuset. I 2023 var temaene HMS og vernearbeid, førstehjelp, fysisk aktivitet, kosthold og helse og økonomi. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2023. Samlet sykefravær for lederne i 2023 er 12,3 prosent der en person har hatt langtidsfravær.

Styrearbeid

Styret har bestått av 2 kvinner og 3 menn, totalt 5 personer inkludert et medlem valgt av de ansatte. Det har vært gjennomført 5 styremøter og et styreseminar over 2 dager. Styrets sammensetning og arbeid ble evaluert i møtene 290224 og 020524. Utover ordinære styresaker er samlokaliseringprosjektet videreført fra tidligere. Prosjektet har en varighet på 2-4 år med mål om at alle i bedriften skal samles på en lokasjon i området Røyken sentrum – Sætre (Asker syd). Slik det ser ut nå, vil vi kjøpe egnet tomt og bygge nytt. Dagens eiendommer skal avhendes og brukes som egenkapital ved kjøp og bygging på den nye eiendommen.

Økonomi

Det økonomiske resultatet for selskapet 2023 er ca kr 3,5 mill eksl finansinntekter. Selskapet har god økonomi som er en forutsetning for å gjennomføre samlokaliseringsprosjektet. Styret mener årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat pr 311223. Det har ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av selskapet.

Kvalitet

Jobbhuset ble i desember 2022 sertifisert for 3 nye år i kvalitetssystemet Equass. Selskapet rapporterer årlig med innsending av rapporter, sist i desember 2023. Interessepartnerne gir oss 5,1 i snittscore og de ansatte (arbeidstakere, ledere, deltagere og lærekandidater) 4,8 på tilfredshet der høyeste score er 6. Jobbhuset leverer høy kvalitet av attføringstjenester til en lav pris, sett mot andre leverandører.

Prosjekter, engasjementer mm

Selskapet har som i fjor, vært med i prosjektet i kommunen økt aktivitet for vekstbedriftene og sosial profil Asker som er et sertifiseringskurs for bedrifter i regi av Asker Næringsforening. Vi har også vært med NO17 bedriftsnettverk med prosjektet «hold Oslofjorden ren».

Jobbhuset ønsker å bidra til «likeverdige tjenester» i hele kommunen og ønsker etablering av seniorplasser i Asker syd, tilsvarende det som allerede er etablert i Asker nord.

Etter oppsplittingen av Viken fylkeskommune har vi ikke lenger samarbeidsavtalen mellom opplæringskontoret, Akershus fylkeskommune og Jobbhuset. Dersom avtalen ikke videreføres i Akershus, vil vekst og attføringsbedriftene i Asker miste et viktig tilbud om tilrettelagt fagopplæring til yrkeshemmede i Asker kommune.

Sosiale aktiviteter

Jobbhuset har også i år spilt bowling, gjennomført sosial tur til Bjørneparken Flå, sommergrilling, sommerfest, julebord, lederseminar og ukentlig trening i arbeidstiden.

Annet

For flere opplysninger, se årsregnskap med noter 2023.

Sætre, 020524

I styret for Jobbhuset AS:

Bjørn - Tore Rødtangen - Hansen
Styreleder

Snorre Opsahl
Styreneleder

Mariell Bertelsen Apeland
Styremedlem

Petter Trebler
Styremedlem

Tone Merethe Andreassen
Styremedlem

Jan Åge Fjell
Daglig leder

Årsregnskap 2023 for Jobbhuset AS

Resultatregnskap
Balanse
Noter til regnskapet

Utarbeidet av:

ecit

Resultatregnskap

Jobbhuset AS

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023	2022
Salgsinntekt		4 254 606	4 056 824
Annen driftsinntekt		20 196 073	18 565 311
Sum driftsinntekter		<u>24 450 678</u>	<u>22 622 134</u>
Varekostnad		1 530 764	1 346 296
End. beh. varer u.tilv. og ferdigvarer		-35 345	-23 385
Lønnskostnad	2	13 188 300	11 822 845
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	3	656 920	659 977
Annen driftskostnad		5 550 039	6 187 704
Sum driftskostnader		<u>20 890 677</u>	<u>19 993 437</u>
Driftsresultat		<u>3 560 002</u>	<u>2 628 697</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		889 994	254 804
Annen rentekostnad		135 149	79 344
Annen finanskostnad		6 894	1 584
Resultat av finansposter		<u>747 951</u>	<u>173 876</u>
Resultat før skattekostnad		4 307 953	2 802 573
Resultat		<u>4 307 953</u>	<u>2 802 573</u>
Årsresultat	4	<u>4 307 953</u>	<u>2 802 573</u>
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		4 307 953	2 802 573
Sum overføringer		<u>4 307 953</u>	<u>2 802 573</u>

Balanse

Jobbhuset AS

Eiendeler	Note	2023	2022
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	3	7 367 131	7 791 440
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	3	781 360	938 961
Sum varige driftsmidler		<u>8 148 491</u>	<u>8 730 401</u>
Investeringer i datterselskap	5	1	1
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet		40 000	20 000
Andre fordringer		147 766	166 237
Sum finansielle anleggsmidler		<u>187 767</u>	<u>186 238</u>
Sum anleggsmidler		<u>8 336 258</u>	<u>8 916 639</u>
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning		<u>235 393</u>	<u>200 048</u>
Fordringer			
Kundefordringer		483 093	407 622
Andre kortsiktige fordringer	6	1 482 042	1 481 400
Sum fordringer	6	<u>1 965 135</u>	<u>1 889 022</u>
Investeringer			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7	<u>34 348 706</u>	<u>28 225 872</u>
Sum omløpsmidler		<u>36 549 234</u>	<u>30 314 942</u>
Sum eiendeler		<u>44 885 492</u>	<u>39 231 581</u>

Balanse

Jobbhuset AS

Egenkapital og gjeld	Note	2023	2022
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	8	<u>280 000</u>	<u>280 000</u>
Sum innskutt egenkapital		<u>280 000</u>	<u>280 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		<u>39 413 797</u>	<u>33 605 844</u>
Sum opptjent egenkapital		<u>39 413 797</u>	<u>33 605 844</u>
Sum egenkapital	4	<u>39 693 797</u>	<u>33 885 844</u>
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	6	<u>2 600 000</u>	<u>2 800 000</u>
Sum annen langsiktig gjeld		<u>2 600 000</u>	<u>2 800 000</u>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		376 488	483 407
Skattetrekk og andre trekk		626 898	642 013
Annen kortsiktig gjeld		<u>1 588 309</u>	<u>1 420 318</u>
Sum kortsiktig gjeld		<u>2 591 695</u>	<u>2 545 738</u>
Sum gjeld		<u>5 191 695</u>	<u>5 345 738</u>
Sum gjeld og egenkapital		<u>44 885 492</u>	<u>39 231 581</u>

Balanse

Jobbhuset AS

Sætre , 02.05.2024
Styret i Jobbhuset AS

Bjørn Tore Rødtangen-Hansen
styreleder

Tone Merethe Andreassen
styremedlem

Snorre Opsahl
nestleder

Petter Trebler
styremedlem

Mariell Bertelsen Apeland
styremedlem

Jan Age Fjell
daglig leder

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 - God regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Avskrivningsperioden for fast eiendom anskaffet etter 2009 er dekomponert i en del som gjelder råbygget og en del som gjelder faste tekniske installasjoner. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Note 2 Lønnskostnader og antall årsverk

Lønnskostnader

	2023	2022
Lønninger	8 876 995	8 359 924
Arbeidsgiveravgift	1 591 631	1 409 227
Pensjonskostnader	90 239	62 376
Andre ytelser	2 629 435	1 991 318
Sum	13 188 300	11 822 845

Selskapet har i 2023 sysselsatt 20 årsverk.

Note 3 Varige driftsmidler

	Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	Trans-port midler	Inventar og utstyr	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.2023	17 627 360	1 908 337	1 403 738	20 939 435
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	0	75 009	75 009
Anskaffelseskost 31.12.2023	17 627 360	1 908 337	1 478 747	21 014 444
Akkumulerte avskrivninger 31.12	10 260 229	1 578 532	1 027 192	12 865 953
Bokført verdi 31.12.2023	7 367 131	329 805	451 555	8 148 491
Årets avskrivninger	412 409	90 100	154 411	656 920
Akk. av- og nedskrivninger	412 409	90 100	154 411	656 920
Bokført verdi 31.12.2023				
Avskrivningssatser	4 %	20 %	30 %	

Note 4 Egenkapital

	Aksjekapital	Overkurs	Annen Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr. 31.12.2022	280 000	0	0	33 605 844	33 885 844
Årets resultat				4 307 953	4 307 953
Avsetn.omstillingsfond				1 500 000	1 500 000
Pr 31.12.2023	280 000	0	0	39 413 797	39 693 797

Note 5 Datterselskap

Jobbhuset AS eier 100% av aksjene i Jobbhuset Ressurs AS, som gir Jobbhuset AS 100% av stemmene i selskapet. Jobbhuset Ressurs AS har forretningskontor i Åsveien 7, Sætre.

Årsresultatet for perioden 01.01-31.12.2023 var på kr. -6 827.
Balansført egenkapital var pr. 31.12.2023 kr. -26 740.

Aksjene ble nedskrevet til kr 1 i 2020.

Note 6 Fordringer og gjeld

2023

Gjeld som er sikret ved pant utgjør kr. 2.600.000. Balanseført verdi av de pansatte eiendelene utgjør kr. 7 367 131.

Note 7 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkkonto (bundne midler) er på kr. 406 432 og er til dekning av skyldig skattetrekk pr 31.12.23.

Note 8 Aksjonærer

Aksjekapitalen i Jobbhuset AS pr. 31.12 består av:

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	560	500,0	280 000
Sum	560		280 000

Eierstruktur

De største aksjonærene i % pr. 31.12 var:

	Ordinære	Eierandel
Asker Kommune	560	100,0

Til generalforsamlingen i Jobbhuset AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Jobbhuset AS som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for

feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Drammen, 2. mai 2024
Deloitte AS

Vidar Nesse
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Nesse, Vidar

Statsautorisert revisor

Serienummer: no_bankid:9578-5994-4-514762

IP: 217.173.xxx.xxx

2024-05-02 06:00:06 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Til: Generalforsamlingen Jobbhuset AS
Fra: Styret
Sak: Vedlegg til årsregnskap, godtgjørelse styret og lønn daglig leder
Dato: 230424

Styregodtgjørelse 2023

Styrets leder kr 91 140,-

Styrets nestleder kr 68 355,-

Styrets medlemmer kr 45 570,-

Det foreslås økning med kommunal deflator med 4,3 prosent for styret 2024.

Grunnlønn daglig leder 2023

Kr 1 036 000,-

Til: Politisk forhandlingsutvalg (PFU) og generalforsamlingen
Fra: Styrets leder Bjørn – Tore Rødtangen – Hansen og daglig leder Jan Åge Fjell
Sak: Styreevaluering – styrets sammensetting og kompetanse
Dato: 290224

Evaluering av styrets arbeid og kompetanse kommende 2-3 år og valg av styre

Følgende er på valg i år: Snorre Opsahl (nestleder) og Petter Trebler (medlem).

Styret har bidratt til at administrasjonen har gjennomført og nådd 8 av 9 mål i handlingsplanen (måldokumentet) til selskapet. Ett av målene er videreført i 2024.

Som meldt i evalueringen fra 2023 har bedriften igangsatt et omfattende prosjekt med utredning med påfølgende samlokalisering av Jobbhusets enheter. Prosjektet inneholder behovsutredninger, valg av tomt, prosjektplanlegging, prosjektgjennomføring og kontroll.

I en fase på 2-3 år fremover vil selskapet ha behov for kompetansen som allerede finnes i dagens styre. Kompetansen som er særskilt viktig i denne perioden er arbeidsinkludering, arbeidsmarkedet, forretningsforståelse/strategi og prosjekt/eiendom.

Opsahl og Trebler innehar i aller høyeste grad denne kompetansen og vil bidra til et fortsatt handlekraftig godt styre til beste for selskapet og eier. Det ønskes derfor gjenvalg.

I samlokaliseringsprosjektet håper vi på støtte og faglig bistand fra eierkommunen også.

Jobbhusets styre vil bestå av: Bjørn - Tore Rødtangen – Hansen (leder), Snorre Opsahl (nestleder), Tone Merethe Andreassen (medlem), Petter Trebler (medlem), Mariell Bertelsen Apeland (valgt av ansatte) og Espen Sandvold (vara valgt av ansatte).

Styret og administrasjonen er klar over at det er politisk forhandlingsutvalg (PFU) som er valgkomite på vegne av selskapets eier.

Nøkkeltall

Jobbhuset AS	År 2023	År 2022	Endring 2023-2022	År 2021
Inntekter	24 450 678	22 622 134	1 828 544	20 955 236
- Driftskostnader	20 890 676	19 993 437	897 239	18 276 275
= Driftsresultat før finans (EBIT)	3 560 002	2 628 697	931 305	2 678 961
- Netto finans	747 951	173 876	574 075	58 082
= Resultat før skattekostnad	4 307 953	2 802 573	1 505 380	2 737 043
- Skattekostnad	0	0	0	0
= Årsresultat	4 307 953	2 802 573	1 505 380	2 737 043
EBIT	3 560 002	2 628 697	931 305	2 678 961
+ Avskrivninger	656 920	31 229	625 691	624 582
EBITDA	4 216 922	2 659 926	1 556 996	3 303 543
Sum innskutt kapital	280 000	280 000	0	280 000
Sum opptjent kapital	39 413 797	33 605 844	5 807 953	28 803 271
A - Sum egenkapital	39 693 797	33 885 844	5 807 953	29 083 271
Sum langsiktig gjeld	2 600 000	2 800 000	-200 000	3 000 000
Sum kortsiktig gjeld	2 591 695	2 545 738	45 957	2 397 700
B - Sum gjeld	5 191 695	5 345 738	-154 043	5 397 700
Sum egenkapital og gjeld (A+B)	44 885 492	39 231 582	5 653 910	34 480 971
Andel EK i % av balansen	88,43 %	86,37 %		84,35 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	110	100		88
AFT - Attføring - antall personer	24	24		14
VTA - Varig tilrettelagt arbeid - antall personer	52	52		44
Fagopplæring - antall lærekandidater	6	4		
Veiledere	15	14		11
Antall årsverk	20,0			12,0
Sykefravær	12,30 %	12,40 %		14,50 %
Ledelse:				
Kvinner	8	8		6
Menn	7	6		6
Sum personer i ledelsen	15	14		12
Styret består av:				
Kvinner	2	2		2
Menn	3	4		4
Sum personer i styret	5	6		6
Lønn og godtgjørelse til daglig leder	År 2023	År 2022		År 2021
Lønnskostnader	1 036 000	1 340 633		1 080 745
Andre ytelser	0	117 848		104 909
SUM lønn og godtgj daglig leder	1 036 000	1 458 481		1 185 654
* Ikke oppgitt i årsregnskapet.				
Styrehonorar	296 205	261 000		248 000
* Ikke oppgitt i årsregnskapet.				
Revisjonshonorar - ordinær revisjon	50 000	46 420		59 750
Honorar for andre tjenester	0	900		750
Sum - honorar til revisor	50 000	47 320		60 500

Saksframlegg

Arkivsak
24/05656-2

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

RE Gründerhus AS - Innkalling til generalforsamling 2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i RE Gründerhus den 29. mai 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

1. Sammendrag

Styrets leder Knut Haakon Nilsen har på vegne av styret i RE Gründer AS innkalt til generalforsamling i RE Gründerhus den 29. mai 2024, som vil finne sted i selskapets lokaler i Torvveien 19 i Asker sentrum.

Innkallingen følger som vedlegg til saken.

Generalforsamlingen skal fastsette styrets årsberetning for 2023, årsregnskap med noter for 2023, herunder resultatregnskap og balanse; samt disponering av årsresultatet. Det skal også fastsettes styrehonorar og revisjonshonorar.

I tråd med Kommunelovens §23-6, 4. ledd, er kopi av innkallingen sendt kontrollutvalgets medlemmer samt Viken kontrollutvalgssekretariat IKS; slik at kontrollutvalget er varslet om møtet. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

2. Bakgrunn for saken

Asker kommune har den 30.04.2024 mottatt innkalling til generalforsamling 1-2024 for selskapet RE Gründerhus AS. Generalforsamling er berammet til torsdag den 29. mai 2024 fra kl. 16:00 i selskapets lokaler i Torvveien 19 i Asker sentrum.

RE Gründerhus AS ble startet som AskersHus AS som en videreføring av selskapet Asker Vekst AS og ble etablert høsten 2003 av Asker kommune (66,6%), Nera Satcom (16,7%) og Ericsson (16,7%). I 2007 overtok Asker Næringsråd aksjeandelene til Nera Satcom og Ericsson. Selskapet endret navn til Vekst i Asker AS. I 2012 ble Asker kommunes aksjer overtatt av Asker Næringsråd. Som heleid datterselskap av Asker Næringsråd fikk selskapet navnet AskersHus AS.

Høsten 2016 ble det gjennomført en emisjon hvor målet var å styrke selskapets strategiske posisjon som et innovativt kunnskapsmiljø og en næringsrettet servicepool for offentlig og privat virksomhet i samsvar med Strategisk næringsplan 2015-2016 (Asker kommune) og Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus frem mot 2025 (Akershus fylkeskommune).

Ved utarbeidelse av ny eierstrategi for selskapet i 2022 ble det besluttet å endre selskapets navn til RE Gründerhus AS.

Eierskap i selskapet er fordelt med minst 50% private aktører i tillegg til offentlige instanser, hvor Asker kommune eier 15,65% av selskapet med 180 av 1150 aksjer.

Kommunedirektøren vil minne om at formannskapet i sak 23/24 i møte 06.02.2024 ga RE Gründerhus AS kr. 1,0 mill. som starthjelp i 2024 for å stimulere til entreprenør og vekst innen sirkulærøkonomi, hvor RE Gründerhus AS søker opptak i Siva's inkubatorprogram. Det ble forutsatt at selskapet fra 2025 også sikret annen medfinansiering.

I henhold til aksjeloven skal selskapet hvert år innen 30. juni avholde generalforsamling. Selskapets vedtekter har fastsatt at ordinær generalforsamling skal holdes årlig innen utgangen av mai måned og at innkalling med angivelse av dagsorden skal skje med fire ukers skriftlig varsel til aksjonærene.

3. Saksopplysninger

Kommunedirektøren henviser til vedlagte innkalling med dagsorden samt utarbeidet oversikt over nøkkeltall; og har følgende merknader:

3.1 Valg av revisor til selskapet

Som sak 9 skal avholdes valg av revisor. Ifølge innkallingen fremkommer det forslag om at «Styret foreslår at selskapet velger en revisor til å revidere selskapets årsregnskap.»

Det bemerkes at revisor skal være aksjonærenes (eiernes) tillitsmann. Revisor skal i henhold til aksjelovens §7-1 velges av generalforsamlingen; ikke av selskapet.

Selskapets revisor har siden 18.08.2017 vært Revisorforum 1 AS.

Det fremkommer ikke av innkalling eller annen informasjon om styret eller valgkomitéen har innhentet tilbud om revisjonstjenester fra andre eller hatt prosess for valg av ny revisor. Generalforsamlingen burde ta stilling til om selskapet burde gjennomføre en prosess med tilbudsinnhenting for valg av ny revisor.

3.2 Valg av nytt styre

Som sak 10 skal avholdes valg av nytt styre.

Det er ikke vedlagt forslag fra valgkomitéen til personer som foreslås valg til det nye styret.

Kommunedirektøren vil påpeke at Asker kommune i fjor nominerte Morten Bastrup til styret for to år som nominert av Asker kommune. Det forventes at Asker kommunes nominerte styremedlem fortsetter ut perioden som vedkommende er valgt for.

3.3 Fastsettelse av godtgjørelse til styret

Som sak 11 skal generalforsamlingen fastsette godtgjørelse til styret.

Det fremkommer ikke etter hvilke satser styret honoreres etter.

Kommunedirektøren forutsetter at styrehonorar fastsettes i rimelig forhold til omfang og ansvar som påhviler styret, samt at selskapet har tegnet styreansvarsforsikring.

3.4 Valg av valgkomité

Som sak 12 skal velges valgkomité til selskapet. Det foreligger ikke noe vedlegg til innkallingen som beskriver hvilke personer som er foreslått til å delta i selskapets valgkomité.

3.5 Eventuelt

Som sak 13 på agendaen er eventuelt.

I henhold til aksjelovens bestemmelser skal innkallingen "bestemt angi de saker som skal behandles på generalforsamlingen". Generalforsamlingen kan dermed som hovedregel bare beslutte i de saker som står oppført i agendaen.

Kommunedirektøren vil gjøre oppmerksom på at orienteringssaker som fremlegges under «eventuelt» kun er for informasjon og at det ikke kan fattes vedtak i møtet i disse sakene; da dette ikke er på dagsorden.

Videre forventer Kommunedirektøren at den enkelte orienteringssak utredes grundig, før saken fremmes med forslag til forpliktende vedtak i generalforsamling.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren legger til grunn at saker utenom dagsorden ikke behandles i generalforsamlingen, men kun orienteres uten vedtak. Videre legges det til grunn at generalforsamlingen ikke fastsetter kostnader som binder aksjonærene eller tiltak som medfører kostnader for aksjonærene uten at dette fremkommer uttrykkelig i saksfremlegget.

RE Gründerhus AS er en viktig pådriver innen sirkulærøkonomi og driver en offentlig godkjent næringshage hvor selskapet har en strategisk posisjon som et innovativt kunnskapsmiljø og en næringsrettet servicepool for offentlig og privat virksomhet i samsvar med Strategisk næringsplan 2015-2026 (Asker kommune), Regional plan for innovasjon og nyskapning i Oslo og Akershus frem mot 2025 (Akershus fylkeskommune) og næringslivet i Asker.

Dette har spesielt relevans i forhold til FN's bærekraftsmål hvor selskapet dekker 4 bærekraftsmål knyttet til innovasjon og infrastruktur, ansvarlig forbruk og produksjon, stoppe klimavirkningene samt samarbeid for å nå målene.

Avholdelse av generalforsamling i selskapet kan i seg selv ikke anses å ha noen relevans for de tre bærekraftsdimensjonene FNs bærekraftsmål – miljø, økonomi og sosiale forhold.

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

5. Konklusjon

Ut over det som er opplyst i saksfremlegget med tilhørende vedlegg har Kommunedirektøren ingen merknader til sakene på dagsorden.

Kommunedirektøren anbefaler at formannskapet som Asker kommunes eierutvalg tar innkalling til generalforsamling i RE Gründerhus AS den 29.05.2024 til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Invitasjon til Ordinær_generalforsamling RE Gründerhus AS 2024
Nøkkeltall - RE Gründerhus AS
RE Gründerhus AS - Årsberetning for 2023

RE Gründerhus AS - Årsregnskap for 2023
RE Gründerhus AS - Uavhengig_revisors_beretning_for_2023

Saksprotokoll

Arivsak
24/05656

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
21.05.2024 69/24

RE Gründerhus AS - Innkalling til generalforsamling 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 69/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet har som Asker kommunes eierutvalg behandlet innkalling til generalforsamling i RE Gründerhus den 29. mai 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.

Møtetype: Fysisk møte / Ordinær generalforsamling
Dato: 29. mai 2024, 16:00
Sted: Torvveien 19, 1383 Asker

Agenda

Sak 1: Åpning av generalforsamlingen

Generalforsamlingen vil bli åpnet av styrets leder.

Sak 2: Fortegnelse over fremmøtte

Den som åpner generalforsamlingen vil føre fortegnelse over hvilke aksjonærer som møter selv eller ved fullmektig, samt hvor mange aksjer og stemmer hver av dem representerer.

Sak 3: Valg av møteleder

Generalforsamlingen skal velge møteleder.

Sak 4: Godkjenning av innkalling og agenda

Det skal avklares om generalforsamlingen godkjenner innkallingen og agendaen.

Forslag til vedtak

Innkallingen og agenda godkjennes.

Sak 5: Valg av person til å signere protokollen sammen med møteleder

Det skal velges en person til å signere protokollen fra generalforsamlingen sammen med møtelederen.

Sak 6: Godkjenning av styrets forslag til årsberetning

Styrets forslag til årsberetning for fjoråret vil bli lagt frem for godkjenning.

Forslag til vedtak

Styrets årsberetning for fjoråret godkjennes.

Sak 7: Godkjenning av årsregnskapet

Årsregnskapet for fjoråret vil bli lagt frem for godkjenning.

Forslag til vedtak

Årsregnskapet for fjoråret godkjennes av generalforsamlingen.

Sak 8: Gjennomgang av revisors årsberetning

Revisjonsberetningen vil bli gjennomgått.

Sak 9: Valg av revisor

Styret foreslår at selskapet velger en revisor til å revidere selskapets årsregnskap.

Sak 10: Valg av nytt styre

Forslag til vedtak

Sak 11: Fastsettelse av godtgjørelse til styret

Det skal fastsettes godtgjørelse til styrets medlemmer for perioden fra fjorårets ordinære generalforsamling til årets ordinære generalforsamling.

Forslag til vedtak

Generalforsamlingen fastsatte følgende godtgjørelse til styrets medlemmer:

- *Styrets leder: kroner*
- *Eksterne styremedlemmer: kroner*
- *Varamedlemmer: kroner*

Sak 12: Valg av valgkomité

Sak 13: Eventuelt

* * * * *

22. april 2024 12:54

RE Gründerhus AS

	År 2023	År 2022	Endring 2023-2022	År 2021	År 2020
Inntekter	6 429 183	7 920 337	-1 491 154	8 849 990	7 472 332
- Driftskostnader	6 353 240	8 166 398	-1 813 158	8 746 527	7 441 132
= Driftsresultat før finans (EBIT)	75 943	-246 061	322 004	103 463	31 200
- Netto finans	-40 490	-4 097	-36 393	-2 854	-3 209
= Resultat før skattekostnad	35 453	-250 158	285 611	100 609	27 991
- Skattekostnad	0	0	0	0	0
= Årsresultat	35 453	-250 158	285 611	100 609	27 991

EBIT	75 943	-246 061	322 004	103 463	31 200
+ Avskrivninger	40 197	31 229	8 968	0	0
EBITDA	116 140	-214 832	330 972	103 463	31 200

Sum innskutt kapital	1 256 640	1 362 640	-106 000	1 362 640	1 362 640
Sum opptjent kapital	-461 351	-551 749	90 398	-301 591	-402 199
A - Sum egenkapital	795 289	810 891	-15 602	1 061 049	960 441
Sum langsiktig gjeld	277 495	0	277 495	0	0
Sum kortsiktig gjeld	799 447	778 583	20 864	1 378 854	1 224 584
B - Sum gjeld	1 076 942	778 583	298 359	1 378 854	1 224 584
Sum egenkapital og gjeld (A+B)	1 872 231	1 589 474	282 757	2 439 903	2 185 025
Andel EK i % av balansen	42,48 %	51,02 %		43,49 %	43,96 %

Gjennomsnittlig antall ansatte	2	3		3	2
Antall årsverk	2,0	2,9		2,8	1,8
Sykefravær	2,40 %	2,40 %		0,21 %	

	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020
Lønn og godtgjørelse til daglig leder	*	*	*	*
Lønnskostnader	*	*	*	614 668
Pensjonskostnader	*	*	*	0
Andre ytelser	*	*	*	4 139
SUM lønn og godtgj daglig leder	*	*	*	618 807

* tall er ikke oppgitt i årsregnskap eller noter

Styrehonorar	171 000	170 000		124 000	87 000

	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020
Revisjonshonorar - ordinær revisjon	58 675	56 875	56 525	41 250
Honorar for andre tjenester	8 750	14 000	19 763	26 200
Sum - honorar til revisor	67 425	70 875	76 288	67 450

Styret har avholdt - antall møter:	7	6		7	5
Styre har behandlet - antall saker i år	32	35		34	28

ÅRSBERETNING 2023

RE

GRÜNDERHUS

RE Gründerhus AS

Asker, 16.04.2024

Sign

Knut H. Nilsen
styreleder

Sign

Trude J.H.Fjeldstad
styremedlem

Sign

Steinar Bustad
styremedlem

Sign

Asle Sjørbotten
styremedlem

Sign

Gjertrud Bjørnholt
styremedlem

Sign

Morten Bastrup
styremedlem

Sign

Odd Martin Helleland
styremedlem

Sign

Bjørn Langvik
styremedlem

Sign

Fredrik Brodtkorb
Daglig leder

STYRELEDER HAR ORDET

For **RE Gründerhus AS** (tidligere Askershus) ble innføringen av nytt navn og ny strategi toneangivende i 2023. Vi flyttet i januar inn til nye lokaler i det ombygde parkeringshuset i Torvveien 19 i Asker sentrum og etablerte **RE:Location**. Mange av våre tidligere leieboere flyttet med oss samtidig som vi fikk nye gründere inn i lokalene. I de nye lokalene er det etablert et levende og dynamisk miljø med en kultur basert på åpenhet og deling gjort på gründerens premisser. Hver onsdag er det gründerfrokost hvor startups og andre inviterte gjester presenterer seg selv ofte med en livlig diskusjon. Lokalene er ofte i bruk av eksterne samarbeidspartnere fra næringslivet og interesseorganisasjoner. Det er omkring RE gründerhus etablert et aktivt gründernettverk for regionen; **RE:Group**.

RE:Start, (Asker og Bærum Start Up) er videreutviklet med kurs og samlinger både på RE og på lokasjoner i Bærum.

Inkubator virksomheten **RE:Use**, har gjennomført to programmer med fokus på å få frem nye lovende startups innen sirkulærøkonomi. Disse programmene vil videreutvikles i 2024, hvor vi vil søke å få til samarbeid mellom innovasjonsmiljøene i Akershus.

RE Gründerhus har ingen fast finansiell støtteordning fra det offentlige. RE location har inntekter fra utleie som dekker basis kontordrift. All gründerutvikling er basert på prosjektmidler og partneravtaler, dette er en krevende forretningsmodell. I løpet av 2023 og fremover i 2024 vil RE Gründerhus arbeide med å få til et større og mer forpliktende samarbeide mellom inkubatorvirksomheter innen Akershus Fylkeskommune. Dette vil kunne gi økt kompetanse og kvalitet samt bidra til en mer forutsigbar og stabil driftsmodell.

Jeg vil rette en spesiell takk til alle gründerne som er leietakere, gjester og partnere som bidrar til å skape et godt miljø, uten dere vil vi ikke ha fått det til. Jeg vil takke administrasjonen ved Fredrik, Karin og Liselle samt styret for godt arbeid med å etablere den nye strategien og for å bidra til at RE Gründerhus er en suksess.

Jeg ser frem mot videre samarbeide med alle.

Asker, April 2024
Knut Haakon Nilsen
Styreleder RE Gründerhus

Eierandeler per 31.12.2023

RE Gründerhus AS - eierandeler per 01.01.2024				
Navn	Org. nr.	Adresse	Ant. aksjer	%
Oxer Management AS	959 775 761	Drengsrudbekken 12, 1383 Asker	56	4,9 %
Danske Bank	991 159 894	Torvveien 1, 1383 Asker	55	4,8 %
National Oilwell Varco AS	972 000 965	Drengsrudhagen 4, 1385 Asker	55	4,8 %
Exsitec AS	984 489 234	Nye Vakås vei 64, 1395 Hvalstad	50	4,3 %
Floberg Holding AS	988 858 412	Billingsstadsletta 18, 1396 Billingsstad	28	2,4 %
Hallingdal Næringshage AS	863 534 402	Gamlev 6, 3550 Gol	25	2,2 %
ABBH AS	910 301 268	Billingsstadsletta 17, 1396 Billingsstad	20	1,7 %
Næringslivet			289	25,1 %
RE Gründerhus AS	986 481 486	Torvveien 18, 1383 Asker	266	23,1 %
Asker Næringsforening	974 540 193	Torveien 4, 1385 Asker	160	13,9 %
Akershus Fylkeskommune	930 580 783	Postboks 220, 1702 Sarpsborg	180	15,7 %
Asker kommune	944 382 038	Knud Askersvei 25, 1383 Asker	180	15,7 %
Offentlig			360	31,3 %
Firma B. Langvik	987 083 174	Sarahaugen 7, 1386 Asker	25	2,2 %
Per S. Thoresen Mngm. Cons.	913 432 819	Drengsrudhagen 6, 1385 Asker	20	1,7 %
Schweitz Holding AS	921 484 437	Oppsjømarka 81, 1385 Asker	10	0,9 %
Fits Consulting Asker AS	919 138 475	Drammensveien 915, 1385 Asker	10	0,9 %
Inclusion AS	913 958 918	Undelstad Terrasse 30d, 1387 Asker	10	0,9 %
			75	6,5 %
Sum antall aksjer			1150	137,8 %

RE Gründerhus kjøpte i 2023 tilbake 106 aksjer fra eksiterende aksjonærer. Avtale om pliktig tilbakekjøp av aksjer fra Lonar AS, Nowi gruppen AS og AOG Holding AS på totalt 51 aksjer. I tillegg ønsket Kongsberg Digital AS å selge sine aksjer grunnet endret strategi. Høsten 2023 ble disse transaksjonene gjennomført.

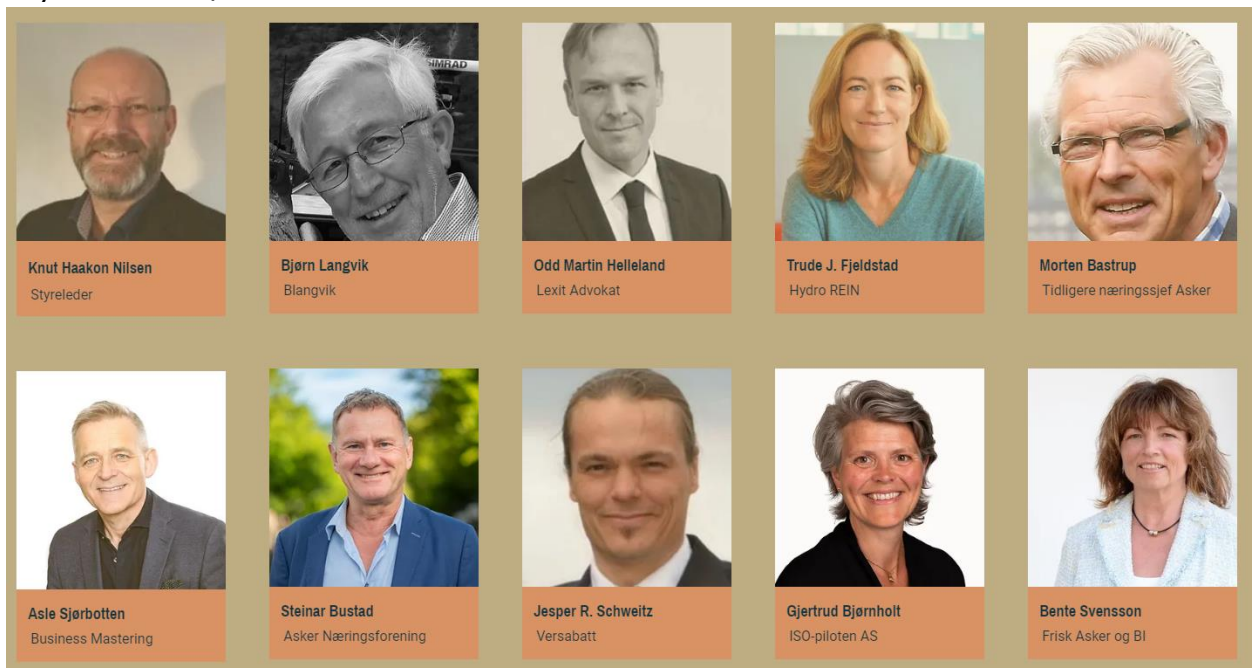
Organisasjon

Administrasjonen:

Karin Skandsen i permisjon fra 1 juli 2023.

Styret i RE 23/24:

GENERALFORSAMLINGEN

Generalforsamling ble avholdt 31/5-2023. 975 av 1150 aksjer, dvs. 84,8 % var representert.

Generalforsamlingen vedtok forslag til regnskap for 2022 og balanse pr 31/12-2022. Revisors beretning for 2022 ble godkjent.

Valgkomiteen ved leder Erling Nilsen foreslo gjenvalg av 4 styremedlemmer. Styreleder foreslo gjenvalg av 1 varamedlem for en periode på 2 år. 3 av styremedlemmene var ikke på valg. Som nytt styremedlem ble Gjertrud Bjørnvold valgt og som nytt varamedlem ble Bente Svensson valgt.

Videre foreslo valgkomiteen valg av styreleder Knut Haakon Nilsen for 2 år.

Innstillingene ble enstemmig godkjent av generalforsamlingen

Nye eierstrategi, selskapsnavn, endring av vedtekter og profil ble presentert og gjennomgått på generalforsamlingen.

Innstillingen ble enstemmig godkjent av generalforsamlingen

Nåværende valgkomite ble valgt i 2022 for 2 år; **Øyvind Michelsen, Erling Nilsen** og **Asbjørn Flo**. Generalforsamlingen godkjente valgkomiteen.

Som revisor ble **Revisorforum1** valgt.

Generalforsamlingen vedtok at styremedlemmene skulle godtgjøres kr. 2.000 pr styremøte, og at styreleders godtgjørelse skulle være på kr 72.000 per år.

STYRETS ARBEID

Det er i 2023 avholdt 7 styremøter hvor 32 saker er behandlet.

Det ble gjennomført en styreevaluering for året 2023 med en utsendt spørreundersøkelse med påfølgende diskusjon på styremøtet Q1 2024

Endring av vedtektene ble også gjort av styret gjennom 2023

Eierstrategi

På generalforsamlingen i 2023 ble ny eierstrategi vedtatt. Det viktigste punktet er formålet med selskapet:

Selskapets formål er iht. vedtektene å:

- Drive rådgivning og kompetanse innen innovasjon og gründerskap

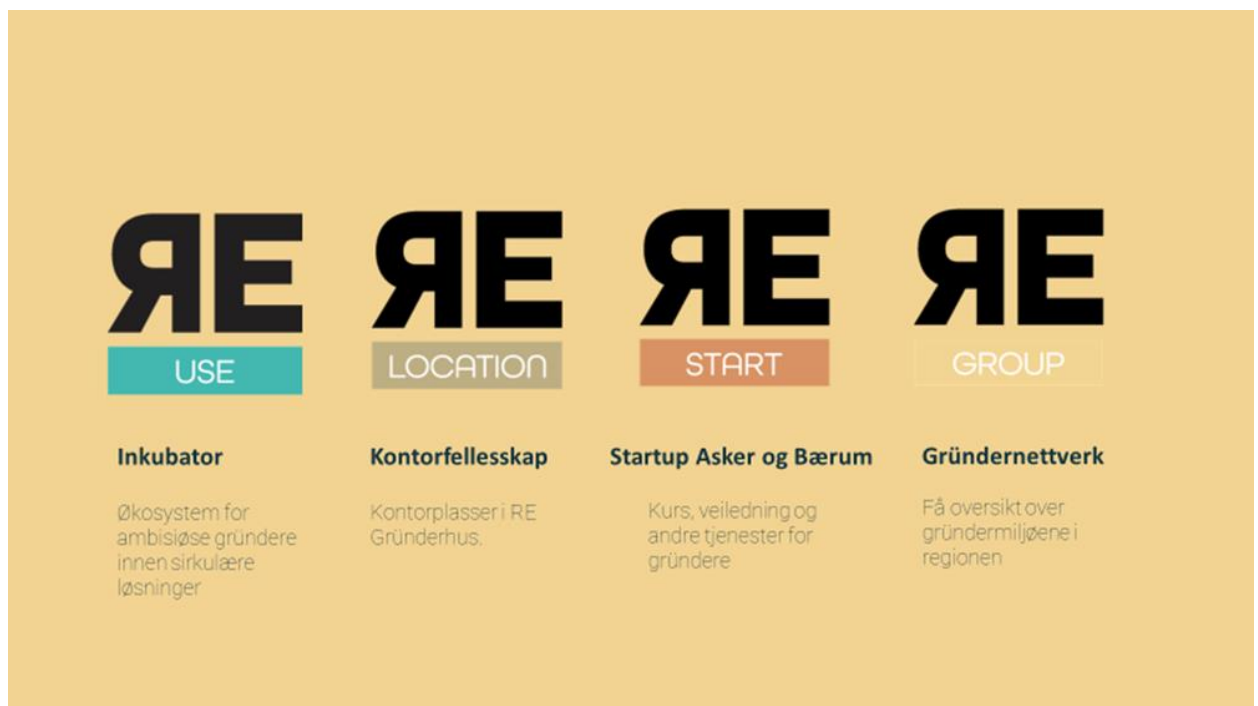
Formålet utdypes ved at regionens fordeler utnyttes til å skape nasjonale og internasjonale suksesser gjennom rådgivning og veiledning av gründere og startups

Selskapet endret 31.5.2023 navn til RE Gründerhus AS.

Selskapet har ikke til hensikt å overføre saker av politisk karakter fra folkevalgte organer til selskapet. Dersom det er uklart hvorvidt en sak er av politisk karakter eller ikke/involverer politiske vurderinger, avklares dette med eierne.

Strategier

Strategien som ble besluttet våren 2022 konkluderte med at fokuset skulle ligge på disse 4 selskaps pilarene. Denne jobben har blitt videreført i 2023 med en rekke aktiviteter.

I forbindelse med **strategijobben** konkluderte man med ønske om en lokasjon som var mer sentralt i Asker. Avtale med leie av ny lokasjon ble signert i 2022 med gårdeier Hathon Holding AS, og innflytting ble satt til 2 januar 2023.

De nye lokalene var tidligere et parkeringsanlegg som ble bygget om.

Det innbefatter ca **1000 kvm** med plass til ca 60 personer fordelt på 7 kontorer, 24 faste arbeidsplasser og 24 fleksible arbeidsplasser. I tillegg er det 5 møterom, 1 lab, 10 stillerom og et eventområde.

Innflyttingsfesten i januar 2023 ble en stor suksess. Ca 150 personer var med på åpningen, der enkel servering og DJ lage god stemning. Ordfører, **Lene Conradi**, sto for den offisielle åpningen, og innlegg fra brødrene Planke som grunnla **Tomra** og gründer Jens Brustad fra **Looping** gjorde dagen perfekt.

Gjennom året har man hatt en rekke arrangementer og **hver onsdag** inviteres det til åpent hus med boller, kaffe og et gründerrelatert tema. Dette er en fin og uformell måte for nye medlemmer, nysgjerrige personer og næringslivet å møtes på.

Gjennom 2023 har vi gjennomført ca **45** arrangement med i snitt **30** deltakere per gang. I tillegg har det vært 14 arrangementer for Startup Asker & Bærum med over **200** deltakere. Vi er per i dag ca **80 medlemmer** i RE Gründerhus, og 53 bedrifter. Så gjennom 2023 har det vært flere tusen unike personer innom RE.

Partnere på huset er **Nordea, RæderBing, Asker Næringsforening, Connect Øst, Quality Regnskap, Gammel Nok** og **Bwell**.

Noe av fordelene medlemmene her på huset får er et konsept kalt **RE:Generate**. Her har vi erfarne næringslivsfolk som sitter på huset og kan tilby gründere hjelp og rådgivning. Dette har vist seg å være til stor nytte for gründere.

Årets gründer i Asker, **Infraspace**, er medlem på RE.

Vinnere på Asker kommunes næringsutviklingsfond sitter 5 av 7 vinnere på RE. Dette viser at lokasjonen er blitt det samlingspunktet som man ønsket.

Vår satsning og ambisjon om et øko-miljø for **ambisiøse gründere** innen sirkulære løsninger, **RE:USE**, ble startet i 2023. Da noe finansiering ikke var på plass i starten av 2023 valgte vi å starte med en relativt enkel inkubator.

Denne inkubatoren ble gjennomført i 2 runder, en på våren og en på høsten. Det ble leid inn en erfaren programleder, **Bjørn Haugland**, for gjennomføring. Verktøy og modell for programmet ble **Entreprenerdy** valgt. Programmene hadde over **40** søkere, hvorav **19** ble valgt ut og gjennomførte programmet.

A flyer for the RE:USE Inkubatorprogram. The top left shows a group photo of participants and staff in front of a screen displaying the RE:USE logo. The top right features a testimonial from Jørgen Sandø, a smiling man in a dark shirt, with a quote about the program's value. The bottom left has the program title 'RE:USE Inkubatorprogram' and 'Høsten 2023'. The bottom right contains a call to action: 'Vil du være med å forme fremtiden & bidra til en bærekraftig verden? Da er det kanskje akkurat DEG vi leter etter!' with a teal circular graphic.

I løpet av 2023 fikk vi **tilsagn** av midler fra **Viken fk**, **Asker kommune** og **Bærum kommune** til å designe, utvikle og kjøre ett større inkubator program i 2024. Programmet vil foregå som planlagt i 2024.

&&&&&

Asker kommune lyste ledig konkurranse til en partneravtale for bl.a oppfølging av ny næringsplan. RE **vant anbudet** og inngikk partnerskapsavtale med Asker kommune mars 2022. Den har en ramme på i utgangspunktet 1.3 mnok og varer ut 2024. I hovedsak har man in 2023 bistått Asker kommune med arbeid på disse områdene:

- Utforming og sekretariat for **Næringsutviklingsfondet** og tilskuddsordninger
- Posisjonering og differensiator ifm **omdømme** for Asker
- Arrangørgruppen for **Den Store Sirkulærkonferansen** i Asker i mai
- Diverse **rådgivning** og statistikk ifht næringslivet i regionen

I tillegg bidrar man med juryarbeid og mentoring på **Ungt Entreprenørskap**. Dette arbeidet er ikke betalt og en del av vårt samfunnsbidrag.

&&&&&

Prosjektet **Startup Asker og Bærum** ble lagt ut på anbud av Asker kommune i 2021. Hensikten var å finne en operatør som kunne stå for viktige deler av det offentliges tilbud overfor gründere og entreprenørskap i kommunene.

RE vant anbudet i samarbeid med **Bærum Næringsråd**, **Asker Næringforening**, **Inclusion AS** og **Firmaet Bjørn Langvik**

Avtalen har en varighet frem til 31/12-2024 med opsjon på forlengelse én eller flere ganger inntil 3 år. Årlig ramme er på ca. 1,8 mnok.

Sentrale prosjektaktiviteter er gjennomføring av

- *Førstelinjetjeneste*
- *Én til én veiledning, 10 time/gründere hver uke*
- *Temakurs*
- *Grunnkurs i etablering – norsk og engelsk*
- *Gründerkafe*
- *Seminarer*

Det blir årlig gjennomført om lag 30 kurs og arrangementer.

Prosjektet er dimensjonert for at **8-900 gründere** i Bærum og Asker.

VIKTIGE SAMARBEIDSPARTNERE I 2023

LEDELSE OG ADMINISRASJON

I 2023 har **Fredrik Brodtkorb** vært Daglig Leder og **Karin Skandsen** vært Community Manager. **Liselle Anderson** er vikar for Karin, som er i mammapermisjon, fra august 2023. Vikariatet varer ut juni 2024, og Karin forventes tilbake våren 2024.

Utover egeninnsats i prosjekter er gjennomføringen skjedd ved innleie av konsulentressurser fra styreleder, Knut H. Nilsen og fra styremedlemmene Morten Bastrup og Bjørn Langvik.

Community Manager skaffer nye medlemmer og ajourfører og videreutvikler hjemmesider og står for nyhetsbrev ut til ca **2.500** interessenter.

Sykefraværet i 2023 var på 2.4%. Det psykososiale miljøet vurderes ifm medarbeidersamtaler og betegnes som godt.

Det var i 2023 ansatt 1 kvinne og 1 mann. I alt 2 ansatte.

FN's bærekraftsmål er dekket i eierstrategien og RE sin fokus på sirkulærøkonomi gjør at man jobber med flere SDG'er.

&&&&&

Av strategiske og taktiske årsaker ble **datterselskapet Viken Kunnskapspark AS** stiftet i mai 2018. I utviklingen av ny strategi og samarbeidsformer har man funnet det hensiktsmessig å beholde selskapet for å bistå i eventuelle slike beslutninger.

Det er pr nå ingen virksomhet i selskapet. Aksjekapitalen i Viken Kunnskapspark AS er kr 30.000 og styreleder er Bjørn Langvik.

&&&&&

RE har etter invitasjon ervervet en mindre eierpost i **Hallingdal Næringshage AS**, på samme måte som Hallingdal Næringshage har en eierpost i RE.

MEDIA OG KOMMUNIKASJONKANALER

Egne kanaler

[RE Gründerhus nettside](#): 7948(3000 i 2022) nye besøkende / 13368 side økter.

[Facebook](#): Kanal for å dele nyheter, arrangementer med eksterne - 934 følgere

[LinkedIn](#): Kanal for å dele nyheter, arrangementer med eksterne – 631 følgere

[Instagram](#): Kanal for å dele nyheter, arrangementer med eksterne - 343 følgere

Nyhetsbrev: Sendt ut ca 2 x i måneden. 2641(1000 i 2022) som har abonnert (ca. 50% åpner).

Media

Budstikka - [Stinn brakke da gründerne åpnet eget hus i gammel garasje](#)

Budstikka - [Tomra-legendene har tro på denne gjenbruksgründeren](#)

Budstikka - [Hvorfor næringsutvikling er viktig for Asker – og hva gjør vi](#)

Budstikka - [De tok kurs om samfunnsansvar for å hjelpe folk inn i jobb](#)

Budstikka - [Alles øyne på Asker](#)

Budstikka - [3,5 millioner skal gå til gründerne: – Veldig lite som skal dekke veldig mye](#)

Budstikka - [Gründer-veteran gir seg. Det vokser bra her.](#)

Budstikka - [Andreas \(38\) er pakke-gründer: – Akkurat nå er det veldig godt å slippe høye rentekostnader](#)

Budstikka - [Batteri-gründerne har satt produksjonen på pause](#)

Startup Asker og Bærum

[Nettside via RE](#): Oversikt over tjenester og kurs for Startup Asker & Bærum

[Startup Asker og Bærum](#). Oppdatering på lokale arrangementer og nyheter knyttet til oppstartsverden - 1K følgere

[Startup Asker og Bærum facebookgruppe](#): 298 medlemmer (denne brukes ikke så aktivt)

ØKONOMI

For 2022 og 2023 var tallene som følger:

	2 023	2 022
Salgsinntekter	4 443 663	5 473 563
Leieinntekter	1 985 520	2 446 774
Sum inntekter	6 429 183	7 920 337
Lønnskostnader	2 023 301	2 683 007
Husleieutgifter inkl strøm og renhold	1 648 626	2 265 228
Honorar på prosjekter	1 255 584	1 740 953
Regnskap/revisjon	122 805	112 620
Øvrige driftskostnader	1 262 727	1 333 361
Avskrivning	40 197	31 229
Sum driftskostnader	6 353 240	8 166 398
Finansposter	-40 490	-4 097
Resultat	35 453	-250 158

Egenkapitalen pr 31/12 – 2023 var kr 795.289. Totalbalansen var kr 1.872.231.

Lønn til daglig leder inkl bonus er på kr 915.000 for 2023. Styret besluttet i samarbeid med daglig leder å ta bonus fra godtgjørelse fra 2024 og framover. Bonus blir kompensert med en økning i fast lønn fra 2024.

Godtgjørelse til styret i 2023 er på kr 171.000.

RE mottar ingen faste bidrag fra kommune, fylkeskommune, stat eller næringsliv.

For å sikre langsiktig grunnfinansiering arbeides det derfor fortsatt med en forretningsmodell som er mindre avhengig av tilsagn fra prosjekt til prosjekt.

RE GRÜNDERHUS AS

2023

ÅRSREGNSKAP

Innhold:

1. Revisjonsberetning
2. Resultatregnskap
3. Balanse
4. Spesifikasjon til regnskapet
5. Noter

Resultatregnskap

RE GRÜNDERHUS AS

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023	2022
Leieinntekt		1 985 520	2 446 774
Salgsinntekter		4 443 663	5 473 563
Sum driftsinntekter		<u>6 429 183</u>	<u>7 920 337</u>
Direkte driftskostnader		0	12 082
Lønnskostnad	2	2 023 301	2 683 007
Avskrivning av driftsmidler	3	40 197	31 229
Annen driftskostnad		4 289 742	5 440 080
Sum driftskostnader		<u>6 353 240</u>	<u>8 166 398</u>
Driftsresultat		<u>75 943</u>	<u>-246 061</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		2 526	1 204
Annen finansinntekt		7	0
Annen rentekostnad		40 023	4 089
Annen finanskostnad		3 001	1 211
Resultat av finansposter		<u>-40 490</u>	<u>-4 097</u>
Resultat før skattekostnad		35 453	-250 158
Skattekostnad på resultat		0	0
Resultat		<u>35 453</u>	<u>-250 158</u>
Årsresultat		<u>35 453</u>	<u>-250 158</u>
Overføringer			
Overført til udekket tap		35 453	-250 158
Sum overføringer		<u>35 453</u>	<u>-250 158</u>

Balanse

RE GRÜNDERHUS AS

Eiendeler	Note	2023	2022
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	3	121 408	137 950
Sum varige driftsmidler		<u>121 408</u>	<u>137 950</u>
Investeringer i datterselskap	4	30 000	30 000
Investeringer i aksjer og andeler	4	35 000	35 000
Sum finansielle anleggsmidler		<u>65 000</u>	<u>65 000</u>
Sum anleggsmidler		<u>186 408</u>	<u>202 950</u>
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	5	763 276	1 034 967
Andre kortsiktige fordringer		231 673	39 263
Sum fordringer		<u>994 948</u>	<u>1 074 230</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l.		690 875	312 294
Sum omløpsmidler		<u>1 685 823</u>	<u>1 386 524</u>
Sum eiendeler		<u>1 872 231</u>	<u>1 589 474</u>

Balanse

RE GRÜNDERHUS AS

Egenkapital og gjeld	Note	2023	2022
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	6, 7	1 150 000	1 150 000
Egne aksjer		-266 000	-160 000
Overkurs		363 200	363 200
Annen innskutt egenkapital		-9 440	-9 440
Sum innskutt egenkapital		<u>1 256 640</u>	<u>1 362 640</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		54 945	0
Udekket tap		-516 296	-551 749
Sum opptjent egenkapital		<u>-461 351</u>	<u>-551 749</u>
Sum egenkapital		<u>795 289</u>	<u>810 891</u>
Gjeld til kredittinstitusjoner	8	277 495	0
Sum annen langsiktig gjeld		<u>277 495</u>	<u>0</u>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		500 428	332 256
Skattetrekk og andre trekk		14 024	197 998
Annen kortsiktig gjeld		284 995	248 328
Sum kortsiktig gjeld		<u>799 447</u>	<u>778 583</u>
Sum gjeld		<u>1 076 942</u>	<u>778 583</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>1 872 231</u>	<u>1 589 474</u>

Balanse

RE GRÜNDERHUS AS

Asker, 16.04.2024
Styret i RE GRÜNDERHUS AS

Knut Haakon Nilsen
styreleder

Asle Sjørbotten
styremedlem

Steinaar Bustad
styremedlem

Trude J. H. Fjeldstad
styremedlem

Morten Hansen Bastrup
styremedlem

Odd Martin Helleland
styremedlem

Gjertrud Bjørnvold
styremedlem

Bjørn Langvik
styremedlem

RE GRÜNDERHUS AS

Noter til regnskapet pr. 31. desember 2023

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Vurderingsregler

Inntekter

Leieinntekter opptjenes og resultatføres i takt med utleieperioden.

Salg av tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Kundefordringer og andre fordringer er vurdert til pålydende og vurdert for tap.

Øvrige omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Varige driftsmidler aktiveres og avskrives dersom de har en levetid over 3 år, og har en kostpris som overstiger kr. 15 000. Varige driftsmidler vurderes til historisk kost med fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger. Avskrivninger baseres på en vurdering av driftsmidlenes økonomiske og tekniske levetid. Det benyttes lineære avskrivninger..

Kostnader

Kostnader utgiftsføres etter samme prinsipp som inntekter.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel avsettes i regnskapet på grunnlag av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier i henhold til norsk regnskapsstandard for skatt. Selskapet har valgt ikke å bokføre utsatt skatt.

Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessig resultat.

Note 2 - Spesifisering av lønnskostnader i resultatregnskapet

	2023	2022
Lønnskostnader består av følgende poster:		
Lønninger/feriepenger/styrehonorar	1 626 634	2 201 317
Arbeidsgiveravgift	252 106	331 549
Obligatorisk tjenstepensjon	72 630	85 711
Andre kostnader	71 931	64 430
Sum lønnskostnader	2 023 301	2 683 007
Gjennomsnittlig antall ansatte	2	3
Antall årsverk	2,0	2,9

Note 3 - Varige driftsmidler

	Inventar	Kontor- maskiner	Immaterielle eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01	189 164		35 090	224 254
Tilgang i året	23 655	0	0	23 655
Avgang i året	0		0	0
Anskaffelseskost 31.12	212 819	0	35 090	247 909
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-91 411	0	-35 090	-126 501
Balanseført verdi pr. 31.12	121 408	0	0	121 408
Årets avskrivninger	40 197	0	0	40 197
Avskrivningssats	20,00 %	33,33 %	Lineær 5 år	

RE GRÜNDERHUS AS

Noter til regnskapet pr. 31. desember 2023

Note 4 - Finansielle aksjer/aksjer i datterselskap

Selskapet har stiftet selskapet Viken Kunnskapspark AS i 2018 og eier 100% av aksjene og har 100% stemmeandel. Viken Kunnskapspark AS har en aksjekapital på kr 30.000. Det er ingen drift i selskapet. De er lokalisert i samme lokaler som Re Gründerhus AS. Resultatet for 2023 er et underskudd på kr 7.546. Egenkapital pr 31.12.2023 er kr 30.919.

Selskapet eier 35.000 aksjer i Hallingdal Næringspark AS.

Note 5 - Kundefordringer

Kundefordringer gjelder kvartalsvis fakturering til Asker Kommune av Etablerertjenesten, leietakere og tilgodehavende på prosjekter.

Note 6 - Antall aksjer, aksjeeiere m.v.

	Ordinære aksjer	Eierandel
Selskapets aksjonærer er:		
Asker Kommune	180	15,65 %
Viken Fylkeskommune	180	15,65 %
Asker Næringsforening	160	13,91 %
Oxer Management AS	56	4,87 %
Danske Bank	55	4,78 %
National Oil Varco AS	55	4,78 %
Exsitec AS	50	4,35 %
Floberg Holding AS	28	2,43 %
Hallingdal Næringshage AS	25	2,17 %
Firma B. Langvik	25	2,17 %
Per S. Thoresen Manganement Consulting	20	1,74 %
ABBH AS	20	1,74 %
Schweitz Holding AS	10	0,87 %
Inclusion AS	10	0,87 %
Fits Consulting Asker AS	10	0,87 %
Re Gründerhus AS	266	23,13 %
Sum	1 150	100 %

Aksjekapitalen består av 1.150 aksjer pålydende kr 1.000 pr. aksje. Total kr 1.150.000.
Re Gründerhus AS eier 266 aksjer selv.

Selskapet har i 2023 ervervet egne aksjer etter fullmakt som er meldt til Foretaksregisteret. Aksjeloven § 9-3 stiller krav om fri egenkapital ved erverv av egne aksjer. Selskapet hadde ikke fri egenkapital ved ervervet. Selskapet arbeider med avhendelse av disse aksjene. Forholdet blir brakt i orden før avholdelse av generalforsamlingen.

Note 7 - Egenkapital

	Aksjekapital	Egne aksjer	Overkurs	Annen innsk, Annen egenkap	Udekket tap	Sum
EK pr 01.01.	1 150 000	-160 000	363 200	9 440	-551 749	810 891
Transaksjoner		-106 000			54 945	-51 055
Årets resultat					35 452	35 452
EK pr 31.12.	1 150 000	-266 000	363 200	9 440	-516 297	795 288

RE GRÜNDERHUS AS

Noter til regnskapet pr. 31. desember 2023

Note 8 -Lån fra kredittinstitusjoner

Selskapet har tatt opp et lån i Danske Bank. Saldo per 31.12.2023 er kr 277.495.

Resultatregnskap - spesifisert

RE GRÜNDERHUS AS

	2023	2022
Driftsinntekter og driftskostnader		
Leieinntekt	-1 985 520,00	-2 446 774,00
3610 Leieinntekter andre varige driftsmidler	-1 985 520,00	-2 235 189,00
3660 Leieinntekter fast eiendom - fritt	0,00	-211 585,00
Salgsinntekter	-4 443 663,00	-5 473 562,78
3000 Salgsinnt. handelsvarer, avgiftspliktig,	-2 775 756,00	-3 214 010,00
3020 Salgsinntekt tjenester, avg. pliktig, høy	-12 000,00	0,00
3190 Oppjent inntekt - varer i arbeid	-1 655 907,00	-2 220 000,00
3220 Salgsinntekt tjenester, utenfor avgiftso	0,00	-8 000,00
3400 Spesielle offentlige tilskudd	0,00	-31 552,78
Sum driftsinntekter	-6 429 183,00	-7 920 336,78
Direkte driftskostnader	0,00	12 082,07
4000 Innkjøp varer og halvfabrikata, høy avgi	0,00	12 082,07
Lønnskostnad	2 023 301,11	2 683 006,73
5000 Lønn til ansatte	1 322 948,15	1 813 676,00
5092 Feriepenger	158 753,78	217 641,12
5210 Fri telefon	0,00	4 026,00
5252 Ulykkesforsikring, AGA opplysningsplikti	31 454,00	47 695,00
5280 Annen fordel i arbeidsforhold, AGA opply	615,00	0,00
5290 Motkonto for gruppe 52	-32 069,00	-51 721,00
5330 Godtgjørelse til styre- og bedriftsforsa	171 000,00	170 000,00
5400 Arbeidsgiveravgift	229 721,97	300 861,69
5405 Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenge	22 384,32	30 687,43
5800 Refusjon av sykepenger	-26 068,00	0,00
5900 Gaver til ansatte, fradragsberettiget	4 900,30	6 231,20
5915 Overtidsmat	573,30	0,00
5920 Yrkesskadeforsikring	41 218,00	52 702,00
5950 Obligatorisk tjenestepensjon (OTP)	72 630,00	85 710,69
5990 Annen personalkostnad	25 239,29	5 496,60
Avskrivning av driftsmidler	40 197,00	31 229,00
6010 Avskrivninger transp.midler, maskiner og	40 197,00	31 229,00
Annen driftskostnad	4 289 742,31	5 440 080,20
5910 Kantinekostnader	143 992,15	73 867,17
6300 Leie lokaler	1 236 086,80	2 149 752,50
6340 Lys, varme	148 908,77	604 444,28
6360 Renhold	218 420,00	0,00
6390 Annen kostnad lokaler	30 210,90	13 591,98
6410 Leie inventar	180 323,81	0,00
6430 Leie andre kontormaskiner	127 088,41	59 161,27
6490 Annen leiekostnad	15 000,00	0,00

Resultatregnskap - spesifisert

RE GRÜNDERHUS AS

	2023	2022
6540 Inventar (Res)	22 888,12	5 217,43
6551 Programvare - software	67 547,56	130 866,96
6620 Reparasjon og vedlikehold utstyr	1 119,00	4 396,00
6700 Honorar revisjon ordinær	58 675,00	56 875,00
6701 Revisjonshonorar spesielle oppdrag	8 750,00	14 000,00
6705 Honorar Regnskap	122 805,17	112 620,00
6706 Honorarer annen bistand fra regnskapsfør	3 560,00	0,00
6720 Honorarer for økonomisk og juridisk bist	6 230,50	14 770,50
6790 Honorar annen fremmed tjeneste	153 200,00	34 000,00
6795 Honorar på prosjekter	1 255 584,07	1 740 952,87
6800 Kontorrekvisita (Res)	2 384,42	32 163,00
6810 Datakostnad	156 796,83	24 432,25
6840 Aviser, tidsskrifter, bøker etc	31 283,00	19 716,38
6860 Møter, kurs, oppdatering etc.	12 100,00	79 127,40
6890 Annen kontorkostnad	4 164,00	7 440,24
6900 Telefon og Datakommunikasjon	67 085,73	82 922,64
6901 Telefon fritt	5 140,29	2 897,00
6940 Porto	0,00	1 929,40
7100 Bilgodtgjørelse oppgavepl.	1 972,80	0,00
7140 Reisekostnader, ikke oppgavepliktig	0,00	9 586,00
7300 Salgskostnader	0,00	11 423,03
7320 Reklamekostnader	68 885,00	8 566,50
7350 Representasjon, fradragsberettighet	45 949,15	31 398,15
7352 Servering møter/kurs	4 901,10	260,00
7360 Representasjon, ikke fradragsberettighet	0,00	2 526,00
7395 Øreavrunding	-43,23	-33,98
7400 Kontingenter, fradragsberett.	30 525,00	45 101,00
7420 Gaver, fradragsberettigede	12 829,60	0,00
7430 Gaver ikke fradrag	0,00	10 000,00
7500 Forsikringspremier	14 238,26	8 630,26
7600 Lisensavgifter og royalties	5 651,00	21 840,00
7700 Styre- og bedriftsforsamlingsmøter	4 500,00	497,27
7710 Styre- og bedriftsforsamlingsmøter	0,00	4 800,00
7770 Bank og kortgebyrer	13 032,01	14 312,70
7790 Annen kostnad, fradragsberettiget	-5,00	0,00
7798 Annen kostnad, fradragsberettiget	7 962,09	6 029,00
Sum driftskostnader	6 353 240,42	8 166 398,00
Driftsresultat	-75 942,58	246 061,22
Finansinntekter og finanskostnader		
Annen renteinntekt	-2 526,25	-1 203,76
8050 Annen renteinntekt	-263,79	-1 006,19
8051 Renteinntekt bankinnskudd	-2 017,46	-57,57
8056 Påminnelsesavgift	-245,00	-140,00

Resultatregnskap - spesifisert

RE GRÜNDERHUS AS

	2023	2022
Annen finansinntekt	-7,18	0,00
8060 Valutagevinst (Agio)	-7,18	0,00
Annen rentekostnad	40 022,56	4 089,15
7780 Renter og gebyrer inkasso	9 510,28	4 089,15
8150 Andre rentekostnader	20 380,00	0,00
8155 Rentekostnad leverandørgjeld	9 302,16	0,00
8159 Annen rentekostnad	830,12	0,00
Annen finanskostnad	3 000,89	1 211,40
8160 Valutatap (Disagio)	58,21	1 211,40
8179 Annen finanskostnad	2 942,68	0,00
Resultat av finansposter	<u>40 490,02</u>	<u>4 096,79</u>
Resultat før skattekostnad	-35 452,56	250 158,01
Skattekostnad på resultat	0,00	0,00
8300 Betalbar skatt	0,00	0,00
8320 Endring utsatt skatt	0,00	0,00
Resultat	<u>-35 452,56</u>	<u>250 158,01</u>
Årsresultat	<u>-35 452,56</u>	<u>250 158,01</u>
Overføringer		
Overført til udekket tap	35 452,56	-250 158,01
8990 Overført udekket tap	35 452,56	-250 158,01
Sum overføringer	<u>35 452,56</u>	<u>-250 158,01</u>

Balanse - spesifisert

RE GRÜNDERHUS AS

	2023	2022
Eiendeler		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	121 408,00	137 950,00
1250 Inventar (Balanse)	121 408,00	137 950,00
Sum varige driftsmidler	<u>121 408,00</u>	<u>137 950,00</u>
Investeringer i datterselskap	30 000,00	30 000,00
1300 Aksjer i datterselskap, norske	30 000,00	30 000,00
Investeringer i aksjer og andeler	35 000,00	35 000,00
1350 Investeringer i aksjer og andeler	35 000,00	35 000,00
Sum finansielle anleggsmidler	<u>65 000,00</u>	<u>65 000,00</u>
Sum anleggsmidler	<u>186 408,00</u>	<u>202 950,00</u>
Omløpsmidler		
Fordringer		
Kundefordringer	763 275,50	1 034 967,00
1500 Kundefordringer	423 415,50	395 107,00
1530 Opptjent inntekt	350 000,00	650 000,00
1580 Avsatt tap på fordringer	-10 140,00	-10 140,00
Andre kortsiktige fordringer	231 672,81	39 263,06
1579 Andre kortsiktige fordringer	0,00	-2 250,00
1749 Andre forskuddbetalte kostnader	231 672,81	41 513,06
Sum fordringer	<u>994 948,31</u>	<u>1 074 230,06</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l.	690 874,63	312 293,88
1396 Depositum Bankveien	370 973,00	0,00
1921 Bankinnskudd Danske Bank - 8601.76.94342	233 444,91	221 980,58
1922 Bankinnskudd Danske Bank - 8601.82.43638	26 958,23	2 307,63
1923 Bankinnskudd Danske Bank - 8601.82.43654	6 558,54	6 692,72
1950 Danske Bank for skattetrekk 8601 76 9437	52 939,95	81 312,95
Sum omløpsmidler	<u>1 685 822,94</u>	<u>1 386 523,94</u>
Sum eiendeler	<u>1 872 230,94</u>	<u>1 589 473,94</u>

Balanse - spesifisert

RE GRÜNDERHUS AS

	2023	2022
Egenkapital og gjeld		
Innskutt egenkapital		
Aksjekapital	-1 150 000,00	-1 150 000,00
2000 Aksjekapital	-1 150 000,00	-1 150 000,00
Egne aksjer	266 000,00	160 000,00
2010 Egne aksjer	266 000,00	160 000,00
Overkurs	-363 200,00	-363 200,00
2020 Overkursfond	-363 200,00	-363 200,00
Annen innskutt egenkapital	-9 440,00	-9 440,00
2030 Annen innskutt egenkapital	-9 440,00	-9 440,00
Sum innskutt egenkapital	<u>-1 256 640,00</u>	<u>-1 362 640,00</u>
Opptjent egenkapital		
Annen egenkapital	-54 945,00	0,00
2050 Annen egenkapital	-54 945,00	0,00
Udekket tap	516 296,04	551 748,60
2080 Udekket tap (Bal)	516 296,04	551 748,60
Sum opptjent egenkapital	<u>461 351,04</u>	<u>551 748,60</u>
Sum egenkapital	<u>-795 288,96</u>	<u>-810 891,40</u>
Gjeld til kredittinstitusjoner	-277 495,00	0,00
2220 Lån Danske Bank	-277 495,00	0,00
Sum annen langsiktig gjeld	<u>-277 495,00</u>	<u>0,00</u>
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	-500 427,59	-332 256,26
2400 Leverandørgjeld	-500 427,59	-332 256,26
Skattetrekk og andre trekk	-14 024,00	-197 998,00
2600 Forskuddstrekk	-49 177,00	-78 225,00
2740 Oppgjørskonto merverdiavgift	80 789,00	-68 248,00
2745 Grunnlag utgående mva kjøp av tjenester	0,00	-253 875,56
2746 Motkonto grunnlag kjøp av tjenester utla	0,00	253 875,56
2770 Skyldig arbeidsgiveravgift	-45 636,00	-51 525,00

Balanse - spesifisert

RE GRÜNDERHUS AS

	2023	2022
Annen kortsiktig gjeld	-284 995,39	-248 328,28
2785 Påløpt arbeidsgiveravgift ferielønn	-22 269,45	-30 687,16
2905 Periodisering inntekt	-100 000,00	0,00
2940 Skyldige feriepenger	-157 940,78	-217 641,12
2950 Påløpt rente	-4 785,16	0,00
Sum kortsiktig gjeld	<u>-799 446,98</u>	<u>-778 582,54</u>
Sum gjeld	<u>-1 076 941,98</u>	<u>-778 582,54</u>
Sum egenkapital og gjeld	<u>-1 872 230,94</u>	<u>-1 589 473,94</u>

Til generalforsamlingen i Re Gründerhus AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Re Gründerhus AS som viser et overskudd på kr 35.453. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under "Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet". Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon består av årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Asker, 16.04.2024
Revisorforum 1 AS

Knut Erik Jahr
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Saksframlegg

Arkivsak
24/05658-2

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

Vardar AS - Innkalling til generalforsamling 12. juni 2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet i Asker kommune har som kommunens eierutvalg behandlet innkalling til ordinær generalforsamling i Vardar AS den 12. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Asker kommune legger til grunn at et samlet utbytte på kr 145 mill. kroner vedtas, som betyr en utbytteandel til Asker kommune på 21,793 mill. kroner.

1. Sammendrag

Representant for Vardar AS, Rolf Harald Næss, har i epost av 8. april 2024 på vegne av styreleder Roar Flåthen oversendt innkalling til ordinær generalforsamling i Vardar AS som vil bli avholdt onsdag 12. juni 2024 kl. 11:00, hvor generalforsamlingen avholdes i Drammen.

Generalforsamlingen skal fastsette styrets årsberetning for 2023, årsregnskap med noter for 2023, herunder resultatregnskap og balanse, samt disposisjon av årsresultatet – for Vardar AS og konsernet. Det skal også fastsettes styrehonorar og revisjonshonorar.

I henhold til selskapets vedtekter er det valg av styremedlemmer og ved ledighet revisor.

Innkallingen følger som vedlegg til saken.

I tråd med Kommunelovens §23-6, 4. ledd, er kopi av innkallingen sendt kontrollutvalgets medlemmer samt Viken kontrollutvalgssekretariat IKS; slik at kontrollutvalget er varslet om møtet. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

2. Bakgrunn for saken

Asker kommune har den 08.04.2024 mottatt innkalling til generalforsamling for 2024 for selskapet Vardar AS. Generalforsamling er berammet til den 12. juni 2024 kl. 11:00 i Drammen.

Vardar AS (Vardar) eies av kommunene Asker, Drammen, Flesberg, Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Hole, Kongsberg, Krødsherad, Lier, Modum, Nesbyen, Nore og Uvdal, Ringerike, Rollag, Sigdal, Øvre Eiker, og Ål (Eierkommunene).

Vardar eier, forvalter og videreutvikler virksomhet innen produksjon av fornybar energi, samt annen virksomhet som er del av det grønne skiftet.

Vardars visjon er «Utvikling av verdier gjennom aktivt eierskap» med en misjon om å bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Selskapets ambisjon er verdiskapning gjennom langsiktige investeringer.

Vardars kjernevirksomhet er å eie, forvalte og videreutvikle virksomhet innen produksjon av fornybar energi, samt annen virksomhet som del av det grønne skiftet.

Vardars kjernekompetanse er identifisering, evaluering, utvikling og forvaltning av investeringsmuligheter i operativ virksomhet eller i selskaper der Vardar kan tilføre kompetanse og kapital for viderederutvikling og verdiskapning.

Vardars forretningsmodell er å reinvestere deler av kontantstrømmen fra moden virksomhet i ny fornybar energiproduksjon og oppstarts- og vekstselskaper for fremtidig verdiskapning og direkte avkastning. Selskapets strategi er å investere i og utvikle virksomhet i egenregi eller gjennom deleierskap og partnerskapsløsninger. Vardar stiller krav om innflytelse og aktiv deltakelse i de virksomheter og satsninger der selskapet investerer. Vardars virksomhet har en moderat risiko gjennom en diversifisert portefølje av virksomheter og moderat belåning.

Asker kommunes formål med eierskapet er langsiktig verdiskapning og stabil direkte avkastning gjennom investeringer i fornybar energi og i beslektede og utfyllende virksomheter innenfor det grønne skiftet. Asker kommune er finansiell eier i Vardar AS, der det forventes at selskapet bidrar til et mer bærekraftig samfunn på forretningsmessige vilkår som grunnlag for forutsigbare utbytter

I henhold til aksjeloven skal selskapet hvert år innen 30. juni avholde generalforsamling.

3. Saksopplysninger

Kommunedirektøren henviser til vedlagte innkalling med dagsorden samt utarbeidet oversikt over nøkkeltall; og har følgende merknader:

3.1 Fastsettelse av utbytte for 2023

Styret i Vardar AS godkjente 20. mars 2024 årsregnskap for 2023 med et årsresultat på 784 millioner kroner. Det har vært stabil god drift av egne kraftanlegg, og dette har gitt gode økonomiske resultater til tross for ekstremvær og flom. Regnskapet preges også av gode resultater fra første hele driftsår i Å Energi.

Vardars underliggende resultat og utbyttegrunnlag er 277 millioner kroner, etter justering for verdiendringer og faktisk mottatt utbytte fra Å Energi AS i 2023. Styret i Vardar foreslår et utbytte på 145 millioner kroner for regnskapsåret 2023.

Asker kommune er nest største eier i Vardar AS med 6 897 stk aksjer av totalt 49 054 stk aksjer som tilsvarer 14,06% eierskap i selskapet. Et totalt utbytte på 145 mill. vil tilsi at Askers andel av utbyttet vil være kr. 20,87 mill.

3.2 Valg av revisor

I henhold til revisjonsforordningen skal foretak av allmenn interesse bytte revisjonsselskap minst hvert tiende år, mens Asker kommunes eierprinsipper tilsier valg av revisor en gang i valgperioden. Perioden kan utvides til 20 år etter en anbudsprosess. Vardar er omfattet av dette kravet og gjennomførte i 2023 en anbudsprosess. Styret for Vardar AS behandlet saken i sitt styremøte den 30.03.2023 etter innstilling fra Revisjonsutvalget, som behandlet saken i sitt utvalgsmøte den 09.03.2023. Generalforsamlingen valgte 24.05.2023 revisjonsselskapet EY som revisor fra og med regnskapsåret 2023.

Ut over det overnevnte har kommunedirektøren ingen merknader til sakene på dagsorden.

4. Kommunedirektørens vurdering

Vardar AS er morselskap i konsern for en rekke selskaper, så som Å Energi AS (hvor Glitre Energi AS og Agder Energi AS er fusjonert), Vardar Vannkraft AS, Vardar Boreas AS og Vardar Fjernvarme AS. Konsernet distribuerer og selger fornybar energi innen segmentene vannkraft, vindkraft og fjernvarme. Virksomheten driver samfunnskritiske installasjoner og samarbeider med offentlige instanser, næringsliv og private for å sikre et stabilt strømnnett og sikre leveranser av energi. Selskapet definerer selv at deres kjernevirksomhet er produksjon av fornybar energi.

Dette har spesielt relevans i forhold til FN's bærekraftsmål hvor selskapet dekker 3 bærekraftsmål knyttet til ren energi til alle, stoppe klimaendringene samt samarbeid for å nå målene.

Avholdelse av generalforsamling i selskapet kan i seg selv ikke anses å ha noen relevans for de tre bærekraftsdimensjonene FNs bærekraftsmål – miljø, økonomi og sosiale forhold.

Avholdelse av generalforsamling i selskapet kan heller ikke anses å utgjøre noen direkte økonomisk konsekvens ut over at selskapet har foreslått et utbytte hvor Asker kommune vil motta sin andel. Asker kommune vil motta kr. 20 387 510,- i utbytte, som allerede er innarbeidet i handlingsprogrammet.

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren legger til grunn at Vardar AS er et rent kommersielt selskap. En utdeling av samlet utbytte med kr 145 003 624,- syntes forsvarlig og en anmoder generalforsamlingen om å slutte seg til dette. Asker kommunes andel av utbyttet vil være kr. 20 387 510,- som allerede er innarbeidet i handlingsprogrammet.

Selskapet drives etter kommersielle forretningsmessige prinsipper og bør ha en utbyttepolitikk som reflekterer dette. Asker kommune forventer av denne grunn for fremtiden utbytter på dette nivået fra selskapet.

Ut over dette har kommunedirektøren ingen merknader til sakene på dagsorden og anbefaler at generalforsamling i Vardar AS den 12.06.2024 blir tatt til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Vardar Årsrapport 2023
ESRS-indeks-Vardar-2023
Nøkkeltall - Vardar AS

Saksprotokoll

Arivsak
24/05658

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
21.05.2024 70/24

Vardar AS - Innkalling til generalforsamling 12. juni 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 70/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet i Asker kommune har som kommunens eierutvalg behandlet innkalling til ordinær generalforsamling i Vardar AS den 12. juni 2024 og tar denne til orientering.
2. Ordfører gis fullmakt til å representere Asker kommune i generalforsamlingen.
3. Asker kommune legger til grunn at et samlet utbytte på kr 145 mill. kroner vedtas, som betyr en utbytteandel til Asker kommune på 21,793 mill. kroner.

vardar
GREEN ENERGY

**ÅRSRAPPORT
2023**

INNHALDSFORTEGNELSE

BESKRIVELSE AV SELSKAPET

- 5** Om Vardar
- 7** Hovedtall - Vardar
- 11** Vardars fundament
- 12** Klimapartnere Viken
- 12** Miljøfyrtårn
- 13** Vardars virksomhet
- 16** Vardars historie
- 18** Presentasjon av styret
- 19** Presentasjon av ledergruppa
- 20** Konsernsjefens forord
- 23** Viktige endringer i våre rammebetingelser

STYRETS BERETNING

- 33** Innledning
- 35** Resultater for konsern
- 37** Resultater for segmenter
- 37** Bioenergi
- 39** Vindkraft
- 41** Vannkraft
- 43** Solkraft
- 44** Å Energi
- 46** Vekst og utvikling

- 48** Bærekraft, Vardar og omverden
- 49** Bærekraftsrapportering
- 51** Interessentdialog
- 54** Vesentlige tema
- 56** Klima, miljø og fornybar energiproduksjon
- 59** Klimaendringer
- 72** Fornybar energiproduksjon
- 74** Ivaretagelse av biologisk mangfold
- 80** Taksonomi
- 86** Sosial bærekraft i Vardar
- 86** Personalforhold, helse, miljø og sikkerhet
- 92** Arbeidere i verdikjeden
- redegjørelse etter Åpenhetsloven
- 99** Vardars bidrag til verdiskapning
- 109** Risikostyring

REGNSKAP OG NOTER

- 113** Konsernregnskap
- 160** Selskapsregnskap Vardar AS

178 REVISORS BERETNING

183 ERKLÆRING STYRE OG DAGLIG LEDER

HVORDAN NAVIGERE I ÅRSRAPPORTEN

 KLIKK PÅ TALLBOKS FOR Å GÅ TIL ØNSKET SIDE

 KLIKK PÅ INNHALDSBOKSEN FOR GÅ TILBAKE TIL INNHALDSFORTEGNELSEN

VARDAR KORT FORTALT

EGEN ENERGIPRODUKSJON FORDELT PÅ ENERGIKILDE, VARDARS ANDEL

ENERGIPRODUKSJON
VARDARS ANDEL

2 246 GWh

ENERGIPRODUKSJON
VARDAR-ENGASJEMENT

11 770 GWh

VERDISKAPING
692
MILL. KRONER

UTBYTTE
UTBETALT I ÅRET
155
MILL. KRONER

ANTALL DELEIDE
SELSKAPER
INDUSTRIELT
EIERSKAP **11**

ANTALL
ANSATTE **25**

GEOGRAFISK
TILSTEDEVÆRELSE
GJENNOM HEL- OG
DELEIDE SELSKAPER

**BESKRIVELSE
AV SELSKAPET**

OM VARDAR

Vardar er med i kampen for å stanse klimaendringene. Vår oppgave er å produsere ren energi og investere i virksomheter som bidrar til lavere klimagassutslipp. Samtidig skal vi ta vare på naturen og det biologiske mangfoldet, som til sammen skaper de grønne kretsløpene alt liv er avhengig av.

Vardar er et energi- og investeringselskap. Selskapet eier både vannkraftverk, vindkraftverk, solkraftanlegg og fjernvarmeanlegg direkte, har en eierandel i det integrerte energikonsernet Å Energi, og har eierskap i ulike selskaper knyttet til fornybar energi og det grønne skiftet.

Hovedkontoret ligger i Drammen. Vardars verdiskapning tilfaller befolkningen i det tidligere Buskerud fylke gjennom de 19 eierkommunene. Vi skal gi en langsiktig og trygg avkastning til eierkommunene, samtidig som vår aktivitet bidrar til lokal verdiskapning.

EIERKOMMUNER

ANTALL AKSJER OG EIERANDEL I PROSENT

DRAMMEN 12 738 AKSJER 26,079 %	MODUM 1 737 AKSJER 3,541 %		
ASKER 6 897 AKSJER 14,060 %	SIGDAL 1 128 AKSJER 2,300 %		
LIER 6 441 AKSJER 13,130 %	HOLE 922 AKSJER 1,880 %	GOL 442 AKSJER 0,901 %	
KONGSBERG 5 921 AKSJER 12,070 %	FLESBERG 554 AKSJER 1,129 %	KRØDSHERAD 373 AKSJER 0,760 %	NORE OG UVDAL 265 AKSJER 0,540 %
RINGERIKE 5 739 AKSJER 11,699 %	ÅL 471 AKSJER 0,960 %	NESBYEN 353 AKSJER 0,720 %	HEMSEDAL 191 AKSJER 0,389 %
ØVER EIKER 3 954 AKSJER 8,061 %	HOL 461 AKSJER 0,940 %	ROLLAG 309 AKSJER 0,630 %	FLÅ 103 AKSJER 0,210 %

HOVEDTALL - VARDAR

Nøkkeltall	Enhet	2023	2022	2021	2020
Driftsinntekter	mill. kr.	1 308	5 090	531	273
EBITDA ¹⁾	mill. kr.	1 066	4 891	394	146
Driftsresultat	mill. kr.	1 003	4 953	388	110
Årsresultat	mill. kr.	784	4 544	205	50
Utbytte utbetalt i året	mill. kr.	155	125	30	60
Totalkapital	mill. kr.	9 180	8 553	3 594	3 539
Egenkapital ²⁾	mill. kr.	7 293	6 547	1 788	1 843
Egenkapitalandel	%	79,4 %	76,6 %	49,7 %	52,1 %
Totalrentabilitet	%	8,8 %	74,8 %	5,7 %	1,4 %
Egenkapitalavkastning	%	11,3 %	109,0 %	11,3 %	2,7 %
Kontant beholdning ved utgangen av året	mill. kr.	163	270	109	10
Netto kontantstrømmer fra driften	mill. kr.	233	595	280	45
Netto kontantstrømmer fra investeringer	mill. kr.	-140	-408	-109	-77
Energiproduksjon ³⁾	GWh	11 770	6 973	3 205	3 416
Energiproduksjon (Vardars andel)	GWh	2 246	1 533	1 978	2 123
Vannkraft (Vardars andel)	GWh	2 088	1 374	1 830	1 970
Vindkraft (Vardars andel)	GWh	86	98	83	102
Fjernvarme (Vardars andel)	GWh	62	56	61	51
Solenergi (Vardars andel)	GWh	11	5	3	
Antall ansatte ⁴⁾	#	25	19	20	16
Sykefravær	%	5 %	8 %	1 %	2 %

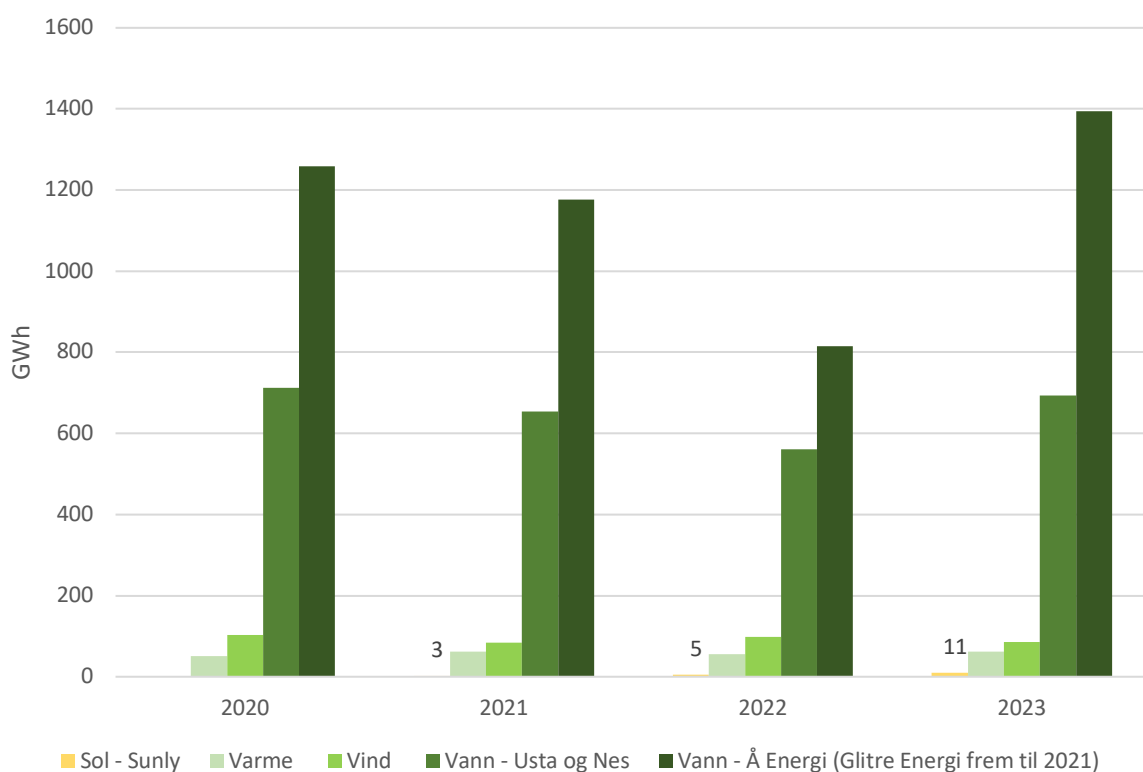
¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

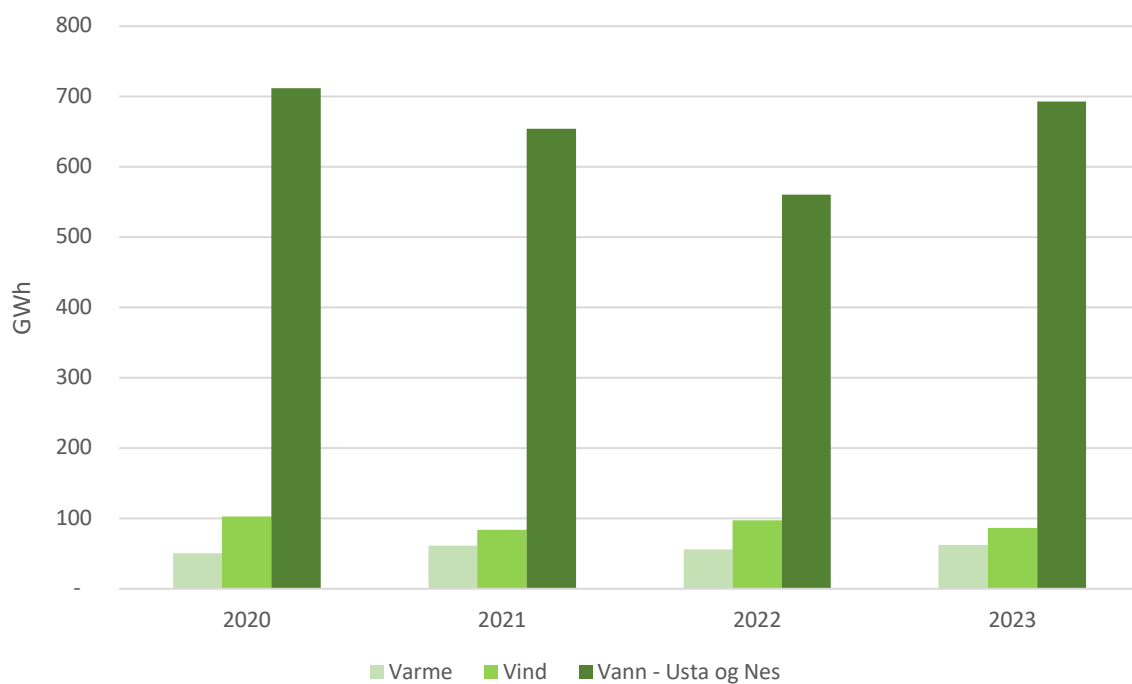
³⁾ Kraftproduksjon 100 % uavhengig av eierandel

⁴⁾ Ansatte i kontrollerte selskap

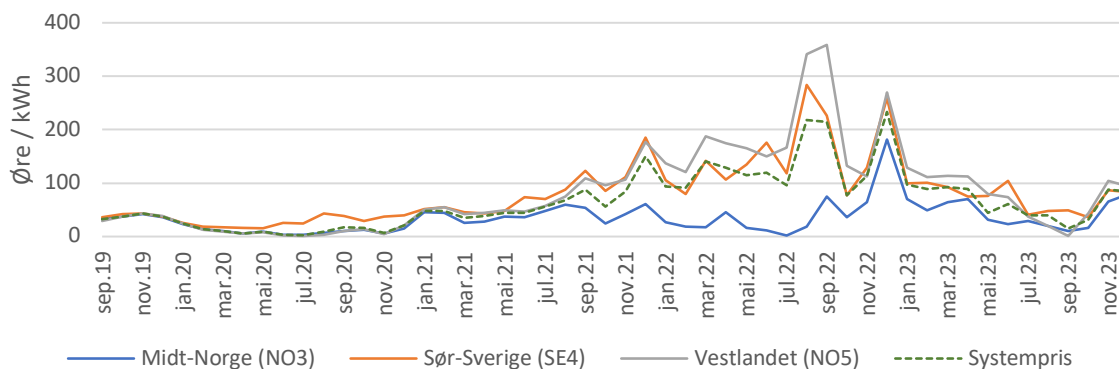
HEL- OG DELEID ENERGIPRODUKSJON - VARDARS ANDEL

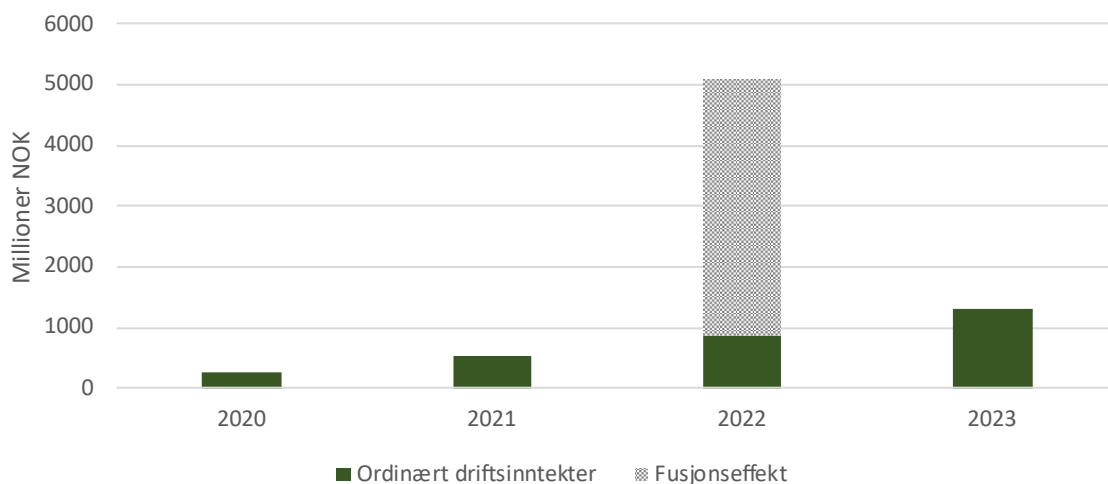
DIREKTE KONTROLLERT ENERGIPRODUKSJON

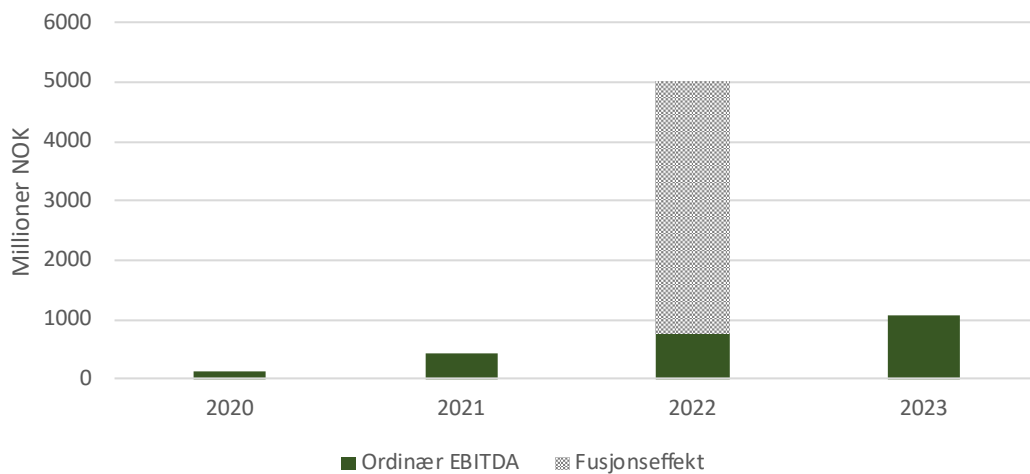
MÅNEDLIGE GJENNOMSNIITSPRISER VARDARS PRISOMRÅDER OG SYSTEMPRIS 2019-2023

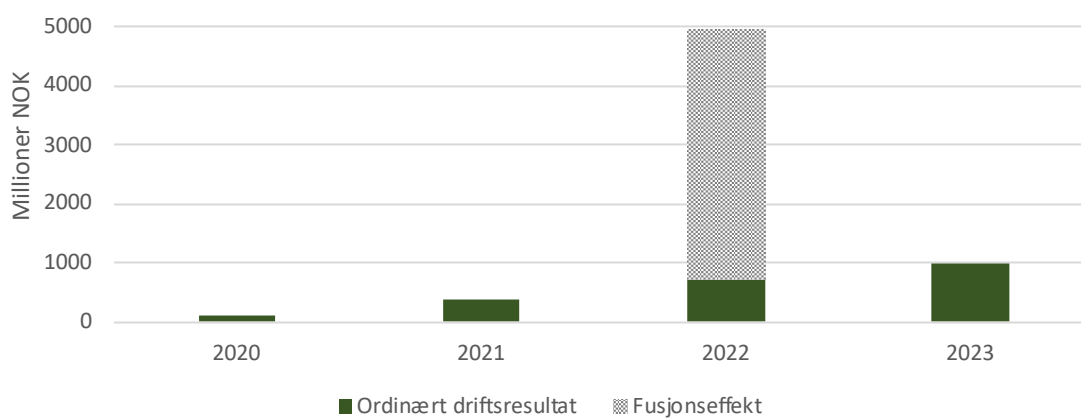
DRIFTSINTEKTER

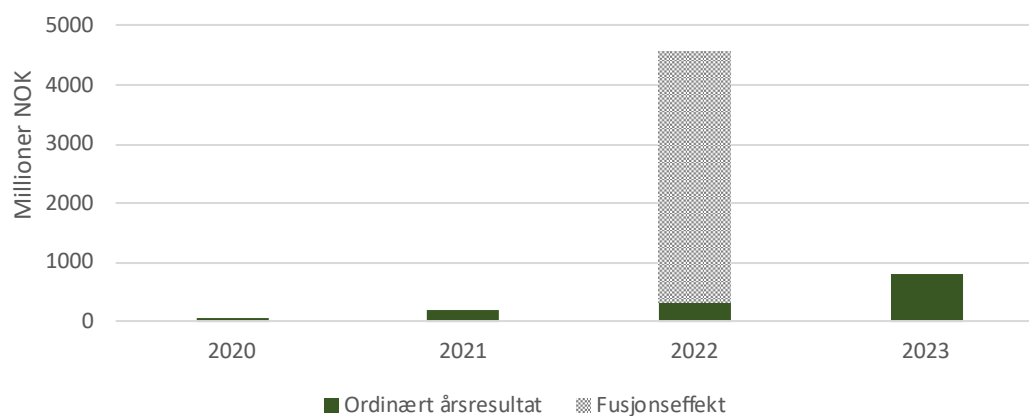
EBITDA

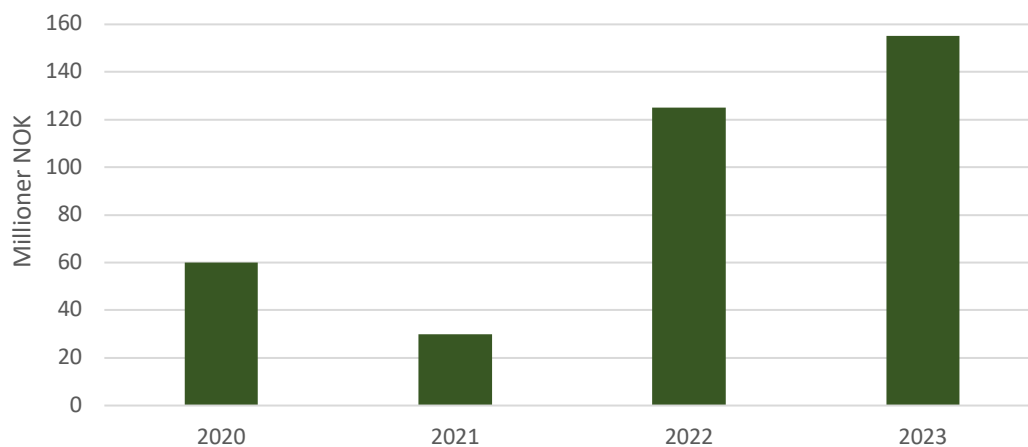
DRIFTSRESULTAT

ÅRSRESULTAT

UTBYTTE UTBETALT I ÅRET

VARDARS FUNDAMENT

VISJON:

Utvikling av verdier gjennom aktivt eierskap.

MISJON:

Vardar skal bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp.

VERDIER:

Redelig – åpen – engasjert – profesjonell

FORRETNINGSIDÉ:

Vardar investerer i fornybar energiproduksjon og virksomheter som bidrar til reduserte klimagassutslipp.

Vardar er en langsiktig investor, som begrenser risiko gjennom en diversifisert portefølje og en moderat belåning.

Vardars mål er å fjerne alle klimagassutslipp fra egen virksomhet innen 2024, og er dedikert til å beskytte det biologiske mangfoldet.

Vardar styrer etter prinsippene og regelverket i EUs taksonomi.

VARDAR OG FNS BÆREKRAFTSMÅL

7 REN ENERGI
TIL ALLE

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

Vardar skal bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp.

Vardar skal utvikle verdier gjennom aktivt eierskap.

8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

9 INDUSTRI,
INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

5 LIKESTILLING
MELLOM KJØNNENE

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

15 LIVET PÅ
LAND

Vardar skal redusere negativ påvirkning på menneske, natur og andre verdier mens vi utfører vårt hovedoppdrag.

KLIMAPARTNERE VIKEN

Vardar ble partner i Klimapartnere Viken i 2021. Målet til Klimapartnere Viken er å bidra til at regionens næringsliv skal stå best mulig rustet til å møte klimautfordringene og morgendagens krav til lavutslippssamfunnet. Vardar har de siste årene jobbet med å redusere eget CO₂-utslipp og har økt oppmerksomheten på selskapets miljøavtrykk.

Samarbeidet i Klimapartnere Viken sikrer oss bistand og klimafaglig påfyll. I 2022 og 2023 leverte Vardar klimaregnskap gjennom Klimakost med samarbeid og støtte av Klimapartnere Viken.

MILJØFYRTÅRN

I desember 2021 ble Vardars hovedkontor sertifisert for tre år som en av de første etter Miljøfyrtårns nye kriterier. Vi ser det som viktig å være et Miljøfyrtårn som et ledd i arbeidet for å redusere Vardars klimaavtrykk og sette søkelys på et godt arbeidsmiljø og bærekraftsarbeid. Selv om Vardar bidrar til det grønne skiftet gjennom produksjon og eierskap i ren fornybar energi har vi som mål å bidra lokalt i «eget hus».

VARDARS VIRKSOMHET

Vardars investeringer bidrar til fornybar energiproduksjon enten direkte som produserende enheter, eller indirekte gjennom teknologiutvikling og tilrettelegging for ny fornybar energi og bærekraftig reduksjon av klimagasser. Med eierskapet til kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal og dagens Å Energi, har Vardar forvaltet verdier og skapt dagens struktur, i tillegg til direkte avkastning til eiere gjennom utbytte og bidrag generelt til verdiskapning i samfunnet.

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

SEGMENT	ANDEL AV BALANSE FORNYBAR ENERGI-PRODUKSJON	PRODUKSJON 2023, VARDARS ANDEL	SELSKAP	BESKRIVELSE	EIERANDEL
BIOENERGI	19 %	62 GWh	Vardar Varmer AS	Eierselskap for Vardars engasjement innen bioenergi i tillegg til direkte eierskap i anlegg for produksjon av fjernvarme på Hønefoss med hovedsakelig flis og rivningsvirke som innsatsfaktor.	100 %
			Øvre Eiker Fjernvarme AS	Produksjon av fjernvarme i Vestfossen med hovedsakelig flis som innsatsfaktor.	100 %
VINDKRAFT	19 %	86 GWh	Vardar Boreas AS	Eierselskap for Vardars vindkraftengasjement.	100 %
			Vardar Vind AB (registrert i Sverige)	Eier vindparkene Kiaby og Röggle sør i Sverige. Vindkraft produseres fra til sammen 11 vindmøller, og leveres inn i SE4 prisområde.	100 %
			Kvalheim Kraft DA	Eier vindparken Mehuken i Vestland fylke, Norge. Vindkraft produseres fra til sammen 11 vindmøller, og leveres inn i NO3 prisområde.	50 %
VANNKRAFT	62 %	693 GWh	Vardar Vannkraft AS	Eierselskap for Vardars vannkraftproduksjon og eier av 2/7 av vannkraftverkene Usta og Nes i Buskerud fylke. Usta produserer via to turbiner på hver 102 MW ca. 940 GWh vannkraft pr. år, kraftverket ble oppgradert i 2021. Nes produserer via fire turbiner på hver 62,5 MW ca. 1.521 GWh vannkraft pr. år. I tillegg til eierskap i kraftverkene har Vardar Vannkraft kjøpt rettigheter til sekundæruttak av konsesjonskraft fram til og med 2041.	100 %
SOLKRAFT			Vardar Sol AS	Eierselskap for Vardars solkraftengasjement.	100 %
			Soldekke AS	Investerer i takmonterte solanlegg på næringsbygg. Første anlegg i porteføljen sto ferdig i oktober 2023 på Hensmoen i Ringerike kommune. Anlegget vil produsere ca. 300 MWh pr. år.	100 %

INDUSTRIELT EIERSKAP

SEGMENT	ANDEL BALANSE INDUSTRIELT EIERSKAP	VÅRE AKTIVA	BESKRIVELSE	EIERANDEL
Å ENERGI	86 %	Å Energi AS	Norges største vertikale integrerte kraftselskap, med hovedvekt innen kraftproduksjon og kraftnett. Selskapet ble etablert i fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi.	13 %
VEKST OG UTVIKLING	13 %	Zephyr AS Sunly AS Solcellespesialisten AS Sunease AS	Utvikler, bygger og drifter vindkraftparker på land og til havs. Utvikler, bygger og eier sol- og vindkraftanlegg i Baltikum og Polen. En markedsledende leverandør av solcelleløsninger til privat- og bedriftsmarkedet. Tilrettelegger for solenergi på næringsbygg.	50 % 10 % 16 % 17 %
INNOVASJON	1 %	Hyperthermics AS Kongsberg Innovasjon AS Sunly Innovation OÜ Nordic Batteries Carbon Centric AS Campus Tofte AS	Et norsk bioteknologiselskap med en løsning som omdanner organisk avfall, gjødsel, alger, fiskeslo og annen biomasse til energi og protein. En industribasert inkubator, investor og et innovasjonsselskap som opererer i hele Norge. Innovasjonsselskap i Estland, med fokus på løsninger knyttet til fornybar energi. Kundetilpassede løsninger knyttet til batteri og energilagring. Bekjemper klimaendringer gjennom karbonfangst som en tjeneste i forbrenningsanlegg. Teknologisenter	20 % 13 % 35 % 19 % 13 % 20 %

Foto: Å Energi

VARDARS HISTORIE

- INNOVASJON, VERDISKAPING OG VELFERD

Vinteren 1898 rettet Handelsforeningen og Håndverkerforeningen en henstilling til byens myndigheter om å realisere elektrisk kraftoverføring til Drammen. Kort tid etter satte Drammen by inn en annonse i Drammens Tidende, der byen søkte om et passende vannfall innenfor en avstand på 50 kilometer fra byen.

Valget falt på Graven gård i Geithus i Modum kommune, der kraftstasjonen Gravfoss I ble åpnet i oktober 1903, og én av de driftige handelsmennene i Drammen by, kolonial-grossist August M Knudsen, kunne tenne elektrisk lys i høstmørket den 21. oktober. Det var starten på Vardars lange historie som vannkraftprodusent.

I dag er Gravfoss en liten del av kraftproduksjonen i Å Energi hvor Vardar har eierandeler.

Drammen by fortsatte å bygge ut kraft og elektrifisere kommunen, senere samlet i

kommunens eget e-verk. Flere kommuner i Buskerud fylke gjorde det samme, og etter kort tid det ble det behov for et regionalnett for å knytte de kommunale nettene sammen. Dette ble bygd og eid av Kraftforsyningen i Buskerud, som var en integrert del av Buskerud fylkeskommune. Buskerud fylkeskommune startet også utbygging av kraftproduksjon både i Numedal og Hallingdal, herunder kraftverkene Usta og Nes.

I 1990 ble fylkeskommunens engasjement organisert i aksjeselskapet Buskerud Energi.

Gravfoss kraftstasjon. (Foto: Å Energi)

En vesentlig del av virksomheten i Buskerud Energi ble fusjonert med Drammen Kraft/ Drammen Energinett (tidligere e-verket) i 1999, og Energiselskapet Buskerud, som senere ble til Glitre Energi, ble etablert. Buskerud Fylkeskraft, som senere skifter navn til Vardar, ble fylkeskommunens eierredskap for energirelatert virksomhet, herunder eierskapet til Glitre Energi.

«Startkapital» i Vardar var dermed 50 % eierandel av Gitre Energi og 2/7-dels eierskap i kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal. Vardar har forvaltet og utviklet den arven, utbetalt store verdier gjennom utbytter til sine eiere og bygd ny lønnsom virksomhet innenfor fornybar energi og bærekraftige teknologiløsninger.

I 2001 investerte Vardar i vindkraft gjennom etableringen av Kvalheim Kraft sammen med Østfold Energi, og bygget sin første vindkraftpark på Mehuken i Kinn Kommune, Vestlandet fylke. Fire år senere startet vindkraftsatsingen i Estland. Her var Vardar en betydelig aktør inntil eierne besluttet å selge seg ut av Nelja Energia. Transaksjonen i 2018 hadde en totalverdi på 490 millioner euro.

I 2006 ble utviklingselskapet Zephyr etablert for å utvikle vindprosjekt i Norge, og selskapet har senere utvidet til andre geografiske områder. I 2013 etablerte Vardar seg i Sverige ved kjøp av en operativ vindpark og vindkraftportefølje fra Fred. Olsen Renewables, og bygde senere en vindpark i Skåne.

Fjernvarmeanlegget i Vestfossen ble etablert i 2003 og i 2006 startet Vardar bygging og drift av fjernvarmeanlegget på Hønefoss.

I forbindelse med etableringen av Viken fylkeskommune i 2020, ble eierskapet knyttet til Vardar overført til de 19 kommunene i tidligere Buskerud fylke, i henhold til den gjeldende aksjonæravtalen i Vardar. Eierskapet i kommunene ble videreført etter oppløsningen av Viken fylkeskommune.

I 2020 besluttet Vardar å satse på solenergi, og investerte i Solcellespesialisten. Året etter økte eksponeringen innen sol og vindkraft, da det ble investert i Sunly. I 2023 har Vardar økt satsningen på sol ytterligere. Vardar skal utvikle og eie egen solkraftproduksjon, på tak til næringsbygg og i selvstendige parker. Det første takanlegget ble satt i drift på Hønefoss i 2023.

Vardar har som strategi å bidra til en bærekraftig reduksjon av klimagasser, og har investeringer i ulike selskaper som bidrar til dette, i tillegg til egen fornybar energiproduksjon.

I perioden 2020-2022 arbeidet styrene i selskapene Glitre Energi og Agder Energi, og deretter eierne, i selskapene med en prosess for å slå sammen de to selskapene. I september 2022 besluttet de to respektive generalforsamlingene at Glitre Energi og Agder Energi skulle fusjoneres, og fra 01.12.2022 oppsto energiselskapet Å Energi. En ny epoke begynte for Vardar som eier av Norges største vertikalt integrerte kraftselskap med virksomhet i hele verdikjeden.

PRESENTASJON AV STYRET

ROAR FLÅTHEN Styreleder (f. 1950)

Roar Flåthen har lang fartstid fra ulike stillingsverv i fagbevegelsen, og var leder i LO i syv år frem til 2013. Han har omfattende styreeerfaring fra en rekke selskaper innenfor både offentlig og privat sektor. Flåthen har vært styreleder i Vardar siden juni 2016.

INGVILD MYHRE (f. 1957)

Ingvild Myhre er utdannet sivilingeniør og er partner i Styresenteret/iStyrelsen. Hun har blant annet bakgrunn som administrerende direktør i Alcatel Telecom, Telenor Mobil og Network Norway. Myhre har vært styremedlem i Vardar siden 2015.

KRISTIN OUROM (f. 1971)

Kristin Ourom er advokat med bred forretningsjuridisk kompetanse og erfaring innen energibransjen, corporate og bank/finans. Hun er partner i Kvale advokatfirma DA. Ourom har vært styremedlem i Vardar siden juni 2016.

JOHNNY SKOGLUND (f. 1957)

Johnny Skoglund er utdannet siviløkonom med bred erfaring fra luftfarts og energisektoren. Har innehatt ulike ledende stillinger i SAS-konsernet og Blueway og har de senere årene vært engasjert i teknologiselskapet HydrogenPro. Skoglund kom inn som styremedlem i Vardar i juni 2020.

KNUT OSCAR FLETEN (f. 1963)

Knut Oscar Fleten er Administrerende direktør i SpareBank 1 Hallingdal Valdres og er utdannet som Siv.øk. fra NHH og har en master i ledelse fra BI. Han har en rekke styreverv innenfor SpareBank 1 alliansen og i andre selskaper. Fleten kom inn som styremedlem juni 2020.

PRESENTASJON AV LEDERGRUPPA

ROBERT OLSEN Administrerende direktør

Robert Olsen har lang erfaring fra ulike lederposisjoner i Skagerak Energi, herunder finansdirektør og investeringsdirektør. Han var styreleder i Fjordkraft under børsnoteringen i 2018. Olsen er økonom, med MBA i finans fra NHH.

IREN BOGEN Direktør for økonomi og finans

Iren Bogen har vært CFO i Vardar siden 2012 og har lang fartstid fra ulike stillinger i kraftbransjen. Hun var ansvarlig for Vardars satsing i Baltikum frem til salget av selskapet i 2018. Bogen er sivilagronom fra NMBU.

KRISTIN ANKILE Direktør vindkraft

Kristin Ankile har lang erfaring fra utvikling av prosjekter i energibransjen, både i kraftbransjen og i oljesektoren. Hun har ledet Vardars arbeid med vindkraft i hjemmemarkedene siden 2005. Ankile er utdannet sivilingeniør fra NTNU.

KONSERNSJEFENS FORORD:

STERKE ØKONOMISKE RESULTATER

Verden rundt oss er fortsatt preget av usikkerhet, men energimarkedet i 2023 var mer normalt enn i 2022, da Russland angrep Ukraina. Det mest dominerende makroøkonomiske trekket i 2023 var fortsatt økende renter globalt og i Norge, selv om inflasjonen har vært avtagende gjennom 2023. Etter to år med høy inflasjonen er utbyggingskostnadene på mange fornybare energikilder økt.

For Vardar har 2023 har vært preget av stabil drift og gode resultater fra første hele driftsår i Å Energi. Et mer stabilt kraftmarked kombinert med god drift av våre egne kraftanlegg har gitt gode økonomiske resultater til tross for ekstremvær og flom. Jeg er godt fornøyd med driften av anleggene innen vannkraft, vindkraft og fjernvarme. Kompetente driftsorganisasjoner ble satt på prøve gjennom flommen i Buskerud i august, og minimerte skadeomfanget. Vardars egne virksomheter innen vannkraft, vindkraft og fjernvarme hadde et driftsresultat på 292 mnok.

Fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi ble formalisert på tampen av 2022, og det nye selskapet, Å Energi, har gjennom 2023 virkelig tatt form. Min vurdering er at fusjonen er en vesentlig styrking av Vardars største investering. Å Energi er et selskap med stor konkurransekraft, sterkere fagmiljøer og styrket utbytteevne enn Glitre Energi og Agder Energi hver for seg. Vi jobber tett med Drammen kommune og de øvrige kommunale eierne, og styringsmodellen fungerer godt. Statkraft er en stor eier, som bringer inn verdifull kompetanse.

Mottatt utbytte fra Å Energi i 2023 ble på 206 mnok, som er 70 % av Vardars andel av selskapets resultat i 2021. Vardars andel av regnskapsmessig resultatet i Å Energi for 2023 ble 694 mnok. Vardar er svært tilfreds med utviklingen av Å Energi etter fusjonen, og samarbeidet om utøvelsen av det kommunale majoritetseierskapet.

2023 ble året Vardar produserte sin første kWh fra solenergi, i tråd med strategien om økt fornybar energiproduksjon.

Vardar har en lang historie som utvikler, operatør og investor i energiproduksjon og -selskaper. Vi forvalter store verdier på vegne av våre offentlige eiere. Vi balanserer vår virksomhet for å sikre gode utbytter i dag med en forutsigbar kontantstrøm fremover, og samtidig investere i selskaper med stort potensial for verdiøkning på sikt. Vi jobber med moderat finansiell risiko, herunder begrenset gjeld, og moderat operasjonell risiko gjennom god diversifisering.

Vi er en industriell og langsiktig eier, som forsøker å ta posisjoner relativt tidlig i selskaper vi har stor tro på, i markeder vi kjenner godt. I 2023 har vi sett verdien av denne tilnærmingen.

Det har vært en god utvikling av Sunlys prosjektportefølje, med solkraft og vindkraft på land i de baltiske statene og Polen. Det er sterk støtte til grønn omstilling i disse landene, som er både NATO- og EU-medlemmer. Sunly har 26 GW vind og solkraft i pipeline ved utgangen av 2023. Gjennom vår lange historikk som investor i Baltikum og kunnskap om energimarkedet, er vi en viktig investor for Sunly. Sunly er på sin side et viktig verktøy for å sikre vår eksponering i disse spennende markedene til en fornuftig risiko.

Solcellespesialisten har hatt en god utvikling i 2023, og fikk private equity-selskapet FSN Capital inn som ny hovedeier i 2023. Vardar benyttet anledningen til å realisere en gevinst på deler av sin

investering, men har fortsatt 16 prosent eierandel i Solcellespesialisten.

Zephyr, som vi eier sammen med Østfold Energi, har hatt en god utvikling i 2023, i hovedsak utenfor Norges grenser. Selskapet samarbeider med giganten Vattenfall i Sverige på to prosjekter innen offshore vind utenfor Gøteborg, der Vattenfall i 2022 kjøpte seg opp som majoritetseier. Zephyr har i alt 19 vindkraftprosjekter i Sverige både på land og til havs.

Vi har gjort spennende bærekraftige investeringer i regionale initiativer sammen med sterke samarbeidspartnere. Dette er investeringer med relativt høy risiko, men også stor oppside, både finansielt og med tanke på klimagevinst. For Vardar er det totalt sett relativt lite kapitalkrevende investeringer. Det gir oss en bredere eksponering mot det grønne skiftet, og gode muligheter for verdiøkning av vår portefølje på lengre sikt.

■ Carbon Centric driver med småskala karbonfangst. Det første anlegget er i Rakkestad og selskapet har en spennende pipeline med prosjekter. Vi er medeier med blant annet Østfold Energi og investeringsselskapet Obligo.

■ Nordic Batteries setter sammen de beste battericellene til batterimoduler og lager skreddersydde batteriløsninger for industrielle aktører. Det er vår første investering i batteri- og lagringsteknologi, et marked med stort vekstpotensial. Vi har investert sammen med Kongsberg Innovasjons pre-så Korn Fond.

■ Vow Green Metals (VGM) produserer biokull for bruk i metallurgisk industri. Biokullet erstatter fossilt kull og gir store klimagassbesparelser for kundene. VGM bygger en fabrikk på Follum i Hønefoss og samarbeider med Vardar Varme, som også har sitt anlegg der. Selskapet har allerede signert leveranseavtale med Elkem.

■ Sunease utvikler solkraftprosjekter på næringsbygg. Vardar har jobbet med selskapet om et prosjekt på Hønefoss, som var vellykket. Solcelleanlegg på næringsbygg kommer til å bli et stort marked, men det er ofte komplekse prosjekter. Her skaper Sunease stor verdi.

■ Hyperthermics har en teknologi for økt effektivitet i biogassproduksjon. Selskapet har i 2023 gjennomført vellykkede tester. Biogassmarkedet vil trolig vokse voldsomt i årene som kommer. Høy effektivitet gir bedre økonomi og bedre bærekraftsresultater.

Vardar har styrket staben med fire nye medarbeidere i løpet av 2023. Noe som gir oss større evne til å utvikle prosjekter og analysere muligheter i markedet. Vi er fortsatt en liten og fleksibel stab, men vi er effektive og har et stort nettverk. Selskapet har en sunn økonomi og vår markedsposisjon er attraktiv. Det gjør at vi kan fortsette å utvikle, drifte, investere og realisere verdier for våre eiere.

Robert Olsen
Konsernsjef

VIKTIGE ENDRINGER I VÅRE RAMMEBETINGELSER

Europa har på en overraskende god måte klart å håndtere bortfallet av russisk gass. Gassprisen var ved utgangen av 2023 fremdeles over nivået før angrepet på Ukraina, men vesentlig mindre enn i 2022, som førte til at kraftprisen er betydelig redusert i forhold til 2022. Det har antagelig hatt stor betydning både for utformingen av EUs direktiv for design av el-markedet og for det brede politiske kompromisset bak vindkraftbeskatningen i Norge, som kom på plass i desember 2023.

I forbindelse med arbeidet med statsbudsjettet i desember 2023 ble Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti enige om en ny skatteordning for vindkraft. I hovedtrekk ser kraftbeskatningen på land i Norge slik ut:

Vannkraft: 22 prosent alminnelig selskapskatt, og 45 prosent effektiv grunnrenteskatt. Grunnrenteskatten var 37 prosent i 2021, slik at marginals-katten er økt fra 59 prosent til 67 prosent.

Vindkraft: 22 prosent alminnelig selskapskatt, og 25 prosent effektiv grunnrenteskatt fra 1. januar

2024, som gir en marginals-katt på 47 prosent. I tillegg er det innført en betalbar produksjonsavgift på 2,3 øre/kWh i 2024, som kan fradragføres krone mot krone i beregnet grunnrenteskatt. Denne vil trekke opp marginals-katten i de årene grunnrenteskatten utgjør mindre enn produksjonsavgiften.

Høyprisbidrag: Regjeringen hadde selv foreslått å fjerne høyprisbidraget på alle inntekter fra en spotpris over 70 øre/kWh, og dette ble fjernet med virkning fra og med 01.10.2023.

For Vardar innebærer kompromisset om vindkraftbeskatning en vesentlig skatteskjerpning sammenlignet med før 2022, da det kun ble betalt vanlig selskapsskatt (22 prosent) og en produksjonsavgift (ett øre/kWh), samt kommunal eiendomsskatt. Sammen med økning i grunnrenteskatten på vannkraft vil Vardar betale vesentlig mer skatt enn før. Det er positivt med redusert usikkerhet knyttet til rammevilkår, men skattetrykket legger en demper på bransjens evne til å investere. Det vil i tillegg være usikkerhet knyttet til endring av skattesats når skatten er innført. Det er også slik at når staten skal ha en større andel av verdiskapingen, så reduseres verdiene Vardar kan distribuere til våre kommunale eiere.

Vi har fått en ny justering av strømstøtten til husholdninger i løpet av 2023. I september 2023 ble strømstøtten endret fra å gjelde pr. snitt elspotpris i måneden til å skulle beregnes time for time. Støttenivået var det samme: 90 prosent støtte for all kraft over 70 øre/kWh. Beløpet ble oppjustert til 73 øre/kWh fra 1. januar 2024. Det er satt av 9,75 milliarder kroner til formålet i statsbudsjettet for 2024. Strømstøtten er med på å regulere prisen på fjernvarme til husholdningene som har spotprisprodukt.

EU

I mange av EU-landene har det vært en utrolig rask utbygging av ny kapasitet både innenfor vind- og solkraft de siste to årene. Til sammen forventer International Energy Agency (IEA) at kapasitetsøkningen som er gjennomført i 2022 og 2023 vil gi en økning i produsert energi på om lag 360 TWh årlig. En reduksjon i samlet kraftteterspørselen på mer enn 3 prosent i begge år, gjør at prisene på kraft i Europa i 2023 falt sammenlignet med 2022.

Det ble i 2022 innført en rekke krisetiltak for å redusere energikostnadene for husholdninger og næringsliv.

Parallelt med krisetiltakene rettet mot kraftmarkedet er det arbeidet med et elmarkedsdesigndirektiv, som skal regulere markedet, støtteordninger og intervensjoner på mer varig basis. Det ble i desember 2023 oppnådd en foreløpig enighet om direktivet. Det viktigste er at markedets grunnleggende funksjoner, som at all kraft skal prises etter prisen på den kraften som klarer markedet, skal opprettholdes.

Forbrukerne skal få lettere tilgang på fastprisavtaler; få rett til fritt å velge kraftleverandør og kunne inngå avtaler med andre forbrukere om å bruke kraft de selv har produsert. Det åpnes videre for å la medlemsstatene tilby støtteordninger for små og mellomstore bedrifter i krisetider. Det er EUs råd som avgjør når det er energikrise, etter innspill fra EU-kommisjonen.

Støtte til utbyggere av ny fornybar kraft skal bygge på toveis CfD (Contract for Difference), der utbygger er garantert en minstepris av staten, men der staten tar hele inntekten over et visst prisnivå. Tanken er at forbrukerne skal få igjen de pengene staten tar inn ved høye priser, i form av strømstøtte.

Revisjonen av Fornybardirektivet (RED III) ble vedtatt i 2023 med et mål om å øke fornybarandel for det samlede energiforbruket i EU til 42,4 prosent i 2030. Målet var 32 prosent i RED II. I transportsektoren skal utslippsintensiteten reduseres med 14,5 prosent for å nå 29 prosent fornybarandel i 2030. For industrien er målet å øke fornybarandelen med 1,6 prosent hvert år, for bygg er målet 49 prosent fornybarandel i 2030.

I desember 2023 ble også EUs tiltaksplan for et bedre strømnett lagt frem. Målet er et mer desentralisert, digitalisert og fleksibelt nett for å legge til rette for overføringer over lange avstander, og en smart utnyttelse av lokal produksjon og lagring, i en tid der regulerbar kraft blir dominerende. I Tyskland passerte uregulerbar kraft 50 prosent av samlet produksjon i 2023, ifølge IEA.

Powerhouse Brattørkaia i Trondheim har integrerte solcellepaneler på tak og fasade. (Foto: Solcellespesialisten)

VARDAR OG SOLKRAFT

Energimarkedet endrer seg, og produksjon fra fornybare energikilder som vind og sol er blitt en viktig del av energimiksen. I tiårene foran oss vil betydningen bare øke. Solkraft er den raskest voksende energikilden globalt. IEA anslår at solkraft vil gå forbi vindkraft og bli den nest største fornybare energikilden etter vannkraft innen 2028. Med den utbyggingstakten som er ventet, vil både solkraft og vindkraft i løpet av en tiårsperiode trolig passere vannkraft, som de største fornybare energikildene i verden.

Vardar var tidlig ute som utvikler, operatør og investor i vind, og vi har vært tidlig ute som investor i sol. Som produsent av fornybar energi skal Vardar ta del av veksten i markedet. Det har vært selskapets filosofi lenge. Istedenfor å tenke at vindkraft var en utfordrer til vannkraften, valgte Vardar å investere for å ta del i veksten. Det var en god beslutning. Vardar ønsker å gjøre det samme innenfor solkraft.

Det er stor forskjell på solkraft og vindkraft, operasjonelt, finansielt og regulatorisk. Men det er også mange likhetstrekk. Vår samlede kompetanse om utvikling, finansiering og drift av fornybar energiproduksjon, kraftmarkedet og vår erfaring som industriell investor har stor overføringsverdi til solkraft.

Vardar har som mål å produsere solkraft ved å bygge og drifte solkraftanlegg som en langsiktig eier. Vardar tar posisjoner i kraftproduksjon direkte eller via deleide selskaper som Sunly. Det finnes mange løsninger for utbygging av solkraft, men for Vardar er det to områder som peker seg ut: takareal på større næringsbygg og arealer på bakken, som ikke utfordrer viktige natur- eller samfunnsinteresser.

Når vi utvikler solcelleanlegg på større næringsbygg, inngås en avtale med byggets eier, som realiserer solarealverdien på taket og får tilgang til lokalprodusert solkraft. For området bakkemonterte solcelleanlegg, utredes mulighetene

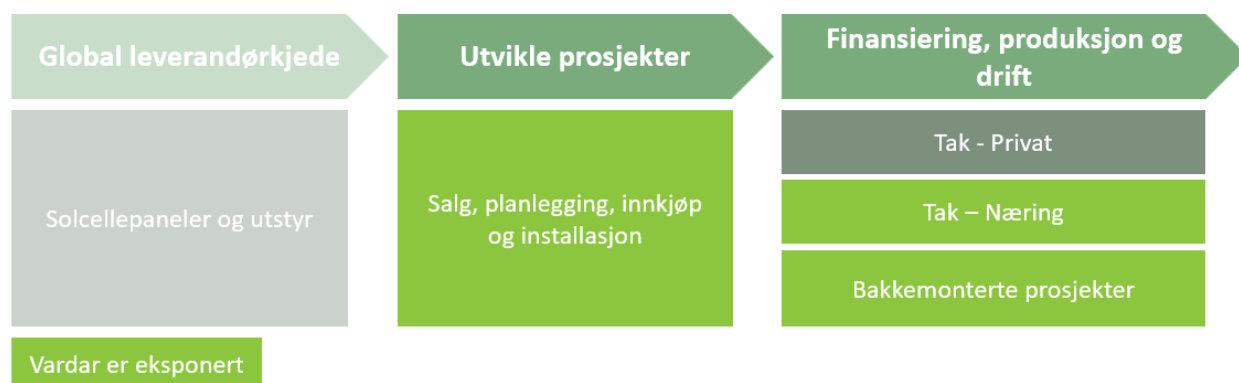
for slike anlegg i tett dialog med grunneiere, energimyndigheter lokalt og sentralt, samt offentlig forvaltningsmyndighet. Solparker er i seg selv arealkrevende og med en sannsynlig levetid på 40 år, kreves det omfattende utredninger for å ivareta natur-, miljø- og samfunnshensyn på en god måte. Vardar ønsker å bygge solparker i områder som allerede er tatt i bruk, og forstyrre andre interesser i minst mulig grad. I tillegg må området ha mulighet for god tilkobling til det ordinære kraftnettet.

I 2023 er Vardar virkelig kommet i gang med solkraftprosjekter i egen regi. Det første solkraftanlegget på næringsbygg er allerede i drift og flere blir bygget i 2024. I Sverige har Vardar igangsatt et solparkprosjekt lokalisert sammen med Kiaby vindkraftpark som Vardar eier. Prosjektet er under utredning, og et godt eksempel på bruk av areal som allerede er båndlagt.

Vardar er også eksponert mot den delen av verdikjeden som utvikler, bygger og drifter anleggene. Vardar har vært eier i Solcellespesialisten siden 2020. Solcellespesialisten utvikler solkraftprosjekter for privatpersoner og bedrifter, både på tak og bakkemonterte anlegg. Selskapet er en såkalt EPC-aktør som leverer planlegging og ingeniørtjenestene (Engineering), innkjøp og logistikk (Procurement) og bygger anleggene (Construction). Solcellespesialisten er Norges største leverandør av solcelleanlegg.

I 2023 kjøpte Vardar en andel av selskapet Sunease, som jobber med å utvikle solcelleanlegg på større næringsbygg. Vardar og Sunease har inngått et langsiktig samarbeid for å realisere investeringer i takmonterte solcelleanlegg. Modellen er slik at gårdeier inngår en leiekontrakt, som gir Vardar rett til å produsere strøm på taket. Vardar investerer

VARDARS ENGASJEMENT I SOLKRAFT

VARDARS INVESTERINGER I SOLKRAFTSELSKAPER

Utvikler solkraftprosjekter for privatpersoner, bedrifter og bakkemonterte anlegg. Solcellespesialisten er Norges største solcelleleverandør.

Utvikler solcelleanlegg på store næringsbygg. Samarbeidspartner som utvikler investeringsmuligheter for Vardar på store takprosjekter.

Estisk fornybar energi- produsent. Utvikler, drifter og eier vind- og solparker i Baltikum og Polen.

i selve anlegget og forblir eier, og Sunease tilbyr forvaltningstjenester gjennom levetiden til anlegget. Sunease håndterer all dialog med gårdeier, før, under og etter installasjon av anlegget. Gårdeier kompenseres gjennom ulike modeller; leieinntekter, som er knyttet til faktisk strømproduksjon på taket, fast betaling eller rabattert strømpris. Vardar som eier av anlegget, har den økonomiske interessen i anlegget. Konstellasjonen gir Vardar tilgang på gode investeringsmuligheter i fornybar kraftproduksjon.

Vardar er aktiv i flere geografiske markeder. Enten direkte gjennom egen utvikling og produksjon i Norge og Sverige, eller indirekte i de baltiske landene og Polen.

Vardar har vært investert i solkraft i flere år, selskapets største eksponering i solkraftproduksjon er via det estiske selskapet Sunly. Investeringen i Sunly er et resultat av kontakter og nettverk bygget opp i Baltikum over mange år. Vardar var den største produsenten av fornybar energi i Baltikum før salget av Nelja Energia AS i 2018. Vardar gikk tidlig inn som investor i Sunly, og har jobbet tett med selskapet i store deler av dets historie. Vardar eier nå rundt 10 prosent av selskapet sammen med flere store internasjonale investorer og lokale krefter. Sunly gir en eksponering mot sol- og vindkraft i Baltikum,

og ikke minst Polen. Dette er europeiske markeder i kraftig vekst, med enorme behov for ny fornybar energi. De skal ikke bare elektrifisere, de skal legge om hele kraftsektoren. Det skaper store muligheter for vekst, som Vardar får en andel av.

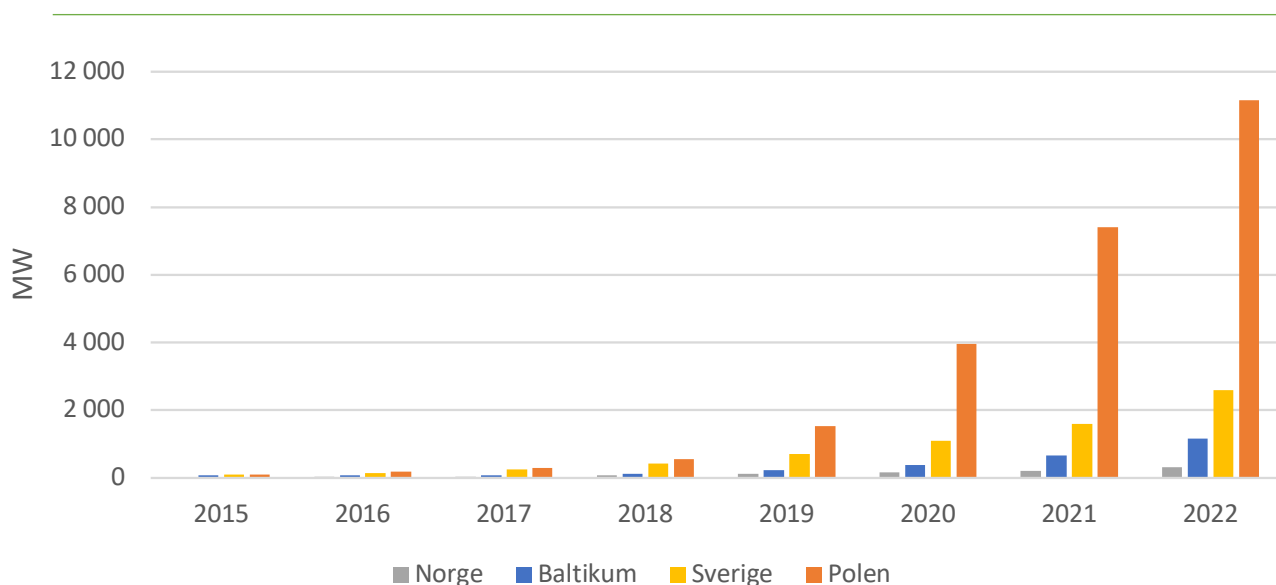
Markedet for sol

Investering i solkraft øker kraftig, og er drevet av stadig lavere installasjonskostnader, høye kraftpriser og gunstige rammevilkår. Installert effekt i alle markeder der Vardar er eksponert, har vokst kraftig de siste fire år og kapasiteten er mangedoblet.

I Norge har veksten tatt av i 2022 og 2023, mye som følge av høye kraftpriser. Ved utgangen av 2023 var det om lag 600 MW kapasitet installert i Norge, av dette ble 150 MW installert i 2022 og 300 MW installert i 2023. Det er fortsatt husholdninger som samlet sett installerer mest kapasitet, men tjenesteytende næring (store næringsbygg) følger tett bak. I 2022 var installasjonstakten vesentlig høyere for husholdninger, i 2023 var tjenesteytende næring tilbake på nesten tilsvarende nivå som husholdninger. Jordbruk og industri har også vist økt interesse for solkraft de siste to årene.

Selv om veksten i Norge har vært formidabel, er vi fortsatt godt bak Sverige målt i installert effekt.

INSTALLERT EFFEKT SOLKRAFT (KILDE IRENA)

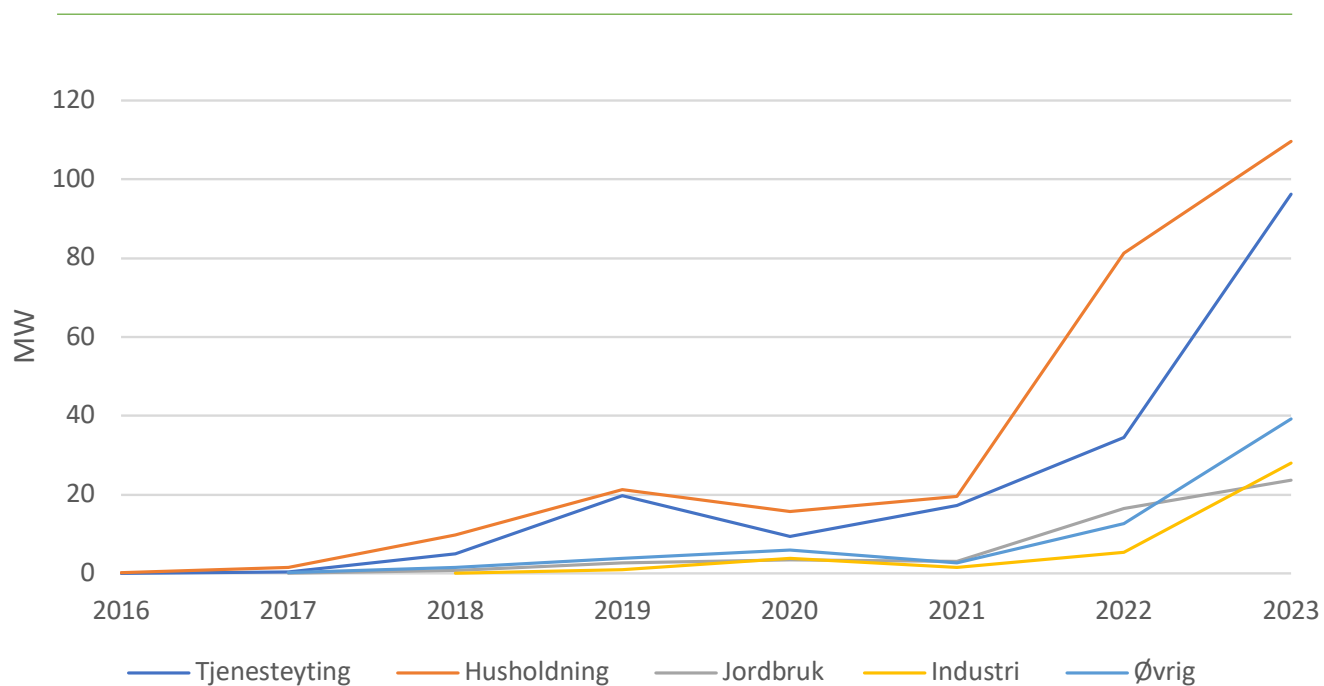

I 2022 hadde Sverige over 2,4 GW installert effekt, og i 2022 alene ble det installert 800 MW.

Regjeringen har satt som mål at det innen 2030 skal produseres 8 TWh solkraft i Norge, som igjen

betyr en installert effekt på ca 8 000 MW. Denne målsetningen forutsetter en meget kraftig vekst i de nærmeste årene.

ÅRLIG INSTALLERT EFFEKT (NVE)

Forretningsutvikler Bjørn Mosskull (sittende) i samtale med en kollega.

ØKT RESSURSINNSATS PÅ FORRETNINGSUTVIKLING

Vardar opprettet i 2023 tre stillinger for å styrke forretningsutviklingen i selskapet: Bjørn Mosskull, forretningsutvikler, Bent Kvannli, prosjektutvikler solenergi og Hanne Houge Mathisen, analytiker. Målet er å realisere selskapets vekstambisjoner også i nye energi- og klimarelaterte områder.

Vardars ambisjoner er økt verdiskaping gjennom langsiktige investeringer innen fornybar energi og produkter som gir lavere klimagassavtrykk. Som forretningsutvikler har Bjørn Mosskull hovedansvaret for at Vardar når sine strategiske utviklingsmål.

Nye investeringer skal:

1. Baseres på evnen til sunn og god forretningsdrift
2. Styrke fleksibiliteten og balansen i energimarkedene
3. Bidra til å kutte klimagassutslipp
4. Vardar skal være spesielt oppmerksom på muligheter for bedre energiutnyttelse og klimagassreduksjoner i sine eierkommuner

Bjørn er sivilingeniør med fordypning i energiteknikk, og har hele livet jobbet med løsninger som skal gi bedre utnyttelse av energien på tvers av energiprodukter, energikilder og produksjonsmetoder. Enova, som jobber for en omstilling til lavutslippssamfunn i Norge, har i mange år brukt Bjørn som en kreativ energirådgiver. Det meste av utslipp og energiforbruk i Vardars eierkommuner kommer fra bygg, industri, transport og landbruk. Bjørns kompetanse spesielt innen bygg passer godt inn i denne sammenhengen, da kommunenes største energiforbruk nettopp er knyttet til bygningsmasser.

Vardars ansatte og samarbeidspartnere har et stort nettverk innen bransjen og er ute etter prosjekter i tidligfase, der Vardars kapital og kompetanse kan gjøre en forskjell.

Vardar har gode erfaringer fra samarbeid med andre energiselskap for å kunne dele risiko i store prosjekter. Vardar samarbeider med innovasjonsmiljøer, som Kongsberg Innovasjon, Innovasjon Norge og andre for å finne selskaper som passer inn i selskapets strategi.

LAVERE KRAFTPRISER I 2023

Kraftprisene i Norden ble mer enn halvert fra 2022 til 2023, men lå likevel på et høyt nivå i en historisk sammenheng. Systemprisen på kraftbørsen Nord Pool falt med 52 prosent til 64 øre/kWh i 2023 sammenlignet med året før. Størst var utslaget på Vestlandet (NO5), med en nedgang på 61 prosent til 76 øre/kWh i 2023.

Det var i 2021 at kraftprisene begynte å stige, som følge av at Russland startet å holde igjen gassforsyning til Europa om høsten det året. Dette skulle vise seg å være et forvarsel om Russlands invasjon i Ukraina februar 2022. 80 prosent av den russiske gassen har latt seg erstatte av andre energikilder, som er dyrere, særlig LNG. Gassprisen i Europa er vesentlig redusert i 2023 sammenlignet med 2022. Etterspørselen etter kraft er redusert med rundt tre prosent i EU-landene både i 2022 og 2023. Til sammen har dette gitt en mer balansert markedssituasjon. Prisbildet er bragt ned på 2021-nivå, som likevel er dobbelt så høy som i 2019, da systemprisen var på et normalt nivå i forhold til de 10 forgående årene.

Hydrologisk var 2023 et normalår, men hadde litt svakere magasinifylling ved inngangen og utgangen av året enn medianen for 2003-2022. Det ble litt ekstra vann i magasinene i Sør-Norge ved inngangen til høsten, som følge av regnværet som førte til flom på Østlandet. Foreløpige tall viser en samlet produksjon i Norge på 152,4 TWh, en oppgang på 5,4 prosent mot 2022 som var et nedbørsfattig år. Forbruket økte med 2,2 prosent til 134,5 TWh. Dette ga en netto eksport på 17,9 TWh.

Norden som helhet hadde en nettoeksport på 36,1 TWh mot 32,5 i 2022. Det betyr at Norden hadde et kraftoverskudd på knappe ni prosent.

INVESTERINGSBEHOV MOT 2030

Kraftforbruket i Norge vil stige som følge av klimamålene og klimakravene frem til 2030. Miljødirektoratet har gitt et anslag på et økt behov på 34 TWh for å nå klimamålene i 2030. Energikommisjonen (2022) mente Norge burde sette et mål for 40 TWh ny kraft innen 2030, og LO og NHO foreslår i «Kraftløftet» enda mer. Hverken 34 eller 40 TWh ny kraftproduksjon i Norge vil bli nådd i 2030. NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse fra høsten 2023 gir en mer nøktern vurdering av mulighetene: 7,5 TWh ekstra produksjon i 2030, sammenlignet med et normalår som 2022. Det meste fra vannkraft, med sol som nest største bidragsyter, kun 0,9 TWh er forventet fra landbasert vind, til tross for at dette er den teknologien som vil gi billigst ny kraft. Det forventes ingen produksjon fra offshore vind før etter 2030.

7,5 TWh kan bli vanskelig nok. De siste to årene har det knapt vært tilført ny kraftproduksjon på nettet i Norge, ifølge Elhub. Årsaken til dette har trolig vært de negative effektene av høyprisbidraget, som nå er fjernet, samt den innførte grunnrenteskatten på vindkraft. Beskatning av fornybar energi er nå vesentlig høyere enn før Russlands invasjon i Ukraina. Vindkraft på land er den mest lønnsomme og beste muligheten for rask utbygging av ny

kraftproduksjon frem til 2030, men dette krever at kommuner er villige til å regulere områder til vindkraftproduksjon.

NVE forventer, som følge av kraftunderskudd, en oppnådd kraftpris for vind på land på 79 øre/kWh i 2030, som vil gi en god fortjeneste i 2030 med dagens utbyggingskostnader. Men på grunn av en stor innfasing av havvind etter 2030, faller forventet oppnådd kraftpris for vind på land gradvis til 44 øre/kWh. Da er lønnsomheten straks mer marginal. Forventet fall i kraftpriser og skattereglene i Norge, kan få som konsekvens at Norge blir et

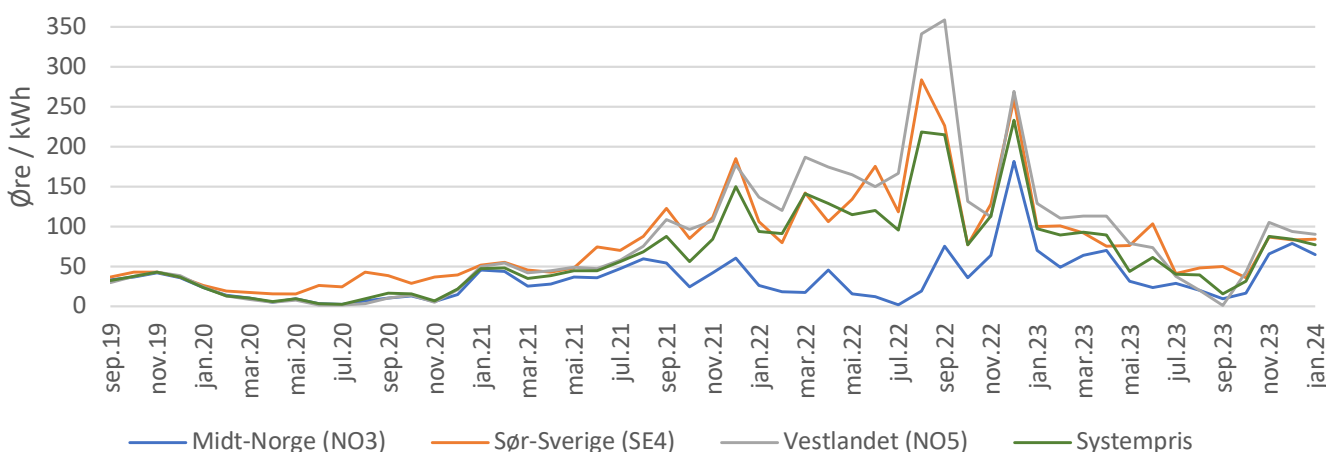
mindre attraktivt land for kraftinvesteringer. Mindre kapital tilgjengelig gir færre kraftutbygginger, som fører til en svekket kraftbalanse og et høyere prisnivå i Norge. Et høyt prisnivå på kraft vil bremse utbyggingen av ny kraftkrevende næringsvirksomhet og elektrifisering av eksisterende industri. Konsekvensen er lavere omstillingstakt og svekket konkurransekraft for norsk industri. Skal vi oppnå våre fremtidige klimamål og videreutvikle en konkurransedyktig industri må vi legge til rette for mer lønnsom kraftutbygging nå.

PROGNOSE FOR NORSK KRAFTPRODUKSJON TWh

	2022	2030	2035	2040
Annen termisk	2,5	1,0	1,0	1,0
Solkraft	0,2	3,9	6,6	8,8
Vannkraft	136,8	141,9	143,7	145,0
Vindkraft på land	16,9	17,8	20,0	23,1
Vindkraft til havs			11,2	28,9
Produksjonsavkorting		-0,8	-2,2	-3,6
	156,4	163,9	180,4	203,3
Endring fra normalproduksjon 2022		7,5	24,0	46,9

Kilde: NVE Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2023

LAVERE KRAFTPRISER I 2023

A high-speed photograph of water splashing, creating a dynamic and textured background. The water is captured in various stages of movement, from a thick, vertical column falling to a wide, turbulent splash at the bottom. The lighting is bright and directional, highlighting the individual droplets and the intricate patterns of the water's surface. The overall color palette is a range of blues and whites, giving it a clean, fresh, and energetic feel.

**STYRETS
BERETNING**

VARDAR

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

BIOENERGI

VINDKRAFT

VANNKRAFT

SOLKRAFT

INDUSTRIELT EIERSKAP

Å ENERGI

VEKST OG UTVIKLING

INNOVASJON

INNLEDNING

Vardar er et energi- og investeringselskap med hovedkontor i Drammen. Vardars virksomhet er delt i to forretningsområder: Fornybar energiproduksjon og Industrielt eierskap. Konsernet rapporterer på driftssegmenter i tråd med styringen av konsernet. De operative segmentene er Bioenergi, Vindkraft, Vannkraft, Solkraft, Å Energi, Vekst og utvikling og Innovasjon. Konsernfunksjoner rapporteres for seg.

Vardar har en visjon om å utvikle verdier gjennom aktivt eierskap, og vår misjon er å bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Våre verdier er redelig, åpen, engasjert og profesjonell. Vardar er en langsiktig investor, som begrenser risiko gjennom en diversifisert portefølje, moderat belåning, og aktiv risikostyring. Vardar har som mål å fjerne alle klimagassutslipp fra egen virksomhet, og er dedikert til å beskytte det biologiske mangfoldet. Vardar styrer etter prinsippene og regelverket i EUs taksonomi.

HOVEDTREKK FRA 2023

Brutto driftsinntekter ble 1 308 millioner kroner (5 090 millioner kroner).

Driftsresultat før avskrivninger og verdiendringer (EBITDA) ble 1 066 millioner kroner (4 891 millioner kroner).

Resultat etter skatt ble 784 millioner kroner (4 544 millioner kroner). Viktigste forklaring til resultatene er:

- Gode kraftpriser og kraftproduksjon
- Gode resultater fra tilknyttede selskap, som blant annet gjenspeiler en vellykket fusjon og første hele driftsår for Å Energi
- Resultatmessig gevinst ved ned salg i Solcellespesialisten

Vardar styrket sin satsning innen solkraft, og har etablert Solkraft som eget segment. Det er ansatt en solkraftutvikler, og innledet samarbeid med flere andre solkraftaktører. Vardar skal investere i takmonterte solkraftanlegg på næringsbygg og i solparker. Det første næringsbygget ble ferdigstilt i oktober.

Vardar solgte seg ned til 15,65 % eierskap i Solcellespesialisten i forbindelse med et strategisk valg om å få FSN Capital inn som majoritetseier i selskapet.

Vardar investerte i Nordic Batteries, et selskap som skreddersyr løsninger innen batteriteknologi og energilagring.

Vardar investerte i Carbon Centric, et selskap som tilbyr karbonfangst som tjeneste.

Vardar investerte i Vow Green Metals (VGM) og biokarbonfabrikken som er under etablering på Treklyngen Industripark i Hønefoss.

Vardar har i 2023 styrket organisasjonen med å ansette en forretningsutvikler og en analytiker. Ratingbyrået Scope Ratings GmbH offentliggjorde offisiell rating BBB+ med stabile utsikter for Vardar.

Inntektene i Vardar påvirkes av utviklingen i kraftpriser og kraftproduksjon. Når det gjelder prisene, har prisområde NO5, Vestland, hvor Vardar har all sin egen vannkraftproduksjon, hatt en gjennomsnittspris på 764,31 NOK / MWh i 2023, ca. 60 % lavere enn ekstremåret 2022. I NO3, Midt-Norge, hvor Mehuken vindkraftverk produserer, var prisen i gjennomsnitt 439 NOK / MWh i 2023, som er omtrent på samme nivå som i 2022. Vardar

har gjennom sitt eierskap i Å Energi betydelig eksponering også i prisområdet NO2, Sørlandet. Her var gjennomsnittsprisen i 2023 på 909 NOK / MWh, ca. 60 % lavere enn i rekordåret 2022 som hadde en gjennomsnittspris på 2 120 NOK / MWh.

I 2023 var det vesentlig mer nedbør enn i 2022, noe som gir økt vannkraftproduksjon. Vindressursene var omtrent på nivå med 2022, men dårlig tilgjengelighet i Mehuken vindkraftpark gav redusert volum totalt. Fjernvarmeproduksjonen har økt som følge av et kaldere år enn 2022. Tall for vannkraftproduksjon og samlet energiproduksjon er ikke direkte sammenlignbare grunnet fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi som skjedde i 2022. 2023 er det første året for Å Energi med 100 % produksjon fra tidligere Glitre Energi og Agder Energi representert.

Innovasjon og teknologiutvikling er en av nøklene til det grønne skifte. Vardar har derfor i 2023 investert i selskapene Nordic Batteries, Carbon Centric og VGM, som alle bidrar på ulike måter til å redusere klimagassutslipp.

I 2023 VAR VARDARS ANDEL AV ENERGIPRODUKSJONEN FRA ALLE SELSKAP DER DET HAR EIERANDELER SOM FØLGER (2022-TALL I PARENTES):

VANNKRAFT
2 088 GWh

inkludert Vardars andel av Å Energi med 1 395 GWh (1 374 GWh/814 GWh)

VINDKRAFT
86 GWh
(98 GWh)

FJERNVARME
62 GWh
(56 GWh)

SOLENERGI
11 GWh
(5 GWh) gjennom Vardars eierandel i Sunly

ENERGIPRODUKSJON I ALT
2 246 GWh
(1 533 GWh)

RESULTATER

RESULTATER FOR KONSERN

I 2023 var konsernets resultat etter skatt 784,1 millioner kroner (4 543,7 millioner kroner). Årets resultat er preget av fortsatt gode kraftpriser, tilnærmet normal energiproduksjon og gode resultater fra tilknyttede selskaper. Resultatet for 2022 var helt ekstraordinært som følge av regnskapsmessige effekter av fusjon mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS, og unormalt variable og høye kraftpriser.

Konsernets samlede inntekter var 1 308,3 millioner kroner (5 090,2 millioner kroner), en reduksjon på 75 %. Driftsinntektene ble på 573,8 millioner kroner (840,2 millioner kroner), en reduksjon på 32 % som henger sammen med fall i kraftpriser i forhold til de ekstremt høye prisene i 2022. Økt vannkraft- og fjernvarmeproduksjon i forhold til 2022 gir lavere reduksjon i resultatet enn rent prisfall skulle tilsi. Inntekter fra tilknyttede selskap ble redusert med 83 %. Fallet forklares med regnskapsmessige effekter knyttet til etableringen av Å Energi som følge av fusjonen mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS i 2022. Resultat fra tilknyttede selskaper ble 734,6 millioner kroner (4 249,9 millioner kroner).

Samlede driftskostnader økte med 168,7 millioner kroner, til 305,5 millioner kroner (136,7 millioner kroner). Økningen skyldes en negativ verdiutvikling på konsesjonskraftrettigheten med 21,2 millioner kroner, mot en positiv verdiutvikling på 101,3 millioner kroner i 2022. Verdiendringene henger sammen med kraftprisutviklingen. Øvrige kostnadsposter økte i 2023 sammenlignet med 2022 som følge av økte råvarepriser/kraftpriser, i tillegg til økt aktivitet generelt i konsernet. Høyprisbidrag for kraftproduksjon utgjorde en driftskostnad på 17,3 millioner kroner i 2023, mot 34,3 millioner kroner i 2022.

Lønn og andre personalkostnader økte med 6,1 millioner kroner til 34,3 millioner kroner (28,2 millioner kroner), som følge av økning i antall ansatte i tillegg til normalt lønnsoppgjør og pensjonsendringer. Avskrivninger økte med 7 % som følge av aktivering i forhold til 2022. Andre driftskostnader har økt med 31 % til 100,7 millioner kroner (77,1 millioner kroner). Store deler av økningen henger sammen med at innmatingskostnadene for vannkraftproduksjonen i Usta og Nes i 2022 var negative (en inntekt).

Driftsresultatet for 2023 endte på 1 002,8 millioner kroner (4 961,8 millioner kroner).

Netto finanskostnader

Netto finanskostnader utgjorde -44,5 millioner kroner (-28,0 millioner kroner). Endringen skyldes i hovedsak høyere rentenivå. Vardar har ved utgangen av året rentebærende gjeld på om lag samme nivå som ved inngangen til året.

Mer utfyllende informasjon om konsernets finanskostnader kommer frem av note 16 og 28 til konsernregnskapet.

Skatt

Konsernets skattekostnad ble på 174,2 millioner kroner (381,8 millioner kroner) hvorav 114,0 millioner kroner (169,7 millioner kroner) er grunnrenteskatt. Fallet i grunnrenteskatt henger sammen med lavere kraftpriser. Mer utfyllende informasjon om konsernets skattekostnad kommer frem av note 17 til konsernregnskapet.

Årsresultat

Konsernets resultat etter skatt ble 784,2 millioner kroner (4 543,7 millioner kroner). Dette tilsvarer en egenkapitalavkastning på 11,3 % (109,0 %). Årsresultatet er preget av gode kraftpriser og gode resultater fra tilknyttede selskaper.

Finansielle forhold og kapitalstruktur

Vardar konsern har ved årsskifte en total balanse på 9 180 millioner kroner og en egenkapital på 7 293 millioner kroner (henholdsvis 8 553 / 6 547 millioner kroner). Økningen i både eiendeler og egenkapital henger sammen med positive resultater og verdiutvikling i øvrige virksomheter.

Hovedsakelig blir investeringer finansiert på morselskapsnivå. Det legges vekt på å etablere en låneportefølje i Vardar AS med en hensiktsmessig forfallsstruktur for å redusere refinansieringsrisikoen. I låneporteføljen inngår trekkfasilitet på 50 millioner kroner. Vardar har ved utgangen av året 2023 igjen 100 millioner kroner på banklån fra Swedbank som ikke er trukket opp. Første forfall i dagens låneportefølje er i mai 2025.

Styret vurderer egenkapitalen som god, det samme gjelder likviditeten. Det vektlegges at selskapet skal kunne håndtere perioder med lave kraftpriser, press på resultatet og behov for refinansiering i årene som kommer.

Kontantstrømmer

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter viser hva som tilføres virksomheten gjennom driftsaktivitetene. Dette utgjorde i 2023 for Vardar konsern 233 millioner kroner (280 millioner kroner). Det er stor differanse mellom disse kontantstrømmene og resultat før skatt. Dette henger sammen med bruk av egenkapitalmetoden for selskaper definert som tilknyttede selskaper. Vardar innarbeider sin andel av tilknyttede selskapers resultater, mens i kontantstrømmene er det utbytter fra disse selskapene som tas med. I 2023 har Vardar resultateffekter fra tilknyttede selskap på 735 millioner kroner, mens kontantstrømmene fra disse virksomhetene gjennom mottatt utbytte er 206 millioner kroner. Øvrig differanse mellom resultat før skatt og kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter skyldes i hovedsak resultatførte verdiendringer og avskrivninger.

Netto investeringers påvirkning på kontantstrømmen var -140 millioner kroner (-109 millioner kroner).

Disponeringer

Vardars gjeldende utbyttepolitikk er at 50 % av resultat i Vardar AS utbetales i utbytte, gitt at dette er forsvarlig. I henhold til IFRS avsettes utbytte i regnskapet etter at vedtak er fattet, som vil skje på ordinær generalforsamling senest i løpet av juni 2024. Styret innstiller, basert på gjeldende utbyttepolitikk, selskapets behov, og det gode resultatet for 2023 på et utbytte på 145 millioner kroner. Totalresultatet i Vardar AS ble på 872,4 millioner kroner, og dette overføres annen egenkapital.

RESULTATER FOR SEGMENTER

BIOENERGI

Nøkkeltall		2023	2022
Driftsinntekter	1000 kr.	70 408	57 130
EBITDA ¹⁾	1000 kr.	20 009	16 633
Driftsresultat	1000 kr.	5 722	3 418
Netto finans	1000 kr.	-6 164	-3 527
Skatt	1000 kr.	-68	-205
Årsresultat	1000 kr.	-375	96
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	282 297	265 743
Egenkapital ²⁾	1000 kr.	146 264	149 125
Egenkapitalandel	%	52 %	56 %
Totalrentabilitet ³⁾	%	2,1 %	1,0 %
Egenkapitalavkastning	%	-0,2 %	0,0 %
Energi produksjon (Vardars andel)	GWh	62	56

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

³⁾ (årsresultat + andel utvidet resultat)/totalkapital

Segmentet består av det heleide datterselskapet Vardar Varme. Det er bygget ut et betydelig fjernvarmenett fra sør til nord i Hønefoss by. Vardar Varme har varmeproduksjon i begge ytterpunkt i nettet. Varmeproduksjonen i sør er hovedsakelig basert på rå skogsflis som energikilde, mens varmesentralen i nord i tillegg benytter returtrevirke.

Vardar Varme eier 100 % av aksjene i Øvre Eiker Fjernvarme AS, som driver et lite fjernvarmeanlegg i Vestfossen. Dette anlegget har en biobrenselsentral som er bygget for bruk av ulike typer biobrensel.

Viktige hendelser i 2023

I 2023 ble det satt produksjonsrekord med 62 GWh produksjon av fjernvarme, et resultat av både høyere forbruk hos eksisterende kunder og nye

Varmesentralen på Hønefoss. (Foto: Vardar varme)

tilkoblinger. Strømstøtte til private sluttbrukere ble videreført i året, og dette setter et tak på inntektene i virksomheten. Vardar har i noen grad valgt å hensynte strømstøtte også i priser mot næringskunder på Hønefoss, da det er en avveining mellom lavere inntekter eller å miste kunder som eventuelt bytter til andre energikilder. Varekostnadene til brensel har gjennom året vært høye, og denne økningen kan ikke overføres til slutt kunder som følge av pålegg om å gi strømstøtte. Dette gir begrenset lønnsomhet i virksomheten.

I august ble Vardar Varme berørt av flommen «Hans». Takket være en utmerket krisehåndtering av en kompetent og dyktig organisasjon, gav flommen liten påvirkning på de økonomiske

resultatene. Foruten flommen i august, har det vært en normal driftssituasjon gjennom året, med fokus på videreutvikling av mulighetene som finnes inne på Treklyngen Industripark.

Økonomiske resultater

Segmentets driftsinntekter var på 70,4 millioner kroner, en økning på 23 % fra 2022 som følge av økt forbruk.

Underliggende EBITDA er på 20,0 millioner kroner, en økning på 20 % fra 2022. At økningen er lavere enn økte driftsinntekter henger sammen med økte råvarepriser og innkjøp av strøm til høye kraftpriser uten strømstøtte. Driftsresultatet ble på 5,7 millioner kroner, sammenlignet med 3,4 millioner kroner i 2022.

VINDKRAFT

Nøkkeltall		2023	2022
Driftsinntekter	1000 kr.	58 017	79 240
EBITDA ¹⁾	1000 kr.	29 376	56 014
Driftsresultat	1000 kr.	16 747	43 819
Netto finans	1000 kr.	8 015	-2 567
Skatt	1000 kr.	6 019	12 081
Årsresultat	1000 kr.	18 743	29 170
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	301 328	267 573
Egenkapital ²⁾	1000 kr.	223 247	191 877
Egenkapitalandel	%	74 %	72 %
Totalrentabilitet ³⁾	%	5,9 %	16,4 %
Egenkapitalavkastning	%	8,3 %	15,4 %
Energi produksjon (Vardars andel)	GWh	86	98

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

³⁾ (årsresultat + andel utvidet resultat)/totalkapital

Segmentet består av operative vindkraftparker i henholdsvis Norge og Sverige. I Norge er aktiviteten gjennom 50 % eierskap i Kvalheim Kraft DA, mens i Sverige er virksomheten samlet i det heleide datterselskapet Vardar Vind AB.

Inntektene fra segmentet kommer fra salg av vindkraftproduksjon til spotmarkedet, eller gjennom bilaterale avtaler med motparter som anses å ha lav risiko. Volumet som omsettes varierer betydelig fra år til år, avhengig av vindressursene. Produksjonsestimater som ligger til grunn ved investeringsbeslutninger er gjort med bakgrunn i langtidskorrigerte vindmålinger, og over investeringsens levetid forventes det i gjennomsnitt å oppnå denne produksjonen. Det mottas elsertifikater for hele produksjonen i Sverige, mens deler av produksjonen i Norge er berettiget. Verdien på elsertifikater er tilnærmet lik null som følge av en stor utbygging av ny fornybar energi under sertifikatregimet. Verdien av opprinnelsesgarantier har imidlertid steget

betydelig de siste årene, og alle vindparkene har inntekter knyttet til dette.

Produksjonskostnadene knyttet til vindkraftproduksjon er relativt lave og uavhengig av produsert volum. Det er allikevel kontinuerlig overvåking av kostnadene for å oppnå en best mulig drift. I alle vindparkene Vardar eier, er det inngått langsiktige avtaler med turbinleverandørene knyttet til drift og vedlikehold. Dette utgjør de største kostnadene for segmentet, og øker i takt med levealderen på vindparkene som følge av forventninger om økt vedlikehold.

Viktige hendelser i 2023

Parkene har gjennom året hatt normal drift, men det har vært noe lav tilgjengelighet spesielt i Kvalheim Kraft. Det har fortsatt vært utfordringer knyttet til bemanning hos turbinleverandøren, og dermed tatt lenger tid enn forventet å utbedre driftsstans som har oppstått. Denne problemstillingen har høyt fokus, selv om

kompensasjonsordningene avtalt i gjeldende drifts- og vedlikeholdsavtaler motvirker negativ økonomisk effekt.

Økonomiske resultater

Segmentets driftsinntekter var på 58,2 millioner kroner, en reduksjon på 26 % fra 2022 som følge av lavere kraftpriser og 12 GWh lavere produksjon.

Underliggende EBITDA er på 29,4 millioner kroner, mot 56,0 millioner kroner i 2022. Reduksjonen kommer som følge av fall i kraftpriser og lavere produksjon.

Driftsresultatet ble på 16,7 millioner kroner, mot 43,8 millioner kroner i 2022. Reduksjonen kommer som følge av fall i kraftpriser og lavere produksjon.

Vindparken i Kiaby. (Foto: Martin Eriksson)

VANNKRAFT

Nøkkeltall		2023	2022
Driftsinntekter	1000 kr.	444 771	702 834
EBITDA ¹⁾	1000 kr.	302 965	701 920
Driftsresultat	1000 kr.	268 756	689 975
Netto finans	1000 kr.	44 788	6 372
Skatt	1000 kr.	197 432	374 196
Årsresultat	1000 kr.	116 112	322 151
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	888 477	1 039 462
Egenkapital ²⁾	1000 kr.	125 928	118 518
Egenkapitalandel	%	14 %	11 %
Totalrentabilitet ³⁾	%	27,9 %	66,4 %
Egenkapitalavkastning	%	95,0 %	95,3 %
Energi produksjon (Vardars andel)	GWh	693	560

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

³⁾ (årsresultat + andel utvidet resultat)/totalkapital

Segmentet vannkraft består av det heleide datterselskapet Vardar Vannkraft, som eier 2/7 av kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal. Øvrige eiere er Hafslund E-CO Vannkraft AS (4/7) og Øvre Hallingdal Kraftproduksjon (1/7). Vardar Vannkraft inngikk en avtale med Buskerud fylkeskommune i 2001 om kjøp av rettigheter til sekundæruttak av konsesjonskraft. Avtalen har en varighet på 40 år fra inngåelsen, og inngår i vannkraftsegmentet.

Inntektene i Vardar Vannkraft kommer fra salg av kraft i spotmarkedet, langsiktige kontrakter med kommuner i Hallingdal, og salg av konsesjonskraftrettigheten. Usta og Nes har en viss magasinkapasitet, og energidisponeringen styres gjennom aktiv porteføljeforvaltning av sameiet. Volumet som omsettes gjennom spotmarkedet kan variere betydelig fra år til år, og avhenger av nedbør, tilsig og magasinifylling.

Produksjonskostnadene knyttet til vannkraft er relativt lave og i noe grad og uavhengige

av produksjonsvolum. Driftskostnadene følges nøye opp og sammenlignes med andre vannkraftprodusenter i Norge. Skattetrykket er på et høyt nivå for vannkraftprodusenter i Norge da de belastes med grunnrenteskatt i tillegg til vanlig overskuddsbeskatning, og høyprisbidraget som ble innført med virkning fra 28.09.2022 var gjeldende til og med 30.09.2023. Skattesatsen knyttet til grunnrenteskatt er i 2023 på 57,7 %, og kommer som et tillegg til 22 % beskatning av overskuddet.

Tilgjengelighet er viktig for å optimalisere inntektene. Det måles på nyttejustert tilgjengelighet, dvs. om kraftverkene er tilgjengelig når det er mest lønnsomt å produsere. God planlegging og gjennomføring av vedlikehold på anleggene, vil gi en høy markedsbasert tilgjengelighet. I 2023 lå tallet for Usta og Nes på 99,6 %.

Viktige hendelser i 2023

Hallingdal ble sterkt berørt av flommen Hans i begynnelsen av august, og for våre kraftverk fikk spesielt Usta kjenne på dette. En dyktig og kompetent beredskapsorganisasjon hadde høyt arbeidstrykk i dagene dette pågikk, og begrenset skadene. Det ble en del arbeid i etterkant for opprydding etter flommen.

NVE gjennomførte en revisjon av Nes kraftverk i oktober. Avvikene som ble funnet var hovedsakelig allerede registrert og planlagt utbedret. Generelt var tilbakemeldingen fra NVE god.

Økonomiske resultat

Segmentets driftsinntekter var på 444,8 millioner kroner, en reduksjon på 37 % fra 2022. Reduksjonen kommer som følge av lavere kraftpriser. Økt produksjon på 133 GWh motvirker kraftprisfallet.

EBITDA ekskl. verdiendringer ble 281,7 millioner kroner, mot 701,9 millioner kroner i 2022. Reduksjonen kommer som følger av lavere kraftpriser. Kostnadsbildet er stort sett uendret fra år til år, med unntak av kostnader til innmating av produksjonen som henger sammen med utviklingen i kraftprisene. I 2023 har Usta og Nes matet produksjonen inn i et underskuddsområde, og kostnadene til innmating er derfor lave.

Driftsresultatet ble på 268,8 millioner kroner, mot 690,0 millioner kroner i 2022. Reduksjonen henger sammen med lavere kraftpriser.

Tilnærmet 50 % av Vardars kraftproduksjon fra Usta og Nes selges til selvkostpris, enten i form av konsesjonskraft, erstatningskraft eller andelskraft. Dette volumet vil hovedsakelig ikke påvirkes av endringer i kraftprisene.

SOLKRAFT

Nøkkeltall		2023
Driftsinntekter	1000 kr.	0
EBITDA ¹⁾	1000 kr.	-550
Driftsresultat	1000 kr.	-567
Netto finans	1000 kr.	3
Skatt	1000 kr.	-116
Årsresultat	1000 kr.	-449
Balanse		
Totalkapital	1000 kr.	114 021
Egenkapital ²⁾	1000 kr.	109 043
Egenkapitalandel	%	96 %
Totalrentabilitet ³⁾	%	-1,0 %
Egenkapitalavkastning	%	-0,8 %

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

³⁾ (årsresultat + andel utvidet resultat)/totalkapital

Vardar har fornybar energiproduksjon fra solkraft som en del av sin strategi, og i 2023 ble segmentet Solkraft etablert. Strategien omfatter både takmonterte solcelleanlegg på næringsbygg og solparker. Selskapet Vardar Sol AS er eierredskapet for solkraftsatsingen, mens datterselskapet Soldekke AS investerer i takmonterte anlegg på næringsbygg.

Viktige hendelser i 2023

Vardar ansatte en solkraftutvikler, og har fått opp en portefølje av både takanlegg og mulige solparker. Det ble blant annet levert søknad om bygging av solpark i tilknytning til vår vindkraftpark Kiaby i Sverige.

Soldekkens første anlegg på tak sto ferdig installert på Hensmoen, i Ringerike kommune i oktober, og Vardar produserte da sin første kWh basert på solenergi.

Økonomiske resultat

Da det første anlegget sto ferdig i slutten av oktober, rett før snøen kom, er det ingen driftsinntekter for året 2023. Segmentet er i en oppstartsfasen.

Montering av solcelleanlegg. (Foto: Solcellespesialisten)

Å ENERGI

Nøkkeltall		2023	2022
Driftsinntekter	Mill. kr.	36 654	35 763
EBITDA ¹⁾	Mill. kr.	13 744	2 553
Driftsresultat	Mill. kr.	12 602	1 793
Netto finans	Mill. kr.	-561	-108
Skatt	Mill. kr.	6 695	1 523
Årsresultat, majoritetens andel	Mill. kr.	5 373	166
Balanse			
Totalkapital	Mill. kr.	61 521	73 524
Egenkapital ²⁾	Mill. kr.	24 255	20 604
Egenkapitalandel	%	39,4 %	28,0 %
Totalrentabilitet ³⁾	%	18,5 %	0,3 %
Egenkapitalavkastning	%	23,8 %	1,2 %

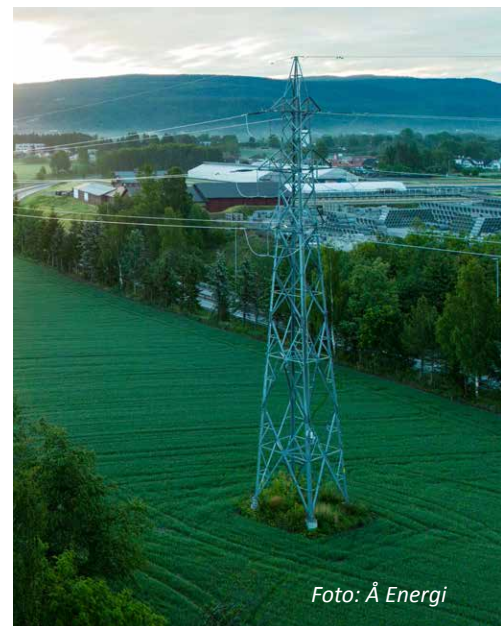

Foto: Å Energi

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

³⁾ (årsresultat + andel utvidet resultat)/totalkapital

Å Energi ble etablert gjennom fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi i 2022. Selskapet er det ledende kraftkonsernet i Norden med virksomhet i hele verdikjeden. Konsernet har 11,3 TWh kraftproduksjon fra vannkraft, 320 000 kunder i nettselskapet, 320 000 privatkunder i strømselskapene og forvalter 20 TWh årlig til bedriftsmarkedet. Å Energis viktigste samfunnsoppdrag er å øke produksjonen av fornybar energi, sørge for at strømmen leveres effektivt gjennom nettet og utvikle nye og bedre energitjenester i Norge og Norden. Selskapet skal bidra til utvikling av ny industri og arbeidsplasser i Buskerud, på Hadeland og Agder, og skal ha en viktig rolle i kraftforsyningen.

Nærmere informasjon om Å Energi finnes på deres nettsider www.aenergi.no.

Eierskapet i Å Energi følges aktivt opp i eiermøter gjennom året, jevnlig dialog og rapporteringer. Vardar er representert i arbeidsutvalget for kommunalt eierskap i Å Energi.

Viktige hendelser i 2023

Selskapet har landet en ny, ambisiøs strategi, og er i gang med et eget kraftløft. Dette innebærer å investere både i mer fornybar energi og nett, og derigjennom legge til rette for elektrifisering, utvikling av ny industri og arbeidsplasser.

Energibyggget. (Foto: Å Energi)

I forbindelse med fusjonen mellom Agder Energi og Glitre Energi ble de fem kommunale minoritetsaksjonærene i Glitre Energi Strøm Holding AS og Glitre Energi Nett Holding AS gitt tilbud om å løfte eierskapet, slik at de i stedet blir eiere i det fusjonerte morselskapet Å Energi AS. Dette ble gjennomført i september.

Scope Ratings har i juni oppgradert Å Energis rating til A-/positive utsikter fra BBB+/positive utsikter. Scope begrunner oppgraderingen med forbedret lønnsomhet og stabilitet, samt utsikter til vedvarende høye kraftpriser.

Økonomiske resultat

Vardar innarbeider sin andel av Å Energis resultat under resultat fra tilknyttede og felleskontrollert virksomhet. I 2023 er dette resultatet 694,0 millioner kroner (4 223,5 millioner kroner). Nedgangen henger sammen med fusjonseffekter i regnskapet for 2022. For ytterligere informasjon om regnskapet til Å Energi vises til Å Energis årsrapport.

Foto: Å Energi

VEKST OG UTVIKLING

Nøkkeltall		2023	2022
Driftsinntekter	1000 kr.	42 838	26 430
Driftsresultat	1000 kr.	42 838	26 430
Netto finans	1000 kr.	36 145	-
Årsresultat	1000 kr.	78 732	26 430
Andel utvidet resultat		108 385	243 803
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	921 921	803 892
Totalrentabilitet ¹⁾	%	20,3 %	33,6 %

¹⁾ (årsresultat + andel utvidet resultat)/totalkapital

I segmentet Vekst og utvikling bygger Vardar virksomhet der det forventes sterk markedsvekst og verdiutvikling. Disse engasjementene er organisert gjennom ulike selskaper, og kommer inn i konsernregnskapet enten som resultat fra tilknyttede selskap, finansinntekter (utbytte), eller verdiendringer over utvidet resultat.

Zephyr er et fullintegrert vindkraftselskap, som dekker hele verdikjeden; fra den første dialogen med grunneiere og lokalsamfunn, til prosjektutvikling, finansiering, bygging og kommersiell drift av vindkraftverk. Selskapet tror på fornybare energiløsninger som spiller godt sammen – derfor har også solkraft blitt et satsingsområde. Selskapet er lokalisert i Norge, Sverige og Island, med hovedkontor i Sarpsborg i Østfold. Vardar var en av initiativtakerne til etableringen av selskapet i 2006.

Solcellespesialisten har levert solcelleanlegg til boliger og næringsbygg i over 6 år, og er i dag Norges største leverandør på området. Selskapet har spesialisert seg på ingeniør- og konstruksjonsarbeid for anlegg, og er en totalleverandør som også tilbyr drift- og vedlikeholdsavtaler.

Sunly investerer i Polen og de baltiske landene innen fornybar energi. Selskapet har en operativ portefølje av solparker i Polen, i tillegg til prosjekter

under bygging. Det utvikles prosjekter innen både sol og vindkraft i alle de geografiske områdene. Investeringen i Sunly er Vardars andre engasjement knyttet til solkraft.

Viktige hendelser i 2023

Zephyr utvikler sin portefølje etter planen, der Sverige er det landet som ser ut til å ha de beste rammebetingelsene. Det jobbes aktivt med besluttende myndigheter i Norge og å øke sannsynligheten for utbygging av mer fornybare energi. I 2023 har Zephyr mottatt milepælsbetaling knyttet til salget av de to vindkraftprosjektene Vidar og Poseidon utenfor Sveriges vestkyst til Vattenfall. Prosjektene forventes å ha en installert effekt på ca. 2,8 GW, og produsere 10,5 TWh fossilfri og fornybar elektrisitet.

Vardar solgte seg i 2023 delvis ned i Solcellespesialisten, da FSN Capital kom inn på eiersiden. Nedsalget fra 33 % til 15,65 % har gitt en realisert gevinst. Etterspørselen etter solcelleprodukter har falt noe som følge av fall i kraftpriser, men det antas allikevel at Solcellespesialisten vil utvikles som forventet.

Den europeiske investeringsbanken EBRD kom i løpet av året inn på eiersiden i Sunly. Selskapets portefølje har vokst raskere enn forventet gjennom 2023. I september ble en 60 MW solpark i Polen åpnet, den største enkeltparken i porteføljen.

Til sammen har de 164 MW solenergi i drift, 167 MW under bygging, og 1 500 MW i pipeline for bygging i 2024.

Vardar investerte i 2023 i Sunease, et selskap som tilrettelegger for solenergi på næringsbygg. Dette er en investering i tråd med Vardars strategi innen solenergi.

Økonomiske resultat

Segmentets driftsinntekter kommer fra resultat fra tilknyttede selskap, og var på 42,8 millioner kroner, en økning fra 2022 som knyttes til økt resultat fra Zephyr og realisert gevinst ved nedsalg i Solcellespesialisten.

Resultatandelen over utvidet resultat henger sammen med en positiv verdiutvikling på Solcellespesialisten og Sunly AS.

Montering av solcelleanlegg. (Foto: Solcellespesialisten)

INNOVASJON

Nøkkeltall		2023	2022
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	109 993	54 453

Vardar er engasjert i ulike selskaper knyttet til innovasjon innen miljø og fornybar energi og annen virksomhet. Vardar startet rundt 2005 med innovasjonsarbeid knyttet til fornybar energi, der vårt bidrag skjer gjennom eierskap og deltakelse i innovasjonsselskaper og oppstartsbedrifter. Sunly Innovation er et selskap med en portefølje av investeringer i prosjekter og selskaper i tidlig fase, blant annet eierandeler i selskapet Energiasalv i Estland, som utvikler et 500 MW pumpekraftverk med støtte fra EU.

Kongsberg Innovasjon er en industribasert rådgiver, investor og et innovasjonsselskap som opererer over hele Norge, og bidrar til økt innovasjon og vekst.

Hyperthermics AS er et selskap som utvikler og bygger anlegg for å bryte ned og omdanne ulike typer biomasse i prosesser ved en driftstemperatur på 80°C, basert på mikroorganismer og bakterier

fra ekstreme miljøer under havbunnen. Resultatet er produkter med en grønn profil, for eksempel proteinpulver, biogass og jordforbedrende midler. Vardar gikk inn på eiersiden i selskapet i 2016.

Vardar har eierandeler i Campus Tofte, som skal utvikle grønne energiarbeidsplasser på Hurumlandet.

I 2023 investerte Vardar i tre nye engasjement; Nordic Batteries, som leverer kundetilpassede løsninger knyttet til batteri og energilagring, Carbon Centric som bekjemper klimaendringer gjennom karbonfangst som en tjeneste i forbrenningsanlegg, og VGM som skal produsere biokull og etablerer sin første fabrikk på Follum.

Annen virksomhet

Annen virksomhet omfatter hovedsakelig konsernfunksjoner, herunder finansiering. Vardar finansierer sine investeringer på morselskapsnivå.

STYRETS BERETNING:
**BÆREKRAFT,
VARDAR OG
OMVERDEN**

BÆREKRAFTSRAPPORTERING

Vardars bærekraftsmål er å bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Bærekraft er fullt integrert i og en viktig del av Vardars strategi, og preger våre vurderinger av fremtidige investeringer og forretningsutvikling.

Bærekraftsstrategien, som ble vedtatt av Vardars styre i 2021, ble innarbeidet som en del av forretningsstrategien på en grundig og helhetlig måte i 2022. Det er styret som har det overordnede ansvaret for Vardars strategi og herunder bærekraftsarbeid, og å sikre at selskapet etterlever sin bærekraftsstrategi.

Bærekraftig fornybar energiproduksjon og verdiskaping er alltid høyt prioritert i Vardar, det er kjernen i vår virksomhet. I 2023 ble deler av Vardars virksomhet berørt av ekstremvær. Derfor har klimarisiko og selskapets fysiske tilpasning til klimaendringer vært et tema som har hatt stor oppmerksomhet deler av året.

BÆREKRAFTSARBEID I STYRET OG LEDERGRUPPA

Vardars styre består av fem uavhengige styremedlemmer. Styret har ikke ansattrepresentanter. Styret har omfattende kunnskap om selskapsstyring i offentlig og privat sektor, erfaring fra fagbevegelsen, utdanningsbakgrunn innen økonomi, ingeniørfag og jus, og kunnskap om energibransjen. Kjønnfordelingen i styret er 40 prosent kvinner og 60 prosent menn. Les mer om styrets sammensetning under presentasjon av styrets medlemmer.

Den utvidede ledergruppen i Vardar består av administrerende direktør, direktør for økonomi og finans, direktør for vindkraft og daglig leder i Vardar Varme. Mer informasjon om ledergruppen finnes under presentasjon av administrasjonen. Det er Vardars administrerende direktør og den utvidede ledergruppen som har ansvar for den

operative driften av virksomheten, inkludert arbeid med bærekraft. Det forekommer ingen variable elementer i Vardars godtgjørelse til ledende ansatte, heller ikke knyttet til bærekraftstemaer. Vardar følger NUES anbefalinger om god eierstyring og selskapsledelse, og hvordan Vardar etterlever dette er redegjort for i detalj under omtale av foretaksstyring. Bærekraftsarbeidet og selskapets formål er tett knyttet sammen: å investere i virksomheter innen kraftproduksjon basert på fornybare energikilder, investere i selskaper for å bidra til utvikling og kompetanseoppbygging innen alternativ energi og produksjon av elektrisk energi.

Styret og ledergruppa i Vardar har løpende dialog om Vardars vesentlige bærekraftstemaer. Det hentes inn informasjon på individuell basis knyttet til spesifikke prosjekter og selskaper. Relevant bærekraftsinformasjon rapporteres til selskapets styre hvert styremøte. Den årlige bærekraftsrapporteringen utføres av administrasjonen i samarbeid med eksterne ressurser, og denne godkjennes og signeres av styret før publisering.

EKSPERTISE

Vardar er et spesialisert miljø med bred kompetanse innen sitt kjerneområde, og innhenter eksternt bistand og ekspertise på områder og i saker der det er behov. Selskapet har økt bemanningen siste år for å levere på selskapets strategi. Ansatte i Vardar deltar på seminarer, kurs og andre kompetansebyggende arenaer der det er formålstjenlig.

BÆREKRAFTSSTRATEGI OG PRINSIPPER

Vår oppgave er å produsere ren energi og investere i virksomheter som bidrar til lavere klimagassutslipp.

Vardar skal utøve bærekraftarbeidet gjennom selskapene vi kontrollerer og har eierskap i. Bærekraft preger våre vurderinger av fremtidige investeringer og forretningsutvikling.

VARDARS PRINSIPPER FOR BÆREKRAFTIG VIRKSOMHET

- Vardar ønsker å produsere mest mulig ren energi og andre produkter som bidrar til klimagassreduksjoner
- Vardar tar hensyn til menneskene, naturen og klimaet
- Vardar oppfyller krav og forventninger fra myndigheter, eiere og långivere
- Vardar skal møte interessenter i en åpen og ærlig dialog
- Vardar driver virksomheten til det beste for de som kommer etter oss

TJENESTER OG MARKEDER

Vardar er et energi- og investeringsselskap. Selskapet eier både vannkraftverk, vindkraftverk, solkraft- og fjernvarmeanlegg direkte, og har eierskap i ulike selskaper knyttet til fornybar energi. Vardar har i 2023 etablert egen virksomhet innen produksjon av solkraft, som skal investere i prosjekter på store næringsbyggta og bakkemonterte anlegg. Det har ikke vært vesentlige endringer i markeder eller kundegrupper i løpet av året.

Vi har 25 ansatte, der 8 jobber i Drammen, 16 i Hønefoss og 1 i Sverige. I 2023 hadde Vardar en samlet inntekt på 1 308 millioner kroner.

VARDARS KLIMAMÅL ER TETT KNYTTET TIL SELSKAPETS FORMÅL OG AKTIVITETER:

- Vardars egen virksomhet skal være klimanøytral (scope 1) innen 2024
- Vardars innkjøp av energi skal være klimanøytrale (scope 2).
- Vardar skal på sikt nå netto null utslipp (scope 1, 2 og 3). Vi skal kartlegge og i størst mulig grad kompensere for utslipp som oppstår gjennom de innkjøp vi gjør.
 - Vardars leveranser skal være utslippsfrie (scope 3).
 - Vardars utslipp fra innkjøp og oppstrøms verdikjede skal være lavest mulig, utslipp skal kompenseres gjennom kvotekjøp (scope 3).
 - Vardar skal arbeide for å redusere klimagassutslipp i selskapene vi er deleier i (Scope 3), med mål om netto null utslipp.

Mer informasjon om målene finnes i vår årsrapport for 2021 [her](#).

INTERESSENTDIALOG

Vardars viktigste interessenter er selskapets ansatte, eiere og långivere. Deretter de regulatoriske myndigheter som gir selskapet konsesjoner og setter rammebetingelsene selskapet må operere innenfor. Dette gjelder i Norge og EU. Deretter følger vertskommunene vi har aktivitet i, og lokalbefolkning som blir direkte berørt av vår aktivitet. I tillegg er det en lang rekke organisasjoner (NGOer) som har synspunkter om den type virksomhet Vardar driver, særlig vindkraft og vannkraft. Våre eiere, de regulatoriske myndighetene, og vertskommunene vi er aktive i, er alle politisk styrt. Det innebærer at de politiske

partiene på nasjonalt og kommunalt nivå også er viktige interessenter for Vardar. Dette gjelder også i EU. I 2023 har Vardar hatt Eiermøter, deltatt i møter i administrativt eierutvalg, hatt løpende dialog med kunder, ansatte, leverandører, myndigheter, samt dialog med bransjeforeninger. Dette innebærer for eksempel dialog med Vardars aksjonærer, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Energidepartementet og eierkommunene.

Temaene som er tatt opp i 2023 innebærer blant annet konsesjonssystemer og skatt for fornybarnæringen. Dette har vært et sentralt tema i bransjefora. Vardar har levert en høringsuttalelse om skatt på vindkraft, det har vært dialog om eierstrategi for Vardars eiere og utbytteforventninger.

Interessentanalysen som presenteres i dialogtabellen under er en vesentlig input til vesentlighetsanalysen som Vardar har lagt til grunn for sitt bærekraftsarbeid.

DIALOGTABELL

Interessentgruppe	Tematikk	Arena for dialog
Ansatte	■ Selskapets økonomiske stilling ■ Arbeidsmiljø og HMS ■ Selskapets omdømme	■ Interne møter
Eiere	■ Selskapets langsiktige verdiskaping ■ Årlige utbytter ■ Selskapets omdømme	■ Eiermøter, årsrapporter ■ Generalforsamlingen ■ Hjemmesiden ■ Politiske møter
Långivere	■ Selskapets økonomiske stilling ■ Selskapets omdømme ■ Selskapets resultater innen bærekraft	■ Årsrapporter, periodiske regnskaper, møter
Regulatoriske myndigheter: Olje- og energidepartementet & NVE Klima- og miljødepartementet & MDIR Finansdepartementet & Skatteetaten	■ Sikker og stabil energiforsyning ■ Bærekraftig drift og reduserte klimagassutslipp ■ Vilkår for videre vekst av grønn energi	■ Fornybar Norge ■ Direkte dialog mellom utøvende selskap og myndigheter
Vertskommuner	■ Lokal verdiskaping ■ Påvirkning på natur og befolkning ■ Opinion lokalt	■ Dialog føres i stor grad av utøvende selskap (vann- og vindkraftverk) ■ Årsrapport og hjemmeside
Lokalbefolkning	■ Fysisk og visuell påvirkning på lokalmiljø og egen eiendom ■ Jobbmuligheter	■ Hjemmesider ■ Lokale medier
EU-systemet	■ Reduksjon av klimagassutslipp i tråd med EU Green Deal og EUs taksonomi	■ NHO og Fornybar Norge
NGOer – klima og naturvern	■ Reduksjon av klimagassutslipp ■ Produksjon av fornybar energi ■ Redusere naturinngrep. ■ Redusere konsekvenser for naturmangfold og arter.	■ Årsrapport og hjemmeside

ORGANISASJONER VARDAR DELTAR I

Mye av den politiske dialogen på nasjonalt plan, samt dialog med EU-systemet og NGOer ivaretas av organisasjoner der Vardar er medlem. Vardars oppgave er å påvirke og bistå organisasjonene i deres arbeid.

**Fornybar
Norge**

FORNYBAR NORGE

Fornybar Norge er en landsomfattende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for hele fornybarnæringen, og oppsto som et resultat av fusjonen mellom Energi Norge og Norwea i januar 2023.

Organisasjonen representerer interessenter i hele verdikjeden, inkludert fornybar energiproduksjon på land og til havs, nettselskaper, entreprenører, strømsalg, leverandører og rådgivere.

Vardar deltar i utvalg for produksjon, energi- og klimapolitikk (PEK). Utvalget skal gi råd til Fornybar Norge om strategiske veivalg og prioriteringer knyttet til de viktigste næringspolitiske sakene for Fornybar Norge og medlemsbedriftene innenfor områdene fornybar energi, klima og miljø.

NHO-NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Medlemskap i Fornybar Norge gir også direkte medlemskap i NHO. NHO er Norges ledende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, og blant annet har egen representasjon i Brussel for å overvåke arbeidet i EU.

KLIMAPARTNERE

Klimapartnere er et partnerskap for grønn næringsutvikling. Visjonen er at Norge skal lykkes med omstilling for å nå

1,5 graders-målet. Norges klimamål er ikke nok, og flere av våre fylker, byer og kommuner er langt mer ambisiøse. Alle Klimapartnere utfordres om å bli fossilfrie og kutte sine direkte utslipp innen 2030. Vardar er klimapartner og offentliggjør sitt klimaregnskap og sine ambisjoner for å bidra til å nå 1,5 graders-målet.

VESENTLIGE TEMA

Vardar gjennomførte en vesentlighetsanalyse i 2021 for å kartlegge hvilke bærekraftstemaer som er mest vesentlig for selskapets påvirkning på samfunnet, og samfunnets påvirkning på Vardar som selskap. En sentral del av dette var hvilke temaer som er vesentlig for selskapets

interessenter. Dette er områdene selskapet vier størst oppmerksomhet og som vi jobber med for å utvikle gode rutiner for rapportering til styret, eiere og andre interessenter. Vesentlighetsanalysen ligger til grunn for de temaene som rapporteres for i 2023. Denne fant syv temaer som blir ansett som de viktigste for Vardar:

VESENTLIGE TEMA

Vesentlig tema	Område	Hvorfor	Omtale
Produksjon av fornybar energi	Klimaendring	Svært viktig for Vardar og viktig for nesten alle selskapets interessenter	Segment resultater Bioenergi, Vindkraft, Vannkraft, Solkraft, Å Energi og nøkkeltall, samt omtale i bærekrafts-rapportering
Reduksjon av klimagassutslipp	Klimaendring	Viktig del av Vardars samfunnsoppdrag, viktig for alle selskapets interessenter	Se klimagassregnskap og klimarisikoanalyse
Innovasjon	Klimaendring og miljø	Viktig for Vardar og viktig for mange av selskapets interessenter	Se omtale av segmentet Vekst og utvikling, og Innovasjon
Verdiskaping lokalt og nasjonalt	Mennesker	Viktigst for Vardar og Vardars eiere, viktig for mange av Vardars interessenter.	Se regnskap og samfunnsregnskap
Personalforhold, HMS og menneskerettigheter	Mennesker	Viktig for Vardar, Vardars ansatte og eiere. Viktig for alle som jobber for Vardar direkte eller indirekte	Se omtale av egne ansatte og arbeidere i leverandørkjeden og beretning om aktsomhetsvurderinger
Redusere naturinngrep	Miljø	Viktig for Vardar. Svært viktig for mange av Vardars interessenter	Se omtale av områdene Bioenergi, Vindkraft, Vannkraft i bærekraftskapittel
Ivareta biologisk mangfold	Miljø	Viktig for Vardar. Svært viktig for mange av Vardars interessenter.	Se omtale av områdene Vindkraft, Vannkraft i bærekraftskapittel

Om vesentlighetsanalysen

Vardar har utført vesentlighetsanalysen ved hjelp av eksterne konsulenter. Under prosessen ble det utarbeidet et grunnlag for hvilke bærekraftstemaer som var mest vesentlige for Vardar. Analysen ble basert på resultatene fra interessentanalysen, åpenhetsloven og lovverk knyttet til bærekraft, inkludert EUs taksonomiregelverk og dens bærekraftsområder og krav om «Do no significant harm». I tillegg til selskapets viktigste aktiviteter og forretningsområder innen vindkraft, vannkraft og fjernvarme, samt Vardars eierrolle og selskapene i porteføljen.

Bakgrunnsarbeidet ble brukt i en workshop med ledergruppen i Vardar og et utvalg ansatte. Styret behandlet resultatene fra forarbeidet og workshopen i etterkant. Vesentlighetsanalysen inkluderer både negative og positive påvirkninger på Vardar og omverden.

For rapportering i henhold til de nye EU-kravene, ble det gjort en øvelse for å vurdere de vesentlige rapporteringstemaene for Vardar. Det ble vurdert at de rapporteringskravene som var relevante for Vardars vesentlige temaer er ESRS E1 – klimaendringer, ESRS E4 – Biologisk mangfold og økosystemer, ESRS S1 – Egne ansatte og ESRS 2 – arbeidere i verdikjeden. Produksjon av fornybar energi og innovasjon, samt at verdiskapning inkluderes som selskapsspesifikk rapportering, fordi disse anses som vesentlige, men dekkes ikke tilstrekkelig av ESRS sine rapporteringskrav. På bakgrunn av bærekraftsdirektivet CSRD og rapporteringskravene ESRS, vil Vardar gjennomføre en dobbelt vesentlighetsanalyse i 2024. Denne vil ha et større fokus på detaljene som forespørres i rapporteringskravene, blant annet hver enkelt prioritering av alvorlighetsgrad og sannsynlighet per negativ påvirkning, samt skala, omfang og sannsynlighet per positiv påvirkning, kvalitative og kvantitative terskelverdier samt et større fokus på den finansielle effekten på selskapet.

OMFANG AV BÆREKRAFTSRAPPORTERING I FORHOLD TIL FINANSIELL RAPPORTERING

Vardars bærekraftsrapportering dekker i utgangspunktet aktiviteten under området fornybar energiproduksjon, og segmentene **bioenergi, vindkraft, vannkraft og solkraft**.

I omtale av verdiskaping er resultatene fra Vardars samlede virksomhet omtalt, både fornybar energi og industrielt eierskap. Det samme gjelder omtale av fornybar energiproduksjon.

I omtale av personalforhold, helse, miljø og sikkerhet dekkes ansatte i Vardars egen heleide virksomhet. I omtale av arbeidere i verdikjeden, rapporterer Vardar for sin egen leverandørkjede, og i tillegg er Vardars virksomhet knyttet til industrielt eierskap delvis omfattet som en del av Vardars rapportering etter åpenhetsloven. Klimagassregnskapet omfatter virksomhetene i segmentene bioenergi, vindkraft, vannkraft og solkraft samt Vardars administrasjonsselskap. Her rapporterer Vardar scope 3, som også omfatter leverandørkjeden.

Omfanget av finansiell rapportering og bærekraftsrapportering skiller seg fra hverandre. Ingen tilknyttede selskaper, se note 21, inkluderes i Vardars bærekraftsrapportering. Egenkapitalmetoden anvendes ved regnskapsføring av eierskap i tilknyttede selskap.

Å Energi defineres som tilknyttet selskap i Vardar AS, og egenkapitalmetoden anvendes ved regnskapsføring av eierskapet. Å Energi inngår ikke i Vardars bærekraftsrapportering, se Å Energis kvartals- og årsrapporter for utfyllende informasjon om deres bærekraftsresultater.

KLIMA, MILJØ OG FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

Fornybar energiproduksjon er et viktig bidrag for å redusere klimagassutslipp da det vil erstatte fossil energi. Uten økt utbygging av fornybar energi vil vi ikke kunne oppnå våre klimaforpliktelser. Omfattede klimaendringer og stor skade på miljø og natur vil også kunne være en konsekvens om vi ikke bygger ut mer fornybar energi. Samtidig medfører ofte utbygging og produksjon av fornybar energi naturinngrep, og produksjon av utstyr og materialer medfører klimagassutslipp og annen negativ påvirkning på miljø og natur. Vi er derfor nødt til å bygge ut skånsomt i områder som tåler det. I tillegg må vi jobbe med innovasjon og utvikling for å gjøre produksjonen av fornybar energi mer effektiv, for å minimere utslipp, areal- og ressursbruk.

Å forstå og å minimere konsekvensene vår virksomhet har på naturen er svært viktig for Vardar. Det er positivt at natur og naturrisiko er blitt løftet som en problemstilling, senest

gjennom NOUen «I samspill med naturen» fra Naturrisikoutvalget.

BAKGRUNNEN FOR DE EUROPEISKE RAPPORTERINGSKRAVENE PÅ KLIMA OG MILJØ

Overordnet for de nye kravene til europeisk bærekraftsrapportering ligger The EU Green Deal (EUs Grønne giv) fra 2019, der målet er vekst og velferd innenfor rettferdige og bærekraftige rammer. EUs mål bygger blant annet på FNs bærekraftsmål for 2030, vedtatt i 2015. Rapporteringen skal sikre at investorer og andre interessenter skal finne pålitelig informasjon om hvordan selskapene påvirker omverdenen og hvordan selskaper påvirkes av omverden. Som bakgrunn for klima- og miljørapporteringskravene i det nye rapporteringsdirektivet CSRD, med rapporteringsstandarden European

Sustainability Reporting Standards (ESRS), ligger en rekke europeiske og internasjonale lover, handlingsplaner og avtaler¹, som også Norge er tilsluttet. I tillegg følger norske krav, blant annet knyttet til konsesjonene for å drive vind-, vann-, og solkraftanlegg. Blant disse er:

ESRS E1, klimaendringer: Paris-avtalen og EUs klimalovgivning, Norges klimaavtale med EU og Norges klimalov

ESRS E2, forurensing: EU Action Plan «Towards a Zero Pollution for Air, Water and Soil» og den norske forurensningsloven og lokale utslippstillatelser

ESRS E3, Vann og marine ressurser: European Green Deal's ambisjoner for ren luft og rent vann, et sunt jordsmonn og biologisk mangfold, og en bærekraftig blå økonomi og fiskerisektor.

ESRS E4, Biologisk mangfold og økosystemer: Kunming-Montréal -avtalen (desember 2023), EUs strategi for biologisk mangfold til 2030 og norsk lovgivning

ESRS E5, Ressursbruk og sirkulær økonomi: EU Circular Economy Action Plan, her er det en rekke direktiver som regulerer eksempelvis emballasje, batterier og avfallshåndtering.

Taksonomi: Har fått sin egen regulering (The Taxonomy Regulation) fra 2020 og er en del av Europas grønne giv (The European Green Deal) for å utvikle en bærekraftig økonomi ved å kanalisere investeringer til bærekraftige prosjekter gjennom blant annet lavere renter.

Vardar tar utgangspunkt i rapporteringskravene i ESRS E1 og ESRS E4 i dette kapitlet, ettersom disse er knyttet tett til Vardars vesentlige temaer. Samtidig følger vi ESRS' anbefaling om å rapportere med hensyn til de tilknyttede temaene: forurensing, vann og marine ressurser og ressursbruk og sirkulær økonomi. Vardar er ikke omfattet av rapporteringskravene ennå, men har valgt å begynne arbeidet med implementeringen av ESRS allerede i årsrapporten for 2023. Vardar vil i 2024 arbeide videre med implementering av ESRS rapportering.

RUTINER FOR Å IMØTEKOMME MILJØ- OG SAMFUNNSMESSIGE KRAV VED ENERGIPRODUKSJON

Det stilles strenge krav til selskaper som driver energiproduksjon. Vardars policy er å følge og oppfylle de konsesjonskrav som stilles av myndigheter for å kunne drive energiproduksjon i Norge og i andre land der selskapet er til stede. Konsesjon gis der den samlede netto samfunnsnyttens er positiv, hvor det er tatt hensyn til andre miljø- og samfunnsinteresser².

Det viktigste arbeidet med å vurdere risiko for negativ påvirkning knyttet til energiproduksjon skal gjøres før konsesjonssøknaden sendes. Dette er felles for alle anlegg uansett om det gjelder vannkraft-, vindkraft-, solkraft- eller fjernvarmeproduksjon. For dette arbeidet er det nedfelt omfattende rutiner av norske og andre nasjoners myndigheter. Det er egne bestemmelser og krav for de ulike typer energiproduksjon og nettutbygginger, der hensyn til alt liv i naturen og andre forhold skal kartlegges og hensyntas i utformingen av anlegget når konsesjonene gis³. Offentlige myndigheter veier hensyn mot hverandre og tar de endelige beslutningene etter omfattende høringsprosesser.

¹ Det finnes en detaljert gjennomgang av dette i CSRD delegated act annex 1, i tillegg gir innledningen til CSR-direktivet er fylldig gjennomgang av EU-reguleringer og internasjonale avtaler som begrunner rapporteringen.

² NVE: Konsesjon. www.nve.no/konsesjon/

³ Konsesjon - NVE

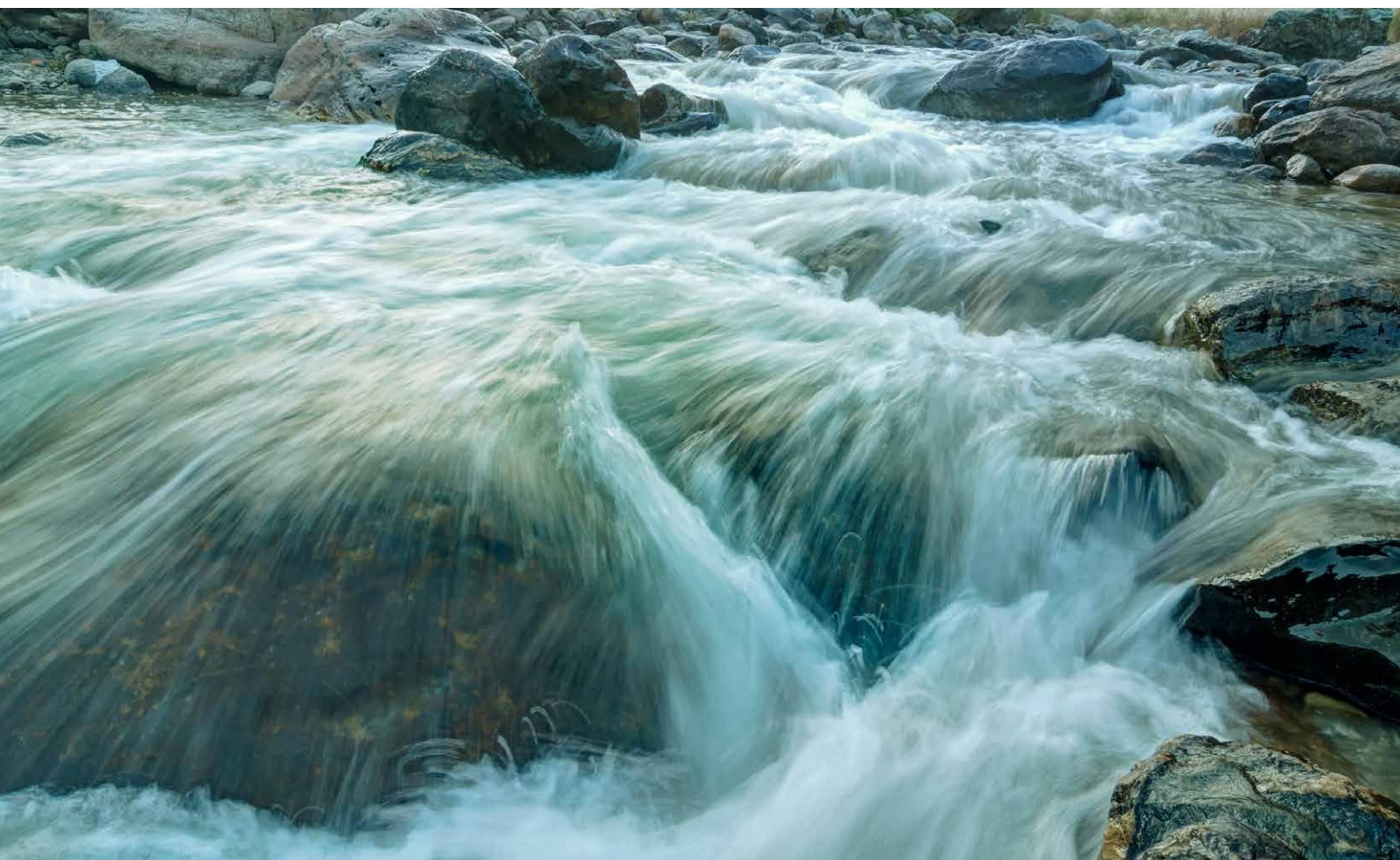

Etter at konsesjonen er gitt, anlegget er bygget og i drift, vil det bli gjort oppfølgende undersøkelser for å sikre at natur og liv ikke påvirkes utover det som er beskrevet i konsesjonen. Ved avvik blir dette rettet opp og avbøtende tiltak treffes. Et eksempel på dette for vannkraft er årlige undersøkelser av dyrelivet i bunnen av elvene i de aktuelle vassdragene. Det undersøkes om dyrelivet fungerer som normalt for å sikre at det er mat til ørreten som vandrer der. Der ørreten ikke kan vandre på grunn av anleggene, vil det bli utplassert ny fisk i henhold til krav fra myndighetene.

Se omtale om interessentdialog for mer informasjon om interessentgrupper, tematikk og arena for dialog om klima og miljø.

STYRINGSdokumenter KLIMA OG MILJØ

På grunn av de krav som myndigheter stiller til Vardar i form av konsesjons- og utslippstillatelser, har selskapet hittil ikke utarbeidet egne styringsdokumenter på konsernnivå for å dekke for eksempel klimautslipp eller biologisk mangfold som separate tema. Samtidig har de ulike forretningsområdene, bioenergi, vannkraft og vindkraft, egne styringsdokumenter relatert til sin drift. Styringsdokumenter for solkraft er under utvikling. Disse dekker for eksempel utslippsgrenser ved bioenergiproduksjon og miljøtilstand i regulerte vassdrag. Les mer om dette i omtale av biologisk mangfold. Vardar vil utvikle og vedta egne overordnede styringsdokumenter for Vardars vesentlige temaer.

KLIMAENDRINGER

KLIMARISIKO

Finansiell klimarisiko

Klimarisiko handler både om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringer vil påvirke natur og samfunn, og hva overgangen til et lavutslippssamfunn vil innebære. For Vardar oppstår det både risikoer og muligheter av et fysisk endret klima og regulatoriske endringer, eller tilpasninger hos Vardars kunder, leverandører og andre stakeholdere.

Det er bred konsensus om at vi vil se store endringer i omgivelsene våre i dette århundre, som følge av menneskeskapte klimaendringer. Hvor store de fysiske endringene blir, avhenger av hvor godt vi lykkes med å redusere klimagassutslippene globalt.

Store deler av Vardars virksomhet og portefølje av industrielle investeringer er bygget på kommersialisering av naturressurser. Endringer i klimaet kan påvirke naturforutsetningene Vardar lever av, og dermed Vardars virksomhet. Klimaendringene kan også påvirke behovene hos Vardars kunder og markedet til Vardars leverandører.

Tabellen «Finansiell klimarisiko for Vardar – Klimaendringenes påvirkning på Vardar» viser risikoene selskapet står ovenfor. Tabellen oppsummerer vår foreløpige analyse av fysisk risiko og overgangsrisiko som følge av klimarisiko. Den forklarer hvordan det påvirker oss og hvilke konsekvenser det får for de viktigste aktivitetene i porteføljen: vannkraft, vindkraft, fjernvarme og bioenergi, solkraft, og kraftnett. Vurderingene av fysisk risiko som er gjort i denne klimarisikoomtalen er primært basert på scenarioer utviklet av Norsk klimaservicesenter, og analyser fra NVE av hvordan norske vassdrag påvirkes av økt nedbørsmengde. Regulatorisk risiko og øvrig risiko, som i sum utgjør overgangsrisiko er basert på analyser og vurderinger av markedet, samt regulatoriske og politiske prosesser i Norge og EU.

Det som har størst påvirkning for Vardar på kort og mellomlang sikt er regulatoriske forhold. Endringer i energibransjens rammebetingelser som følge av klimapolitikk har allerede fått store utslag for vår aktivitet. Det gjelder både direkte støtte til utbygging av ny fornybar energi i Norge og Europa de siste 15 årene, og indirekte gjennom innstramningen i EUs kvotehandling som har gitt økte kraftpriser. Vi forventer fortsatt sterk politisk støtte knyttet til utvikling av ny fornybar energiproduksjon, men det er stor usikkerhet til utforming av fremtidige rammevilkår både nasjonalt og lokalt. I sum forventer Vardar allikevel

at den politiske utviklingen vil fortsette å bidra positivt til vår virksomhet.

Av fysisk risiko er det økt nedbør og ekstremvær, samt økte temperaturer som trolig vil påvirke Vardar i størst grad. Med utgangspunkt i dagens struktur er hydrologiske forhold i Norge den absolutt viktigste faktoren for Vardars verdiutvikling. Økt nedbørsmengde gir økt tilsig som fører til økt produksjon, alt annet likt øker dette verdien av Vardar. Samtidig kan økt produksjon også medføre lavere priser, som igjen reduserer effekten av økt produksjon. Ekstremvær som medfører store nedbørsmengder, kan også medføre skader på anlegg, og vil øke behovet for investeringer i flomvern og andre relaterte sikringstiltak. Som vi så med ekstremværet Hans på sensommeren i 2023 kan nedbør føre til store skader og vesentlige kostnader. Det er en høyest reell risiko, som vil medføre økte kostnader for bransjen, og trolig for Vardar som selskap fremover. Vardar vurderer det allikevel slik at økt nedbør i sum vil være positivt for verdien av selskapet.

Økt temperatur er en annen fysisk risiko som påvirker Vardar. Vardar Varme vil bli direkte påvirket i form av endret forbruksmønster, men det kan også påvirke kraftmarkedet og etterspørselen etter elektrisitet generelt. For Vardar Varme betyr økte temperaturer om sommeren et større marked for kjøling, men økte temperaturer om vinteren reduserer markedet for fjernvarmeleveranser. Det er vanskelig å anslå nettoeffekten av dette nå.

Tallfesting av klimarisiko

Vardar har bare delvis tallfestet verdier knyttet til klimarisiko. Fysiske klimaendringer vil trolig gradvis endre omgivelsene og været som danner grunnlaget for mye av vår virksomhet. De fysiske endringene vil øke vårt kapitalbehov som følge av økt behov for fysisk sikring, men de vil også trolig øke vår produksjon. Temperaturene vil mest sannsynlig øke, men det er vanskelig å fastslå hvor stor påvirkning det vil ha på markedet totalt sett. Andre faktorer kan bli viktigere, som økt elektrifisering og utbygging av mer fornybar energi som ikke er regulerbar. Overgangsrisiko skaper økt usikkerhet knyttet til rammevilkår, som kan påvirke

Vardars evne til å gjennomføre investeringer. Vardar mener de overordnede klimaambisjonene i EU og Norge, samt den konkrete politikken som legges for å nå ambisjonene, utgjør en større oppside enn nedsiderisikoen knyttet til endrede rammevilkår.

Overordnet er Vardars virksomhet og selskapets strategi fremover, fundert på det faktum at samfunnet skal kutte klimagassutslipp og elektrifiseres. Vår virksomhet vokser som følge av det grønne skiftet. Klimarisiko for Vardar er vektet mot oppside, ikke nedside.

Vardars følger utviklingen på område klimarisiko tett, særlig hvordan store europeiske og nordiske selskaper utvikler sin rapportering. Vardar vil på sikt utvikle sine egne analyser, for å tallfeste klimarisiko i større grad. På nåværende tidspunkt baserer vi oss på analyser av vår eksponering, og forståelse av hvordan vi blir påvirket, satt opp mot verdiene i vår balanse. Vannkraft er det høyest prioriterte området når vi legger dette til grunn.

Viktige hendelser i 2023 - Ekstremværet Hans

I august 2023 ble Østlandet rammet av ekstremværet Hans, med ekstreme nedbørsmengder. Vardar ble påvirket gjennom egne vannkraftverk og fjernvarmevirksomhet, i tillegg til gjennom vår eierandel i Å Energi. Ingen av våre fysiske aktiva ble skadet under flommen. Allikevel var vi relativt nære å bli utsatt for skader.

I **Usta kraftverk** ble en vanninntrenging oppdaget og avverget natt til tirsdag 8. august. Hafslund Eco drifter dette kraftverket, og deres mannskap bygde en dam i løpet av natten som avverget at det kom vann inn i selve kraftstasjonen. Vardar har fulgt opp hendelsen i etterkant.

Vardar Varme ble sterk berørt av ekstremværet Hans ved at elva Begna, som renner forbi varmesentralen inne i Treklyngen Industripark, gikk over sine bredder. Vannet steg raskt og det ble satt krisestab i Vardar Varme. Daglig leder i Vardar Varme var i tillegg med i krisestaben i Ringerike kommune i Hønefoss, og hadde dermed tilgang på

oppdatert informasjon hele tiden. Hønefoss var blant områdene som ble hardt truffet av flommen.

Hovedrisikoen for Vardar Varme var at elven skulle gå så høyt at vannmassene trakk med seg bruer med innebygde fjernvarmerør. Det ville i verste fall både ha ødelagt deler av infrastrukturen og ha ført til at fjernvarmevannet ville rent ut av rørrettet og stanset leveransen av varme til kundene i Hønefossområdet.

For å forebygge risikoen for produksjonsstans, ble ventilene i rørene på hver side av elva stengt, og produksjon av varme gjort både ved hovedanlegget på Treklyngen Industripark og i anlegget på Hvervenmoen Næringspark. Dette gjorde av fjernvarmeleveransene kunne opprettholdes og uten at kunder ble berørt. Vanligvis kjøres begge

anlegg bare når det er under ti minusgrader ute, og det største anlegget stenges om sommeren når behovet for varme er lavt.

En stund så det ut som om vannet ville ta med seg et betydelig lager med fjernvarmerør som var lagret ute på området på Treklyngen Industripark. Lagret ble derfor flyttet i sikkerhet for å unngå dette.

Lærdom fra hendelsen:

- Beredskapen fungerte i henhold til planene
- Utvikling av krisesituasjoner kan gå raskt og tiltak må treffes tidlig, også fordi tilgang på nødvendige mannskaper kan bli knapp.
- Én ny ventil ble besluttet montert for å bedre kontrollen på anlegget ved behov for nedstenging.

EKSTREMVÆRET HANS

Ekstremværet Hans var resultatet av et uvanlig værsystem som kom fra sørøst (Sverige og Baltikum). Ekstremværet førte til store nedbørmengder over store områder. Det falt over 100 millimeter til sammen på to-tre dager i perioden 7. - 9. august. Ifølge MET går det i gjennomsnitt mer enn 100 år mellom hver gang det kommer så store mengder med regn på så kort tid. Dette førte til mange jordskred, flomskred, flom og oversvømmelser, og store skader på infrastruktur og eiendom. Mer regn senere i august gjorde at ekstremværet Hans fikk følger for perioden fra 7. august til 9. september.

NVE fører statistikk over flomhendelser og jordskred som gir oss dypere innsikt. Ved å bryte ned årsaken til hendelsene, kan vi se hvordan nedbøren har utløst flom og andre overvannshendelser med stor skade fra 2017 og fremover:

22 skyldes regn, 8 skyldes styrtregn og 3 skyldes kombinasjonen regn/styrtregn.

FINANSIELL KLIMARISIKO FOR VARDAR KLIMAENDRINGENES PÅVIRKNING PÅ VARDAR

Finansiell klimarisiko for Vardar - Klimaendringenes påvirkning på Vardar							
Fysisk risiko	Påvirker	Forklaring	Konsekvens				
			Vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme og bioenergi	Solkraft	Kraftnett
Økt nedbør og ekstremvær							
Økt tilsig	Inntekter	Mer vann, mer vannkraftproduksjon	+				
Vær som skader anlegg	Kostnader	Anlegg kan bli dyrere, optimalisering av vannkraft kan bli påvirket	-	-	-	-	-
Økt temperatur	Inntekter, kostnader	Reduserer behov for varme på vinteren, økt behov for kjøling, større tilgang på biomasse			-/+		
Regulatorisk risiko	Påvirker	Forklaring	Vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme og bioenergi	Solkraft	Kraftnett
Risiko for endret utforming av markedet for kraft og opprinnelsesgarantier	Inntekter	Øker usikkerheten knyttet til investeringer i kraftproduksjon	-	-		-	
Risiko for endret marked/prising av fjernvarme	Inntekter	Øker usikkerheten knyttet til investeringer i fjernvarme			-		
Volatile og endrede rammevilkår knyttet til skatt og konsesjoner	Vekstmuligheter og resultat	Øker usikkerheten knyttet til investeringer i all energiproduksjon og -distribusjon	-	-	-	-	-
Høyere CO2 pris	Inntekter og konkurransekraft	Høyere kraftpris, svekker konkurransekraft til fossil energi	+	+	+	+	+
Øvrige regulatoriske grep for å redusere bruk av fossil energi	Vekstmuligheter	Reduserer tilbud av fossil energi, øker etterspørsel etter fornybar energi	+	+	+	+	+
Subsidiering av fornybar energibruk	Vekstmuligheter	Øker etterspørsel etter fornybar energi	+	+	+	+	+
Øvrige regulatoriske grep for å øke produksjon og bruk av fornybar energi	Vekstmuligheter	Stimulerer til utvikling og forbruk av fornybar energi	+	+	+	+	+
Øvrig risiko	Påvirker	Forklaring	Vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme og bioenergi	Solkraft	Kraftnett
Geopolitisk risiko / leverandørkjederisiko/ risiko for brudd på menneskerettigheter	Leveranser, kostnader og omdømme	Klimapolitikk og ny industriell utvikling skaper geopolitisk risiko som påvirker leverandørkjeder og markedstilgang.	-	-		-	-
Teknologisk disruptjon / nye tjenester	Vekstmuligheter og kostnader	Forbrukerfleksibilitet og distribuert produksjon skaper muligheter for sol, utfordringer for netteier.				+	-
Nedleggelse av prosessindustri Norge og EU	Inntekter	Høy kraftpris og høyere pris på CO2-utslipp kombinert med CBAM og lavere tildeling av gratiskvoter	-	-		-	-
Økt etterspørsel etter fornybar energi							
Endrede forbrukerpreferanser	Inntekter	Forbrukere etterspør ren energi fordi de har egne klimaambisjoner	+	+	+	+	
Elektrifisering	Inntekter	Forbrukere velger kraft som energibærer, og utvikling av ny industri	+	+	+	+	+
Økt etterspørsel etter opprinnelsesgarantier	Inntekter	Forbrukere etterspør ren energi fordi de har egne klimaambisjoner	+	+	+	+	
Økt volatilitet i kraftforbruk og produksjon	Inntekter og kostnader	Skaper markedsmuligheter for regulerbar kraft og utfordringer for netteier.	+				-

CASE – KLIMAENDRINGER OG VARDAR VANNKRAFT

Vardar har en stor eksponering mot vannkraftproduksjon gjennom direkte eierskap i kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal, og indirekte gjennom eierposisjon i Å Energi. Kraftverkene Usta og Nes er lokalisert i Uste- og Hallingdalsvassdraget. Vardar har ikke foretatt en simulering av hvordan den hydrologiske situasjonen i vassdragene vil påvirkes, men i 2017 gjennomførte NVE en simulering av hvordan klimaendringene vil påvirke Glommavassdraget (*Klimaendringer i Glommavassdraget - Påvirkning på kraftverk og produksjonssystemet*). Resultatene fra denne analysen gir etter vår oppfatning en god pekepinn på hvordan Uste- og Hallingdalsvassdraget kan utvikle seg fremover.

Sentrale funn fra analysen:

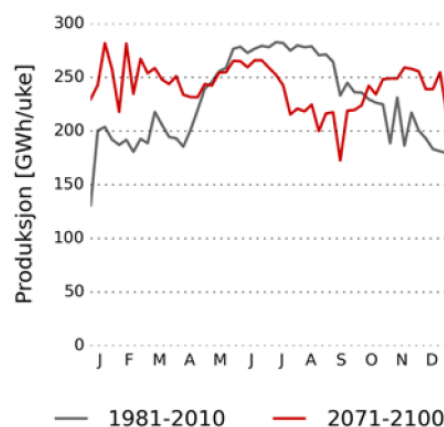
- Mindre sesongvariasjoner i tilsiget
- Utnyttelsesgraden øker
- Elvekraftverkene har størst potensial for produksjonsøkning
- Magasiner tappes mindre ned i våttår, men i tørrår vil de fortsatt behøves for å jevne ut kraftproduksjon

For hele vassdraget samlet sett anslår NVE en produksjonsøkning på rett under 5 % i perioden 2031-2060 og rundt 7 % i perioden 2071-2100 sammenlignet med perioden 1981-2010. I Østerdalen anslår de en økning på over 10 prosent i perioden 2071-2100.

I tillegg kommer majoriteten av produksjonsøkningen på en tid av året med høye priser – vintermånedene. Dette fordi en mindre andel av nedbøren kommer som snø. Som følge av dette vil også flomtapet bli mindre enn det har vært i perioden 1981-2010.

For Vardar Vannkraft betyr dette at kraftproduksjonen fra Usta og Nes kraftverk kan øke med mellom 5 og 10 prosent over en femtiårs periode. For Vardars andel betyr det om lag 33-67 GWh ekstra årlig produksjon. Verdien av den

ÅRSPROFIL FOR PRODUKSJON I GLOMMAVASSDRAGET FOR RCP8.5

Gjennomsnittlig årsprofil for produksjonen i Glommavassdraget for RCP8.5 i periodene 1981-2010 og 2071-2100.

produksjonen av henger av oppnådd kraftpris, men som illustrasjon vil en oppnådd kraftpris på 50 øre kWh bety en økt driftsinntekt på mellom 17 og 34 millioner kroner per år.

Vardars påvirkning på klima

Vardar påvirker klima positivt gjennom bidrag til klimagassreduksjoner ved erstatning av fossile energikilder. Det er produksjonen av fornybar energi i form av kraft og varme som er den viktigste positive effekten på klima fra virksomheten.

Vardar påvirker også klimaet negativt gjennom utslipp av klimagasser fra selskapets virksomhet. Det er imidlertid ingen omfattende utslipp fra selskapets driftsfase. Se omtalen av Vardars klimagassregnskap for mer detaljer. De store utslippene fra fornybar energiproduksjon kommer fra utbyggingsfasen. De årene der Vardar har gjennomført utbygginger av vindkraft, solkraft eller større oppgraderinger av vannkraft vil det være en vesentlig økning av utslipp fra virksomheten. I et livsløpsperspektiv har kraftproduksjonen til Vardar svært lav negativ påvirkning på klimaet.

Tabellen «Vardars påvirkning på klimaet (samfunnet)» oppsummerer påvirkning fra virksomheten fordelt på de viktigste aktivitetene i porteføljen.

VARDARS PÅVIRKNING PÅ KLIMA (SAMFUNNET)

	Bidrag til klimagass-reduksjoner		Bidrag til økte utslipp av klimagasser	
		Omfang		Omfang
Vannkraft	Produksjon av ren fornybar kraft.	Vardar Vannkraft og Å Energi. Dette er Vardars viktigste bidrag til reduserte klimagassutslipp.	Metanutslipp fra reservoar, utslipp fra byggeaktivitet, og noe vedlikehold.	Små utslipp per kWh i drift, størst utslipp for Vardar AS investeringsfasen.
Vindkraft	Produksjon og utvikling av ren fornybar kraft.	Egeneid vindkraftproduksjon og indirekte gjennom Zephyr. Etter vannkraft er dette Vardars viktigste bidrag til reduserte klimagassutslipp.	Utslipp fra byggeaktivitet, arealbruksendringer og noe vedlikehold.	Små utslipp per kWh i drift, størst utslipp for Vardar AS investeringsfasen.
Fjernvarme og bioenergi	Produksjon og distribusjon av fornybar energi i form av varme og kjøling.	Vardar Varme og gjennom Å Energi. Etter vannkraft og vindkraft er dette Vardars viktigste bidrag til reduserte klimagassutslipp.	Utslipp fra byggeaktivitet og noe vedlikehold. Primært utslipp av biogent CO ₂ . Noe utslipp fra produksjons- og leverandørkjede. Tidvis utslipp fra fyring med fossil olje.	Små utslipp per kWh i drift, størst utslipp for Vardar AS i investeringsfasen. Utslipp fra fyring med fossil olje kan øke Vardars utslipp betydelig, men er små i industriell, regional og nasjonal skala.
Solkraft	Produksjon og utvikling av ren fornybar kraft.	Direkte gjennom Vardars egen solvirksomhet. Indirekte gjennom Solcellespesialisten, Å Energi og Sunly. Dette er et bidrag til reduserte klimagassutslipp.	Utslipp fra leverandørkjede, herunder produksjon av solceller i land med høye utslipp fra kraftsektoren bidrar til klimagassutslipp og svekker nytteverdien av solceller i et livssyklusperspektiv. Små utslipp fra Vardars scope 1 og 2.	Ingen utslipp fra produksjon av solkraft, og relativt lave utslipp fra drift og bygging av anlegg/solparker. For Vardar er utslippene av liten betydning. Relativt store utslipp i scope 3 fra produksjon av solceller.
Kraftnett	Distribusjon av fornybar kraft.	Indirekte gjennom Å Energi / Glitre Nett. Kraftnettet er kritisk for å utvikle fremtidens lavutslippssamfunn.	Energitapet fra overføring av kraft i nettet er det største negative klimabidraget, fordi det må erstattes av annen kraftproduksjon. Gjelder alle nettvirksomhet. Utslipp fra byggeaktivitet, arealbruksendringer og noe vedlikehold. Utslipp fra kjølemedier, for eksempel SF6.	Et nettap på rundt 5 prosent av den transporterte kraftmengden. Størst direkte og indirekte CO ₂ -utslipp oppstår i investeringsfasen.

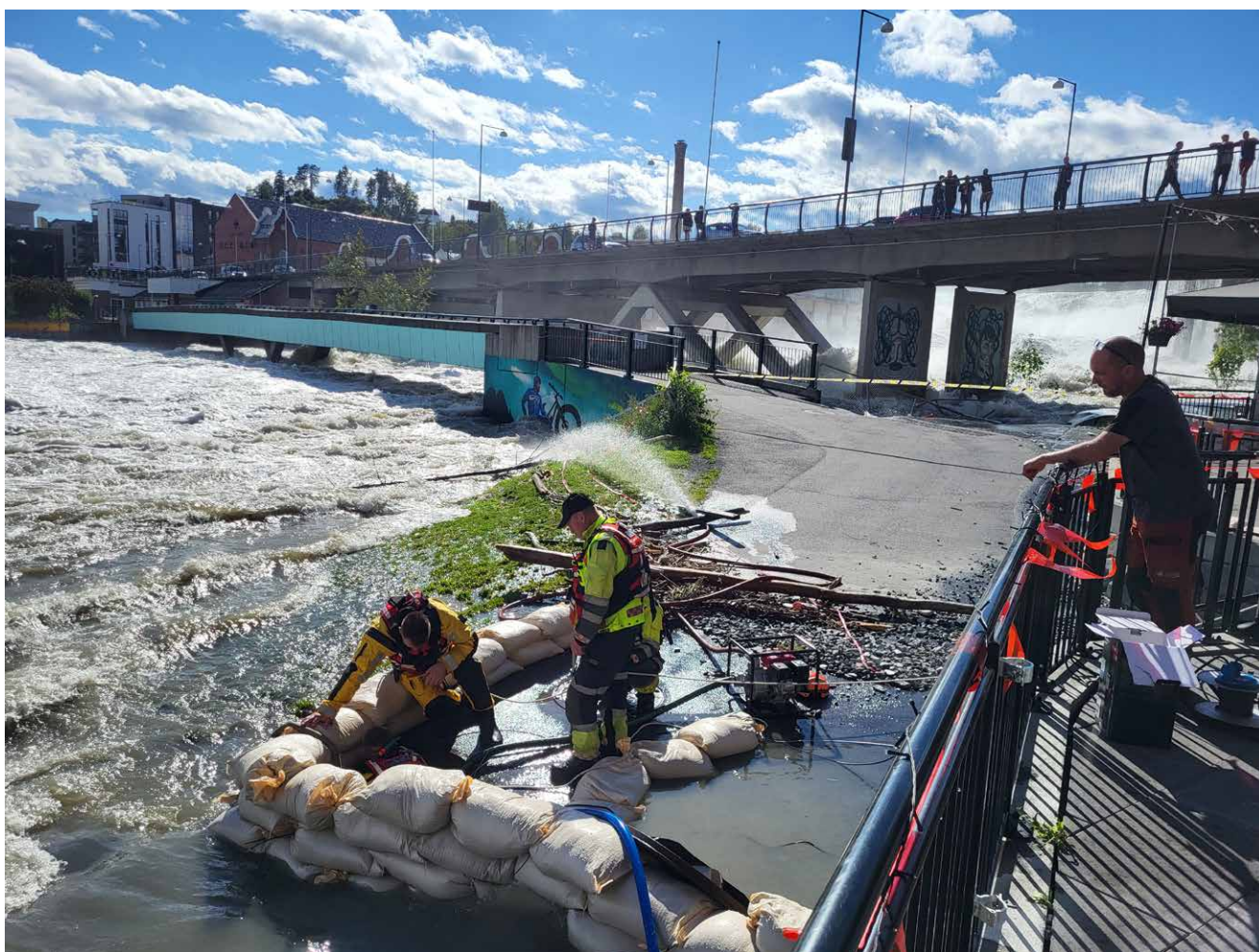
PROSESS FOR Å IDENTIFISERE OG VURDERE VESENTLIGE PÅVIRKNINGER

Vardars klimarisikovurdering er basert på en gjennomgang av selskapets viktigste forretningsområder, og en vurdering av hvordan disse blir påvirket, og påvirkes av, klimaendringer. Scenarioer for klimautvikling som er lagt til grunn for Vardars vurderinger er i hovedsak hentet fra Norsk klimaservicesenter.

Norsk Klimaservicesenter er et samarbeid mellom Meteorologisk institutt, Norges vassdrags- og energidirektorat, NORCE og Bjerknessenteret. De har utredet hvordan det norske klimaet vil utvikle seg frem mot 2100. Klimaframskrivningene deres er basert på antakelser om framtidige utslipp av klimagasser, og globale og regionale klimamodeller.

De globale modellene er ikke detaljerte nok til å brukes i lokale sammenhenger, så de er nedskalert gjennom ulike metoder.

Det er utviklet detaljerte beregninger for blant annet temperatur, nedbør, flom og snømengde som er tilgjengelige for alle i et interaktivt verktøy. Rapporten som ligger til grunn for våre analyser er fra 2015. En oppdatering av disse scenarioene og kunnskapsgrunnlaget forventes i 2024. Scenarioene er tilgjengelig på nasjonalt nivå, regionalt og fylkesnivå. Det er basert på høye klimagass-utslipp-scenarioer. Vardar har tatt utgangspunkt i klimaprofil for Buskerud og Agder i sine vurderinger. I tillegg har Vardar benyttet en analyse fra NVE (Klimaendringer i Glommavassdraget) for å se nærmere på hvordan økt nedbør kan påvirke vannkraftverkene Usta og Nes.

Flom i Hønefoss. (Foto: Richard Samuelson)

For overgangsrisiko har Vardar gjort vurderinger av nåværende, og varslede endringer i rammevilkår. I tillegg har Vardar gjort vurderinger av andre ikke-fysiske hendelser som kan inntreffe og påvirke Vardar, som følge av klimaendringene. Vardar har innhentet analyser fra eksterne rådgivere i sin vurdering av klimarisiko.

Prosessen har omfattet Vardars hel- og deleide selskaper i Norge. De største risikoene og mulighetene knytter seg til Vardars egen vannkraftproduksjon og vannkraftproduksjonen Vardar eier gjennom sitt deleierskap i Å Energi. Vardar følger opp operatør av vannkraftverkene Usta og Nes i forhold til klimarisiko, særlig med hensyn til sikring av anlegg mot flom. Vannkraft spiller også en viktig rolle i å demme opp pågående flom. Som deleier i vannkraftverk har Vardar et ansvar for å bidra til at det fattes beslutninger som reduserer risiko for store skader som påvirker andre interessenter som har tilknytning til vassdragene. Dette håndteres primært gjennom arbeid med revidering av konsesjoner, og prosessen er styrt av norske energimyndigheter.

Vardar er eksponert mot klimaendringer og overgangsrisiko. Vardar anser det som sannsynlig at selskapet vil bli påvirket av klimaendringer. Det er mange faktorer som trekker i ulike retninger, en mer detaljert beskrivelse finnes i tabell som viser selskapets vurdering av risiko knyttet til forretningsområder. Grunnleggende gir klimaendringer, og den politikken som føres for å begrense global oppvarming, muligheter for Vardar. Vardar skal bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Dette er selskapets misjon.

Vardar følger overgangsrisiko tett, primært gjennom deltagelse i interesseorganisasjoner, men også gjennom egne analyser av markedsutvikling. Overgangsrisiko påvirker Vardar på kort, mellomlang og lang sikt. Fysisk risiko er mer langsiktig. Ekstremværet Hans sensommeren 2023 kan påvirke videre prosesser knyttet til fysisk tilpasning, og operasjonelle endringer.

Vardar er eksponert for ulike typer risiko, der de viktigste er knyttet til marked, finans og rammebetingelser. Risikostyring i Vardar skal være en integrert del av virksomhetens prosesser, og sikre at risiko som er av betydning for måloppnåelse blir kartlagt, analysert og håndtert så tidlig som mulig på en kostnadseffektiv måte.

Gjennom den årlige klimarisikoanalysen evaluerer Vardar sin portefølje. Denne analysen godkjennes av Vardars styre som en del av behandlingen av årsrapporten.

Påvirkning og risiko knyttet til hver del av virksomheten behandles eksplisitt og generelt som en del av den løpende styringen av Vardar, i investeringsbeslutninger og som en del av den langsiktige strategiske planleggingen.

Vardar skal bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Hele vår virksomhet er knyttet opp mot muligheter som klimaendringene medfører. Vår virksomhet og våre nye investeringer skal bidra til å redusere utslipp, som oftest gjennom å tilby fornybar energi. Vardar har ingen separat prosess for å identifisere, vurdere eller håndtere muligheter knyttet til klimaendringer, dette håndteres som en del av Vardars løpende virksomhet.

Vardars aktiviteter og investeringer er vurdert som forenelige med en klimanøytral økonomi.

I 2022 gjennomførte Vardar en betydelig endring i sin klimarisikovurdering, gjennom en større analyse. I forbindelse med utviklingen av årsrapporten for 2023 har selskapet Vardar oppdatert klimarisikovurderingene. Prosesser knyttet til vurdering av forretningsmuligheter er ikke endret, men Vardar har styrket staben og økt sin analytiske kapasitet.

TILTAK OG MÅL

Tiltak

Vardars viktigste tiltak for å begrense klimagassutslipp er direkte og indirekte produksjon av fornybar energi, og finansiering av selskaper som jobber for å begrense klimagassutslipp.

Utviklingen følger av selskapets strategi, som er å vokse innen vannkraft, vindkraft, solkraft og bioenergi, samt å øke våre investeringer i selskaper som bidrar til økt produksjon av fornybar energi og bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp.

Tiltak selskapet gjennomfører for å øke produksjonen av fornybar energi fører med seg økte utslipp i Vardar, særlig selskapets scope 3 utslipp. Netto effekten av tiltakene selskapet gjør har en positiv effekt på klima, men effekten på Vardars utslippsregnskap kan være negativ i år med stor utbyggingsaktivitet.

Tiltak for å redusere våre egne utslipp er også viktige. De materielle utslippene fra den operasjonelle driften av vår virksomhet kommer fra Vardar Varme. Det er særlig utslipp forbundet med produksjon og transport av biomateriale som vi bruker til forbrenning. Vardar Varme kjøper opprinnelsesgarantier for elektrisitet som benyttes

til produksjon av fjernvarme dersom dette skjer ved bruk av el.

Vardar har en ambisjon om å kutte utslipp fra egen virksomhet innen 2024, og vil igangsette tiltak i 2024 for å nå den ambisjonen.

Viktige enkelttiltak i 2023:

Karbonfangst og lagring

Vardar investerte i Carbon Centric AS. Carbon Centric utvikler, bygger, eier og drifter anlegg for karbonfangst, og spesialisere seg på å utvikle klimapositive prosjekter med karbonfangst fra avfall- og bioforbrenning.

Carbon Centric skal fange CO₂ fra Vardars bioforbrenningsanlegg på Hønefoss. Prosjektet blir Europas første av sitt slag med en planlagt produksjonsstart i 2026. Anlegget vil rense mer enn 90 prosent av CO₂-utslippene fra forbrenningsprosessen. CO₂ fra biomasse som slippes ut fra forbrenningsprosess skal fanges, og selges til industri som i dag bruker fossil CO₂ i sine prosesser. Dette gir store klimabesparelser. Carbon Centric vil bygge, eie og drifte anlegget.

Vardar eier 13 prosent av Carbon Centric, og er representert i selskapets styre.

Solkraft

Vardar har etablert en satsning på solkraft og det første takmonterte solkraftanlegget er bygd på Hønefoss. Et større parkprosjekt er under utvikling ved Vardars vindpark i Kiaby, Sverige. Solkraft på tak har lav påvirkning på miljø, krever ikke grunnarbeid eller utvidelse av kraftnettet. Dette er kraftproduksjon med relativt lave utslipp også fra anleggsfasen. Tiltaket vil øke produksjon av fornybar solenergi fra både næringsbygg og i frittstående solparker.

Mål

Utslippene til Vardar, og selskapets tilknyttede virksomheter skal reduseres. Vardars egen virksomhet, definert som Vardar AS og Vardars heleide selskaper, skal bli klimanøytrale, og Vardars innkjøp av energi til egen virksomhet skal bli klimanøytral. Vardar skal på sikt nå netto null utslipp i scope 1, scope 2 og scope 3. Dette vil over tid kreve store endringer i selskapets egne innkjøp og i selskapene der Vardar er hel- eller deleier.

Vardar vil utarbeide en overgangsplan og utvikle detaljerte mål for klimagassreduksjoner år for år.

Dette vil trolig etableres i 2024. Vardar utvikler sin klimagassrapportering, og vurderer å endre omfanget av hva selskapet rapporterer på, dette omfatter særlig investeringer (Scope 3). Dette kan igjen påvirke Vardars arbeid med å etablere konkrete mål for fremtidige klimagassutslipp.

Vardar anser selskapets nåværende klimamål som utfordrende, men gjennomførbare.

Vardar har ikke definert et startår for sine mål, så fremdriften vises mot 2022 i årets rapport. Utvikling er ikke vist for intensitet i årets rapport. Vardar er fornøyd med utviklingen knyttet til scope 1-utslippene. Utvikling knyttet til scope 2 skyldes også at rapporteringsverktøyet Vardar bruker, Klimakost, har oppjustert sin lokasjonsbaserte faktor for elektrisitet. Vardars virksomhet er lokalisert i Norge, og selskapets kraftforbruk er ikke ansett som et vesentlig bærekraftstema. Scope 3-utslippene vokser, men det skyldes primært at selskapet i år har inkludert flere kategorier i sin rapportering, ikke underliggende endringer i selskapet drift. Markedsbasert scope 2 er ikke inkludert i årets rapport.

UTVIKLING KLIMAGASSUTSLIPP, TONN CO₂

Kategori	2022	2023	Prosentvis endring	Absolutt endring
Scope 1	52	42	-23 %	-10
Scope 2* lokasjon	33	75	56 %	42
Scope 3**	547	801	32 %	254
Totalt***	631	917	31 %	286

* Utslippetsintensitet i kraftproduksjon er justert opp

** Vi har utvidet rapporteringen, år for år er ikke sammenlignbare

*** Endring skyldes utvidelse av scope 3-rapportering

KLIMAREGNSKAP

Vardar følger utviklingen i selskapets klimagassutslipp årlig, og utvikler og utvider sin rapportering. Dette er fjerde året Vardar fører et eget regnskap for klimagassutslipp. Samlede utslipp fra Vardars heleide virksomhet var 917 tonn CO₂. Dette fordeler seg mellom 42 tonn i direkte utslipp (utslipp fra Vardars virksomhet), 75 tonn fra innkjøp av energi, og 801 tonn fra andre indirekte utslipp (kjøp av varer og tjenester).

Det gir en utslippsintensitet på 1,6 tonn CO₂e målt mot omsetning på 574,6 millioner NOK, som representerer den delen av virksomheten som er omfattet i dette klimaregnskapet.

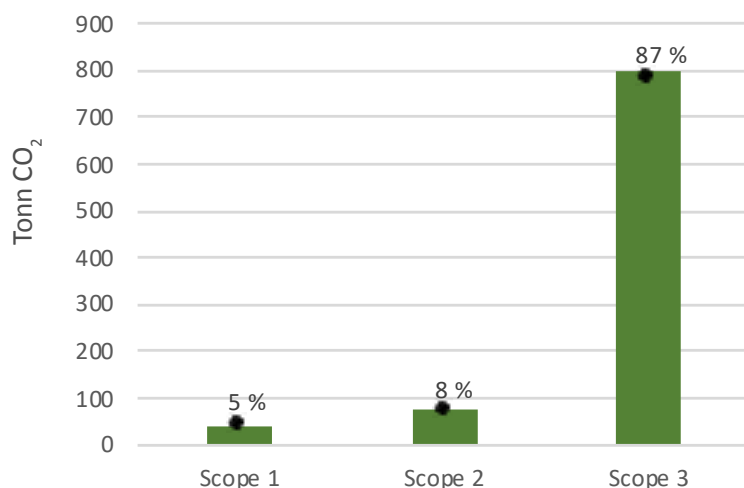
Utslippene har økt målt mot 2022, men det skyldes utvidelse av rapportering i scope 3 (indirekte utslipp), og ikke forhold i selskapets underliggende drift.

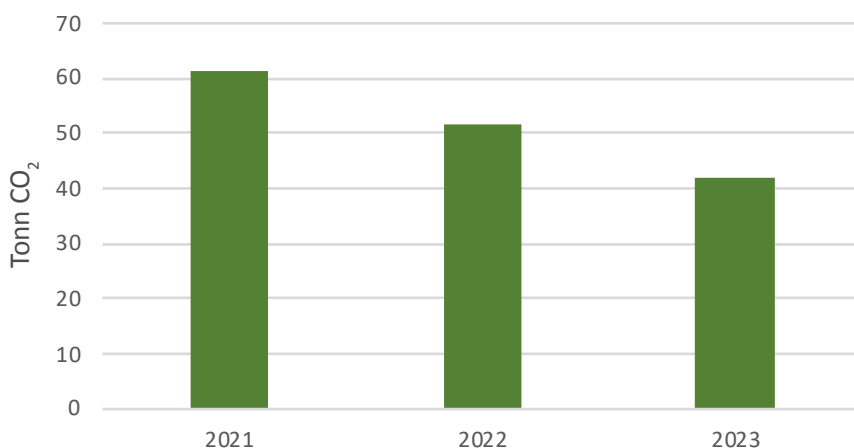
Det har vært en positiv utvikling i Vardars direkte utslipp (scope 1) de siste årene. Utslippene er redusert med nesten 20 tonn fra 2021, som utgjør en nedgang på 31,4 prosent siste tre år. Direkte utslipp, scope 1, er utslipp fra Vardars egen virksomhet og stammer i all hovedsak fra bruk av fyringsolje i Vardar Varme og drivstoff til selskapets bilpark. I 2023 var de fossile utslippene 37 tonn fra forbrenning av fyringsolje, dette utgjør over 88 prosent av Vardars scope 1-utslipp. Vardar

Varme er det største utslippspunktet for direkte utslipp. Her er det både fossile og biogene CO₂-utslipp. De biogene utslippene er vesentlig høyere, men teller ikke inn i Vardars klimaregnskap, da dette er en naturlig del av kretsløpet. Vardar Varme har fleksible varmeanlegg som kan benytte trevirke, elektrisitet eller oljebaserte produkter. Hva man velger å fyre med avhenger i stor grad av markedsprisen på de ulike energibærerne, som igjen påvirker klimaregnskapet.

KLIMAGASSUTSLIPP VARDAR 2023

DIREKTE UTSLIPP VARDAR (SCOPE 1)

Indirekte utslipp fra energibruk, scope 2, er utslipp fra produksjon av energi som Vardar forbruker. Utslippene er beregnet basert på norsk utslippsfaktor for norsk strømmiks hentet fra klimaverktøyet «Klimakost», det legges til grunn utslipp på 47 gram CO₂-ekvivalenter per kWh.

Indirekte utslipp fra kjøp av varer og tjenester er beregnet basert på to metoder. For Vardar Varmes kjøp av biomasse og fyringsolje er det benyttet en faktor for scope 3-utslipp hentet fra en bransjestandard laget for Norsk Fjernvarme. Der er det faktiske forbruk som er lagt til grunn. For øvrige scope 3-utslipp bruker vi regnskapstall for å estimere utslipp ved hjelp av verktøyet Klimakost. Dette gir en indikasjon på utslippene, men er usikre tall. Den største bidragsyteren i 2023 stammer fra reparasjon og vedlikehold i Vardar Vind, og utgjør 44 % av scope 3-utslippene i 2023.

Vardar inkluderer ikke utslipp fra deleide selskap i klimagassregnskapet. Dette er noe selskapet vurderer å gjøre på sikt, men på nåværende tidspunkt er ikke rapporteringsrutinene for dette etablert. Vardar uttrykker klare forventninger til selskapene der vi har deleierskap, om at Vardar

UTSLIPP PER KATEGORI - SCOPE 3

Bygg	Tonn CO ₂	6
Transport og reise	Tonn CO ₂	55
Tjenestekjøp	Tonn CO ₂	96
Avfall	Tonn CO ₂	227
Varekjøp	Tonn CO ₂	417

forventer en klar strategi for reduksjon av klimagassutslipp.

Vardar benytter Klimakost som rapporteringsverktøy for beregning av totale klimagassutslipp, en programvare vi har tilgang på via medlemskapet i Klimaparter Viken. Programmet beregner det totale klimafotavtrykk basert på en kombinasjon av økonomisk regnskapsdata, forbruksdata og livsløpsbaserte data på utvalgte innsatsfaktorer, hensyntatt de ulike klimagassene og deres påvirkning på drivhuseffekten gjennom å bruke bidragsspesifikke klimaintensiteter (omregningsfaktorer).

Det er Klimakost som gjør justeringer av omregningsfaktorene, og Vardar har ikke kontroll over om inflasjonsjusteringene som gjøres tilsvarer det prisbildet Vardar møter i sitt marked. Dersom Vardar møter en prisøkning på 5 % i en viktig kategori, men Klimakost bare justerer ned utslippsintensiteten med 2,5 % vil Vardars utslipp øke med 2,5 % selv om forbruket holdes stabilt. Metoden vil heller ikke ta høyde for om det er gjort beviste valg og kjøpt inn materiell/tjenester med lavere klima- og miljøavtrykk.

Vardars klimaregnskap er under utvikling. Dette påvirker spesielt tall rapportert under scope 3, da det vurderes å innarbeide utslipp fra blant annet tilknyttede selskap. Målet er å gradvis forbedre selskapets rapportering på klimagassutslipp.

Utarbeidelsen av klimaregnskapet er ingen eksakt vitenskap. Vardar benytter resultatet til å avdekke hvor de største utslippene fra vår forretningsdrift er, for så å jobbe videre med å kunne redusere utslippet der det er mulig.

Rögle vindpark.

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

Vardar misjon er å bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Gjennom fornybar energiproduksjon fra vann, vind, sol og biomasse bidrar Vardar til et samfunn med lave utslipp. Vardar utvikler og eier energiproduksjon direkte og indirekte gjennom deleide selskaper.

Europa trenger mer fornybar energiproduksjon for å kunne nå klimamålene. I Norge må vi øke elektrifiseringen for å redusere utslipp fra transportsektoren og industri. Europa må både elektrifiseres og fase ut fossil kraftproduksjon. Vardar er i dag aktiv som kraftprodusent i Norge og Sverige, og eier indirekte kraftproduksjon i de baltiske landene og Polen. Det grønne skiftet avhenger av betydelige investeringer i fornybar energi, og her har Vardars virksomhet en vesentlig påvirkning.

Vardars strategi og finansieringsevne legger føringen for selskapets satsning på fornybar energiproduksjon. Vårt mål er å øke produksjonen innenfor vannkraft, vindkraft, solkraft og bioenergi. For å kunne ha en vesentlig påvirkning på dette området er vi og selskapene vi eier avhengig av nasjonale og lokale rammevilkår som støtter opp om økt fornybar energiproduksjon. Dette er den store barrieren for å realisere selskapets mål.

I Norge har det vært stans i konsesjonsbehandling av vind, noe som har satt en stopper for videre utvikling av Vardars muligheter. Selv om det nå er åpnet opp igjen, er det krevende å få lokal støtte. Det er også begrensede muligheter innen vannkraft. Bioenergi er et område med større handlingsrom der Vardar utforsker flere muligheter, spesielt å øke produksjonen i eksisterende anlegg gjennom leveranser til industri på Treklyngen Industripark. Solkraft er et viktig vekstområde, hvor det er potensial til å utvikle prosjekter på store næringsbygg og egne parker. Signalene fra nasjonale og lokale myndigheter er relativt

positive knyttet til solkraft, men det er en umoden energikilde i det norske markedet. Å Energi har ambisjoner om å investere opp mot 10 milliarder i vannkraftproduksjon de neste 10 årene, og har ambisjoner innen havvind og sol. Å Energi er også fjernvarmeprodusent.

Vardar har gjennom sin investering i Sunly bidratt til økt fornybar energiproduksjon i de baltiske landene og Polen. I disse landene har det vært et sterkt ønske fra sentrale myndigheter om å utvikle mer fornybar energiproduksjon, og det skaper vekstmuligheter som gir oss muligheter til å gi et positivt bidrag.

I Sverige har Vardar kraftproduksjon fra to vindkraftanlegg, og utvikler et solkraftanlegg i tilknytning til ett av disse.

I 2023 investerte Vardar i sitt første solkraftanlegg. Omtale av dette er nærmere beskrevet i denne rapporten under Vardars satsning på solkraft.

UTVIKLING FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

Vardars andel (GWh)	2020	2021	2022	2023
Vannkraft	1 970	1 830	1 374*	2 088
Vindkraft	102	83	98	86
Bioenergi	51	61	56	62
Solkraft	0	3	5	11

*Fra 2022 rapporteres Vardars andel i Å Energi for 1 måned, og 11 måneder i Glitre Energi. Fra 2023 Å Energi, før 2022 Glitre Energi.

IVARETAKELSE AV BIOLOGISK MANGFOLD

Biologisk mangfold og økosystemer er tett knyttet til andre klima- og miljøområder. Ifølge EUs rapporteringskrav (ESRS) bør biologisk mangfold og økosystemer ses i lys av andre klima-relaterte temaer i rapporteringsstandardene: klimaendringer og spesielt utslipp, forurensning, vann og marine ressurser, og ressursbruk og sirkulær økonomi. I vesentlighetsanalysen for Vardar utført i 2021 ble å « redusere naturinngrep » og å « ivareta biologisk mangfold » vurdert som to vesentlige temaer i Vardar. Disse er direkte knyttet til biologisk mangfold og økosystemer.

VARDARS MÅL FOR BIOLOGISK MANGFOLD

Vardars mål er å bli klimanøytral i egen virksomhet (scope 1) og bidra til å kutte utslipp i egen verdikjede. Vardar ønsker å beskytte det biologiske mangfoldet.

Hensyn til natur er et av Vardar sine fem prinsipper for bærekraftig virksomhet. Vardar har ikke satt egne tidsbestemte mål knyttet til biologisk mangfold, men følger til enhver tid de lovbestemmelser og forventninger som kommer fra myndighetene og eiere.

Tidsbestemte mål relatert til Vardars vesentlige påvirkninger på klima og miljø, herunder biologisk mangfold vil utarbeides for å sikre at Vardar rapporterer i tråd med ESRS.

Vardars rutiner knyttet til biologisk mangfold, forurensning, vann og marine ressurser og avfall i produksjon av bioenergi, vindkraft og vannkraft er beskrevet i teksten under.

BIOENERGI

Vardar har anlegg for bioenergi gjennom selskapene Vardar Varme AS og Øvre Eiker Fjernvarme AS. Disse anleggene ligger på Hønefoss og i Vestfossen, og driftes felles fra administrasjonen på Hønefoss. De største potensielle negative påvirkningene på klima og natur fra driften er klimagassutslipp fra produksjon og transport, samt lokalt partikkelnedfall.

POLICIER

Vardar Varme har en policy som dekker HMS, ytre miljø, kundetilfredshet og energiutnyttelse, og er forankret fra øverste ledelse. Det er administrerende direktør i Vardar Varme og ledelsens representant som har ansvar for implementering av policyen.

Spesielt relevant for påvirkning på biologisk mangfold er policyens krav til å overholde lover, forskrifter og rammebetingelser, leve opp til avtaler og forventninger fra kunder og lokalsamfunn, kompetanse og kunnskapsutvikling, forebygging og vedlikehold og forbedring, bruk av tilpasset brensel i henhold til miljøkrav.

Vardar Varme må søke om tillatelse hos statsforvalteren knyttet til utslipp, og ved endringer i driften. Denne utslippstillatelsen gir føringer for grenseverdier for utslipp og må følges kontinuerlig.

IDENTIFISERING OG HÅNDTERING AV NEGATIV PÅVIRKNING

Utslipp

Vardar Varme har retningslinjer for hvordan krav i utslippstillatelsen skal følges opp i daglig drift. Dette innebærer å holde utslipp innenfor satte grenseverdiene. Disse grenseverdiene er kjente for de som jobber på anlegget.

Det er driftstekniker som har ansvar for, og kan utføre, driftsoptimaliseringer underveis. Dersom det skjer større avvik, skal driftstekniker kontakte driftsleder. Driftsleder har ansvar for å sørge for at rutine etterleves og myndighet til å stoppe anlegg dersom større avvik skulle inntreffe.

I retningslinjene er det beskrevet de ulike praktiske tiltak som skal utføres som en reaksjon på overskridelse av grenseverdier for utslipp. Dette gjelder for eksempel støv, NOx og CO. Alle avvik og overskridelser rapporteres ihht. lovkrav

Utslipp av NOx falt fra 18,4 tonn i 2022 til 13 tonn i 2023.

NO_x-UTSLIPP FRA VARDAR VARME (ALLE TALL I TONN)

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
NO _x , tonn	21,0	15,6	36,5	46,0	21,0	28,0	29,6	17,4	17,4	18,4	13,0

Utslipp av NO_x bidrar til luftveissykdommer, dannelse av ozon nær bakken og sur nedbør. Sur nedbør er skadelig for økosystemer og vegetasjon, og kan blant annet føre til fiskedød. Helsekadelige effekter av nitrogenoksider er først og fremst knyttet til NO₂, som for eksempel kan føre til forverring av astma. Vardar Varme er medlem i NO_x-fondet, som er næringslivets verktøy for å få ned utslippene av NO_x, slik at Norge når sine forpliktelser. NO_x-fondet finansierer tiltak som reduserer utslippene. Samlede NO_x-utslipp i Norge var 135 551 tonn i 2022.

Utbedring av rensesystem

Slitasje gjorde at det i 2023 ble nødvendig å skifte ut deler av rensesystemet som renses røykgass fra Vardar Varmes multibrenselkjelen (MBK) på Treklyngen Industripark. Anlegget har et elektrofilter som tiltrekker seg støvpartikler fra røyken, og sikrer overholdelse av emisjonskrav. Flyveaske fanges opp i dette filteret, og blir sendt til NOAHs anlegg på Langøya. Der blir skadelige stoffer kjemisk stabilisert og tatt ut av kretsløpet for å unngå skade på miljøet og mennesker. Investeringen i utskiftningen av rensesystemet var på ca. fire millioner kroner.

Avfall

Vardar Varme sorterer avfall i ulike containere som leveres videre til mottak. Produksjonsavfall, herunder flyveaske og slagg, leveres til godkjent mottak for denne type avfall, og mengden rapporteres årlig til myndighetene. Avvik rapporteres i et eget system.

VINDKRAFT

Vardar har organisert investeringer i vindkraft gjennom datterselskapet Vardar Boreas. Selskapet eier datterselskapet Vardar Vind AB og det felleskontrollerte selskapet Kvalheim Kraft DA. Vardar Vind har to vindparker i Sverige, Kiaby vindkraftpark som ligger i Kristianstad kommune, og Röggle vindkraftpark i Helsingborg kommune. Kvalheim Kraft DA eier vindkraftparken Mehuken i Kinn kommune, Vestland fylke i Norge. Det operasjonelle ansvaret for Mehuken vindpark, ligger hos Zephyr, mens Vardar har selv ansvaret for vindparkene i Röggle og Kiaby. Både på Mehuken og ved de to svenske parkene er den tekniske oppfølgingen av anleggene satt bort til turbinleverandøren.

De mest vesentlige potensielle negative påvirkningene fra vindkraften er bruk av areal, påvirkning på fugleliv og arts mangfold, oljelekkasje fra girkassene og avfall ved bygging og dekommisjonering av anlegg.

POLICIER

For vindparkene er det utviklet styringsdokumenter for å sikre riktig håndtering dersom det skulle forekomme oljesøl fra vindturbinene. Dette inkluderer HMS, hvilke personer som kan bistå i håndteringen, utstørsbruk og andre relevante dokumenter for avfallshåndtering.

IDENTIFISERING OG HÅNDTERING AV NEGATIV PÅVIRKNING

Artsmangfold

NVE setter strenge krav til vindkraftverks påvirkning på naturen. Det gjelder både fugler, dyr og planteliv. I mange eksisterende vindkraftkonsesjoner er det satt krav til etterfølgende studier for å forstå virkningene anleggene kan ha hatt på hubro og rovfugler, men også spurv og annen småfugl. Også virkningen på andre dyr kartlegges. Mest kjent er vurderingene av hvordan reinens trekkadferd og beiteforhold påvirkes. Veier til anlegget vil bidra til å splitte opp terrenget og redusere omfanget av uberørt natur. Støy og visuell påvirkning tas hensyn til når den samlede belastningen skal vurderes opp mot nytten av økt fornybar energiproduksjon når en konsesjon gis. Hvis kartleggingen viser alvorlige effekter på bestanden, skal det vurderes avbøtende tiltak.

For å illustrere hvilke krav myndighetene stiller til kartlegging og oppfølging av konsekvenser for fuglelivet, tar vi med en forkortet liste fra vindkraftprosjektet på Haramsøya i Møre og Romsdal, som ble utviklet av Zephyr og senere solgt:

- Kartlegging av hekkende rovfugl (havørn, vandrefalk, hubro) og toppskarv.
- Oppfølging av hekkesuksess hos de nevnte artene, inkludert sammenligning av situasjonen i andre områder uten aktivitet.
- I tillegg er det ønskelig med ringmerking av ungene som produseres, og dersom mulig, også voksne fugler, for å ha bedre kontroll på et eventuelt skadebilde.

- Kartlegging av flaggermusaktivitet ved hjelp av lytteutstyr egnet for flaggermus.
- Kontroll av drepte/skadede fugler og flaggermus under vindturbinene ved hjelp av hund.

Vardars egne parker

Ved Røgle vindpark i Skåne er det siden 2016 blitt gjort ukentlige søk av døde fugler for å kartlegge kollisjoner mellom fugler og vindturbiner. Dette rapporteres til kommunen som er miljømyndighet. I 2023 er det ikke funnet noen døde rovfugler, men fem andre fugler.

Røgle vindpark ligger i et område med mye landbruksjord og mye fugler. Rovfugler er ansett som spesielt verneverdige, og tallene viser at det er stadig færre rovfugler som treffes av turbinvingene. Et viktig tiltak er å stanse turbinene i perioder når det pløyes, fordi annen fugl da spiser mark i nypløyde furer, og dermed tiltrekker seg rovfugl. Vardar har en deltidsansatt person som gjør to inspeksjoner i hele vindparken hver uke. Fotografier av eventuelle døde fugler sendes til ornitolog for arts- og aldersbestemmelse. Alle døde rovfugl sendes inn til myndighetene. Vardar er opptatt av å følge utviklingen, og har ingen planer om å avslutte ordningen med å registrere død fugl, selv om myndighetskravet skulle bortfalle.

Utslipp og oljelekkasje

Turbinleverandørene har prosedyrer og risikoanalyser for alle sine arbeidsoperasjoner i vindparkene, og Vardar Vind har også utarbeidet egne risikoanalyser for uønskede hendelser. For vindparkene er det minimal fare for utslipp av gasser til luft. Ingen av vindparkene ligger i nærhet til vann og det er derfor ikke fare for utslipp til vann. Oljelekkasjer og overløp som ender i grunnen rundt vindturbinene er ikke vanlig, men kan inntreffe av ulike årsaker.

Både i 2021 og 2022 var det oljelekkasje i en av vindturbinene i Røgle vindpark hvor en mindre mengde olje rant ut på bakken. I begge disse tilfellene ble de forurensede massene gravd bort, håndtert som spesialavfall og erstattet. Vinteren 2023 ble det oppdaget olje i terrenget

rundt vindturbinen som hadde lekkasje i 2022. Denne oljen kom ikke fra utslipp i 2023, men ble antagelig synlig ved at olje som tidligere var trengt ned i grunnen var presset opp etter mye nedbør. Dette ble gravd opp, håndtert som spesialavfall og erstattet av nye masser.

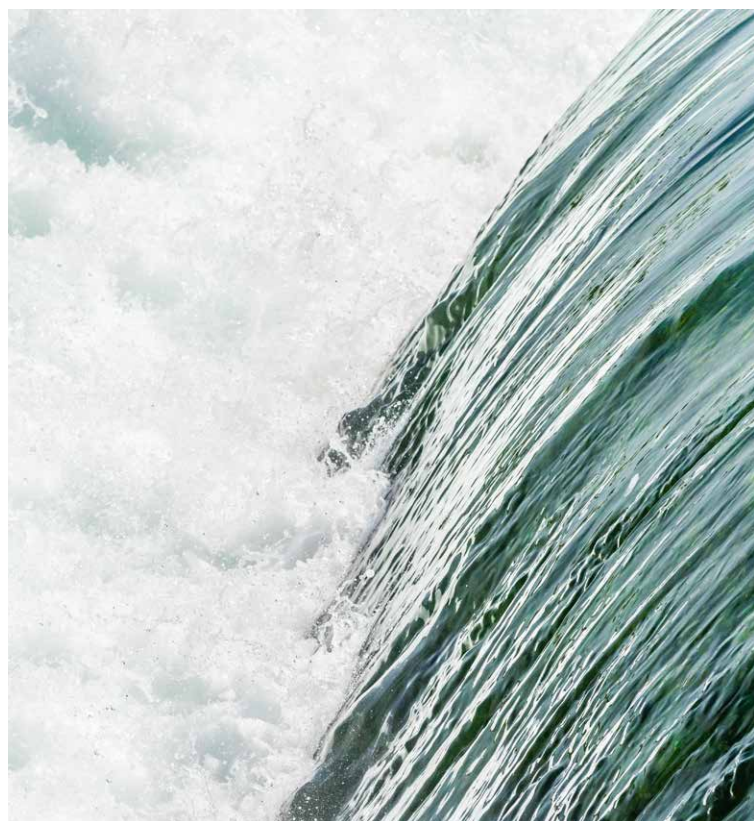
Vardar Vind har nulltoleranse mot utslipp ved sine vindkraftanlegg, og har jobbet tett med turbinleverandør som har iverksatt en rekke tiltak for å forhindre slike utslipp i fremtiden. Dersom det likevel skulle skje en lekkasje, så er det laget en prosedyre for hvordan denne skal håndteres for å forhindre at olje når bakken.

For å forhindre nye oljeutslipp ble det besluttet å installere en føler i alle vindturbinene, som ved oppsamling av små mengder olje eller vann i oppsamlingskaret oppe i nacellen, automatisk slår av turbinen og varsler vedlikeholdspersonell. Dette systemet ser ut til å fungere svært godt og gir trygghet for at nye oljelekkasjer med utslipp til omgivelsene vil unngås i fremtiden.

Avfallshåndtering

I henhold til svensk regelverk (Avfallsförordningen 2020:614) er det selskapet som har ansvar for service i vindparkene som er definert som «avfallsprodusent» og som vil være ansvarlig for all håndtering og rapportering knyttet til avfallshåndteringen til tilsynsmyndighetene. Regelverket stiller strenge krav til sortering, gjenvinning og rapportering. For begge våre vindparker har turbinleverandørene (avfallsprodusentene) avtaler med sertifisert avfallsselskap. Turbinleverandøren har egne containere og miljøskap i vindparkene hvor de samler opp og sorterer alt avfall, både farlig og ikke-farlig avfall. Alle som transporterer farlig avfall, må ha tillatelse for dette fra tilsynsmyndighet.

Selv om det er serviceselskapene som er ansvarlig for avfallshåndteringen, er det Vardar som vindkrafteier sitt ansvar for å se til at de utfører avfallshåndteringen på en god måte i våre vindparker. Dette er en del av Vardars ansvar i henhold til Internkontrollforskriften.

VANNKRAFT

Vardar har to vannkraftverk, Usta kraftverk og Nes kraftverk som ligger i Buskerud. De mest vesentlige potensielle negative påvirkningene fra vannkraften her er negativ påvirkning på arts mangfoldet i vassdragene ved å hindre opp- og nedstrøms vandring.

POLICIER

Det er Hafslund Eco Vannkraft som har ansvaret for vassdragsforvaltning, ytre miljø og biologisk mangfold i Hallingdalsvassdragene, der Vardar eier 2/7 av Usta og Nes vannkraftverk.

Hafslund Eco Vannkraft har en «Policy for vassdragsforvaltning og ytre miljø». Policyen har seks tilhørende dokumenter (prosesser, instruksjoner, retningslinjer og rutiner) som i større detalj beskriver arbeidet som skal sørge for at policyen følges.

PRINSIPPER FOR GOD MILJØFORVALTNING

Hafslund Eco skal forvalte og følge opp rettigheter og forpliktelser, eiendommer og anlegg, som en ansvarlig konsesjonær og regulant med langsiktig perspektiv.

Hafslund Eco skal løpende ivareta sikkerheten ved vassdragsanleggene. Vi skal ha oversikt over damsikkerheten og sikre etterlevelse av damsikkerhetsforskriften.

Hafslund Eco skal ha oppdatert kunnskap om miljøtilstanden i regulerte vassdrag og vannkraftens miljøpåvirkning.

Hafslund Eco skal foreta helhetlige avveininger i alle beslutningsprosesser mellom hensynene til vassdragsikkerhet, miljø, allmennhetens behov og kraftproduksjon. Beslutninger og avbøtende tiltak skal tas på bakgrunn av tilgjengelig fakta, vitenskapelig grunnlag og oppdaterte kost-nytte vurderinger.

Hafslund Eco skal løpende vurdere muligheter for å utvikle nye anlegg samt videreutvikle eksisterende anlegg og iverksette konsesjonsprosesser. Innen vilkårsrevisjoner, omgjøringer og konsesjonsbehandling skal krafttap reduseres og kraftgevinst optimaliseres innenfor gjeldende handlingsrom.

Hafslund Eco skal gjennomføre prosjekter og driftsaktiviteter skånsomt og miljøvennlig for omgivelsene.

Hafslund Eco skal vise åpenhet om status for vassdragsikkerheten og miljøtilstanden i regulerte vassdrag. Alvorlige avvik fra vår vassdragsikkerhets- og miljøstandard skal varsles uten opphold.

Hafslund Ecos kompetanse innen vassdragsforvaltning og vassdragsikkerhet skal holdes oppdatert, og erfaringer utveksles med andre aktører i kraftbransjen.

IDENTIFISERING OG HÅNDTERING AV NEGATIV PÅVIRKNING

Energidepartementet vedtok i januar 2023 ny regulering av Uste- og Hallingdalsvassdraget, der Usta og Nes kraftverk ligger. Av hensyn til natur- og miljøforhold er det vedtatt å øke minstevannføringen vesentlig og fra flere kilder enn tidligere. For alle nye minstevannføringspålegg er det sendt søknader om å gjennomføre tiltak til NVE for å oppfylle kravene. Det er planlagt ombygging i 2029. Det er ikke mottatt svar fra NVE ennå.

Artsmangfold

Arbeidet med å sikre natur og biologisk mangfold starter i prosessen som leder frem til konsesjonen. Når anlegget er i drift skal det til enhver tid følge krav om regulering av høyeste og laveste vannstand og minstevannføring i berørte vassdrag

I Hallingdal er Vardar Vannkraft medeier i settefiskanlegget Hallingfisk AS på Kleivi som produserer ørret for utsetting i reguleringsmagasiner der myndighetene har gitt pålegg om det. Det settes ikke ut fisk i noen av de

regulerte elvene i Hallingdal, hvor fokus heller er på å skape bedre miljøforhold som bidrar til å ivareta biologisk mangfold.

For å kontrollere at artsmangfoldet i vassdraget opprettholdes, blir det hvert år gjennomført undersøkelser av bunndyr i vassdraget, som er viktig for rekrutteringsforhold for ørret i disse områdene. Den siste bunndyrundersøkelse i Hallingdalselva, fra Gol til Krøderen, ble gjort i oktober 2023 av Norconsult, og viste ved fem teststasjoner svært god tilstand, fire viste god tilstand og én viste moderat, grensende til god tilstand. Ingen viste dårlig eller svært dårlig tilstand.

På grunn av flommen Hans ble flere planlagte undersøkelser av biologisk mangfold utsatt til 2024.

Avfallshåndtering

Alt avfall fra vannkraftanleggene i Usta og Nes leveres til godkjente mottak. Det er ett felles for Hallingdal (ValHal på Kleivi i Ål). I forbindelse med prosjekter opprettes det egne avfallsplaner og det inngås egne avtaler med mottakere av for eksempel stål og jern.

TAKSONOMI

EUs taksonomi er et helhetlig og europeisk rammeverk for arbeid med bærekraft. Det er både et sett med svært omfattende detaljerte tekniske kriterier for hva som defineres som bærekraftig, og et overordnet rapporterings- og styringssystem for arbeid med bærekraft. Formålet er å kanalisere kapital til bærekraftige investeringer for å nå målet om en klimanøytral og bærekraftig økonomi innen 2050 i tråd med ambisjonene lagt i «The European Green Deal». Vardar mener at taksonomien er et viktig regulatorisk grep som vil få reelle implikasjoner for tilgang på finansiering og muligens prising av selskapers egenkapital. Taksonomien kan bli viktig for Vardars evne til å hente inn konkurransedyktig lånefinansiering, men også for Vardar som industriell investor og utvikler av nye virksomheter. Vardar har derfor tatt inn taksonomien som del av selskapets strategi.

Taksonomien er bygd rundt seks miljø- og klimamål:

- Redusere og forebygge klimagassutslipp
- Klimatilpasning
- Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og marine ressurser
- Omstilling til en sirkulærøkonomi, avfallsforebygging og gjenvinning
- Forebygging og kontroll av forurensning
- Verne om og restaurere biologisk mangfold og økosystemer

For å tilfredsstille kravene i taksonomien må aktiviteten selskapet gjennomfører bidra vesentlig til ett av de seks områdene, men samtidig ikke gjøre noen vesentlig skade («do no significant harm») på de øvrige fem områder.

I tillegg må man tilfredsstill minimumskrav til menneskerettigheter gjennom såkalt aktsomhetsvurdering, noe Vardar også er pålagt å gjøre gjennom åpenhetsloven. Rapportering i henhold til åpenhetsloven kan leses i denne årsrapporten.

Taksonomien omfatter nå aktiviteter i sektorer som i sum utgjør om lag 80 prosent av EUs samlede utslipp, EUs ambisjon er å utvide omfanget. Aktiviteter som av natur ikke er bærekraftige er utelatt fra taksonomien, et eksempel er oppstrøms olje- og gassproduksjon. I tillegg er det mange mindre sektorer med relativt lave utslipp som ikke er omfattet. Vi står dermed med to hovedtyper aktiviteter:

1. Aktiviteter som er omfattet av taksonomien
 - a. Aktiviteter som er taksonomitilpasset
 - b. Aktiviteter som ikke er taksonomitilpasset
2. Aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien
 - a. Aktiviteter som ikke er bærekraftige
 - b. Aktiviteter som ennå ikke er omfattet av taksonomien

Man kan ikke konkludere hvorvidt en aktivitet er bærekraftig eller ikke ut fra om den er omfattet av taksonomien. En aktivitet som markedsføring og salg av strøm er for eksempel ikke omfattet, men den kan allikevel være bærekraftig.

Taksonomien pålegger selskaper å rapportere hvilken andel av deres omsetning, operasjonelle kostnader og investeringer som er bærekraftige i henhold til taksonomien. Vardar vil omfattes av EU Taksonomiens rapporteringskrav fra og med regnskapsåret 2025, det vil si i årsrapport som publiseres våren 2026. Dette reguleres gjennom EUs direktiv for bærekraftsrapportering «Corporate Sustainability Reporting Directive» (CSRD). Vardar har jobbet med EU Taksonomien siden 2021.

Tankegangen bak EUs taksonomi ligger til grunn for arbeid med bærekraft i Vardar: gi et signifikant positivt bidrag, minimere skade, og arbeide for gode arbeidsforhold i egen virksomhet og verdikjeden.

Arbeidet med å forberede taksonomirapportering i Vardar er todelt: Selskapets aktiviteter må vurderes opp mot taksonomien, og det må utvikles en ny rapporteringsrutine. Selskapet har ikke ferdigstilt alle interne rutiner og utredninger, men ligger godt an for å møte kravene som kommer.

Vardar har gode forutsetninger for å møte de tekniske kravene satt i EUs taksonomi, og en høy grad av tilpasning til taksonomien vil trolig være et konkurransefortrinn i markedet. Det kan styrke Vardars omdømme og gi tilgang på den «grønneste» finansieringen.

Den foreløpige vurderingen er at Vardars portefølje, både egen virksomhet og tilknyttede virksomheter, i stor grad er eller blir omfattet av taksonomien. Det er i tillegg vår vurdering at det er sannsynlig at store deler av porteføljen er tilpasset taksonomiens tekniske rammeverk.

Vardars struktur kan komplisere rapportering etter taksonomien, da resultater fra tilknyttede virksomheter resultatføres som driftsinntekter, mens detaljer knyttet til de ulike selskapenes driftskostnader og investeringer ikke føres.

For årsrapporten 2023 har Vardar besluttet å presentere en forenklet taksonomirapportering, og selskapets foreløpige vurdering av porteføljen i lys av taksonomien. For Vardars konsoliderte virksomheter rapporterer Vardar netto driftsinntekter, driftskostnader og investeringer. For tilknyttede selskaper rapporteres det ikke for dette regnskapsåret.

VURDERINGER AV AKTIVITETER

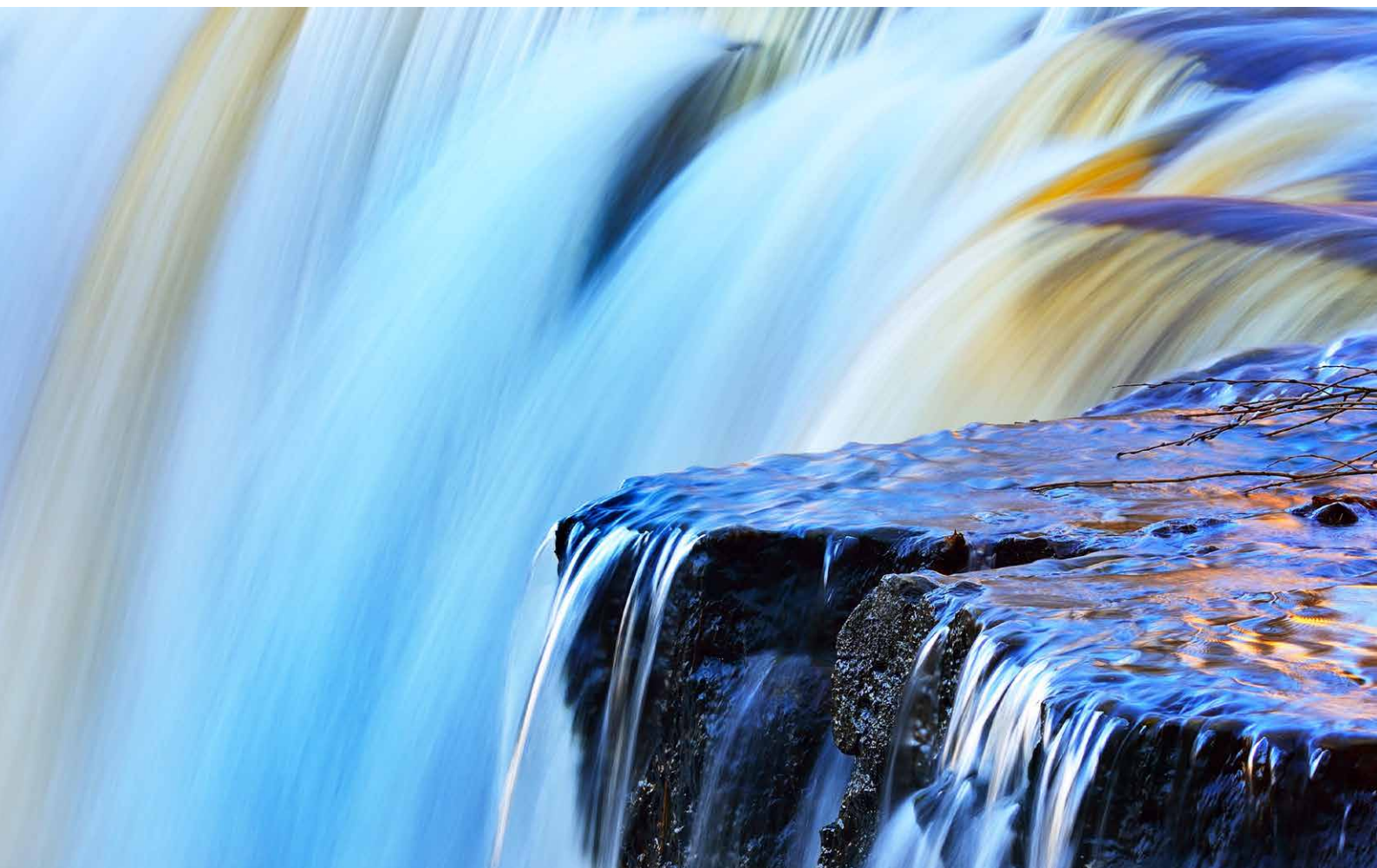
Vannkraft Vesentlig bidrag

Hafslund Eco Vannkraft er operatør for Usta og Nes kraftverk. Vardar støtter seg til Hafslund Ecos vurderinger knyttet til taksonomi, der de viktigste punktene er gjengitt. For at vannkraft skal bidra vesentlig til begrensning av klimaendringer, må ett av de følgende kriteriene være oppfylt:

- Kraftproduksjonen kommer fra et elvekraftverk, som ikke har et kunstig magasin/reservoar.
- Energitettheten for kraftproduksjonen er over 5 W/m².
- Klimagassutslippene fra kraftproduksjonens livssyklus er lavere enn 100g CO₂-e/kWh.

Hafslund Eco har benyttet fremgangsmåten i SINTEFs notat «Vurdering av klimagassutslipp fra vannkraft til EUs taksonomi» til å dokumentere vesentlig bidrag til begrensning av klimaendringer. I dette notatet er beregning av energitetthet (W/m²) den anbefalte tilnærmingen dersom kraftverket ikke er et elvekraftverk. I henhold til SINTEFs anbefalinger analyseres elvekraftverk sammen med andre kraftverk og magasin, og inngår i beregningen av installert effekt for videre beregning av energitetthet. For systemet av vannkraftverk, magasin og overliggende nedbørsfelt settes systemgrensen til nedbørsfelt. Nedbørsfeltet inkluderer overføringer fra nabofelt.

Hafslund Eco har gjort en vurdering av Hallingdalsvassdraget ned til og med Nes kraftverk, og vurderer Usta og Nes kraftverk til å bidra vesentlig til å begrense klimaendringer.

Vurdering av vesentlig skade (Do no significant harm, DNSH)

For vannkraft er vurderingen knyttet til å ikke være/føre til vesentlig skade relevant for områdene **klimatilpasning, vann- og havressurser og biologisk mangfold og økosystemer**. Det er ikke DNSH-kriterier for vannkraft knyttet til sirkulær økonomi eller forurensning. En fullstendig vurdering kan hentes fra Hafslund Ecos hjemmesider.

Etter en grundig vurdering konkluderer Hafslund Eco med at porteføljen av vannkraftverk oppfyller DNSH kravene, som er satt i EUs taksonomi. Vardar står bak denne vurderingen for Usta og Nes kraftverk.

Når det gjelder minimumskrav til menneskerettigheter oppfyller Vardar og Hafslund Eco de kravene som pålegges.

Konklusjonen er at Vardars vannkraft er taksonomiløst.

Vindkraft Vurdering av vesentlig bidrag

Kravet til vesentlig bidra til begrenning av klimaendringer er å produsere elektrisitet fra landbasert vind. Alle Vardars vindkraftanlegg møter dette kriteriet.

Vurdering av vesentlig skade (DNSH)

For landbasert vindkraft er vurderingen knyttet til å ikke være/føre til vesentlig skade relevant for områdene klimatilpasning, sirkulærøkonomi og biologisk mangfold og økosystemer. Det er ikke DNSH-kriterier for landbasert vindkraft knyttet til forurensning eller vann og havressurser.

For å møte kravet om **klimatilpasning** har Vardar gjennomført en klimarisikoanalyse på selskapsnivå. Det vurderes å utvide denne til å gjøre lokasjonsbaserte analyser. For Norge og Norden er anslaget i de framskrivningene som nå er gjort av Norsk Klimaservicesenter at vindstyrke ikke vil påvirkes i særlig stor grad av klimaendringene.

Kravet om **sirkulærøkonomi** pålegger Vardar å vurdere tilgjengelighet og der det er mulig, bruke utstyr og komponenter med høy levetid som kan resirkuleres, er lette å demontere og restaurere. Vardar følger utviklingen på feltet tett.

Kravet om **biologisk mangfold og økosystemer** er å gjennomføre en konsekvensutredning. Det er gjort grundige konsekvensutredninger i forkant av utbygging av alle Vardars vindparker.

Konklusjonen er at Vardars vindkraftaktivitet er taksonomiløst, men dokumentasjon rundt klimarisikoanalyse for hver enkelt park vil gjennomføres i 2024.

Fjernvarme produksjon og distribusjon

Vurdering vesentlig bidrag

Vardar Varmes produksjon drives i hovedsak med biomasse, men også elektrisitet og en liten andel fossil olje. Anlegget ved Treklyngen industripark ble i 2023 drevet med tilnærmet 100 % fornybare kilder: 91 % bioenergi fra trevirke, 8 % elektrisitet, 1 % omgivelsesvarme og 0,2 % fossil energi. Anlegget ved Hvervenmoen er også drevet tilnærmet 100 % fornybart. I 2023 besto produksjonen av 73 % bioenergi, 27 % elektrisitet og 0,3 % fossil energi. Anlegget i Vestfossen benyttet 73 % bioenergi, 27 % elektrisitet og 0,3 % fossil energi. Vardar Varmes produksjon av fjernvarme fra biomasse oppfyller kravet i taksonomien. Den øvrige fjernvarmeproduksjonen, fra primært fra elektrisitet, er uklart om omfattes. Det gjør vurderingene rundt fjernvarme noe uklare, og Vardar jobber for å få et mer tydelig bilde av hvordan fjernvarme skal behandles. Dette er en type problemstilling som påvirker flere norske fjernvarmeaktører.

Taksonomiregelverket skiller mellom distribusjon og produksjon av fjernvarme. Det gjør ikke Vardar, verken i sin virksomhet eller i regnskapet. Fjernvarmenettet er knyttet opp mot Vardars anlegg, som bruker betydelig mer enn grensen på 50 % fornybar energi. Fjernvarmenettet oppfyller kravet til vesentlig bidrag.

Vurdering av vesentlig skade (DNSH)

For fjernvarmeproduksjon er vurderingen knyttet til å ikke føre til vesentlig skade, relevant for områdene **klimateilpasning, vann- og havressurser, forurensning, samt biologisk mangfold og økosystemer**. Det er ikke DNSH-kriterier for fjernvarmeproduksjon knyttet til sirkulær økonomi.

Det er usikkerhet knyttet til kriteriene som er satt for forurensning, som baserer seg på BAT (Best Available Technology) krav. Vurdering av øvrige kriterier er at Vardar Varme oppfyller disse kravene, eller relativt enkelt vil oppfylle de.

For distribusjon av fjernvarme er vurderingen knyttet til å ikke være/føre til vesentlig skade relevant for områdene **klimateilpasning, vann- og havressurser, forurensning, samt biologisk mangfold og økosystemer**. Det er ikke DNSH-kriterier for fjernvarmeproduksjon knyttet til sirkulær økonomi.

Vår foreløpige vurdering er at Vardars fjernvarmenett oppfyller kriteriene som er satt innen disse områdene.

Konklusjon: Vardars aktivitet knyttet til produksjon og distribusjon er omfattet av taksonomien, og i stor grad tilpasset taksonomien. I år rapporterer Vardar omsetning fra fjernvarme samlet, under Produksjon av varme/kjøling fra bioenergi. Vi skiller ikke ut fjernvarmeproduksjon fra andre energikilder enn biomasse.

AKTIVITETER OMFATTET AV EU-TAKSONOMIEN I VARDARS PORTEFØLJE - EN UFORMELL VURDERING

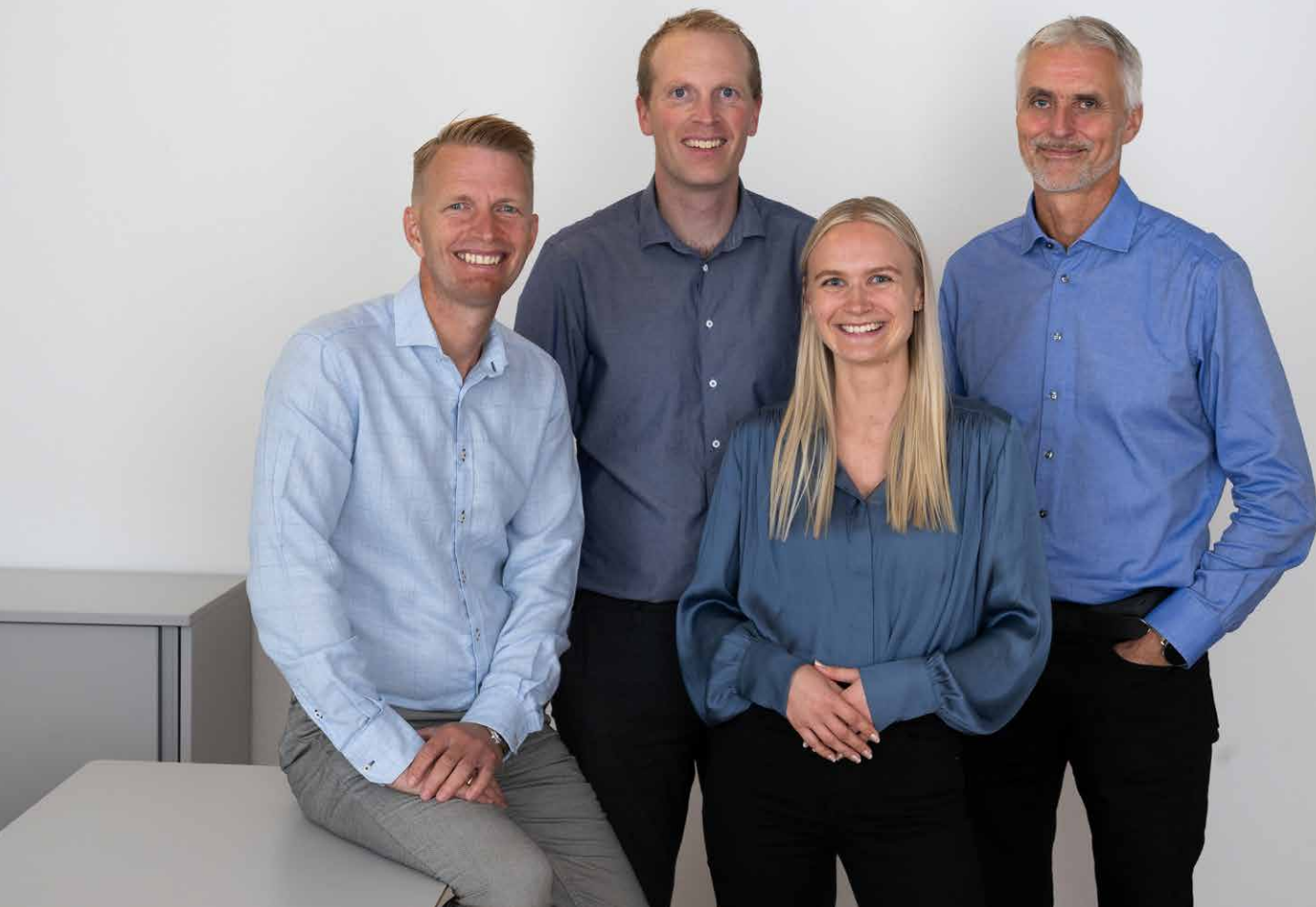
NACE	Økonomisk aktivitet	Segment	Netto drifts- inntekter (1000 NOK)	Drifts- kostnader (1000 NOK)	Investeringer (1000 NOK)
D35.11	Produksjon av elektrisitet fra vannkraft	Vannkraft	443 005	188 922	8 571
D35.11	Produksjon av elektrisitet fra vindkraft	Vindkraft	57 792	45 611	125
D35.11	Produksjon av elektrisitet fra solkraft (PV)	Solkraft	0	567	4 606
D35.30	Produksjon av varme/kjøling fra bioenergi	Bioenergi	70 247	67 795	25 036
A. Aktiviteter omfattet av Taksonomien			571 044	302 894	38 338
B. Aktiviteter ikke omfattet av taksonomien			2 718	2 582	943
A + B Samlede aktiviteter			573 762	305 477	39 281
Total taksonomiomfattet aktivitet			100 %	99 %	98 %

VARDARS PORTEFØLJE OG EU TAKSONMIEN - EN UFORMELL VURDERING

Portefølje	Våre viktigste aktiva	NACE	Økonomisk aktivitet	Omfattet og tilpasset taksonomi?	
Fornybar energiproduksjon	Bioenergi	Vardar Varmer	D35.30	Produksjon og distribusjon av varme/kjøling fra bioenergi	Fjernvarmeproduksjon og distribusjon basert på biomasse. Sannsynligvis omfattet av taksonomien, trolig delvis taksonomiltilpasset ✓
	Vindkraft	Kvalheim Kraft DA	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra vindkraft	Vindkraftproduksjon er omfattet av taksonomien og er trolig fullt ut taksonomiltilpasset ✓
		Vardar Vind AB	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra vindkraft	Se ovenfor ✓
	Vannkraft	Kraftverkene Usta og Nes	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra vannkraft	Vannkraftproduksjon er omfattet av taksonomien. Vurdert av Hafslund Eco til å være fullt ut taksonomiltilpasset. ✓
	Solkraft	Vardar Sol, Soldekke	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra solkraft	Solkraftproduksjon er omfattet av taksonomien og er trolig fullt ut taksonomiltilpasset ✓
Industrielt eierskap	Å Energi	Å Energi	D35.11, D35.13, D35.30 osv	Produksjon av elektrisitet fra vannkraft, Distribusjon av elektrisitet, osv	Segmentene Vannkraftproduksjon og Kraftnett er sannsynligvis fullt ut taksonomiltilpasset. Større deler av øvrig virksomhet også omfattet, og sannsynligvis tilpasset ✓
	Vekst og utvikling	Zephyr	F43.21	Installasjon, vedlikehold og reparaasjon av fornybar energi teknologi	Zephyrs virksomhet er omfattet og sannsynligvis tilpasset taksonomien ✓
		Sunly	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra solkraft	Virksomheten er omfattet og sannsynligvis tilpasset taksonomien ✓
		Solcellespesialisten	F43.21	Installasjon, vedlikehold og reparaasjon av fornybar energi teknologi	Virksomheten er omfattet og sannsynligvis tilpasset taksonomien ✓
	Innovasjon	Hypertermics	M71.12	Annen teknisk konsulentvirksomhet	Virksomheten er mulig omfattet av taksonomien ✓
		Kongsberg Innovasjon	M70.22	Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning	Trolig ikke omfattet av taksonomien
		Sunly Innovation	M70.22	Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning	Virksomheten er mulig omfattet av taksonomien ✓
		Nordic Batteries	M71.12	Annen teknisk konsulentvirksomhet	Virksomheten er mulig omfattet av taksonomien ✓
		Carbon Centric	C38.21	Behandling og disponering av ikke-farlig avfall	Virksomheten er trolig omfattet av taksonomien ✓
		Campus Tofte	M71.12	Annen teknisk konsulentvirksomhet	Virksomheten er trolig ikke omfattet av taksonomien

SOSIAL BÆREKRAFT I VARDAR

Sosial bærekraft i Vardar handler om å jobbe for et godt arbeidsmiljø for våre ansatte, og fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og arbeidsforhold hos våre leverandører og i vår verdikjede. Vi har påvirkningskraft både i eget selskap, i våre hel- og deleide selskaper og hos våre forretningspartnere og leverandører. Gjennom vårt eierskap, strategiplaner og styredeltakelse jobber vi med å styrke fokus og tydeliggjøre våre forventninger.

PERSONALFORHOLD, HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Et godt arbeidsmiljø for Vardars ansatte er helt sentralt: for å skape gode resultater, ta gode valg og sikre en bærekraftig utvikling av selskapet.

Våre ansatte

Hensyn til mennesker er en del av Vardars fem bærekraftsprinsipper. I tråd med dette har Vardar vurdert HMS og personalforhold som spesielt vesentlige områder, vurderingen er vedtatt av styret, og gjort i dialog mellom ledelse og ansatte. Av vesentlighetsanalysen utført i

2021 be Vardars ansatte funnet som en av de viktigste interessentene til selskapet. Arbeid med positiv påvirkning på de ansattes arbeidsmiljø er spesielt viktig. Vardars hovedkontor ble i 2021 Miljøfyrtårnsertifisert, som vil si at selskapet følger sertifiseringskrav for godt arbeidsmiljø og bærekraftsarbeid. Vardars hovedoppgave er å produsere og investere i fornybar energi, en viktig del av overgangen til et lavutslippssamfunn. Jo bedre Vardar løser denne oppgaven, jo mer bærekraftig og robust vil Vardar være som selskap, noe som vil ha en videre positiv effekt på de ansatte.

Arbeidsmiljø

Vardars ansatte jobber i ulike typer kontekster, noen jobber i administrative stillinger og andre er ute i operative stillinger. De som jobber operativt møter generelt en høyere risiko i arbeidshverdagen knyttet til Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS). Dette gjelder 12 ansatte ved Vardar Varme og Vardar Vind AB. Risikoen er vurdert å være lav grunnet gode HMS-rutiner, som følger av blant annet strenge nasjonale krav og regler for arbeidsmiljø med sterke innslag av interesseorganisasjoner som ivaretar ansattes interesser. Det rapporteres jevnlig på HMS.

Ved årets utgang var det totalt 25 faste ansatte i Vardar-konsernet, det vil si i Vardar, Vardar Vannkraft, Vardar Varme, og Vardar Vind AB. Vardar har gjort tre nyansettelser innen forretningsutvikling og ansatt en ny driftsleder i Vardar Vind og Vardar Varme.

Styret mener arbeidsmiljøet i bedriften er godt, og at Vardars kjernevirksomhet som produsent og investor i fornybar energi, gir et godt grunnlag for å skape trygge og varige arbeidsplasser. I løpet av 2023 har det ikke vært vurdert som nødvendig å iverksette spesielle tiltak. I 2023 har ingen ansatte sluttet i konsernet. Sykefraværet i 2023 utgjorde 5,4 prosent av total arbeidstid i året. Sykefraværet er ikke relatert til jobbmessige forhold. Det har i beretningsåret ikke inntruffet ulykker eller vesentlige skader.

De ansatte er en viktig interesse når det gjelder styrets beslutninger, og det holdes interne møter for å sikre god dialog. Det holdes ukemøter der HMS er et fast tema. I Vardar-konsernet jobber ansatte og ledelse tett sammen i det daglige, og det er løpende dialog. Det er administrerende direktør som har det øverste ansvaret for å sikre god dialog mellom ansatte, ledelse og styret.

VÅRE LEVEREGLER

For å sikre gode arbeidsforhold, og at arbeidet forankres fra ledelsen, har Vardars styre vedtatt leveregler som gjelder for alle i Vardar-konsernet og ansatte på alle nivåer, inkludert styremedlemmer, innleid personell, rådgivere og andre som handler på vegne av eller representerer Vardar. Levereglene ligger tilgjengelig på våre nettsider. Disse tar for seg våre verdier, forretningsetikk - leveregler for hvordan vi opererer og hvordan vi forventer at våre leverandører og forretningspartnere opererer, varsling og oppfølging, klima og miljø, menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, likeverd, mangfold og respekt, habilitet og anti-korrupsjon, arbeid og fritid og uønsket adferd.

Likestilling og inkludering

I kapitlet Likeverd, mangfold og respekt tar levereglene spesifikt for seg diskriminering, trakassering og arbeid for et miljø der likestilling, inkludering og gjensidig respekt står i fokus. Medarbeidere og andre som er involvert i Vardars virksomhet skal bli valgt og behandlet på en måte som ikke diskriminerer på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, politisk overbevisning, fagforeningsmedlemskap, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjoner av disse grunnlagene. Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk. Vardar har i sin personalpolitikk som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling i saker som for eksempel lønn, avansement, rekruttering, videreutvikling med mer på grunn av ovenfor nevnte forhold.

Forankring

I levereglene forplikter vi oss til å følge norske og lokale lover der vi opererer, støtte og respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, både i vår egen virksomhet og verdikjede. I tillegg forplikter vi oss til å utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer.

Retningslinjene er forankret internt i Vardar gjennom informasjon til alle ansatte på e-post og i møter. De ansatte på hovedkontoret og i ledergruppen har vært involvert i utviklingen av levereglene.

Ledere skal vise positivt engasjement og være toneangivende for Vardars selskapskultur, og påse at aktivitetene gjennomføres i tråd med levereglene. Alle medarbeidere har en selvstendig plikt å følge Vardars leveregler.

Helse, miljø og sikkerhet

Vardar følger gjeldende lover for et trygt arbeidsmiljø og sikkerhet på jobb. Vardar Varme, som er den delen av selskapet som har flest egne ansatte ute på anlegg, har spesielt stort fokus på HMS. Selskapet har en håndbok som beskriver internkontrollsystemet for å sikre helse, miljø og sikkerhet. Selskapet har også interne styringssystem for skader og ulykker. Hendelser meldes i avvikssystem og følges opp. Systemet viser utvikling over tid slik at man kan sammenligne perioder. I tillegg brukes et vedlikeholdssystem for å registrere driftshendelser, som også registrerer avvik. Disse følges opp av ansvarlige i organisasjonen. Det føres statistikk som følges opp av ledelsen og rapporteres til styret. Det er daglig kontakt mellom driftsleder og produksjonsmannskap, og Vardar Varme har eget verneombud. Hver 14. dag er det driftsmøter for alle ansatte der HMS er øverst på agendaen. Det utføres regelmessige vernerunder og Sikker Jobb Analyser.

VARSLING OG RETTING

For å sikre at vi får informasjon om forhold som kan påvirke ansatte negativt, har vi utarbeidet en instruks for varsling som ligger offentlig tilgjengelig

på våre nettsider. Denne er gjort kjent for alle ansatte, og er vedtatt av styret. I instruksen tydeliggjøres det at alle medarbeidere har rett til å melde fra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, og at det er viktig at denne retten brukes. Den sier også tydelig at den som varsler skal oppleve trygghet, og at varsler skal tas på alvor, bli hørt, vurderes og besvares. Varsler skal behandles konfidensielt, med mindre det er i strid med lovbestemt opplysningsplikt. Det er mulig å varsle anonymt. Rutinen gir tydelige føringer for hvordan varsler skal håndteres, og tidsfrister for besvarelse til varsleren, samt at varsleren skal få beskjed om utfallet i saken. Varsleren skal få løpende tilbakemelding og seneste innen to uker få informasjon om hvordan saken skal håndteres. Gjengjeldelse mot en ansatt som varsler på en forsvarlig måte er forbudt, og arbeidsgiver har ansvar for å hindre at varsleren møter negative reaksjoner. Vardar har også opprettet en e-postadresse som i hovedsak skal brukes for å motta henvendelser relatert til åpenhetsloven. Vi åpner for at denne e-postadressen kan bli en del av en varslingskanal som kan brukes av personer tilknyttet vår verdikjede. Dette vil gjelde de som ikke har tilgang til intern varsling, og ønsker å kontakte Vardar heller enn å gå via en leverandør eller forretningspartner, eller via eksterne tilsynsmyndigheter slik som Arbeidstilsynet eller lignende.

Varslingsrutinen ligger på [Vardars hjemmesider](#). Det er ikke mottatt noen varsler i 2023.

MÅL OG TALL

Vardar har som mål at ingen skal skade seg eller bli syke grunnet sitt arbeid. Vardar måler og rapporterer sykefravær, måler opplæringstimer og utført måloppnåelse årlig, men har ingen kvantitative mål knyttet til egne ansatte utover

dette. Jo mer selskapet vokser og får flere ansatte, jo mer relevant og viktig vil det være å sette mål for å sikre oversikt og forståelse av ansattes utvikling og selskapets arbeidsmiljø.

ANTALL ANSATTE FORDELT PÅ KJØNN

Kjønn	Antall ansatte (head count)
Menn	20
Kvinner	5
Annet	0
Ikke rapportert	0
Totalt antall ansatte	25

ANTALL ANSATTE FORDELT PÅ LOKASJON

Lokasjon	Antall ansatte (head count)
Norge	24
Drammen	8
Hønefoss	16
Sverige	1

ANSATTE FORDELT PÅ KJØNN OG TYPE STILLING

Kategori	Kvinner	Menn	Annet	Ikke rapportert	Total
Antall ansatte	5	20	0	0	25
Antall fast ansatte	5	20	0	0	25
Antall midlertidig ansatte	0	0	0	0	0
Antall ansatte som ikke har garantert arbeidstid	0	0	0	0	0
Antall fulltidsansatte	4	18	0	0	22
Antall deltidsansatte	1	2	0	0	3

Antall ansatte er beregnet basert på «head count» og rapportert fra enden av rapporteringsperioden. Dette er medregnet en deltidsansatt i Sverige. Rapporteringsperiode: 2023

TARIFFAVTALE OG SOSIAL DIALOG

Dekningsrate	Tariffavtale	Ansatte med en ansattrepresentant for sosial dialog
0-19%	Norge, Hønefoss (12%)	Norge, Sverige (0%)

Det er i hovedsak individuell lønnsfastsettelse i Vardar, men tre ansatte i Vardar Varme har avtaler utformet i overensstemmelse med NITO.

KJØNNSFORDELING I LEDELSEN

Ledende organ	Menn		Kvinner		Total
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall
Styre	3	60%	2	40%	5
Ledelse	2	50%	2	50%	4

Tallene omfatter de i Vardars styre, og fra ledelsen administrerende direktør, CFO, direktør vindkraft, daglig leder Vardar Varme.

ALDERSFORDELING ANSATTE

Alder	Antall
Under 30	1 (4%)
30-50	3 (12%)
Over 50	21 (84%)

ANSATTE MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

Prosentandel ansatte: 8%

OPPLÆRING OG UTVIKLING

	Menn	Kvinner	Total
Prosentandel deltatt på medarbeidersamtale/performance review	95%	100%	96%
Gjennomsnittlig antall timer med opplæring/kurs per ansatt og fordelt på kjønn	22 timer	1 time	23 timer

HELSE OG SIKKERHET

Prosentandel ansatte dekket av HMS-rutiner (enten pålagt eller anbefalte)	100%
Antall dødsfall knyttet til arbeidsulykker eller helseskader	0
Antall og andel arbeidsulykker	0
Antall arbeidsrelaterte helseskader	0
Antall dagsverk som er gått bort pga arbeidsrelaterte skader og ulykker	0

BALANSE MELLOM JOBB OG FRITID

Kategori	Menn	Kvinner	Totalt
Prosentandel ansatte som tok familiepermisjon, per kjønn og totalt	0%	0%	0%
Prosentandel ansatte med rett til familiepermisjon	100 %		

LØNN OG LØNNSFORSKJELLER

Kvinner vs menn	Menn i prosentandel av lønn kvinner
Lønnsgap kjønn (forskjellen på gj.snittlønnen mellom kvinnelig og mannlig ansatte) vist som prosentvis lønnsandel til menn	-45%
Høyest vs. Median	Forholdstall høy vs. median
Høyeste årslønn sammenlignet med medianårslønn til alle andre ansatte	3

Lønnsolicy

Vardars lønnsolicy er å tilby konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende.

Lønnsjustering er 1. juli hvert år.

Forklaring: Medianlønnen til menn er 45 % lavere enn kvinner i Vardar. Årsaken til dette skyldes ulik type stilling og arbeid som utføres. Det er en vesentlig større andel menn som har operasjonelle stillinger i Vardar.

5 av 25 ansatte er kvinner, 3 av disse har lederstillinger.

Høyeste årslønn sammenlignet med medianårslønn til alle andre ansatte.

HENDELSER OG BRUDD

Antall diskrimineringssaker	0
Antall klager gjennom interne varslingsystemer og OECD kontaktpunkt	0
Antall bøter, straffer eller plikt til å kompensere	0
Antall menneskerettighets-/arbeidsrettighetsbrudd	0
Antall bøter, straffer, plikt til å kompensere for menneskerettighets-/arbeiderrettighetsbrudd	0

ARBEIDERE I VERDIKJEDEN – REDEGJØRELSE ETTER ÅPENHETSLOVEN

Her beskrives Vardars arbeid med aktsomhetsvurderinger knyttet til arbeidere i verdikjeden. Dette, sammen med omtalen av Personalforhold, helse, miljø og sikkerhet, er Vardars redegjørelse for aktsomhetsvurderinger, etter åpenhetslovens krav.

Vardar har ansvar for de samfunnsmessige konsekvensene som følger av konsernets virksomhet, både med hensyn til ytre miljø påvirkning, menneskerettigheter, arbeidsforhold og øvrige sosiale forhold. Ansvarer går gjennom hele Vardars verdikjede og virksomhet, og inkluderer også de innkjøp og investeringer som foretas i konsernet.

Konsernets virksomhet bidrar til å øke tilgangen til fornybar energi og derigjennom oppfyllelse av klimamålsettinger i de land konsernet har sin virksomhet. Vardar eier direkte eller indirekte selskap som utvikler, bygger og drifter eller eier virksomhet knyttet til fornybar energi. Oppføring av anlegg for produksjon av fornybar energi medfører ofte naturinngrep og er avhengig av arbeidskraft både i landet det investeres i og globalt. Drift av anleggene påvirker miljøet og samfunnet de er en del av. Vardar er opptatt av at den samfunnsmessige nytten av fornybar energiproduksjon skal være større enn ulempene. Gjennom vår strategi og arbeidet med åpenhetsloven har vi satt menneskerettigheter som et av de vesentligste temaene i vårt arbeid. Ulike interessegrupper kan ha ulikt syn i slike vurderinger. Vardar er opptatt av gode og åpne prosesser, som danner et best mulig grunnlag til at selskapet og myndighetene kan ta sine avgjørelser.

ETISKE RETNINGSLINJER OG FORVENTNINGER

Vardars styre har vedtatt leveregler, disse er beskrevet i omtale av Personalforhold, helse, miljø og sikkerhet, og tilgjengelig på våre nettsider [her](#). Vardars leveregler regulerer blant annet hvordan vi forholder oss til våre leverandører og forretningspartnere. Samarbeid med leverandører skal gi gjensidig forretningsmessig nytte og medarbeidere i Vardar skal opptre på en måte som

viser leverandørene at Vardar betrakter dem som verdifulle ressurser. Vardar støtter og respekterer internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, og jobber aktivt for at vi ikke medvirker til brudd på slike rettigheter i egen virksomhet eller i vår verdikjede. Vardar tolererer ingen diskriminering eller trakassering hverken internt eller hos de vi samarbeider med.

Det har i 2023 blitt utarbeidet en leverandørreklæring som en del av vår aktsomhetsrutine og denne skal signeres av alle leverandører og forretningspartnere. Leverandørreklæringen dekker krav til fokus på bærekraftig drift, miljøhensyn, overholdelse av lover og forskrifter, menneskerettigheter og arbeiderrettigheter herunder ILOs kjernekonvensjoner, konkurranselovgivning, likestilling, hvitvasking, korrupsjon, representasjon, interessekonflikt, konfidensialitet og eiendomsrett.

Det er også vedtatte retningslinjer for innkjøp, som skal sikre alle tilbydere av varer og tjenester en rettfærdig og likeverdig behandling. Konsernet har nulltoleranse når det gjelder korrupsjon, og har satt i verk en rekke tiltak for å redusere risikoen for misligheter. I forbindelse med etablering av samarbeidsløsninger som involverer partnere vi ikke har erfaring med fra tidligere, foretas bakgrunnsundersøkelser for å sikre så langt som mulig at dette er selskaper eller personer som har de samme verdier og standarder som Vardar-konsernet.

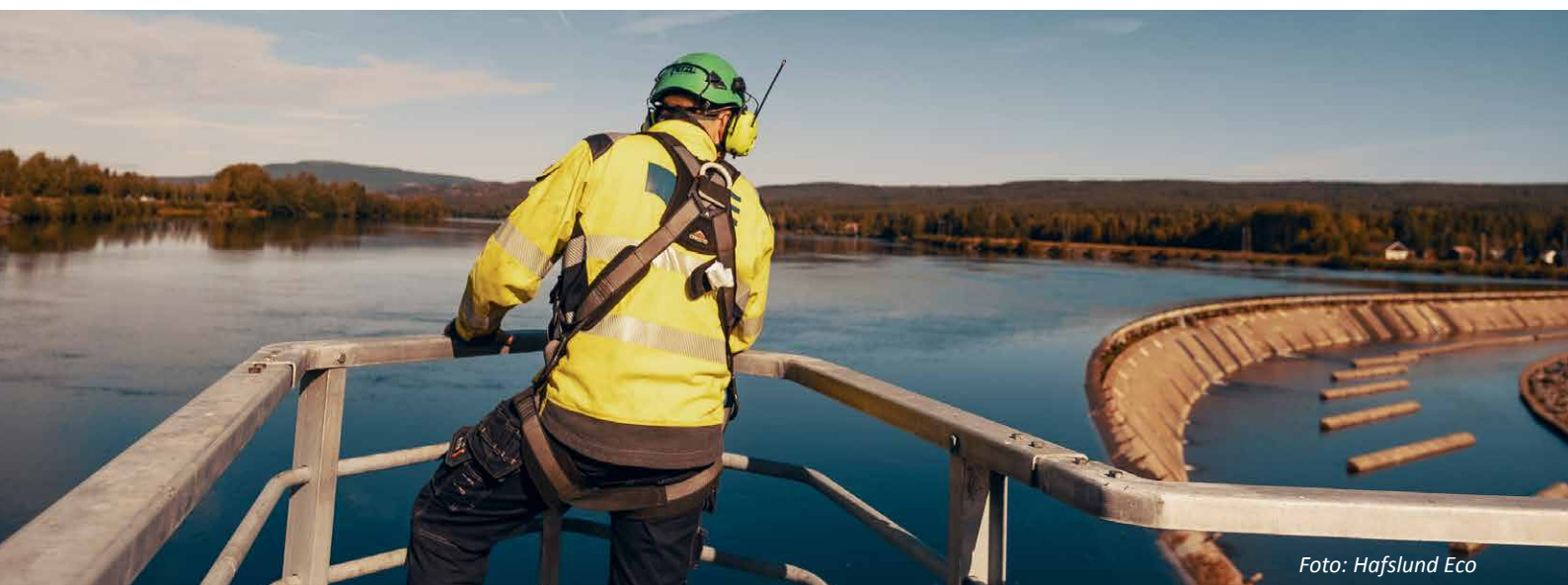

Foto: Hafslund Eco

RUTINE FOR AKTSOMHETSVURDERINGER

Vardar har fra 2022 jobbet for å utvikle konkrete rutiner for hvordan konsernet skal etterleve hvert steg i OECDs modell for aktsomhetsvurderinger i praksis, og for å sikre systematikk i dette arbeidet.

Rutinene skal bestå av:

1. Vardars leveregler som tydeliggjør våre krav og forventninger. Disse er godkjent av styret, og alle ansatte og forretningsforbindelser skal ha kjennskap til disse. Alle leverandører og forretningspartnere skal signere Vardars leverandørreklæring.
2. Kartlegging og kjennskap til risiko i egen virksomhet, leverandørkjede og hos forretningspartnere.
 - Vi skal vurdere risiko for faktisk og potensiell negativ påvirkning for hver enkelt virksomhet.
3. Tiltak for å stanse, forebygge og begrense faktiske eller negative konsekvenser
 - Ta opp funn med forretningsforbindelser og kreve at forholdene ryddes opp i.
4. Evaluere gjennomføring og resultater av tiltak.
5. Kommunisere hvordan konsekvenser er håndtert til berørte parter og vise at virksomheten setter inn tiltak for å begrense eller stanse negative konsekvenser. Arbeidet vil offentliggjøres i den årlige redegjørelsen.
6. Sørge for, eller samarbeide om, gjenoppretting og erstatning der Vardar har vært årsak til de negative forholdene.

INTERESSENTER

Arbeidere i verdikjeden som er spesielt relevant for Vardar er de som jobber i, og er innleid i, deleide selskaper, arbeidere hos leverandører og forretningspartnere, arbeidere i logistikk og distribusjon, i produksjon av materiell og utvinning av materialer. Vardar jobber i all hovedsak med aktsomhetsvurderinger gjennom styrearbeid og eierpåvirkning. Dette skjer ved å ha dialog med sentrale interessenter som er i kontakt med, og som representerer, ledd i leverandørkjeden. Interessentenes innspill er sentralt for Vardars utvikling som selskap, for forretningsmessige og strategiske avgjørelser. Det er administrerende direktør i Vardar som har det øverste operasjonelle ansvaret for interessentdialog. Les mer om dette i egen del om interessentdialog i 'Bærekraft, Vardar og omverden'.

VARSLINGSKANALER OG KLAGEMEKANISMER

Varslingskanaler og klagemekanismer er sentrale verktøy for å innhente informasjon om kritikkverdige forhold i eget selskap eller leverandørkjeden.

I tillegg til vår varslingskanal for egne ansatte, har vi opprettet en e-postadresse som i hovedsak skal brukes for å motta henvendelser relatert til åpenhetsloven. Vi åpner for at denne e-postadressen kan bli en del av en varslingskanal som kan brukes av personer tilknyttet vår verdikjede. Dette vil gjelde de som ikke har tilgang til intern varsling, og ønsker å kontakte Vardar heller enn å gå via en leverandør eller forretningspartner, eller via eksterne tilsynsmyndigheter slik som Arbeidstilsynet eller lignende. De interne varslingsrutinene er beskrevet under omtale av Personalforhold, helse, miljø og sikkerhet, og er tilgjengelig på våre [nettsider](#).

KARTLEGGING OG VURDERING AV RISIKO

Vardar har utført en kartlegging og vurdering av vesentlig risiko for potensiell negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold i egen virksomhet, leverandørkjede og hos forretningspartnere. Kartleggingen inkluderer i hvilke land selskapene har sin virksomhet, hvilke bransjer selskapene er del av og hvilke produkter eller tjenester selskapene leverer. Se oversikt i tabell nedenfor. Vi har også tatt i betraktning størrelsen på innkjøpene fra hver enkelt leverandør. Vardar har ikke avdekket faktiske negative konsekvenser på menneskerettigheter eller arbeidsforhold under kartleggingen av disse selskapene, men det er potensiell risiko for negativ påvirkning.

Kartleggingen er delt i følgende kategorier:

1. Vardar som morselskap
2. De heleide datter- og datterselskapene og deres leverandører: Vardar Varme, Vardar Vannkraft, Vardar Boreas, Vardar Sol, Vardar Vind, Soldekke
3. Selskaper der Vardar har eierskap: Å Energi, Zephyr, Solcellespesialisten, Sunly, Kvalheim Kraft, Hyperthermics, Nordic Batteries, Carbon Centric, Kongsberg Innovasjon og Sunly Innovation

Vardar og de heleide datterselskapene

Vardar har kartlagt og gjort en risikovurdering av seks selskaper: Vardar, Vardar Vannkraft, Vardar Varme, Øvre Eiker Fjernvarme, Vardar Boreas og Vardar Vind AB, Vardar Sol AS

og Soldekke AS. Disse selskapene har drift i Norge og Sverige. Det er strenge krav og regler for arbeidsmiljø i norske bedrifter og sterke innslag av interesseorganisasjoner som ivaretar ansattes interesser. Antallet leverandører og forretningsforbindelser er størst i Norge, men det gjøres også innkjøp fra selskaper som holder til i Sverige og Tyskland. De største innkjøpene består av konsulenttjenester og råstoff til varmeproduksjon.

Under kartleggingen er transportleddet vurdert å være et ledd der det foreligger potensiell risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold. Det kjøpes inn transporttjenester for å transportere råstoff til produksjon for Vardar Varme. Den kartlagte risikoen er basert på generell informasjon om bransjen som helhet, og det er ikke gjort spesifikke funn hos transportleverandørene til Vardar Varme. Transportelementet er prioritert for videre oppfølging.

Vardar startet i 2023 opp egen virksomhet innen solkraft. I dagens marked for solcellepaneler gir det en eksponering mot solceller som helt eller delvis har produksjonssted i Kina. Vi har kartlagt at det gjøres innkjøp av solceller som har produksjonssted i Kina hos våre deleide selskaper. Vi vurderer risikoen for potensiell negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold, og tvangsarbeid, som høy knyttet til produksjon av solceller inkludert råmaterialer. Minoriteter anses som spesielt utsatt. Solcellespesialisten er en sentral leverandør i vår egen satsning, og vi følger opp deres arbeid på området både som kunde og som eier. Solcellespesialistens rapport knyttet til åpenhetsloven finnes på deres [nettsider](#).

LEVERANDØROVERSIKT

Selskap	Antall leverandører
Vardar	40 med innkjøp over NOK 100.000,- pr år
Vardar Varme og Øvre Eiker Fjernvarme	60 med innkjøp over NOK 100.000,- pr år
Vardar Vannkraft	25 med innkjøp over NOK 100.000 pr år
Vardar Vind	17 med innkjøp over NOK 100.000,- pr år
Vardar Sol AS	Alle innkjøp gjøres gjennom Solcellespesialisten

Selskaper der Vardar er deleier

Kartleggingen har inkludert åtte selskaper: Å Energi, Zephyr, Solcellespesialisten, Sunly, Kvalheim Kraft, Hyperthermics, Kongsberg Innovasjon, Sunly Innovation Nordic Batteries, Carbon Centric, Campus Tofte. Selskapenes virksomheter spenner blant annet fra energiproduksjon eller prosjekter knyttet til vind-, vann-, hav-, hydrogen- og solenergi, til energilagring i batterier, leveranse av konsulenttjenester, salg og installasjon av solceller, og innovasjon innen bioteknologi, industri og fornybar energi. Selskapene har virksomhet hovedsakelig i Norge, Sverige, Island, Polen og de baltiske landene.

Vardar har eierskap i selskaper med virksomhet i mer utsatte bransjer, som for eksempel solcellebransjen. I dagens marked for

solcellepaneler gir det en eksponering mot solceller som helt eller delvis har produksjonssted i Kina. Vi har kartlagt at det gjøres innkjøp av solceller som har produksjonssted i Kina hos våre deleide selskaper. Vi vurderer risikoen for potensiell negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold, og tvangsarbeid, som høy knyttet til produksjon av solceller inkludert råmaterialer. Minoriteter anses som spesielt utsatt. Denne risikoen er relevant for de selskapene med innkjøp av, og bruk av, solceller i sin produksjon. Dette gjelder Å Energi, Solcellespesialisten og Sunly.

Det jobbes med de aktuelle selskapene med problemstillingene knyttet til anstendige arbeidsforhold og etterlevelse av åpenhetsloven. Vardar har som eier fokus på situasjonen og vil følge opp og evaluere dette arbeidet gjennom styrearbeidet og eierpåvirkning.

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

Tilknytning og arbeidsform: Direkte operativ involvering

Konsern og datterselskap	Produksjon	Land salg	Hovedinnkjøp	Tjeneste/produkt innkjøp	Land innkjøp
Vardar	Engros kraft	Norge	80% konsulenttjenester	Juridisk/rådgiver/IT/revisjon	Norge
Vardar Vannkraft	Engros kraft	Norge	90% konsulenttjenester	Forvaltning vannkraft	Norge
Vardar Varme og Øvre Eiker Fjernvarme	Varme/kjøling	Norge	50% råstoff til produksjon fjernvarme	Varme/kjøling	Norge
Vardar Boreas	Vindkraft	Norge	80% konsulenttjenester	Vindkraft engros	Norge/Sverige
Vardar Vind AB	Vindkraft	Sverige			Norge/Sverige, Tyskland

INDUSTRIELT EIERSKAP

Tilknytning og arbeidsform: Eier, jobber gjennom eierstyring med styreinvolvering, styredialog, deltagelse på generalforsamling med mer

Tilknyttede selskaper	Bransje	Produkt	Land der selskapene opererer og/eller gjør hovedinnkjøp
Å Energi	Energikonsern	Energi; produksjon, nett, omsetning	Norge, EU
Zephyr	Utvikling vind- og solkraft	Konsulenttjenester	Norge/Sverige/ Island
Solscellespesialisten	Salg av solcellepaneler, installasjon	Solceller	Kina (innkjøp)
Sunly	Utvikling, drift og eierskap til solcelleanlegg og vindparker	Solcelleanlegg	Kina (innkjøp)
Kvalheim Kraft	Produksjon av vindkraft	Kjøp av tjenester	Norge/Tyskland
Innovasjonsselskaper			

TILTAK MOT NEGATIV PÅVIRKNING

Våre rutiner for aktsomhetsvurderinger beskriver hvordan vi vil utføre tiltak mot negativ påvirkning. Vi er et konsern med påvirkningskraft både i virksomhetene vi kontrollerer selv, og gjennom vår rolle som eier. I selskapene vi kontrollerer fullt ut gjennomfører vi operative tiltak der våre aktsomhetsvurderinger avdekker behov. Vi har dialog med leverandører av transporttjenester til Vardar Varme, for å sikre ordnede arbeidsforhold for sjåførene. I selskapene der vi er deleier jobber vi gjennom dialog med styret og ledelsen. Eksempelvis har Solcellespesialisten jobbet aktivt for dokumentasjon av solcelleverdikjeder og reduksjon av risiko for negative konsekvenser, noe som førte til svartelisting av eksisterende og potensielle leverandører.

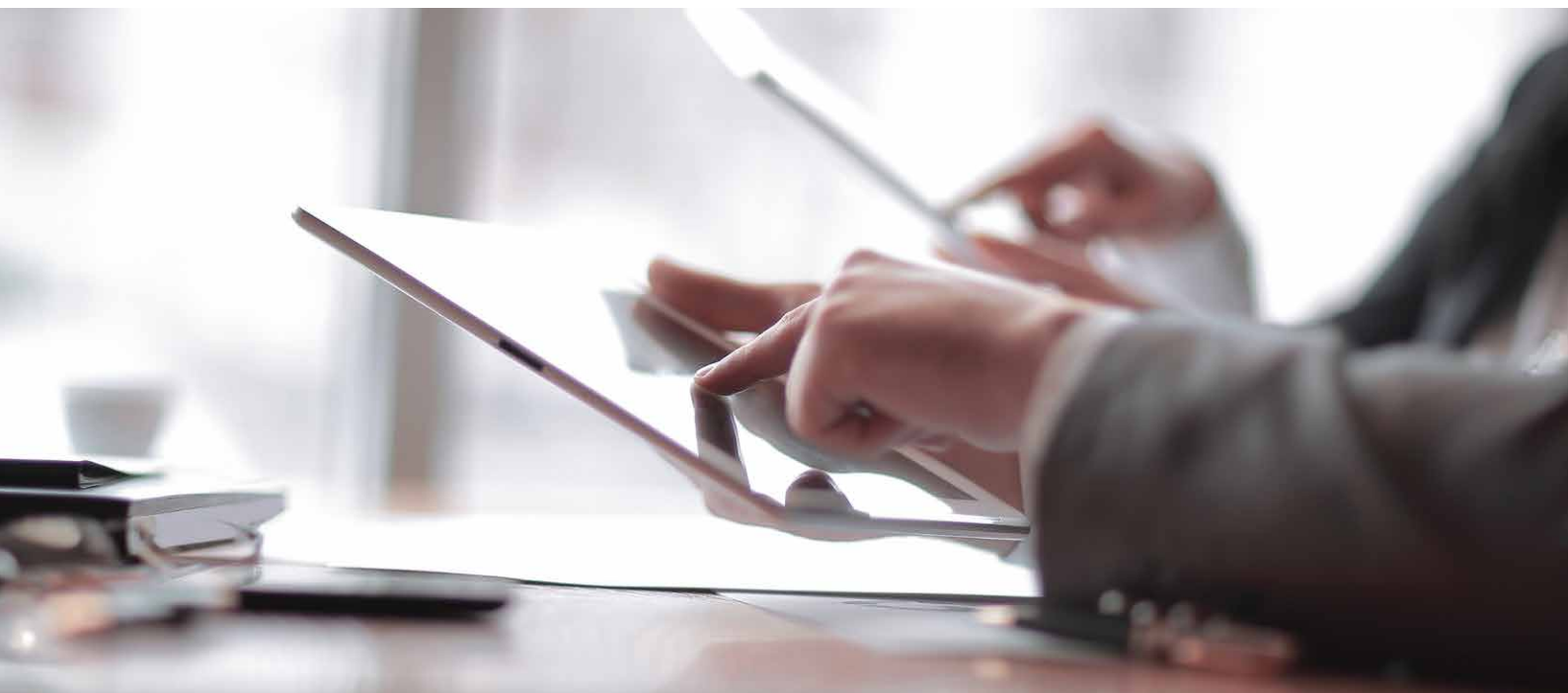
I 2023 har det vært satt fokus på åpenhetsloven internt gjennom møter og diskusjoner. Leverandørreklæringen er sendt til eksisterende leverandører med innkjøp over NOK 100.000 og skal signeres fortløpende av nye leverandører og forretningspartnere. Arbeidet rundt oppfølging og dialog blir videreført i 2024.

Vi forventer at rutinene vil systematisere arbeidet vårt med å fremme respekt for menneskerettigheter og anstendig arbeid. Vår kunnskap om risiko i bransjene der vi opererer vil stadig bli bedre, og vår evne til å identifisere potensiell risiko og igangsette gode og effektfulle tiltak kontinuerlig utvikles. Vi forventer at vår dialog med leverandører og forretningspartnere, og kravene vi stiller i vår leverandørreklæring, gjør våre samarbeidspartnere mer bevisst sitt ansvar for å fremme respekt for menneskerettigheter og anstendig arbeid.

Mål

Vardar har hatt som mål at selskapets leverandører skal fylle ut et leverandørskjema som forplikter leverandøren til å etterleve de verdier og internasjonale standarder som ligger til grunn for Vardars etiske retningslinjer. 70 % har besvart skjemaet i 2023.

Vardars mål på området er kvalitative og utformet som retningslinjer. De er utviklet av selskapet, med støtte fra rådgivere med kompetanse innen sosial bærekraft. Retningslinjene er behandlet av styret. Det er stort fokus på temaet internt i Vardar og gjennom det vil det stilles større krav til våre leverandører.

VARDARS BIDRAG TIL VERDISKAPNING

Vardars visjon er utvikling av verdier gjennom aktivt eierskap.

En viktig del av Vardars samfunnsoppdrag er å skape verdier for eierne, ansatte og samfunnet vi er en del av. Verdiene skapes i Vardar, og i selskapene der Vardar er investert. Vi bidrar med kapital, kunnskap og nettverk for å skape verdier som skal komme samfunnet til gode. Vi jobber direkte gjennom våre heleide selskaper, og som industriell eier gjennom styrearbeid og annen form for verdiskapende eierstyring.

Verdifordelingen styres av skatte- og avgiftspolitikken fastsatt på nasjonalt og kommunalt nivå, og utbyttepolitikken som er satt av våre eiere. Verdiene i Vardar forvaltes på vegne av våre 19 kommunale eiere. Vi bidrar til kommunenes økonomi gjennom årlige utbytter,

gjennom lokal verdiskaping i de kommunene der vi har virksomhet, og gjennom utvikling av verdiene i Vardar.

En viktig driver for vår verdiskaping er energipriser, de har vi som selskap ingen råderett over. For å sikre stabilitet over tid jobber Vardar med moderat finansiell risiko, herunder begrenset gjeld, og moderat operasjonell risiko gjennom god diversifisering. Vardar er godt rustet for å fortsette å skape verdier for eiere, ansatte og samfunnet framover.

Resultater

I 2023 har Vardar skapt store verdier – 693 millioner kroner. Disse verdiene fordeles gjennom

utbytte til eierne, lønn til ansatte, renter til långivere, innkjøp av varer og tjenester lokalt, og ikke minst til stat og kommune gjennom skatter og avgifter. Den norske stat mottok 195 millioner kroner i skatter og avgifter fra Vardar i 2023, det er over 28 prosent av selskapets verdiskapning.

Grunnrenteskatten er den største posten og står for over 53 prosent av Vardars samlede skatt- og avgiftsregning. Av samlede skatter og avgifter går over 91 prosent til staten, resten til kommunene. Utover skatter og avgifter gikk 155 millioner kroner (22 prosent) til eierne i form av utbytte, det vil si de 19 kommune som eier Vardar. Rett under 4,5 prosent gikk til de ansatte, hvilket betyr at verdiskapning per ansatte var meget høy.

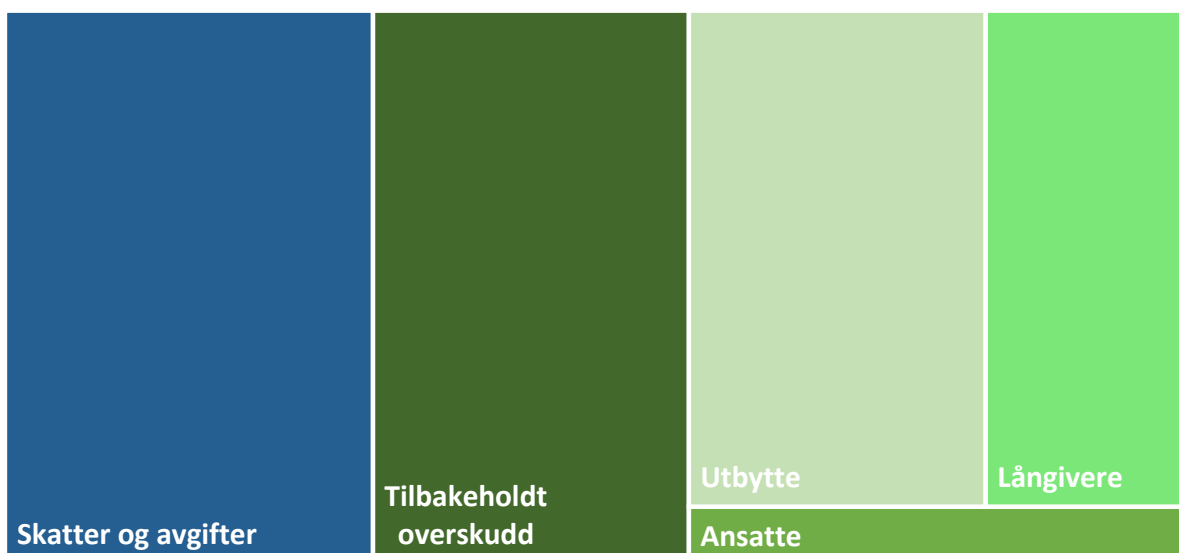
For å legge til rette for investeringer og videre vekst er det holdt tilbake 184 millioner kroner (27 prosent).

Verdiskapningen på 693 millioner kroner er fordelt mellom staten og våre eierkommuner gjennom utbytte, lønn til ansatte og ikke minst kjøp av varer og tjenester og investeringer.

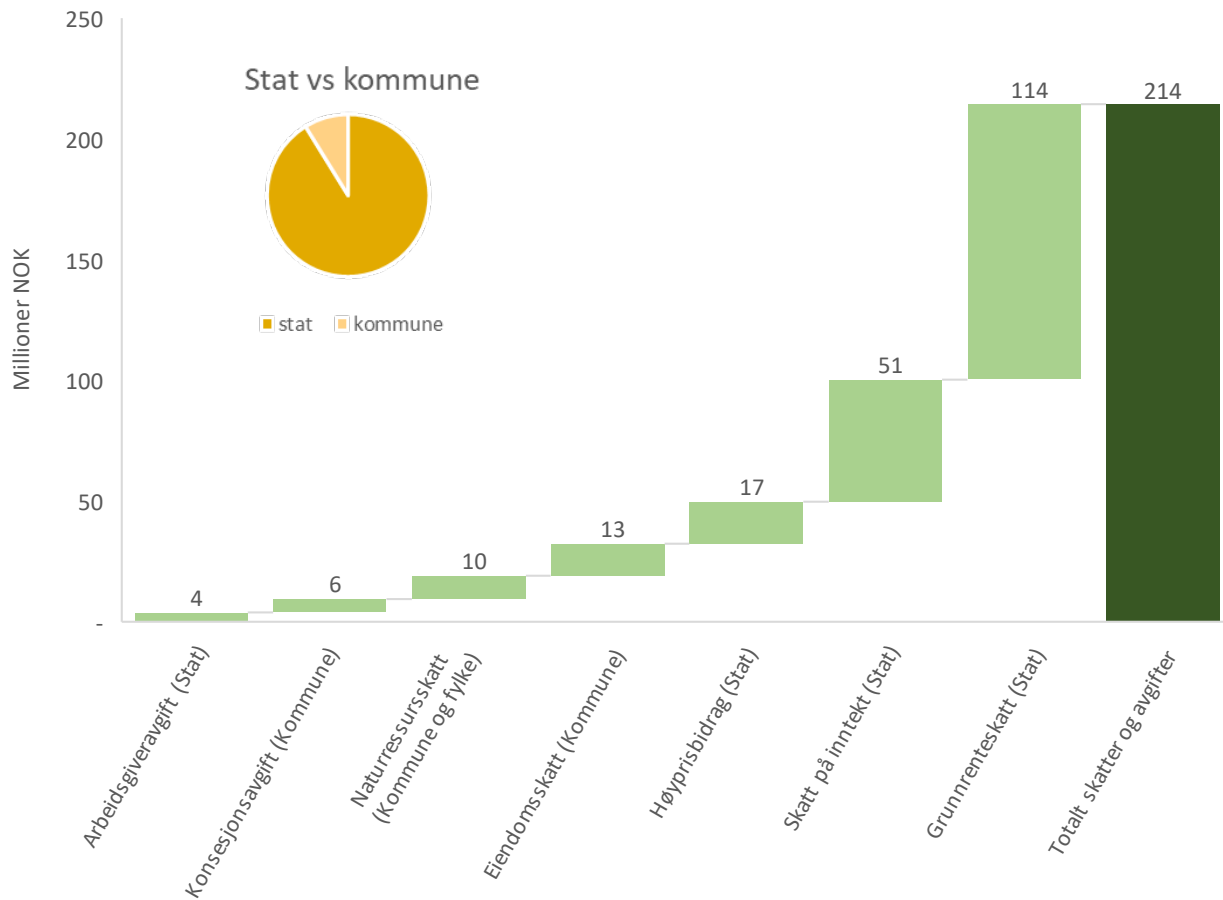
De seks vertskommunene for vannkraftverkene Usta og Nes - Hol, Ål, Gol, Nesbyen, Hemsedal og Flå – har rett til å kjøpe andelskraft, erstatningskraftkraft og konsesjonskraft til produksjonskostnad. Det ga en betydelig gevinst sammenlignet med gjennomsnittlig markedspris for kraft i Sør-Norge i 2023.

Til sammen har de seks kommunene hatt en markedsgevinst på ca. 224 millioner kroner av den delen som Vardar eier av Usta og Nes kraftverk, dersom en legger til grunn gjennomsnittsprisen for NO5, som er prisområdet disse kraftstasjonene leverer inn i. Disse inntektene kommer i tillegg til verdiskapningen i Vardar-konsernet.

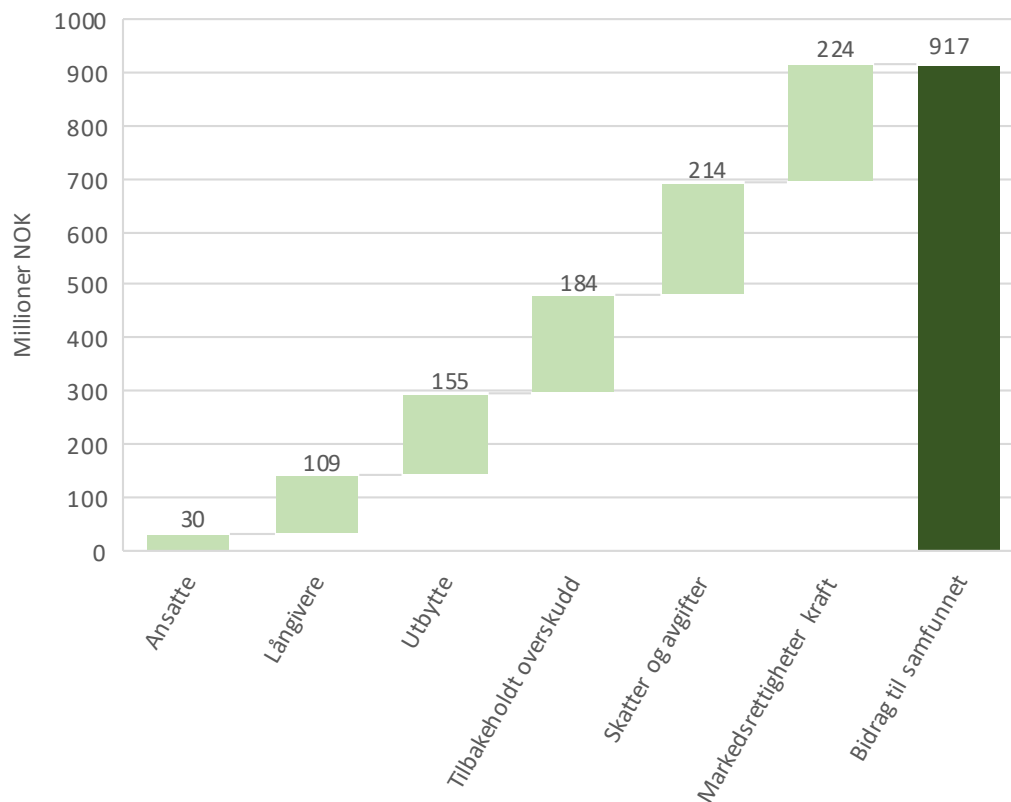
FORDELING AV VERDISKAPNING PÅ 693 MILLIONER KRONER

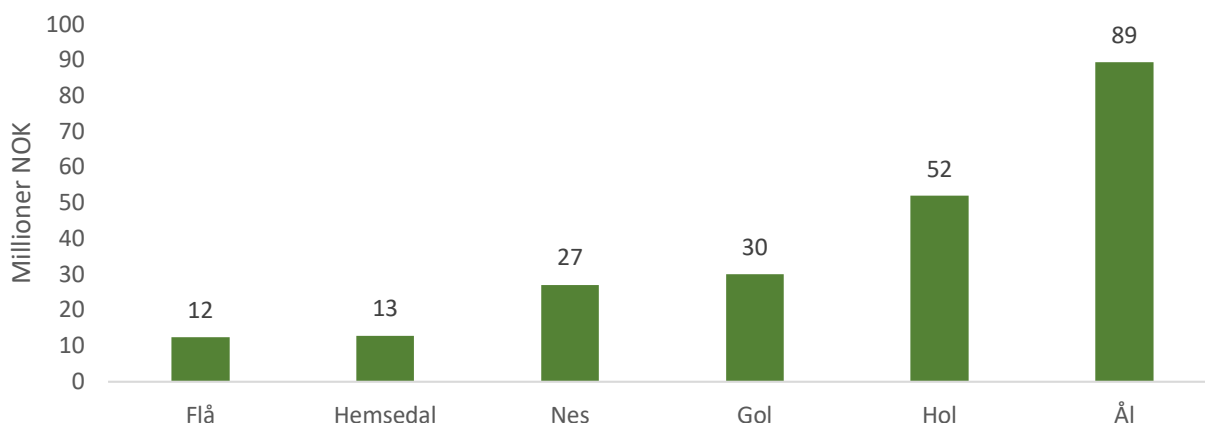
FORDELING AV SKATTER OG AVGIFTER 2023

BIDRAG TIL SAMFUNNET - VERDISKAPNING OG KRAFTRETTIGHETER

MARKEDSGEVINST FRA KRAFTRETTIGHETER

FORETAKSSTYRING

God og transparent styring og kontroll med virksomheten skal legge grunnlaget for å skape langsiktige verdier for eier, ansatte, andre interessenter og samfunnet ellers, og skal derigjennom bidra til en bærekraftig og varig verdiskaping. Åpen og tilgjengelig kommunikasjon fra selskapets side skal sikre at konsernet har gode relasjoner til samfunnet i sin alminnelighet og spesielt til de interessenter som berøres av virksomheten.

Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Vardar er underlagt rapporteringskrav om eierstyring og selskapsledelse etter regnskapslovens § 3-3b samt Obligasjonsreglene som gjelder for Oslo Børs. Vardars prinsipper for eierstyring og selskapsledelse følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, sist utgitt 14.10.2021. Regnskapsloven er tilgjengelig på www.lovdato.no. Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på www.nues.no.

Styret i Vardar har et aktivt forhold til god eierstyring og selskapsledelse, og dette er en integrert del av beslutningsprosessen i saker styret har til behandling. Prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse er gjenstand for årlig vurdering, diskusjon og behandling i styret.

Det er utarbeidet instruks for styrets og revisjonsutvalgets arbeid, som gjennomgås av styret, i tillegg til evaluering av etterlevelsen. Etterlevelsen av de vedtatte retningslinjer for eierstyring og selskapsledelse skal styrke tilliten til selskapet og bidra til verdiskaping over tid.

Virksomhet

Vardars virksomhetsområde er definert i selskapets vedtekter, § 2. Selskapets formål er

- å investere i virksomheter innen kraftproduksjon basert på fornybare energikilder samt i beslektede og utfyllende virksomheter
- å investere i andre selskaper for å bidra til utvikling og kompetanseoppbygging innen alternativ energi
- produksjon av elektrisk energi

Vedtektene er i sin helhet gjengitt på selskapets nettside.

Selskapet skal utvikle verdier gjennom et aktivt eierskap, bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til en bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Selskapet investerer både i Norge og utlandet.

For å sikre at styret treffer riktige beslutninger, er det utarbeidet klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten. Styret leder selskapets strategiarbeid, og fatter vedtak som danner grunnlag for at selskapets administrasjon kan handle i henhold til vedtatt strategi. Mål, strategier og risikoprofil vurderes årlig.

Vardar har utarbeidet leveregler, der våre verdier - redelighet, åpenhet, profesjonalitet, engasjert - ligger til grunn. Vardars leveregler er forpliktelsene selskapet har vedtatt for å sikre at vi opptre på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte. Levereglene vurderes årlig.

Selskapskapital og utbytte

Konsernet opererer i en kapitalintensiv bransje og realisering av konsernets mål og strategier forutsetter at konsernet opprettholder en solid finansiell posisjon, kjennetegnet ved en tilstrekkelig egenkapitalandel, forutsigbarhet i framtidige kontantstrømmer og tilgang på tilstrekkelige likviditetsreserver.

Vardar skal opprettholde en egenkapital som er forsvarlig med hensyn til selskapets formål, strategi og risikoprofil.

Vardar har som mål å gi eiere utbytte som tilsvarer ca. 50 % av underliggende resultat etter skatt, forutsatt at dette ikke er i strid med gjeldende lovgivning og avtalte sikkerhetskrav i inngåtte låneavtaler. Denne modellen skal sikre at en betydelig del av verdiskapningen kan benyttes til styrking av Vardars balanse og ytterligere vekst og utvikling av virksomheten, samtidig som eierne har en forutsigbar direkteavkastning.

Styret er ikke gitt fullmakt til å dele ut utbytte, foreta kapitalforhøyelser eller til å erverve egne aksjer.

Likebehandling av aksjeeiere

Vardar har én aksjeklasse som bestemt i vedtektene.

Eksisterende aksjeeiere har som hovedregel fortrinnsrett ved kapitalforhøyelser. Dersom denne fortrinnsretten fravikes, skal det begrunnes ut fra selskapets og aksjeeiernes felles interesse, og begrunnelsen vil bli offentliggjort i forbindelse med børsmelding om kapitalforhøyelse.

Aksjer og omsettelighet

Selskapets aksjer kan bare eies av norske kommuner, norske fylkeskommuner, den norske stat eller foretak eiet og kontrollert 100 % av disse. Begrensningen er blant annet lagt for ikke å skape begrensninger for selskap Vardar eier, da norsk lovgivning kan ha innflytelse på disse, og for å sikre likebehandling av aksjonærer i forhold til omsetningsbegrensninger som følger av krav til offentlig eierskap.

Med dagens konsesjonslovgivning kan det ikke etableres eierstrukturer som innebærer at mer enn en 1/3 av eierskapet til vannkraftproduksjon i Norge er representert ved personer eller selskaper som ikke har status som offentlig eiet.

Generalforsamling

Generalforsamlingen er det øverste organet for eiernes utøvelse av myndighet i Vardar. Generalforsamlingen behandler og avgjør saker i henhold til norsk lov, herunder godkjenning av årsregnskap og årsberetning, utdeling av utbytte, valg av revisor og fastsettelse av revisors godtgjørelse. Revisjonsutvalgets forslag til valg av revisor skal forelegges generalforsamlingen før valget. Videre utpeker generalforsamlingen aksjonærvalgte styremedlemmer, fastsetter honorar til styrets medlemmer og vedtar vedtektsendringer. Ordinær generalforsamling avholdes i henhold til vedtektene innen utgangen av juni hvert år.

Innkalling

Innkalling til generalforsamling skjer skriftlig til alle aksjonærer minimum en uke før generalforsamlingen holdes. Innkalling, saksdokumenter, forslag til vedtak og fullmaktsskjema følger innkallingen. Det gis utfyllende informasjon om fremgangsmåten for å møte ved fullmektig. Av fullmaktsskjemaet framgår det hvordan fullmektigen skal stemme over hver enkelt sak og kandidat, dersom det ikke foreligger instruks på ett eller flere punkter, og ved endring av forslag og nye forslag.

Deltakelse

Alle aksjonærer i selskapet har rett til å fremlegge saker til behandling samt å uttale seg og delta på generalforsamlingen. På generalforsamlingen deltar styrets leder og daglig leder. Øvrige styremedlemmer og direktør for økonomi og finans har møterett. Revisor møter i generalforsamling når de saker som skal behandles er av en slik art at dette er ønskelig, det samme gjelder for leder av selskapets valgkomite.

Gjennomføring

Som hovedregel gjennomføres generalforsamling som fysisk møte. Aksjonærene har rett til å delta elektronisk, med mindre styret finner at det foreligger saklig grunn til å nekte.

Selskapets vedtekter inneholder ikke bestemmelser om hvem som skal være møteleder på selskapets generalforsamling. I henhold til aksjelovens bestemmelser åpnes generalforsamlingen av styrets leder og møteleder velges av generalforsamlingen.

Den ordinære generalforsamlingen skal godkjenne årsregnskapet og fastsette honorar til styrets medlemmer. Generalforsamlingsprotokollen gjøres kjent for alle aksjonærer.

Valgkomite

I henhold til selskapets aksjonæravtale skal generalforsamlingen for Vardar AS velge en valgkomite. Valgkomiteen forslår kandidater til styret og valgkomiteen, i tillegg til godtgjørelse

til disse organene, men Generalforsamlingen fastsetter godtgjørelsene. Valgkomiteen velges normalt for 2 år, og er uavhengig av styret, ledende ansatte i selskapet og selskapet.

Dagens valgkomite for Vardar består av ordførerne i kommunene Drammen, Asker, Ringerike, Kongsberg og Gol. Valgkomiteen har kontakt med aksjonærer, styremedlemmene og daglig leder i sitt arbeid med å foreslå kandidater til styret

For valg av styremedlemmer gjelder et sett med kompetansekrav som valgkomiteen forholder seg til. Tverrfaglig kompetanse er viktig for å styre selskapet, gi faglige innspill, og utøve den pålagte kontrollen. Styremedlemmene er personlig ansvarlig for at driften av selskapet er i henhold til lovverket. Styreleder er selskapets fremste representant, og det er viktig med en person med faglig tyngde og integritet. Styreleder forutsettes å ha bred styrekompetanse og forståelse for krav og forventninger til et offentlig eid selskap, og må kunne kommunisere godt med eierne.

Kompetansekrav

Styrets fem medlemmer bør i felleskap dekke følgende faglige hovedområder på en måte som gjør at de som kollegium kan utføre nødvendig kontroll, bidra i strategiarbeid og støtte daglig ledelse:

Bransjekunnskap

Dette vil si kunnskap om kjernevirksomheten i konsernet. Det vil blant annet være viktig med forståelse av kraftmarkedet både i Norge, Norden og Europa, og hvordan dette fungerer under ulike forutsetninger, god forståelse av de ulike finansielle instrumenter som inngås i forbindelse ved sikring av kontantstrømmer og verdier i selskapet, og teknisk elkraftinnsikt.

Forståelse for samfunn, eier- og rammebetingelser

Dette innebærer gode kunnskaper om bransjens rammebetingelser i de land hvor Vardar har virksomhet, og om eiers behov og rolle i samfunnet.

Generell juridisk kompetanse

Grunnleggende kunnskap om relevant lovverk og juridiske retter og plikter for sentrale interessenter som kunder, leverandører, ansatte, eiere, styre, långivere, myndigheter etc.

Økonomi og finans

God forståelse for selskapets, datterselskapenes og konsernets regnskaper og øvrig økonomirapportering slik at styret kan utøve sin kontrollfunksjon overfor administrasjonen. Det forventes forståelse av finansieringsløsninger for virksomheten, slik som lånefinansiering i ulike markeder og bruk av finansielle instrumenter.

Forretningsdrift og ledelse

Relevant erfaring fra konkurranseutsatt næringsliv og sentrale prosesser i bedrifter, roller og organisering av virksomhet.

Erfaring fra styre- og strategiarbeid

Generell erfaring fra styre og strategiarbeid i kapitalkrevende og/eller samfunnskritisk virksomhet.

STYRET, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

Valg av styremedlemmer og styrets leder

Generalforsamlingen velger styremedlemmene, og velger som selskapets øverste organ styrets leder og nestleder. Styremedlemmene velges som hovedregel for to år av gangen. Avvik utover dette kan fattes av generalforsamlingen.

Styrets sammensetning

Styremedlemmene skal velges på grunnlag av konsernets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapet virksomhet og formål med eierskapet. Styret skal opptre uavhengig av egeninteresser og fungere effektivt som et kollegialt organ til konsernets beste. Krav til kompetanse er nærmere beskrevet under avsnittet om Valgkomite. Begge kjønn skal være representert i styret med minst 40 %. Styret i Vardar består av fem medlemmer, alle aksjonærvalgte.

Konsernsjef er ikke medlem av styret i morselskapet. Konsernsjef er som hovedregel styreleder i datterselskapene, men regelen fravikes i noen tilfeller. Datterselskapenes styresammensetning diskuteres i forkant med konsernets styreleder, og informeres om årlig til konsernets styre.

Informasjon om styremedlemmene finnes i innledningen av denne årsrapporten og på selskapets nettside, www.vardar.no.

Styrets uavhengighet

Samtlige styremedlemmer er uavhengige av selskapets daglige ledelse og vesentlige forretningsforbindelser. Styret opptrer som et kollegialt organ, og har tilstrekkelige forutsetninger til å foreta selvstendige vurderinger av ledelsens saksfremlegg og selskapets virksomhet.

Årsrapporten gir informasjon om antall styremøter for rapporteringsåret, herunder deltakelse.

Selskapet har etablert styreansvarsforsikring som, innen rammene for forsikringsvilkårene, dekker det personlige erstatningsansvaret man kan pådra seg som styremedlem eller administrerende direktør i henhold til gjeldende rett.

STYRETS ARBEID

Styrets oppgaver

Styret har det overordnede ansvaret for ledelsen av Vardar og gjennomføringen av selskapets strategi, i tillegg til overvåking og kontroll av virksomheten. Styret skal påse at selskapet har en god ledelse med klar intern ansvars- og oppgavefordeling. Selskapets ledelse utarbeider forslag til strategi, langsiktige mål og budsjett, som vedtas i styret. Styret ansetter og avskjediger konsernsjef.

Instruks for styre og daglig leder

Styret har fastsatt en styreinstruks og fullmaktstruktur som regulerer ansvarsområder, oppgaver og rolledeling for styret, styrets leder og konsernsjefen. Styreinstruksen innehar også

bestemmelser blant annet om habilitet og taushetsplikt, beslutningsdyktighet, innkalling, møteregler og protokoll. Styrets leder har ansvar for at styrets arbeid gjennomføres på en effektiv og korrekt måte i henhold til gjeldende lovgivning og vedtatte styreinstruks. Daglig leder har ansvar for at styret mottar relevant, korrekt og tidsriktig informasjon som setter det i stand til å utføre sine oppgaver. Styremedlemmer og daglig leder kan ikke behandle saker de har fremtredende særinteresser i.

Møtestruktur

Det avholdes minimum 6 møter i året. Styret har fastsatt årsplan for sitt arbeid. Denne omfatter i tillegg til godkjennelse av strategi, regnskapsrapportering, årsregnskap og budsjett en gjennomgang av risikoområder og intern kontroll. Styret evaluerer årlig selskapets ledelse og organisasjonsstruktur.

Finansiell rapportering

Styret mottar periodisk rapportering om selskapets økonomiske og finansielle status. Administrasjonen fremlegger og redegjør for kvartalsregnskap og årsregnskap. Selskapet følger fristene fra Oslo Børs knyttet til halvårsrapportering og rapportering av årsregnskap.

Styreutvalg

Med bakgrunn i krav til revisjonsutvalg i aksjeloven som gjelder selskaper med verdipapirer notert på regulerte markeder, har Vardar etablerte et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget blir valgt av og blant styrets medlemmer og har samme funksjonstid som styremedlemmene. Medlemmer av revisjonsutvalget skal tilfredsstillе allmennaksjelovens krav til uavhengighet og kompetanse.

Revisjonsutvalget skal virke som et forberedende organ i forhold til styrets forvaltnings- og tilsynsoppgaver, og skal blant annet føre tilsyn med prosessen for finansiell rapportering, herunder konsernets internkontrollsystem. Revisjonsutvalget skal ha løpende kontakt med selskapets valgte revisor knyttet til revisjon, vurdere og overvåke

revisors uavhengighet, og har ansvaret for å forberede og anbefale valg av revisor.

Transaksjoner mellom nærstående

For transaksjoner mellom selskapet og nærstående som ikke er uvesentlig, vil styret innhente en uavhengig verdivurdering og gjøre denne kjent for eierne. Transaksjoner mellom nærstående parter inngås generelt på ordinære markedsmessige betingelser som om de var gjennomført mellom uavhengige parter. Det er etablert et prinsipp i konsernet hvor alle avtaler mellom et selskap hvor det er minoritetsaksjonærer og øvrige selskap, skal behandles i styret i det selskapet hvor det er minoritetsaksjonær.

Vesentlige transaksjoner mellom selskap med minoritetsaksjonærer og øvrige selskaper i konsernet skal gjennomføres på ordinære markedsmessige betingelser som om det var mellom uavhengige parter. Dersom det ikke foreligger eksterne verdsettelse, blir det innhentet en uavhengig verdivurdering for å sikre dette.

Konsernet har retningslinjer som sikrer meldeplikt for styremedlemmer og ledende ansatte dersom de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i avtaler som inngås av selskapet.

Styrets egnevaluering

Styret skal evaluere egen virksomhet og kompetanse med jevne mellomrom. Det inkluderer en vurdering av styrets sammensetning og måten styret fungerer på både individuelt og som gruppe i forhold til de mål som er satt for arbeidet. Det skal legges til rette for kompetanseheving av styremedlemmer etter behov. Styrets evaluering formidles til selskapets valgkomite.

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Konsernet er eksponert for risiko på mange områder, og det er viktig med gode systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til prosessen rundt regnskapsrapportering.

Vardar har organisert virksomheten gjennom ulike datterselskaper og tilknyttede selskaper, der styring delvis skjer gjennom konsernledelsen, dels gjennom styrene i de underliggende selskapene, og dels gjennom eierstyring. Operative beslutninger knyttet til virksomheten i underliggende selskaper tas av ledelsen og styrene i disse selskapene.

Formålet med risikostyring og internkontroll er å håndtere risikoer knyttet til vellykket virksomhetsutøvelse, og å styrke kvaliteten på den finansielle rapporteringen. Konsernet identifiserer årlig vesentlige risikoer innen finansiell rapportering, og vurderer hvorvidt etablerte kontrollhandlinger i datterselskaper og tilknyttede selskaper er tilstrekkelige for å redusere risiko for feil i den finansielle rapporteringen til et akseptabelt nivå.

Vardar-konsernet rapporterer i henhold til kravene i den internasjonale regnskapsstandarden IFRS. Konsernet har etablert retningslinjer for å sikre at det gis pålitelig, relevant og lik informasjon til eier og markedet. Retningslinjene dekker også interne behov.

Konsernet har i 2023 benyttet regnskapssystemet IFS. Rapporterende enheter har ansvar for å iverksette tilstrekkelige kontrollhandlinger for å forebygge feil i den finansielle rapporteringen. Økonomifunksjonen i konsernet utarbeider finansiell rapportering for konsernet og datterselskaper, og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, fastsatte regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer.

Styrets ansvar og formål

Styret har ansvar for å påse at selskapet har gode systemer for håndtering av risikostyring og intern kontroll. Risikostyring i Vardar skal være en integrert del av virksomhetens prosesser, og sikre at risiko som er av betydning for måloppnåelse blir kartlagt, analysert og håndtert så tidlig som mulig på en kostnadseffektiv måte.

Revisjonsutvalget og styret gjennomgår årlig risikobildet for konsernet, og identifiserer og

vurderer risiko for vesentlige feil i konsernets finansielle rapportering, spesielt sett opp mot eventuelle endringer fra tidligere. Konsernledelsen er ansvarlig for å iverksette nødvendige kontroller, slik at identifiserte risikoer reduseres til et akseptabelt nivå innen alle deler av konsernet.

I forbindelse med avleggelse av årsregnskap, årsberetning og halvårsregnskap gjennomgår revisjonsutvalget vesentlige regnskapsmessige forhold med ledelsen og ekstern revisor. I tillegg gjennomgår og vurderer revisjonsutvalget de retningslinjer og prosedyrer som Vardar har utarbeidet for å oppfylle kravene til finansiell rapportering, og for å redusere risiko for feil i den finansielle rapporteringen til et akseptabelt nivå. Styret i Vardar AS behandler halvårsrapport og årsregnskap for konsernet etter utarbeidelse av administrasjonen og behandling i revisjonsutvalget. Årsregnskapene fastsettes av generalforsamlingen.

Hovedelementene i selskapets risikoområde og intern kontroll knyttet til finansiell rapportering omtales særskilt i årsregnskapet.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Generalforsamlingen fastsetter årlig honorar til styrets medlemmer. Godtgjørelsen til styret er ikke resultatavhengig og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene.

LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE PERSONER

Lønn til konsernsjef fastsettes av styret, etter gjeldende retningslinjer godkjent av generalforsamlingen. Det betales ikke styrehonorar til konsernsjef eller andre ansatte ved styredeltakelse i datterselskaper. Retningslinjene for godtgjørelse til ledende ansatte utover konsernsjef, godkjennes av selskapets styre, og ytelser fastsettes i henhold til disse retningslinjene av konsernsjef.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Retningslinje for rapportering av finansiell og annen informasjon

Vardar gir investorer og analytikere lik og samtidig tilgang til informasjon gjennom offentliggjøring på interne nettsider og til Oslo Børs.

Kommunikasjonen med finansmarkedet skal gi best mulig grunnlag for å skape et korrekt bilde av selskapets finansielle stilling, sentrale verdidrivere, risikofaktorer og andre forhold som kan påvirke framtidig verdiskapning.

Informasjon som gis er utformet innen de rammer som følge av verdipapirlovgivningen, regnskapsloven og børsregelverket. Fullstendig halvårsrapport og årsrapport er tilgjengelig på selskapets nettsider. Selskapet har definert hvem som kan uttale seg i ulike saker.

SELSKAPSOVERTAKELSE

Styret har så langt ikke funnet det nødvendig å utarbeide særskilte retningslinjer for overdragelsessituasjoner.

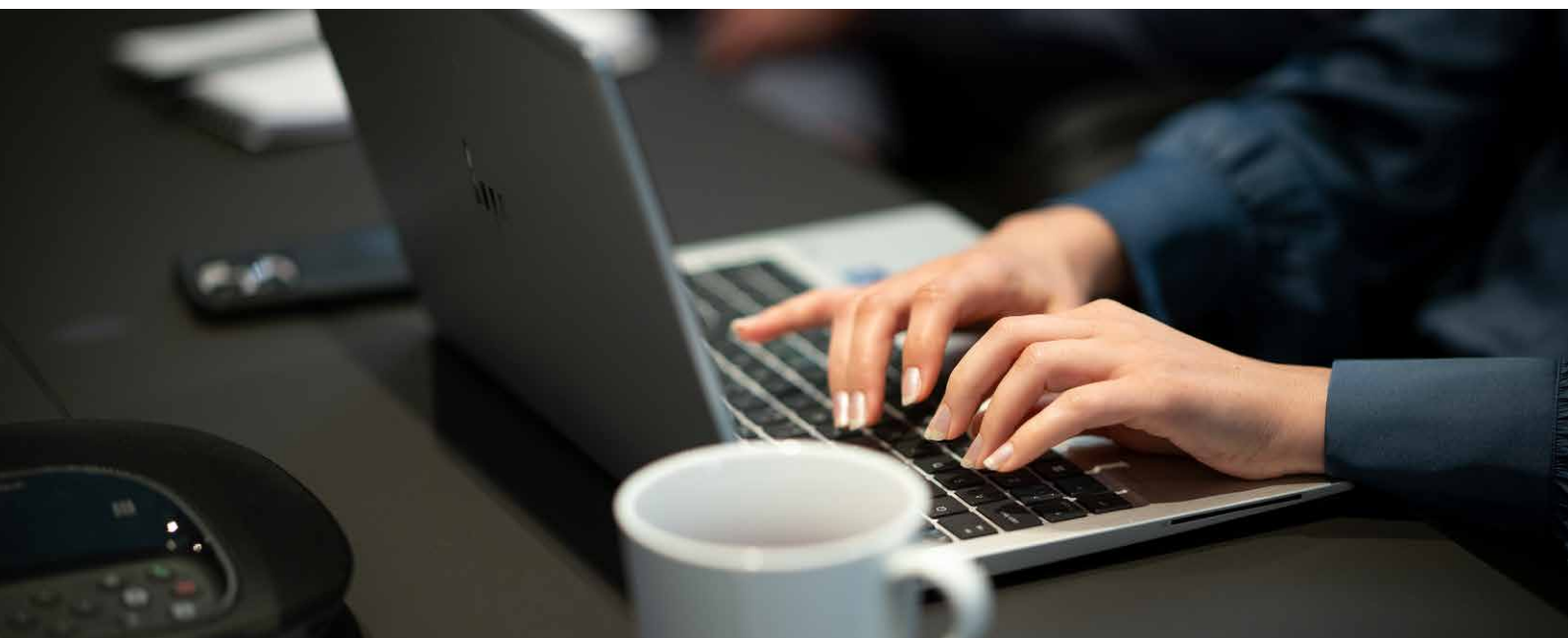
REVISOR

Revisor legger årlig frem en plan med hovedtrekkene for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Revisor deltar i møter i revisjonsutvalg og i styret som behandler årsregnskapet og halvårsregnskapet. I forbindelse med disse møtene gjennomgår revisor vesentlige endringer i selskapets regnskapsprinsipper, sentrale forhold ved revisjonen, vurderinger av vesentlige regnskapestimater og eventuelle forhold hvor det har vært uenighet mellom revisor og administrasjonen og forholdene er av vesentlig karakter.

Revisor legger årlig fram en rapport til revisjonsutvalget knyttet til uavhengighet og resultater fra revisjonen. Dette skal bidra til å styrke styrets arbeid med den finansielle rapporteringen og internkontrollen.

Styret har fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon.

Revisor har møte med styret og revisjonsutvalget uten administrasjonen til stede minst én gang pr. år. Revisor har rett til å delta på selskapets generalforsamlinger.

RISIKOSTYRING

Vardar er eksponert for ulike typer risiko, der de viktigste er knyttet til marked, finans og rammebetingelser. Risikostyring er en integrert del av Vardars styringsstruktur, og det rapporteres jevnlig til styret.

MARKEDS- RISIKO

Markedsrisiko for Vardar er i hovedsak knyttet til utviklingen i kraftpriser og produksjonsvolum. Begge faktorene påvirkes av vær og nedbør, mens prisene i tillegg påvirkes av produksjon, forbruk, overføringskapasitet og ikke minst endringer i rammevilkår som påvirker markedet. Prisene påvirkes også av utvikling i prisen på alternative energikilder som olje, kull og gass, i tillegg til prisen på CO₂ i EUs kvotehandelsmarked (EU-ETS). Vardar har et rammeverk for styring av risikoen knyttet til kraftpris, mens risikostyring knyttet til kraftproduksjon først og fremst skjer gjennom energidisponering for vannkraftproduksjonen,

og valg av ulike geografiske områder og utstørsleverandør når det gjelder vindkraft og solkraft.

Vardars rammeverk for risikostyring av kraftpris omfatter produksjon fra egen vannkraft og vindkraft, og skal sikre et minimum av kontantstrømmer. Kontantstrømmene er viktig for å overholde økonomiske forpliktelser og opprettholde utbyttmuligheter. Sikringsstrategien innebærer at deler av inntektene kan sikres ved inngåelse av bilaterale avtaler, der produksjonen selges til en avtalt pris som gjenspeiler markedsprisen på sikringstidspunktet. Markedsprisen settes på den finansielle kraftbørsen Nasdaq. Dersom det ikke inngås prissikringsavtaler,

er det gjeldende spotpris time for time som blir prisen for solgt kraft. Dette innebærer at i tilfeller der levert spotpris er lavere enn prisen på forhåndsolgt kraft, vil sikringsstrategien gi høyere inntekter enn å ikke inngå sikringskontrakter. Dersom levert spotpris er høyere enn prisen på forhåndsolgt kraft, vil sikringsstrategien gi lavere inntekter enn å ikke inngå sikringskontrakter.

Vannkraft- og vindkraftproduksjonen til Vardar er underlagt grunnrentebeskatning. Det er i denne sammenheng viktig at eventuelle sikringer ikke overstiger en skattenøytral posisjon, da grunnrentebeskatningen fastsettes med bakgrunn i spotpris time for time og ikke til prisen i henhold til eventuelle sikringskontrakter. Med andre ord, at ikke sikringer overstiger et nivå som gir negative skatteeffekter.

Endring i rammebetingelser, som høyprisbidrag som ble innført for vannkraftproduksjonen i 2022 og endring i grunnrenteskattesatsen, er endringer som i en overgangsperiode kan gjøre det vanskelig å etterleve sikringsstrategier og få de virkningene en ønsker av en slik strategi.

Segmentet fjernvarme er i noen grad eksponert for usikkerhet i salgspris til kunder, herunder utvikling innen nett-tariffer og offentlige avgifter. Strategien om å ha en kundeportefølje med både fast og flytende salgspris demper denne risikoen noe.

Segmentet solkraft har ulik risiko avhengig av hvilken investering som gjøres. For takmonterte anlegg tilbys ulike løsninger som i seg selv er risikodempende med tanke på prisrisikoen. Da Vardar skal investere i bakkemonterte anlegg, vil dette være en del av sikringsstrategien som omtalt over knyttet til vannkraft- og vindkraftproduksjon.

FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko er primært knyttet til grad av belåning, men også utviklingen i kursrelasjonen mellom norske kroner og euro/svenske kroner,

utviklingen i rentenivået, og risiko knyttet til likviditet. Vardar har mesteparten av sine inntekter i euro gjennom salg av fri kraftproduksjon via Nord Pool til spotpris eller bilaterale avtaler gjennom avtalt pris. Kontantstrømmene knyttet til framtidige kraftinntekter sikres gjennom inngåelse av valutaterminer, for å gi en forutsigbar kontantstrøm i norske kroner. Det er de totale kontantstrømmene i euro som gir Vardar finansiell risiko, og danner grunnlaget for sikringshandler knyttet til valuta. Vardar benytter sikringsbokføring på denne type sikringer.

Vardar er gjennom sin låneportefølje eksponert for endringer i rentenivået. Det er innført en rentesikringsstrategi for å motvirke dette, der blant annet rentederivater benyttes som instrument.

Vardar har rammer for styring av likviditetsrisiko som er fastsatt av styret. I korthet går disse ut på at selskapet til enhver tid skal ha tilstrekkelig likviditet til å betjene konsernets lån ett år fram i tid. Videre skal netto kontantstrøm, når en ser bort fra investeringer, være tilstrekkelig til enhver tid å betjene renter på ekstern gjeld. Første låneforfall for Vardar er i 2025, og det er god dialog med ulike banker. Det forventes at konsernet opprettholder evnen til å refinansiere sine lån videre framover, dette er styrket gjennom Scope Ratings offisielle rating av Vardar i 2023 som ga ratingen BBB+. Vardar har begrenset kredittrisiko gjennom lånefordringer. Ved utgangen av året er disse lånefordringene hovedsakelig mot heleide datterselskap.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er definert som risiko for tap som følge av mangelfulle interne prosesser, menneskelige feil, systemfeil eller eksterne hendelser som kan gi manglende kraftproduksjon og dermed inntektsbortfall. Konsernet kjøper stort sett tjenestene knyttet til operasjonelle tjenester eksternt. Når det gjelder kraftproduksjonen i Vardar Vannkraft kjøpes disse

tjenestene fra Hafslund Eco Vannkraft, som har lang erfaring og etablerte beredskapsplaner. For vindkraftselskapene er dette ivaretatt gjennom driftsavtalene med turbinleverandørene i de enkelte parkene. For Vardar Varme ivaretas det gjennom interne rutiner og egne beredskapsplaner. For Soldekke, som investerer i takmonterte solcelleanlegg, kjøpes operasjonelle tjenester fra Sunease. Pr. 2023 har ikke Vardar eierskap til solparker.

IKT-tjenester kjøpes fra tredje part, og risikoen er inkludert i de overordnede beredskapsplanene til tjenesteleverandøren. Dette omfatter både tilgjengeligheten av IKT-verktøy og sikkerheten i forhold til misbruk av informasjon fra konsernets databaser og analyseverktøy.

Konsernet har en operativ risikoeksponering relatert til ødeleggelser i egne anlegg som følge av for eksempel naturskader og brann. Ødeleggelser i disse anleggene fører til tap av eiendeler og i neste omgang bortfall av inntekter. Konsernet har forsikret dette med forskjellige egenandeler samt stop-loss deknings. I tillegg har konsernet ansvarsforsikring som dekker eventuell skader og erstatninger overfor tredjemanns liv og eiendom når skaden ikke er voldt av ansatte med forsett.

RISIKO KNYTTET TIL RAMMEBETINGELSE, LAND OG PARTNERE

Konsernets rammebetingelser påvirkes av politiske beslutninger, blant annet regelverket for skatter og avgifter, pålegg fra NVE, endringer i regler for minstevannføring, hjemfallsordning samt endringer i generelle rammevilkår både i Norge og EU. Endringer i lover og regler kan i vesentlig grad påvirke konsernet. Innføring av høyprisbidrag med umiddelbar virkning og endret grunnrenteskattesats for vannkraft med tilbakevirkende kraft er eksempler på endringer i rammevilkår som påvirket Vardar i 2022. Pågående prosess med mulig endring av beregningsgrunnlaget for prising av

fjernvarmeleveranse er et annet eksempel. Det vises til noter i konsernregnskapet for ytterligere omtale av risiko.

INTERNKONTROLL AV FINANSIELL RAPPORTERING

Vardar har et system for internkontroll av finansiell rapportering for å sikre god og pålitelig finansiell informasjon. Styret har det overordnede ansvaret for et velfungerende internkontrollsystem, og det er opprettet et revisjonsutvalg blant styrets medlemmer som skal være behjelpelig i denne sammenheng. Hovedelementene i internkontrollsystemet er risikovurdering, kontrollaktiviteter, informasjon, oppfølging og kontrollmiljøer, og det er en årlig gjennomgang av prosessene.

STYRETS ARBEID

Styret i Vardar består av Roar Flaathen som styrets leder, Ingvild Myhre som nestleder og styremedlemmene Kristin Ourum, Knut Oscar Fleten og Johnny Skoglund. Styret i Vardar AS avholdt 8 styremøter i 2023, der mye av fokuset har vært på videreutvikling av konsernet og strategi. Det er avholdt en strategisamling i tillegg til en strategitur til Polen.

Styret har et revisjonsutvalg bestående av tre styremedlemmer. Revisjonsutvalget har avholdt 5 møter i 2023. Revisjonsutvalget har fungert som et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og har i tillegg tett kontakt med revisor.

FREMTIDSUTSIKTER

Vardar forventer fortsatt sterk økning i etterspørselen etter fornybar energi i det norske og nordiske markedet i årene fremover. Etterspørsel forventes å øke som følge av klimamål som er satt for å redusere global oppvarming. Økt etterspørsel vil komme som stabilt økende forbruk, økt

elektrifisering av samfunnet og nye kraftkrevende virksomheter. Det forventes en økning av tilbudet av fornybar energi fra både vannkraft, vindkraft på land, vindkraft til havs, fra solkraft og fra biologisk materiale, men usikkerheten blant investorer for investeringer i Norge er større enn tidligere som følge av plutselige endringer i rammebetingelser for vindkraft og vannkraft som kom høsten 2022. Da store deler av nye fornybar energi vil komme fra uregulert sol og vindkraft, forventes store variasjoner i kraftpriser både på korte og lengre sikt. Som tidligere er det fortsatt knyttet stor usikkerhet til kraftpriser, og disse påvirker i stor grad Vardars løpende lønnsomhet og verdier.

Vardar forventer generelt lønnsomhet, men samtidig større variasjon i resultater i vår fornybare energiproduksjon fremover. Vardar arbeider med vekstmuligheter knyttet til egen vindkraft, bioenergi og solkraft. For vannkraft vil hovedsakelig veksten komme gjennom eierskapet i Å Energi. Økt etterspørsel og økte priser på fornybar energi styrker muligheten for lønnsom vekst.

Vardars eiere startet i 2023 en gjennomgang av sin eierstrategi for Vardar. Arbeidet ledes av et arbeidsutvalg bestående av representanter fra kommunene Drammen, Asker, Ringerike, Flå og Kongsberg. Arbeidsutvalget har knyttet til seg ekstern kompetanse fra BDO. Ny eierstrategi skal behandles i alle eierkommunene, og det forventes at dette arbeidet er ferdig i løpet av 2025.

Vardars har forventninger til videre vekst og verdiutvikling i Sunly, Solcellespesialisten, Zephyr og Hyperthermics der Vardar utøver aktivt eierskap. Selskapene har etter Vardars vurdering sterke organisasjoner og gode posisjoner i markedet med sterk vekst.

Vardar forventer gode løpende kontantstrømmer fra egen fornybar energiproduksjon og utbytter fra Å Energi, der det meste av Vardars kapital ligger. I tillegg til å betjene lån og betale utbytte til eierne i tråd med aksjonæravtale, så søker Vardar å utvikle lønnsom ny fornybar energi alene og sammen med partnere. Vardar forventer attraktiv verdiutvikling, men begrenset løpende kontantstrøm fra virksomhetene innen vekst og utvikling under industrielt eierskap de nærmeste årene. Samlet har Vardar en diversifisert portefølje av virksomheter med ulike egenskaper som teknologisk modenhet, vekst, kapitalbehov og risiko.

Vardar er med sine eiendeler, organisasjon og partnere godt posisjonert for å utvikle selskapet videre med god lønnsomhet, moderat markedsrisiko og moderat belåning.

Styret er tilfreds med driften av selskapet i 2023, og takker de ansatte for innsatsen i året som har gått.

Drammen, 20. mars 2024

ROAR FLÅTHEN
Styreleder

INGVILD MYHRE
Styremedlem

JOHNNY SKOGLUND
Styremedlem

KRISTIN OUROM
Styremedlem

KNUT OSCAR FLETEN
Styremedlem

ROBERT OLSEN
Adm. direktør

**REGNSKAP
OG NOTER
KONSERN**
TALL I 1000

RESULTAT

	Noter	2023	2022
Driftsinntekter	4, 11	573 762	840 238
Inntekt fra tilknyttet selskap	21	734 555	4 249 946
Sum inntekter		1 308 317	5 090 184
Energi-/varekjøp	4, 11	89 991	59 278
Lønn og andre personalkostnader	13,14	34 327	28 222
Avskrivninger	18,19	41 874	39 146
Verdiendringer	12	21 210	-101 310
Høyprisbidrag	15	17 328	34 274
Andre driftskostnader	13,15	100 747	77 124
Sum driftskostnader		305 477	136 734
Driftsresultat		1 002 840	4 953 449
Finansinntekter	16	147 599	59 174
Finanskostnader	16	192 091	87 188
Netto finansposter		-44 492	-28 013
Resultat før skattekostnad		958 348	4 925 436
Skattekostnad	17	174 217	381 760
Årsresultat		784 132	4 543 676
Utvidet resultat			
Andel av utvidet resultat i tilknyttet selskap	21	1 435	0
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	14	-13 033	7 686
Skatt relatert til aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	14, 17	2 867	-1 691
Poster som senere ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet		-8 730	5 995
Andel av utvidet resultat i tilknyttet selskap	21	15 920	-103 882
Verdiendring finansielle eiendeler	21	59 526	278 516
Verdiendring sikringsinstrumenter	10	-27 279	70 382
Omregningsdifferanser		48 859	7 542
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet		97 026	252 557
Totalresultat		872 427	4 802 228
Årsresultatet henføres til:			
- Kontrollerende eierinteresser		784 132	4 543 676
Årsresultat		784 132	4 543 676
Totalresultatet henføres til:			
- Kontrollerende eierinteresser		872 427	4 802 228
Totalresultat		872 427	4 802 228

BALANSE

	Noter	31.12.2023	31.12.2022
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler	18	15 249	16 594
Varige driftsmidler	19,27	1 088 042	1 078 812
Investeringer i tilknyttede selskap	21	6 636 994	6 110 324
Konsesjonskraftrettigheter	12	110 118	172 734
Derivater	9	36 180	45 405
Øvrige finansielle anleggsmidler	21,22	943 331	705 352
Anleggsmidler		8 829 914	8 129 222
Varelager	23	7 193	4 050
Fordringer	24	170 445	143 574
Derivater	9	9 002	5 878
Kontanter og kontantekvivalenter	25	163 324	269 926
Sum omløpsmidler		349 964	423 428
Sum eiendeler		9 179 879	8 552 650
Egenkapital			
Aksjekapital	26	265 873	265 873
Overkurs	26	345 011	345 011
Annen egenkapital		6 681 844	5 936 433
Sum egenkapital		7 292 728	6 547 317
Pensjonsforpliktelse	14	70 416	53 571
Utsatt skatt	17	203 307	211 743
Gjeld til kredittinstitusjon	27,28	855 588	856 919
Ansvarlig lån	28	507 500	507 500
Derivater	9	20 960	5 712
Langsiktig gjeld		1 657 772	1 635 444
Gjeld til kredittinstitusjon	27,28	824	1 164
Leverandørgjeld		23 326	14 145
Betalbar skatt	17	122 605	224 433
Skyldige offentlige avgifter		29 118	51 832
Derivater	9	19 190	12 544
Annen kortsiktig gjeld		34 315	65 770
Sum kortsiktig gjeld		229 379	369 889
Sum gjeld og egenkapital		9 179 879	8 552 650

Roar Flaathen
Styreleder

Ingvild Myhre
Styrets nestleder

Johnny Skoglund
Styremedlem

Knut Oscar Fleten
Styremedlem

Kristin Ourom
Styremedlem

Robert Olsen
Konsernsjef

EGENKAPITALOPPSTILLING

	Kontrollerende eierinteresse						Ikke-kontr. eierinteresse	Sum egenkapital	
	Aksje-kapital	Over-kurs	Omregn-ings-differanse	Kontant-strøm-sikrings-reserve	Andre fond	Opptjent egen-kapital			Sum annen egen-kapital
Egenkapital pr. 01.01.2022	265 873	345 011	7 823	-22 988	-165 369	1 357 988	1 177 453	0	1 788 338
Årsresultat						4 543 676	4 543 676	0	4 543 676
Utvidet resultat									
Andel utvidet resultat fra tilknyttet selskap					0				
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner						5 995	5 995		5 995
Poster som senere ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet			0	0	0	5 995	5 995	0	5 995
Andel utvidet resultat fra tilknyttet selskap					-103 882		-103 882		-103 882
Verdiendring finansielle eiendeler					278 516		278 516		278 516
Verdiendring sikringsinstrumenter				70 382			70 382		70 382
Omregningsdifferanser			7 542				7 542		7 542
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet			7 542	70 382	174 634	0	252 557	0	252 557
Totalresultat			7 542	70 382	174 634	4 549 671	4 802 228	0	4 802 228
Utbytte						-125 000	-125 000		-125 000
Øvrige endringer					0	81 751	81 751	0	81 751
Egenkapital pr. 31.12.2022	265 873	345 011	15 365	47 394	9 265	5 864 410	5 936 432	0	6 547 317
Egenkapital pr. 01.01.2023	265 873	345 011	15 365	47 394	9 265	5 864 410	5 936 432	0	6 547 317
Årsresultat						784 132	784 132		784 132
Utvidet resultat									
Andel utvidet resultat fra tilknyttet selskap					1 435		1 435		1 435
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner						-10 166	-10 166		-10 166
Poster som senere ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet			0	0	1 435	-10 166	-8 730	0	-8 730
Andel utvidet resultat fra tilknyttet selskap					15 920		15 920		15 920
Verdiendring finansielle eiendeler					59 526		59 526		59 526
Verdiendring sikringsinstrumenter				-27 279			-27 279		-27 279
Omregningsdifferanser			48 859				48 859		48 859
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet			48 859	-27 279	75 446	0	97 026	0	97 026
Totalresultat			48 859	-27 279	76 881	773 966	872 427	0	872 427
Utbytte						-155 011	-155 011		-155 011
Øvrige endringer						27 994	27 994		27 994
Egenkapital pr. 31.12.2023	265 873	345 011	64 224	20 115	86 146	6 511 359	6 681 843	0	7 292 728

KONTANTSTRØM

	Note	2023	2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skatt		958 348	4 925 436
Periodens betalte skatt	17	-224 433	-92 585
Endring virkelig verdi finansielle instrumenter	12, 16	64 501	-183 521
Resultat og utbytte fra tilknyttet selskap	21	-528 240	-4 128 369
Netto rentekostnader	16	64 299	34 666
Inn-/utbetalinger av renter		-69 976	-26 051
Avskrivninger	18, 19	41 874	39 146
Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	14	3 812	-4 396
Endring i varer, kundefordringer og leverandørgjeld	23, 24	-25 576	-24 038
Endring i andre tidsavgrensingsposter		-51 665	54 569
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		232 943	594 857
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Investeringer i aksjer og tilknyttet virksomhet	21	-75 895	-367 423
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	18, 19	-38 618	-15 557
Inn-/utbetalinger på langsiktige lånefordringer	22	-25 000	-24 804
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-139 513	-407 784
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetaling ved opptak av langsiktig gjeld	28	0	105 000
Nedbetaling av langsiktig gjeld	28	-2 887	-2 234
Utbytte til kontrollerende eier		-155 011	-125 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-157 898	-22 234
Valutaeffekt på kontanter		-42 134	-3 631
Netto endring i likvider i året		-64 468	164 839
Kontanter og bankinnskudd per 01.01	25	269 926	108 718
Kontanter og bankinnskudd per 31.12	25	163 324	269 926

NOTER

Generelt

Note 1	Regnskapsprinsipper
Note 2	Estimater med betydelig usikkerhet
Note 3	Hendelser etter balansedato
Note 4	Segmentinformasjon

Finansielle risiko og instrumenter

Note 5	Styring av kapitalstruktur
Note 6	Markedsrisiko
Note 7	Finansiell risiko
Note 8	Finansielle instrumenter
Note 9	Virkelig verdi
Note 10	Regnskapsmessig sikring

Resultatregnskap

Note 11	Salgsinntekter og energikjøp
Note 12	Driftsrelaterte verdiendringer
Note 13	Lønnskostnader og godtgjørelser
Note 14	Pensjoner
Note 15	Høyprisbidrag og andre driftskostnader
Note 16	Finansielle poster
Note 17	Skatt

Balanse

Note 18	Immaterielle eiendeler
Note 19	Varige driftsmidler
Note 20	Investering i felleskontrollert driftsordning
Note 21	Investering i tilknyttede selskaper og andre aksjer
Note 22	Ansvarlig utlån og andre langsiktige fordringer med forfall senere enn ett år
Note 23	Varer
Note 24	Kundefordringer, forskuddsbetalinger og andre fordringer
Note 25	Kontanter og kontantekvivalenter
Note 26	Aksjekapital og aksjonærinformasjon
Note 27	Leieavtaler
Note 28	Finansielle forpliktelser

Andre noteopplysninger

Note 29	Konsoliderte selskaper
Note 30	Utbytte
Note 31	Nærstående parter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Vardar AS er et aksjeselskap registrert og hjemmehørende i Norge med hovedkontor i Øvre Eikervei 14, 3048 Drammen.

Morselskapet og dets datterselskaper investerer i og eier energirelatert virksomhet knyttet til fornybar energi. Ved siden av virksomheten i Norge investeres det gjennom datterselskap i fornybar energi i Sverige.

Selskapet har gjeldsinstrument notert på Oslo Børs.

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 20. mars 2024.

Basisprinsipper

Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkjent av EU. Konsernregnskapet er basert på historisk kost prinsippet med unntak av enkelte finansielle instrumenter og elementer i netto pensjonsmidler som er vurdert til virkelig verdi på balansedagen.

Historisk kost er generelt basert på virkelig verdi av vederlaget som er gitt ved anskaffelse av eiendelen. Virkelig verdi er definert som markedsverdien på en eiendel eller forpliktelse, og nærmere beskrevet i note 9.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever bruk av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 2.

Innføring av nye regnskapsstandarder

Det har ikke blitt innført nye IFRS-standarder i 2023, men det er foretatt endringer i enkelte standarder som er nærmere omtalt nedenfor.

Endringene i IAS 8 klargjør forskjellen mellom endringer i regnskapsmessige estimater, endringer i regnskapsprinsipper og korreksjon av feil. De avklarer også hvordan enheter bruker

måleteknikker og inndata for å utvikle regnskapsmessige estimater. Endringene hadde ingen innvirkning på konsernet.

Endringene i IAS 1 og IFRS Practice Statement 2 har som mål å hjelpe enheter med å gi regnskapsprinsipper som er mer nyttige ved å erstatte kravet om at enheter skal oppgi sine 'betydningsfulle' regnskapsprinsipper med et krav om å oppgi sine 'vesentlige' regnskapsprinsipper, samt legge til veiledning om hvordan enheter bruker begrepet vesentlighet når de tar beslutninger om opplysninger om regnskapsprinsipper. Endringene har hatt mindre innvirkning på konsernets opplysninger om regnskapsprinsipper, men ikke på målingen, anerkjennelsen eller presentasjonen av noen poster i konsernet.

Konsolideringsprinsipp

Datterselskaper

Datterselskaper er selskaper som konsernet kontrollerer ved å ha makt. Makt oppnås ved å inneha eksisterende rettigheter til å styre de relevante aktivitetene som påvirker avkastningen. Normalt oppnås kontroll gjennom aksjeeie med mer enn halvparten av stemmerettene.

Konsernet vurderer også om det foreligger kontroll der man innehar mindre enn 50 % av

stemmerettene, men likevel i praksis er i stand til å styre finansielle og operasjonelle retningslinjer (såkalt faktisk kontroll).

Datterselskaper konsolideres fra det tidspunktet hvor konsernet oppnår kontroll, og konsolideringen opphører når kontrollen over datterselskapet opphører.

Ved kjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til virksomhets-sammenslutningen kostnadsføres når de påløper.

Når virksomhet erverves i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen (tidspunktet ervervet for kontroll på mer enn 50 %). Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Senere endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget skal i henhold til IFRS 9 resultatføres eller føres som en endring i det utvidete resultatregnskapet dersom det betingede vederlaget klassifiseres som en eiendel eller gjeld.

Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom summen av vederlaget, virkelig verdi av tidligere eierandeler og eventuell virkelig verdi av ikke-kontrollerende eierinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill. Er summen lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres

differansen, men først etter at det foretas en fornyet vurdering av hvorvidt alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser er målt korrekt.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende, inntekter og kostnader elimineres. Gevinst- og tapselement i en balanseført eiendel oppstått som følge av en konsernintern transaksjon, elimineres også. Regnskapene til datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskaps-prinsipper.

Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapital-transaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

Felleskontrollerte ordninger

En felleskontrollert ordning er en ordning der to eller flere parter har felles kontroll. En felleskontrollert ordning klassifiseres enten som en felleskontrollert driftsordning eller som en felleskontrollert virksomhet. Deleide kraftverk er en egen enhet hvor hver av partene har sin eierandel og hvor det er felles kontroll gjennom en kontraktsfestet avtale mellom partene. Produsert kraft med unntak av konsesjonskraft, disponeres av medeierne direkte. Et av

eierselskapene står for den løpende drift av anlegget og får refundert øvrige driftsutgifter fra de øvrige deltakerne. Deltakerne har hver skutt inn sin andel av anleggskapitalen i form av direkte investeringer. Langsiktig gjeld er tatt opp direkte av eierselskapene og inngår i konsernets samlede langsiktig gjeld.

Kraftverkene bokføres som en felleskontrollert driftsordning og innregner følgende:

-eiendeler, herunder sin andel av eiendeler som holdes i fellesskap,

-forpliktelser, herunder sin andel av forpliktelser som pådras i fellesskap,

-inntekter fra salget av sin andel i produksjonen som oppstår av den felleskontrollerte driftsordningen,

-andel av inntektene fra salget av produksjonen fra den felleskontrollerte driftsordningen, og

-kostnader, herunder sin andel av kostnader som pådras i fellesskap.

Oversikt over selskaper under felles kontroll vises i note 20.

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene.

IAS 28 fastsetter regnskapsføring av investeringer i tilknyttede foretak, og kravene til bruk av egenkapitalmetoden ved slike investeringer. Standarden skal anvendes for foretak der investorer har felles kontroll over, eller betydelig innflytelse på, et foretak som det er investert i. Dersom et foretak direkte eller indirekte (for eksempel gjennom datterforetak) kontrollerer 20 % eller mer av stemmerettene i foretaket som det er investert i, antas det at foretaket har en betydelig innflytelse, med mindre det klart kan godtgjøres at dette ikke er tilfellet. Motsatt gjelder at dersom et foretak direkte eller indirekte (for eksempel gjennom datterforetak) kontrollerer mindre enn 20 % av stemmerettene i foretaket som det er investert i, antas det at foretaket ikke har noen betydelig innflytelse, med mindre det klart kan godtgjøres at foretaket har slik innflytelse. Det at en investor eier en vesentlig del eller en flertallsandel, utelukker imidlertid ikke at et annet foretak kan ha betydelig innflytelse.

Hvorvidt det foreligger en betydelig innflytelse fra et foretaks side, kan vanligvis godtgjøres på én eller flere av følgende måter:

- Representasjon i styret eller tilsvarende styrende organ i foretaket som det er investert i,
- deltakelse i prosesser for fastsetting av prinsipper, herunder deltakelse i avgjørelser om utbytte eller andre utdelinger,
- vesentlige transaksjoner mellom foretaket og foretaket som det er investert i,
- gjensidig utveksling av ledende personale, eller
- levering av viktig teknisk informasjon.

Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuelle implisitte immaterielle eiendeler identifisert på kjøpstidspunktet. Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres som annen driftsinntekt og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et

nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig, er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper. Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper resultatføres. Vardar har vesentlige investeringer i tilknyttede selskap, hvor eierskapet til Å Energi (tidligere Glitre Energi) er største post. Vardar konsernet har tett oppfølging av usikkerheter og forventninger knyttet til kontantstrømmen på kort- og mellomlang sikt fra disse investeringene. Det er en integrert del av driften, økonomirapporteringen og målstyringen i Vardar konsernet. Investeringene anses å være en del av Vardar sin kjernevirksomhet. For bedre å reflektere at investeringene følges opp samlet uavhengig av eierbrøk, har Vardar valgt å presentere inntekt fra tilknyttede selskap under driftsinntekt.

Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er blitt identifisert som konsernledelsen.

Omregning av utenlandsk valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta
Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som i hovedsak benyttes i det økonomiske området der enheten opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet er presentert i norske kroner (NOK), som er både den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til morselskapet.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres. Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres som finansinntekter eller finanskostnader. Alle andre

valutagevinster og tap presenteres på linjen for verdiendringer.

Konsernselskaper

Resultatregnskap og balanse for konsernenheter (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

- balansen er regnet om til sluttkursen på balansedagen
- resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs (dersom gjennomsnitt ikke gir et rimelig estimat på de akkumulerte virkninger av å bruke transaksjonskurs, brukes transaksjonskursen)
- omregningsdifferanser føres direkte i egenkapitalen og spesifiseres separat.

Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet, som ikke kan knyttes til rettigheter til produksjon av kraft. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill knyttet til den solgte virksomheten.

For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømgenererende enheter. Allokeringen skjer til de kontantstrømgenererende enheter eller grupper av kontantstrømgenererende enheter som forventes å få fordeler fra oppkjøpet hvor goodwill oppsto.

Fallrettigheter

Vannfallsrettigheter er bokført til historisk anskaffelseskostnad. Det foreligger ikke

hjemfallsrett, og vannfallsrettigheter er derfor vurdert til å være en eiendel med ubestemt levetid, som ikke avskrives.

Konsesjonsrettighet

Forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet knyttet til vindkraft og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet som kan henføres til rettigheter for produksjon av kraft, klassifiseres under immateriell eiendel som konsesjonsrettighet. Konsesjonsrettighet ved kjøp av andel i tilknyttet selskap er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap. Konsesjonsrettighetene avskrives over de enkelte produksjonsanleggenes økonomiske levetid, og testes i tillegg for verdifall. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av konsesjonsrettighet knyttet til den solgte virksomheten.

Varige driftsmidler

Kraftstasjoner og andre varige driftsmidler vurderes etter anskaffelseskostmodellen. Dette innebærer at varige driftsmidler blir ført i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivninger er basert på kostpris og avskrivningene er fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid. Alle driftsmidler har vært gjenstand for dekomponering, slik at grupper av driftsmidler med samme reinvesterings- og vedlikehold syklus avskrives over samme periode. Tomter avskrives ikke.

Årets avskrivninger belastes årets driftskostnader. Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert

gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene per kontantstrømgenererende enheter.

Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk. Eventuelle kapitalinntekter fra midlertidig plasseringer av lånebeløp som ennå ikke er benyttet til anskaffelse av en kvalifiserende eiendel skal trekkes fra rentekostnader som aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen. Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser klassifiseres på grunnlag av art og formål med instrumentene til kategoriene *Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet*, *Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat* og *finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost*.

Finansielle instrumenter klassifiseres i kategorien amortisert kost dersom instrumentets kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol, og instrumentet er holdt for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer. Alle andre instrumenter måles til virkelig verdi med verdiendringer ført mot enten det ordinære resultatet eller som andre inntekter eller kostnader.

Av finansielle instrumenter til virkelig verdi, klassifiserer Vardar strategiske aksjeposter til utvidet resultat, mens øvrige instrumenter føres over resultatet. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultat, med mindre de er en del av en regnskapsmessig sikringsrelasjon.

Ved første gangs innregning innregnes finansielle instrumenter i balansen til virkelig verdi.

Nedskrivningsvurderinger baseres på forventninger om tap.

Finansielle derivater som klassifiseres som sikring

Konsernet inngår sikringer i henhold til vedtatt strategi. Sikringsbokføring er innført for alle derivater knyttet til kraft, renter og valuta, i henhold til IFRS 9.

Ved inngåelse av sikringsforhold dokumenteres sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres også løpende i sikringsperioden.

Sikring praktiseres der det er en klar relasjon mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, hvor dermed kriteriene for sikringsbokføring er oppfylt. Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiseres som sikringsinstrument, regnskapsføres over utvidet resultat. Gevinst og tap på den ineffektive delen resultatføres som verdiendring.

Sikringsgevinster eller -tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatet, for eksempel når det planlagte sikrede salget finner sted. Gevinster eller tap som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer lån med flytende rente resultatføres under finanskostnader. Gevinsten eller tapet som knytter seg til den ineffektive delen resultatføres som verdiendring.

Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, blir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i

egenkapitalen omklassifisert til resultatet samtidig med at den sikrede transaksjonen blir resultatført.

Kontanter og kontant-ekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av bankinnskudd. I balansen og i kontantstrømoppstillingen er opptrukket kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

Kundefordringer

Kundefordringer måles ved første gangs innregning til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metoden, fratrukket avsetning for intruffet tap.

Leverandørgjeld

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs innregning. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metoden.

Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted. Transaksjonskostnadene inngår i amortisert kost, og føres som finanskostnad over lånets løpetid basert på effektiv rentes-metode. Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld dersom forfall er inntil 12 måneder fra balansedato, og som langsiktig gjeld dersom forfall er over 12 måneder fra balansedato.

Varer

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost beregnes ved bruk av først-inn, først-ut metoden (FIFO). Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket kostnader for ferdigstillelse og salg.

Vann i magasiner regnes ikke som del av konsernets varelager.

Aksjekapital og overkurs

Aksjer klassifiseres som egenkapital. Selskapet har en aksjeklasse, se note 26.

Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Ytelser til ansatte

Pensjonsforpliktelser

Morselskapet og datterselskapene Vardar Vannkraft AS og Vardar Varme AS har kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning som inkluderer AFP i Viken pensjonskasse. En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper eller pensjonskasser. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening.

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales.

I tillegg til den kollektive ordningen har konsernsjef førtidspensjonsordning over drift. Det vises til note 14 for nærmere beskrivelse. Det er ingen innskuddsbaserte ordninger i konsernet.

Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden for en periode består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført direkte mot egenkapitalen. Da blir også skatten ført direkte mot egenkapitalen.

Skattekostnaden er beregnet i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Det er lovverket i de land der konsernets datterselskaper eller tilknyttede selskap opererer og skaper skattepliktig inntekt som er gjeldende for beregningen av skattepliktig inntekt. Ledelsen evaluerer skatteposisjonene i konsernet for hver periode, med hensyn på situasjoner der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld ved bruk av gjeldsmetoden. Dersom konsernet deltar i en transaksjon om kjøp av en eiendel eller gjeld som ikke er en del av en foretaksintegrasjon, regnskapsføres ikke utsatt skatt på transaksjonstidspunktet. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at framtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har

kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Beskatning av vannkraftproduksjon

Utover alminnelig inntektsskatt belastes vannkraftproduksjonsvirksomheten med, naturressursskatt, grunnrenteskatt, eiendomsskatt og i perioden 28.09.2022 – 30.09.2023 høyprisbidrag som i regnskapet er klassifisert som driftskostnad. Høyprisbidrag ble innført for vannkraftverk over 10 MVA påstemplet merkeytelse. Avgiften ble ilagt med 23 % av gjennomsnittlig kraftpris per måned som overstiger 70 øre/kWh. Avgiften ble regnet separat for henholdsvis kraft som tas ut til spotmarkedspris, konsesjonskraft, uttakskraft og egenkraft. Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt som beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige kraftproduksjon de siste sju årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per produsert kWh. Naturressursskatten kan avregnes krone for krone mot alminnelig inntektsskatt, og ikke utliknet naturressursskatt kan framføres tillagt renter. Ikke utliknet naturressursskatt klassifiseres som en rentebærende fordring.

I 2023 utgjør grunnrenteskatten 57,7 % av kraftstasjonenes normerte resultat utover beregnet friinntekt. I beregningsgrunnlaget for grunnrenteinntekt blir en særlig beregnet selskapsskatt for den delen av virksomheten som er grunnrenteskattepliktig ført til fradrag. Eventuell negativ grunnrenteinntekt ved et kraftverk beregnet for inntektsåret 2007 eller senere kan trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt etter fradrag for negativ grunnrenteinntekt opparbeidet før 2007 ved et annet kraftverk skatteyteren eier. Negativ grunnrenteinntekt inngår som en del av grunnlaget for beregning av utsatt skatt/skattefordel i grunnrentebeskatningen sammen med utsatt skatt/skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller som gjelder driftsmidler i kraftproduksjonen.

Det gis også direkte fradrag for nye investeringer i skattegrunnlaget for grunnrenteskatten. Det avsettes for utsatt grunnrenteskatt for forskjeller mellom

regnskapsmessige og skattemessige verdier som inngår i grunnlaget for beregning av grunnrenteskatt.

Kraftproduksjonsvirksomheten betaler eiendomsskatt som utgjør inntil 0,7 % av beregnet takstverdi.

Alminnelig inntektsskatt og grunnrenteskatt resultatføres som ordinære skatter. Eiendomsskatt resultatføres som en driftskostnad.

Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld, fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamling.

Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljømessige utbedringer, restrukturering og rettslige krav når:

- det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser,
- det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser og
- forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

Avsetning for restruktureringskostnader omfatter termineringsgebyr på leiekontrakter og sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for framtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventete utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som rentekostnad.

Inntektsføring

Konsernets salgsinntekter og energikjøp er relatert til Vardars kraftproduserende fysiske eiendeler i tillegg fjernvarme.

Hovedprinsippet i IFRS 15 er å bokføre inntekter til et beløp som reflekterer beløpet som enheten forventer å ha en rettighet til i bytte mot overføring av varer eller tjenester til en kunde. Dette skjer ved hjelp av en femstegmodell.

Energisalg

Inntektene fra kraftproduksjon omfatter salg av egenprodusert vannkraft, vindkraft og fjernvarme til en avtalt pris.

Leveringsforpliktelsen er å levere en rekke spesifikke varer, hovedsakelig kraft, og transaksjonsprisen er godtgjørelsen som Vardar forventer å motta, til enten spotpris, regulert pris eller kontraktspris. Leveringsforpliktelsen blir oppfylt over tid, noe som innebærer at inntekten skal innregnes for hver enhet levert til transaksjonspris. Vardar benytter en praktisk tilnærming i henhold til IFRS 15 hvor inntekten fra kraften blir bokført til det beløpet som konsernet har rett til å fakturere. Retten til å fakturere oppstår når kraften er produsert og levert, og retten til å fakturere godtgjørelsen samsvarer normalt direkte med verdien for kunden. I de tilfeller hvor Vardar selger kraft via kraftbørs (Nord Pool/Nasdaq), er børsen definert som kunden da Vardar har bindende kontrakter med børsene.

Innen segmentet vannkraft er Vardar pålagt å levere en andel av kraftproduksjonen til fylker og kommuner i form av konsesjonskraft. Vardar har også store forpliktelser til levering av andelskraft og erstatningskraft fra sine vannkraftverk. Vardar har konkludert med at inntekten fra levering av disse forpliktelsene ikke oppstår som følge av en kontrakt med en kunde i henhold til IFRS 15. Vardar anvender prinsippene og retningslinjene i IFRS 15 og presenterer inntekter fra salg av denne typen kraft som salgsinntekter.

Det vurderes ikke å foreligge finansieringslementer i salgene.

Betalingsbetingelsene ellers samsvarer med vanlige betingelser i markedet.

Salg av tjenester

Konsernet selger tjenester relatert til utbygging og drift av vann-/vindkraftproduksjonsrelatert virksomhet og fjernvarme. Disse tjenestene ytes basert på medgått arbeid og materialforbruk eller som fastpriskontrakter med løpende varighet.

Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rentemetoden. Ved nedskrivning av fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til virkelig verdi, som er estimert fremtidig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektiv rente.

Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår, det vil si ved et generalforsamlingsvedtak i avgivende selskap.

Leieavtaler der konsernet er leietaker

IFRS 16 har som utgangspunkt at en kontrakt for leie av en eiendel er en rett til å bruke eiendelen for en bestemt periode, og at nåverdien av avtalt vederlag for denne retten skal balanseføres som gjeld. På tiltredelsesdato for en leieavtale innregnet Vardar som leietaker forpliktelsen til nåverdien av fremtidige leiebetalinger og en tilsvarende eiendel som gjenspeiler retten til å anvende den underliggende eiendelen i leieperioden (bruksretteeiendelen). Rentekostnader på leieforpliktelsen og avskrivningskostnad på bruksretteeiendelen vises separat i resultatregnskapet. Den totale kontantutbetalingen er splittet på hovedstol og rentedel i kontantstrømoppstillingen (begge effektene er presentert som likviditetsendring fra finansiering).

Følgende frivillige unntak knyttet til leieavtaler som tidligere er klassifisert som operasjonelle leieavtaler legges til grunn ved innregning av bruksrettigheter og leieforpliktelser etter IFRS 16:

Unntak fra å regnskapsføre leieavtaler som avsluttes innen 12 måneder og leieavtaler på eiendeler med lavere verdi enn 50 tusen kroner. Utelate alle direkte utgifter til avtaleinngåelse ved måling av bruksretteiendelen. Immaterielle eiendeler er valgt holdt utenfor IFRS 16. Leide konsesjoner eller betalinger for lisenser til kraftproduksjon og lignende er derfor ikke regnskapsført i henhold til IFRS 16.

Måling

Vardar vurderer hvorvidt opsjoner til å fornye en leieavtale, ikke terminere en leieavtale eller å kjøpe den underliggende eiendelen med rimelig sikkerhet vil bli utøvd. Alle relevante forhold som kan gi Vardar økonomiske insentiver til å utøve opsjoner, herunder kontrakts-, eiendels-, selskaps, eller markedsbaserte forhold vurderes. Ved første gangs innregning vil avtaler om leie av kontorbygg og som inneholder opsjoner i hovedsak bli regnskapsført uten beløp fra opsjonsperioder. Det er for tiden ingen leie av lokaler eller produksjonsanlegg som er spesifikt innrettet og tilpasset Vardars virksomhet og med denne begrunnelsen skulle vært inkludert i beregnet balanseførte beløp.

Bruksretteiendelen vil videre bli målt individuelt til en verdi tilsvarende leieforpliktelsen justert for eventuelle forskuddsbetalinger og/eller utsatte leiebetalinger. En leieforpliktelse vil bli revurdert under gitte hendelser og omstendigheter som ved endring i leiebetingelser, endringer i fremtidige leiebetalinger som følge av endringer av en indeks eller rente som inngår i fastsettelse av betalt beløp. Generelt vil endringen som følge av ny måling av forpliktelsen blir justert mot bruksretteiendelen med et tilsvarende beløp.

Bruksretteiendeler og leieforpliktelsen vil ikke bli vist på egne linjer i balanseoppstillingen, men kommer frem i note 27.

Marginale lånerenter er beregnet som en sum av markedsrente og selskaps-spesifikke kredittmarginer, og benyttes ved neddiskontering av fremtidige forpliktelser for hver enkelt leieavtale.

Konsesjonskraft

Konsesjonskraftrettigheter

Vardar har kjøpt konsesjonskraftrettigheter fra Buskerud fylkeskommune for en periode på 40 år. Dette er en ren bilateral avtale mellom to parter, der Vardar overtar fylkeskommunens rettighet til sekundært uttak av konsesjonskraft, mens fylkeskommunen for dette mottok et engangsvederlag basert på markedsverdien av kontrakten ved avtaleinngåelse. Kontrakten har finansielt oppgjør, og er følgelig vurdert til virkelig verdi etter reglene for finansielle instrumenter med verdiendringer over resultat.

Konsesjonskraft, konsesjonsavgift og grunn-erstatninger

Vardar-konsernet har som offentlig kraftforetak evigvarende konsesjoner. Konsesjonskraft og konsesjonsavgift er forpliktelser som er knyttet til konsesjonene. Vardar har konkludert med at inntekter fra levering av konsesjonskraft ikke oppstår som følge av en kontrakt med en kunde i henhold til IFRS 15. Vardar anvender prinsippene og retningslinjene i IFRS 15 og presenterer inntekter fra salg av denne typen kraft som salgsinntekter. Konsesjonskraftforpliktelser som gjøres opp finansielt er vurdert å falle inn under IFRS 9 og vil bli vurdert og balanseført til virkelig verdi som en forpliktelse, med resultatføring av verdiendringer. Konsesjonskraftforpliktelser som gjøres opp med fysisk leveranse fra egne kraftverk faller utenfor IFRS 9 og regnskapsføres som ordinære salgsinntekter.

Konsesjonsavgift er vurdert til å falle inn under bestemmelsen i IAS 37 om gjensidige uoppfylte kontrakter. Det er derfor ikke balanseført noen forpliktelse knyttet til konsesjonsavgift.

Offentlige tilskudd

El-sertifikater

Vardar er berettiget til el-sertifikater som produsent av vindkraft, og anser el-sertifikatene som et offentlig driftstilskudd. Ved første gangs innregning måles el-sertifikatene til virkelig verdi. Etter mottak anses el-sertifikatene som et varelager, og verdi-måling skjer etter laveste verdis prinsipp, iht. IAS 2.

Øvrige offentlige tilskudd regnskapsføres til virkelig verdi når det foreligger rimelig sikkerhet for at tilskuddet vil bli mottatt og konsernet vil oppfylle betingelsene knyttet til tilskuddet.

Offentlige tilskudd knyttet til fremtidige kostnader balanseføres og resultatføres i den perioden som gir best sammenstilling med kostnadene de er ment å kompensere.

Offentlige tilskudd knyttet til kjøp av varige driftsmidler balanseføres som uopptjente offentlige tilskudd under langsiktig gjeld og resultatføres lineært over forventet brukstid på de eiendelene tilskuddet vedrører.

Note 2 Estimater med betydelig usikkerhet

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet i henhold til IFRS og bruk av konsernets regnskapsprinsipper må konsernets ledelse utøve skjønn, foreta estimater og gjøre forutsetninger som påvirker poster i resultat, balanse og noter. Estimater og forutsetninger som legges til grunn er basert på erfaring med tilsvarende vurderinger i tidligere perioder, kompetanse fra miljøene innad i konsernet, endringer i rammebetingelser og annen relevant informasjon.

Estimater og forutsetninger vil kunne endres over tid og er gjenstand for løpende vurdering. Faktiske tall vil imidlertid kunne avvike fra regnskapsførte estimater. Resultateffekt av estimatavvik og endrede estimater og forutsetninger regnskapsføres i den perioden endringen oppstår eller periodiseres over de perioder som påvirkes av endringen.

Skjønnsmessige vurderinger som har vesentlig betydning for konsernregnskapet:

Vurdering av kontroll og innflytelse i investeringer

Konsernet har betydelige investeringer hvor vurderingen av kontroll og innflytelse har vesentlig betydning for regnskapsføringen av investeringene. Vurderingene kan være komplekse og skjønnsmessige, og foretas av selskapets ledelse med bakgrunn i gjeldende regnskapsstandard og tilgjengelig informasjon og faktum, herunder avtaleverk. Det henvises til note 21.

Virkelig verdi av kraftanlegg

Konsernet har betydelige balanseførte verdier i anlegg knyttet til produksjon av vannkraft, vindkraft og fjernvarme. Kraftanleggene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulige verdifall slik at det er risiko for at regnskapsført verdi overstiger gjenvinnbart beløp. Konsernets praksis er å gjøre årlig nedskrivningstest, uavhengig av identifiserte og vurderte indikatorer, med unntak av vannkraftanleggene Usta og Nes. Utfallet av en nedskrivningstest kan være resultatføring av tap knyttet til balanseførte eiendeler.

Beregning av gjenvinnbart beløp, som er basert på hvilken bruksverdi eiendelen vil gi for virksomheten, er basert på neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer der langsiktige kraftprisprognoser, forventet produksjonsvolum og anvendt avkastningskrav er de viktigste faktorene. Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger er i stor grad påvirket av ledelsens syn på fremtidige inntekter. Forventning til fremtidige inntekter er basert på en kombinasjon av fremtidige prisforventninger, produksjonsvolum, regulatoriske forhold og prosjekt- og klimarisiko. Ved verddivurderingen av fremtidige inntekter anvendes observerbar markedspris i likvide perioder. For senere perioder legges prognoser på langsiktige kraftpriser fra analysebyrå til grunn. Det vises til note 19.

Virkelig verdi av konsesjonskraftrettigheter

Virkelig verdi på konsesjonskraftrettighetene fastsettes ved å benytte neddiskonterte kontantstrømmer basert på markedsmessige forhold på hver balansedag, med en kalkulasjonsperiode tilvarende løpetiden på avtalen mellom Vardar og Buskerud fylkeskommune knyttet til kjøpet av konsesjonskraftrettighetene. Det vises til omtale av ledelsens utøvelse av skjønn ved fastsettelse av fremtidige inntekter i foregående avsnitt, samt nærmere omtale av estimatet i note 9 og 12.

Virkelig verdi av investeringer i aksjer

Konsernet har betydelige investeringer i tilknyttede selskaper, som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden og vurderes årlig for nedskrivning. Konsernet har også betydelige investeringer i aksjer med begrenset kontroll, som regnskapsføres til virkelig verdi over utvidet resultat. Virkelig verdi fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. Det henvises til note 21.

Note 3 Hendelser etter balansedato

Pågående krig og uro i verden, herunder i Ukraina, påvirker ikke konsernets aktiviteter spesifikt, men det er fortsatt usikkerhet i flere markeder som en konsekvens av utviklingen og de påfølgende politiske og økonomiske sanksjonene. På tidspunktet for regnskapsavleggelsen forventes de økonomiske

konsekvensene for Vardar å bli begrenset, men det er knyttet stor usikkerhet til utviklingen.

Det er ellers ingen forhold av vesentlig betydning som har intruffet i perioden etter balansedagen.

Note 4 Segmentinformasjon

Segmentinformasjon presenteres etter forretningsområder basert på konsernets eksterne og interne rapporteringsstruktur. Konserninterne inntekter og kostnader er vist som salg mellom segmenter, men eliminert i konsernet.

Finansiering av investeringene og inngåelse av sikringsinstrumenter for å redusere konsernets økonomiske risiko, er samlet i konsernfunksjoner.

	Bioenergi		Vindkraft		Vannkraft		Solkraft	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Driftsinntekter eksternt	70 408	57 130	58 017	79 240	444 328	702 318	0	0
Driftsinntekter internt	0	0	0	0	443	515	0	0
Andel av resultat i TS	0	0	0	0	0	0	0	0
Driftsinntekter totalt	70 408	57 130	58 017	79 240	444 771	702 834	0	0
Energikjøp/varekjøp	24 118	17 968	9 259	13 071	56 615	28 238	0	0
EBITDA	20 009	16 633	29 376	56 014	281 746	693 604	-550	0
Driftsresultat	5 722	3 418	16 747	43 819	268 756	681 659	-567	0
Finansinntekter	100	13	9 420	112	48 251	15 825	3	0
Finanskostnader	6 264	3 540	1 405	2 679	3 464	1 137	0	0
Resultat før skattekostnad	-442	-109	24 762	41 252	313 544	696 346	-564	0
Skattekostnad	-68	-205	6 019	2 507	197 432	374 196	-116	0
Resultat	-375	96	18 743	29 170	116 112	322 151	-449	0
Avskrivninger varige driftsmidler	14 287	13 215	12 629	12 195	12 990	11 945	17	0
Eiendeler	282 297	265 743	301 328	267 573	888 477	1 039 462	114 021	0
Gjeld	136 033	11 146	78 080	36 496	762 549	920 944	4 978	0
Investeringer driftsmidler	25 036	6 309	125	0	8 571	3 417	4 606	0
Investeringer i TS	0	0	0	0	0	0	0	0

	Å Energi		Vekst og utvikling		Innovasjon	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Driftsinntekter eksternt	0	0	0	0	0	0
Driftsinntekter internt	0	0	0	0	0	0
Andel av resultat i TS	694 032	4 223 517	42 838	26 430	0	0
Driftsinntekter totalt	694 032	4 223 517	42 838	26 430	0	0
Energikjøp/varekjøp	0	0	0	0	0	0
EBITDA	694 032	4 223 517	42 838	26 430	0	0
Driftsresultat	694 032	4 223 517	42 838	26 430	0	0
Finansinntekter	0	0	36 145	0	0	0
Finanskostnader	0	0	0	0	0	0
Resultat før skattekostnad	694 032	4 223 517	78 983	26 430	0	0
Skattekostnad	0	0	251	0	0	0
Resultat	694 032	4 223 517	78 732	26 430	0	0
Avskrivninger varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0
Eiendeler	6 449 177	5 931 260	921 921	803 892	109 993	54 453
Gjeld	0	0	0	0	0	0
Investeringer driftsmidler	0	0	0	0	0	0
Investeringer i TS	0	0	21 719	80 413	0	6 000

	Konsernfunksjoner		Eliminering		Konsern	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Driftsinntekter eksternt	984	1 549	0	0	573 736	840 238
Driftsinntekter internt	1 734	769	-2 151	-1 285	26	0
Andel av resultat i TS	-2 315	0	0	0	734 555	4 249 946
Driftsinntekter totalt	403	2 318	-2 151	-1 285	1 308 317	5 090 184
Energikjøp/varekjøp	0	0	0	0	89 991	59 278
EBITDA	-22 736	-23 498	0	-105	1 044 714	4 992 595
Driftsresultat	-24 687	-25 288	0	-105	1 002 840	4 953 449
Finansinntekter	60 456	47 200	-8 661	-3 975	147 599	59 174
Finanskostnader	187 735	83 806	-8 661	-3 975	192 091	87 188
Resultat før skattekostnad	-151 965	-61 894	0	-105	958 348	4 925 436
Skattekostnad	-29 302	-4 313	0	0	174 217	381 760
Resultat	-122 663	-57 582	0	-105	784 132	4 543 676
Avskrivninger varige driftsmidler	1 951	1 790	0	0	41 874	39 146
Eiendeler	112 665	190 268	0	0	9 179 879	8 552 650
Gjeld	905 510	1 036 746	0	0	1 887 151	2 005 332
Investeringer driftsmidler	943	1 242	0	0	39 281	10 968
Investeringer i TS	0	0	0	0	21 719	86 413

	Norge		Sverige		Baltikum		Totalt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Driftsinntekter	1 268 317	5 022 723	40 000	67 461	0	0	1 308 317	5 090 184
Eiendeler	8 303 698	7 725 456	179 261	179 292	696 919	647 902	9 179 879	8 552 650
Investeringer	60 548	97 381	125	0	327	0	61 000	378 392

Informasjon om viktige kunder:

Ingen eksterne kunder står for 10 % eller mer av konsernets driftsinntekter.

Note 5 Styring av kapitalstruktur

Kapitalstyringen skal sikre konsernets finansielle handlefrihet på kort og lang sikt. Det er en målsetning å ha en finansiell struktur som gjennom soliditet og kontantstrøm sikrer en god langsiktig kredittverdighet, som vil kunne gi tilgang på likviditet med gode betingelser. Tilgjengelig likviditet skal til enhver tid minst dekke rentekostnader de kommende 12 måneder. Konsernets likviditetsreserve, utover kontanter og kontantekvivalenter, består av en ubenyttet langsiktig trekkfasilitet. Konsernet benytter i hovedsak bank og obligasjonsmarkedet som lånekilder. Vardar har i tillegg ansvarlig lån fra Buskerud fylkeskommune. Det ansvarlige lånet blir i

kapitalstyringen sett på som egenkapital på grunn av sin struktur og avdragsfrihet.

Det legges opp til en forfallstruktur på låneporteføljen som skal sikre handlefrihet også i perioder hvor det kan være mer utfordrende å få finansiering i markedene. Ekstern opplåning skjer hovedsakelig i morselskapet, og kapitalbehov i datterselskaper dekkes normalt gjennom innskudd av egenkapital og interne lån. Kapitalstruktur i datterselskapene tilpasses forretningsmessige, juridiske og skattemessige hensyn. Vardar overvåker kapitalstyringen blant annet ved å følge utviklingen i egenkapitalandelen, netto rentebærende gjeld og kontantstrøm fra driften.

Gjeldsgraden pr. 31.12.2023 er på 10 %, en reduksjon fra 2022 på 1 %. Konsernet vurderes å ha en finansiell posisjon som muliggjør

gjennomføring av forestående investeringer og rehabiliteringer.

	2023	2022
Rentebærende langsiktig gjeld	1 363 088	1 364 419
* hvorav ansvarlig lån	-507 500	-507 500
Sum kortsiktig gjeld	229 379	369 888
Bankinnskudd og kontantekvivalenter	-163 324	-269 926
Netto gjeld eksklusive ansvarlig lån	921 644	956 881
Netto gjeld inklusive ansvarlig lån	1 429 144	1 464 381
Totalkapital	9 179 879	8 552 650
Gjeldsgrad	10 %	11 %
Gjeldsgrad inkl. ansvarlig lån	16 %	17 %

Note 6 Markedsrisiko

Vardar driver virksomhet som innebærer risiko på mange områder, og har en helhetlig tilnærming til konsernets markedsrisiko. Formålet med risikostyring er å ta riktig risiko ut fra konsernets risikovilje og evne, kompetanse og soliditet. Risikostyringen skal identifisere trusler og muligheter for konsernet, og styre risiko mot et akseptabelt nivå slik at det gis rimelig sikkerhet for at konsernets målsettinger oppnås. Hovedsakelig er konsernets ulike forretningsområder eksponert for risiko knyttet til prisutviklingen i kraftmarkedet og framtidig produksjonsvolum, herunder klimarisiko. Dette er nærmere beskrevet i denne noten, mens finansiell risiko beskrives i note 7.

Markedsrisiko for Vardar er i alt vesentlig knyttet til utviklingen i kraftpriser og produksjonsvolum. Begge faktorene påvirkes av klima, herunder vær og nedbør, mens kraftprisene i tillegg påvirkes av produksjon, forbruk og overføringskapasitet. Kraftprisene påvirkes også av utvikling i prisen på alternative energikilder som olje, kull og gass. Vardar har et rammeverk for styring av risikoen knyttet til kraftpris, mens risikoen knyttet til kraftproduksjon først og fremst skjer gjennom optimalisering av energidisponering for vannkraftproduksjonen. For vindkraft velges ulike geografiske områder, turbiner og søken etter høy tilgjengelighet for å redusere produksjonsrisikoen. Volumrisikoen gjelder for hele produksjonsporteføljen. Som langsiktig eier forventes det at i snitt over investeringens

levetid oppnås et produksjonsvolum som tilsvarer midlere årsproduksjon, men endringer fra år til år vil gi variasjoner i det økonomiske resultatet. I kapitaliseringen av konsernet tas det høyde for at resultatet i et enkelt år kan bli svakere som følge av svingninger i produksjonsvolum.

Vardar er direkte utsatt for klimaendringer, ettersom endringer i vær og nedbør både vil endre gjennomsnittlig produksjon fra vann- og vindkraftverk, samt øke svingningene i kraftpriser. I tillegg vil overgangen til en lavutslippsøkonomi medføre omfattende politiske, juridiske, teknologiske og markedsmessige endringer, med potensiale til å ha betydelig innvirkning på Vardar sine inntekter.

Vardars rammeverk for styring av risiko knyttet til endring i kraftpris omfatter hele produksjonsporteføljen, og skal sikre et minimum av kontantstrømmer fra disse virksomhetene med en tidshorisont på inntil 5 år. For å oppnå ønsket risikoreduserende effekt benyttes standardiserte derivatprodukter, som futures og forward kontrakter. Sikringshandelen gjøres hovedsakelig bilateralt med motparter som anses å ha lav likviditetsrisiko. Rammene for handel overvåkes kontinuerlig, og risiko rapporteres jevnlig til ledelse og styre. Segmentet bioenergi er eksponert for usikkerhet i salgspris til kunder, da prisen i henhold til konsesjon skal være lavere enn

konkurrerende energibærer på kontraktsinngåelse. Dette betyr at prisen er følsom for endringer i kraftpris, nettleie, og offentlige avgifter knyttet til energi. Strategien om å ha en kundeportefølje med både fast og flytende salgspris demper denne risikoen noe.

2023 har vært et år med i snitt gode kraftpriser, men med store variasjoner over året. Fallet fra de historisk høye prisene i 2022 henger sammen med blant annet bedre ressurstilgang

både i Norge og ellers i Europa. Som følge av Vardarkonsernets totale sikringsstrategi hensyntatt eierskap i tilknyttede selskap, og beskatning av vannkraften i Norge, dempes virkningene av høye kraftpriser i konsernets resultat etter skatt.

Vardar benytter sikringsbokføring for egne derivater som inngås for å redusere markedsrisikoen knyttet til endringer i kraftpris. Dette er nærmere beskrevet i note 10.

Note 7 Finansiell risiko

Overordnet finansiell risiko knytter seg til selskapets belåning, der mye gjeld representerer høy finansiell risiko. Vardar har moderat belåning i forhold til sine eiendeler og løpende inntekter fra disse, og fikk i november 2023 BBB+ rating fra Scope Ratings GmbH.

Øvrig finansiell risiko er knyttet til valuta, renter, likviditet, kreditt og kapitalstyring. Styret har gitt klare rammer for risikostyring, og det er etablert strategier, systemer og rapporteringsrutiner for en samlet risikostyring innen konsernet. Formålet med risikostyringen er å skape større grad av forutsigbarhet i kontantstrømmene de nærmeste årene og sikre verdier i balansen. Den skal redusere risiko, støtte opp om verdiskaping og gi en solid finansiell plattform.

Risikostyringen innebærer blant annet bruk av derivater. Sikringer knyttet til minimering av valutarisiko og renterisiko sikringbokføres. Dette er nærmere beskrevet i note 10.

Valutarisiko

Konsernet har en betydelig andel av sine løpende kraftinntekter i euro og verdier i balansen knyttet til euro og svenske kroner. Dette medfører en valutarisiko. Konsernet har en sikringsstrategi der eiendeler og kraftinntekter som er knyttet til fremmed valuta

blir sikret med valutaterminer og gjeldsposter i tilsvarende valuta. Dermed reduseres risikoen knyttet til reduserte inntekter og verdifall på eiendeler ved en styrking av den norske kronen mot fremmed valuta.

Vardar har et styregodkjent rammeverk for fremtidig sikring av euro knyttet til inntekter fra kraftsalget. Det er vedtatt en tidshorison på 5 år for valutasikringer, der samlet sikringsgrad for perioden skal ligge mellom 25 – 70 %.

Tabellen under viser sensitivitet på markedsverdi ved endring i valutakurs med +/- ti prosentpoeng. Alle andre variabler er holdt konstant. Netto kraftsalg vil påvirkes gjennom endring av euro/nok kurs som følger på henholdsvis resultat og utvidet resultat som vist i tabellen under. Markedsverdien på valutaderivater er nåverdien av fremtidige forventede betalinger. De forventede fremtidige betalingene endrer seg like mye ved en styrking av den norske kronen som ved en svekkelse. Ved en endring i valutakurs endres også diskonteringsrentene for beregning av nåverdien av de fremtidige forventede betalingene. Et fall i diskonteringsrenten gir et større utslag på markedsverdien enn en tilsvarende økning i diskonteringsrenten.

Valutasensitivitet	Markedsverdi	Endring i valutakurs (%)	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapitalen
2023	-39 942	10 %	0	-32 242
		0 %		
		-10 %	0	35 343
2022	-13 688	10 %	0	-40 309
		0 %		
		-10 %	0	40 414

Renterisiko

Renterisikoen er knyttet til endringer i fremtidig rentenivå, og påvirker først og fremst nivået på konsernets fremtidige rentekostnader, og dermed evnen til å betjene låneforpliktelsene. For å motvirke denne risikoen har Vardar en blanding av fast og flytende rente i sin låneportefølje. Konsernet har rammer for sikring knyttet til durasjon. Durasjon er den gjennomsnittlige løpetiden på sikringsinstrumentet når en tar hensyn til både rentebetaling og tilbakebetaling av lånet. Konsernets rammer på rentesikring innebærer at sikringsporteføljen skal ha en durasjon på mellom 1 og 5 år, hvorav 30-70 % av selskapets totale gjeld skal ha en durasjon på ett år eller mer.

Tabellen under viser sensitivitet på markedsverdi ved endring i markedsrente med

+/- ett prosentpoeng, hensyntatt rentebindinger, for alle rentebærende eiendeler og forpliktelser i konsernet. Alle andre variabler er holdt konstant. Netto finans vil påvirkes gjennom endring av den flytende renten som følger på henholdsvis resultat og utvidet resultat som vist i tabellen under. Markedsverdien på rentederivater er nåverdien av fremtidige forventede betalinger. De forventede fremtidige betalingene endrer seg like mye ved en økning i markedsrentene som ved et fall i markedsrentene. Ved en endring i markedsrentene endres også diskonteringsrentene for beregning av nåverdien av de fremtidige forventede betalingene. Et fall i diskonteringsrenten gir et større utslag på markedsverdien enn en tilsvarende økning i diskonteringsrenten.

Rentesensitivitet	Markedsverdi	Endring i rentenivået (%)	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapitalen
2023	1 296 646	1 %	-6 375	37 477
		0 %		
		-1 %	6 375	-43 346
2022	1 211 928	1 %	-7 775	36 064
		0 %		
		-1 %	7 775	-42 590

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko oppstår dersom det ikke er samsvar mellom kontantstrøm og løpende operasjonelle og finansielle forpliktelser. Manglende likvide midler kan føre til brudd på covenants i låneavtaler, kostnader knyttet til forsinket/manglende betaling, samt risiko for å ikke kunne finansiere ønsket vekst og utvikling. Vardar har en god langsiktig finansiering av sin virksomhet gjennom ansvarlig lån fra Buskerud fylkeskommune, samt lån i obligasjonsmarkedet og bankforbindelse. I tillegg har konsernet en

trekkfasilitet på 50 millioner kroner for å sikre tilgjengelig likviditet på kort sikt. Konsernet var ikke i brudd med lånebetingelser på balansedagen.

Tabellen viser forfallsprofil på konsernets finansielle forpliktelser. Rentebetaling gjelder nominelle renteutbetalinger etter rentebetingelser pr. 31.12. de aktuelle årene. Finansielle derivater utover renteswaper er knyttet til prissikring av kraftproduksjonen, jf.

avsnitt over om markedsrisiko. Disse derivatene vil ikke representere noen likviditetsrisiko så lenge konsernets kraftverk i

all hovedsak er i normal drift, da kraften er solgt til bilaterale motparter med lav risikoprofil.

Finansielle forpliktelser pr. 31.12.23	< 3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Etter 2026	Total
Rentebærende lån	206	618	855 588	0	856 413
Rentebetaling på rentebærende lån	5 338	44 614	70 851	0	120 803
Ansvarlig lån	0	0	0	507 500	507 500
Rentebetaling på ansvarlig lån	0	39 687	135 015	97 333	272 035
Leverandørgjeld	23 326	0	0	0	23 326
Annen kortsiktig gjeld	63 433	122 605	0	0	186 038
Sum forfall på ikke-derivative forpliktelser	92 304	207 524	1061 454	604 833	1 966 115
Derivater	4 798	14 393	20 960	0	40 150
Sum forfall på derivative forpliktelser	4 798	14 393	20 960	0	40 150
Sum forfall på forpliktelser	97 101	221 916	1 082 415	604 833	2 006 266

Finansielle forpliktelser pr. 31.12.22	< 3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Etter 2026	Total
Rentebærende lån	291	873	856 919	0	858 083
Rentebetaling på rentebærende lån	4 350	41 650	119 863	0	165 863
Ansvarlig lån	0	0	0	507 500	507 500
Rentebetaling på ansvarlig lån	0	27 913	125 353	136 010	289 275
Leverandørgjeld	14 145	0	0	0	14 145
Annen kortsiktig gjeld	117 602	224 433	0	0	342 035
Sum forfall på ikke-derivative forpliktelser	136 388	294 869	1 102 134	643 510	2 176 900
Derivater	2 385	7 156	8 714	0	18 256
Sum forfall på derivative forpliktelser	2 385	7 156	8 714	0	18 256
Sum forfall på forpliktelser	138 773	302 025	1 110 848	643 510	2 195 156

Balanseført verdi/virkelig verdi	2023	2022

Finansielle eiendeler

Derivater ført som sikringsbokføring

- Valutabytteavtaler	0	4 635
- Rentebytteavtaler NOK	45 182	46 648
Sum derivative eiendeler	45 182	51 283

Finansielle forpliktelser

Derivater ført som sikringsbokføring

- Valutabytteavtaler	37 954	18 256
- Rentebytteavtaler NOK	2 197	0
Sum derivative forpliktelser	40 150	18 256

Kreditrisiko

Kreditrisiko er knyttet til risiko for at en motpart ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser. Mangel på oppgjør fra motparter vil føre til at konsernets inntektsstrøm faller bort, og påvirker både konsernets evne til å betjene sine forpliktelser, samt mulighet for ønsket utvikling.

Kundefordringer

Konsernets salg av kraft produsert i Norge går via kraftbørsen Nord Pool, i tillegg til rettighetshavere av kraft fra kraftverkene Usta og Nes. Rettighetshaverne er kommuner i Hallingdal, og disse anses som solide med lav risiko for manglende oppgjør. Handel med finansielle kraftkontrakter gjøres med bilaterale motparter med lav motpartsrisiko.

For vindkraftproduksjonen i Sverige selges denne på kontrakter via anerkjente porteføljeforvaltere, der risikoene for manglende oppgjør reduseres noe ved forpliktelser til samme motpart.

Konsernet selger fjernvarme til slutt kunder. Utestående fordringer vurderes løpende, og eventuelt tap tas over resultatregnskapet. Av konsernets driftsinntekter fratrukket resultat fra tilknyttede selskap utgjør dette forretningsområdet 12 %, og kredittrisikoen

anses som liten. For nærmere detaljer om kundefordringene henvises det til note 24.

Øvrige finansielle instrumenter

Motpartsrisiko for kontanter, rentebytteavtaler og valutaterminkontrakter reduseres gjennom valg av motparter/banker med høy kredittrating. Konsernets motregningsadgang følger alminnelige regler i norsk lov. Mot finansielle institusjoner er det inngått standardiserte og hovedsakelig bilaterale avtaler for renter og valuta som gir partene motregningsrett, også ved eventuelt mislighold.

Note 8 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter benyttes i stor grad for å sikre verdier og gi større forutsigbarhet i framtidige kontantstrømmer. Disse instrumentene utgjør en stor del av Vardar sin totale balanse, og har vesentlig betydning for konsernets stilling og resultat.

Finansielle instrumenter i driftsaktiviteter

Finansielle instrumenter innenfor driftsaktiviteter består hovedsakelig av konsesjonskraftrettigheter og kontantstrømsikringer i form av valutaterminer og valutabytteavtaler.

Innenfor kraftsalg benyttes finansielle instrumenter for å skape større forutsigbarhet på framtidige kontantstrømmer, der graden av prissikring av framtidig kraftproduksjon styres gjennom vedtatt sikringsstrategi. Da kraftprisen i noterte markeder er i euro, har Vardar mesteparten av sine inntekter fra kraftsalg i euro. De framtidige kraftinntektene i euro sikres gjennom inngåelse av valutaterminer, for å gi større grad av forutsigbare kontantstrømmer i norske kroner. Etter innføring av IFRS 9 er

begge disse sikringene definert som kontantstrømsikringer, og tilfredsstillende kravene til sikringsbokføring. Det vises til note 10 for mer detaljer.

Konsernet har finansielle instrumenter i driftsaktiviteter i form av kundefordringer, leverandørgjeld, annen kortsiktig gjeld, kontanter og kontantekvivalenter etc.

Finansielle instrumenter i finansaktiviteter

Finansielle instrumenter innenfor finansaktiviteter består hovedsakelig av obligasjonslån, gjeld til kredittinstitusjoner, ansvarlig utlån og rentebytteavtaler.

Vardar er eksponert for endringer i rentenivået. For å ha større grad av forutsigbarhet på framtidige rentekostnader, har konsernet innført en rentesikringsstrategi og det forventes at sikringsforholdet for nye inngåtte rentebytteavtaler vil kunne dokumenteres opp på en tilfredsstillende måte og sikringsbokføring benyttes.

Finansielle eiendeler og forpliktelser i balansen pr. 31.12.2023 er klassifisert som følger:

	Derivater utpekt som sikring	Til virkelig verdi over resultatet	Til virkelig verdi over utvidet resultat	Amortisert kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Konsesjonskraftrettigheter	0	110 118	0	0	110 118	110 118
Langsiktige derivater	36 180	0	0	0	36 180	36 180
Kortsiktige derivater	9 002	0	0	0	9 002	9 002
Egenkapitalinstrumenter	0	0	942 914	418	943 331	943 331
Kundefordringer	0	0	0	35 195	35 195	35 195
Kontanter/kontantekvivalenter	0	0	0	163 324	163 324	163 324
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	142 443	142 443	142 443
Sum finansielle eiendeler	45 182	110 118	942 914	341 379	1 439 593	1 439 593

	Derivater utpekt som sikring	Til virkelig verdi over resultatet	Til virkelig verdi over utvidet resultat	Amortisert kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Langsiktige obligasjonslån	0	0	0	440 000	440 000	441 452
Ansvarlig lån	0	0	0	507 500	507 500	500 923
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	415 588	415 588	396 123
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	824	824	824
Langsiktige derivater	20 960	0	0	0	20 960	20 960
Kortsiktige derivater	19 190	0	0	0	19 190	19 190
Andre finansielle forpliktelser	0	0	0	86 760	86 760	86 760
Sum finansielle forpliktelser	40 150	0	0	1 450 672	1 490 823	1 466 233

Finansielle eiendeler og forpliktelser i balansen pr. 31.12.2022 er klassifisert som følger:

	Derivater utpekt som sikring	Til virkelig verdi over resultatet	Til virkelig verdi over utvidet resultat	Amortisert kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Ansvarlig utlån	0	0	0	0	0	0
Konsesjonskraftrettigheter	0	172 734	0	0	172 734	172 734
Langsiktige derivater	45 405	0	0	0	45 405	45 405
Kortsiktige derivater	5 878	0	0	0	5 878	5 878
Egenkapitalinstrumenter	0	0	679 280	418	679 698	679 698
Kundefordringer	0	0	0	3 581	3 581	3 581
Kontanter/kontantekvivalenter	0	0	0	269 926	269 926	269 926
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	175 699	175 699	175 699
Sum finansielle eiendeler	51 283	172 734	679 280	449 623	1 352 920	1 352 920

	Derivater utpekt som sikring	Til virkelig verdi over resultatet	Til virkelig verdi over utvidet resultat	Amortisert kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Langsiktige obligasjonslån	0	0	0	440 000	440 000	445 236
Ansvarlig lån	0	0	0	507 500	507 500	451 185
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	416 919	416 919	416 919
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	1 164	1 164	1 164
Langsiktige derivater	5 712	0	0	0	5 712	5 712
Kortsiktige derivater	12 544	0	0	0	12 544	12 544
Andre finansielle forpliktelser	0	0	0	79 915	79 915	79 915
Sum finansielle forpliktelser	18 256	0	0	1 497 329	1 515 585	1 497 609

Verdiene i tabellene over vises per eiendel eller forpliktelse, og tar ikke hensyn til sikringsrelasjonene mellom de enkelte postene.

Note 9 Virkelig verdi

Vurdering av virkelig verdi

IFRS 13 krever presentasjon av virkelig verdimålinger pr. nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller

indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelser

Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi pr. 31.12.23:

Eiendeler pr. 31.12.2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Rettigheter konsesjonskraft	0	0	110 118	110 118
Egenkapitalinstrumenter	0	0	943 331	943 331
Kortsiktige derivatinstrumenter	0	9 002	0	9 002
Langsiktige derivatinstrumenter	0	36 180	0	36 180
Sum eiendeler	0	45 182	1 053 449	1 098 631
Forpliktelser pr. 31.12.2023				
Langsiktige derivatinstrumenter	0	20 960	0	20 960
Kortsiktige derivatinstrumenter	0	19 190	0	19 190
Sum forpliktelser	0	40 150	0	40 150

Tabellen nedenfor viser konsernets endringer i finansielle instrumenter klassifisert i nivå 3 i virkelig verdi hierarkiet pr. 31.12.23.

Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi basert på nivå 3	Finansielle eiendeler	Finansielle forpliktelser	Total
Inngående balanse 01.01.2023	852 432	0	852 432
Gevinst og tap innregnet over resultatet	-62 616	0	-62 616
Gevinst og tap innregnet over utvidet resultatet	59 526	0	59 526
Tilgang	204 108	0	204 108
Utgående balanse 31.12.2023	1 053 449	0	1 053 449

Sensitivitetsanalyse for vesentlige faktorer benyttet i målingen til virkelig verdi nivå 3	Pris +10 %	Pris -10 %
Kraftpris før skatt (konesjonskraftrettighet)	15 010	-15 010

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi pr. 31.12.22:

Eiendeler pr. 31.12.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Rettigheter konsesjonskraft	0	0	172 734	172 734
Egenkapitalinstrumenter	0	0	679 698	679 698
Kortsiktige derivatinstrumenter	0	5 878	0	5 878
Langsiktige derivatinstrumenter	0	45 405	0	45 405
Sum eiendeler	0	51 283	852 432	903 715

Forpliktelser pr. 31.12.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Langsiktige derivatinstrumenter	0	5 712	0	5 712
Kortsiktige derivatinstrumenter	0	12 544	0	12 544
Sum forpliktelser	0	18 256	0	18 256

Tabellen nedenfor viser konsernets endringer i finansielle instrumenter klassifisert i nivå 3 i virkelig verdi hierarkiet pr. 31.12.22.

Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi basert på nivå 3	Finansielle eiendeler	Finansielle forpliktelser	Total
Inngående balanse 01.01.2022	199 447	0	199 477
Gevinst og tap innregnet over resultatet	-15 940	0	-15 940
Gevinst og tap innregnet over utvidet resultatet	289 101	0	289 101
Tilganger	379 825	0	379 825
Utgående balanse 31.12.2022	852 432	0	852 432

Sensitivitetsanalyse for vesentlige faktorer benyttet i målingen til virkelig verdi nivå 3	Pris +10 %	Pris -10 %
Kraftpris før skatt (konesjonskraftrettighet)	21 410	-21 410

Virkelig verdi av finansielle instrumenter i nivå 1, som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs, mens for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter i nivå 2, som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av

observerbare data der det er tilgjengelig, og baserer seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer; Notert markedspris eller handlerpris for tilsvarende instrumenter. Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbare avkastningskurver. Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert med kontraktens volum i fremmed valuta. Ved beregning av nåverdi er det benyttet relevant rente på balansedagen.

I nivå 3 benyttes andre teknikker, slik som diskonterte kontantstrømmer, for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene. Målingen av finansielle instrumenter kategorisert i nivå 3 følger nedenfor:

Konsesjonskraftrettighet

For beregning av verdien på konsesjonskraftrettigheten benyttes estimert kraftvolum pr. år, markedsprisen på kraft gitt fra Nasdaq siste handelsdag i året, en estimert selvkostpris på konsesjonskraft, samt en diskonteringsrente på 5 %. Diskonteringsrenten er satt med bakgrunn i forventet avkastning innen vannkraftproduksjon i Norge. Markedspris på kraft gis for 10 år fram i tid. Et snitt av disse årene benyttes som markedspris i hele kalkulasjonsperioden. Både kraftpriser og rente er i realtid. Verdien beregnes til og med 2041, som er sammenfallende med lengden på underliggende avtale. Det henvises til note 12.

Ved beregning av verdi er det benyttet:

	2023	2022
Euro kurs	11,24	10,51
Kraftpris, kr/MWh	505	659

Finansielle eiendeler – EK-instrumenter

Unoterte aksjer klassifisert som finansielle eiendeler måles til virkelig verdi basert på en estimert salgsverdi mellom uavhengige parter.

For regnskapsåret 2023 har det ikke skjedd endringer i virkelig verdi-målingen, som ville medført noen form for overgang mellom de ulike nivåene, og det har ikke forekommet overføringer inn eller ut av nivå 3.

Opplysninger om virkelig verdi for regskapsposter som ikke måles til virkelig verdi:

Balanseført verdi og virkelig verdi av langsiktige lån	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2023	2022	2023	2022
Obligasjonslån ¹	440 000	440 000	441 452	445 236
Gjeld til kredittinstitusjoner ²	416 496	418 083	396 948	362 155
Ansvarlig lån ²	507 500	507 500	500 923	451 185

¹ Virkelig verdi av obligasjoner er fastsatt på grunnlag av observerbare transaksjoner. Det vil være begrenset likviditet, samt usikkerhet ved avlesning av markedspris. Obligasjongjeld er derfor målt i henhold til nivå 3 i verdsettelseshierarkiet.

² Gjeld til kredittinstitusjoner og ansvarlig lån er verdsatt til nåverdien av framtidige diskonterte

kontantstrømmer for forpliktelsene med forfallsstruktur og markedsrente som for tilsvarende markedslån. Postene er dermed målt i henhold til nivå 3 i verdsettelseshierarkiet.

Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser tilsvarer balanseført verdi ettersom virkningen av diskontering ikke er vesentlig.

Note 10 Regnskapsmessig sikring

Vardar er eksponert for risiko som er nærmere beskrevet i note 6 og 7. Vardar benytter sikringsbokføring for konstantstrømsikring der det er en klar sammenheng mellom sikringsobjekt og sikringsinstrument. Formålet med regnskapsmessig sikringsbokføring er å redusere volatiliteten i resultatregnskapet.

Kraftprisrisiko:

For å avdempe den økonomiske risikoen konsernet er eksponert for gjennom endringer i kraftpriser, kan derivater inngås for sikring av kraftpris. Konsernet har pr. årsslutt ingen inngåtte sikringskontrakter for framtidige år.

Valutarisiko:

Betydelig andel av løpende kraftinntekter knyttes til euro som valuta. Dette medfører risiko for konsernet knyttet til utviklingen av euro i forhold til norske kroner. Det er en klar sammenheng mellom sikringsobjektet som er kraftinntekter i euro, og sikringsinstrumentene som er valutaderivater.

Renterisiko:

For å avdempe den økonomiske risikoen konsernet er eksponert for gjennom endringer i renter, inngås derivater for sikring av rentekostnader. Det er en klar sammenheng mellom sikringsobjektet som er låneforhold, og sikringsinstrumentene som er rentederivater. Verdiendringer på sikringsderivater føres over utvidet resultat. Ved realisering omklassifiseres verdiendringene, og kraftsalg føres til sikringspris og sikringskurs som forelå på de enkelte kontraktene ved innføring av sikringsbokføring.

Ineffektivitet måles løpende, og innregnes i resultatregnskapet under driftskostnader som verdiendringer. På grunn av at oppgjørsmøtene for de finansielle valutabytteavtalene er satt opp slik at betaling skjer midt i kvartalet vil det være naturlig at en viss mengde kraftinntekter vil mottas før, og en viss andel etter oppgjørsmøtene for valutabytteavtalene. Ineffektiviteten som oppstår på bakgrunn av forskjell i tidsverdi på kontantstrømmer fra sikringsobjekt og sikringsinstrumentet vil derfor forventes å bidra til en så uvesentlig ineffektivitet at denne er satt til 0. Mengden kraftinntekter i euro som er sikret er også vesentlig lavere enn forventet euro-inntekt fra kraftsalget, slik at det ikke skal være noe fare for ineffektivitet ved at mengden fra sikringsobjektet er lavere enn mengden fra sikringsinstrumentet over kvartalet. Ineffektivitet som kan oppstå på bakgrunn av kredittrisiko knyttet til finansiell motpart er også ansett for å ikke være til stede da alle valutabytteavtalene er inngått med Nordea som finansiell motpart.

Oversikt sikringsbokføring pr. 31.12.2023:

	Nominelt beløp	Balanseverdi Eiendel	Balanseverdi Forpliktelse	Linje i det finansielle regnskapet	Endring i virkelig verdi benyttet for måling av ineffektivitet
Valutabytteavtaler	420 002	0	37 954	Derivat	-25 891
Rentebytteavtaler	870 000	45 182	2 197	Derivat	-1 388
Kraftderivater	0	0	0	Derivat	0

	Svært sannsynlig kraftsalg	Rentebetalinger
Endring i virkelig verdi benyttet for måling av ineffektivitet for perioden	-25 891	-1 388
Kontantstrømsikringsreserve	-25 533	45 648
Akkumulert sikringsgevinst/tap ført over utvidet resultat	-25 533	45 648
Ineffektivitet ført til resultatet	0	0
Linje i det finansielle regnskapet	Verdiendring sikringsinstrumenter	Verdiendring sikringsinstrumenter
Beløp reklassifisert fra utvidet resultat til resultat	8 861	- 1 884
Linje i det finansielle regnskapet	driftsinntekter	finanskostnader

Oversikt sikringsbokføring pr. 31.12.2022:

	Nominelt beløp	Balanseverdi Eiendel	Balanseverdi Forpliktelse	Linje i det finansielle regnskapet	Endring i virkelig verdi benyttet for måling av ineffektivitet
Valutabytteavtaler	540 066	4 635	18 256	Derivat	11 530
Rentebytteavtaler	870 000	46 648	0	Derivat	58 851
Kraftderivater	0	0	0	Derivat	0

	Svært sannsynlig kraftsalg	Rentebetalinger
Endring i virkelig verdi benyttet for måling av ineffektivitet for perioden	11 530	58 851
Kontantstrømsikringsreserve	358	47 036
Akkumulert sikringsgevinst/tap ført over utvidet resultat	358	47 036
Ineffektivitet ført til resultatet	0	0
Linje i det finansielle regnskapet	Verdiendring sikringsinstrumenter	Verdiendring sikringsinstrumenter
Beløp reklassifisert fra utvidet resultat til resultat	39 163	59 526
Linje i det finansielle regnskapet	driftsinntekter	finanskostnader

Note 11 Salgsinntekter og energikjøp

	Bioenergi	Vindkraft	Vannkraft	Konsern- funksjoner	Konsern
2023					
Spotpris	28 788	55 601	375 297		459 687
Fastpris	39 562				39 562
Konsesjons-, avtale- og erstatningskraft			45 468		45 468
Sertifikater og opprinnelsesgarantier		2 128	23 562		25 690
Salg av tjenester, øvrige	2 057	288	443	2 718	5 506
Eliminering				-2 151	-2 151
Sum inntekter	70 408	58 017	444 771	567	573 762
Kjøp kraft	-24 118	-9 259	-56 615		-89 991
Netto	46 290	48 758	388 156	567	483 771

	Bioenergi	Vindkraft	Vannkraft	Konsern- funksjoner	Konsern
2022					
Spotpris	34 381	77 795	664 558		776 734
Fastpris	21 743				21 743
Konsesjons-, avtale- og erstatningskraft			28 137		28 137
Sertifikater og opprinnelsesgarantier		1 194	9 623		10 817
Salg av tjenester, øvrige	1 007	252	515	2 318	5 111
Eliminering				-1 285	-1 285
Sum inntekter	57 131	79 240	702 834	1 033	840 238
Kjøp kraft	-17 968	-13 071	-28 238		-59 278
Netto	39 162	66 169	674 595	1 033	780 960

Se note 24 for informasjon om kundefordringer og kontraktseiendeler.

Note 12 Driftsrelaterte verdiendringer

	2023	2022
Konsesjonskraftrettigheter	-21 210	101 310
Finansiell kraftportefølje	0	43 351
Derivater, herunder valutaterminer	-27 996	145 032
Sum verdiendringer	-49 206	289 694
Realiserte derivater	-21 210	73 398
Verdiendringer over resultat	6 977	126 063
Verdiendringer over utvidet resultat før skatt	-34 973	90 233

Konsesjonskraftrettigheter

Rettigheter konsesjonskraft er kjøp av Buskerud fylkeskommunes rett til sekundæruttak av konsesjonskraft for en periode på 40 år, gjeldende fra og med 2001. Volumet var på

64 GWh i 2023, og varierer fra år til år med kommunene Hol og Nore og Uvdal sitt behov for kraft.

Balanseført verdi konsesjonskraftrettigheter	2023	2022
Balanseført verdi 01.01.	172 734	87 363
Realisert	-41 406	-15 940
Verdiendring	-21 210	101 310
Balanseført verdi 31.12.	110 118	172 734

Note 13 Lønnskostnader og godtgjørelser

	2023	2022		
Lønn	21 017	17 547		
Godtgjørelse til styret	840	810		
Arbeidsgiveravgift	4 356	3 095		
Pensjonskostnader	7 406	6 408		
Andre personalkostnader	1 618	1 097		
Aktiverte lønnskostnader	-911	-736		
Sum lønns- og personalkostnader	34 327	28 222		
Gjennomsnittlig antall årsverk	20	18		
	Fastlønn	Andre ytelser	Pensjonskostnad	Lån fra selskapet
Ytelser til ledende ansatte 2023				
Robert Olsen, konsernsjef	2 474	185	1 755	0
Iren Bogen, økonomisjef	1 983	161	739	0
Kristin Ankile, direktør Vindkraft	1 547	62	303	250
Godtgjørelse til styret og revisjonsutvalget 2023				
Styreleder				241
Styrets nestleder				188
Tre styremedlemmer ¹⁾				399
Godtgjørelse til revisjonsutvalget				12
Sum				840

¹⁾ Det er utbetalt TNOK 133 til hver av disse medlemmene.

Revisor	2023	2022
Kostnadsført godtgjørelse til konsernrevisor fordeler seg slik eksklusiv mva.:		
-lovpålagt revisjon	840	747
-andre attestasjonstjenester	192	75
-skatterådgivning	171	242
-annen bistand	222	97
Sum godtgjørelse til konsernrevisor	1 425	1 161

Vardars lønnspolicy er å tilby konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende. Styret fastsetter lønn til konsernsjef, med bakgrunn i generell lønnsutvikling, lederlønnsutvikling i bransjen og prestasjoner. Lønnsjustering er 1. juli hvert år.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte i konsernet behandles og avgjøres av konsernsjef. I forbindelse med fastsettelse av godtgjørelse til den enkelte skal det vurderes generell lønnsutvikling for tilsvarende stillinger, lønnsutvikling i andre selskaper Vardar har eierposisjoner i, samt den enkelte ansattes prestasjoner i forhold til forventninger. Virkningstidspunkt for eventuell lønnsjustering er enten 1. juli eller 1. november. Lederløns-politikken som er beskrevet ovenfor er den som har vært effektiv i 2023 og det er også denne som vil bli lagt til grunn i 2024. Når det gjelder tilleggssytelser utover ordinær lønn, omfattes alle ansatte i Vardar konsern av en ytelsesbasert pensjonsordning. Videre har samtlige ansatte kollektiv ulykkesforsikring og gruppelevsfor- sikring. Konsernsjef og økonomisjef har i tillegg en driftspensjonsavtale som gir rett til en samlet pensjon tilsvarende 12G når det inkluderes ytelse fra folketrygden og bedriftens tjenestepensjon. Konsernsjef har rett til uttak av alderspensjon fra selskapet fra

fylte 65 år. Konsernsjef og økonomisjef har en fri bilordning innenfor en kostpris som tilsvarer henholdsvis TNOK 700 / TNOK 500 for 2023.

Telefon/mobiltelefon, 1–2 avisabonnement, samt internett for hjemmekontor dekkes av arbeidsgiver for alle ledende ansatte. Ledende ansatte har en ordning med kombinasjon av etterlønn og lønnsgaranti som økonomisk sikkerhet i forbindelse med avslutning av arbeidsforholdet. For konsernsjef innebærer dette en etterlønn på 12 måneder. For øvrige ledende ansatte er totalrammen 18 måneder. Det er bare ved arbeidsgivers avslutning av arbeidsforholdet eller ved omfattende strukturelle endringer at disse ordningene kan komme til anvendelse.

Vardar har ytt lån til noen ledende ansatte som forrentes etter den rente som Stortinget fastsetter for lån fra arbeidsgiver.

Ansatte i Vardar deltar i styret i datterselskaper. Det betales ikke styrehonorar for slikt engasjement.

Det foreligger ikke andre tilleggssytelser til ledende ansatte og heller ingen variable elementer i godtgjørelsen.

Note 14 Pensjoner

Morselskapet og datterselskaper i konsernet som hører hjemme i Norge, er pliktig å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningen tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har ytelsesbasert ordning basert på forventet sluttlønn som gir medlemmene i ordningen garantert nivå på utbetalingene ut levetiden, og er forsikret gjennom

Pensjonskassen for fylkene. Ordningen omfatter 80 ansatte og tidligere ansatte, og inkluderer også AFP. Innbetalinger til AFP-ordninger kostnadsføres løpende som om det var en innskuddsordning. Det forventes ikke oppgjør av ordningen de nærmeste 12 månedene. I tillegg har konsernet en usikret driftspensjonsavtale for konsernsjef og økonomisjef. Denne er nærmere beskrevet i note 13.

	2023		2022	
	Sikret ordning	Usikret ordning	Sikret ordning	Usikret ordning
<i>Pensjonskostnad</i>				
Årets pensjonskostnad	2 856	4 131	3 437	3 001
<i>Pensjonsforpliktelse</i>				
Beregnete pensjonsforpliktelser	95 569	43 813	86 373	38 875
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-77 578	0	-78 205	0
Arbeidsgiveravgift	2 434	6 178	1 046	5 481
Netto pensjonsforpliktelser i balansen	20 425	49 991	9 215	44 356

<i>Økonomiske forutsetninger;</i>	2023	2022
Diskonteringsrente	3,10 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	3,50 %	3,50 %
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	3,25 %	3,25 %
Årlig pensjonsregulering	2,80 %	2,60 %
Antatt langsiktig avkastning	3,10 %	3,00 %
Forutsetning for dødelighet	K2013	K2013

Ved beregning av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse er en rekke forutsetninger lagt til grunn. Diskonteringsrenten er fastsatt på grunnlag av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Lønnsøkning, pensjonsregulering og G-

regulering er basert på Regnskapsstiftelsens anbefaling, og en forventet langsiktig inflasjon på 2,25 %. Risikotabellen for dødelighet, K2013, er basert på beste estimat for populasjonen i Norge.

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året:	2023	2022
Pensjonsforpliktelse 1. januar	132 445	120 001
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	4 779	4 719
Rentekostnad	3 735	2 428
Estimatendringer	1 616	7 812
Utbetalte ytelser	-3 193	-2 516
Pensjonsforpliktelse 31.12	139 382	132 445

Endring i pensjonsmidlenes virkelige verdi:

Virkelig verdi på pensjonsmidler pr. 1. januar	79 687	77 945
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	2 346	1 478
Estimatendringer	-4 199	-157
Totale tilskudd	2 936	2 937
Totale utbetalinger fra fond	-3 193	-2 516
Virkelig verdi på pensjonsmidler pr. 31.12	77 578	79 687
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	8,80 %	-7,48 %

Aktiva allokering pensjonsmidler;

Alternative investeringer	3,20 %	0,00 %
Bank og pengemarked	4,30 %	0,00 %
Eiendom	9,90 %	0,00 %
Utlån	1,80 %	4,30 %
Aksjer og andeler	37,20 %	49,30 %
Obligasjoner	43,70 %	46,50 %

Netto pensjonskostnad framkommer på følgende måte:

Nåverdi av årets pensjonsopptjening	4 779	4 719
Rentekostnad	3 688	2 405
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-2 342	-1 482
Arbeidsgiveravgift	863	796
Sum pensjonskostnad	6 988	6 437

Sensitivitet i beregningen av pensjonsforpliktelsen ved endring i forutsetningene:

Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved å endre en av de aktuarielle forutsetningene og samtidig holde de øvrige forutsetningene uendret. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Tabellen viser brutto pensjonsforpliktelse og endring i aktuarielle gevinster som føres over utvidet resultat ved endring av forutsetningene med +/- 1 %.

Endring i prosentpoeng	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst		Årlig pensjonsregulering	
	+ 1 %	- 1 %	+ 1 %	- 1 %	+ 1 %	- 1 %
Pensjonsforpliktelse	-14 %	17 %	17 %	-14 %	11 %	-9 %
Periodens netto pensjonskostnad	-21 %	29 %	27 %	-20 %	12 %	-10 %

Risikovurdering

Gjennom ytelsesbaserte ordninger er konsernet påvirket av en rekke risikoer som følge av usikkerhet i forutsetninger og fremtidig utvikling. De mest sentrale risikoene er beskrevet her:

Forventet levetid

Konsernet har påtatt seg en forpliktelse til å utbetale pensjon for de ansatte livet ut. Dermed vil en økning i forventet levealder blant medlemsmassen medføre en økt forpliktelse for selskapet.

Avkastningsrisiko

Konsernet blir påvirket ved en reduksjon i faktisk avkastning på pensjonsmidlene, som vil

medføre økt forpliktelse for selskapet, da avkastning på midlene ikke er tilstrekkelig for å innfri forpliktelsen.

Inflasjon- og lønnsvekstrisiko

Konsernets pensjonsforpliktelse har risiko knyttet til både inflasjon og lønnsutvikling, selv om lønnsutvikling er nært knyttet til inflasjonen. Høyere inflasjon og lønnsutvikling enn hva som er lagt til grunn i pensjonsberegningene, medfører økt forpliktelse for konsernet. Vektet gjennomsnittlig durasjon på konsernets pensjonsforpliktelse pr. 31.12.2023 er 13,03 år, og har følgende forventede forfallsstruktur:

	Beløp	Prosent av brutto pensjonsforpliktelse
Under 1 år	5 748	4,43 %
1-2 år	6 134	4,72 %
2-3 år	6 830	5,26 %
3-4 år	6 849	5,28 %
Mer enn 5 år	104 258	80,31 %
Totalt	129 819	100,00 %

Note 15 Høyprisbidrag og andre driftskostnader

	2023	2022
Produksjonskostnader	51 141	25 815
Konsulentonorarer	6 292	18 643
Reisekostnader	450	326
Eiendomsskatt	13 675	19 532
Høyprisbidrag	17 328	34 274
Vedlikehold	6 477	7 751
Andre driftskostnader	22 712	5 057
Sum høyprisbidrag og andre driftskostnader	118 075	111 398

Note 16 Finansielle poster

	2023	2022
Renteinntekter	44 476	19 235
Gevinst ved salg av aksjer	35 103	0
Agio	68 020	39 939
Sum finansinntekter	147 599	59 174
Rentekostnader	108 775	53 901
Disagio	81 432	33 286
Finansielle verdiendringer	1 884	0
Sum finanskostnader	192 091	87 188
Sum finansposter	-44 492	-28 013

Note 17 Skatt

	2023	2022
Skattekostnad		
Betalbar skatt	57 941	52 064
Betalbar grunnrenteskatt	113 960	212 039
Endring utsatt skatt	-8 484	142 419
Endring utsatt skatt over utvidet resultat	10 561	-24 838
For mye/lite avsatt i fjor	240	76
Sum skattekostnad	174 217	381 760

Skatten på resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde framkommet dersom konsernets gjennomsnittlige skattesats hadde vært benyttet.

Differansen er forklart som følger:	2023	2022
Skatt etter nominell sats*	210 757	1 083 136
Grunnrenteskatt	113 960	212 039
Skatt på utdeling fra datterselskap	1 362	795
Resultat tilknyttet selskap	-153 054	-934 988
Endring skattesats	0	22 709
Skattefrie inntekter hvor skatt er ved utdeling og ikke fradragsberettigede kostnader	1 192	-1 930
Sum skattekostnad	174 217	381 760

*Som følge av at konsernet opererer i flere land, er skatt beregnet med ulike nominelle satser, herunder 20,6 % i Sverige og 22 % i Norge.

Resultat før skattekostnad	958 348	4 925 436
Gjennomsnittlig skattesats	18,18 %	7,75 %
Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:	2023	2022
Betalbar skatt	0	3 688
Betalbar grunnrenteskatt	113 960	212 039
Betalbar naturressursskatt	8 645	8 706
Sum betalbar skatt i balansen	122 605	224 433

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt ved oppgjør og dersom den

utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

Utsatt skatt i balansen	2023	2022
Utsatt skattefordel		
Utsatt skattefordel som reverseres senere enn 12 måneder	23 165	17 438
Utsatt skattefordel som reverseres innen 12 måneder	0	0
Sum	23 165	17 438
Utsatt skatt		
Utsatt skatt som reverseres senere enn 12 måneder	226 473	230 647
Utsatt skatt som reverseres innen 12 måneder	0	-1 467
Sum	226 473	229 180
Sum netto utsatt skatt	203 307	211 742

Endring i balanseført utsatt skatt:

Balanseført verdi 1. januar	211 743	69 324
Resultatført i perioden	2 316	120 160
Endring utsatt skatt over utvidet resultat	-10 561	21 542
Valutaomregning	-191	717
Balanseført verdi 31. desember	203 307	211 743

Endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt:

	Driftsmidler og immaterielle eiendeler	Fordringer	Derivater og andre rettigheter	Underskudd til fremføring	Pensjoner	Sum
Utsatt skattefordel						
Pr 1. januar 2022	4 657	0	34 178	70 362	12 753	121 945
Resultatført i perioden	1 002	0	-14 327	-69 645	724	-82 247
Skatt innregnet i utvidet resultat	0	0	-19 851	-717	-1 691	-22 259
Pr 31. desember 2022	5 659	0	0	0	11 786	17 438
Resultatført i perioden	2 000	21	0	0	839	2 860
Skatt innregnet i utvidet resultat	0	0	0	0	2 867	2 867
Pr 31. desember 2023	7 652	21	0	0	15 492	23 165

	Derivater og andre rettigheter	Fin. Anleggsmidler	Gevinst og tapskonto	Driftsmidler og imm. eiendeler	Sum
Utsatt skatt					
Pr 1. januar 2022	0	8 763	78	182 434	191 269
Resultatført i perioden	7 266	-311	-16	30 973	37 912
Skatt innregnet i utvidet resultat	0	0	0	0	0
Pr 31. desember 2022	7 266	8 452	62	213 406	229 180
Resultatført i perioden	1 535	538	-12	2 926	4 987
Skatt innregnet i utvidet resultat	-7 694	0	0	0	-7 694
Pr 31. desember 2023	1 107	8 990	50	216 326	226 473

Det er avsatt grunnrenteskatt på midlertidige forskjeller knyttet til driftsmidler i kraftproduksjon på 45,01 %.

Note 18 Immaterielle eiendeler

	Fall- rettigheter	Konsesjons- rettigheter	Sum
2023			
Balanseført verdi 01.01.23	3 142	13 452	16 594
Årets avskrivninger	0	-1 345	-1 345
Balanseført verdi 31.12.23	3 142	12 107	15 249
Pr. 31. desember 2023			
Anskaffelseskost	3 142	26 903	30 045
Akkumulerte avskrivninger	0	-14 797	-14 797
Balanseført verdi 31.12.23	3 142	12 107	15 249
Levetid	Ubestemt	20 år	
Avskrivningsmetode		Lineær	
2022			
Balanseført verdi 01.01.22	3 142	14 797	17 940
Årets avskrivninger	0	-1 345	-1 345
Balanseført verdi 31.12.22	3 142	13 452	16 594
Pr. 31. desember 2022			
Anskaffelseskost	3 142	26 903	30 045
Akkumulerte avskrivninger	0	-13 451	-13 451
Balanseført verdi 31.12.22	3 142	13 452	16 594
Levetid	Ubestemt	20 år	
Avskrivningsmetode		Lineær	

Immaterielle eiendeler er knyttet til kraftanleggene Usta og Nes (segmentet Vannkraft) gjennom fallrettigheter og avtalekraft, klassifisert som konsesjonsrettighet.

Det gjennomføres årlig en ekstern verdivurdering fra en uavhengig tredjepart,

hvor hvert enkelt segment verdsettes.

Vurderingene har blitt gjort siden årsregnskapet 2010, og alle beregninger har vist at verdien på kraftverkene Usta og Nes ligger betydelig over bokførte verdier. Det er derfor ikke identifisert noen nedskrivningsindikatorer og følgelig ikke foretatt egne nedskrivningsvurderinger av disse eiendelene.

Note 19 Varige driftsmidler

	Driftsløvsøre, maskiner, inventar	Fjernvarme- anlegg	Vindkraft- anlegg	Vannkraft- anlegg	Solcelle- anlegg	Anlegg under utførelse	Bruks- rettighet	Sum
Balansført verdi								
01.01.23	3 277	231 586	203 212	617 813	0	4 699	18 226	1 078 812
Tilgang	4 738	4 857	125	240	3 125	26 197	0	39 281
Avgang	-267	0	0	0	0	0	0	-267
Overføring	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets avskrivninger	-1 208	-13 511	-12 629	-11 645	-17	0	-1 518	-40 528
Omregningsdifferanser	0	0	10 744	0	0	0	0	10 744
Balansført verdi								
31.12.23	6 539	222 931	201 452	606 409	3 107	30 896	16 709	1 088 042
Anskaffelseskost	9 747	413 955	335 907	782 761	3 125	30 896	24 297	1 600 687
Akkumulerte avskrivninger	-3 209	-167 770	-105 443	-176 352	-17	0	-7 588	-460 381
Akkumulerte nedskrivninger	0	-23 253	-29 012	0	0	0	0	-52 265
Balansført verdi								
31.12.23	6 538	222 931	201 452	606 409	3 107	30 896	16 709	1 088 042
Avskrivningsprosent	10-30 %	1,7 -10 %	4-5 %	0,7-2,5 %	3-4 %		4-18 %	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		Lineær	

Nedskrivningstest for varige driftsmidler

I henhold til IAS 36 skal verdiene på anleggsmidler nedskrives dersom det forventes et varig verdifall. Ved utgangen av 2023 Balanseverdier pr. 31.12.2022:

foreligger det ingen indikatorer på verdifall i konsernets anleggsmidler.

	Driftsløvsøre, maskiner, inventar	Fjernvarme- anlegg	Vindkraft- anlegg	Vannkraft- anlegg	Anlegg under utførelse	Bruks- rettighet	Sum
Balansført verdi							
01.01.22	1 371	238 383	220 378	574 142	56 790	19 744	1 110 808
Tilgang	2 582	6 207	0	0	6 768	0	15 557
Avgang	-192	0	0	0	0	0	-192
Overføring	0	-4 588	0	54 271	-58 859	0	0
Årets avskrivninger	-483	-13 097	-12 265	-10 600	0	-1 518	-37 963
Omregningsdifferanser	0	0	-4 901	0	0	0	-4 901
Balansført verdi							
31.12.22	3 277	231 586	203 212	617 813	4 699	18 226	1 078 812
Anskaffelseskost	5 278	409 098	328 450	784 087	4 700	24 297	1 555 909
Akkumulerte avskrivninger	-2 001	-154 351	-96 225	-166 274	0	-6 071	-424 922
Akkumulerte nedskrivninger	0	-23 160	-29 012	0	0	0	-52 172
Balansført verdi							
31.12.22	3 277	231 586	203 212	617 813	4 699	18 226	1 078 812
Avskrivningsprosent	10-30 %	1,7 -10 %	4-5 %	0,7-2,5 %		4-18 %	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		Lineær	

Note 20 Investering i felleskontrollert driftsordning

Tabellen under viser konsernets investeringer i felleskontrollerte driftsordninger. Konsernet innregner deres relative andel av eiendeler, forpliktelse, inntekter og kostnader.

Eiendel	Land	Virksomhet	Eierandel	Stemmeandel
Usta	Norge	Kraftverk	2/7	2/7
Nes	Norge	Kraftverk	2/7	2/7
Kvalheim Kraft DA	Norge	Kraftverk	50 %	50 %

Kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal, er egne enheter hvor det er felles drift gjennom en kontraktsfestet avtale mellom tre parter. Et av eierselskapene står for løpende drift og får refundert øvrige driftsutgifter fra de øvrige deltakerne. Produsert kraftmengde, med unntak av konsesjonskraft, disponeres av de ulike eierne basert på deres respektive eierandeler. Avtalen mellom partene indikerer at de har felles kontroll av driften i kraftverkene. Hver av partene har kontroll på kraftmengden, som er den relevante aktivitet for den finansielle avkastningen. På bakgrunn av dette er kraftverkene Usta og Nes vurdert til å være en felleskontrollert driftsordning.

Kvalheim Kraft DA har til formål å eie, utvikle, bygge og drive vindparken Mehuken i Kinn kommune. Selskapet er organisert som et deltakerlignet selskap med to parter gjennom en oppdatert deltakeravtale som gir partene felles kontroll. Kraftverkene driftes gjennom en operatøravtale med ekstern part. Partene er i den oppdaterte avtalen selv ansvarlige for risikoen knyttet til sin andel av de underliggende kontantstrømmer i selskapet og svarer direkte for sin andel av selskapets forpliktelser. På bakgrunn av dette er selskapet vurdert til å være en felleskontrollert driftsordning.

Note 21 Investeringer i tilknyttede selskaper og andre aksjer

	Anskaffet	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemmeandel	Anskaffelses- kost
Tilknyttede selskaper i Vardar AS					
Å Energi AS	1999	Kristiansand	12,9 %	12,9 %	244 830
Sunly Innovation OÜ	2009	Estland	34,9 %	34,9 %	14 261
Sahkü OÜ	2021	Estland	48,0 %	48,0 %	3 431
Campus Tofte AS	2022	Tofte	20,0 %	20,0 %	6 000
Tilknyttede selskaper i Vardar Boreas AS					
Zephyr AS	2006	Sarpsborg	50,0 %	50,0 %	77 805
		Inngående balanse 01.01.23	Årets resultat- andel	Nedskrivning/ utbytte/ andre endringer	Utgående balanse 31.12.23
Tilknyttede selskaper i Vardar AS					
Å Energi AS ¹⁾		5 931 260	694 031	-176 114	6 449 177
Sunly Innovation OÜ		13 805	0	621	14 426
Solcellespesialisten AS ²⁾		66 502	7 429	-73 931	0
Sahkü OÜ		3 268	0	553	3 821
Campus Tofte AS		6 000	0	0	6 000
Tilknyttede selskaper i Vardar Boreas AS					
Zephyr AS ³⁾		89 489	33 095	40 987	163 571
Sum		6 110 324	734 555	-207 884	6 636 994

¹⁾ Andre endringer omfatter Vardars andel av Å Energis totalresultat TNOK 17 355, mottatt utbytte på TNOK 206 315, samt øvrige endringer på TNOK 12 859. Uavskrevet merverdi på aksjene pr. 31.12.23 utgjør TNOK 3 340 261. Merverdiene er henført selskapets kraftanlegg og har en gjenværende levetid på 74 år.

²⁾ I løpet av året har konsernet delvis solgt seg ned og delvis blitt utvannet fra en eierandel på 32,79 % til 15,65 %.

³⁾ Andre endringer består av kjøp av aksjer med TNOK 21 392 og andre endringer med TNOK 19 595. Uavskrevet merverdi på aksjene pr. 31.12.23 utgjør TNOK 44 014. Merverdiene er henført goodwill og avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivning.

Andre aksjer - over 10 % eierandel

	Eierandel	Inngående balanse 01.01.23	Tilgang	Omregning	Verdiendring over utvidet resultat	Utgående balanse 31.12.23
Sunly AS	10,0 %	630 828	8 062	43 602	0	682 492
Øvrige aksjeinvesteringer		48 452	101 893	0	59 526	209 871
Sum		679 281	109 955	43 602	59 526	892 363

Å Energi:

Fusjon mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS ble gjennomført med virkning fra og med 01.12.2022. Det er inngått aksjonæravtale og samordningsavtale mellom alle kommunale eiere i Å Energi og Vardar AS, i tillegg til en samordningsavtale mellom Drammen kommune og Vardar AS. Vardar har gjennom inngått avtaleverk dokumentert betydelig innflytelse når det gjelder representasjon i styret eller

tilsvarende organ, og deltakelse i avgjørelser om utbytte, utdelinger eller andre vesentlige beslutninger. Øvrige kriterier listet under regnskapsprinsipper knyttet til felleskontrollerte ordninger har liten relevans. Med bakgrunn i dokumentasjon om betydelig innflytelse anvendes egenkapitalmetoden ved regnskapsføring av eierskapet i Å Energi.

Sammendrag av finansiell informasjon for Å Energi konsern basert på 100 % tall:

	Å Energi 2023	Å Energi 2022
Resultatposter		
Driftsinntekter	36 654 000	35 763 000
Avskrivninger	1 141 000	760 000
Finansinntekter	137 000	195 000
Finanskostnader	698 000	303 000
Skattekostnad	6 695 000	1 523 000
Majoritetens andel av totalresultat	5 503 000	-13 000
Majoritetens andel av årsresultat	5 373 000	166 000
Konsernets andel av årsresultat	701 611	319 260
Eiendeler		
Omløpsmidler	10 358 000	21 350 000
Anleggsmidler	51 163 000	52 174 000
Kontanter og kontantekvivalenter	104 000	4 430 000
Gjeld		
Kortsiktig gjeld	10 312 000	23 369 000
Langsiktig gjeld	13 566 000	18 639 000
Kortsiktige finansielle forpliktelser	5 790 000	3 158 000
Langsiktige finansielle forpliktelser	7 599 000	7 754 000
Egenkapital		
Majoritetens andel av egenkapital	24 074 000	19 665 000
Konsernets andel av egenkapital	3 108 916	2 593 813

Regnskapsmessige effekter i Vardars regnskap i 2022 som følge av fusjonen mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS, og etableringen av Å Energi AS:

Resultatandel	20 739
Gevinst ved ombytte av aksjer	4 935 019
Reklassifisering av OCI-effekter	-732 241
<i>Sum effekter over resultatet</i>	<i>4 223 517</i>
Resultatandel	-836 123
Reklassifisering OCI	732 241
<i>Sum effekter utvidet resultat</i>	<i>-103 882</i>
Totalresultateffekt i Vardar	4 119 635

Ved beregning av gevinst ved ombytte av aksjer er den relative endringen i eierandel hensyntatt. Det foreligger ingen betingede forpliktelser eller avgitte tilsagn relatert til Å Energi AS.

Note 22 Ansvarlige utlån og andre langsiktige fordringer med forfall senere enn ett år

2023	Hovedstol	Renteinntekt	Rente
Konvertibelt lån			
Vow Green Metals AS	50 000	0	0,00 %
Sum konvertibelt lån	50 000	0	
Andre utlån			
Øvrige, herunder lån til ansatte ¹	550	25	4,60 %
Sum andre langsiktige fordringer	550	25	

¹ Lån til ansatte er sikret gjennom ansettelsesforholdet. Alle lån er gitt i norske kroner

2022	Hovedstol	Renteinntekt	Rente
Ansvarlige lån			
Glitre Energi AS ¹	0	3 511	3,07 %
Sum ansvarlige utlån	0	3 511	
Andre utlån			
Øvrige, herunder lån til ansatte ²	550	9	1,78 %
Sum andre langsiktige fordringer	550	9	

¹ Lånet ble konvertert til egenkapital i forbindelse med fusjon mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS

² Lån til ansatte er sikret gjennom ansettelsesforholdet. Alle lån er gitt i norske kroner

Note 23 Varer

Varelageret består av briketter, olje, flis og pellets. Konsernet eier 2/7 av kapasiteten for kraftverkene Usta og Nes.

	2023	2022
Råvarer	7 193	4 050
Sum varer	7 193	4 050
Fyllingsgrad	63,6 %	64,8 %
GWh (kapasitet 3 451 GWh)	899	860

Note 24 Kundefordringer, forskuddsbetalinger og andre fordringer

	2023	2022
Kundefordringer	35 195	3 581
Avsetning for tap	-	-
Netto kundefordringer	35 195	3 581
Forskuddsbetalinger	20 600	4 031
Opptjente inntekter ¹⁾	38 349	18 688
Fremførbar naturressursskatt	58 162	106 828
Andre fordringer	18 139	10 448
Sum kundefordringer, forskuddsbetalinger og andre fordringer	170 445	143 574

¹⁾Kontraktseiendeler i form av opptjente inntekter gjelder i hovedsak strømsalg for desember som er fakturert i januar.

Aldersfordeling kundefordringer:

År	Ikke forfalt eller nedskrevet			Forfalt			Totalt
	<30 dager	30-60 dager	61-90 dager	91-120 dager	>120 dager		
2023	34 796	270	70	-	29	29	35 195
2022	3 026	525	-	-	27	1	3 581

Note 25 Kontanter og kontantekvivalenter

I kontantstrømoppstillingen omfatter kontanter og kontantekvivalenter følgende:

	2023	2022
Bankinnskudd	127 023	207 148
Skattetrekkmidler og andre bundne bankinnskudd	1 274	909
Depotkonto	35 027	61 868
Sum	163 324	269 926

Vardar har en trekkrettighet på 50 millioner kroner i Nordea. Beløpet på depotkonto benyttes i forbindelse med oppgjør og sikkerhetstillegg ovenfor Esett og Nord Pool.

Trukket beløp av trekkrammen pr. 31.12.23 er MNOK 0. Kredittrammen bevilges for ett og ett år av gangen, vanligvis på slutten av hvert år. Det er dermed en kortsiktig fasilitet.

Note 26 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

	Antall	Pålydende	Aksjekapital	Overkurs	Sum
Ordinære aksjer	49 054	5 420	265 873	345 011	610 884

	Antall	Eierandel
Drammen kommune	12 793	26,08 %
Asker kommune	6 897	14,06 %
Lier kommune	6 441	13,13 %
Kongsberg kommune	5 921	12,07 %
Ringerike kommune	5 739	11,70 %
Øvre Eiker kommune	3 954	8,06 %
Modum kommune	1 737	3,54 %
Sigdal kommune	1 128	2,30 %
Hole kommune	922	1,88 %
Flesberg kommune	554	1,13 %
Ål kommune	471	0,96 %
Hol kommune	461	0,94 %
Gol kommune	442	0,90 %
Krødsherad kommune	373	0,76 %
Nesbyen kommune	353	0,72 %
Rollag kommune	309	0,63 %
Nore og Uvdal kommune	265	0,54 %
Hemsedal kommune	191	0,39 %
Flå kommune	103	0,21 %
Sum	49 054	100,00 %

Resultat pr. aksje
Ordinært resultat pr. aksje er beregnet som
forholdet mellom årsresultat som tilfaller

aksjeeiere og vektet gjennomsnitt utestående
ordinære aksjer gjennom regnskapsåret.

	2023	2022
Morselskapets andel av årsresultatet	745 276	4 543 676
Antall aksjer 1.1.	49 054	49 054
Antall aksjer 31.12.	49 054	49 054
Resultat pr. aksje	15,19	92,63

Note 27 Leieavtaler

Generell informasjon

Avtalene som i det vesentligste vil påvirke regnskapsføringen av leieforpliktelser og bruksrettigheter etter IFRS 16 er avtaler om leie av eiendom i forbindelse med investeringer i vindparker og leie av kontorlokaler. Konsernet har ikke vesentlige kostnader knyttet til korte leieavtaler eller variable leiebetalinger.

Den vektete årlige diskonteringsrenten som er benyttet er 6 %.

Vardar som leietaker	Kontorbygninger	Landrettigheter	Kjøretøy/utstyr	Sum
Balanseførte verdier per 01.01.2022	1 618	17 669	457	19 744
Avskrivninger	-441	-963	-114	-1 518
Balanseførte verdier per 31.12.2022	1 177	16 706	343	18 226
Balanseførte verdier per 01.01.2023	1 177	16 706	343	18 226
Avskrivninger	-441	-963	-114	-1 518
Balanseførte verdier per 31.12.2023	736	15 743	229	16 709
Avtalenes utløpsår	2025	2037-2040	2025	
Beløp resultatført i resultatregnskapet			2023	2022
Utgifter knyttet til leieavtaler på eiendeler med lav verdi ¹⁾			-38	-47
Avskrivninger fra bruksretteiendeler ²⁾			-1 518	-1 518
Rentekostnader på leieforpliktelser			-1 216	-1 282
¹⁾ presentert som andre driftskostnader				
²⁾ presentert som avskrivninger				
Beløp som er innregnet i kontantstrømoppstillingen				
Kontantutbetaling for leieforpliktelsens hovedstol			-1 518	-1 518
kontantutbetaling for leieforpliktelsens rentedel			-1 216	-1 282
Sum kontantutbetaling for leieforpliktelsen			-2 734	-2 800
<i>presentert som likviditetsendring fra finansiering</i>				
Leieforpliktelser			31.12.2023	31.12.2022
<i>Rentebærende gjeld, kortsiktig:</i>				
Leieforpliktelser			824	1 164
<i>Rentebærende gjeld, langsiktig:</i>				
Leieforpliktelser			15 588	16 919
Sum			16 413	18 083
Forfallsplan leieforpliktelser - udiskonterte kontraktmessige kontantstrømmer				
Beløp i tusen kroner			2023	2022
0-1 år			2 376	2 376
1-5 år			9 205	9 874
5 år og senere			18 778	20 485
Sum udiskonterte leieforpliktelser per 31.12.			30 359	32 735

Note 28 Finansielle forpliktelser

Langsiktig gjeld	Nominell rente	Effektiv rente		Forfall	Balanseført verdi	
		2023	2022		2023	2022
31.12						
<i>Obligasjonslån:</i>						
Obligasjonslån NO00105772282	Fast, 6,5 %	6,50 %	6,50 %	jun. 25	440 000	440 000
Sum obligasjonslån					440 000	440 000
<i>Banklån:</i>						
Swedbank	3mnd nibor + 75 bp	4,86 %	2,37 %	mai. 26	400 000	400 000
Sum Banklån					400 000	400 000
Finansielle leieavtaler					16 413	18 083
Herav første års avdrag					-824	-1 164
Sum langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner					855 588	856 919
Ansvarlig lån	6mnd nibor + 300 bp	6,51 %	4,10 %	2031	507 500	507 500
Sum ansvarlig lån					507 500	507 500

Sikkerhetskravene i Vardar AS låneportefølje er at verdjusterte egenkapital minimum er 150 % av rentebærende gjeld, og at kontantbeholdning og kontantstrøm fra drift er større enn neste års rentekostnader.

Verdjustert egenkapital tilsvarer virkelig verdi på egenkapitalen i Vardar AS. En uavhengig

tredjepart beregner måloppnåelse. Konsernet er ikke i brudd med lånebetingelser på balansedagen. Vardar har i tillegg gitt en negativ pantsettelsesklausul. Det ansvarlige lånet er gitt av tidligere eier Buskerud fylkeskommune.

Vardar AS har stilt garanti ovenfor Nordic Trustee med 15,6 millioner kroner.

Avstemming av forpliktelser fra finansielle aktiviteter

	2022	Kontantstrøm	Påløpte renter	2023
Obligasjonslån	440 000	0	0	440 000
Banklån	400 000	0	0	400 000
Finansielle leieavtaler	18 083	-2 887	1 217	16 413
Totale forpliktelser fra finansielle aktiviteter	858 083	-2 887	1 217	856 413

	2021	Kontantstrøm	Påløpte renter	2022
Obligasjonslån	440 000	0	0	440 000
Banklån	295 000	105 000	0	400 000
Finansielle leieavtaler	19 034	-2 234	1 282	18 083
Totale forpliktelser fra finansielle aktiviteter	754 034	102 766	1 282	858 083

Note 29 Selskaper som inngår i konsolideringen

Selskapets navn	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eier- og stemmeandel
Vardar Vannkraft AS	1999	Drammen	100 %
Vardar Varme AS	2007	Ringerike	100 %
Øvre Eiker Fjernvarme AS	2012	Øvre Eiker	100 %
Vardar Boreas AS	2009	Drammen	100 %
Vardar Vind AB	2013	Sverige	100 %
Kvalheim Kraft DA	2001	Sarpsborg	50 %
Vardar Sol AS	2023	Drammen	100 %
Soldekke AS	2023	Drammen	100 %

Note 30 Utbytte

Styret anbefaler ovenfor generalforsamlingen at det i ordinær generalforsamling for 2023 vedtas

et utbytte på kroner 2 956 per aksje, en total utbetaling på NOK 145 003 624.

Note 31 Transaksjoner med nærstående

Alle transaksjoner med nærstående parter er foretatt som en del av den ordinære virksomheten og til armlengdes priser. Transaksjonene med tilknyttede selskap som er foretatt er som følger:

	2023	2022
Inntekter		
Konsulenttjenester	0	279
Viderefakturering av kostnader	0	0
Kostnader		
Konsulenttjenester	429	443
Øvrige kostnader	38	0

Konsernet har i tillegg ulike former for utlån og innlån med nærstående. Det vises til note 22. For transaksjoner med ledende personer vises det til note 13.

**SELSKAPS-
REGNSKAP
VARDAR AS**
TALL I 1000

RESULTAT

	Noter	2023	2022
Salgsinntekter	2	2 802	2 423
Inntekt på investering i datterselskap	3	212 874	382 826
Inntekt fra tilknyttete selskap	3	691 717	4 219 574
Sum driftsinntekter og andre inntekter		907 393	4 604 822
Lønn og andre personalkostnader	4, 5	18 779	13 932
Avskrivninger	6	723	562
Andre driftskostnader	4	6 885	15 892
Sum driftskostnader		26 387	30 386
Driftsresultat		881 006	4 574 436
Finansinntekter	7	62 256	47 738
Finanskostnader	7	188 457	83 132
Netto finansposter		-126 200	-35 394
Resultat før skattekostnad		754 805	4 539 042
Skattekostnad	8	-29 326	-4 632
Årsresultat		784 132	4 543 676
Utvidet resultat			
Andel av utvidet resultat i DS og TS ¹⁾	3	-441	6 632
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	5	-10 627	822
Skatt relatert til aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	5, 8	2 338	-1 459
Poster som senere ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet		-8 730	5 995
Andel av utvidet resultat i DS og TS ¹⁾	3	79 522	-105 282
Verdiendringer sikringsinstrumenter	9	-27 279	70 382
Verdiendring egenkapitalinstrumenter		0	278 516
Omregningsdifferanser		44 782	8 942
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet		97 026	252 557
Totalresultat		872 427	4 802 228
Disponering av totalresultat			
Annen egenkapital		872 427	4 802 228
Sum disponert		872 427	4 802 228

¹⁾ DS = datterselskap

TS = tilknyttede selskap

BALANSE

	Noter	31.12.2023	31.12.2022
Utsatt skattefordel	8	12 942	3 666
Varige driftsmidler	6	2 312	2 349
Investering i datterselskap	3	1 213 789	976 246
Lån til foretak i samme konsern	10, 11	141 165	144 671
Investeringer i tilknyttet selskap	3	6 473 422	6 020 834
Aksjer	12	777 060	679 282
Derivater	9	36 180	45 405
Andre fordringer	10	51 090	25 250
Anleggsmidler		8 707 960	7 897 703
Fordringer	11	419 304	381 386
Derivater	9	9 002	5 878
Kontanter og kontantekvivalenter	13	102 550	136 552
Omløpsmidler		530 856	523 816
Eiendeler		9 238 816	8 421 519
Aksjekapital	14	265 873	265 783
Overkurs	14	345 011	345 011
Annen egenkapital		6 681 844	5 936 433
Egenkapital		7 292 729	6 547 318
Pensjonsforpliktelser	5	64 192	49 931
Rentebærende gjeld	15, 16	1 347 669	1 348 058
Derivater	9	20 960	5 712
Langsiktig gjeld		1 432 822	1 403 701
Rentebærende gjeld	16	343	287
Derivater	9	19 190	12 544
Leverandørgjeld	11	818	298
Skyldige offentlige avgifter	13	1 565	360
Annen kortsiktig gjeld	11	491 350	457 013
Kortsiktig gjeld		513 267	470 502
Sum Gjeld og Egenkapital		9 238 816	8 421 519

Drammen 20.03.2024

Roar Flaathen
Styreleder

Ingvild Myhre
Styrets nestleder

Johnny Skoglund
Styremedlem

Knut Oscar Fleten
Styremedlem

Kristin Ourom
Styremedlem

Robert Olsen
Konsernsjef

EGENKAPITALOPPSTILLING

	Aksje- kapital	Over-kurs	Omregnings- differanse	Kontant- strøm- sikrings- reserve	Fond for urealiserte gevinster	Opptjent egen- kapital	Sum annen egen- kapital	Sum egen- kapital
Egenkapital pr. 01.01.2022	265 873	345 011	-1 917	-22 988	104 253	1 098 107	1 177 454	1 788 339
Årsresultat	-	-	-	-	-	4 543 676	4 543 676	4 543 676
Utvidet resultat								
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	-	-	-	-	-	5 995	5 995	5 995
Andel utvidet resultat fra DS og TS	-	-	-	-	-105 282	-	-105 282	-105 282
Verdiendring finansielle eiendeler	-	-	-	-	278 516	-	278 516	275 516
Verdiendringer sikringsinstrumenter	-	-	-	70 382	-	-	70 382	70 382
Omregningsdifferanser	-	-	8 942	-	-	-	8 942	8 942
Totalresultat	-	-	8 942	70 382	173 233	4 549 671	4 802 228	4 802 228
Utbytte	-	-	-	-	-	-125 000	-125 000	-125 000
Øvrige endringer	-	-	-	-	-	81 751	81 751	81 751
Egenkapital pr. 31.12.2022	265 873	345 011	7 025	47 394	277 486	5 604 529	5 936 433	6 547 318
Egenkapital pr. 01.01.2023	265 873	345 011	7 025	47 394	277 486	5 604 529	5 936 433	6 547 318
Årsresultat	-	-	-	-	-	784 132	784 132	784 132
Utvidet resultat								
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	-	-	-	-	-	-8 289	-8 289	-8 289
Andel utvidet resultat fra DS og TS	-	-	-	-	79 082	-	79 082	79 082
Verdiendringer sikringsinstrumenter	-	-	-	-27 279	-	-	-27 279	-27 279
Omregningsdifferanser	-	-	44 782	-	-	-	44 782	44 782
Totalresultat	-	-	44 782	-27 279	79 082	775 842	872 427	872 427
Utbytte	-	-	-	-	-	-155 011	-155 011	-155 011
Øvrige endringer	-	-	-	-	-	27 994	27 994	27 994
Egenkapital pr. 31.12.2023	265 873	345 011	51 807	20 115	356 568	6 253 355	6 681 844	7 292 729

DS = datterselskap

TS = tilknyttede selskap

KONTANTSTRØM

	2023	2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skatt	754 805	4 539 042
Avskrivninger	723	562
Resultatandel fra datterselskap og tilknyttet selskap	-904 591	-4 602 400
Mottatt utbytte/netto konsernbidrag døtre	313 822	237 745
Verdiendringer	1 884	-98 151
Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	3 634	-3 598
Endring i varer, kundefordringer og leverandørgjeld	-37 398	-1 010
Endring i andre tidsavgrensingsposter	68 222	176 809
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	201 102	248 999
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-943	-1 242
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	341	194
Inn-/utbetalinger på lånefordringer	17 477	243 229
Utbetalinger ved investering i aksjer	-54 503	-367 423
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-37 628	-125 243
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved opptak av gjeld til kredittinstitusjoner	0	105 000
Utbetalt utbytte	-155 011	-125 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-155 011	-20 000
Omregningsdifferanser	-42 465	8 942
Netto endring i likvider i året	-34 001	112 698
Kontanter og kontantekvivalenter per 01.01	136 551	23 853
Kontanter og kontantekvivalenter per 31.12	102 550	136 551

NOTER

Note 1	Regnskapsprinsipper
Note 2	Salgsinntekter
Note 3	Datterselskaper og tilknyttede selskaper
Note 4	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse m.m.
Note 5	Pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse
Note 6	Varige driftsmidler
Note 7	Finansposter
Note 8	Skattekostnad
Note 9	Derivater
Note 10	Andre langsiktige fordringer med forfall senere enn 1 år
Note 11	Mellomværende med selskap i samme konsern
Note 12	Aksjer i andre selskaper
Note 13	Bundne betalingsmidler
Note 14	Aksjekapital og aksjonærinformasjon
Note 15	Lån med forfall senere enn 5 år
Note 16	Obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner
Note 17	Garanti- og sikkerhetsstillelse
Note 18	Nærstående parter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Vardar AS er et aksjeselskap registrert og hjemmehørende i Norge med hovedkontor i Øvre Eikervei 14, 3048 Drammen. Selskapet er en langsiktig eier, driver og utvikler innen fornybar energi. Ved utgangen av 2023 har selskapet aktivitet i Norge, Sverige og Baltikum innen vind-, vann-, sol- og bioenergi.

Selskapet er notert på Oslo Børs med obligasjonslån.

Selskapsregnskapet ble vedtatt av styret 20. mars 2024.

Basisprinsipper

Selskapsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven § 3-9 og Forskrift om forenklet IFRS fastsatt av Finansdepartementet 7. februar 2022. Dette innebærer i hovedsak at innregning og måling følger internasjonale regnskapsregler (IFRS) og at presentasjon og noteopplysninger er i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapsskikk.

Selskapet har fraveket IFRS IAS 10 nr. 12 og 13 og IAS 18 nr. 30 slik at konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Ellers er innregning- og vurderingsreglene iht. IFRS.

Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Datterselskap og tilknyttede selskaper er vurdert etter egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet. Morselskapets andel av resultatet er basert på det investerte selskapets resultat etter skatt. I resultatregnskapet er resultatandelene vist under driftsinntekter, utvidet resultat er vist enten under poster som senere vil bli reklassifisert eller poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet, mens eiendelen i balansen er vist under finansielle anleggsmidler.

Konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet.

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene.

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom selskapet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor selskapet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig, er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med selskapets regnskapsprinsipper. Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper resultatføres.

Selskapet har vesentlige investeringer i tilknyttede selskap, hvor eierskapet til Å Energi (tidligere Glitre Energi) er største post. Vardar har tett oppfølging av usikkerheter og forventninger knyttet til kontantstrømmen på kort- og mellomlang sikt fra disse investeringene. Det er en integrert del av driften, økonomirapporteringen og målstyringen i Vardar. Investeringene anses å være en del av Vardar sin kjernevirksomhet. For bedre å reflektere at investeringene følges opp samlet uavhengig av eierbrøk, har Vardar valgt å presentere inntekt fra tilknyttede selskap under driftsinntekt.

Omregning av utenlandsk valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Selskapsregnskapet er presentert i NOK, som er både den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres som finansinntekter eller finanskostnader. Alle andre valutagevinster og -tap presenteres på linjen for verdiendringer.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes etter anskaffelseskostmodellen. Dette innebærer at varige driftsmidler blir ført i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivninger er basert på kostpris og avskrivningene er fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Årets avskrivninger belastes årets driftskostnader. Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte selskapet, og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene per kontantstrømgenererende enheter.

Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon

eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk.

Eventuelle kapitalinntekter fra midlertidig plasseringer av lånebeløp som ennå ikke er benyttet til anskaffelse av en kvalifiserende eiendel skal trekkes fra rentekostnader som aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen. Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser klassifiseres på grunnlag av art og formål med instrumentene til kategoriene *Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet*, *Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat* og *finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost*.

Finansielle instrumenter klassifiseres i kategorien amortisert kost dersom instrumentets kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol, og instrumentet er holdt for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer. Alle andre instrumenter måles til virkelig verdi med verdiendringer ført mot enten det ordinære resultatet eller som andre inntekter eller kostnader.

Av finansielle instrumenter til virkelig verdi, klassifiserer Vardar strategiske aksjeposter til utvidet resultat, mens øvrige instrumenter føres over resultatet. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultat, med mindre de er en del av en regnskapsmessig sikringsrelasjon.

Ved første gangs innregning innregnes finansielle instrumenter i balansen til virkelig verdi. Nedskrivningsvurderinger baseres på forventninger om tap.

Selskapet inngår sikringer i henhold til vedtatt strategi. Selskapet benytter sikringsbokføring på kraft- og valutaderivater, som følge av endringer i IFRS 9 knyttet til kravene om dokumentasjon av sikringsforholdet. Sikringsbokføring på rentederivater ble innført i 2020 etter omstrukturering av låneporteføljen.

Sikringsgevinster eller -tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatet, for eksempel når det planlagte sikrede salget finner sted. Gevinster eller tap som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer lån med flytende rente resultatføres under finanskostnader. Gevinsten eller tapet som knytter seg til den ineffektive delen resultatføres som verdiendring.

Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, forblir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med at den sikrede transaksjonen blir resultatført.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av bankinnskudd. I balansen og i kontantstrømoppstillingen er opptrukket kassekreditt inkludert i kortsiktig gjeld.

Kundefordringer

Kundefordringer måles ved første gangs innregning til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metoden, fratrukket avsetning for inntruffet tap.

Leverandørgjeld

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs innregning. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metoden.

Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted. Transaksjonskostnadene inngår i amortisert kost, og føres som finanskostnad over lånets løpetid basert på effektiv rentes-metode. Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld dersom forfall er inntil 12 måneder fra balansedato, og som langsiktig gjeld dersom forfall er over 12 måneder fra balansedato.

Aksjekapital og overkurs

Aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Ytelser til ansatte

Pensjonsforpliktelser

Selskapet har kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning som inkluderer AFP i Pensjonskassen for fylkene. En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringselskaper eller pensjonskasser. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening.

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid for medlemmene av ytelsesplanene er beregnet til ca. 10 år. Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjenings-perioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales.

Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden for en periode består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til

poster som er ført direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført direkte mot egenkapitalen.

Skattekostnaden er beregnet i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Det er lovverket i det landet der selskapet opererer og genererer skattepliktig inntekt som er gjeldende for beregningen av skattepliktig inntekt.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten gjøres opp. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at framtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld, fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamling.

Avsetninger

Selskapet regnskapsfører avsetninger for miljømessige utbedringer, restrukturering og rettslige krav når:

- det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser
- det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser og
- forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restruktureringskostnader omfatter termineringsgebyr på leiekontrakter og sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for framtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om

sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventete utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som rentekostnad.

Inntektsføring

Hovedprinsippet i IFRS 15 er å bokføre inntekter til et beløp som reflekterer beløpet som enheten forventer å ha en rettighet til i bytte mot overføring av varer eller tjenester til en kunde. For å oppnå dette bruker IFRS 15 en femsteg-modell til å bokføre inntekter som oppstår fra kontrakter med kunder.

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer og rabatter. Salg resultatføres når inntekten kan måles pålitelig, det er sannsynlig at de økonomiske fordelene knyttet til transaksjonen vil tilflyte selskapet og spesielle kriterier knyttet til formene for salg er oppfylt. Salg vurderes ikke å kunne måles pålitelig før alle betingelser knyttet til salget er innfridd. Selskapet baserer estimatene for regnskapsføring på historikk, vurdering av type kunde og transaksjon, samt eventuelle spesielle forhold knyttet til den enkelte transaksjon.

Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente-metoden. Ved nedskrivning av fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til virkelig verdi, som er estimert fremtidig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektiv rente. Etter nedskrivning resultatføres renteinntekter basert på amortisert kost og opprinnelig effektiv rentesats.

Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår, det vil si etter et generalforsamlingsvedtak i avgivende selskap.

Leieavtaler der selskapet er leietaker

IFRS 16 har som utgangspunkt at en kontrakt for leie av en eiendel er en rett til å bruke eiendelen for en bestemt periode, og at

nåverdien av avtalt vederlag for denne retten skal balanseføres som gjeld. På tiltredelsesdato for en leieavtale innregnet Vardar som leietaker forpliktelsen til nåverdien av fremtidige leiebetalinger og en tilsvarende eiendel som gjenspeiler retten til å anvende den underliggende eiendelen i leieperioden (bruksretteeiendelen). Rentekostnader på leieforpliktelsen og avskrivningskostnad på bruksretteeiendelen vises separat i resultatregnskapet. Den totale kontantutbetalingen er splittet på hovedstol og rentedel i kontantstrømoppstillingen (begge effektene er presentert som likviditetsendring fra finansiering). Vardar har gjort unntak fra å regnskapsføre leieavtaler som avsluttes innen 12 måneder og leieavtaler på eiendeler med lavere verdi enn 50 tusen kroner. Bruksretteeiendelen vil bli målt individuelt til en verdi tilsvarende leieforpliktelsen justert for eventuelle forskuddsbetalinger og/eller utsatte leiebetalinger. En leieforpliktelse vil bli revurdert under gitte hendelser og omstendigheter som ved endring i leiebetingelser, endringer i fremtidige leiebetalinger som følge av endringer av en indeks eller rente som inngår i fastsettelse av betalt beløp. Generelt vil endringen som følge av ny måling av forpliktelsen blir justert mot bruksretteeiendelen med et tilsvarende beløp.

Bruksretteiendeler og leieforpliktelsen vil ikke bli vist på egne linjer i balanseoppstillingen, men vises i note 6 og 16.

Marginale lånerenter er beregnet som en sum av markedsrente og selskapsesifikke

kredittmarginer. Denne marginale lånerenten benyttes ved neddiskontering av fremtidige forpliktelser for hver enkelt leieavtale.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Bruk av estimater

Ved utarbeidelse av selskapsregnskapet i henhold til IFRS og bruk av selskapets regnskapsprinsipper må selskapets ledelse utøve skjønn, foreta estimater og gjøre forutsetninger som påvirker poster i resultat, balanse og noter. Estimater og forutsetninger som legges til grunn er basert på erfaring med tilsvarende vurderinger i tidligere perioder, kompetanse fra miljøene innad i selskapet og konsernet for øvrig, endringer i rammebetingelser og annen relevant informasjon.

Estimater og forutsetninger vil kunne endres over tid og er gjenstand for løpende vurdering. Faktiske tall vil imidlertid kunne avvike fra regnskapsførte estimater. Resultateffekt av estimatavvik og endrede estimater og forutsetninger regnskapsføres i den perioden endringen oppstår eller periodiseres over de perioder som påvirkes av endringen.

Note 2 Salgsinntekter

	2023	2022
Konsulenttenester	2 802	2 423
Sum salgsinntekter	2 802	2 423
<i>Geografisk fordeling</i>		
Norge	1 806	1 961
Sverige	996	462

Note 3 Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Datterselskaper	Anskaffelse tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Anskaffelse kostnad
Vardar Vannkraft AS	1999	Drammen	100,0 %	100,0 %	289 812
Vardar Varme AS	2007	Ringerike	100,0 %	100,0 %	165 234
Vardar Boreas AS	2009	Drammen	100,0 %	100,0 %	99 675
Vardar Sol AS	2023	Drammen	100,0 %	100,0 %	63 785

Tilknyttede selskaper

Å Energi AS	1999	Kristiansand	12,9 %	12,9 %	244 830
Sunly Innovation OÜ	2011	Estland	34,9 %	34,9 %	14 594
Sähkü OÜ	2021	Estland	48,0 %	48,0 %	3 431
Campus Tofte AS	2022	Tofte	20,0 %	20,0 %	6 000

Datterselskaper	IB 01.01.2023	Årets res. andel	Konsernbidrag/ Utbytte	Andre endringer	UB 31.12.2023
Vardar Vannkraft AS	545 004	116 138	-95 484	-9 979	555 679
Vardar Varme AS	149 125	-51	-2 025	-784	146 264
Vardar Boreas AS	282 117	51 529	-9 600	19 226	343 272
Vardar Sol AS	0	45 258	-397	123 713	168 574
Sum	976 246	212 874	-107 507	132 176	1 213 789

Tilknyttede selskaper

Å Energi AS	5 931 260	694 032	-206 315	30 200	6 449 177
Sunly Innovation OÜ	13 805	0	0	621	14 426
Solcellespesialisten AS	66 502	-2 315	0	-64 187	0
Sähku OÜ	3 268	0	0	553	3 820
Campus Tofte AS	6 000	0	0	0	6 000
Sum	6 020 835	691 717	-206 315	-32 813	6 473 422

Datterselskaper	IB 01.01.2022	Årets res. andel	Konsernbidrag/ Utbytte	Andre endringer	UB 31.12.2022
Vardar Vannkraft AS	557 791	323 187	-296 244	-39 729	545 004
Vardar Varme AS	147 332	96	1 119	577	149 125
Vardar Boreas AS	210 980	59 543	12 079	-484	282 117
Sum	916 103	382 826	-283 046	-39 636	976 246

Tilknyttede selskaper

Å Energi AS	1 701 098	4 223 517	-96 224	102 869	5 931 260
Sunly Innovation OÜ	13 115	0	0	689	13 805
Solcellespesialisten AS	46 445	-3 943	0	24 000	66 502
Follum Energisentral AS	0	0	0	0	0
Sähku OÜ	3 104	0	0	163	3 268
Campus Tofte AS	0	0	0	6 000	6 000
Sum	1 763 763	4 219 574	-96 224	127 721	6 020 835

Fusjon mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS ble gjennomført med virkning fra og med 01.12.2022. Det er inngått aksjonæravtale og samordningsavtale mellom alle kommunale eiere i Å Energi og Vardar AS, i tillegg til en samordningsavtale mellom Drammen kommune

og Vardar AS. Vardar har gjennom inngått avtaleverk dokumentert betydelig innflytelse i selskapet og anvender egenkapitalmetoden ved regnskapsføring av eierskapet i Å Energi. Ved beregning av gevinst ved ombytte av aksjer er den relative endringen i eierandel hensyntatt.

Regnskapsmessige effekter i Vardars regnskap i 2022 som følge av fusjonen mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS, og etableringen av Å Energi AS:

Resultatandel	20 739
Gevinst ved ombytte av aksjer	4 935 019
Reklassifisering av OCI-effekter	-732 241
<i>Sum effekter over resultatet</i>	<i>4 223 517</i>
Resultatandel	-836 123
Reklassifisering OCI	732 241
<i>Sum effekter utvidet resultat</i>	<i>-103 882</i>
Totalresultateffekt i Vardar	4 119 635

Det foreligger ingen betingede forpliktelser eller avgitte tilsagn relatert til Å Energi AS.

Note 4 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse m.m.

	2023	2022
Lønn (inkl. fordelt lønn)	9 231	6 743
Godtgjørelse til styret	840	810
Arbeidsgiveravgift	2 181	1 346
Pensjonskostnader	6 299	4 814
Andre personalkostnader	229	219
Sum lønn- og personalkostnader	18 779	13 932

Gjennomsnittlig antall årsverk	5	4

Ytelser til ledende ansatte 2023	Fastlønn	Andre ytelser	Pensjonskostnad	Lån fra selskapet
Robert Olsen, konsernsjef	2 474	185	1 755	0
Iren Bogen, økonomisjef	1 983	161	739	0
Kristin Ankile, direktør vindkraft	1 547	62	303	250

Godtgjørelse til styret og revisjonsutvalget 2023

Styreleder	241
Styrets nestleder	188
Tre styremedlemmer ¹⁾	399
Godtgjørelse til revisjonsutvalget	12
Sum	840

¹⁾ Det er utbetalt TNOK 133 til hver av disse medlemmene.

Revisor	2023
Kostnadsført godtgjørelse til konsernrevisor fordeler seg slik eks. mva:	
-lovpålagt revisjon	426
-skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	46
-annen bistand	391
Sum godtgjørelse til revisor	864

Note 5 Pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse

Pensjonsforpliktelse ovenfor ansatte i konsernet er dekket gjennom kollektiv pensjonsforsikring i Pensjonskassen for fylkene. Denne ordningen inkluderer også AFP. Estimatavvik innregnes over OCI. Ordningen omfatter i alt 58

nåværende og tidligere ansatte. I tillegg har tidligere daglig leder daglig leder avtale om førtidspensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon

Pensjonskostnad	2023		2022	
	Sikret ordning	Usikret ordning	Sikret ordning	Usikret ordning
Nåverdi av pensjonsopptjening	904	2 465	1 298	1 903
Rentekostnad av pensjonsforpliktelse	2 040	1 156	1 379	727
Avkastning på pensjonsmidler	-1 906	0	-1 228	0
Resultatførte planavvik/estimatendringer	0	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	146	511	204	371
Netto pensjonskostnad	1 185	4 131	1 653	3 001

Pensjonsforpliktelse	2023		2022	
Beregnete pensjonsforpliktelser	75 023	43 813	69 046	38 458
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-62 576	0	-64 160	0
Arbeidsgiveravgift	1 755	6 178	689	5 423
Estimatavvik	0	0	0	0
Netto pensjonsforpliktelser	14 202	49 991	5 575	43 880

Økonomiske forutsetninger	2023	2022
Avkastning	3,10 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,10 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	3,50 %	3,50 %
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	3,25 %	2,25 %
Årlig pensjonsregulering	2,80 %	2,60 %

Note 6 Varige driftsmidler

	Inventar	Biler	Bruksrettigheter ¹⁾	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 580	2 264	1 887	5 731
Tilganger	183	760	0	943
Avganger	0	-257	0	-257
Anskaffelseskost 31.12.	1 763	2 767	1 887	6 418
Akk. avskrivninger 31.12.	1 476	1 178	1 451	4 105
Balanseført verdi 31.12.	287	1 590	436	2 312
Årets avskrivning	58	375	290	723
Økonomisk levetid	3-8 år	5 år	7 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

¹⁾ Bruksrettigheter iht. IFRS 16.

Note 7 Finansposter

	2023	2022
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	7 519	3 975
Annen renteinntekt	27 733	9 556
Agiogevinst	26 988	34 206
Annen finansinntekt	15	0
Finansinntekter	62 256	47 738
Annen rentekostnad	108 854	51 446
Agiotap	81 369	31 148
Verdiendringer	1 884	0
Annen finanskostnad	2 055	538
Finanskostnader	188 457	83 132

Note 8 Skattekostnad

Årets skattekostnad fordeler seg på:	2023	2022
Endring utsatt skatt	-9 276	96 509
Endring utsatt skatt over OCI	10 032	-21 310
Skatteeffekt av konsernbidrag	-30 323	-79 834
For lite avsatt skatt i fjor	240	0
Årets totale skattekostnad	-29 326	-4 635

Beregning av årets skattegrunnlag:

Ordinært resultat før skatt	754 805	4 539 042
Utvidet resultat før skatt	78 264	279 862
Permanente forskjeller	342	242
Resultatandel fra investering i datterselskap og tilknyttet selskap	-983 672	-4 503 749
Omregningsdifferanser	-44 782	-8 942
Verdiendringer	0	-325 063
3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	6 189	2 887
Endring i midlertidige forskjeller over OCI	-45 600	-96 864
Endring i midlertidige forskjeller	96 624	-1 282
Årets skattegrunnlag før konsernbidrag	-137 830	-113 867
Mottatt konsernbidrag	137 830	362 880
Benyttet underskudd til fremføring	0	-249 013
Årets skattegrunnlag	0	0

Oversikt over midlertidige forskjeller:

Anleggsmidler	333	239
Pensjonsforpliktelse	-64 192	-49 931
Derivater	5 031	33 027
Sum	-58 828	-16 665
Utsatt skattefordel (22 %)	-12 942	-3 666

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 22 % av resultat før skatt:

	2023
22 % skatt av resultat før skatt	174 727
Permanente forskjeller (22 %)	-204 053
Beregnet skattekostnad	-29 326

Note 9 Derivater

Derivater - Netto	Renter	Valuta	Sum derivater
Balanseført verdi 31.12.22	46 648	-13 621	33 027
Realisering	-1 884	8 861	6 977
Verdiendring	-1 779	-33 194	-34 973
Balanseført verdi 31.12.23	42 985	-37 953	5 031

Virkelig verdi av derivatene er beregnet av ekstern, uavhengig part og utgjør den diskonterte forskjellen mellom den avtalte kontraktspris og markedsprisen pr. 31.12 for tilsvarende produkt. Derivatene har ulike løpetid, hvor de lengste løper frem til 2039. Derivatene er definert som sikringer, der

verdiendringene føres over utvidet resultat mens realisering føres over resultatet. For Kraft og valuta inngår dette i kraftsalg, mens for renter under finans. Negativ balanse i tabellen representerer forpliktelse, og positiv balanseverdi en eiendel.

Note 10 Andre langsiktige fordringer med forfall senere enn 1 år

Selskap	Hovedstol	Renteinntekt	Rentesats
Vardar Varme AS	122 641	6 170	5,03 %
Vardar Boreas AS	18 523	1 350	7,29 %
Sum	141 165	7 519	
Vow Green Metals AS	50 000	0	0,00 %
Lån til øvrige ansatte	250	12	4,73 %
Sum	50 250	12	

Note 11 Mellomværende med selskap i samme konsern

	2023	2022
Lån til foretak i samme konsern	141 165	144 671
Kundefordringer	306	161
Andre kortsiktige fordringer	263 738	379 800
Leverandørgjeld	40	42
Annen kortsiktig gjeld	478 126	446 813

Note 12 Aksjer i andre selskaper

Aksjer – Eierandel over 10 %	Eierandel	Balanseført verdi
Sunly AS	10,03 %	682 492
Øvrige aksjeinvesteringer		94 568
Sum		777 060

Note 13 Bundne betalingsmidler

	2023	2022
Skattetrekkmidler	680	385

Note 14 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

	Antall	Pålydende	Aksje- kapital	Overkurs	Sum
Ordinære aksjer	49 054	5 420	265 873	345 011	610 884
Totalt	49 054		265 873	345 011	610 884

Selskapet har følgende aksjonærer pr. 31.12.22:	Antall	Eierandel
Drammen kommune	12 793	26,08 %
Asker kommune	6 897	14,06 %
Lier kommune	6 441	13,13 %
Kongsberg kommune	5 921	12,07 %
Ringerike kommune	5 739	11,70 %
Øvre Eiker kommune	3 954	8,06 %
Modum kommune	1 737	3,54 %
Sigdal kommune	1 128	2,30 %
Hole kommune	922	1,88 %
Flesberg kommune	554	1,13 %
Ål kommune	471	0,96 %
Hol kommune	461	0,94 %
Gol kommune	442	0,90 %
Krødsherad kommune	373	0,76 %
Nesbyen kommune	353	0,72 %
Rollag kommune	309	0,63 %
Nore og Uvdal kommune	265	0,54 %
Hemsedal kommune	191	0,39 %
Flå kommune	103	0,21 %
Sum	49 054	100,00 %

Note 15 Lån med forfall senere enn 5 år

Lånetype	Långiver	Saldo pr. 31.12.	Rente- sats	Rente- kostnad
Ansvarlig lån	Buskerud Fylkeskommune	507 500	6,51 %	33 038

Note 16 Obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner

Långiver	Type lån	Rente	Saldo pr. 31.12.	Rente- kostnad	Forfall
Swedbank	Banklån	3mnd nibor + 75 bp	400 000	19 450	mai. 26
VARD05	Obligasjonslån	Fast, 6,5 %	440 000	32 500	jun. 25
Sum			840 000	51 950	
Finansielle leieavtaler			512	54	
Sum			840 512	52 004	

De strengeste sikkerhetskravene i Vardar AS låneportefølje er at verdijusterte egenkapital minimum er 150 % av rentebærende gjeld, at kontantbeholdning og kontantstrøm fra drift er større enn neste års rentekostnader. Verdijustert egenkapital tilsvarer virkelig verdi på

egenkapitalen i Vardar AS. En uavhengig tredjepart beregner måloppnåelse. Konsernet er ikke i brudd med lånebetingelser på balansedagen. Vardar har i tillegg gitt en negativ pantsettelsesklausul.

Note 17 Garanti- og sikkerhetsstillelse

Kausjonsansvar overfor følgende nærstående selskap	Valuta	Beløp
Vardar Vind AB	SEK	2 229

Det er i tillegg stilt garanti ovenfor Nordic Trustee med MNOK 15,6.

Note 18 Nærstående parter

Alle transaksjoner med nærstående parter er foretatt som en del av den ordinære virksomheten og til armlengdes priser. Det er ingen vesentlige transaksjoner med nærstående

parter. Selskapet har i tillegg ulike former for utlån og innlån med nærstående. Det vises til note 11. For transaksjoner med ledende personer vises det til note 4.

**REVISORS
BERETNING**

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Vardar AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Vardar AS som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og oppstilling av kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9,
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Vardar AS sin revisor sammenhengende i 11 år fra valget på generalforsamlingen den 30. september 2013 for regnskapsåret 2013 med gjenvalg på generalforsamlingen den 24. mai 2023.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår

beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Regnskapsmessig behandling av vesentlig investering

Grunnlag for det sentrale forholdet

Vardar AS eide 12,9 % av Å Energi AS pr. 31. desember 2023 og investeringen var regnskapsført i henhold til egenkapitalmetoden til NOK 6 449 millioner, som representerte 70 % av total balanse på NOK 9 180 millioner.

Ledelsen har vurdert og konkludert med at Vardar AS etter utvanning i 2023 fortsatt har betydelig innflytelse grunnet bestemmelser i aksjonæravtalen, samt en egen samordningsavtale med Drammen kommune og at investeringen skal regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Som følge av iboende regnskapsmessig kompleksitet og vesentligheten investeringen har for årsregnskapet, har investeringen vært et sentralt forhold i revisjonen av Vardar konsern.

Våre revisjonshandlinger

Våre revisjonshandlinger omfattet innhenting og vurdering av innholdet i de relevante selskapsrettslige dokumentene som ligger til grunn for eierskapet. For å underbygge vår forståelse har vi rettet forespørsler til og hatt diskusjoner med konsernets ledelse.

Vi har kontrollert den regnskapsmessige behandlingen av investeringen. Dette omfattet blant annet etterregning av bokført verdi basert på årets resultatandel, gevinst ved utvanning, avskrivning av merverdier og andre endringer og avstemming mot finansiell informasjon fra Å Energi.

Det vises for øvrig til note 21 i årsregnskapet til Vardar konsern.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen er vesentlig inkonsistent med årsregnskapet, inneholder vesentlig feilinformasjon eller at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring eller redegjørelsen om samfunnsansvar ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistente med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9 for

selskapsregnskapet, og i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Vardar AS har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn 5967007LIEEXZFX4870-2023-12-31-no.zip i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvarer omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er, på grunnlag av innhentet revisjonsbevis, å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet, som inngår i årsrapporten, i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket. Vi utfører vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Som et ledd i vårt arbeid utfører vi handlinger for å opparbeide forståelse for selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Vi kontrollerer om årsregnskapet foreligger i XHTML-format. Vi utfører kontroller av fullstendigheten og nøyaktigheten av iXBRL-markeringen av konsernregnskapet, og vurderer ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfatter kontroll av samsvar mellom markeringene av data i iXBRL og det reviderte årsregnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Drammen, 20. mars 2024
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Hanne Kverneland Nebo
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning - Vardar AS 2023

A member firm of Ernst & Young Global Limited

**ERKLÆRING
STYRE OG
DAGLIG LEDER**

Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2023 er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også at opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Drammen, 20. mars 2024

ROAR FLÅTHEN
Styreleder

INGVILD MYHRE
Styremedlem

JOHNNY SKOGLUND
Styremedlem

KRISTIN OUROM
Styremedlem

KNUT OSCAR FLETEN
Styremedlem

ROBERT OLSEN
Adm. direktør

vardar

GREEN ENERGY

VARDAR AS
ØVRE EIKERVEI 14
3048 DRAMMEN
VARDAR.NO

Vardar er med i kampen for å stanse klimaendringene. Vår oppgave er å produsere ren energi og investere i virksomheter som bidrar til lavere klimagassutslipp. Samtidig skal vi ta vare på naturen og det biologiske mangfoldet, som til sammen skaper de grønne kretsloopene alt liv er avhengig av.

OM ÅRSRAPPORTEN: Årsrapporten fra Vardar AS skal gi et mest mulig dekkende og korrekt bilde av konsernets virksomhet i 2022. I et tillegg til årsrapporten, som er tilgjengelig på www.vardar.no, er det laget en oversikt over konsernets rapportering i henhold til den internasjonalt anerkjente rapporteringsstandard for samfunnsansvar Global Reporting Initiative (GRI). Denne oversikten finnes også på konsernets hjemmeside.

TEKST: Stakerholder AS **DESIGN OG LAY-OUT:** Kirell Design og Almås Design

FOTOKREDITERING: Ukrediterte bilder er illustrasjonsfoto fra Adobe Stock og Shutterstock

Indeks for årsrapporten til Vardar 2023

Vardar har for sin rapport 2023 valgt å rapportere etter de nylig vedtatte rapporteringsstandardene, European Sustainability Reporting Standards (ESRS), som er knyttet til bærekraftsdirektivet Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Vardar har tidligere rapportert i henhold til Global Reporting Initiative (GRI). Vardar omfattes av rapporteringskravene fra og med årsrapporten for 2025 som legges frem våren 2026. Årets rapport dekker ikke fullt ut kravene i ESRS. Vardar vil utvikle sin rapportering framover for å møte kravene i ESRS fullt ut.

Vardar rapporterer også på EUs taksonomi for bærekraftige økonomiske aktiviteter, selskapet er ikke omfattet av rapporteringskravet. Taksonimirapporteringen dekker heller ikke kravene fullt ut, rapporteringen er under utvikling.

Vardar publiserer redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven som en del av bærekraftsrapporteringen i årsrapporten.

Høsten 2021 gjennomførte Vardar en vesentlighetsanalyse i forbindelse med utviklingen av selskapets bærekraftstrategi. Vesentlighetsanalysen som vurderer hvilke temaer som er av største betydning for Vardar og våre interessenter har påvirket vår rapportering for 2023. Dette dokumentet gir en oversikt over hvor i årsrapporten de ulike rapporteringspunktene er beskrevet.

Les mer på [EU-kommisjonens nettsider](#).

Rapporteringskrav	Sidetall
ESRS, for perioden 01.01.2023-31.12.2023.	48-109
EU taksonomi for bærekraftige økonomiske aktiviteter	80-85
Vardars redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven, s. 92	86-98

ESRS 2 – Generell informasjon					
ESRS	DR	Paragraf	Beskrivelse	Kommentar	Sidetall
2	BP-1	3-5	Generell beskrivelse av selskapets bærekraftsrapportering		55
2	BP-2	17	Liste over vesentlige bærekraftstemaer		54
2	GOV-1	21-22	Informasjon om styret og ledelse		18-19;49
2	GOV-1	23	Styret og ledelsens ekspertise		49
2	GOV-2	26	Dialog og arbeid med bærekraft i styret og ledelsen		49
2	GOV-3	29	Godtgjørelse knyttet til bærekraft		49
2	GOV-4	30;32	Informasjon om aktsomhetsvurderinger		92
2	GOV-5	36	Om bærekraftsrapporteringen		49
2	SBM-1	40;42	Strategi og bærekraft, produkter, markeder, ansatte og omsetning; forretningsmodell og verdikjede		50
2	SBM-2	45	Interessentdialog		51-53
2	SBM-3	48	Vesentlige tema		54-55, 56-102
2	IRO-1	53	Beskrivelse av vesentlighetsanalysen		55
2	IRO-2	59	Beskrivelse av hvilke valg som er gjort for rapportering på vesentlige tema		55

ESRS E1 – Klimaendringer					
ESRS	DR	Paragraf	Beskrivelse	Kommentar	Sidetall
E1	SBM-3	48	Beskrivelse av vesentlige tema	Inkluderer temaene klimaendringer, forurensing, vann og marine ressurser, biologisk mangfold og økosystemer, ressursbruk og sirkulær økonomi under hovedtemaene klima, miljø og fornybar energiproduksjon	56-57;59-61;72;74
E1	SBM-3	48	Klimarisiko		59
E1	SBM-3	48	Finansiell klimarisiko		59;62
E1	IRO-1	20-21	Prosess for å identifisere og vurdere vesentlige påvirkninger		65-66
E1	E1-2	24	Styringsdokumenter		58
E1	E1-3	29	Tiltak		67-68
E1	E1-4	32-33	Mål og beregninger		68
E1	E1-4	34	Utvikling klimagassutslipp		68
E1	E1-4	34	Beskrivelse og forklaringer klimaregnskap		69-71
E1	E1-5	37	Klimaregnskap: forbruk og produksjon av fornybar energi		69-71;73
E1	E1-6	47-49;44;52	Klimaregnskap: utslipp		69-71
E1	E1-9	66-69	Finansiell klimarisiko		59-62
			EU taksonomi for bærekraftige økonomiske aktiviteter		80-85

ESRS E2 – Forurensing					
ESRS	DR	Paragraf	Beskrivelse	Kommentar	Sidetall
E2	IRO-1	11	Vesentlig påvirkning fra forurensing	Bioenergi og vindkraft	75-75;77-78
E2	E2-1	14-15	Styringsdokumenter knyttet til forurensing	Bioenergi, vannkraft og vindkraft	75;77;78-79
E2	E2-2	18	Tiltak knyttet til forurensing		75-79

ESRS E3 – Vann og marine ressurser					
ESRS	DR	Paragraf	Beskrivelse	Kommentar	Sidetall
E3	IRO-1	8	Vesentlig påvirkning på vann		79
E3	E3-1	11-12	Styringsdokumenter for vannpåvirkning		78-79
E3	E3-3	17	Tiltak knyttet til vann og marine ressurser		79

ESRS E4 – Biologisk mangfold					
ESRS	DR	Paragraf	Beskrivelse	Kommentar	Sidetall
E4	SBM-3	16	Produksjonssteder	For bioenergi, vindkraft og vannkraft	75;76;78
E4	IRO-1	17	Faktiske og potensielle negative påvirkninger		75;76;78
E4	IRO-1	19	Påvirkning på arts mangfold og habitat		75-79
E4	E4-2	22-23	Styringsdokumenter		75;77;78-79
E4	E4-3	27	Tiltak		75-76;77-78;79
E4	ESRS 2	81	Mål og beregninger		74

ESRS E5 – Ressursbruk og sirkulær økonomi					
ESRS	DR	Paragraf	Beskrivelse	Kommentar	Sidetall
E5	IRO-1	11	Forretningsenheter assosiert med ressursbruk og vesentlig påvirkning på sirkulær økonomi	Avfallshåndtering	76-79
E5	E5-2	19	Tiltak knyttet til ressursbruk og sirkulær økonomi	Avfallshåndtering	76-79

ESRS S1 – Egne ansatte					
ESRS	DR	Paragraf	Beskrivelse	Kommentar	Sidetall
S1	SBM-3	14-16	Type ansatte, negative og positive påvirkninger		86-87
S1	S1-1	19	Styringsdokumenter	Vardars leveregler	87-88
S1	S1-1	20-21;23-24	Spesifikke forpliktelser i styringsdokumenter, inkl respekt for menneskerettigheter og arbeiderrettigheter, HMS, gjenoppretting og internasjonale instrumenter		87-88
S1	S1-2	27	Dialog og ansatt-engasjement		87
S1	S1-3	32-33	Gjenoppretting og varsling	Vardars varslingsrutiner	88
S1	S1-4	39	Prosess for å identifisere nødvendige tiltak for bedre arbeidsmiljø		87
S1	ESRS-2	62	Tiltak		87
S1	ESRS-2	81	Mål		89
S1	S1-6	50-52	Antall ansatte fordelt på kjønn, lokasjon og type stilling		89
S1	S1-6	50	Antall ansatte som har sluttet i løpet av perioden, turnover prosent	Turnover: 0%	87
S1	S1-8	60	Tariffavtaler og representasjon		90
S1	S1-9	66	Kjønnfordeling i ledelsen, og aldersfordeling blant ansatte		90
S1	S1-12	80	Prosentandel ansatte med nedsatt funksjonsevne		90

S1	S1-13	83-84	Opplæring og utvikling	90
S1	S1-14	88	Helse og sikkerhet	90
S1	S1-15	93	Balanse mellom jobb og fritid	91
S1	S1-16	97	Lønn og lønnsforskjeller	91
S1	S1-17	103-104	Hendelser og brudd	91

ESRS S2 – Arbeidere i leverandørkjeden					
ESRS	DR	Paragraf	Beskrivelse	Kommentar	Sidetall
S2	SBM-3	11-13	Påvirkning på arbeidere i verdikjeden, risiko		93;94;95-96
S2	S2-1	16-19	Styringsdokumenter	Vardars levereregler og leverandørreklæring	93
S2	S2-2	22	Interessentdialog		94
S2	S2-3	27-29	Varsling og gjenoppretting		94
S2	S2-4	32-36	Tiltak for å håndtere påvirkning		98
S2	S2-5	41	Mål		98

Nøkkeltall

Vardar AS - Konsern	Endring 2023-			År 2021
	År 2023	År 2022	2022	
Inntekter	1 308 317 000	5 090 184 000	-3 781 867 000	531 147 000
- Driftskostnader	305 477 000	136 734 000	168 743 000	143 498 000
= Driftsresultat før finans (EBIT)	1 002 840 000	4 953 450 000	-3 950 610 000	387 649 000
- Netto finans	-44 492 000	-28 013 000	-16 479 000	-63 586 000
= Resultat før skattekostnad	958 348 000	4 925 437 000	-3 967 089 000	324 063 000
- Skattekostnad	174 217 000	381 760 000	-207 543 000	118 591 000
= Årsresultat	784 131 000	4 543 677 000	-3 759 546 000	205 472 000
EBIT	1 002 840 000	4 953 450 000	-3 950 610 000	387 649 000
+ Avskrivninger	41 874 000	39 146 000	2 728 000	38 827 000
EBITDA	1 044 714 000	4 992 596 000	-3 947 882 000	426 476 000
Sum innskutt kapital	610 884 000	610 884 000	0	610 884 000
Sum opptjent kapital	6 681 844 000	5 936 433 000	745 411 000	1 177 454 000
A - Sum egenkapital	7 292 728 000	6 547 317 000	745 411 000	1 788 338 000
Sum langsiktig gjeld	1 657 772 000	1 635 444 000	22 328 000	1 215 235 000
Sum kortsiktig gjeld	229 379 000	369 889 000	-140 510 000	591 512 000
B - Sum gjeld	1 887 151 000	2 005 333 000	-118 182 000	1 806 747 000
Sum egenkapital og gjeld (A+B)	9 179 879 000	8 552 650 000	627 229 000	3 595 085 000
Andel EK i % av balansen	79,44 %	76,55 %		49,74 %
Antall årsverk i kontrollerte selskap	25,0	19		20
Totalt sykefravær	5,4 %	7,7 %		1,0 %
Selskapets ansatte består av:	År 2023	År 2022		År 2021
Kvinner	5	4		4
Menn	20	15		16
Sum antall ansatte i selskapet	25	19		20
Styret består av:	År 2023	År 2022		År 2021
Kvinner	3	3		3
Menn	2	2		2
Sum personer i styret	5	5		5
Lønn og godtgjørelse til daglig leder	År 2023	År 2022		År 2021
Lønnskostnader	2 474 000	2 362 000		2 279 000
Pensjonskostnader	1 755 000	1 684 000		1 592 000
Andre ytelser	185 000	153 000		132 000
SUM lønn og godtgj daglig leder	4 414 000	4 199 000		4 003 000
Styrehonorar	840 000	810 000		790 000
Revisjonshonorar - ordinær revisjon	År 2023	År 2022		År 2021
andre attestasjonsoppdrag	840 000	747 000		570 000
Skatterådgivning	192 000	75 000		12 000
Honorar for andre tjenester	171 000	242 000		171 000
Sum - honorar til revisor	222 000	97 000		77 000
	1 425 000	1 161 000		830 000
Utbytte avsatt totalt	År 2023	År 2022		År 2021
Utbytte avsatt - Asker kommunes andel	145 003 624	155 000 000		125 000 000
Utbytte budsjettert i Handlingsprogrammet	20 387 510	21 793 000		17 575 000
Styret har avholdt - antall møter:	8	11		11
Revisjonsutvalget har avholdt - antall møter:	5	6		6

Saksframlegg

Arkivsak
24/06720-1

Saksbehandler
Kristine Iversby

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
21.05.2024

Matavfall - Mulig overtagelse av Romerike Biogassanlegg (RBA) etter innspill fra Veas

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune er positiv til at Veas AS etablerer datterselskapet Veas Matavfall AS og overtar Romerike Biogassanlegg, med forbehold om at Veas Matavfall AS tegner en forpliktende avtale med de interkommunale selskapene ROAF og ØRAS om leveranse av matavfall til anlegget, og derved sikrer at kapasiteten i anlegget utnyttes.
2. Kommunedirektøren søker innarbeidet 2,4 MNOK i 2.tertialrapport 2024 til å dekke Askers andel av egenkapitalbehovet i selskapet. Det forutsettes at øvrig del av investeringene i Veas Matavfall AS dekkes ved lån i markedet uten behov for kommunal garanti.

1. Sammendrag

RBA behandler kildesortert matavfall fra Oslos innbyggere. Anlegget eies og driftes i dag av Oslo kommune. Oslo kommune ønsker å øke tilfanget av matavfall til anlegget for å optimalisere driften, og ønsker å selge for å oppnå dette.

Veas AS har den 5.1.2024 oversendt et beslutningsgrunnlag til sine eiere, hvor selskapet anbefaler eierkommunene om å slutte seg til selskapets forslag om overtagelse av Romerike Biogassanlegg (RBA), og opprettelse av Veas Matavfall AS.

Den grunnleggende forutsetningen for en eventuell overtagelse er at alle de tre eierkommunene Oslo (70,5%), Bærum (21,5%) og Asker (8,0%) prinsipielt slutter seg til forslaget.

Kommunedirektøren i Bærum kommune har vurdert dette strategisk og har foreløpig innstilt at de ikke ønsker at Veas overtar anlegget.

2. Bakgrunn for saken

Beslutningsunderlag fra Veas og saksfremlegget fra Bærum kommune er lagt som vedlegg til denne saken. Rapporten med verdiberegning fra Oslo Economics følger vedlagt i sladdet versjon, da versjon med tallmateriale er unntatt offentlighet av konkurransehensyn.

RBA behandler kildesortert matavfall fra Oslos innbyggere. Anlegget eies og driftes som en «etat/virksomhet» i Oslo kommune. Oslo kommune vurderer nå å selge anlegget og har i den forbindelse rettet en henvendelse til Veas for å avklare om selskapet ønsker å kjøpe og overta anlegget. Hvis ikke Veas ved eierkommunene ønsker skissert løsning, vil Oslo kommune sannsynligvis gå i dialog med aktører i markedet for et eventuelt salg av anlegget og deretter kjøp av tjenester for etterbehandling av matavfall.

Det har siden høsten 2022 vært gjennomført drøftinger og forhandlinger mellom Veas og Oslo kommune ved Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG). Samtidig har Veas orientert eierkommunene om prosessen i administrative møter og i forbindelse med avholdelse av generalforsamling.

Veas har foretatt en mulighetsstudie, samt utarbeidet en kalkyle for behandlingskostnader for perioden frem til 2030. Basert på dette har styret i Veas i styremøtet 14. juni 2023 fattet vedtak om å anbefale eierne at Veas oppretter selskapet Veas Matavfall AS som igjen overtar Romerike Biogassanlegg (RBA) fra Oslo kommune. Grunnlaget for styrets vedtak er senere blitt oppdatert etter henvendelse fra eierkommunene, senest i beslutningsdokumentet datert 5.1.2024 og i et tilleggsnotat datert 15.1.2024.

Styrets anmoder sine eierkommuner om å fatte de nødvendige vedtak.

Følgende kommuner og selskaper er invitert til å bli å bli medeiere i Veas Matavfall AS: Nes kommune, Øvre Romerike Avfallsselskap (ØRAS), Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap (GIR), Romerike Avfallsforedling (ROAF). Eierandelen til hver enkelt eier skal fastsettes på grunnlag av innbyggertall.

Veas har etter utarbeidelsen av beslutningsunderlaget bekreftet overfor administrasjonen i eierkommunene at avgivelse av selvskyldnergaranti på 600 mill. kroner utgår, da Veas med datterselskaper vil låne i markedet uten behov for garantier.

3. Saksopplysninger

Veas har presentert resultatene av sin analyse i møte med administrasjonene i alle eierkommunene og ser store synergier inn mot egen produksjonslinje. Gjennom en ny forretningsmodell vil de oppnå:

- Stordriftsfordeler gjennom full kapasitetsutnyttelse som vil gi lavere produksjonskostnader og en konkurransedyktig markedspris for behandling av avfall
- Økte inntekter gjennom mer effektivt salg av biogass og biogjødsel
- Store muligheter for produktutvikling og innovasjon
- Lettere for eierkommunene å oppnå EUs nye avfallsdirektiv (70% utsortering av matavfall innen 2035)

Oslo Economics har på oppdrag fra Veas utført beregninger av fremtidig selvkost for behandling av matavfall ved Romerike biogassanlegg. Rapporten uttaler at Veas' estimater for fremtidig selvkost tyder på et svært stort potensial for økonomiske besparelser for eventuelle eierkommuner av RBA. Som også Oslo Economics har påpekt tidligere i utredninger for Oslo kommune, er dagens volumer vesentlig lavere enn det anlegget er dimensjonert for. Dette gjør at det er betydelig restkapasitet ved anlegget, som videre skaper muligheter for utnyttelse av skalafordeler, effektivisering og realisering av økonomiske gevinster. Slike eventuelle økonomiske gevinster vil, som også vist i Veas' analyse, kunne medføre lavere fremtidig selvkost for husholdningene.

Asker kommunes erfaring med markedet

Det har vært få aktører som har levert tilbud til Asker kommune ved anbudskonkurranse de siste årene, men det har hittil ikke vært utfordringer knyttet til å få behandlingssløsning for matavfallet. Avtalene som har vært utlyst de siste årene har hatt kort varighet, noe som påvirker prisen og antallet tilbud vi mottar. Nåværende avtale for matavfall er også kortvarig, ny anbudskonkurranse vil lyses ut i løpet av 2024, oppstart av ny kontrakt vil avhenge av ferdigstillingen av ny omlastestasjon.

Andre anlegg sammenlignbare med RBA

Den Magiske Fabrikken AS (DMF) eies av Greve Biogass AS med 66% og Lindum AS med 34%. Lindum AS er eiet av Drammen kommune. Lindum AS kjøpte 34% av aksjene i Den Magiske Fabrikken AS for 100 mill. kroner i begynnelsen av 2023. Greve biogass AS er eiet av 10 kommuner i **Grenland** og **Vestfold**.

Alle andre biogassanlegg i relativ nærhet til Asker kommune er også eid av kommuner, enten direkte eller via IKS'er. Dette gjelder FREVAR KF (Fredrikstad), MOVAR IKS (Moss-regionen), Gatedalen i Sarpsborg og HRA (Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS).

Økonomi

I 2022 foretok Oslo Economics på oppdrag fra Oslo kommune en verdivurdering av anlegget og kom frem til en verdi på 106,3 mill. kroner. Videre er det kalkulert med investeringer på 295 mill. kroner. Veas har foreslått for eierkommunene Oslo, Bærum og Asker å investere i aksjekapital og egenkapital på til sammen 30 mill. kroner som vil inngå som egenkapital i datterselskapet Veas Matavfall AS. Dersom eierkommunene (Oslo, Bærum og Asker) velger å overta RBA i Veas Matavfall AS, vil dette medføre en investering for Asker kommune på 2,4 mill. kroner ved innbetaling av aksjekapital og egenkapital tilsvarende Asker kommunes eierandel på 8 % i Veas AS. Resterende investeringsbehov vil dekkes av låneopptak av det nye selskapet til markedsmessige vilkår uten å benytte kommunal garanti. Se også vedlagt notat med analyse og nøkkeltall.

Bærum kommunes administrasjon fremmet saken for eierutvalget i Bærum til møtet 23.4.2024. Saken ble utsatt i påvente av gruppebehandling. Eierutvalgets neste møte er 21.5.2024. Kommunedirektøren i Bærum innstilte i saken til eierutvalget at VEAS ikke skal overta RBA. Dette er begrunnet i at kommunen skal benytte seg av markedet uten selv å være på eiersiden.

4. Kommunedirektørens vurdering

Et eventuelt kjøp er et strategisk og beredskapsmessig viktig spørsmål. Veas vil med overtakelse foreta en utvidelse av selskapets opprinnelige kjerneområde til også å omfatte behandling av matavfall. Asker kommune vil som eventuell medeier i Veas Matavfall AS sikre avsetning på matavfall for kommunens innbyggere og næringsavfall fra kommunens virksomheter og næringsdrivende i kommunen.

Kommunedirektøren vurderer at et marked for matavfall og næringsavfall er lite eller ikke-eksisterende i Oslo-regionen / Østlandet. Alle anlegg for behandling av matavfall i Oslo-regionen er eiet av kommuner som selger sin restkapasitet. Restkapasiteten må ikke overstige verdiene i selvkostforskriften, som er på 20%. Kjøp og salg av tjeneste for håndtering av matavfall foregår via tradere som står for salg til kommuner som ønsker behandlet avfallet og som kjøper opp restkapasiteten. Bærum kommune har i sitt saksfremlegg vurdert at markedet for Matavfall fungerer.

Alternativet til å behandle avfallet på Østlandet er å frakte det til Vestlandet eller til Sverige. I så tilfelle vil transportkostnadene og klimautslippene øke betraktelig.

Mulige fordeler/oppsider:

- Forutsigbar behandlingsløsning for matavfall med stor grad av sikkerhet
- Kunne være med å påvirke strategiske valg ved behandlingen gjennom eierskap til anlegget; f.eks. miljøambisjon
- Veas har mulighet til å utnytte storskalafordeler og realisere økonomiske gevinster som anlegget, under dagens organisering ikke har mulighet til
- Sikre flere aktører i markedet slik at det ikke oppstår monopolsituasjoner

- Veas-konsernet utvikles og kompetanse styrkes innen den sirkulære økonomien.
- Samarbeid med 19 kommuner, om alle blir med (FNs bærekraftsmål 17 – samarbeid for å nå målene og FN's bærekraftsmål 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn).

Mulige ulemper/risiko:

- Langsiktig investering med usikkerhet
- Begrenset innflytelse over selskapet. Oslo kommune blir den dominerende eier gjennom Veas samt største bruker av anlegget
- Kompleks eierstruktur som kan hindre effektiv tilpasning til markedsendringer
- Biogassbransjen har vært preget av svak lønnsomhet og ustabil drift hvor dagens RBA blant flere har hatt utfordringer
- Usikkerhet knyttet til volum og prisutvikling i markedet kan påvirke langsiktig planlegging
- Markedsprisen for biogass vil ha innvirkning på selvkostregnskapet. Dette kan påvirke renovasjonsgebyret for kommunens innbyggere, se rapport fra Oslo Economics pkt 3.2. (unntatt fra offentlighet).

Selvkostprisen for avfallsgebyret vil påvirkes. I overgangsperioden frem til eierskap og volumer er avklart og anlegget ferdig ombygd, vil behandlingskostnadene være noe høyere enn i «normal drift». For å utjevne kostnadene foreslår Veas å bruke selvkostregelverkets mulighet til omfordeling innenfor en femårs horisont.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren er positiv til at Veas etablerer Veas Matavfall AS. En god og stabil drift av selskapet vil sikre langsiktig avsetning av innbyggernes matavfall. Langsiktig planlegging vil kunne gi stabile og forutsigbare kostnader for kommunens innbyggere.

En overtakelse av RBA til VEAS vil kreve enstemmighet blant eierkommunene. I motsatt fall vil Oslo kommune mest sannsynlig søke å selge anlegget til andre aktører.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Saksfremlegg - Bærum 6730246_26_A

Fra Veas AS - beslutningsunderlag til eierne 6738949_1_A

Notat - Analyse og nøkkeltall vedrørende overtakelse av RBA

Oslo Economics - verdier - sladdet versjon

Saksprotokoll

Arivsak
24/06720

Saksbehandler
Kristine Iversby

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato **Saksnr.**
21.05.2024 71/24

Matavfall - Mulig overtagelse av Romerike Biogassanlegg etter innspill fra VEAS

Formannskapet har behandlet saken i møte 21.05.2024 sak 71/24

Behandling

Innstillingen ble vedtatt, mot 2 stemmer (Lavik Pederssen, Knudsen)

Vedtak

1. Asker kommune er positiv til at Veas AS etablerer datterselskapet Veas Matavfall AS og overtar Romerike Biogassanlegg, med forbehold om at Veas Matavfall AS tegner en forpliktende avtale med de interkommunale selskapene ROAF og ØRAS om leveranse av matavfall til anlegget, og derved sikrer at kapasiteten i anlegget utnyttes.
2. Kommunedirektøren søker innarbeidet 2,4 MNOK i 2.tertialrapport 2024 til å dekke Askers andel av egenkapitalbehovet i selskapet. Det forutsettes at øvrig del av investeringene i Veas Matavfall AS dekkes ved lån i markedet uten behov for kommunal garanti.

Dato: 21.03.2024 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 24/5299 J.post ID: 24/41226
Saksansvarlig: Steinar Theigen
Saksbehandler: Steinar Theigen

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Eierutvalget	23.04.2024	025/24
Hovedutvalg for klima, miljø og utvikling		
Formannskapet		
Kommunestyret		

VEAS AS: Mulig overtagelse av Romerike Biogassanlegg fra Oslo kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Bærum kommune viser til henvendelsen fra styret i Veas AS vedrørende styrets anbefaling om en overtagelse av Romerike Biogassanlegg (RBA). Bærum kommune vedtar følgende:

1. Bærum kommune ønsker ikke at Veas AS overtar Romerike Biogassanlegg (RBA).

SAKEN I KORTE TREKK

Veas AS har den 5.1.2024 oversendt et beslutningsgrunnlag, hvor selskapet anbefaler eierkommunene om å slutte seg til selskapets forslag om overtagelse av Romerike Biogassanlegg (RBA). Den grunnleggende forutsetningen for en eventuell overtagelse er at alle de tre eierkommunene Oslo, Bærum og Asker prinsipielt slutter seg til forslaget.

RBA behandler kildesortert matavfall fra Oslos innbyggere. Anlegget eies og driftes som en «etat/virksomhet» i Oslo kommune. Oslo kommune vurderer nå å selge anlegget og har i den forbindelse rettet en henvendelse til Veas AS for å avklare om selskapet ønsker å kjøpe og overta anlegget. Hvis ikke Veas ved eierkommunene ønsker skissert løsning, vil Oslo kommune sannsynligvis gå i dialog med markedet for et eventuelt salg av anlegget og dermed kjøp av tjenester for etterbehandling av matavfall.

Det har gjennom høsten 2022 og våren 2023 vært gjennomført drøftinger/forhandlinger mellom Veas og Oslo kommune ved Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG). Samtidig har Veas orientert eierkommunene om prosessen både administrativt og politisk.

Veas har foretatt en mulighetsstudie, samt utarbeidet en kalkyle for behandlingskostnader for perioden frem til 2030. Basert på dette har styret i Veas i styremøtet 14. juni 2023 fattet vedtak om å anbefale eierne at Veas overtar Romerike Biogassanlegg (RBA) fra Oslo kommune. Grunnlaget for styrets vedtak er senere blitt oppdatert etter henvendelse fra eierkommunene, senest i beslutningsdokumentet datert 5.1.2024 og i et tilleggsnotat datert 15.1.2024. Styrets forslag innebærer følgende:

- *Det opprettes et nytt selskap «Veas Matavfall AS» med en samlet Aksje- og egenkapital på totalt 30 millioner kroner eid av Veas AS. Om liggende kommuner organisert gjennom interkommunale selskaper vil inviteres inn som eiere av anlegget etter at eierkommunene i Veas har fattet sine vedtak.*
- *Veas Matavfall AS overtar RBA fra Oslo kommune for 106,3 millioner kroner med begrensede garantier fra selger. Dagens ansatte ved anlegget, 15 personer, vil bli overført til Veas Matavfall AS og fortsette i sine stillinger.*
- *Samtlige eiere i Veas Matavfall AS, herunder eierkommunene i Veas, overlater mottak og behandling av matavfall fra sine kommuners husholdninger til Veas Matavfall AS etter reglene om utvidet egenregi.*
- *Planlagte investeringer i anlegget de første tre årene er estimert til ca 300 millioner kroner.*
- *Både kjøpet av anlegget og investeringer, samlet på i overkant av 400 millioner kroner, er planlagt fullt ut lånefinansiert uten lånegarantier fra eierkommunene.*
- *Et eventuelt kjøp av RBA fordrer at alle eiere av Veas er enige.*

Et eventuelt kjøp er et strategisk viktig spørsmål for Bærum kommune og for de øvrige eierkommunene av Veas. Veas vil med overtakelse foreta en betydelig utvidelse av selskapets opprinnelige kjerneområde til også å omfatte behandling av matavfall. I den sammenheng er selskapets vurdering at en overtakelse gir muligheter for synergier inn mot Veas allerede eksisterende egen biogassproduksjon, samt gi stordriftsfordeler risikoen tatt i betraktning. Veas mener at selskapet vil kunne oppnå bl.a. følgende:

- *Redusere enhetskostnadene knyttet til driften av anlegget.*
- *Bidra til den sirkulære økonomien og muligheter for innovasjon og nye produkter.*
- *Bidra til FNs-bærekraftsmålene, spesielt mål 17 om felles samarbeid.*

Isolert sett for Bærum kommune betyr en eventuell overtakelse at kommunen indirekte tar eierskap til en verdikjede og sikrer langsiktig behandling av matavfallet for kommunens innbyggere. Dette vil være en endring i forhold til dagens strategi. Gjeldende praksis for Bærum kommune er å benytte markedet for å håndtere alle nedstrøms aktiviteter knyttet til avfallshåndtering i kommunen. I dag kjøper Bærum kommune transport- og behandlingstjenester i markedet via anbud.

Kommunedirektøren har vurdert styrets forslag med tanke på den potensielle merverdien det kan tilføre samfunnet. Dette ut i fra et indirekte eierperspektiv og med hensyn til økonomisk, klimamessig og sosial bærekrafts perspektiv. I den sammenheng er det vurdert

om et «indirekte kommunalt» eierskap gjør en lokal forskjell eller ikke, sett opp i mot risiko og fremtidig strategi.

Kommunedirektørens vurdering er at forslaget om en eventuell overtakelse blant annet kan ha følgende fordeler/opsider og ulemper/risiko: (sammenfattet, hvor noen av punktene er knyttet direkte til FN bærekraftsmål se lenke til: [FNs bærekraftsmål](#))

Mulige fordeler/opsider:

- Forutsigbar behandling/løsning for matavfall og slipper fremtidige anbudsrunder.
- Potensiale for økte inntekter fra nye produkter/produktområder som kan støtte opp under målsettingene for bærekraftig økonomisk vekst (FNs bærekraftsmål 8)
- Samarbeid med 19 kommuner, om alle blir med (FNs bærekraftsmål 17 - samarbeid for å nå målene og FNs bærekraftsmål 11 - Bærekraftige byer og lokalsamfunn)
- Synergier inn mot Veas sin eksisterende gassproduksjon og finansiering av bærekraftsinitiativer.
- Veas konsernet utvikles og kompetanse styrkes innen den sirkulære økonomien
- Veas har mulighet til å utnytte skalafordeler og realisere økonomiske gevinster som anlegget, under dagens organisering, ikke har mulighet til.

Mulige ulemper/risiko:

- Liten eller små muligheter for exit på eget initiativ.
- Begrenset innflytelse over selskapet. Oslo kommune blir den dominerende eier gjennom Veas samt bruker av anlegget.
- Kompleks eierstruktur som kan hindre effektiv tilpasning til markedsendringer.
- Biogassbransjen har vært preget av svak lønnsomhet og ustabil drift hvor dagens RBA blant flere har hatt store utfordringer.
- Stor usikkerhet knyttet til volum og prisutvikling i markedet kan påvirke langsiktig planlegging.
- Markedsprisen for biogassgass vil ha innvirkning på selvkostregnskapet. Dette kan påvirke renovasjonsgebyret for kommunens innbyggere, se rapport fra Oslo Economics pkt 3.2. (unntatt fra offentlighet)
- Eksisterende løsning, for BK, og dagens priser er gode
- Ingen miljømessige «fordeler» ut fra dagens løsning.
- RBA vil trolig ikke bli “grønnere” enn tilsvarende biogassanlegg.
- Leveransevei vil bli lenger enn dagens løsning. Dette kan medføre økte klimautslipp. Fremtidige alternative løsninger kan likevel føre til en lengre leveransevei enn løsningen med RBA

- Et "indirekte" eierskap kan begrense lokal kontroll og involvering, noe som kan påvirke evnen til å tilpasse seg lokale bærekraftsutfordringer (FNs bærekraftsmål 11 og 17).
- Alternative eierstrategier mot andre aktører i bransjen er ikke utredet og kan begrense mulighetene for å optimalisere bærekraftgevinstene.

Kommunedirektørens anbefaling:

Kommunedirektøren konkluderer med at Bærum kommune ikke bør støtte at Veas AS overtar Romerike Biogassanlegg. Dette begrunnes med:

- Bransjens utfordringer knyttet til lønnsomhet og driftsstabilitet.
- Betydelig usikkerhet i både gass- og matavfallsmarkedet både med tanke på priser/volumer og offentlig regulering. Dette kan ha betydning for fremtidig selvkostresultat og dermed påvirke renovasjonsgebyrene enten positivt eller negativt.
- Begrenset eierinnflytelse og risiko for evnen til lokale tilpasninger.
- Høye barrierer for å tre ut av samarbeidet.

Kommunen har en viktig rolle i klimaarbeidet. Det er likevel vanskelig å se at et indirekte kommunalt eierskap vil gi noen betydelig nettogevinst for Bærum kommune samfunnet da med tanke på den økonomiske-, klimamessige- og sosiale bærekraften. Kommunen stiller allerede i dag klare krav til alle sine leverandører. Uten å være «eier» gir dette kommunen:

- Flexibilitet til å velge den mest hensiktsmessige og bærekraftige løsningen basert på skiftende behov for å skape vekst og utvikling.

Videre vil kommunen upåvirket av et eierskap

- Fortsette sitt arbeid med å bidra til kunnskapsheving om avfall, kildesortering og sirkulærøkonomi.
- Bidra til å påvirke etterspørselen for alternative grønne energikilder i kommunen og støtte opp om FN's bærekraftsmål 12 - ansvarlig forbruk og produksjon.

Tidligere behandling

Formannskapetets møte 25.1.2023, sak nr. 011/23 se lenke [sak - muligheter for utvidelse av kjerneoppgaver Veas](#) .

Eierutvalgets møte den 17.4.2023 sak nr 022/23 se lenke: [sak - generalforsamling i Veas 19-4-2023](#)

Eier- dialogmøte med Veas 10.5.2023 se lenke til referatsak nr 051/23 [Veas stikkord dialogeiermøte](#)

Eierutvalgets møte den 28.11.2023, sak nr. 061/23 se lenke: [eierutvalgets råd til kommunens representant til generalforsamlingen i Veas](#)

Redegjørelse

Veas AS – eierskap og formål

Veas AS eies av kommunene Oslo, Bærum og Asker med en eierfordeling på henholdsvis 70,5%, 21,5% og 8 %. Kjerneoppgaven for Veas AS, ved datterselskapet Veas Selvkost AS, er å rense avløpsvann på veiene av eierkommunene.

Veas ble omgjort til et Aksjeselskap med virkning fra 1.1. 2022. Selskapet er organisert i et konsern, hvor datterselskapene utfører verdiskapningen innenfor formålet for hele konsernet. Eierne har definert formålet med selskapet i aksjonæravtalens del 1-overordnede prinsipper hvor pkt 1.2 første avsnitt lyder:

«Partene har en plikt til å sikre tilfredsstillende håndtering og rensing av avløpsvann for sine innbyggere. Partene er enige om å oppfylle disse forpliktelsene i fellesskap, og erkjenner at de har et felles ansvar for miljøet i og rundt Oslofjorden. Veas og dets datterselskaper skal rense vann og avløp og utnytte ressursene på en kunnskapsbasert og fremtidsrettet måte, til beste for miljøet, samfunnet og en bærekraftig sirkulær økonomi. Konsernet skal minimere forurensende utslipp, skape verdier og være en god samfunnsaktør.»

Utarbeidelse av en eierstrategi:

I tillegg til aksjonæravtalen skal eierne i et samarbeide med Veas utforme en felles overordnet eierstrategi. Eierstrategien fastsetter hvordan partene vil utøve sitt eierskap i konsernet og hvilken risikoprofil som skal legges til grunn. De tre eiersekretariatene og administrasjonen i Veas igangsatte utformingen av en felles eierstrategi for selskapet våren 2022.

Utover høsten 2022 ble eiersekretariatene informert om Veas sine muligheter for å utvide sitt samfunnsoppdrag, gjennom en eventuell overtakelse av RBA. Dette begrunnet i bl.a. mulighetene for Veas til å skape ytterligere verdier innenfor den sirkulære økonomien. En utvidelse av Veas sitt ansvarsområde vil kreve endringer i dagens aksjonæravtale og dermed legge premissene for en fremtidig eierstrategi. Da beslutningene knyttet til eierstrategi skal vedtas både i Oslo bystyret og kommunestyrene i både Asker og Bærum, valgte man å utsette arbeidet med å fullføre et forslag til eierstrategi inntil ansvarsområdet til Veas endelig er avklart.

Romerike biogassanlegg (RBA)

Romerike biogassanlegg (RBA) på Nes i Romerike behandler kildesortert matavfall fra Oslo sine innbyggere. Anlegget ble bygget i 2012 og består i hovedsak av et forbehandlingsanlegg samt et gassanlegg. RBA produserer flytende og komprimert biogass, samt fast og flytende biorest. Anlegget er dimensjonert for mye større volumer en dagens produksjon og salg av

restkapasitet i markedet har ikke vært mulig innenfor regelverket om egenregi. Dette har medført at behandlingskostnadene har vært svært høy sammenlignet med tilsvarende anlegg.

I perioder har det også vært store driftsmessige utfordringer ved anlegget og det er estimert minimum 100 millioner kroner i nødvendige investeringer for å sikre stabil drift. Oslo kommune har måttet gjøre store nedskrivninger på anleggsverdiene. Bokført verdi, som i denne sammenheng også blir salgsprisen for anlegget, utgjør 106,3 millioner kroner.

Ved en eventuell overtakelse av RBA er det forutsatt at anlegget overleveres uten gjeld. Da forslaget innebærer en «virksomhetsoverdragelse», vil selskapet blant annet påta seg ansvaret for dagens ansatte, og dermed de lønns- og pensjonsforpliktelser som er knyttet til RBA.

Fremtidig investeringer i RBA vil i hovedsak bli finansiert ved låneopptak knyttet til datterselskapet Veas Matavfall AS. Veas opplyser for øvrig at det ikke vil være behov for at eierkommunene stiller en kommunal garanti knyttet til investeringene/låneopptak.

Oslo kommune har vurdert flere løsninger for anlegget og gitt «Renovasjons og gjenvinningsetaten» først i oppdrag å forhandle med Veas om en overtagelse. Drøftingene og forhandlingene har skjedd «på armlengdes avstand» og begge parter har benyttet eksterne juridiske rådgivere i prosessen. Administrativt har eierkommunene ved eiersekretariatene blitt orientert om den pågående prosessen. Saken var til orientering i formannskapet i januar 2023, se sak [011/23](#)

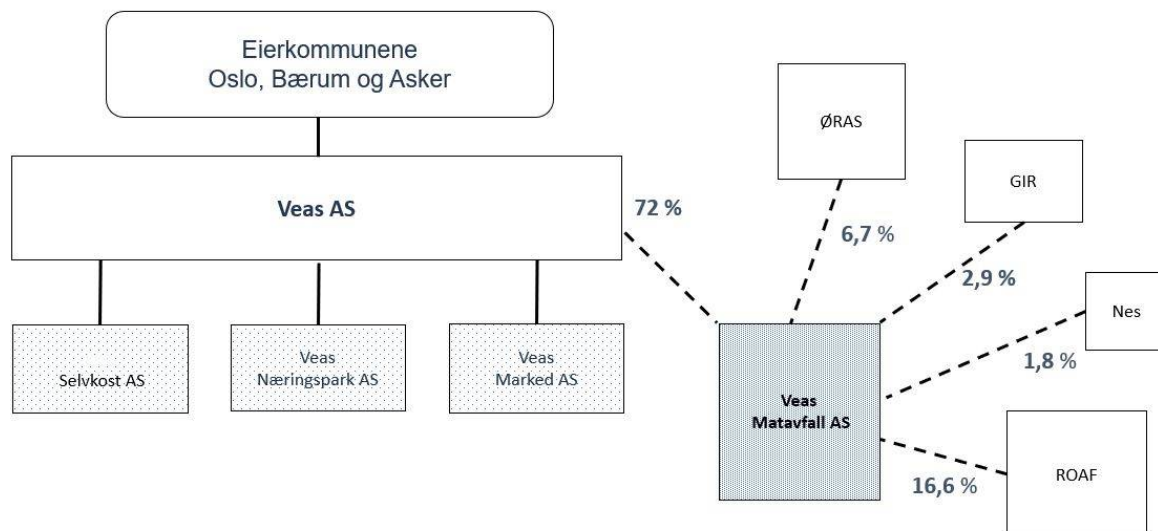
Veas AS har utarbeidet følgende mulighetsstudie knyttet til en eventuell overtakelse av Romerike Biogassanlegg:

Mulighetsstudie - organisering

Grunnlaget for styrets anbefaling om overtakelsen av RBA er en mulighetsstudie utarbeidet på bestilling av Veas. Mulighetsstudiet presenterer beregninger på behandlingskost pr tonn matavfall levert basert på forutsetninger om eierkommunenes volumleveranser, investeringer, driftskostnader og gasspriser. En viktig forutsetning er at dagens tre eiere (Oslo, Asker og Bærum) samt omkringliggende kommuner på Romerike leverer sitt matavfall til anlegget.

Veas beregning av behandlingskost for matavfall (det den enkelte kommune må betale) tar utgangspunkt i de samlede kostnadene fratrukket salgssinntekter av biogass, gjødsel og eventuelt utleie av restkapasitet. Det gjenværende underskuddet fordeles så på tonn levert matavfall. De største faktorene som påvirker priskalkylen er volum (matavfall levert til anlegget) og markedspris for biogass.

For å oppnå stor nok volum anbefaler styret i Veas å invitere inn flere medeiere i Veas Matavfall AS, det vil si andre kommuner og renovasjonsselskaper i regionen. Hvis samtlige aktører ønsker å bli medeiere har Veas skissert følgende eierstruktur:

- Eierandel basert på innbyggertall for kommunene
- Potensielle eiere: ØRAS: Øvre Romerike Avfallsselskap IKS, GIR: Glåmdalen Interkommunale selskap IKS, ROAF: Romerike Avfallsselskap, Nes kommune

Veas AS vil ha en eierandel på 72 % i det nye selskapet Veas Matavfall AS. og således være en del av Veas- konsernet. Eierne av Veas Matavfall får innflytelse via generalforsamlingen. Da vil Veas være representert ved styrelederen i Veas AS. Videre er det foreslått i utkast til aksjonærvtale for selskapet at styret i Veas Mat AS skal bestå av ledergruppen i Veas AS. Bærum kommune vil kun ha indirekte eierstyring over selskapet gjennom sitt eierskap i Veas sammen med Oslo og Asker. Den skisserte løsningen for datterselskapet Veas Matavfall AS, samsvarer for øvrig med dagens løsning for datterselskapet Veas Selvkost AS (avløpsselskapet).

Veas har utarbeidet utkast til avtaler med tilhørende aksjonærvtaler mellom partene. Kommunedirektøren finner det hensiktsmessig først å få avklart kommunens strategiske veivalg før kommuneadvokaten eventuelt blir involvert i saken knyttet til de juridiske vurderingene.

Mulighetsstudie – kostnader/inntekter

Gjennom en ny forretningsmodell hevder Veas AS å kunne oppnå følgende:

- Stordriftsfordeler gjennom full kapasitetsutnyttelse som vil gi lavere produksjonskostnader og en konkurransedyktig markedspris for behandling av avfall.
- Økte inntekter gjennom mer effektivt salg av biogass og biogjødsel
- Synergieffekter inn mot eksisterende biogassproduksjon i Veas
- Store muligheter for produktutvikling og innovasjon innenfor sirkulærbar økonomi
- Lettere for eierkommunene å oppnå Avfallsforskriftens § 10a-4 hvor det settes krav til kommuner om 70% utsortering av matavfall innen 2035

Forutsatt at alle forespurte blir medeiere, vil anlegget behandle matavfall for ca 1,3 millioner innbyggere og representere et samarbeid mellom 19 kommuner.

Under gitte forutsetninger viser fremlagt kostnadskalkyler følgende i forhold til antatt leveringskost pr tonn matavfall:

- Selskapet vil kunne oppnå meget fordelaktige priser.*)
- Prisene vil på sikt være lavere enn forventningene til markedsprisen for håndtering av matavfall. Selv med bare Oslo-, Asker- og Bærum kommune som eiere vil kostnadsnivået være på et konkurransedyktig nivå.

*) Konkrete priser er unntatt fra offentlighet – grunnet «forretningshemmelighet». Beregningene er omtalt i rapporten fra Oslo Economics og vedlegges saken, da som vedlegg unntatt fra offentlighet.

Oslo Economics (OE) har gjennomgått de beregningene Veas har lagt til grunn i sin mulighetsstudie. Det fremkommer følgende av OEs rapport datert juni 2023:

«VEAS' estimer for fremtidig selvkost tyder på et svært stort potensial for økonomiske besparelser for eventuelle eierkommuner ved RBA. Som også Oslo Economics har påpekt tidligere i utredninger for Oslo kommune, er dagens volumer vesentlig lavere enn det anlegget er dimensjonert for»

Videre påpeker OE følgende rundt selve analysen som tallfester forventede priser:

«Vår vurdering er at verdiestimatene må betraktes som en beregning av en mulig økonomisk besparelse gitt at en lykkes ved å få inn alle aktuelle kommuner på eiersiden, at disse kommunene når sine respektive målsetninger om utsortering av matavfall og at anlegget for øvrig drives og utnyttes godt økonomisk. Selv om det finnes kilder til usikkerhet i begge retninger også i VEAS' estimat, og det heller ikke kan utelukkes ytterligere besparelser, fremstår potensialet for ytterligere oppside i investeringen å være begrenset. Videre bør det merkes av relevante beslutningstakere at de fremtidige besparelsene blir betydelig mindre dersom en legger til grunn mer konservative forutsetninger om for eksempel fremtidig volum eller salgsinntekter»

Mulighetsstudie - risiko

Ved en eventuell overtakelse av RBA fremkommer det flere risikoer, men også oppsider. Dette må avveies i forhold til spørsmålet om Veas skal engasjere seg innenfor dette virksomhetsområdet eller ikke.

De største risikoene, men ikke uttømmende er:

- Forventninger om volum
Behandlingskosten er svært avhengig av hvor stort volum som blir levert til anlegget. Å få med flest mulig aktører vil være avgjørende for å skape stordriftsfordeler. Prosessen legges opp til at de største kommunene, eierne av Veas, først må forplikte seg. Hvis Veas skulle bli stående alene er risikoen for tilstrekkelig volum større og man er mer avhengig av Oslo kommune sin evne til å sortere ut og samle inn matavfall. Selv med alle aktører vil Oslo sine leveranser utgjøre i underkant av 40 % til anlegget og deres volumutvikling vil ha vesentlig innvirkning på behandlingskosten.

- Det er i tillegg en usikkerhet på hvor mye matavfall hver enkelt innbygger genererer, og hvor mye kommunene klarer å sortere ut. Endringer i avfallsforskriften, med virkning fra 2023 taler for at det vil bli økte volumer når kommunene i fremtiden må øke sin innsamlingsandel opp til 70 % innen 2035. Samtidig vil det trolig også bli innført nye krav knyttet til matsvinn hvor forslaget er at matsvinn pr innbygger skal ned med 50 % innen 2030. Som eier av et mottaksanlegg for matavfall vil tiltak for å redusere matsvinn kunne utgjøre en nedside. I vedtatt klimastrategi for Bærum kommune er det en målsetning om at restavfall pr innbygger skal ned med 15 % innen 2030 regnet mot 2020.
- Pris for biogass
Salg av biogass og salg av eventuell restkapasitet vil være inntektsgrunnlaget for selskapet. Dette vil påvirke fastsettelsen av den behandlingsskosten kommunen må betale for å levere matavfall. Over tid vil da markedsprisen på biogass ha en innvirkning på selvkostregnskapet og derigjennom innbyggernes renovasjonsgebyrer.
- Operasjonell risiko
Dette vil være et nytt forretningsområde for Veas. Overgangsperioden med ombygging av anlegget og store investeringer kan bli krevende, samlet sett, for Veas.
- Ansvaret for både rensing av avløpsvann og håndtering av kommunens matavfall vil nå bli liggende hos samme leverandør til kommunen.
- Trolig må kommunene i større grad samkjøre sine prosesser, IT-løsninger, bruk av matavfallsposer og innsamlingsmetoder. Så langt er det ikke gjort noen analyser hva dette eventuelt kan medføre for Bærum.
- Transporten til anlegget, for Bærum sin del, vil bli lenger enn dagens løsning
- Selskapet vil i prinsippet være risikofritt under selvkost. For å sikre kostnadseffektivitet og innovasjon i et marked som er i utvikling vil dette stille store krav til både styre og ledelse av selskapet.

Eierstyring

Det er lagt til grunn at Veas matavfall skal ha fem eiere dersom alle inviterte blir med. Veas Matavfall vil bli et datterselskap i Veas-konsernet hvor de andre aksjonærene vil bli minoritetsaksjonærer. Gjennom den administrative dialogen med Oslo kommune har følgende posisjoner fra Oslo sin side blitt lagt til grunn for et eventuelt salg til Veas:

- Asker og Bærum er med i samarbeidet om etterbehandling av matavfall på RBA, herunder leverer sitt matavfall til anlegget, uansett om omliggende kommuner til RBA blir med i samarbeidet eller ikke.
- Kostnadene i overgangsperioden deles likt mellom alle deltagerne i samarbeidet

- De må være mulig å avvikle et eventuelt samarbeid om RBA før det har gått 20 år dersom det skulle vise seg å bli mislykket
- En ikke uten videre legger til grunn «konsensusprinsippet» i forhold til oppfølgingen av Veas Matavfall AS. Dette betyr at Oslo sammen med enten Asker eller Bærum, kan gi føringer i for hvordan Veas AS skal stille seg i saker i Veas Matavfall AS. Dette gjelder også i forhold til eventuelle ønsker om å avvikle/gå ut av samarbeidet i Veas Matavfall AS før det har gått 20 år.

I Veas AS skal det være enighet mellom alle eiere hva gjelder beslutninger i generalforsamlingen. Når dette konsensusprinsippet skal fravikes vil Oslo kommune få en større innflytelse over ett av selskapene i konsernet. Det er viktig å presisere at Bærum kommune med dette ikke på selvstendig grunnlag har mulighet til å trekke seg ut av samarbeidet.

Mulighetsstudie - Økonomiske forhold:

Det totale kapitalbehovet fra eierne er i den økonomiske kalkylen satt til 30 millioner kroner. Veas Matavfall vil drive etter selvkostprinsippet noe som sikrer stabilitet og sikre inntekter fra eierne til tjenesteproduksjonen. Egenkapitalen ved oppstart skal dekke behovet for kortsiktig arbeidskapital. Ut over dette skal selskapet selv låne penger både til kjøp av anlegget og de etterfølgende investeringene uten noen ytterligere garantier fra eierne.

Det legges opp til at eierandelene i selskapet fordeles på bakgrunn av folketallet i kommunene som direkte eller indirekte eier selskapet. All den tid eierkonstellasjonen ikke er fastsatt, og beslutningen om en overtakelse først skal besluttes av eierne av Veas, anbefaler styret i Veas at det avventes med å fastsette nøyaktige eierandeler for hver aktør inntil man har avklart hvor mange som ønsker å bli med i samarbeidet. For Bærum kommune sin del vil trolig oppkapitaliseringen av selskapet utgjøre mellom 3,0 til 4,5 millioner kroner avhengig av antall eiere. Det vil ikke være behov for at eierkommunene stiller kommunal garanti for lån tatt opp av datterselskapet Veas Matavfall AS.

Kommunedirektørens vurdering

Biogass produksjon er en forholdsvis ny industri i Norge og bærer fortsatt preg av et umodent marked både på etterspørselssiden og teknologisiden. I dag finnes det, i henhold til Biogass Norge sine tall fra 2021, 50 biogassanlegg i Norge hvorav 10 mottar matavfall. Hovedsakelig er disse anleggene offentlig eid og mange finansieres tilsvarende RBA over selvkost. Lønnsomheten i disse anleggene er varierende, men biogassproduksjon er viktig om Norge skal nå sine klimamål. Biogass bidrar til reduksjon av CO₂-utslipp, gir nye jordforbedringsprodukter og samtidig løser et avfallsproblem.

Økonomisk, klimamessig og sosial bærekraft knyttet til kommunens avfallshåndtering

Bærum kommune har prinsipielt benyttet markedet for alle sine nedstrøms aktiviteter hvor matavfall bare er en av disse. Målet har hele tiden vært å behandle avfallet på en måte som reduserer miljøpåvirkningen og minimere mengden avfall som havner på deponier eller ikke kan benyttes og blir brent. Dette innenfor en økonomisk ramme som tilpasses de gitte klima- og miljømessige betingelsene.

I dag leverer kommunen sitt matavfall til Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS (HRA) hvor matavfallet blir til biogass bl.a. brukt som drivstoff til renovasjonsbilene. Rent klimamessig gir det derfor ingen ytterligere gevinster om Bærum kommunen leverer sitt matavfall til RBA eller i dag HRA som begge produserer biogass til bruk i transportsektoren. Det kan imidlertid være en forskjell i produksjon og drift mellom slike anlegg som har miljømessige effekter. I dag har begge anlegg en høy grad av «fakling» (les: brenning) av ubenyttet gass. Veas mener dette vil stoppes gjennom sin overtakelse av driften og synergier inn mot Veas Marked. HRA har på sin side utalt at dette skal reduseres gjennom utvikling av anlegget og har som overordnet mål å håndtere lokalsamfunnets avfall så effektivt som mulig.

Kommunen har en viktig rolle i klimaarbeidet og et kraftig virkemiddel er gjennom innkjøpsmakt ved offentlige anskaffelser, jfr. Bærum kommune klimastrategi s.17.

Anbudskonkurranser gir mulighet til å vektlegge:

- Miljøvennlige kriterier ved leverandørutvelgelse som fremmer bærekraftige løsninger i leverandørmarkedet
- Skaper konkurranse mellom ulike leverandører for å vinne kontrakter om «råstoffet». Dette stimulerer til innovasjon innen miljøvennlige løsninger og gir insentiver til at markedet opptrer effektivt.
- Gir en transparens i markedet for hvilke miljøkrav og bærekrafts mål den enkelte leverandør må tilpasse seg for å være konkurransedyktige
- Gir mulighet til å skape langsiktige partnerskap basert på bærekraft hvor partene gjensidig skaper varige miljøfordeler som en forutsetning for samarbeidet

Dersom Bærum kommune blir medeier i RBA vil kommunen ha en begrenset innflytelse i selskapet og til dels høye barrierer for å tre ut av samarbeidet. Veas sin mulighetsstudie viser at behandlingskostnadene ved anlegget kan bli svært attraktive gitt forutsetninger om volumvekst og markedspriser for biogass. Både levert biomasse og gasspriser er to størrelser som i et langsiktig perspektiv er svært vanskelig å estimere. Kommunedirektøren mener derfor framskrivningene må ses på som nettopp en mulighet og ikke realiteter. Dersom man også legger til at både bransjen, markedet og det regulatoriske innen området er i utvikling må risikoen i et slikt samarbeid ikke undervurderes.

For øvrig finnes det naturligvis flere selskaper som i dag er i markedet for å håndtere matavfall. Bærum kommune har i denne sammenheng kun fått en henvendelse om et eventuelt indirekte eierskap. Det kunne vært nærliggende for kommunen å vurdere, eventuelt henvende seg til andre selskaper som håndterer matavfall. Da med forespørsel om et mulig fremtidig medeierskap. Kommunedirektøren har i denne saken, forholdt seg til forespørselen fra Veas vedrørende et indirekte eierskap i Romerike Biogassanlegg.

Kommunedirektøren anbefaler å opprettholde anbudskonkurranser for matavfallshåndtering kontra å bli deleier i et biogassanlegg slik styret i Veas anbefaler. Anbudsprosessen sikrer konkurranse, noe som fører til kostnadseffektive løsninger og innovasjon. Det gir også kommunen fleksibilitet til å velge den mest hensiktsmessige og bærekraftige løsningen basert på skiftende behov. Å være deleier i et biogassanlegg kan innebære komplekse forpliktelser og økonomiske risikoer, mens anbudskonkurranser gir en mer skalerbar tilnærming. Dette sikrer også at kommunen forblir åpen for ulike teknologier og forretningsmodeller som kan utvikle seg over tid

Tema for saken, deleierskap i selskapet, er vurdert å være uten direkte betydning for/påvirkning på sosial bærekraft.

Internprosess og ekstern medvirkning

Saken er internt utarbeidet i samarbeide med kommunalsjef for tekniske tjenester og kommunens eiersekretariat. Bærum kommunes klimateam har vurdert saken ut i fra et klimamessig og sosialt bærekraftsperspektiv. Vurderingen er innarbeidet i saksfremlegget.

Kommuneadvokaten har foreløpig ikke blitt konsultert da dette i første omgang er en strategisk beslutning. Det vil være naturlig å trekke inn kommuneadvokaten hvis kommunen likevel er positive til at Veas overtar RBA. Dette for da å sikre kommunens interesser ved utarbeidelse av avtalene som skal etableres mellom partene.

Bærum kommunes eiersekretariatet har i denne prosessen hatt tett kontakt og dialog med administrasjonen i Veas AS, samt med de administrative eiersekretariatene i henholdsvis Oslo kommune og Asker kommune. Hver kommune har likevel administrativt utarbeidet den enkelte kommunes innstilling ut i fra den enkelte kommunes ståsted og strategivalg.

Konsekvenser av beslutningene

Bærum kommune viderefører gjeldende praksis med hensyn til fremtidig håndtering av matavfall ved bruk av markedet / anskaffelser. Denne løsningen betyr at Veas AS ved datterselskapet Veas Matafall AS ikke gis anledning til å overta Romerike Biogassanlegg (RBA).

Beslutningsunderlag for eierne av Veas - Oslo, Bærum og Asker kommune

Innledning

Veas oversendte 16. mai 2023 et første saksfremlegg til eierne om overtagelse av Romerike Biogassanlegg (RBA) fra Oslo kommune. Dette er senere revidert og utvidet i henhold til bestilling fra eierne om hvilke aspekter beslutningsunderlaget burde inneholde. I møte 11. desember 2023 ba eierne Veas utarbeide et oppdatert og revidert beslutningsunderlag for den politiske beslutningsprosessen i de tre kommunene.

Denne redegjørelsen søker å gi Veas' styrende organer og eierne grunnlag for å utarbeide saksfremlegg for å fatte nødvendige vedtak og er bygd opp i henhold til forespørsel fra Oslo, Bærum og Asker kommune.

Oppsummering

Veas anbefaler at Romerike Biogassanlegg overdras fra Oslo kommune til Veas Matavfall AS for en sum på 106,3 millioner kroner, og med begrensede garantier fra selger.

Veas Matavfall blir fra oppstart et heleid datterselskap av Veas AS. Oslo, Bærum og Asker vil overlate sitt matavfall til Veas Matavfall for behandling ved anlegget. Bærum og Asker har i dag behandlingsavtaler med andre anlegg og vil overføre sine løpende kontrakter til Veas Matavfall.

Anlegget på Romerike har behov for investeringer og oppgraderinger for å oppnå full kapasitet. I overgangsfasen etter overtagelse og mens ombyggingen foregår vil Veas Matavfall ha behov for å benytte behandlingsskapasitet ved andre anlegg, i hovedsak via eksisterende behandlingsavtaler. Veas Matavfall vil også på lengre sikt sørge for å ha beredskapsavtaler med andre behandlingsanlegg for å sikre drift uten avbrudd.

Veas vil arbeide for å få inn flere eiere i Veas Matavfall så fort som mulig, for å fylle opp anleggets kapasitet og redusere eiernes behandlingsskostnader. Disse nye eierne vil være interkommunale avfalls- og gjenvinningselskaper som håndterer matavfall for flere kommuner, og Nes kommune som håndterer eget matavfall.

Veas er i dialog med disse potensielle nye eierne for å sikre fremdrift i deres beslutningsprosesser så snart Oslo, Bærum og Asker har avklart om de ønsker å utvide sitt samarbeid i Veas til å omfatte behandling av matavfall.

Veas har utarbeidet en kalkyle frem til 2030. De største faktorene som påvirker kalkylen er volumet som leveres til anlegget, og volum og pris for biogassen som produseres. På kostnadssiden er investeringer og variable driftskostnader de viktigste faktorene.

Kalkylen tar utgangspunkt i at alle de regionale aktørene blir med på eiersiden og leverer sitt matavfall til anlegget. Kalkylen er videre basert på volumprognoser fra Oslo, Bærum og Asker samt de øvrige regionale selskapene og Nes kommune. Det hefter usikkerhet både ved om samtlige aktører blir med, og om prognosene for fremtidig volum er korrekte. Disse usikkerhetene oppveies imidlertid av at kalkylen ikke tar hensyn til kommunenes virksomhetsavfall (matavfall fra kommunale virksomheter). Det er kommet nye lovkrav om at kommunene skal utsortere og behandle virksomhetsavfallet. I tillegg vil anlegget bygges ut gradvis i takt med utbyggingen, og eierne vil gjennom budsjettene styre fremdriften i utbyggingen. Dersom noen regionale aktører ikke ønsker å bli med vil Veas invitere andre avfallsselskaper og kommuner inn i samarbeidet. Veas anser derfor at usikkerheten om volum er godt balansert i kalkylen, og kan håndteres.

Volum og pris for biogass er nøye utredet. Veas har lagt til grunn en gradvis opptrapping av volum matavfall og dermed volum produsert biogass. I tillegg er det lagt inn en gradvis opptrapping av produksjonsutbytte av oppgraderingsanlegget. Prisene er kvalitetssikret gjennom en bred forespørselsprosess til aktuelle distributører. Det foreligger bindende pristilbud som er reflektert i kalkylen.

Det er lagt inn cirka 300 millioner kroner i investeringer i anlegget i de første tre årene. Dette beløpet anses tilstrekkelig for at anlegget skal ha nødvendig kapasitet for sine eieres matavfallsvolumer. Dersom volumene blir høyere enn forutsatt kan det medføre behov for flere investeringer, men da vil det også være flere tonn å fordele kostnadene på.

Veas har gjort konservative estimater på driftskostnadene ut fra dagens situasjon, og har lagt opp til å beholde dagens bemanning i flere år fremover. Her foreligger det

antageligvis et potensial for innsparinger på flere områder, men det er ikke hensyntatt i kalkylen.

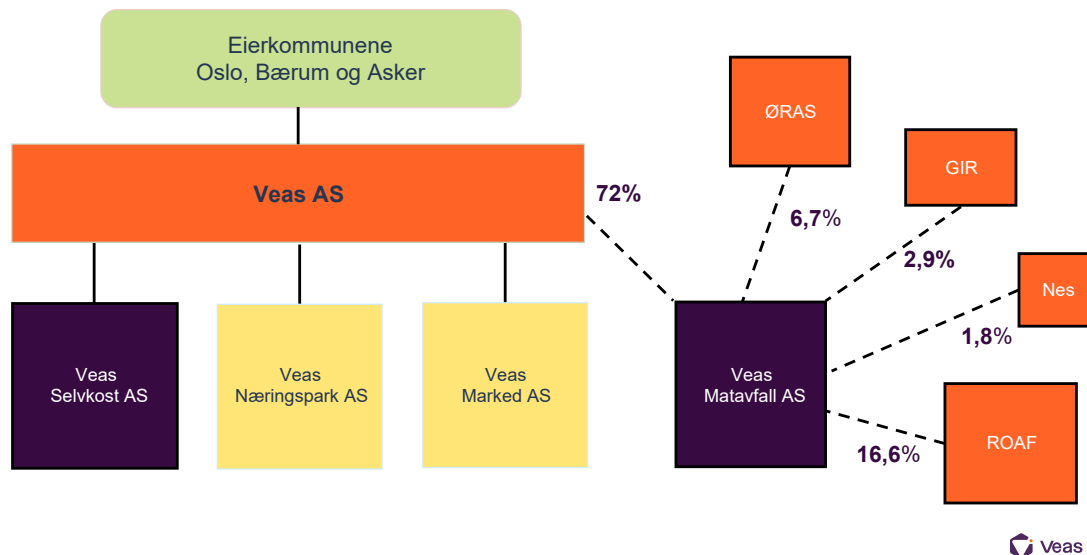
I overgangsperioden frem til eierskap og volumer er avklart og anlegget ferdig ombygd, vil behandlingskostnadene være høyere enn i «normal drift». For å utjevne kostnadene foreslår Veas å bruke selvkostregelverkets mulighet til omfordeling innenfor en femårs horisont.

Kalkylen konkluderer med at kommunenes behandlingskostnad fra første stund vil ligge på et meget konkurransedyktig nivå i dagens situasjon.

Styrebehandling i Veas AS

Styret i Veas AS behandlet saken i to styremøter, 24. mai og 14. juni 2023. Styret er utover dette orientert fortløpende om fremdriften i prosessen og kommunikasjonen med Oslo kommunes fagetat og mellom Veas og eierne. Styret anbefalte i sak S 27 – 2023 den 14. juni 2023 at Veas overtar Romerike Biogassanlegg (RBA) fra Oslo kommune ved Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG).

Styret i Veas anbefalte en løsning der Veas AS stifter et nytt selskap, Veas Matavfall AS (Veas Matavfall), som overtar RBA til en verdi av 106,3 millioner kroner. Styret anbefaler videre at eierne av Veas inviterer kommuner/renovasjonsselskaper i regionen omkring anlegget til å komme inn som medeiere i Veas Matavfall og levere matavfall fra sine husholdninger dit etter reglene om utvidet egenregi. Dersom samtlige aktører ønsker å bli medeiere vil eierstrukturen se slik ut:

Roller

Kommunene som velger å inngå i det regionale samarbeidet som medeiere i Veas Matavfall har flere roller i denne saken:

- Oslo kommune ved REG er selger av anlegget.
- Oslo kommune ved byråden i byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) utøver eierfunksjonen overfor Veas. I Bærum kommune utøves eierfunksjonen av ordfører og eierutvalget. I Asker kommune utøves eierfunksjonen av ordfører og formannskapet. Veas AS blir største eier i Veas Matavfall og vil utøve sitt eierskap gjennom styret og generalforsamlingen. Nes kommune som direkte går inn som medeier i Veas Matavfall vil ha tilsvarende organer som ivaretar eierfunksjonen. De øvrige eierne er regionale avfalls- og gjenvinningsselskaper som utøver sitt eierskap i Veas Matavfall gjennom styre og representantskap.
- Oslo, Bærum og Asker har hver sine fagetater eller fagavdelinger for renovasjon og gjenvinning av matavfall. I Oslo er dette REG, i Bærum tjeneste for avfall og gjenvinning og i Asker avdeling for samfunnstjenester – miljø og samferdsel. Disse fagetatene/avdelingene blir avtalepart for leveranseavtalene

som tegnes med Veas Matavfall og vil være tjenestekjøpere av behandlingstjenestene Veas Matavfall skal utøve for disse eierkommunene.

- Nes kommune vil være avtalepart via sitt kommunale foretak for avfallshåndtering og gjenvinning
- De regionale avfalls- og gjenvinningsselskapene vil være avtalepart for sin andel av matavfallet som skal behandles ved RBA.

Definisjoner

CCU	carbon capture and utilization (karbonfangst og bruk)
CCS	carbon capture and storage (karbonfangst og lagring)
CBG	komprimert biogass
GIR	Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
LBG	flytende biogass
LNG	flytende naturgass
MOS	Oslo kommune byrådsavdeling for miljø og samferdsel
IKS	interkommunalt selskap
IVAR	Stavangerregionens interkommunale vann-, avløps- og renovasjonsselskap IKS
REG	Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Oslo kommune
RBA	Romerike Biogassanlegg
ROAF	Romerike Avfallsforedling IKS
ØRAS	Øvre Romerike Avfallsselskap IKS

1. Bakgrunn

1.1. Eierskap og historie

REG eier RBA som er lokalisert i næringsparken på Esval på Nes i Romerike. Anlegget ble bygget for å motta og behandle matavfall fra Oslo kommune og andre, og sto ferdig i 2012. Anlegget produserer flytende og komprimert biogass samt fast og flytende biorest. Anlegget består av eiet tomt, bygg og maskinelt utstyr og er fysisk adskilt, både fra nabovirksomhet på Nes, og fra resten av virksomheten og organisasjonen i REG.

1.2. Dagens situasjon

RBA har en designkapasitet på 50 000 tonn matavfall per år, men opererer i dag på under 30 000 tonn. Oslo har ikke etablert næringskapittel for salg av restkapasitet i markedet, og behandlingskostnaden er svært høy sammenlignet med tilsvarende anlegg. Samtidig har det vært store driftsmessige utfordringer ved anlegget og det er estimert et betydelig investeringsbehov for å kunne utnytte designkapasitet. I 2022 foretok Oslo Economics på oppdrag fra Oslo kommune en verdivurdering av anlegget¹ og kom frem til en verdi på 106,3 millioner kroner. Kommunen skrev samme år ned verdien av anlegget til 106,3 millioner for å reflektere verdivurderingen. RBA har ca 15 årsverk som er direkte knyttet til anlegget, i tillegg utfører REGs hovedadministrasjon på Haraldrud i Oslo de fleste administrative funksjoner.

Veas eies av og utfører selvkosttjenester innen avløpsrensing for Oslo, Bærum og Asker. Veas driver allerede industriell virksomhet og har bred erfaring fra produksjon av rågass og oppgradering til flytende biogass. Veas er organisert i en konsernstruktur, som gjør det mulig å skape verdi av ressursene i avløp og avfall. Veas har god markedskunnskap om flytende biogass og er ledende på å utvikle sirkulære produkter av avløpsvann. Denne kompetansen kan overføres til avfall. I tillegg har Veas lang erfaring med drift av prosessanlegg med døgntkontinuerlig drift og vaktordning. Både renseanlegget på Slemmestad og RBA er store industrielle prosessanlegg.

Oslo kommune har vurdert alternative løsninger for behandlingen av matavfall. Oslo kommune har gitt REG i oppdrag å forhandle med Veas om en overtagelse av RBA.

1.3. Foreslått struktur ved overtagelse

En overtagelse i regi av Veas forutsetter at eierne av Veas AS (Oslo, Bærum og Asker) er enige om dette. Styret i Veas foreslår å opprette et nytt selskap med navn Veas Matavfall AS. Dette selskapet overtar RBA fra Oslo kommune. Veas Matavfall drives etter selvkostprinsipper med avregning mot eierne. Veas AS vil være største eier, men styret foreslår at man inviterer

¹ Oslo Economics rapport nr 2022-85 «Vurdering av fremtidig organisering av Romerike Biogassanlegg» punkt 1.1.1.

kommuner og/eller renovasjonsselskaper i regionen inn som medeiere, se mulige eierkonstellasjoner med eierandeler i punkt 8.3. I den grad anlegget har restkapasitet vil denne selges på markedsmessige betingelser via den kommersielle grenen av Veas-konsernet; Veas Marked.

2. Samfunnsoppdraget – formål

Eierne av Veas har fastsatt et formål for konsernet og for datterselskapene. Veas' formål må i noen grad justeres ved en overtagelse av RBA, og foreslås formulert slik:

Partene har en plikt til å sikre tilfredsstillende mottak og rensing av avløpsvann; og mottak og behandling av matavfall for sine innbyggere. Partene er enige om å oppfylle disse forpliktelsene i fellesskap, og erkjenner at de har et felles ansvar for miljøet i og rundt Oslofjorden.

Veas skal, selv og gjennom sine hel og deleide datterselskaper (og eventuelle andre selskaper der Veas har eierposter), forestå rensing av avløpsvann og behandling av matavfall, og drive annen tilknyttet virksomhet, herunder forestå produktutvikling og produksjon av tilknyttede produkter og tjenester, og gjennomføre salg av slike, til beste for miljøet, samfunnet og en bærekraftig sirkulær økonomi.

Veas skal i disse sammenhenger søke å minimere forurensende utslipp, skape verdier og være en god samfunnsaktør.

Konsernselskapene kan også ha eierskap i andre selskaper med formål som omfattes av konsernets overordnede formål.

Partene ønsker å fortsette et konstruktivt samarbeid om de felles oppgaver Konsernet skal løse, og skal utøve et aktivt og profesjonelt eierskap. Partene skal lojalt etterleve Avtalens bestemmelser og intensjoner og skal i den forbindelse yte den medvirkning som er nødvendig for å oppnå dette. Hver av Partene plikter å holde Veas' styremedlemmer til enhver tid orientert om Avtalens innhold.

Aksjelovens bestemmelser kommer til anvendelse der ikke annet fremgår av Avtalen eller vedtektene og/eller aksjonæravtalen for det angjeldende konsernselskap.²

Veas Matavfall vil få flere eiere og må dermed ha en noe mer utfyllende formålsparagraf som foreslås slik:

Selskapet skal eie og drive Anlegget. Siktemålet er en effektiv behandling og utnyttelse av matavfallet. Anlegget og andre involverte ressurser skal benyttes på en kunnskapsbasert og fremtidsrettet måte.

Selskapet skal drive i henhold til gjeldende selvkostregelverk og avregne overfor Partene etter selvkostregnskap.

Selskapet skal ikke drives med økonomisk fortjeneste som formål, og har ikke adgang til å dele ut utbytte til sine eiere.

Selskapet skal legge til rette for salg av produkter og tjenester i tilknytning til sin virksomhet relatert til mottak og behandling av matavfall, og skal drive sin virksomhet på en så miljømessig, samfunnsmessig og økonomisk god måte som mulig.

*Kommunene har i dag et lovpålagt ansvar for å sørge for innsamling og behandling av husholdningsavfall, herunder matavfall fra husholdningene. Det pågår et arbeid med siktemål å utvide kommunenes ansvar til også å omfatte såkalt husholdningsliknende avfall, herunder matavfall, fra kommunens virksomheter osv. Selskapet skal blant annet dekke Partenes nåværende og fremtidige behov for trygg og forskriftsmessig transport, mottak og behandling av alt matavfall som Partene (eventuelt på oppdrag fra deres eierkommuner) til enhver tid har et lovpålagt ansvar for å håndtere, og som er blitt separert fra øvrig avfall (**Matavfall**).*

Det er nødvendig å foreta oppgraderinger av Anlegget for å oppnå økt kapasitet og effektive prosesser/drift, eventuelt også ytterligere investeringer hvis kapasitetsbehovene tilsier det.

Partene skal etablere et langsiktig og konstruktivt samarbeid om de felles oppgaver Selskapet skal håndtere, og Partene skal utøve et aktivt og profesjonelt eierskap.

² Teksten i kursiv er hentet fra utkast til aksjonæravtale i Veas AS versjon 17.11.23

Partene skal lojalt etterleve Avtalens bestemmelser og intensjoner.

Aksjelovens bestemmelser kommer til anvendelse der ikke annet fremgår av Avtalen eller Vedtektene.³

3. Regulatoriske rammebetingelser og mulige konsekvenser

3.1. Utsortering og behandling av matavfall

Norske kommuner får strengere krav til utsortering og materialgjenvinning av matavfall i tråd med EUs avfallsdirektiv. I 2022 ble avfallsforskriften utvidet med et eget kapittel som fastsetter strengere krav om utsortering og materialgjenvinning av matavfall fra husholdninger. Kravene trappes gradvis opp til 70% utsortering innen år 2035. Matavfallet fra husholdningene skal kildesorteres og leveres til materialgjenvinning. Det er videre kommet nye krav om utsortering og behandling av avfall fra kommunenes egne virksomheter, deriblant matavfall. Dette blir videre betegnet som «virksomhetsavfall». Kommunene har anledning til å la Veas Matavfall håndtere virksomhetsavfallet etter reglene om utvidet egenregi, men kan ikke avregne behandlingskostnaden for denne delen av avfallet over gebyret til husholdningene. Bedrifter får også krav til utsortering av matavfall og materialgjenvinning.

De nye utsorteringskravene vil innebære større mengder matavfall fra de deltagende kommunene. Rambøll beregnet at volumet av utsortert matavfall *bare fra husholdningene* på landsbasis ville øke med 188 000 tonn fra 2016 til 2035⁴. Dette vil, sammen med flere deltagende kommuner, gi betydelig større volum å behandle ved RBA. Dette øker muligheten for kostnadseffektiv drift og stordriftsfordeler i samarbeidet. Veas gjør oppmerksom på at kalkylen per nå kun omfatter husholdningenes matavfall og 20% «næringsavfall» som er alt som ikke kommer fra husholdningene.

³ Teksten i kursiv er hentet fra utkast til aksjonæravtale i Veas Matavfall AS versjon 17.11.23

⁴ Rambøll: Pris og markedsanalyse, rapport for Oslo kommune fra oktober 2020, tabell 9 side 32.

3.2. Reduksjon av matsvinn

På den annen side arbeides det for å redusere matsvinn i samfunnet. Dette vil på sikt kunne ha en motsatt effekt, i form av lavere volum matavfall i husholdningene. Rambølls fremskrivninger bygger på en forutsetning om at avfallsmengdene fra husholdningene ikke øker utover det som skyldes forventet befolkningsvekst frem mot 2035, basert på en analyse fra SSB om utviklingen i avfallsmengder fra før 2018⁵. Det er imidlertid usikkert hva den reelle utviklingen vil være.

I og med at mengden virksomhetsavfall fra kommunene vil øke, anser Veas at den totale risikoen for volumsvikt er liten. Kommunene vil jo selv styre fremtidige investeringer i og utvikling av anlegget i takt med avfallsutviklingen.

3.3. Regler for biorest og gjødselvarer

Det ventes endringer i rammebetingelser for biorest via endringer i EUs gjødselvaredirektiv og Norges gjødselvareforskrift. Endringene lar vente på seg, og signalene går i to retninger: på den ene siden strengere krav til spredetidspunkt for biorest og til innhold av miljøgifter. På den annen side ønsker EU å øke sirkulariteten i denne verdikjeden, og ser verdien av både organisk materiale og næringsstoffer som fosfor og nitrogen i bioresten. Det er usikkert hvordan regelverket vil se ut i fremtiden.

Veas ønsker å bevare og utnytte det organiske innholdet i både biorest fra avløps slam og matavfall. Dette er i tråd med verdens behov for «bedre jord». Det innebærer at Veas ikke ønsker å behandle biorest ved forbrenning. Veas har valgt å tilnærme seg det uferdige regelverket ved å gjøre investeringer i sin prosess for å lage en steril biorest fra avløpsrensaneanlegget. Veas ønsker tilsvarende å fjerne plast med BAT- metoder (Best Available Technology) fra matavfall og biorest ved RBA, som allerede har en steril biorest. Hvis Veas bygger jordfabrikken Kompostverket vil man ha mulighet for å lage nye jordblandinger tilpasset markedets behov.

3.4. Utfasing av torv i jordprodukter

For dagens jordprodusenter kommer også endringer i regelverket. Klima- og miljødepartementet vedtok i 2019 en plan om å fase ut torv til jordproduksjon i

⁵ Rambøll, samme rapport, side 31.

to steg. For privatmarkedet gjelder dette innen 2025 og for proffmarkedet skal torv fases ut innen 2030. Regjeringen fremla en klimaplan i 2021 der det ble foreslått en virkemiddelpakke der målet skulle nås ved å forby nye torvuttak og legge avgifter på de eksisterende. Regjeringen gjennomførte våren 2022 en høringsrunde om endring av en forskrift for å bevare naturtypen «typisk høgmyr». Forskriftsendringen er ikke implementert enda⁶.

Målet om utfasing av torv og virkemidlene som er foreslått setter press på jordprodusentene for å erstatte torven med annet organisk materiale. Denne utviklingen er positiv for både Veas Selvkost (biorest fra avløpsslam) og Veas Matavfall (biorest fra matavfall).

3.5. Tiltak for å øke karbonfangst og lagring eller materialgjenvinning av CO₂

CO₂ fra biogassanlegg regnes i dag som klimanøytralt. Veas anser det sannsynlig at det vil komme karbonsertifikater også for CCU (carbon capture and utilization) slik det er for CCS (carbon capture and storage).

Har man et fangst- og raffineringsanlegg for CO₂ vil man kunne selge denne gassen til begge formål, både CCU og CCS. Dette vil forbedre resultatet i beregningen av klimagassutslippene for virksomheten. CO₂ utgjør ca 40% av rågassproduksjonen ved RBA og det vil være mulig å fange hele utslippet.

Veas er i dag i prosjektfase for å etablere en kommersiell utnyttelse av CO₂. Denne erfaringen vil Veas kunne overføre direkte til biogassanlegget på RBA.

3.6. Rammebetingelser for biogass

Biogass er nå sidestilt med elektrisitet og hydrogen som bærekraftige drivstoff. Biogasskjøretøy har også fått redusert sats i bomringen rundt Oslo.

Enova har tidligere gitt tilskudd til etablering av fyllestasjoner for biogass, men denne støtten ble faset ut i 2022. Støtte til innkjøp av biogasskjøretøy fases ut nå i vår (dette gjelder også støtte til mindre elvarebiler). Det gis fortsatt investeringsstøtte til etablering av biogassanlegg, men ikke produksjonsstøtte.

⁶ Utkast til endring av forskrift om utvalgt naturtype ved at korallrev og typisk høgmyr inntas som utvalgte naturtyper.

3.7. Oppsummering

I sum anser Veas at rammebetingelsene utvikler seg til fordel for de sirkulære produktene Veas Matavfall kan levere i fremtiden. Mange av verdikjedene og produktene er fortsatt umodne, men knapphet på ressurser og krav til grønnere og mer sirkulære løsninger passer godt for virksomheten i RBA.

4. Overordnede markedsforhold og konsekvenser for kalkylen:

4.1. Etterspørselen etter Veas Matavfalls produkter

Veas Matavfall vil etter hvert produsere tre grupper av produkter: flytende biogass (LBG), CO₂ og biorest.

Flytende biogass, LBG

Det er et mål å få modifisert og forbedret oppgraderingsanlegget raskest mulig, slik at Veas Matavfall kan redusere produksjonen av komprimert biogass (CBG) til fordel for LBG. LBG har høyere energitetthet og har derved et mye større marked med mulighet for lønnsomhet også ved leveranse over lange avstander. CBG kan imidlertid med fordel produseres for nærmarkedet, dvs fyllestasjoner i Gardemoregionen.

Utviklingen har vist at den lette norske kjøretøyparken og bybusser i stor grad elektrifiseres. Biogass for norske formål har dermed sitt hovedmarked inn mot renovasjonsbiler, tunge kjøretøy, regionbusser, asfaltverk (til erstatning for propan) og industri som i dag fyrer med naturgass. I tillegg kommer et stort og økende marked innen maritim sektor. LBG kan eksporteres ut av Norge og eksportmarkedet har vært preget av Ukraina-krigen. Det europeiske markedet benytter gass til produksjon av elektrisitet samt til oppvarming og matlaging, og gassmarkedet er dermed enormt. Nylig har LBG blitt tatt i bruk av romfarts-industrien som drivstoff for raketter for satellittoppskytning, til erstatning for flytende hydrogen. Etterspørselen for biogass er kvalitetssikret med distributører av biogass i Norge og Europa.

Prisen for LBG korresponderer til en viss grad med prisen for LNG (flytende naturgass) og CO₂-kvoteprisen. Det har vært og er en økende etterspørsel etter LBG med sertifiserte opprinnelsesgarantier og dokumentert GHG effekt, det er særlig i det tyske markedet at det er ekstra betalingsvilje for klimaeffekt. I 2022 medførte dette at prisen steg til nye høyder, før den falt

noe tilbake. Prisene har over de siste årene vært stigende. Skipsfartens betalingsvilje for LBG er imidlertid usikker. Mange nye skip bygges i dag med hybrid drivlinje, slik at skipet kan bruke mer enn én type energibærer.

Styret mener at markedet for flytende biogass er robust frem mot 2035, som er den perioden kalkylen dekker. Prisen vil variere mellom land og type kunde, og kalkylepris er basert på en bred kunde- og markedsmiks. European Biogas Association bruker henholdsvis 0,9-1,8 kr/kWh som salgspris og 0,6-1,0 kr/kWh produksjonskostnad i sine fremskrivninger mot 2030. Dette er i samsvar med Veas' egen erfaring med produksjonskostnader etter ca. 3 års helkontinuerlig drift av LBG-produksjon på Slemmestad. Veas innhentet i juni foreløpige tilbud fra tre distributører om kjøp av LBG fra RBA i en periode på ti år. Her bekreftes prisfremskrivningen over. Øvre del av prisindikasjonen må betraktes som spotprisanslag bortsett fra enkeltordre til eksport som fort kan ligge på 2,5-3,5 kr/kWh. I kalkylen ble et gjennomsnitt av disse tre tilbudene for 80% av salgsvolumet lagt til grunn, mens det ble lagt til grunn en simulert spotpris for det resterende salgsvolumet.

I desember ble kalkylen oppdatert. Det er innhentet forpliktende tilbud fra de to leverandørene med best prisindikasjon i mai. Denne gang har selskapene avgitt en forpliktet pris for produsert gass frem til 2030, men hvor Veas Matavfall har rett til reforhandling av betingelser etter tre år. Tilbudene bekrefter igjen prisene med en reell økning fra indikative tilbud i mai i år og styrker ytterligere kalkylene som ble basert på prisene fra mai.

CO₂

Rågassen som blir oppgradert ved RBA i dag inneholder ca 40% CO₂. Veas holder på å utvikle CO₂ som et kommersielt grønt gassprodukt med klimasertifikat. Prosjektet er i tidlig fase. I dag er nær all CO₂ som selges i Norge et biprodukt av ammoniakkproduksjon med naturgass som energikilde, og er derfor av fossilt opphav. Veas anser at det er mulig å oppnå betydelige inntekter fra et fremtidig salg av CO₂ med biogent (ikke-fossilt) opphav, men kalkylen har ikke tatt hensyn til slike inntekter.

Biorest

Ved produksjon av biogass dannes også biorest. I dag leverer RBA bioresten til bønder i form av en flytende løsning med ca 4% tørrstoff. Levering skjer ved at bioresten hentes med tankbil og fraktes til lokale bønder. RBA har et inndampings-anlegg for å kunne levere biorest med høyere tørrstoff, som et jordaktig produkt. Dette er per i dag ikke i drift.

Totalt benyttes det 300 000 m³ torv pr år til diverse jord- og jordforbedringsprodukter. Som sekkeprodukter omsettes det ca 400 000 m³ med torvbaserte produkter til dyrkingsmedier og jordforbedringsprodukter i Norge årlig. Med utfasing av torv som innblanding i jordprodukter vil markedet måtte erstatte den med annet organisk materiale. Biorest fra matavfall egner seg godt, under forutsetning at man klarer å fjerne plasten som følger med avfallet.

Totalt blir det produsert ca. 22 millioner m³ pr. år av ulike jord- og jordprodukter i både bulk og sekk; torv og torvfrie.

Ifølge en rapport fra Norsk Vann (277, 2023) *Nasjonal strategi for behandling og disponering av avløpslam*, så er en vanlig salgpris for anleggsgjord med 30% avløpslam 400 kr/tonn i bulk.

Veas opplever at det er begynnende betalingsvilje for bioresten fra renseanlegget på Slemmestad. Dette skyldes i hovedsak at prisen for mineralgjødsel (fullgjødsel) har økt og bøndene får kalk sammen med Veas-jorden.

Bioresten fra RBA kan behandles og blandes til nye jordprodukter i den planlagte jordfabrikken Kompostverket som Veas nå prosjekterer. Det vil være gode muligheter for å utvikle jordprodukter som møter markedets behov fremover, både med hensyn til innhold av næringsstoffer og kalk, og med tanke på behovet for organisk materiale. Kalkylen er basert på dagens kostnader med å avhende biorest og tar ikke høyde for fremtidige inntekter ved salg. Kalkylen viser tvert imot økende kostnader ved avhending av biorest etter hvert som volumet av matavfall som behandles øker. Dette gir et incentiv for både teknologiutvikling for bedre avvanningsløsninger, og for produktutvikling.

Styret anser derfor at det er lav risiko for manglende avsetning for produktene fra Veas Matavfall i årene fremover. I siste ende blir det et spørsmål om pris for å sikre full avsetning, men for alle produktgruppene ser man et økende marked.

4.2. Konkurransen fra andre tilbydere av samme produkter som Veas Matavfall produserer

Produktene fra Veas Matavfall vil i hovedsak være biogass, CO₂ og biorest. Det fins flere offentlige og private produsenter av biogass, og Veas regner

med ytterligere etableringer av biogassanlegg de nærmeste årene. De aller fleste produsentene leverer sin biogass via distributører. Det fins kun et fåtall store biogassdistributører i Norge. Veas Matavfall vil konkurrere med de øvrige produsentene om markedsadgang, men i og med at etterspørselen øker anser ikke styret at det er noen stor markedsrisiko innenfor biogass. Det norske markedet for biogass er 22 TWh mens det europeiske markedet beregnes til 400 TWh innen 2030.

Markedet for CO₂ som et selvstendig gassprodukt er veletablert og i dag fullstendig dominert av fossil CO₂. Biogassanlegg med avløpslam eller matavfall som råstoff produserer en biogen CO₂. Denne kan erstatte fossil CO₂. Det er også sterk voksende etterspørsel etter løsninger for karbonlagring i stedet for bruk, og biogass med dokumentert karbonlagring eller bruk for den tilhørende CO₂-andelen i rågassen kan oppnå en merpris.

4.3. Vurdering av forventet utvikling på behandlingskapasitet og pris i markedet for behandling av matavfall

Alle større anlegg for behandling av matavfall fra husholdningene i Norge er i dag eid av kommuner eller kommunalt eide foretak (f eks. Lindum som medeier i Den Magiske Fabrikken/Greve Biogass). Noen av anleggene komposterer matavfallet, mens de større har biogassanlegg.

Totalt ble 666 000 tonn avfall biologisk behandlet i Norge i 2021⁷. De største avfallskategoriene er matavfall, husdyrgjødsel, park- og hageavfall og fiskeavfall. Av denne totale mengden avfall var det 208 000 tonn matavfall fra husholdninger og 42 000 tonn matavfall fra storhusholdning/næring. 441 000 tonn avfall ble behandlet i et biogassanlegg og 245 000 tonn, hovedsakelig park- og hageavfall, ble kompostert.

Totalt behandlingskapasitet for matavfall i Norge er vanskelig å finne nøyaktig. SSB fører ikke statistikk over dette. Rambøll oppgir 284 000 tonn, men dette tallet er noen år gammelt og samsvarer i noen tilfeller ikke med volumene anleggene faktisk behandler. Basert på informasjon om hva anleggene i dag behandler av volum kan det synes som den tilgjengelige kapasiteten er nærmere 267 000 tonn.

Den Magiske Fabrikken (Greve Biogass) er bygget ut og kan i dag motta 65 000 tonn matavfall. IVAR i Stavanger har tidligere mottatt matavfall

⁷ Kilde: SSB tabell 12359

blandet med hageavfall. SSB oppga at 37,5% av avfallsmengden var hageavfall. Denne ordningen er nå avviklet og biogassanlegget på Grødaland skal kun motta matavfall. Dette utgjør omtrent 19 000 tonn. For å utnytte kapasiteten i anlegget har IVAR inngått avtale med BIR i Bergen om å motta matavfall fra Bergensregionen de neste fire årene. Bergensregionen har like mange innbyggere som Stavangerregionen, men fordi BIR kun introduserte utsortering av matavfall helt nylig regner man med lavere volum de første årene. BIR er i ferd med å bygge et eget behandlingsanlegg i Voss. Fredrikstad kommune innførte kildesortering av matavfall fra nyttår og FREVAR regner med å motta 6 000 tonn per år under den nye ordningen. Deres kapasitet vil da være fullt utnyttet. Ecopro utenfor Trondheim er i samme situasjon når byen innfører utsortering av matavfall. Anlegget ble nylig bygget ut med 7 000 tonn ekstra kapasitet for å motta dette matavfallet. HRA på Hønefoss mottar 17 400 tonn matavfall totalt, men kun 4 300 tonn fra egne kommuner⁸.

En gjennomgang av anleggenes offentlig tilgjengelige informasjon viser at kun Den Magiske Fabrikken har konkrete utbyggingsplaner, men disse planene er relatert til mottak av fiskeavfall.

Dette innebærer at «markedet» for behandling av matavfall er relativt begrenset. Ettersom de nye forskriftene om utsortering og behandling av matavfall får effekt vil flere anlegg måtte bygge ut mer kapasitet.

Samtlige anlegg for behandling av matavfall fra husholdningene mottar i tillegg næringsavfall, både fra egne kommuner og andre aktører.

Prisen for behandlingstjenester vil delvis være knyttet til selvkostregnskapet, som omfatter drifts- og investeringskostnader for anlegget, og delvis til markedsprisen for mottak av næringsavfall. Man kan anta at prisdannelsen for næringsavfall først og fremst vil være avhengig av om anleggene overhodet har restkapasitet, det vil si i hvilket stadium anlegget er i sine utbyggingsplaner. Som nevnt har flere anlegg nylig bygget ut for å motta egne kommuners økte mengder matavfall, og ingen av anleggene har konkrete planer for videre utvidelse for matavfall. De nærmeste årene kan man derfor anta at prisen vil øke i takt med større mengder utsortert matavfall fra kommunene. Veas har mottatt informasjon om at prisen for behandlingstjenester har økt det siste året, og fortsatt er økende. Prisene

⁸ Kilder: Årsrapporter og pressemeldinger, selskapenes egne nettsider.

nærmer seg nå det øverste delen av intervallet for priser som Rambøll satte opp i sin rapport fra 2018.

4.4. Vurdering av avsetningssiden for biorest

Dette er besvart ovenfor under punkt 4.1. Biorest anses som ett av produktene fra Matavfall.

5. Veas' konkurransefortrinn

5.1. Hvilke fortrinn har Veas når det gjelder å oppnå stabilt lave behandlingskostnader ved anlegget over tid?

Det er tre tiltak som vil gi stor effekt på behandlingskostnadene ved anlegget målt mot dagens driftssituasjon. Det første er å få inn flere kommuner på eiersiden enn kun Oslo kommune. Jo flere kommuner som blir medeiere, jo mer matavfall vil anlegget motta. Anlegget er bygd for langt høyere kapasitet enn den mengde matavfall Oslo kommunes husholdninger leverer ferdig sortert. Større mengde matavfall vil redusere kostnadene per tonn, til nytte for alle eierne.

Det neste er å la Veas Marked leie ut restkapasitet i markedet. Veas har etablert skille mellom selvkostaktivitet og kommersiell aktivitet, dette fungerer i praksis på samme måte som å etablere «næringskapittel» i en etat. Den kommersielle aktiviteten vil generere inntekter som igjen leder til lavere behandlingskostnader. Kalkylen forutsetter at inntil 20% av kapasiteten kan leies ut til behandling av næringsavfall. Kalkylen har satt denne delen til 20% år om annet, men i realiteten vil ledig kapasitet variere fra år til år.

Det siste tiltaket er å øke inntektene fra salg av biogass, og etter hvert få inntekt på CO₂ og biorest. Kalkylen medtar bare inntekter fra salg av biogass. Veas ønsker å gjøre investeringer i oppgraderingsanlegget slik at all rågassen kan oppgraderes til LBG og dermed oppnå høyere pris. Med høyere mengde matavfall gjennom anlegget øker biogassproduksjonen tilsvarende. Veas har en erfaren driftsorganisasjon og høy kompetanse på denne typen oppgraderingsanlegg og vil kunne sikre stabil drift over tid og maksimal produksjon gitt råstofftilfanget.

5.2. Hvilke fortrinn har Veas i forhold til salg av anlegget til en kommersiell aktør? Veas-løsningen er i realiteten en kommunal reorganisering av selvkostvirksomhet, der styring og kontroll flyttes fra en etat til et kommunalt

eid selskap og hvor flere kommuner inviteres inn i et regionalt fellesskap. En løsning i regi av Veas vil sikre kommunal kontroll med avfallshåndtering, ressursutnyttelse og verdiskapning. Veas' modell ivaretar både behovet for innsyn og kontroll med de lovpålagte tjenestene Veas Matavfall skal utføre for eierne, og aktiv innovasjon og utnyttelse av muligheter innenfor sirkulærøkonomien gjennom Veas Marked.

Ved en kommunal fellesløsning i regi av Veas Matavfall er man sikret nok volum til å drifte anlegget med stordriftsfordeler. En kommersiell aktør ville måttet delta i anbud og vunnet tilstrekkelig mange kontrakter til å fylle anlegget, noe som ville vært forbundet med høyere risiko.

Det må bygges mer behandlingsskapasitet for å håndtere økte matavfallsmengder frem mot 2035. Prisene på behandlingstjenester kan forventes å øke, jfr punkt 4.3. I en slik situasjon vil det å eie et behandlingsanlegg redusere kommunenes risiko. Utbygging for større kapasitet styres av kommunene selv gjennom generalforsamlingen som godkjenner budsjettene og dermed hvilke investeringer som skal gjøres i anlegget for å møte kommunenes egne behov. Driften skjer etter vanlige selvkostprinsipper, noe som gjør at alle deltagende kommuner nyter godt av lavere behandlingsskostnader over tid når anlegget drives effektivt og mottar større volumer.

5.3. Effekter/konsekvenser inn mot dagens kjernevirksomhet i Veas

Rent formelt vil Veas Matavfalls virksomhet være adskilt fra rensing av avløpsvann i Veas Selvkost. Det føres to separate selvkostregnskaper etter hvert sitt regelverk, og de to selvkostselskapene må forholde seg til hver sin utslippstillatelse. Veas får et nytt fagområde i tillegg til avløpsrensing og verdiskapning. Rapporteringen i konsernet blir utvidet og det må etableres hensiktsmessige rapporteringsrutiner og måleparametre for den nye delen av virksomheten.

Veas planlegger å ansette en egen daglig leder i Veas Matavfall med erfaring fra matavfallshåndtering. RBA har i dag en erfaren lokal driftsorganisasjon, som kjenner råvaren, anlegget, prosessen og produktene. Denne vil bli opprettholdt, også med Veas som eier. Veas kan tilføre tilleggskompetanse og menneskelige og tekniske ressurser. Arbeid utført av Veas Selvkost vil bli kompensert via en forvaltningsavtale med Veas Matavfall, på samme måte som mellom Veas Selvkost og Veas Marked. Det er synergier å hente på blant annet vedlikehold, felles servicekontrakter og deler av maskiner og

utrustning (særlig på gassproduksjon og oppgradering, men også innenfor utnyttelsen av biorest).

Styret anser ikke at det blir vesentlige negative konsekvenser for dagens kjernevirksomhet i Veas.

6. Økonomisk kalkyle 2023-2035

Kalkylen er bygget opp slik at man begynner med frie inntekter (utleie av restkapasitet og salg av biogass i første omgang), deretter trekker man fra driftskostnader og finanskostnader (avskrivninger og kalkulatoriske renter regnet på hele balansen). Resultatet av dette er et underskudd, dette tilsvarer summen som må dekkes fra kommunene i form av behandlingskostnad. Underskuddet deles på antall tonn levert matavfall og dette blir da kommunenes behandlingskostnad per tonn i henhold til selvkostberegning. Ved utleie av restkapasitet skal Veas Marked betale sin forholdsmessige andel av totale kostnader ved anlegget og mottar sin forholdsmessige andel av inntektene fra salg av biogass.

Alle kommuner som leverer matavfall til anlegget vil betale den samme behandlingskostnaden per tonn, men Veas Matavfall har mulighet til å differensiere behandlingskostnaden dersom deler av matavfallet ikke er i henhold til avtalt spesifisering og dermed krever mer prosessering i anlegget. De tre kommunene som eier Veas i dag, har uttrykt interesse for å overlate transport av matavfall fra sine omlastingsstasjoner og frem til anlegget til Veas Matavfall. I så fall vil transportkostnaden beregnes per tonn og fordeles mellom eierne basert på reell transportavstand.

Kalkylen forutsetter at Veas Matavfall overtar anlegget i 2024. Basisscenariet i kalkylen er at alle inviterte aktører blir med, se figuren for eierskap side 3. Det skal gjøres omfattende ombyggingsarbeider i anlegget i årene 2025-2026. Det medfører at året 2027 er det første ordinære driftsåret etter ombygging, med fullt inntak av matavfall fra samtlige eiere.

Selve kalkylen utgjør vedlegg 1 til dette saksfremlegget. Vedlegget inneholder forretningssensitiv informasjon og er derfor unntatt offentlighet.

6.1. Matavfalls inntekter:

6.1.1. Hvilke produkter og tjenester Veas Matavfall regner med å produsere

Kalkylen inneholder kun inntekter fra utleie av restkapasitet i anlegget til Veas Marked og salg av biogass til distributør.

Veas ser imidlertid potensial for å levere flere produkter i fremtiden: CO₂ av matvarekvalitet, energi i form av varme og biorest i form av ulike jordprodukter og flytende gjødsel.

6.1.2. Lønnsomhet på produktene

Veas søker å oppnå kommersiell lønnsomhet på alle produkter og tjenester som selges. For biogass er målet å realisere fullt kommersielt potensiale ved å velge den beste distributøren og sammen med distributør velge den rette markedsmiksen og kundemiksen. Under disse forutsetningene vil salg av biogass være klart lønnsomt. Biorest fra RBA har i dag ikke noen positiv produktverdi, det koster mer å avhende bioresten enn man oppnår i pris fra bøndene for gjødselverdien. Dette søker Veas å adressere gjennom å utvikle nye typer jordblandinger og gjøre investeringer i anlegget for å rasjonalisere produksjonen og legge til rette for verdiskapning.

CO₂ er en naturlig sidestrøm fra biogassoppgraderingen, og Veas undersøker hvorvidt det kan være mulig å høste og oppgradere CO₂ til et kommersielt interessant produkt i fremtiden.

6.1.3. Salgsvolumer for produkter

Volumene for biogass følger volumene av matavfall. RBA bruker i dag en del av egenprodusert biogass til sine industrielle prosesser, og Veas vil søke å redusere egenforbruket så langt dette er fornuftig ut fra alternativkostnaden for energi.

6.1.4. Volumer for mottatt husholdningsavfall fra eierne

Selve volumene år for år fremgår av kalkylen, og er basert på kommunenes egne prognoser. Volumet inklusive næringsavfall utgjør over 50 000 tonn i 2025 og øker frem mot 80 000 tonn i 2035.

Oslo kommune har lav utsorteringsgrad sammenlignet med spesielt Asker. Dersom Oslo skulle oppnå forskriftskravet i 2035 har Oslo

tidligere beregnet⁹ at det innebærer at Oslo må behandle 38 500 tonn matavfall fra husholdningene i 2035. I tillegg kommer matavfall fra kommunale virksomheter som regnes som næringsavfall (skoler, institusjoner og kommunal virksomhet). I dag finnes det ikke behandlingskapasitet nok til å oppnå kravene. RBA er dermed godt posisjonert i dette markedet der etterspørselen fra kommunene vil øke.

I 2021 mottok anlegget ca 19 000 tonn husholdningsavfall fra Oslo, ØRAS og Nes kommune. ØRAS er det interkommunale selskapet for avfallshåndtering på Øvre Romerike.

Oslo kommune gjennomførte en avfallsanalyse i 2021 som viser at kommunen genererer 55 000 tonn matavfall. Under halvparten av dette utsorteres som matavfall mens resten havner som restavfall. REG har oppgitt at man nå bytter avfallssystem slik at man iallfall i deler av kommunen får en separat matavfallsbeholder. Man regner med høyere utsorteringsgrad med dette tiltaket.

Det er forutsatt i kalkylen at samtlige kommuner som er medeiere i Veas Matavfall oppfyller de nye utsorteringskravene i 2035 på 70% utsortering og behandling; unntatt Oslo kommune. For Oslo er det lagt til grunn kommunens egen fremskrivninger¹⁰ om 55% utsortering i 2030. Dette innebærer 30 000 tonn matavfall fra husholdningene. Det kan hende at kommunene overvurderer fremtidige volumer. Dette oppveies til dels ved at kalkylen for Oslos del er konservativ. I tillegg vil kommunene hele tiden kontrollere anleggets utvikling og utbygging via den årlige budsjettbehandlingen, slik at ikke anlegget bygges ut for tidlig eller for sent i forhold til volumveksten.

6.1.5. Volumer for mottatt næringsavfall (salg av restkapasitet)

Selve volumene fremgår av kalkylen. Veas ser for seg å leie ut inntil 20% av kapasiteten i anlegget til mottak av næringsavfall via Veas Marked på alminnelige kommersielle betingelser.

⁹ Utredning med tiltak for utslippsfri og ressurseffektiv avfallshåndtering i Oslo, mars 2022, Vedlegg 2, figur 13 side 18.

¹⁰ Utredning med tiltak for utslippsfri og ressurseffektiv avfallshåndtering i Oslo, mars 2022, tabell 4 side 18.

Restkapasiteten er differansen mellom anleggets tekniske kapasitet til enhver tid, og volumene av matavfall som leveres fra kommunene. Volumet av restkapasitet vil derfor variere fra år til år. Større volumer fra eierne vil minske restkapasitet, mens investeringer for å fjerne flaskehalsen i selve anlegget vil øke kapasiteten og dermed gi mer restkapasitet.

6.2. Matavfalls driftsutgifter:

6.2.1. Driftsutgifter - hva gjør selskapet for å forsikre seg om at utgiftene er under kontroll?

Veas har gjennomgått regnskapene for RBA og hatt dialog med ansatte. Veas Matavfall vil sørge for å identifisere kritiske risikopunkter, og overvåking av risiko. En stor andel av driftskostnadene går til vedlikehold av forbehandlingstrinnet. Dette skal skiftes ut i forbindelse med investeringsprogrammet Veas legger opp til. Når forbehandlingstrinnet fungerer bedre og blir mer automatisert blir vedlikeholdsbehovet redusert. Videre vil man sørge for buffervolum i behandlingsprosessen for å eliminere døgnbemanning og redusere vaktutkall. Det vil også være viktig å avtale riktig kvalitet på matavfallet som leveres, og søke å harmonisere valget av posene som brukes til kildesortering av matavfallet i kommunene. Veas anser at kalkylen er noe konservativ med hensyn til driftskostnader nettopp fordi man er i en tidlig fase og ikke har opparbeidet driftserfaring.

6.2.2. Strømpris

Veas har etablert energiledelse og vil analysere energibehov og energikilder for å rasjonalisere strømforbruket ved RBA. Veas har i dag en sikringsstrategi for strømprisen, og Veas Matavfall vil få en sikringsstrategi som er tilpasset virksomheten der. Veas vil undersøke mulighetene for å få fritak fra forbruksavgift.

6.2.3. Bemanningsbehov

Veas Matavfall overtar de personene som har sitt arbeidssted på RBA i dag, 15 personer. Veas anser at det blir behov for alle ansatte i den krevende omleggingen og ombyggingen som skal foretas de nærmeste årene. På sikt må Veas vurdere om anlegget kan driftes forsvarlig med noe lavere bemanning, og kalkylen innebærer en forsiktig reduksjon

etter noen år ved naturlig avgang. Veas vurderer det slik at det per i dag ikke er overtallighet ved anlegget.

6.3. Kapitalutgifter

6.3.1. Hva er kapitalbehovet?

Veas Matavfall vil være et selskap som utfører lovpålagte tjenester (mottak og behandling av husholdningenes matavfall) for de kommunene som er medeiere i selskapet/anlegget. Veas Matavfall vil drive etter selvkostprinsippet og føre selvkostregnskap, på samme måte som Veas Selvkost gjør for avløpsrensingens del.

Som selvkostselskap har Veas Matavfall faste inntekter fra kommunene for tjenesteproduksjonen, og selskapet kan i praksis ikke gå konkurs. Selskapet har ikke anledning til å drive med overskudd og dermed bygge fri egenkapital, dette følger av selvkostregelverket. Selskapet må derfor låne penger til nødvendige investeringer, og avskrivningene på investeringene vil, sammen med kalkulatoriske renter, inngå i selvkostberegningen som danner grunnlag for kommunenes gebyravregning overfor innbyggerne.

Veas planlegger derfor å etablere selskapet med 30 millioner kroner i egenkapital, noe som dekker behovet for kortsiktig arbeidskapital. Utover dette vil Veas Matavfall låne penger til å kjøpe ut anlegget fra Oslo kommune og foreta nødvendige investeringer, innenfor budsjettene som vedtas i generalforsamlingen.

6.3.1.1. Egenkapital: Vurderinger av oppkapitalisering sett opp mot den risiko som ligger i forretningsplanen

Her skjer det en overdragelse av aktiva fra én selvkostvirksomhet (Oslo kommunes etat for renovasjon og gjenvinning) til en annen selvkostvirksomhet (Veas Matavfall). Veas Matavfall behøver ikke å være kapitalisert som et alminnelig aksjeselskap og forholdet mellom egenkapital og gjeld vil reflektere at selskapet drives etter selvkostprinsipper med sikre inntekter. Derfor foreslås det at Veas Matavfall får en beskjedent egenkapital ved oppstart som dekker kortsiktig likviditetsbehov. Egenkapitalen foreslås satt til 30 millioner kroner, fordelt på aksjekapital og overkurs. (Selskapet vil over tid opparbeide seg egenkapital i form av nedskrevne anleggsverdier).

I oppstartsårene (2024 og 2025) kan det være behov for ytterligere likviditet for å utligne eventuelle forskjeller mellom innbetalinger fra eierne og reelt kostnadsnivå. Slike forskjeller skal etter selvkostreglene utlignes i løpet av femårsperioden. Det foreslås etablert en regulær driftskreditt for å ivareta behovet for kortsiktig likviditetsforsterkning i oppstartsårene.

6.3.1.2. Lånebehov til kjøpspris på anlegget

Oslo Economics beregnet anleggsverdien av RBA i sin rapport¹¹ og dette dannet grunnlag for at Oslo kommune skrev ned anleggsverdien i 2022. Den nye bokførte verdien er 106,3 millioner fordelt på 27,9 millioner kroner for tomten og 78,4 millioner kroner for bygg og anlegg. Veas og Oslo kommune er enige om å legge denne verdien til grunn for overføringen av anlegget til Veas Matavfall. Lånebehovet vil derfor være 106,3 millioner kroner til å dekke kjøpesummen på anlegget ved overføringen.

6.3.1.3. Lånebehov til investeringer

Veas har i sin selskapsgjennomgang identifisert flere nødvendige investeringer. Veas planlegger en omfattende investeringspakke som har som mål at anlegget skal kunne behandle de avfallsvolumene som de deltagende kommunene har frem mot 2030 og som oppnår fastsatte lukt- og støyverdier i utslippstillatelsen. I tillegg skal anlegget kunne oppgradere all rågassen som produseres i matavfallsbehandlingen. De viktigste investeringsområdene er gjengitt nedenfor under 6.3.1.4.1 med omtrentlige summer. Totalsummen for planlagte investeringer i de første tre årene er 295 millioner kroner og tenkes lånefinansiert i sin helhet.

Styret presiserer at alle tall er foreløpige og basert på de tekniske rapportene som er utarbeidet¹², samt egen gjennomgang, markedsdialog med leverandører og samtaler med RBAs driftspersonell. Hvis Veas Matavfall overtar anlegget, vil generalforsamlingen foreta bindende investeringsbeslutning. Først på dette tidspunktet vil investeringenes omfang være fullt ut

¹¹ Oslo Economics rapport nr 2022-85 «Vurdering av fremtidig organisering av Romerike Biogassanlegg» punkt 1.1.1.

¹² Multiconsult 2019 og Goodtech 2019

klarlagt. Det er derfor lagt inn en betydelig usikkerhetsavsetning i tallene for å ta høyde for at man er på et tidlig stadium.

Veas har gått bort fra å foreslå en garanti fra kommunene i samarbeidet. Man trenger heller ikke å fastsette en bestemt låneramme for selskapet. Budsjettene vil sette en øvre grense for opplåning og skal behandles i generalforsamlingen to ganger i året. Alle investeringer og større avtaleforpliktelser over 25 millioner kroner skal behandles i generalforsamlingen i Veas Matavfall. I og med at Veas AS eier mer enn 50% av selskapet og utøver kontroll vil Veas Matavfall bli en del av konsernregnskapene. Konsernstyret vil derfor ha innsyn og kunne utøve overordnet kontroll med låneopptak i datterselskapet, i tillegg til den kontrollfunksjonen styret i Veas Matavfall utøver.

6.3.1.4. Hvordan hensyntas Veas Markeds utgifter i lønnsomhetsberegningen?

Veas Matavfall overtar hele anlegget og er et selvkostselskap. Veas Marked vil leie eventuell restkapasitet i anlegget og stå for videresalg av behandlingsskapasitet til næringsaktører. Veas Markeds kostnader blir ikke belastet Veas Matavfall eller selvkostberegningen og er dermed ikke relevante ved lønnsomhetsberegningen.

6.4. Matavfalls resultat og netto behandlingsskostnad per tonn matavfall

Styret viser til kvalitetssikringsrapporten fra Oslo Economics, vedlegg 3. Kalkylen forutsetter at Veas Matavfall overtar anlegget i 2024 og at samtlige kommuner/avfallsselskaper i regionen ønsker å bli med som eiere. Årene 2024 -2026 blir preget av ombygginger i anlegget for å komme opp i designkapasitet. Første ordinære driftsår etter ombyggingen vil være år 2027. Den reviderte kalkylen viser at behandlingsskostnaden per tonn matavfall ligger innenfor det målet dagens eiere har uttrykt fra første driftsår. Oslo kommunes forutsetning om at behandlingsskostnaden skal bli vesentlig og varig redusert, er oppfylt.

Veas har beregnet effekten på behandlingsskostnaden dersom ikke alle kommunene/avfallsselskapene i regionen ønsker å bli medeiere. Dette er gjengitt i kvalitetssikringsrapporten fra Oslo Economics, vedlegg 3, side 6. Dersom ROAF ikke blir med øker behandlingsskostnaden i 2027 med 31% fra

basisscenariet. Dersom kun Oslo, Bærum og Asker leverer matavfall til anlegget, øker behandlingskostnaden med 53% fra basisscenariet.

Det skal presiseres at markedsprisene ved nye anbudstildelinger er sterkt stigende, og at Bærum og Asker ikke kan forvente å inngå nye avtaler på dagens prisnivåer.

Overgangsperioden vil tidvis innebære forhøyede driftskostnader samt reduserte inntekter for Veas Matavfall. Av dette følger høyere behandlingskostnader for kommunene. Driverne bak dette antas i hovedsak å være kjøp av behandlingsskapasitet ved andre anlegg for å avlaste driften første periode samt redusert salg av biogass grunnet omfattende prosjektaktivitet.

For å utjevne gebyrsvingninger foreslår Veas å bruke mulighetene innenfor selvkostregelverket og med det unngå store variasjoner i gebyrene de første årene. I løpet av perioden skal eventuelle underskudd på selvkosten i et gitt år følges av overskudd som utligner underskuddet senere perioder. Alt innenfor en 5 års syklus. Budsjettet planlegges tilsvarende i 5 års sykluser slik at man sikrer denne balansen i selvkost.

7. Operasjonell risiko/sensitiviteter:

7.1. Hva er sannsynligheten for at etablering av et forbehandlingsanlegg og oppgradering av gassanlegget blir vellykket?

7.1.1. Hvor trygg er Veas på at man får utbedret anlegget innenfor den angitte kostnaden? Og hvilken usikkerhet er knyttet til dette?

Veas har oppnådd enighet om salgssummen på 106,3 millioner kroner for anlegget ved overdragelse. Videre er det kalkulert med investeringer på 295 millioner kroner. I tillegg kommer likviditet i form av egenkapital på 30 millioner kroner.

Estimert investeringsbehov i Multiconsults rapport var 101 millioner kroner i 2019, da var investeringer i gassanlegget ikke medtatt. Det var heller ikke medtatt investeringer i styringssystemet, datasikkerhet, rivning eller installasjon av nytt utstyr. Kalkylen opererer med et investeringsbehov på 295 millioner kroner totalt, inklusive investeringer i gassanlegget og en usikkerhetsmargin på 20% inklusive rivning og montering. Etter styrets mening er usikkerhetsmarginen stor nok til at

man kan sette investeringsomfanget til risikograd P85, som normalt er det nivået der man foretar investeringsbeslutning i et prosjekt. Dette gir høy sannsynlighet for at man holder seg innenfor investeringssummen. Veas anser summen til investeringer som temmelig robust ut fra erfaringer fra andre anlegg.

7.1.2. Hva er konsekvensene for forretningscasen dersom kostnadene blir høyere enn estimert?

Dersom investeringsbehovet blir enda høyere enn estimert, vil Veas Matavfall enten måtte øke behandlingskostnaden for kommunene, eller utsette deler av investeringene i tid.

En økning av investeringskostnaden på 100 millioner kroner vil medføre en økning av behandlingskostnaden på ca 180 kroner/tonn forutsatt at alle kommunene/selskapene leverer sitt matavfall til anlegget.

7.2. Hva er sannsynligheten for at Veas vil lykkes med å få anlegget til å fungere godt?

7.2.1. Hvor grundige undersøkelser av selve anlegget har Veas gjort – er de tekniske forutsetningene drøftet med RBA?

Veas har gjennomført flere besøk til RBA og drøftet investeringsbehovet med driftspersonellet ved anlegget. Veas har fått Multiconsult til å utføre en oppdatering av sin rapport om investeringsbehov fra 2019 med dagens priser. Veas har i tillegg diskutert tekniske løsninger med andre matavfallsanlegg. Det er Wärtsilä som har levert gassoppgraderingsanlegget på RBA og i Veas Marked. Veas har solid gassteknisk kompetanse internt og har kunnet kvalitetssikre investeringsomfanget på gassanlegget selv. I tillegg har Veas gjort estimater på noen av prosjektene ved bruk av egne ressurser på elektro, bygg og automasjon, med grunnlag i Veas' egne nylige prosjekter.

7.3. Overordnede risikobetraktninger av «snuoperasjonen» sett i lys av eierstrategiens føringer om «moderat risiko»

Styret henviser til at det fins en rekke matavfallsbehandlingsanlegg i Norge som fungerer godt. Noen er organisert i virksomheter som leverer både drikkevann, avløpsrensing og matavfallsbehandling, og mange av dem er interkommunale selskaper (IKS). RBA vil, dersom alle kommunene/avfalls-selskapene blir med, bli større enn anlegget i Stavangerregionen (IVAR) og

omtrent like stort som anlegget i Tønsberg (Greve Biogass/Den Magiske Fabrikken). Sistnevnte anlegg drives av Lindum AS, som eies av Drammen kommune. Lindum har også hatt en utvikling fra slambehandling over på matavfall, og overtok driften av Greve Biogass for et par år siden.

Veas har en industriell historie som strekker seg fra oppstarten i 1982, og har drevet produksjon av rågass ved utråtning av slam siden midten av 1990-årene. Veas har 100 ansatte i dag, og bred kompetanse innen alle generelle driftstekniske disipliner. Det Veas mangler av kompetanse på mottak og forbehandling av matavfall spesifikt dekkes av driftsorganisasjonen på RBA som følger med ved overtagelsen. Biogassproduksjon og oppgradering, utråtning og avvanning, samt håndtering av bioest er kjerneområder for Veas allerede i dag.

Veas har en egen prosjektavdeling, men vil anskaffe ekstern prosjektlederkompetanse for å lede ombyggingen av RBA. Veas har god bestillerkompetanse innen alle de tekniske fagene som ombyggingen omfatter.

Det aller viktigste premisset for suksess er å få nok matavfall inn på anlegget. Veas arbeider derfor målrettet for å få så mange regionale kommuner og avfallsselskaper med som eiere som mulig. Hvordan kommunene lykkes i å samle inn og sortere ut matavfall i årene som kommer er også en vesentlig premiss. Veas planlegger derfor en utbygging av anlegget i flere trinn. Første trinn er å oppnå tilstrekkelig kapasitet til å håndtere alle de deltagende kommunenes behov de første årene. Neste trinn vil være å øke kapasiteten opp mot 80 000 tonn mot 2035, i henhold til volumutviklingen i kommunene. Disse neste investeringene vil være basert på flaskehalsinvesteringer, der man utbedrer flaskehalsen suksessivt i tid. Investeringsprogrammet vil måtte tilpasses kommunenes planer for økte matavfallsmengder og tas inn i de femårige rammebudsjettene.

Styret anser derfor at Veas er godt rustet for å utføre snuoperasjonen ved RBA.

7.4. Beregnet oppetid og håndtering av beredskap/leveringssikkerhet

Veas legger til grunn at Veas Matavfall alltid skal kunne tilby behandling av matavfall fra husholdningene i eierkommunene. For det første vil det være en del lagringskapasitet i mottaksbunkerne ved anlegget. Veas vil i tillegg

etablere beredskapsavtaler med andre matavfallsanlegg i regionen. Det vil også være mulig å energigjenvinne matavfallet ved et havari ved anlegget.

Selve behandlingen av matavfallet blir basert på industriell standard for å hindre driftsstans utover helt kortvarige forstyrrelser. Veas kommer ikke til å basere driften på å ha hele driftsavsnitt i beredskap, men for visse kritiske komponenter kan man ha dublering. Driftssikkerhet skal sikres ved å ha tilstrekkelig kompetanse, tjenesteavtaler på vedlikehold og reservedelslager. Summen av lagringskapasitet, beredskapsavtaler med andre behandlingsanlegg, avtale om energigjenvinning med REG og en industriell tilnærming til oppetid mener styret at det er liten risiko for problemer i avfallshåndteringen selv om man skulle oppleve langvarig driftsstans ved anlegget.

I dag har RBA en beredskapsavtale med Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS (HRA). HRA har henvendt seg til Veas med ønske om et enda tettere samarbeid. Veas anser at dette kan være ønskelig og vil fortsette dialogen med HRA dersom Veas gjennomfører overtagelsen av RBA.

8. Relevante juridiske spørsmål:

8.1. At krav i lov og forskrift overholdes ved eventuelt kjøp og drift av RBA, herunder krav i anskaffelsesregelverket og selvkostregelverket (bl.a. unngå ulovlig kryssubsidiering).

Veas har fått to juridiske vurderinger¹³ av disse spørsmålene. Begge notatene konkluderer med at den foreslåtte overdragelsen og organiseringen av virksomheten er i henhold til lov og forskrift.

Styret planlegger å etablere et nytt selskap, Veas Matavfall AS, som vil ta imot og behandle matavfall fra kommunale husholdninger for alle sine eiere etter prinsippet om utvidet egenregi. Veas Matavfall vil eies av Veas AS og et antall selskaper/kommuner i regionen rundt RBA. De aktørene som inviteres inn som eiere er Romerike Avfallsforedling (ROAF), Øvre Romerike Avfallsselskap (ØRAS), Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap (GIR) og Nes kommune. Veas Matavfall blir et selvkostselskap på lik linje med Veas

¹³ Kvale notat datert 21. september 2022 og notat fra Lin advokater v/Hanne Torkelsen datert 30. august 2022.

Selvkost som utfører rensjetjenester på avløpsvann for sine eiere etter samme prinsipp om utvidet egenregi. Ved å legge behandlingsaktiviteten i et eget selskap blir det mulig å invitere inn andre eiere enn dagens tre eiere i Veas AS og det blir lettere å stille opp separat regnskap og budsjett for virksomheten.

Veas Matavfall vil ha anledning til å leie ut inntil 20% restkapasitet i anlegget. Veas Matavfall vil leie ut denne restkapasiteten til Veas Marked for en pris som ligger noe høyere enn eierkommunenes selvkost (selvkost +), og Veas Marked vil så ha ansvar for å selge restkapasiteten i avfallsmarkedet, på ordinære kommersielle betingelser.

Veas har fått en juridisk vurdering av forslaget om å bruke selvkostregelverket til å utjevne behandlingskostnadene i overgangsperioden etter overtagelse. Vurderingen konkluderer med at det er adgang til å gjøre dette.¹⁴

8.2. Eventuelle behov for endringer i vedtekter, aksjonæravtale eller utkast til eierstrategi som følge av prosjektet

En overtagelse av RBA krever endring i de styrende dokumentene til Veas AS. Aksjonæravtalen mellom Oslo, Bærum og Asker kommuner må justeres ved at formålet med selskapet utvides og et nytt kapittel om Veas Matavfall legges inn. Vedtektene for Veas AS må endres mht formålet. Eierstrategien til Veas må også endres på de samme punktene.

Det må videre utarbeides nye vedtekter for Veas Matavfall og det må etableres en ny aksjonæravtale mellom eierne av dette selskapet.

Disse dokumentene blir vedlegg til denne redegjørelsen.

8.3. Eierandeler i Matavfall AS, avhengig av hvilke kommuner som ønsker å være med

Hovedforutsetningen er at samtlige kommuner/selskaper ønsker å bli med som eiere i Veas Matavfall. Veas har imidlertid beregnet at forretningsmodellen også vil fungere dersom kun Oslo, Bærum og Asker kommuner blir eiere. Behandlingskostnaden avhenger i stor grad av hvor mye volum anlegget behandler. Den opprinnelige kalkylen har kun medtatt husholdningenes matavfall. Med de nye kravene om behandling av virksomhetsavfall fra kommunene vil volumet til behandling øke ytterligere.

¹⁴ Advokatfirma Kvale, notat datert 5. januar 2024.

Det betyr at stordriftsfordelene vil kunne realiseres selv om ikke alle inviterte aktører blir med i samarbeidet.

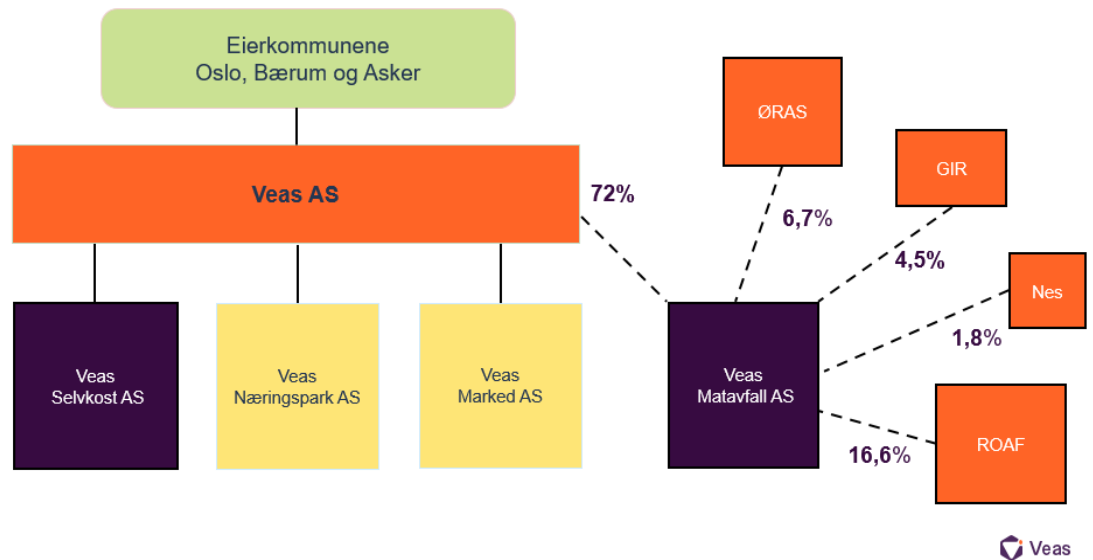
8.3.1. Fordelingsnøkkel

Veas foreslår at eierandelene i Veas Matavfall fastsettes på bakgrunn av folketallet i kommunene som direkte eller indirekte eier selskapet. Eierandelene fordeles utfra antall innbyggere hos hver eier, i forhold til det totale antall innbyggere hos samtlige eiere. Andelene skal justeres dersom minst én av eierne krever det. Ved endringer i eierandelen skal det ikke foretas økonomisk oppgjør mellom eierne.

Veas Matavfall skal motta og behandle alt matavfall fra husholdningene hos eierkommunene, og derfor er innbyggertall egnet som grunnlag for fordelingsnøkkel. (Dette i motsetning til eierandelene i Veas AS fordi Veas kun renser deler av avløpsvannet fra Oslo kommune). Det foreligger også pålitelig statistikk over innbyggertallet slik at dette ikke blir et diskusjonstema mellom eierne.

Figuren nedenfor viser eierfordelingen gitt at alle kommuner/selskaper blir med¹⁵:

¹⁵ Innbyggertall som er lagt til grunn: Oslo 700 000, Bærum 129 000, Asker 96 000, ROAF (Aurskog-Høland, Enebakk, Gjerdrum, Lillestrøm, Lørenskog, Nittedal og Rælingen) 213 000, ØRAS (Eidsvoll, Hurdal, Nannestad og Ullensaker) 86 000, GIR (Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal) 37 000 og Nes 23 000.

9. Styring:

9.1. Kjøp og drift av RBA utvider konsernets kjerneoppgaver, og ledelsens fokus. Hvordan vurderer styret dette?

Veas planlegger å ansette en egen daglig leder for Veas Matavfall, som da i praksis blir en avdeling i konsernet. Daglig leder vil inngå i ledergruppen. De ansatte i RBA vil få sitt ansettelsesforhold i Veas Matavfall. RBA har 15 ansatte. Konserntjenester vil ytes fra Veas Selvkost, der resten av de ansatte har sin tilknytning. Det etableres en forvaltningsavtale mellom Veas Selvkost og Veas Matavfall etter samme mal som er etablert i resten av konsernet.

Veas har historisk hatt alle ansatte samlet på Slemmestad ved renseanlegget. Dette er i ferd med å endre seg med etableringen av nytt mellomlager for biorest og Kompostverket. Veas' oppdrag har også økt i omfang ved at Veas skal skape verdier av avløpsvannet (og avfallet) og ta en samfunnsrolle. Veas er derfor i ferd med å bli en mer mangesidig organisasjon uavhengig av en overtagelse av RBA.

Det fins flere eksempler på selskaper i inn- og utland som både produserer drikkevann, rensr avløpsvann og behandler matavfall. De fleste av disse i Norge er mindre enn Veas.

Styret har vurdert at Veas med sin nye konsernstruktur, sine menneskelige ressurser og brede kompetansefelt er fullt ut i stand til å håndtere overtagelse og drift av RBA og løse denne delen av samfunnsoppdraget på en god måte for eierne. Veas har hele tiden tilpasset organisasjonen til oppgavene, og har tilstrekkelig ledelseskompetanse til å klare integrering, ombygging og drift av RBA.

9.2. Kompetansevurdering av dagens organisasjoner knyttet til å håndtere ny verdikjede og eventuelle tiltak som bør gjennomføres eller styrkes

Veas har ikke kompetanse på mottak og forbehandling av matavfall. Denne kompetansen ligger i organisasjonen på RBA og blir overført ved overtagelsen. Det er viktig at RBA klarer å beholde erfarne ansatte frem til overtagelse. Veas vil gjennomføre kompetansekartlegging ved overtagelse og sørge for å styrke eventuell manglende kompetanse.

Veas har selv bred erfaring med og kompetanse på biogassproduksjon (utråtningsprosess) og gassoppgradering. Når det gjelder håndtering av biorest, har Veas lang erfaring med egen biorest. Dagens biorest på RBA har en helt annen beskaffenhet, men Veas kjenner regelverket og vil kunne opprettholde og utvikle de eksisterende relasjonene med landbruket.

9.3. Virkninger av ulike eierkonstellasjoner i Veas Matavfall

9.3.1. Alternativene er Asker, Bærum og Oslo. Eller også ROAF og andre tilliggende kommuner

Hovedalternativet er at samtlige inviterte aktører blir med som eiere. Det betyr Veas AS (Oslo, Bærum og Asker), ROAF, ØRAS, GIR og Nes kommune direkte. Bak selskapene står til sammen 19 kommuner som representerer en befolkning på nesten 1,3 millioner mennesker.

Det neste alternativet er at alle andre enn ROAF blir med som eiere. ROAF har nettopp hatt en annen prosess om samarbeid i regionen, og trenger muligens mer tid før man kan vurdere et nytt samarbeid. ROAF har i dag en avtale for sitt matavfall som løper frem til andre kvartal 2025, så det ville uansett ta noe tid før matavfall fra ROAF skulle sendes til RBA. Uten ROAF representerer eierne cirka 1,1 millioner mennesker.

Hadeland og Ringerike Avfallsanlegg AS (HRA) har ytret ønske om å gå i dialog om en sammenslåing av deres matavfallsvirksomhet med Veas Matavfall dersom Veas overtar RBA. HRA har et anlegg for behandling av matavfall og produksjon av biogass utenfor Hønefoss og håndterer i dag noe over 17 000 tonn. Innbyggertallet bak HRA er ikke så stort som avfallsmengden skulle tilsi, for HRA mottar store mengder næringsavfall (blant annet fra Bærum kommune).

Det siste alternativet er at Veas Matavfall kun får dagens eiere inn på eiersiden. Dagens eierandel i Veas reflekterer kommunenes forholdsmessige leveranser av avløpsvann. Dette forholdstallet er ganske annerledes for matavfall, der leveransene også omfatter hele kommunene. Skulle man basere eierandelene i Veas Matavfall på innbyggertallet i de tre kommunene vil eierandelene bli 75,7% for Oslo, 13,9% for Bærum og 10,4% for Asker. I dette tilfellet ville eierne kanskje finne det hensiktsmessig å heller justere eierandelene i Veas AS for å reflektere summen av tjenester som Veas yter for sine eierkommuner.

Styret foreslår at man avventer med å fastsette nøyaktig eierandel for hver kommune/selskap inntil man har fått avklart hvor mange aktører som ønsker å bli eiere av Veas Matavfall.

9.3.2. Hva betyr dette for selskapets styringsdyktighet?

Veas foreslår å basere styringen av Veas Matavfall på den eksisterende styringsmodellen i Veas AS og Veas Selvkost, med noen modifikasjoner.

Veas Matavfall får to årlige generalforsamlinger, på samme måte som Veas AS har i dag. Vårens generalforsamling behandler årsoppgjøret for foregående år og rammebudsjett for påfølgende år og neste fire år. Høstens generalforsamling fastsetter budsjett for neste år og får en oppdatert orientering om langtidsbudsjettet. Budsjettvedtakene trekker opp rammen for styrets beslutninger mht investeringer og låneopptak.

Generalforsamlingen vil få inntil fem representanter, dersom alle aktører blir med (en representant for Veas AS, ROAF, ØRAS, GIR og Nes kommune).

Styret i Veas foreslår at Veas Matavfall får et internt styre på samme måte som de andre datterselskapene i konsernet, inkludert

renseanlegget i Veas Selvkost. Dette innebærer at konsernledelsen (ledergruppen) utgjør det formelle styret i Veas Matavfall også. Det fastsettes en fullmaktsmatrise som setter øvre grense for hvilke beslutninger styret kan treffe. Saker av større betydning, investeringer utover fullmaktsgrensen og større kontrakter må fremmes for generalforsamlingen i Veas Matavfall. Grensen foreslås satt til 25 millioner kroner, slik som i Veas Selvkost.

9.3.3. ... og avstemningsregler?

Styret foreslår at avstemningsreglene i generalforsamlingen følger aksjelovens regler, men at det innarbeides noen regler som beskytter minoritetsaksjonærene. Visse grunnleggende prinsipielle avgjørelser må treffes med 80% flertall. Dette gjelder for eksempel fusjon/fisjon/salg av virksomheten, oppløsning av selskapet og vesentlige endringer i vedtektene.

9.4. Årlig budsjett for Matavfall

9.4.1. Hvem vedtar budsjettet, og hvordan er prosessen?

Styret viser til punkt 9.3.2. Veas Matavfall får en budsjettprosess som ligner på prosessen i Veas Selvkost. Det innebærer at generalforsamlingen om våren får seg forelagt rammebudsjett for påfølgende år og langtidsplan for de neste fire årene til orientering.

Budsjettet for påfølgende år blir deretter endelig vedtatt i generalforsamling om høsten. Da får generalforsamlingen også en oppdatert langtidsplan til orientering.

Siden Veas Matavfall inngår i Veas-konsernet vil budsjettforslagene først fremmes i generalforsamlingen i Veas AS som gir mandat til styreleder i forkant av avstemningen i generalforsamlingen i Veas Matavfall.

Budsjettet danner rammen for investeringer. Det foreslås at styret i Veas Matavfall kan foreta investeringer innen en ramme på 25 millioner kroner. Investeringer over dette beløpet skal fremmes for generalforsamlingen til beslutning. Samme regel foreslås for store eller langsiktige kontrakter. På denne måten blir eierstyringen forsterket utover aksjelovens alminnelige regler.

De regionale kommunene utøver sitt eierskap gjennom sine etablerte avfallsselskaper (ROAF, ØRAS og GIR). Det er kun Nes kommune som ikke inngår i et samarbeid om avfallshåndtering. Dette innebærer at generalforsamlingen i Veas Matavfall maksimalt vil utgjøres av fem personer, en representant for hver eier. Dette anses håndterbart fra et eierstyringsperspektiv.

9.4.2. Hvordan beregnes og overføres behandlingsavgiften fra eierkommunene og til Veas Matavfall?

Styret tenker seg samme mekanisme man i dag bruker i Veas Selvkost så langt den passer.

9.5. Strategisk og operativ kontakt mellom Matavfall og eierkommunenes avfallsetater når selskapet er etablert

Veas Matavfall vil ha tett operativ kontakt med fagavdelingene i kommunene og de regionale avfallsselskapene. På samme måte som i Veas Selvkost foreslås det at man etablerer operative leveranseavtaler med hver av disse. Dette er foreslått i utkast til aksjonæravtale for Veas Matavfall som følger i vedlegg 5.

I tillegg foreslår Veas at man etablerer et faglig forum for å løfte saker av litt mer prinsipiell interesse for å optimere hele verdikjeden. I dag har Veas et samordningsmøte på avløpssiden, og foreslår at samme type møte etableres på avfallssiden.

Forslag til vedtak

«Del I:

Styret i Veas AS anmoder sine eierkommuner, Oslo, Bærum og Asker, om å fatte de vedtak som er nødvendige for å kunne gjennomføre at:

1. Veas Matavfall AS opprettes som et aksjeselskap eid av Veas AS, eventuelt sammen med aktører nevnt i punkt 2.
2. Følgende kommuner og selskaper inviteres til å bli å bli medeiere i Veas Matavfall AS: Nes kommune, Øvre Romerike Avfallsselskap, Glåmdal Interkommunale Renovasjonsselskap, Romerike Avfallsforedling.

Eierandelen til hver enkelt eier skal fastsettes på grunnlag av innbyggertall. Dersom samtlige kommuner/avfallsselskaper velger å bli med får man denne fordelingen:

Veas AS:	72,0%
ROAF:	16,6%
ØRAS:	6,7%
GIR:	2,9%
<u>Nes:</u>	<u>1,8%</u>
	100,0%

Dersom enkelte kommuner/avfallsselskaper velger å ikke bli med som eiere, blir eierandelene forholdsmessig justert. Det er en forutsetning at Oslo, Bærum og Asker treffer vedtak før overdragelse som nevnt i punkt 4 blir gjennomført.

3. Veas Matavfall AS skal styres i henhold til vedtekter og aksjonæravtale.
4. Veas Matavfall AS overtar Romerike Biogassanlegg fra Oslo kommune ved Renovasjons- og gjenvinningsetaten på de vilkår som følger av overdragelsesavtalen.
5. Samtlige eiere i Veas Matavfall AS overlater mottak og behandling av matavfall fra sine kommuners husholdninger til Veas Matavfall AS etter reglene om utvidet egenregi.
6. Aksjekapital og egenkapital i Veas Matavfall AS på totalt 30 000 000 kroner innbetales av hver enkelt eier i henhold til eierandel.
7. Kommunene delegerer fullmakt til å gjøre mindre, ikke-vesentlige endringer i overdragelsesavtalen og de øvrige dokumentene for å gjennomføre overdragelsen.
8. Kommunene delegerer fullmakt til å undertegne stiftelsesdokument, fastsette vedtekter og aksjonæravtale samt godkjenne balansen på overtagedesdato for Veas Matavfall AS.»

Notat med analyse og nøkkeltall vedrørende Veas Matavfall AS sin mulige overtakelse av Romerike BiogassAnlegg (RBA).

Notat med analyse og nøkkeltall vedrørende Veas Matavfall AS sin mulige overtakelse av Romerike BiogassAnlegg (RBA) er utarbeidet som saksvedlegg i forbindelse med saksfremlegg i sak 24/06720 «Matavfall - Mulig overtagelse av Romerike Biogassanlegg etter innspill fra VEAS».

Det er foretatt analyse av Greve biogass AS (GBAS) og Den Magiske Fabrikken AS (DMF).

Datakilder er hentet inn fra årsregnskap, offisiell informasjon på nettet, eiermøter og korrespondanse mellom selskapet og eierne.

Årsregnskapet for 2023 er presentert eierne i eiermøte, men vedtas i generalforsamling 27.06.2024. En del av produksjonstallene for 2023 er kalkulert, mens øvrige tall er innhentet fra datakilder. De kalkulerte produksjonstallene er markert.

Den Magiske Fabrikken AS (DMF) eies av Greve Biogass AS med 66% og Lindum AS med 34%. Lindum AS er 100% eiet av Drammen kommune.

Greve biogass AS er eiet av kommuner i **Grenland** og **Vestfold**.

Eiere av Greve Biogass AS:	Andel	Antall aksjer
Tønsberg kommune	25,59 %	127 967
Sandefjord kommune	14,65 %	73 230
Horten kommune	12,21 %	61 044
Skien kommune	10,38 %	51 888
Færder kommune	10,21 %	51 074
Larvik kommune	9,32 %	46 607
Holmestrand kommune	6,27 %	31 345
Porsgrunn kommune	6,24 %	31 217
Bamle kommune	4,32 %	21 620
Siljan kommune	0,80 %	4 008
Sum - eierskap i Greve Biogass AS	100,00 %	500 000

Konsernregnskapet til Greve biogass AS hvor Den Magiske Fabrikken AS er innregnet, viser for regnskapsårene 2023 og 2022:

	År 2023	År 2022
Matavfall - fra eierne – merknad I	0	18 540 717
Slam - fra eierne – merknad I	0	6 258 302
Matavfall - fra andre – merknad I	0	761 152
Slam - fra andre – merknad I	0	256 922
Salg av biogass	78 719 505	72 542 362
Salg av biogjødsel	106 891	14 548 250
Vederlag Husdyrgjødsel	4 682 600	5 307 548
Leieinntekter – merknad I	0	16 491 778
Øvrige inntekter	1 131 035	7 244 163
Gatefee matavfall – merknad I	54 877 546	0
Gatefee næringsavfall – merknad I	0	0
Sum salgsinntekter	139 517 577	141 951 194
Kostnader:		
Varekostnader	71 178 754	97 951 270
Lagerleie – biogjødsel – merknad I	0	9 237 294
Lønnskostnader	12 354 529	2 073 717
Lønn - daglig leder – merknad I	0	1 330 612
Styrehonorar – merknad I	0	264 228
Avskrivninger	13 360 899	10 693 850
Nedskrivning	0	556 694
Leiekostnad av anlegget	32 805 207	18 140 010
Annen driftskostnad	17 431 727	2 695 359
Revisjon – merknad I	0	397 965
Sum kostnader	147 131 116	143 340 999
Driftsresultat	-7 613 539	-1 389 805
Finans:		
Renteinntekter	0	22 314
Nedskrivning av fin. Eiendeler	0	1 459 909
Rentekostnader	6 247 974	5 460 578
Andre finanskostnader	0	0
Sum - Netto finans	-6 247 974	-6 898 173
Ordinært resultat før skattekostnad	-13 861 513	-8 287 978
Skattekostnad	0	332 664
Ordinært resultat etter skattekostnad	-13 861 513	-8 620 642
EBITDA	5 747 360	9 304 045
Antall ansatte – merknad II	24,00	4,00

Merknad I: Det foreløpige regnskapet for 2023 er ikke fordelt ut over inntektspostene slik det var for 2022.

Merknad II: Antall ansatte er økt fra 12.01.2023 ved virksomhetsovertakelse fra Lindum.

	År 2023	År 2022
Driftskostnader inkl avskrivning	147 131 116	143 340 999
Rentekostnader	6 247 974	6 920 487
Selvkostpris inkl renter og avskrivninger - totale kostnader	153 379 090	150 261 486
- Biogass solgt	-78 719 505	-72 542 362
- Biogjødsel solgt	-106 891	-14 548 250
Selvkost etter reduksjon for salgsinntekter	74 552 694	63 170 874
Totalt antall tonn avfall mottatt	230 404	210 000
Fordelt på totalt antall tonn produsert gir dette:		
Selvkostpris per tonn	665,70	715,53
Selvkostpris per tonn fradrag gass og biogjødsel salg	323,57	300,81

DMF har mottatt og behandlet totalt 210 000 tonn i 2022 og totalt 230 404 tonn (kalkulert) i 2023 med avfall.

Av dette er 167 000 tonn i 2022 og 183 226 tonn (kalkulert) i 2023 med matavfall og husdyrgjødsel.

Matavfall separat er mottatt med 95 000 tonn i 2022 og 104 230 tonn i 2023.

De kalkulerte tallene for 2023 er beregnet med 17% økning fra 2022 som opplyst fra eiermøter selskapet har avholdt.

Selvkostpris per tonn behandlet avfall uten å redusere for salgsinntekter (kun driftskostnader) var 715,53 i år 2022 og 665,70 i år 2023.

Dersom reduksjon for salgsinntekter var selvkostpris per tonn behandlet avfall kr 300,81 i år 2022 og 323,57 i år 2023.

Årsaken til at selvkostpris per tonn inkl. salgsinntekter er økt fra 300,81 til 323,57 er en prisøkning på innkjøpte varer (kostnadsøkning) og at selskapet har mottatt lavere salgpris for sin biogass i 2023.

Gjennomsnittlig salgpris for biogass i år 2022 var kr 771,73 pr KBM mens den i år 2023 ble redusert til kr 763,28. Fra eiermøte 28.02.2024 opplyses det at produksjonen har vært redusert på grunn av vansker med oppkjøring av anlegget samt kulden i slutten av året.

Selskapet mener at en produksjon på budsjett ville ha gitt en gassproduksjon som ville gitt en resultatforbedring på 10,0 mill. i år 2023.

Mottak av matavfall og salg av produktene fra prosessen med håndtering av matavfall har gitt følgende:

Mottatt og behandlet i løpet av året:	År 2023	År 2022
Matavfall mottatt - tonn - fra 1,2 mill innbyggere	* 104 230	95 000
Husdyrgjødsel mottatt - tonn - fra 33 gårdsbruk	* 78 995	72 000
SUM - Matavfall og husdyrgjødsel mottatt totalt - tonn	* 183 226	167 000
Næringsavfall mottatt - tonn	* 16 457	15 000
Biosubstrat og annet flytende (industri-) avfall - tonn	* 30 720	28 000
- Totalt mottak i tonn per år (år 2023 er kalkulert)	* 230 404	210 000

* tall for 2023 er kalkulert

Produsert og solgt i løpet av året:	År 2023	År 2022
Biogjødsel til landbruket - tonn	* 1 124	153 000
Produsert mengde biogass - Nm3 - KBM	103 133	94 000
Biogass NM3 solgt per KBM - pris per Nm3 KBM	763,28	771,73
Solgt biogjødsel per tonn - pris per tonn	95,09	95,09

* tall for 2023 er kalkulert

GBAS / DMF er det eneste selskapet som er funnet sammenliknbart og mulig å analysere. Øvrige selskaper som er funnet har en blanding av behandling av matavfall med andre aktiviteter, hvor det ikke er mulig å få isolert aktivitetene for analyse.

Dette gjelder for eksempel FREVAR FK (Fredrikstad), MOVAR IKS (Moss-regionen), Gatedalen i Sarpsborg og HRA (Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS).

Veas AS har foreslått for eierkommunene Oslo, Bærum og Asker å investere i aksjekapital og egenkapital på til sammen kr. 30 mill. for å overta Romerike biogassanlegg – RBA. En investering for eierkommunene bety følgende kapitalinnskudd:

	EK Kroner	EK %	Innbyggere per 01.01.2023
Oslo	21 150 000,00	70,50 %	709 037
Bærum	6 450 000,00	21,50 %	130 921
Asker	2 400 000,00	8,00 %	99 000
SUM	30 000 000,00	100,00 %	938 958

Veas AS har etter overtakelse av RBA planlagt for å selge andeler til andre kommuner også, slik at flere kommuner sammen vil stå for investeringer og driftskostnader. Dette vil også medføre større tilfang av matavfall til prosessering:

	EK Kroner	Andel EK i %	Innbyggere per 01.01.2023
Oslo	21 150 000,00	61,09 %	709 037
Bærum	6 450 000,00	18,63 %	130 921
Asker	2 400 000,00	6,93 %	99 000
ØRAS	2 663 043,00	7,69 %	88 678
GIR	1 358 696,00	3,92 %	31 445
NES	597 826,00	1,73 %	24 283
SUM Eiere	34 619 565,00	100,00 %	1 083 364

Et marked for matavfall og næringsavfall er lite eller ikke-eksisterende i Oslo-regionen / Østlandet, da alle anlegg for behandling av matavfall i Oslo-regionen er eiet av kommuner som kun selger sin restkapasitet.

Restkapasiteten for et kommunalt eiet anlegg hvor restkapasiteten selges i markedet, kan ikke overstige verdiene i selvkostforskriften; som med andre ord betyr at maksimalt salg av restkapasitet på 20% er tillatt. En begrensning av kun 20% salg av restkapasitet oppgis å være en av årsakene til at Oslo kommune ikke har fått en god nok kalkyle ved drift av Romerike Biogassanlegg (RBA).

Dagens «marked» består av kjøp og salg av tjeneste for håndtering av matavfall som foregår via tradere som står for salg til kommuner som ønsker behandlet avfallet og som kjøper opp restkapasiteten fra anlegg for håndtering av matavfall.

Transportavstander - Avstand i KM hver vei:	Antall km
Yggeseth - Magiske Fabrikken - Taranrødveien 97	86,9
Yggeseth - HRA AS - Trollmyra gjenvinningsstasjon	68,2
Yggeseth - RBA - Miljøparkvegen 105	84,8

Et alternativ til å behandle matavfallet i Oslo-regionen (egentlig Østlandet fra Grenland i sørvest til Østfold i sør-øst til Hamar-traktene som nordlig aksepunkter) er å frakte matavfallet til Vestlandet eller til Sverige. I så tilfelle vil matavfallet ikke lenger være kortreist og transportkostnadene må forventes å øke betraktelig.

Transportavstand fra Yggeseth til Den Magiske Fabrikken AS er 87 km mens transportavstand fra Yggeseth til RBA er 85 km. Transport

Dato: 3. mai 2024

Notat er utarbeidet av:

Lars Erik Eriksen

Rådgiver – eierstyring

Seksjon for virksomhetsstyring

Beregninger av fremtidig selvkost for behandling av matavfall ved Romerike biogassanlegg

Utarbeidet av Oslo Economics for VEAS AS

juni 2023

1.1 Bakgrunn

I forbindelse med at VEAS AS vurderer muligheten for et kjøp av Romerike biogassanlegg (RBA), som i dag eies av Oslo kommune, har Oslo Economics fått i oppdrag å gjøre en ekstern gjennomgang av VEAS' beregninger av fremtidig selvkost per tonn avfall og muligheter for økonomiske besparelser for kommunenes husholdninger.

RBA har vært i drift siden desember 2012 og var det første anlegget av sitt slag i Norge og Europa. Anlegget tar hovedsakelig imot matavfall fra Oslos husholdninger som utsorteres ved Haraldrud og Klemetsrud. På RBA omdannes matavfallet til flytende biogass og økologisk biogjødsel. Oslo Economics har tidligere på oppdrag for Oslo kommune gjennomført en vurdering av fremtidig organisering og eierform av RBA. I dette arbeidet pekte vi særlig på tre nøkkelutfordringer ved dagens drift av RBA; (i) omfattende behov for oppgradering av anlegget, (ii) lav kapasitetsutnyttelse og (iii) potensial for effektiviseringsgevinster.

Til grunn for VEAS' mulige beslutning om å anskaffe RBA, ligger mulighet for å inngå samarbeid med omkringliggende kommuner om eierskap i anlegget og leveranse av matavfall som vil bidra til å øke kapasitetsutnyttelsen. Potensielle samarbeidskommuner er representert gjennom de interkommunale samarbeidene ØRAS IKS, GIR IKS, ROAF IKS, samt Nes kommune.

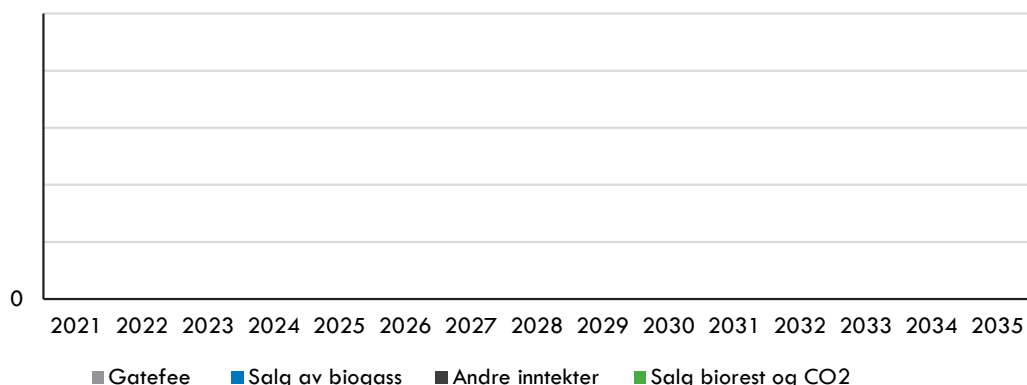
Vår eksterne gjennomgang av VEAS' beregninger innebærer en prinsipiell vurdering av beregningene og den praktiske modelleringen. På bakgrunn av vårt mandat har vi ikke kvalitetssikret anleggsspesifikke forutsetninger, tilstandsvurderinger og markedspriser. Vurderingene som presenteres i det følgende er gjort etter beste evne, men det vil være usikkerhet om alle forhold som omtales. Det kan være feilkilder i grunnlaget for analysene, og Oslo Economics gir ingen garantier for innholdet.

1.2 Beregninger av fremtidig selvkost foretatt av VEAS og justert av OE

På bakgrunn av VEAS' modellberegninger av fremtidig selvkost for behandling av matavfall ved RBA har Oslo Economics gjort enkelte justeringer beskrevet i kapittel 2.2. Nedenfor presenterer vi oppdaterte beregninger basert på dette. I beregningene legges det til grunn at VEAS overtar driften av RBA i 2024.

Anleggets beregnede inntekter består hovedsakelig av inntekt fra mottak av næringsavfall (gatefee), salg av biogass og salg av biorest. Salg av biogass utgjør den klart største andelen av anleggets samlede driftsinntekter.

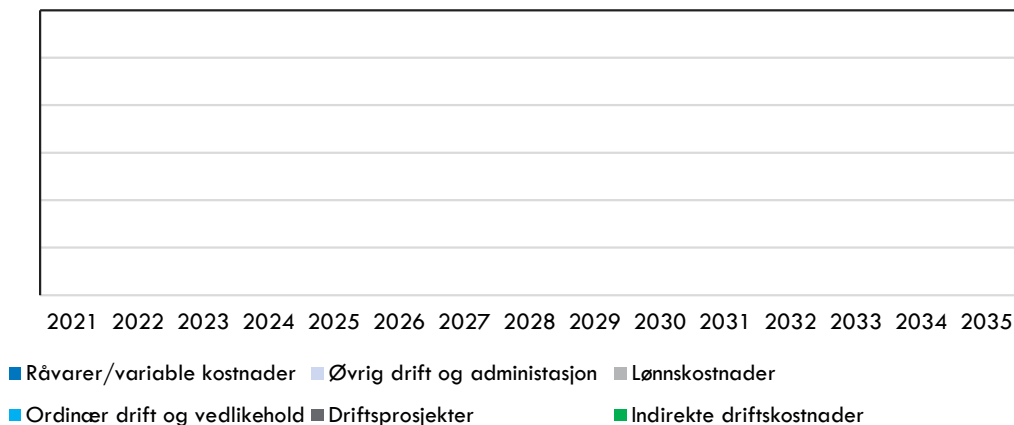
Figur 1: Estimerte fremtidige driftsinntekter (kroner)

Kilde: VEAS

VEAS' beregnede driftskostnader består i stor grad av variable kostnader knyttet til blant annet elkraft og behandling av restavfall, og drifts- og administrasjonskostnader knyttet til blant annet frakt, transport og lagring, og offentlige avgifter. En betydelig andel av dagens driftskostnader, som er forventet å reduseres etter VEAS' overtakelse av anlegget, er drifts- og vedlikeholdskostnader. I tillegg til dette omfatter driftskostnadene lønnskostnader og indirekte driftskostnader.

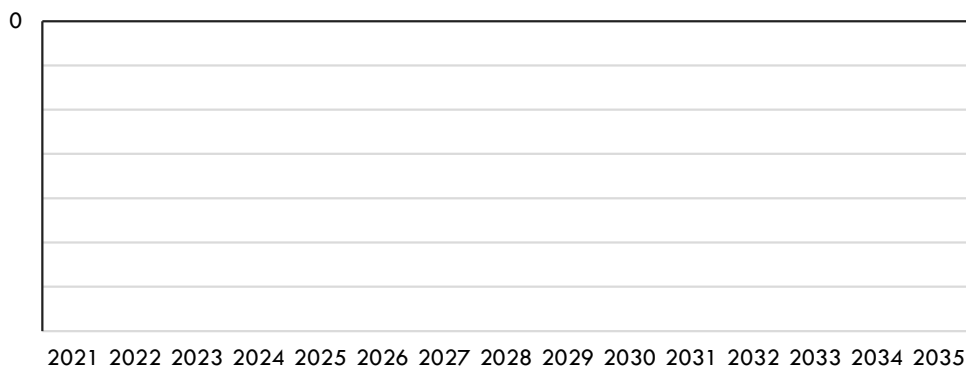
Figur 2: Estimerte fremtidige driftskostnader (kroner)

Kilde: VEAS

I beregningene legges det til grunn at det gjennomføres investeringer i anlegget på til sammen XXX kroner. Investeringene omfatter både utbedringer av anlegget og investeringer i økt kapasitet fra dagens designkapasitet på XXX tonn til XXX tonn matavfall. Investeringene er planlagt å skje i perioden 2024-2027. På bakgrunn av de planlagte investeringene og anleggets bokførte verdier er det i beregningene lagt til grunn av- og nedskrivninger som vist i figuren nedenfor.

Figur 3: Estimerte fremtidige avskrivninger og nedskrivninger (kroner)

Kilde: VEAS

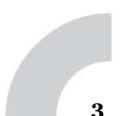
Basert på beregnede driftsinntekter og -kostnader, samt av- og nedskrivninger og rentekostnader, er det beregnet at fremtidig selvkost per tonn behandlet matavfall vil reduseres vesentlig fra dagens nivå. Slik figuren nedenfor viser, legger VEAS i sine beregninger til grunn en betydelig reduksjon i selvkost per tonn fra dagens nivå på i underkant av XXX kroner per tonn til ca. XXX kroner per tonn i 2035. Nytt anslag ligger vesentlig lavere enn nedre anslag av historisk markedspris for behandling av matavfall ved biogassproduksjon som av Rambøll ble anslått til mellom XXX og XXX kroner per tonn i 2020.¹ Anslaget for markedspris er basert på historiske gasspriser, og på bakgrunn av utviklingen i gassmarkedet de seneste årene, vil dagens markedspris kunne ligge noe høyere enn Rambølls anslag fra 2020.

¹ Rambøll (2020) Pris- og markedsanalyse

Figur 4: Estimert selvkost per tonn avfall

2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035

Kilde: VEAS

2. Gjennomgang av verdiberegning

2.1 Prinsipiell vurdering

VEAS' estimater for fremtidig selvkost tyder på et svært stort potensial for økonomiske besparelser for eventuelle eierkommuner ved RBA. Som også Oslo Economics har påpekt tidligere i utredninger for Oslo kommune, er dagens volumer vesentlig lavere enn det anlegget er dimensjonert for. Dette gjør at det er betydelig restkapasitet ved anlegget, som videre skaper muligheter for utnyttelse av skalafordeler, effektivisering og realisering av økonomiske gevinster. Slike eventuelle økonomiske gevinster vil, som også vist i VEAS' analyse, kunne medføre lavere fremtidig selvkost for husholdningene.

Det er viktig å påpeke at analysen, som tallfester mulige besparelser ved mer effektiv drift i kommunal regi, ikke direkte kan relateres til og representere hva markedsverdien av anlegget er. Det kan være kilder til risiko som ikke er tilstrekkelig hensyntatt i analysen og at estimatet følgelig ikke er forventningsrett. Vår vurdering er at verdiesimatene må betraktes som en beregning av en mulig økonomisk besparelse gitt at en lykkes ved å få inn alle aktuelle kommuner på eiersiden, at disse kommunene når sine respektive målsetninger om utsortering av matavfall og at anlegget for øvrig drives og utnyttes godt økonomisk. Selv om det finnes kilder til usikkerhet i begge retninger også i VEAS' estimat, og det heller ikke kan utelukkes ytterligere besparelser, fremstår potensialet for ytterligere oppside i investeringen å være begrenset. Videre bør det merkes av relevante beslutningstakere at de fremtidige besparelsene blir betydelig mindre dersom en legger til grunn mer konservative forutsetninger om for eksempel fremtidig volum eller salgsinntekter (se sensitivitetsberegningene nedenfor).

2.2 Vurdering av praktisk tilnærming

2.2.1 Bruk av nominelle og reelle verdier

VEAS' beregning tar utgangspunkt i realverdier og fremtidige kontantstrømmer som er angitt i faste priser (2023-kroner). Dette er i tråd med tilnærmingen som benyttes blant annet i samfunnsøkonomiske analyser konsistent med statlige veiledere.

Selv om vi i verdsettelse og andre finansielle analyser normalt baserer beregninger på verdier angitt i løpende priser og nominelle verdier, vil en tilnærming med realverdier gi samme svar i økonomisk forstand dersom denne er innrettet riktig. Med formålet bak VEAS' beregning, der det forsøkes å vise økonomisk innvirkning på fremtidig selvkost, synes det å være rimelig å benytte realverdier (selvkost per tonn i 2023-verdier). En fordel ved dette er også at kommunenes budsjetter og økonomiplaner er angitt i reelle verdier.

Det er imidlertid enkelte mulige ulemper ved tilnærmingen. For eksempel er det ikke en konsistent tilnærming å legge til grunn nominelle selvkostrenter når øvrige verdier er reelle, slik VEAS gjør i sine beregninger. I tillegg er samtlige kostnads- og inntektsposter utenom lønnskostnader implisitt forutsatt å vokse i samme takt som generell prisvekst. Likevel, fordi den økonomiske betydningen av disse justeringene er begrenset, og fordi det vil kreve omfattende indeksjusteringer av VEAS' analysemodell for å gjøre alle verdiene nominelle, beholder vi VEAS' tilnærming uten ytterligere justeringer.

Vi vil likevel påpeke at for å legge til rette for konsistens i beregningsmodellen er vår generelle anbefaling at VEAS indeksjusterer samtlige tall og foretar analyser basert på nominelle størrelser. Dette vil sørge for at i) en unngår eventuelle problemer knyttet til verdiene i modellen som fortsatt er delvis nominelle, ii) analysen er konsistent med standardtilnærmingen i finansiell økonomi, iii) en kan foreta verdsettelse av anlegget uten å være nødt til å justere til et realavkastningskrav og iv) kostnadsutviklingen blir sammenlignbar med tidligere analyser fra blant annet Oslo Economics. Hvis en konsekvent benytter nominelle verdier, vil forventninger til fremtidig selvkost være angitt i løpende priser. Dette kan imidlertid justeres tilbake til 2023-verdier hvis ønskelig.

2.2.2 Justering for gate-fee fra næringsavfall

I VEAS' tilnærming er selvkostgrunnlaget beregnet før gate-fee fra næringsavfall, slik at selvkost per tonn baseres på totale kostnader fratrukket i) inntekter fra salg av biogass, ii) andre inntekter og iii) salg biorest og CO₂. I vår beregning benytter vi en annen definisjon og forutsetter at selvkost beregnes på netto driftskostnad, altså totale kostnader fratrukket i) inntekter fra salg av biogass, ii) andre inntekter, iii) salg biorest og CO₂ og iv) gate-fee fra næringsavfall.

I vår justerte beregning tilsvarer altså selvkostgrunnlaget driftsresultatet *etter* gate-fee-inntekter fra næringsavfall. Vi vurderer at dette er en rimelig tilnærming ettersom kostnadssiden i analysen også omfatter ressursbruk (f.eks. lønn) som oppstår ved behandling av næringsavfallet. Det er viktig (også for eksempel for å unngå krysssubsidiering) at selvkostregnskapet ikke belastes disse kostnadene. Implisitt antar vi at størrelsen på fremtidig gate-fee fra næringsavfall representerer beste estimat for fremtidig markedspris.

I utgangspunktet er VEAS' tilnærming rimelig dersom formålet er å beregne totalkostnaden per tonn for alle typer avfall. I så fall må imidlertid nevneren i beregningen også tilsvare samtlige tonn og ikke kun husholdningsavfallet. Videre, ettersom formålet ved analysen er å beregne husholdningenes fremtidige kostnad, er vår vurdering at vår definisjon trolig gir det mest relevante bildet av kostnadene.

3. Sensitivitetsberegninger

Det er generelt usikkerhet knyttet til forutsetningene i beregningene og fremtidig selvkost er sensitiv for flere sentrale forutsetninger. Dette innebærer at små endringer i enkelte forutsetninger har stor betydning for beregnet fremtidig besparelse. Slik Oslo Economics' tidligere analyser viser, avhenger fremtidige besparelser primært av at anlegget oppnår tilstrekkelig volum til at kapasiteten kan utnyttes fullt ut. Økt volum og bedre kapasitetsutnyttelse bidrar både til å realisere skalafordeler og til økt inntekt fra salg av biogass og eventuelt biorest. Hvorvidt anlegget vil oppnå mottak av volumene som ligger til grunn for beregningene ovenfor er forholdet som alene har størst betydning for effektivitet i fremtidig drift av anlegget, og dermed for beregningen av fremtidig selvkost. Volumene er blant annet avhengige av forutsetninger om samarbeid med omkringliggende kommuner, måloppnåelse for utsortering av matavfall og handlingsrom for å ta imot næringsavfall.

Nedenfor gir vi vurderinger av følgende nøkkelforutsetninger og viser hvor besparelsene varierer med endringer i forutsetningene:

- Fremtidig volum og gate fee
- Salgsinntekter fra biogass
- Drifts- og vedlikeholdskostnader
- Lønnskostnader

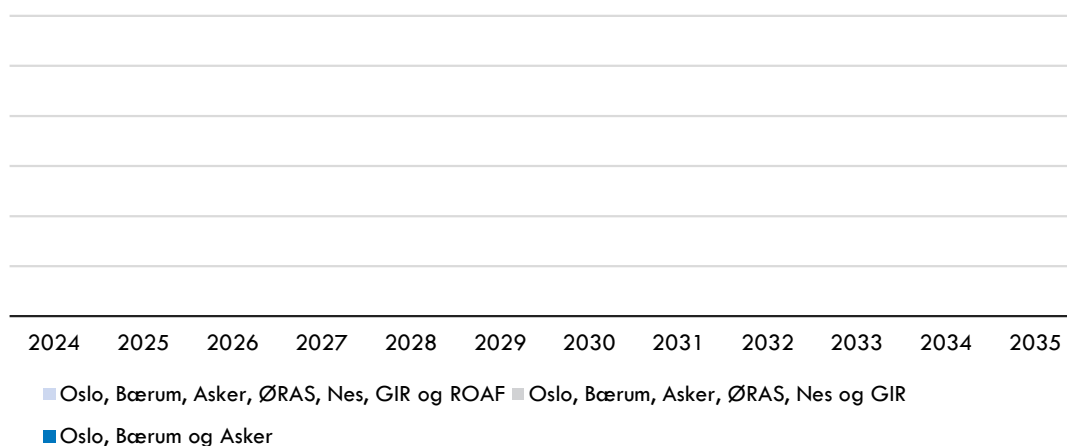
I tillegg til ovennevnte forutsetninger legges det også til grunn en rekke andre forutsetninger i modellen. Endringer i disse forutsetningene har imidlertid mindre påvirkning på fremtidige besparelser og vi har derfor ikke vurdert disse nærmere i vår gjennomgang.

3.1 Volum og gate fee

3.1.1 Selvkostvolum

I VEAS' beregninger legges det til grunn at kommunene som eier ØRAS IKS, GIR IKS, ROAF IKS, samt Nes kommune vil inngå på eiersiden av anlegget og levere matavfall fra kommunens husholdninger til RBA. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til hvilke kommuner som vil levere avfall til anlegget og vi beregner derfor selvkost per tonn under forutsetning av ulik grad av samarbeid med omkringliggende kommuner. Til grunn for basisscenarioet ligger det at både eierkommunene av VEAS (Oslo, Bærum og Asker), ØRAS, GIR, ROAF og Nes kommune leverer matavfall til anlegget. Dersom ROAF ikke leverer avfall til anlegget vil dette gi økt selvkost per tonn sammenlignet med basisscenarioet. Selvkost per tonn vil under denne forutsetningen øke fra XXX kroner i 2035 til **XXX kroner**. Dersom det kun er eierkommunene av VEAS som leverer avfall til anlegget vil selvkost per tonn øke ytterligere til **XXX kroner** i 2035.

Figur 5: Beregnet selvkost (kr/tonn) gitt endringer i omfattede kommuner/IKS

I VEAS' beregninger legges det videre til grunn at selvkostvolum i de ulike kommunene vokser slik at kommunene når kravet om 70 prosent materialgjenvinning av matavfall innen 2035 (jf. endring i avfallsforskriften §10a-4).

Unntaket er Oslo kommune, hvor det legges til grunn utsortering på 55 prosent i 2035, tilsvarende en årlig vekst fra dagens nivå på 3,5 prosent. Dette er konsistent med REGs framskrivning til 2030. Volum utsortert av Oslo kommunes husholdning har de seneste årene hatt en flat utvikling og det er derfor svært usikkert hvorvidt det er realistisk å oppnå en årlig volumvekst på nivået som beregningene legger til grunn. Lavere volum tilsier som vist i figuren over mindre besparelser for kommunene. På den annen side kan de nylig lovfestede kravene til utsortering av matavfall, samt Oslo kommunes planer om innføring av separat innsamling av matavfall bidra til at vekst i utsortert volum på opp mot 3,5 prosent kan være realistisk.

3.1.2 Næringsavfall

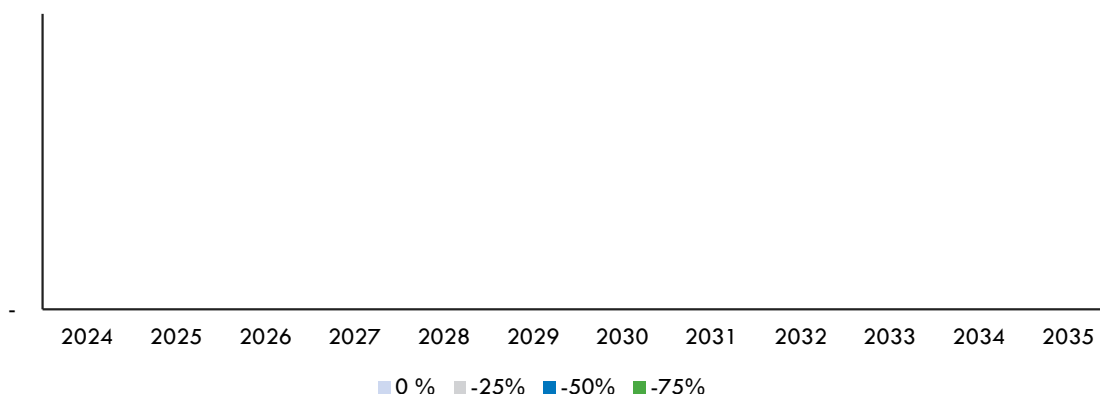
I modellberegningen legger VEAS til grunn at næringsavfall utgjør maksimalt 20 prosent av total aktivitet ved anlegget i tråd med vilkår for drift i utvidet egenregi. Videre legges det til grunn gate fee på mottak av næringsavfall på XXX kroner per tonn. Basert på informasjon om historiske markedspriser fremstår dette som et rimelig estimat.

3.2 Salg av biogass

Slik Figur 1 viser, forventes det store inntekter fra salg av biogass i fremtiden. Større inntekter fra salg av biogass innebærer lavere kostnad for behandling av avfallet og følgelig lavere gebyrer for kommunens husholdninger. I 2035 utgjør inntektene fra salg av biogass en vesentlig andel av totale behandlingskostnader i VEAS sine beregninger, og har dermed stor betydning for selvkostresultatet. Derfor er også fremtidige selvkostnivåer svært sensitive for endringer i forutsetningene for inntekter fra salg av biogass.

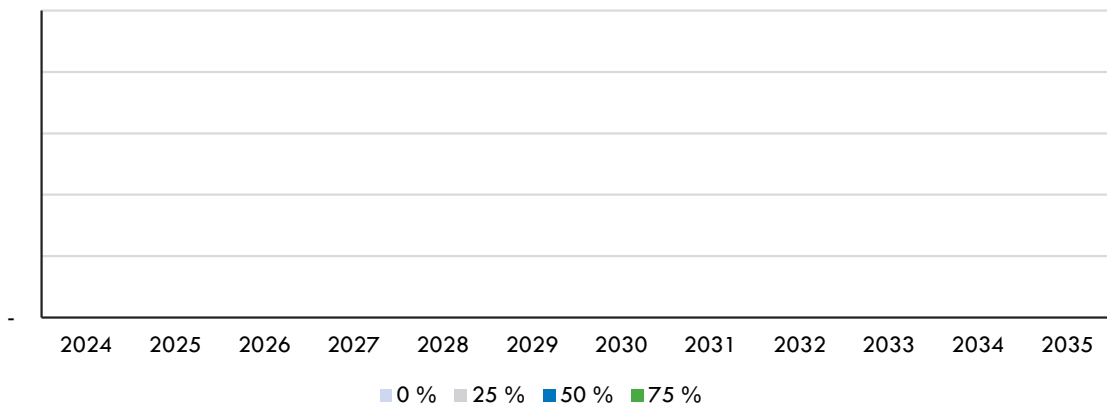
Forutsetningene knyttet til inntekter fra salg av biogass er sammensatte og avhenger både av volum (herunder behandlet avfallsvolum, oppetid og internbruk) og pris på biogass. Da det er usikkerhet knyttet til flere av disse forholdene har vi i figuren nedenfor illustrert hvordan fremtidig selvkost per tonn øker dersom samlede inntekter fra salg av biogass reduseres med henholdsvis 25, 50 og 75 prosent. Slik det fremgår av figuren vil dette innebære at selvkost per tonn øker fra basisscenariet på XXX kroner til **mellom XXX og XXX kroner**.

Figur 6: Beregnet selvkost (kr/tonn) gitt reduksjon i inntekter fra salg av biogass

3.3 Drifts- og vedlikeholdskostnader

Som vist i Figur 2 forutsettes det i VEAS' beregninger at de ordinære drifts- og vedlikeholdskostnadene er relativt faste over perioden 2026-2035. Dette innebærer at økning i volum over samme periode skaper betydelige skalafordeler og dermed besparelser for kommunene. At det er skalafordeler i anlegget er forventet i lys av tidligere analyser av Oslo Economics. Samtidig er det usikkerhet rundt fremtidige vedlikeholdskostnader da anleggets kapasitet er planlagt utvidet fra 50 000 tonn til 80 000 tonn. Økt kapasitet vil kunne innebære økte kostnader til vedlikehold og dermed reduserte fremtidige besparelser. Dette er illustrert i figuren nedenfor hvor en økning i ordinære drifts- og vedlikeholdskostnader på 25, 50 og 75 prosent medfører en økning i beregnet selvkost per tonn fra basisscenariet på XXX kroner til **mellom XXX og XXX kroner**. Sensitivitetsberegningen viser at fremtidig selvkost er mindre sensitiv for økninger i ordinære drifts- og vedlikeholdskostnader sammenlignet med reduksjon i volum og inntekter fra salg av biogass.

Figur 7: Beregnet selvkost (kr/tonn) gitt økning i ordinære drift- og vedlikeholdskostnader

3.4 Lønnskostnader

VEAS legger i sine beregninger til grunn at antall årsverk reduseres fra 15 til 10 over perioden 2025-2027. Basert på Oslo Economics' tidligere analyser av anlegget er det potensial for effektiviseringsgevinster og en reduksjon i antall årsverk fremstår derfor som en rimelig antagelse. Erfaring fra andre biogassanlegg tilsier at det kan være rom for ytterligere effektiviseringsgevinster og vi legger derfor til grunn en mulig oppside knyttet til besparelser i lønnskostnader. Det er likevel stor usikkerhet rundt dette og vi har derfor i figuren nedenfor vist hvordan fremtidige besparelser påvirkes både av en økning i lønnskostnader på 25 prosent og en tilsvarende reduksjon på 25 prosent. Førstnevnte gir en økning i selvkost per tonn fra basisscenarioet på XXX kroner til **XXX kroner**, og sistnevnte en reduksjon til **XXX kroner** per tonn. Dette tilsier at selvkost per tonn er relativt lite sensitiv for endring i forutsetninger om lønnskostnader.

Figur 8: Beregnet selvkost (kr/tonn) gitt endringer i lønnskostnader